

စာမေးပွဲစိစစ်ရန်အတွက်

၀၊၂၅၊၁၆၊၂၅၊၂၂

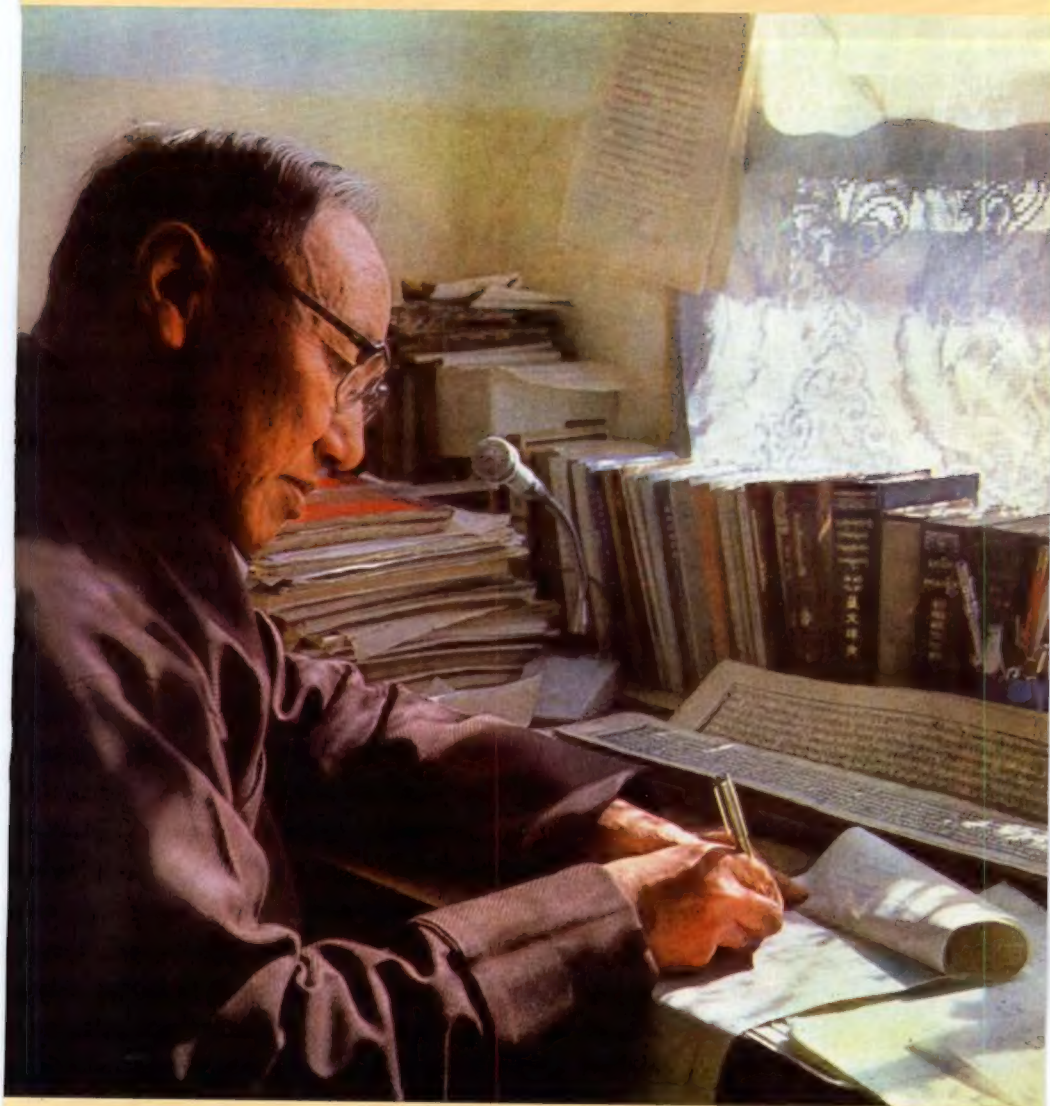
ဒုက္ခလက္ခဏာတရား

མི་རིགས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཡེ་མཁས་དབང་ཏྲའ་དགའ་ལྷོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་མཆོག

དཀར་ ཆག

མེད་གཞི། (1)

ཨོན་ཀེ་མེས་འཇར་མན་གྱི་ཚོས་མིད་བྱང་འབྲེལ་སྒྲོར་ལ་གནང་

བའི་གཟུང་ཚམ་དུ་མ་བྱ། (4)

པོད་གྱི་ཚོས་མིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ཐོག་མའི་ཞིབ་འཇུག་

ལུས་པའི་ཤེས་ཚོར་གནད་བཤུས། (7)

དང་པོ། ཚོས་མིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་བྱང་གོང་ཚོས་

མིད་བྱང་དུ་གནས་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང་།

ཚོས་ལུགས་ལན་ཚུན་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་སྒྲོར། (9)

(2) པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་མ་བྱང་གོང་གི་པོན་པོའི་ཚོས་

ལུགས་དང་། སྐབས་དེའི་ལྷི་ཚོགས་གནས་ཚུལ་སྒྲོར། (9)

(3) པོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྐབས་ཀྱི་དཔལ་

འཕྱོར་གནས་ཚུལ་དང་། ཆབ་མིད་གནས་ཚུལ་སྒྲོར། (13)

(4) སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་དང་པོན་པོའི་ཚོས་ལུགས་བར་གྱི་འཐབ་

རྩོད་སྒྲོར། (24)

(5) པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་གྲ་པ་ཐོག་མར་བྱང་བ་དང་

དུས་མཚུངས་སྤྱིར་མའི་ཚོས་ལུགས་བྱང་ཚུལ་སྒྲོར། (31)

(6) སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཐུག་

གཡོག་བདག་པོ་ནས་མཐར་མཆོད་གཞིས་ཡོད་པའི་ཞིང་བདག་

- གལ་ཏེ་མ་དུ་འབྱུང་བའི་སྒྲིང་། (34)
- (6) རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བརྒྱབས་པ་དང་
དེའི་འབྱུང་ཁྱེན་གང་ཡིན་སྒྲིང་། (40)
- (2) བོད་ས་གནས་སུ་བྱ་གཞི་གཞི་ཁྱེན་ལངས་བྱུང་སྟེ་སྐལ་བྱུང་
འཁོར་བ་དང་། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ནང་དང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
གནས་ཚུལ་སྒྲིང་། (44)
- (1) བོད་སྐལ་བྱུང་དུ་ལ་མ་རྒྱལ་དུ་བོད་ས་གནས་སུ་སྤྲུང་ཡང་སངས་
རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བརྒྱུར་དར་བྱུང་བ་དང་། དེའི་འབྱུང་ཁྱེན་
སྒྲིང་། (52)
- གཉིས་པ། ཆོས་ཀྱི་དབྱུང་འབྱེད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དངོས་ལྟར་འགྲོ་
ཆུགས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་མ་ཆ་
ཏིམ་མི་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཤིང་ལྷུན་ནས་ལན་ཆུན་ཀྱི་ད་
དབང་འཛིན་ཏེ་སྤྲུང་བའི་འཐབ་ཆོད་སྒྲིང་། (66)
- (2) ས་རྒྱུ་བས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་། ས་རྒྱུ་
བཟུང་འབྱུང་བ་གཉིས་བར་གྱི་དམག་འབྲུག་སྒྲིང་། (66)
- (3) ལག་མོ་བྱ་བ་ལ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་དང་།
དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལུགས་གསར་དུ་དར་སྐལ་བྱུང་བའི་སྒྲིང་། (80)
- (3) ལག་མོ་བྱ་བ་འི་དབང་རྒྱུར་གལ་ཏེ་མ་ནང་ཁྲུལ་གྱི་དམག་འབྲུག་
སྒྲིང་། (84)
- (9) རིན་རྒྱུང་ས་དང་དགེ་ལུགས་པའི་བར་གྱི་དམག་འབྲུག་སྒྲིང་། (86)
- (4) གཙང་པ་ཞེ་སྲིད་དང་དགེ་ལུགས་གཉིས་བར་གྱི་དམག་འབྲུག་
སྒྲིང་། (89)
- (6) ལྷ་མི་ཉན་གྱིས་གཙང་པ་ཞེ་སྲིད་ཀྱི་སྲིད་དབང་ཆ་གཏོར་བཏང་
ནས་དེ་མའི་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་བཙུགས་པའི་སྒྲིང་དང་
ཀམ་པཀའ་བཙུན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ས་རྒྱུར་སྐོལ་བྱུང་བ་ཞིང་།

- འཇགས་བཏང་བའི་སྐོར།..... (93)
- (༡) རྟེན་མ་དང་དགེ་ལུགས་བར་གྱི་ཆོས་ལུགས་འགལ་བ་དང་། མཐོ་
 རིམ་མི་ལྷན་དེ་ལོད་ཐུང་ནས་སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་རིས་བྱས་པའི་
 དམག་འབྲུག་སྐོར། (110)
- (༢) ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཉམས་འགོ་ཚུགས་པ་དང་།
 དབང་རྒྱར་གཤམ་རིམ་ནང་ཁྲལ་སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་རིས་བྱས་པའི་
 འཐབ་ཚུད་སྐོར། (116)
- (༣) བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་བཅན་འཁྱལ་སྟོབས་ཤུགས་ཤོད་དུ་སེམ་
 འཁྱལ་བྱས་པ་དང་། ཤོད་ས་གནས་གྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སྟོད་པ་ཁག་
 གཅིག་གིས་མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པའི་སྐོར། (124)
- (༤) ཤོད་ས་གནས་གྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སྟོད་པས་ཆོས་ལུགས་དང་མི་
 རིགས་གྱི་དར་ཆ་ཁྱེར་ནས་རོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་བསྐངས་ཏེ་ཆོས་
 སྤྱིད་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཚ་མེད་དུ་སྐོང་བའི་སྐོར། (128)
- གསུམ་པ། མཚུག་བརྒྱུམས་གསལ་བ་གད།..... (133)
- ཚུམ་ཡིག་འདིའི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་སྐོར་རྩ་སྟོད། (141)
- ལྷ་རྒྱལ་སྐོར་གྱི་དགས་གཙོད་རྣམས་ལ། (146)
- མི་ཉག་གི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས། (222)
- རྟོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྟུས། (225)
- རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་གནད་བསྟུས། (259)
- མག་གྱའི་སྤྱིད་འཛིན་ལོ་རྒྱུས། (270)

སྒྲུབ་གཞི།

པོད་ཀྱི་ཚལ་སྤྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་རི་ལྗོངས་ལྷན་ཁྲིམས་ཀྱི་པོད་
 ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་བྱ་རྒྱུ་དེ་ནི་ཅང་གཤམ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ནི་ལོ་
 རྒྱུས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་རྒྱ་མ་ཡིན་པར། ཆོད་སྒྲུབ་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ལྷ་
 རྒྱུ་སྤྱད་ནས། པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་རིམ་པའི་དཔལ་
 འཕྱོར་ལམ་ལུགས་དང་། ཆབ་སྤྱིད། ཚས་ལུགས་བཅས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ།
 ཚས་སྤྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ཐོག་མར་ག་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་དང་།
 རིས་སྤྱོད་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་གོ་རིམ། མཐར་ཆུ་བྱེན་ག་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
 བས་ཆ་མེད་སྲིད་བ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་དབྱེ་ཞིབ་དགོས་ལྟབས་ནང་དོན་ཏེ་
 ཅང་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་གཏིང་ཟབ་པ་ཞིག་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཞིབ་འཇུག་དང་ཚོམ་
 གྲིག་བྱས་པའི་གོ་རིམ་བརྒྱད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དང་། ལོ་
 རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་ལ་བརྒྱུར་བཞོད་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེ་འགྲོ་
 ལམ་ཐོག་སྤྱོད་མཐུད་ནས་མདུན་བརྒྱུད་ལྷན་ཁྲིམས་ལྷན་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྐབས་པ་
 ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན། དཀའ་ཚེགས་ཆེ་ལ་གཟི་བརྗེད་ལྡན་པའི་ལས་འགན་དེ་
 རྒྱ་མེས་ལ་ཁོལ་བའི་ངང་ནས་དང་ལེན་བྱས་པ་ཡིན།

འོན་ཀྱང་ང་རང་གིས་ཅུང་ཟད་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དབུད་གཞིའི་
 ཡིག་ཆ་ཚོར་འཁྱིལ་བྱས་པ་དེ་དང་རིས་ཐེངས་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཐོག་ཆོད་སྒྲུབ་
 དངོས་གཙོ་སྤྱོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ཚུལ་གྱི་ཚུ་ཆད་ཏེ་ཅང་དམའ་བའི་ཁར། དགོས་

ཅེས་ཡིག་འདི་འོ་སྒྲིག་ས་ཤང་ས་ཐད། སོ་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སྐབས་སོ་སོའི་
གནས་ཚུལ་རྣམས་ཤོ་རིམ་བཞིན་དུ་བསྒྲིགས་ཏེ་དུས་དེའི་ཐོད་ས་གནས་དང་
མེས་རྒྱལ་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དང་། དེའི་གཞི་འཛིན་སའི་ཡིག་ཆའི་
མིང་རྣམས་སོ་སོའི་ཐད་ཀར་བཞོད་ཆོག སྐབས་རེ་ལས་ཀའི་དགོས་མཆོའི་
དབང་གིས་ནང་དོན་ཁ་ཤས་ཟུར་འདོན་གྱིད་དགོས་ཆོ་སྐབས་བདེ་ཡོང་བ་དང་།
གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་བདེ་བའི་ཆེད་དུ་དཀར་ཆག་ཀྱང་བཞོད་
ཅིང་། ད་དུང་རྒྱ་ཡིག་གཟིགས་མ་ཐུབ་པའི་སྡོ་མཐུན་ཆོར་ཅུང་ཟད་ཐུགས་
ཐན་གསེས་པ་ཡོང་རེས་རྒྱ་ཐོད་འབྲེལ་བའི་སོ་རྒྱས་གནད་བསྐྱེས་སྐབས་དང་
སྐྱེད་ནས་བཞོད་ཡོད།

ཕྱི་མ་ཡིག་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་ཁག་གཅིག་ལོ་རྒྱུ་ལ་

ཚོམ་འབྲི་གནང་མཁན་གཞན་དག་ཚོས་ཚོམ་འབྲི་གནང་བྱའི་པ་རྣམས་འདིར་
བསྐྱར་བསྒྲུབ་བྱས་མེད། འོན་ཀྱང་རང་ཉིད་ལོ་རྒྱུས་དངོས་གཙོ་སྤྱོད་བའི་ཚུ་ཚད་
ཀྱིས་མ་ལྟར་བ་དང་ད་དྲུང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ལག་དུ་མ་སོན་པ་
བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ཆ་མ་ཚང་བ་དང་ནོར་འཁྲལ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་གི་དེ་པས།
རྒྱ་ཆེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དགོངས་འཆར་ཐད་
ཀའམ་ཡང་ན་ཡིག་ཐོག་གང་དུང་ནས་རྒྱལ་པོར་གནང་རྒྱུར་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ་
གསལ་བཤད་དུ། བེ་ཅིག་གྲུང་དབྱར་མི་རིགས་སྒྲིབ་གྲུ་ཆེན་མོའི་སྐད་ཡིག་ཆོན་
ཁག་ཁོངས་པོ་དེ་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སྒྲིབ་དཔྱད་ཁང་ནས།

དགེ་མིང་དྲུང་དཀར་ཚོ་བཟང་འབྲིན་ལས་ཀྱིས།

ཚད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཁྱེལ་མུ་ལོ་1980

མོའི་དབྱིད་དཔལ་བཞད་པའི་དུས་སྟེ་ཕྱིས་པོ།

ཡོན་ཀེ་སེས་འཇར་མན་གྱི་ཆོས་མིན་ བྱུང་འབྱེལ་སྐོར་ལ་གནང་བའི་ གསུང་རྒྱུ་རྣམས་ལ།

ཁོ་པས་(རྩ་བུ་འི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་ཟེར་) མི་སྤྱི་དང་།
ལྷག་པར་དཔོན་འཇོག་སྐྱེས་ཆུང་ཆོས་ཁང་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་དང་། མི་
རྒྱལ་ལ་གཟུང་ཉི་མའི་གཏན་འབེབས་ནན་པོ་སྤྱང་དགོས་པ།ཆོས་
ལྷགས་ཀྱི་སྒྲོབ་ལྟར་བཙས་སྤྱིགས་བྱ་རྒྱ་(ས་གནས་འགའ་ཞིག་ལ་འགྲོ་ཆུགས་
ཟིན་པ) ཆོས་ལྷགས་སྒྲོབ་ལྟར་ནང་ཆོས་ལ་ལྷག་བསམ་དག་མིན་དང་། མེས་
ཡོན་རྒྱགས་ལེན་བྱ་རྒྱ། དཔོན་གནས་མང་ཆེ་བའི་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་
གྱིས་བྱེད་དགོས་རྒྱ་བཅས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་བབྱུང་བའི་ཚོགས་ ད་དུང་ཁོས་མི་རྒྱལ་སྐྱེས་
གྱིས་མེས་གསལ་ལྟར་གྱི་བྱ་ཐབས་གཞན་མང་པོ་ཞིག་གྱུར་བབྱུང་ཡོད་པ་རེད།
བྱ་ཐབས་དང་ཐབས་མེས་དེ་དག་གི་ཚོགས་ནས། རྒྱ་ཁི་ཉི་ཁི་ཁི་མའི་ལེན་སྤྱི་བྱེད་
བཞི་པས་རྒྱས་ཤུགས་གང་ཡོད་གྱིས་ལེ་ཤུའི་ཆོས་ལྷགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ལ་ཐང་
ཀར་འཇུག་པ་དང་། ཆོས་དཔེའི་ནང་འཁོད་པའི་སྤྱོད་རྒྱལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་

གཞིར་བཞག་ནས། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལྷན་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་དེ་ར་
 འཕྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཐོག་མ་དང་། ཆོས་ཐད་ཀའི་
 བྱ་ཐབས་ཙམ་ཞིག་རེད། ཡི་ཤུའི་ཆོས་ལྷན་ཡིན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལམ་ལྷན་
 ནི་དེ་ཙམ་ཞིག་རྩ་བུ་དང་པ་ཞིག་མིན། གོམ་རིམ་རྗེས་མ་ནི། ཆོས་ལྷན་གསར་
 པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཆོས་སྲིད་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་བཅད་མཆམས་དེ་ལས་བཞུལ་
 རྒྱུ་ནི་གོམ་ལྟ་བུ་དེ་རེད། ཆོས་ལྷན་གསར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་རྒྱལ་པོ་ནི་ཆོས་
 བདག་རེད། ཁོ་པ་གཅིག་སྤུས་ཆོས་ཆོགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་མཐོའི་དབང་
 ཆ་དེ་བཟུང་ཡོད་པ་རེད། རྒྱལ་ཁབ་དེ་འདྲའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལྷལ་
 (ནམ་པ) ནི་ཉེ་ཤར་གྱིས་བཤད་པའི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་དེ་རེད། ཡིན་ན་
 ཡང་རྒྱལ་པོས་ཆོས་བདག་བྱེད་པའི་ལམ་ལྷན་དེ་ཡང་ཆོས་ལྷན་གསར་པ་
 ཡོངས་རྫོགས་དང་འདྲ་བར་དེས་འཇིག་རྟེན་(སྲིད) ལ་གོམ་བཤོལ་བྱས་ཏེ་
 བསྐྱར་ཐབས་བྱས་པ་ཞིག་རེད། རྒྱལ་པོས་ཆོས་བདག་བྱེད་པའི་ལམ་ལྷན་
 དེས་ཆོས་ཆོགས་ལ་ངེས་པར་དུ་ཐྱིར་མཛོད་པའི་འགོ་གཙུག་ཡོད་དགོས་པ་
 ཁས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ན་ལམ་ལྷན་དེ་རང་གིས་ཆོས་ལྷན་གོང་མའི་ཆོས་
 མཐོའི་དབང་ཆ་གཏན་ཁེལ་པ་དང་ཁས་ལེན་བྱས་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཚུགས་
 གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན། རྒྱལ་པོས་ཆོས་བདག་བྱེད་པའི་ལམ་ལྷན་དེས་མི་
 ལྷལ་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་(སྲིད) དབང་ཆ་ལྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དབང་ཆ་ནི་སྤྲོ་ན་མེད་
 པ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱུང་བསྐྱགས་བྱས་པ་མ་ཟད། ཆོས་ཆོགས་བར་ལ་འདྲ་མཉམ་
 བྱུ་གོ་གནས་གང་ཡང་རྩད་བ་ཞིག་བཙུགས་པ་མ་ཡིན་པར། ཆོས་ཆོགས་ཀྱིས་
 འཇིག་རྟེན་(སྲིད)ལ་མ་བསྐྱར་ཐབས་མེད་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་

ན། རྒྱལ་པོ་དེ་ཆོས་བདག་ཏུ་མ་རྒྱུར་གོང་ལ་རྒྱལ་པོ་རང་ཡིན་པ་ལས་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་གོ་གནས་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། བྱ་བའི་ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནི་ད་ལྟ་
 རྒྱལ་པོས་དབང་ཆ་མཐའ་དག་(མི་ཡུལ་དང་ནམ་མཁའི) རང་གཅིག་ཤུའི་
 ལག་ཏུ་བབྱང་ཡོད་པ་དེ་ནི་མི་ཡུལ་གྱི་ལྟ་དབང་བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་པ་དང་། དེས་
 ཆོས་ལུགས་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཆོས་མཐོའི་ཚད་ཏུ་སྒྲིབས་པའི་རྟགས་མཚན་བཞུན་པ་
 རེད། ཅེས་སྒྲོ་བ་སྟོན་གནང་འདུག

ཨན་ཀེ་སའི་《ཐུ་ལུ་ཅི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུ་ལི་ཏི་ལི་ཞི་
 སའི་ལེན་སྟེ་ཐེང་བཞི་བ་》ཞེས་པའི་གསུང་ཚམ་ནས་དྲངས་པ།
 ལན་བྱ་དྲོ་ཞི་རབ་བཟན་གྱིས་རྒྱ་ཡིག་ནས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར།
 ཡིག་འབྲི་མཁན་དྲང་དཀར་སྟོ་བཟང་འཕྲིན་ལས།

སྟོ་ལོ་1977ལོའི་ཟླ་5ཆེས་4ལ།

བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ སྒྲིག་མཁའ་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཤེས་ ཚར་གནད་བསྟུས།

བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བ་
དང་། དེའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གོ་རིམ། མཐར་ཐིམ་པའི་བྱས་ནས་རྩ་མེད་སྤང་བ་
བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་སྐབས་དེ་སྔོན་ལོ་རྒྱུས་སྟུང་བ་ཆོར་ལྟ་
ལྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བྱུང་ཚུང་བ་སྟེ།

སློབ་མཁུན་འགའ་ཞིག་གིས་ངོས་འཛིན་བྱས་པར། བོད་ལ་སངས་རྒྱལ་
ཆོས་ལུགས་བྱུང་བ་ནས་བྱུང་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་བྱུང་འབྲེལ་
བྱས་ནས་དར་རྒྱས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས་ཆབ་སྲིད་དང་ཁ་བྲལ་ནས་རང་
ཚུགས་སུ་དར་བ་ཞིག་མིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བྲལ་རིམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཆོག་ས་
ནང་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན། བྲལ་རིམ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཆབ་སྲིད་
མཚོན་པ་ཞིག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། ཆབ་སྲིད་དང་ཁ་བྲལ་ནས་ཁེར་རྒྱུང་རང་
ཚུགས་སུ་གནས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་རྩ་བ་ནས་ཡོང་མི་སྲིད། དེར་བརྟེན་རྒྱལ་
པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པའི་སྐབས་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་བྲིམས་ཡིག་
སྟོན་གསོད་དེ་འབངས་རྣམས་ཆོས་བྲིམས་སྤྱང་དགོས་པར་གཏན་འཁེབས་བྱས་
པ་དེ་ནི་ཆོས་ལུགས་ཆབ་སྲིད་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་རིམ་དང་པོ་ཡིན་ཞེས་ཟེར།

ཡང་སྤྱི་མཐུན་འགའ་ཞིག་གིས་བསམས་པར། ཚེས་ལྟགས་ཀྱིས་གྲལ་
 སྤམ་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ཆབ་མིང་མཚན་པ་དེ་གི་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་གྱི་དོན་
 མིན། ཚེས་མིང་གཉིས་ཀའི་འགྲོ་གཅི་མི་གཅིག་གིས་བྱས་པ་དེ་ཚེས་མིང་གྲུང་
 འབྲེལ་གྱི་ཚོད་ཀྱི་ལོན་ཟེར།

གོང་གསལ་ལྟ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ནས་གང་ཞིག་ཡང་དག་པ་
 ཡིན་མིན་སྐོར་འབྲེལ་ཡོད་མར་ལའི་གསུང་ཚམ་སྟོབ་སྟོང་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱས་
 པ་བརྒྱད། གོང་གསལ་གྱི་ལྟ་སྟངས་དང་པོ་དེ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་ལྟ་སྟངས་
 ཆ་ཆར་བ་ཞིག་མིན་པར་ཤེས་ནི་གསུང་བར་མ་ཟེན། ལྟག་པར་དུ་ཚམ་ཡིག་
 འདིའི་མཚན་གྲུང་དུ་བཞོད་པའི་ཨོན་ཀེ་སེས་འཇར་མན་གྱི་ཚེས་མིང་གྲུང་
 འབྲེལ་སྐོར་ལ་གནད་བའི་གསུང་ཚམ་《ཐུ་ལུ་འི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐུ་འི་ཉི་ལི་
 ཞི་མའི་ལེན་སྤྱི་མིང་བཞི་པ》 ཞེས་པའི་དཔེ་དབ་དེའི་ནང་། ཚེས་མིང་གྲུང་
 འབྲེལ་ཟེར་བ་ལྟལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཚེས་བདག་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་གིས་བྱས་པ་
 དེར་ཟེར་བ་དང་། ལམ་ལྟགས་དེ་མ་བྱུང་གོང་ཚེས་མིང་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་
 ཏུས་རིམ་ཞིག་བརྒྱད་ཚུང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེས། གོམ་གང་མདུན་སྟོན་
 ཀྱིས་བོད་ཀྱི་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྟགས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་
 སྐོར་ལ་སྤྱི་སྤྱོད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆུང་བྱུང་བའོ། བོད་ཀྱི་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་གྱི་
 ལམ་ལྟགས་དེ་ཡང་ཚོགས་པར་ལྟལ་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་ཚེས་བདག་གཉིས་པོ་སྟོན་ཡོད་
 པའི་ཏུས་རིམ་བརྒྱད་ནས་མཐར་ཐུལ་པོ་དང་ཚེས་བདག་གཉིས་ཀ་མི་གཅིག་
 གིས་བྱེད་པའི་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྟགས་གཞི་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་
 གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་བཅས་འདིར་དེའི་སྐོར་གསལ་གསལ་ལྟར་དོན་ཚན་
 གསུམ་དུ་ཕྱིན་ནས་བཤད་རྒྱ་ཡིན།

དང་པོ། ཆོས་མྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མ་བྱུང་
གོང་ཆོས་མྱིད་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་ཏུས་ཤེད་ས་
ཀྱི་གནས་རྒྱལ་དང་། ཆོས་ལུགས་ལན་
རྒྱན་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་རྒྱུ་རྟོག་།

(༡) བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་བྱུང་གོང་གི་
བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཤེད་ས་དེའི་
ཀྱི་ཆོག་ས་གནས་རྒྱལ་རྟོག་།

འཇིག་རྟེན་ཐོག་གི་བྱ་དངོས་ཆར་མའི་འབྱུང་ཕྱེད་དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཆ་
གས་དང་གྲངས་འཛར་ཐོག་གི་འབྱུང་ཕྱེད་བྱུང་བ་བརྒྱད་ནས་མཐར་འཁོར་
འབྱུང་ཕྱེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། བོད་ཀྱི་ཆོས་མྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་
དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཆོས་མྱིད་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་རིམ་བཞིན་
འཇེལ་རྒྱས་དང་འབྱུང་ཕྱེད་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། ལམ་ལུགས་དར་བ་ནས་བཟུང་
ཆོས་མྱིད་ཐ་དད་ཏུ་གནས་པའི་ག་རིམ་བརྒྱད་ཆོས་བྱེད་རབ་བྱུང་དང་དེ་གི་
འདུན་པ་ཁག་གཅིག་གྲལ་རིམ་གྱི་རོ་རོ་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ཕྱེད་ཀྱི་པའི་ཡོང་
པེས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཞིག་རང་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཆོས་ལོ་རྒྱས་ཀྱི་ཏུས་ཤེད་ས་
པེས་ཅན་དེ་གཉིས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འབྱུང་ཕྱེད་གི་གནས་རྒྱལ་ལ་ཐོག་
མར་ལྟ་ཅམ་ཞིག་བྱེད་དོ། །

དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཚོར། བོད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་^① མ་ཐུང་གོང་རྒྱལ་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོ་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་མོ་རི་གཉན་བཅན་གྱི་བར་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཙམ་བདུན་རིང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དེ་རྒྱུར། རྗེ་ལྷ། བོན་གསུམ་གྱིས་བསྐྱུངས་ཞེས་གསལ་བ་དེར་གཞི་བཟུང་ན། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་བོན་པོ་འེེ་ལུགས་གཉིས་རྒྱུང་འབྲེལ་བྱས་པའི་ཆོས་སྲིད་རྒྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཤིག་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་བོད་ལ་མ་དར་གོང་ནས་རྒྱུང་ཐིན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་བཟྭ་སྐབས། དེ་དུས་རྒྱལ་པོ་ཚོར་སྐྱོ་བོན་ཐེར་བའི་རྒྱལ་པོ་འེེ་ལ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་འེེ་སྐྱོ་རིམ་བྱེད་མཁན་ཅམ་ཡིན་པ་ལས་སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཚོད་མི་འདུག འོ་ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྷོན་》སྐགས་བོད་ཡིག་ཐོག་འཁོད་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྔོང་བཅན་སྐམ་པོ་མ་ཐུང་གོང་གི་ལོ་བདུན་བརྒྱ་ལྷམ་ཅུ་མོ་གཅིག་གི་སྔོན་གྱི་ཤིང་བྱི་ལོ་འམ་མེ་ཡོས་ལོ་ལ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོ་ཐུང་བ་བཤད་པ་ལྟར་ན། བོད་ཀྱི་རབ་རྒྱུང་གོང་གི་ཤུ་ལྷའི་འདས་ལོ་༡༩་ཤིང་བྱི་(རྟན་རྒྱབ་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་རྟན་ལྷ་རྩི་ཡོད་རྩེ་འོ་ཁྲི་ལྷག་པ་)^②སྐྱེ་འོ་གོང་གི་117 ལོ་ཡས་མས་ཀྱི་དུས་སུ་རྒྱུང་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་འདི་དུས་ཚེ་མི་གཤེན་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ཐེར་བས་བོན་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ནི་བོད་ས་གནས་རང་དུ་ཐོག་མར་རྒྱུང་བའི་བོན་པོ་ཡིན་པར་《བོན་པོ་ལོ་རྒྱུས་》དང་། ཏ་ལའི་བྲ་མ་སྐྱ་ཐེར་ལ་པས་མཛད་པའི་《དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འེེ་ལྷ་

① འདི་སྐོར་《བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་》ཐེར་བ་ཞིག་རྒྱུར་དུ་གྱིས་པ་དེར་གསལ།

② འདིར་ཤུ་ལྷའི་འདས་ལོ་ནི་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་ཤུ་ལྷའི་ལོ་འེེ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། རྒྱུར་བཞུང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འདས་ལོ་བཅི་ཚུལ་རྒྱ་གར་དུ་ལུགས་མེ་འདྲ་བ་གཉིས་དང་། རྒྱ་གར་དུ་ལུགས་མེ་འདྲ་བ་གསུམ། བོད་དུ་ལུགས་མེ་འདྲ་བ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཅམ་བཅས་ཡོད་ཀྱང་། དེར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་པ་རྣམས་དང་། རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་མོ་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་ཆེ་བས་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་ཤུ་ལུགས་ལྟར་མཛད་པ་བཞིན་འདིར་ཡང་དེ་ཞིག་འདྲག་པ་བདེ་ལྷོད་དེ་རང་གཞིར་བཟུང་ནས་བཞོད་པ་ཡིན་ཅིང་། འདས་ལོ་དེ་ནི་ཁ་ཆེ་པར་ཆེན་ཤུ་ལྷའི་བོད་དུ་ཐོབ་ས་ཆེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་(སྐྱེ་ལོ་1207)ལོར་བསྐྱར་རྒྱུས་མཛད་སྐབས། སངས་རྒྱུས་རྒྱ་བརྒྱལ་མང་དུ་ས་པའི་མེ་ལྷལ་(སྐྱེ་ལོ་ཁོང་གི་ལོ་544)ནས་བཅིས་ནས་ལོ་ལྷལ་པོ་1750འདས་པའི་དགུ་ལྷའི་ཐོག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དེ་ཡིན། སངས་རྒྱུས་འདས་ལོའི་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཞིབ་པར་རྒྱུར་དུ་བཞོད་པ་ལས་མཐུན་པར་མཛད་དཀོས།

དབྱངས་》པཌ་ཆེན་བསྟན་ནམས་གཤམ་པས་མཛད་པའི་《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་
གསར་མ་རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ལྟེ་མིག་》གངས་ ༡༤, ༡༥ བཅས་སུ་གསལ་ཞིང་།
རྒྱལ་པོ་གཉེན་ཁྲི་བཅན་པོའི་གོང་ནས་བོད་དྲུང་རབ་པའི་བོན་ཆོས་དེ་ནི་བོད་ས་
གནས་རང་དུ་ཐོག་མར་བྱང་བའི་བོན་ཆོས་ཡིན་པས་མིང་ལ་བརྟེན་བོན་ཟེར་།
ཆོས་ལུགས་དེ་ནི་སྤར་ཡོད་གདོད་མའི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིའི་ཟུང་གཞིའི་
ཐོག་འབྱུང་བ་ལྟེན་ལྟེན་དང་། ལྷུ་ལྟེ་ ཁྲིམ་ལྟེ་ དག་ལྟེ་ ཞང་ལྟེ་སོགས་ལྟེ་
རིགས་མི་འབྲུབ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོར། མེས་མཆོད་བ་ལྷུགས་དང་། ར་ལུག
ལྷ་བ་སོགས་བསད་ནས་མཆོད་པ་འབྲུལ་བ་དང་། མི་མི་ཆར་ནས་འབྲེལ་སྦྲེས་
པ་དང་། ལྷུ་ལ་སྦྲེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷུ་འབྲེལ་ནས་མི་ལ་སྦྲེས་པ་འབྲེལ་ཡོད་
པས་སྦྲེབ་པ་སྦྲེལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོན་དཀར་པོ་
ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་བཞོད་པའི་དཔེ་
དེབ་ཀྱི་རིགས་གང་ཡང་ཁོ་བོས་མ་མཐོང་ལགས། རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་རྒྱལ་པོ་
གི་ལྷུ་མ་བཅན་པོའི་དུས་སུ་མངའ་འཁོར་ཞང་ཞུང་གི་ལྷུ་ལྟེ་གཤེན་རབས་མི་པོ་
ཆེ་(ཡོངས་གཤམ་སུ་བོན་གྱི་སྟོན་པ་གཤེན་རབས་ཟེར་) ཟེར་བ་དེ་བྱུང་ཞིང་།
དེ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ལྷུགས་ཀྱི་རྒྱ་སིག་^① བརྒྱད་ནས་བོད་དྲུང་འབྲུར་བའི་སྤྱི་ལོ་གསུམ་
དབང་ལྷུག་པའི་ལྷུ་བ་དེ་དང་སྤར་ཡོད་བོན་པོའི་ཆོས་གཉིས་བསྐྱེས་ཏེ་རིགས་
པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་གསར་གཏོད་བྱས་པ་དེ་ནི་འབྲུར་བོན་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་པ་
ལས་བརྟེན་བོན་མིན་ལ། དེ་ནི་ཤིག་སོན་གྱི་རིམ་གྱི་འཛུབ་པས་ནོར་ལྷུགས་གངས་
མེད་གསེད་པའི་དམ་མཆོད་ཀྱི་སྒྲུལ་རྟེན་པ་དེ་བཀག་ནས་དེའི་ཆབ་དུ་སྦྲེད་དང་
མར་གྱིས་བཅོས་པའི་སྤྱད་དང་མདོས་གཏོང་བའི་སྒྲུལ་གསར་པ་ཞིག་ཡིན།

བོན་ཆོས་རྟེན་པ་དེར་སྤངས་གཤེན་ཟེར་ཞིང་། དེས་སྦྲེབ་པ་སྦྲེལ་ཟེར་བ་

① བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བཞོད་པའི་རྒྱ་སིག་ནི་དབྱེ་ལང་ལ་གོ་དགོས། དེའི་རྒྱ་མཆོད་ནི། ཐང་ཐའི་ཚུང་གི་
ཐིན་ཀོན་གྱི་སྤོ་བརྒྱད་ལྟེ་ 642 ལོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ལོ་པས་དབྱེ་ལང་ལ་དམག་དྲངས་
ནས་དབྱེ་ལང་ལ་ལོ་པའི་ལོ་དྲུག་པོར་ཞིང་དེ་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་དབྱེ་ལང་ལ་དམག་མ་དྲངས་བར་དབྱེ་
ལང་དེ་རྒྱ་སིག་ལ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཕྱོག་དུ་བཟུང་པ་ཟེར།

གཏན་ནས་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་ཅུང་། ལྷ་འདྲེ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་གྱི་ཡོད། ཁོ་
 ཆོས་ཁས་ལེན་པའི་ལྷ་ནི་མི་དེ་གསོན་པོར་སྤྲོད་དུས་མི་དེའི་ཆོས་ཀྱི་ལ་སྤྱང་སྤྱོད་
 བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། འདྲེ་ནི་མི་དེ་གསོན་པོར་སྤྲོད་སྐབས་སྤྲོག་གི་
 བདག་པོ་བྱེད་པ་མ་ཟད། མི་དེ་གི་རྒྱུ་སྤྲོག་དེ་འདྲེ་དེས་ཁྱེད་ནས་འཁྱོད་པ་
 དང་། ད་དུང་མི་དེའི་བྱིས་ཆར་དང་མི་རྒྱུད་རྒྱུ་མཐར་ཡང་སྤྱོད་མཁན་
 གཞོད་པ་སྤྱོད་གྱི་ཡོད་པས། སྤྱོད་པའི་ལྷ་དེ་མཆོད་དགོས་པ་དང་། གཞོད་
 པའི་འདྲེ་མེད་པ་བརྗོད་གསུངས་ཞེས་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྒྱ་མཚན་ཆོ་བོས་
 མཆོད་སྤྱོད་བའི་བོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ན་མས་ནི། བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱུས་ཆོས་ལུགས་པའི་
 མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པ་དང་། གཉེར་ནས་བཞོན་པ་གཉིས་ལས། བོན་རང་
 ཉིད་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུ་གཅིག་ལག་ཏུ་མ་སོན་
 ཅིང་། 《མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་ནམ་ཐར་གཉེར་མ》 ལྷ་སའི་དཔར་
 རྒྱུ་ཞིག་འདུག་པ་དེར་འཁོད་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ལུགས་འདིས་ཡོ་རེའི་སྤྱོན་ཀའི་
 དུས་སུ་ཤུ་ལྷུ་རྒྱུ་ཞེས་ཤུ་བ་ཡོ་མང་པོ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་བཅད་ནས་བསད་
 པའི་གཞུག་གི་མཆོད་པ་འདུལ་བ་དང་། དཔུན་ཁའི་དུས་སུ་བོན་ལྷ་དཔར་
 མཆོད་ཅེས་གཡག་ལུག་ར་སྤྲོགས་མོ་སྤྲོགས་སྤྱོད་སྤྲོགས་གསུམ་རེ་ཡོངས་པའི་སྤྱོད་
 དུས་གཅིག་ཏུ་བཅད་ནས་བསད་པ་དང་། འབྲི་ལུག་ར་སྤྲོགས་མོ་སྤྲོགས་སྤྱོད་
 སྤྲོགས་གཅིག་རེ་ཡོངས་པའི་ཡན་ལག་ན་མས་གསོན་པོར་སྤྱོད་ལག་སྤེལ་ནས་བསད་
 པའི་གཞུག་གི་དཔར་མཆོད། དཔྱིད་ཀའི་དུས་སུ་ཕྱུ་མའི་བྱིན་འབྲེག་ཟེར་བ་
 ཤུ་བ་ཕྱུ་མོ་བཞིའི་རྒྱུ་ལག་སྤྱོད་ལག་སྤེལ་ནས་བསད་པའི་གཞུག་གི་དཔར་
 མཆོད། དཔྱར་ཁའི་དུས་སུ་བོན་སྤྱོད་བསངས་མཆོད་ཟེར་བ་ཤིང་སྤྱོད་པ་འབྲུ་
 ལྷའི་བསངས་གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་ལ་ན་ཆ་བྱུང་བའི་
 སྐབས་སུ་སྤྲོག་སྤྲོས་སྤྲོས་འབྱེད་ཟེར་བ། ཁོང་བཞིན་མི་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་ཆེ་
 རྒྱུ་ལ་གཞིགས་པའི་སེམས་ཅན་སོ་སྤྲོགས་དང་། མོ་སྤྲོགས་སྤྱོད་སྤྲོགས་གསུམ་
 ནས་མ་ཐམས་རེ་རེ་ལས་མ་བྱུང་ཡང་བསད་ནས་དཔར་མཆོད་འདུལ་གྱི་ཡོད་པ་

དང་། མི་མི་རྗེས་འདྲི་འདུལ་བེར་བ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་གོང་ལྟར་སེམས་ཅན་
བསད་ནས་དམར་མཚོད་འབུལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། ད་དྲུང་གཡང་རྒྱལ་བྱེད་པ་
དང་། མདོས་རྒྱག་པ། རྒྱད་གཏོང་པ། མོ་རྒྱག་པ། སྤ་ཕབ་པ། གསོན་པོ་
དང་གཤིན་པོའི་ཕྱིས་རྒྱག་པ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པར་བརྟེན། སེམས་ཅན་
བསད་པའི་དམར་མཚོད་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེས་བོད་ཀྱི་འགྲོག་ལས་ཆོན་རྒྱེད་ཆོག་
ལ་གནོད་སྐྱོན་ཚབས་ཆེན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མཚོང་ནས། རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱེ་
པོས་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བཀག་འཁོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཡིན་ཞེས་
གསལ། གནས་རྒྱལ་དེའི་ཆོག་ནས་རྣང་གཤེན་དང་འབྱུར་བོན་བེར་བའི་བོན་
པོའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ནི་སྐབས་དེའི་བོད་མ་གནས་ཀྱི་གདོད་མའི་ཆོས་ལུགས་གས་
མིག་ཡིན་པ་དང་། མི་རིགས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བོན་ཆོས་མིག་ཡིན་པར་
གསལ་བཤད་བྱུང་བ་རེད།

(༡) བོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་ སྐབས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་གནས་རྒྱལ་དང་། ཆབ་ཕྱིད་གནས་རྒྱལ་སྟེང་།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཕྱུག་འོ་འདས་ལོ་༡༡༧༩ ལ་སྐང་(ཐང་ཐའི་ཅུང་
གི་རིན་ཀོན་ཁྲི་ལོ་གསུམ་པ) གྱི་ལོ་629 ལོར་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱེ་པོས་མིན་
དབང་བཟུང་བ་ནས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཕྱུག་འོ་འདས་ལོ་
༡༣༤༥ ལ་ཕུགས་བུ་(ཐང་ལྷ་ཅུང་གི་རྩའི་སྐང་ཁྲི་ལོ་དང་པོ་) གྱི་ལོ་841 ལོ་ལ་
རྒྱལ་པོ་སྐང་དར་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བརྒྱབས་པའི་བར་གྱི་ལོ་གྲངས་
213 རིམ་གྱི་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྤར་གྱི་དུས་སྐབས་(བརྟན་པ་
སྤར་) ཡིན་ཅིང་། འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་སྤྱིར་བཙན་སྐྱེ་པོ་དགྲུང་ལོ་སོ་བཞི་ལ་རྒྱ་

འདས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བཙུ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནི། སྤྱང་
 བཅན་སྐམ་པའི་ཡབ་གནས་མ་དེ་སྤྱང་བཅན་གྱི་སྤྱུ་ཆའི་སྤང་དུ་ཐང་རྒྱལ་རབས་
 དང་བོད་གཉིས་འབྲེལ་བ་ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་། སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྤྱང་
 དབང་བཟུང་རྗེས་རྒྱ་བཟུང་ཤོང་རྩ་བོད་དུ་ཐེབས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་ཅན་གྱི་
 སྤྱང་ལོ་བདུན་པ་ལྷགས་སྤང་དང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་གྱི་ཤོང་མ་ཐང་ཐུང་ཚུང་
 གི་ཁྱི་ལོ་དང་པོ་ཉེ་ཆུང་ལོ་821 ལོར་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཆེན་འབྲེལ་བ་ཞིག་ནས་ལོ་རྩ་
 གཉིས་མོར་བའི་སྐབས་ལྷ་ས་འཇིག་ལྷན་ཁང་གི་མདུན་དང་། རྒྱལ་ས་ཁྲང་
 ཡན། རྒྱ་བོད་ས་མཚམས་བཅས་ལྷ་རྩེ་དེར་བཅུགས་པ་བཅས་ལོ་རྒྱུས་ཤོང་འོག་
 རྣམས་ཞིབ་བཟུར་བྱས་ཏེ་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། ཞིབ་ཆ་འདིའི་སྐར་གྱི་དབྱུང་
 གཏམ་བྱུང་དུ་བཀོད་པ་ལས་མཐུན་ཁྲོད་མཛད་དགོས། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་
 སྐམ་པའི་སྐབས་བོད་ལ་སཁྲུས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དར་འགོ་རྒྱགས་བྱུང་བའི་རྒྱ་
 མཚན་ནི། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ནང་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་
 སྤྱང་གྱི་ཆ་ཆུན་མང་པོ་ཞིག་འཛུམས་པའི་ཆུན་གྱིས་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་ཆ་ཆུན་
 དེ་མ་འཛུམས་ན་བོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་དར་བྱུང་གྱི་མ་རེད། སྐབས་
 དེའི་ཐེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྤྱང་གྱི་གནས་རྒྱལ་ནི་ཐང་
 རྒྱལ་རབས་བཅུགས་ནས་སྤྱོད་སྤྱུགས་ཆེ་བའི་དུས་སྐབས་འཁེལ་ཡོད།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་བླ་ཁྲུའི་འདས་ལོ་༡༡༤༩ ལོ་ལྷག་ཆུང་ལོ་618 ལོར།
 ཐེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲུལ་དུ་རྩོ་ནན་ཞིང་ཆེན་ཁྲུལ་རྩོ་ཅན་གྱིས་འགོ་བཟོས་བྱས་པའི་
 ཞིང་པའི་བྱུན་ལངས་བྱུང་སྟེ། ལྷན་རྒྱལ་རབས་འཛོར་ཞིག་དུ་འགོ་བའི་གོ་
 སྐབས་དང་བཟུན་ནས། ཐའི་ཡོན་ས་ཁྲུལ་གྱི་དཔོན་ཆེན་ལི་ཡན་(ཐང་ཀའོ་
 ཚུའུ) གྱིས་ལྷན་རྒྱལ་རབས་ལ་རོ་རྒྱལ་བྱེད་པའི་རང་གི་དཔག་དབྱུང་བྲིད་དེ་
 ཞིང་པའི་བྱུན་ལངས་ནང་ཞུགས་ཐོག་ དེའི་རྒྱལ་ཁའི་འབྲས་བུ་འཕྲོགས་ཏེ་
 སྐབས་དེའི་ལྷན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཡན་(ཤེས་ཡན་) བླངས་ཤིང་ཐང་
 རྒྱལ་རབས་ཐོག་མར་བཅུགས། དེ་རྗེས་ཁོ་པའི་བུ་ཐང་ཐའི་ཚུང་ལི་ཏྲ་མིང་གི་

སྐབས་སུ་སློབས་དུས་ཐང་རྒྱལ་རབས་དེ། ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར།
 རིག་གཞུང་། དམག་དོན་བཅས་གང་ཅིའི་ཐང་ནས་སྐབས་དེའི་འཛམ་སྐང་
 སྐྱོན་སྐྱོན་གསལ་དང་སློབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གོ་གནས་བཟུང་ཡོད་པར་བརྟེན།
 (ཐང་ཐའི་ཚུང་གིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ཨོ་བཅུ་བདུན་ལ་སློབས་པའི་དྲིན་ཀོན་གྱི་ལོ་
 བརྒྱད་པ) སྔོན་གྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུག་འོ་འདས་ལོ་༡༧༧༤ ཤིང་ན་རྩྭ་ལོ་634
 ལོར། སྔོན་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གནམ་རི་སྤྲོད་བཅན་(སྤྲོད་བཅན་སྐམ་པོའི་
 ཡབ) གྱིས་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་སྐྱོན་མའི་འབྲེལ་བ་བཅུགས་པ་དང་། དེ་ནས་
 བཟུང་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁུལ་གྱི་གསོ་རིག་དང་། སྐར་ཆེས་སྐོས་རིག་གནས་དང་
 སློན་སློན་ཞིང་ལས་དང་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་(ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་) སྐོས་
 སྔོན་དྲུང་དར་འཕེ་རྒྱགས་ཤིང་། སྔོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་
 གནས་བཅས་ཀྱི་ཐང་ལ་ཐུར་ལས་ལྷག་པར་འཕེལ་རྒྱས་དང་འཕྱར་སྐྱོད་ཆེན་པོ་
 ཡོང་བའི་སྐུལ་མ་ཐེབས་པ་རེད།

དེ་དང་སྒྲིགས་མཚུངས་སྔོན་གྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་ཚུལ་ཐང་ལ་ཡང་སྐབས་
 དེར་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞིང་པའི་བྱེན་ལངས་བྱུང་བའི་སྐོར། དུན་རྒྱུད་ནས་སློན་
 པའི་སྔོན་ཡིག་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་དྲིལ་ནང་དུ་འཁོད་དོན་“བཅན་པོ་སྤྲོད་བཅན་སྐམ་
 པོའི་རིང་ལ། ཡབ་འབངས་ཀྱིས་ནི་འཁུལ། ཡུམ་འབངས་ནི་རོ་ལོག་གཞེན་
 ཞང་བྱུང་། མཛོ་སུམ་པ། ཉ་གཉིས་དུགས་པོ། ཀོང་པོ། ཉང་པོ་ཀུན་རོ་ལོག་
 ཡབ་གནམ་རི་སློན་བཅན་ལ་དུག་པོར་ནས་བཀོངས་སོ” ཞེས། གཅང་དང་།
 མང་འ་རིས། བྱང་རྒྱད། གཉལ། དུགས་པོ། ཀོང་པོ། ཉང་པོ་བཅས་ནས་
 གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་རོ་ལོག་བྱང་སྟེ། སྤྲོད་བཅན་སྐམ་པོའི་ཡབ་གནམ་རི་སྤྲོད་
 བཅན་ལ་དུག་བཀོང་ནས་བཀོངས་པར་བཤད་པ་དེར་བཟགས་ན་སྐབས་དེར་
 བྱུང་བའི་བཅན་གཡོག་གི་བྱེན་ལངས་དེས་སྔོན་གྱི་བཅན་གཡོག་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲི་
 རྒྱུ་ཆོགས་ལ་རྒྱང་རྟེན་ཆབས་ཆེན་སྐོས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲི་ཆོགས་སློན་སྒྲིད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་གསར་པ་འཕེལ་རྒྱས་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཀོང་བ་རེད།

ཀུལ་པོ་སྟོང་བཅུ་གསུམ་དེའི་སྐབས། བོད་ལ་ཤངས་ཀུལ་ཚོས་ལུགས་
ཚོགས་པར་དང་འཕྲོལ་གྱིས་པ་དེ་ནི། སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་པལ་འཕྲུང་།

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲུར་ཕྱོག་གསར་པའི་འོག་ དབང་རྒྱར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་
ལམ་ལུགས་ཐད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུབ་གསར་པའི་དཀོས་མཁོ་བྱུང་བ་དང་
བཙུན་ནས་དར་སྤེལ་གཏོང་བྱུང་བ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས། སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རང་ཚུགས་ཉོན་པས་ལུགས་ལ་བཞེན་ནས་སྒྲུབ་དུ་
དར་སྤེལ་བྱུང་བ་ཞིག་མིན། ལྷ་བས་ཆེན་གྱི་གསར་བརྗེའི་སྒྲོབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་གྱི་
སྐུ་གསུངས་དོན། དངོས་གཙོའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟ་ལྟ་ལོ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་རྒྱུས་
དེས་ཅན་ཞིག་གི་དངོས་པོའི་འཆོ་བའི་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ཚོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲུར་
ཕྱོག་དང་ཕོ་དོན་ཡོངས་རྒྱགས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཡོངས་རྒྱགས། བཅུན་ཉིད་
རིག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་ཡོངས་རྒྱགས་བཅས་ལ་གསལ་བཤད་བྱེད་རྒྱ་དེ་རེད་
ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་གཏན་འཁེབས་
མཛད་པའི་བྲིམས་ཡིག་གི་ནང་དོན་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཚོག་ནས་རྒྱུས་དེའི་ཐོད་
ཀྱི་སྒྲིཊ་ཆོགས་དཔལ་འབྱོར་དབང་བའི་ལམ་ལུགས་དེ་ག་འདྲ་ཡིན་མིན་ལམ་ཅམ་
ཤེས་བྱུང་བའི་ཚོག་རྒྱུས་དེར་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཐོད་ལ་དར་བའི་ཐུ་རྩལ་
ལུལ་གྱི་ཆ་རྒྱུན་འཛུལ་སྟོན་པ་ཡང་ར་སྤོང་བྱེད་བྱུང་གི་རེད།

རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་ཚོག་མར་ལོ་རྒྱུས་བཅུན་མི་སམ་མེ་ཏེ་ལ་དེར་
རྒྱུས་ར་ཆོས་ལེད་རྒྱུད་བྱས་པའི་ཐོད་ཡིག་འདི་གསར་གཏོང་བྱེད་དུ་བཙུག་
རྒྱུ། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་ལྟ་ཁ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཅིག་^①སྐགས་ཐོད་
རྒྱུ་དུ་བརྒྱར་བ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་དགེ་བ་
བཙུ་བེར་བ་བཅས་བཅའ་བྲིམས་ཀྱི་ནང་བཀོད་ནས་ཐོད་འབངས་རྣམས་ཆོས་
ལེད་དཀོས་པའི་གཏན་འཁེབས་བཅོས་པ་མ་ཟད། བྲིམས་ཆེན་པོ་ཤུག་ལ་ནང་
གསེས་ཀྱིས་ཐུ་བའི་ཁོད་ལུམ་ལུ་ས་ཤུག་ཟེར་བ་དེའི་ནང་སྤྱིད་འཛིན་དོན་མ་
ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིགས་གཞི་དང་། དམག་དོན་སྒྲིགས་གཞི། སྤྱིད་འཛིན་ས་ཁུལ་

① འདིའི་མིང་ཆང་མ་(ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་ལྗོན་)གྲངས་ ༡༩༩ ལ་གསལ།

གྱིད་བྱེ་མཆོམས། འབངས་རབ་འབྲིང་ཐ་གསུམ་གྱི་འཕྲོ་ལྷགས་དང་རིམ་པ་
 སྟགས་ཞིབ་ཆགས་ཙམ་བཞོད་ཡོད་ཅིང་། བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་བཞོད་པའི་
 སྟག་ཁྲིམས་དང་། རྒྱན་ཁྲིམས། འབངས་ཁྲིམས་སྟགས་ཚང་མར་ཁྲིམས་
 འགལ་གྱི་ནག་ཉེས་ཆེ་ཆུང་ཉེས་ཙན་སོ་སོའི་གྲུལ་རིམ་གྱི་གོ་གནས་མཐོ་དམན་
 ལ་གཞིགས་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་དང་། ཁྲིམས་དཔོན་གྱིས་ཁྲིམས་
 ཐག་གཅོད་སྐབས་རིམ་པ་དམའ་བ་ལ་ཉེས་པ་ཆུང་བ་དང་། རིམ་པ་མཐོ་བ་ལ་
 ཉེས་པ་ཆེ་བ་ཡོད་སྐབས་ཀྱང་རིམ་པ་མཐོ་བ་རོ་མི་ཆ་བ་དང་། རིམ་པ་དམའ་
 བ་རྒྱུ་མི་པམ་པའི་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་པ་སྟགས་གྲུལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཏུ་ཅང་
 གསལ་པོ་ཡོད་པ་རེད། རྒྱག་པར་དུ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་བཞུགས་ཆོན་པོ་
 རྒྱག་ཟེར་བ་ཞིག་གཏན་འཁེབས་བྱས་དོན་དུ་རྒྱུ་འཆོ་ཞིང་ཞོ་ཤ་སྤར་འབུལ་
 ཞེས་པ། འབངས་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་རྒྱ་རྒྱར་ཞིང་བསམ་པ་རྣམས་དག་གིས་
 རྣོབས་ཤུགས་ཡོད་ཆད་འབུལ་དགོས་པ་དང་། ཁེངས་ཀྱིད་དུ་མི་གཏོང་ཞིང་།
 མོ་བཅུན་བཞུགས་ལ་མི་གདགས་ཟེར་བ། ཐུན་གཡོག་རྣམས་འབངས་རབ་གསུམ་
 དམག་མིའི་གསུ་ལ་བཅུག་མི་ཆོག་པ་དང་། ལུད་མེད་རྣམས་ལྷན་ཆོགས་ཀྱི་
 ཆོགས་མིའི་གསུ་ལ་ལྷུགས་མི་ཆོག་པ་བཅས་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་དང་།
 དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅོ་ལྔ་ཟེར་བའི་ནང་ཁེང་པོ་རྒྱུད་ཞེས་བར་
 གཡོག་རྣམས་དཔོན་དུ་བསྐོས་མི་ཆོག་པར་བཤད་ཡོད་ལ། མི་ཆོས་གཅང་མ་
 བཅུ་རྒྱག་ཟེར་བའི་ནང་རིགས་མཐོ་བ་དང་ཀན་རབས་ལ་ལུ་དུད་བྱ་བ་ཞེས་
 རིགས་བརྒྱད་མཐོ་པོ་ཡིན་པའི་མི་དང་། མི་ཀན་རབས་ལ་བཙི་བཀུར་བྱེད་
 དགོས་པ། ལུད་མེད་ཀྱི་རག་ལ་མི་ཉན་པ་ཞེས་སྤྱི་ཆོགས་དང་ཁྲིམ་ཚང་གི་ལས་
 དོན་ནང་ལུད་མེད་ཀྱིས་བཤད་པར་ཉན་རྒྱུ་མེད་པ་བཅས་གསལ་པོར་བཞོད་
 ཡོད་པ་དེས་རྒྱལ་པོའི་དབང་ཆ་དང་། རྒྱུ་འཆོ་དབང་ཆ། རུས་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆ་
 གསུམ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཏན་འཁེབས་བྱས་པ་དེས། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་
 ཐོག་གི་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་བའི་ནང་བཞུགས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་སྤྱི་ཆོགས་

གྱི་འབྲེལ་བའི་ཐུ་གུ་ཐོན་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཆོན་པ་རེད། ལྷག་པོར་དུ་
 གསལ་པོར་མཐོང་བྱུང་པ་ཞིག་ལ། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་གཏན་
 འབེབས་མཛད་པའི་བཀའ་སློབ་ཆེན་པོ་དུག་གི་ནང་འབངས་ཀྱི་ཆལ་ཞིང་རྟ་
 དཀྱུས་ཀྱིས་མི་བཅད་ཅེས་འབངས་ཀྱི་ས་ཞིང་ཐོག་རྟ་རྒྱགས་ནས་དུམ་བུར་
 གཙོད་མེ་ཆོག་པའི་གཏན་འབེབས་བཙོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་ལི་ཡུལ་ནས་ཐོན་
 པའི་གནའ་རབས་ཀྱི་ཐོད་ཡིག་ཤིང་བྱང་དང་བཀའ་རྒྱ་སྟན་ཆུ་སོགས་ཀྱི་ནང་།
 ཞིང་པས་ས་ཞིང་རྟ་ཆོང་བྱས་པའི་རིན་འབབ་དང་། རྟོན་ཐོག་གི་དཔུ་ཁལ་
 འབུམ་བ། ཞིང་པར་ས་ཞིང་བཞོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་ཆད་གཞི་བཅས་གསལ་པོར་
 བཞོད་འདུག་པ་དེའི་ཐོག་ནས་འབངས་ལ་སྐར་དབང་གི་ས་ཞིང་ཡོད་པ་དང་།
 ས་ཞིང་དེའི་ཐོག་རང་ཉིད་སྐར་ལ་དབང་བའི་ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱང་ལོད་སྐྱེད་ནས་
 ས་ཞིང་འདེབས་ཀྱི་ཡོད་པའང་ར་སྤྱད་བྱེད་བྱུང་ཅིང་། ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་སྐྱེད་ས་
 དེ་འདྲི་བཀའ་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ལ་མ་གཏོགས། ཐོན་གཡོག་
 ལས་ལྷགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ནང་ཡོད་བྱུང་བཅས་མེད། ད་དྲུང་ཉུན་ཉིང་ནས་ཐོན་
 པའི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་དེལ་ཁག་གཅིག་གི་ནང་འཁོད་དོན། བཅན་པོ་ཡབ་
 བློ་སྟོན་བཅན་དཔྱང་དུ་གསེགས་ནས་སྤུས་བློ་སྤྱང་བཅན་གྱི་རིང་། བྱང་མང་
 པོ་རྗེ་ཞང་རྒྱང་གིས་སྤུས་ཁམས་བམས་ཅད་མཛངས་ཀྱི་སྟོན་ནས་མི་རྟ་གཉིས་ལ་
 ཆོགས་མ་བྱུང་བར་འབངས་ནས་མར་བཀྱག་སྟེ་དཔུ་མཐ་ཅེས། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་
 བཅན་སྐམ་པོའི་དུས་སྤྱོད་པོ་བྱང་མང་པོ་རྗེ་ཞང་རྒྱང་གིས་མི་རྟ་གཉིས་ལ་
 ཟད་ཐོན་མ་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས། སྤུས་པའི་ཡུལ་ཆང་མ་མང་འཁོག་ཏུ་བཅུག་
 ཉིད་པུ་ཁལ་བཙུས་པར་གསལ་ཞིང་། ཡང་ཐོག་དེལ་གཞན་ཞིག་གི་ནང་འཁོད་
 དོན་བཅན་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོའི་རིང་ལ་.....དེའི་འོག་ཏུ་བཅན་པོ་ཞབས་
 གྱིས་བཅུགས་ཉི་བྱང་ལས་དུ་ཐོན་པར། དམག་མ་བྱུང་མ་དྲངས་པར་རྒྱ་(གྲུ་
 ལུ་) དང་འཁྱེད་པུ་བཅུལ་ལོ་ཞེས། རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྤུས་པའི་
 ཡུལ་མང་འཁོག་ཏུ་བཅུག་པའི་རྗེས་སྤྱོད་པོ་རོ་མ་བྱང་རྒྱགས་བརྒྱད་དུ་

ཐེགས་ནས། རྒྱ་རྒྱུ་མ་ཐུང་ཞིང་པར་དམག་དྲངས་མ་དགོས་པར་རྒྱ་ཁྱུ་
 དང་འཁྱེད་ནས་དཔུ་ཁྱུ་བཟུས་པ་བཅས་གསལ་བ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཞག་སྐབས།
 ལྷ་དབང་དང་། རུས་དབང་། རྒྱ་དབང་ནམས་ནི་ཁྱུང་གོའི་བཀའ་བཞོད་
 རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་རྟགས་གལ་ཆེ་བའི་གས་ཤིག་ཡིན་པར་མཐོང་
 གྱུ་ཞེས་《རུ་ལུ་ནན་ཞིང་པའི་ལས་འགུལ་ལ་རྟག་ཞིབ་བྱས་པའི་སྐབས་ལྟེ་》ཞེས་
 པའི་གསུང་ཚམ་ནང་གསལ་པོར་གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་པོས་རང་གི་མངའ་ཁོག་
 མི་མེད་གྱི་ས་ནས་དཔུ་ཁྱུ་བཟུས་པ་ནི། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ཐུན་གཤམ་ག་
 བདག་པོ་མིན་པར་ཞིང་བདག་ཡིན་པར་མཆོན་པ་དང་། སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཆོགས་
 དེ་བཀའ་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་སུ་སྤེལ་བའི་རྟགས་མཆོན་ཡིན་པས།
 ཐུན་གཤམ་ག་སྤྱི་ཆོགས་དང་། བཀའ་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་བར་གྱི་དབྱེ་
 མཆམས་ནི། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་པོ་དེ་དཔུ་ཁྱུ་བཟུ་མཐུན་གྱི་ཞིང་བདག་ཡིན་
 མིན་ལ་ལྷ་དགོས་པར་མཐོང་གྱུ་ཞིང་། དེར་སྐབས་ཀྱི་ཆོན་རྟག་མཐུས་པ་
 མང་པོ་ཞིག་དགོངས་པ་གཅིག་མཐུན་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། དེར་བཞེན་ངས་རྒྱལ་
 པོ་རྒྱུང་བཅན་སྐམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་དེ་གཞི་རྩའི་ཆོག་ཐུན་གཤམ་ག་ལམ་
 ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་ཡིན་པ་ལ། བཀའ་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་
 འབྱེད་བའི་རྒྱ་བྱུང་ཐོན་ཐིན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡང་དེ་ཡིན། སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ཐོན་པའི་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱིས་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲོལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་རུས་པ་ཤོར་འཁོ་
 རྒྱུས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྱི་ཆོགས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྱེད་བཀའ་པར་དང་
 མཐུན་པའི་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་ལ་དགོས་མཁོ་བྱུང་
 ཞིང་། དེ་ཉིད་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་ཆ་རྒྱུན་ཡང་འཛོམས་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་ཆོན་གྱི་སྤྱི་ཆོགས་པར་ཁེ་མིས་《འུ་ཐའི་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་
 སྐོར་》ཞེས་པའི་གསུང་ཚམ་ནང་གསུངས་དོན། མི་ཆོས་སུ་བར་གསུམ་དུ་
 རྒྱུངས་དང་གྱི་ཆོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་འབྱེད་བཤད་བྱེད་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ར་ཆོས་

ད་ལྟ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཚོག་ནས་ཚོང་ས་དང་ལ་འབྲེལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་
དང་། ལེ་ཉིན་གྱིས་《མི་གཞན་གྱི་དར་ཆ་ཁྱེར་བ་》ཞེས་པའི་གསུང་ཚམ་ནང་
གསུངས་དོན། མར་ཁེ་སའི་ཐབས་ཤེས་ནི། ཚོག་མར་དུས་ཚོད་ངེས་ཅན་
དང་། ཁོར་ཡུག་ངེས་ཅན་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་ནང་
དོན་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། དེ་ནས་ཁོར་ཡུག་ངེས་ཅན་དེའི་
ནང་གྲལ་རིམ་གང་ཞིག་གི་འབྲེལ་བ་སྦྱོད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་མདུན་དུ་སྦྱོད་པར་སྒྲུལ་
འདེད་བྱེད་མཁན་གྱི་གཙོ་བོའི་སྒྲུལ་ཤུགས་ཡིན་པ་ཤེས་རྟོགས་གནང་གི་ཡོད་པ་
རེད་ཅེས་གསུངས་ཡོད་པ་རེད།

སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཚོག་མར་གསར་གཏོད་མཛད་མཁན་ནི་ཤུག་ལྷ་
ཅེ་ཡིན་ཞིང་།^① དེས་གསར་གཏོད་མཛད་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ནི་རང་
ཉིད་འཆོ་བཟུགས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེའི་རིན་ཐུའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
འབྲེལ་བས་རང་གི་དགོངས་པར་རྒྱུར་ལྷང་བྱུང་བ་ཞིག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་གནས་
པ་ནས་བསམ་སྒྲུར་འབྱུར་པའི་ག་རིམ་ནང་ཚོན་པའི་འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་
ཡིན་པ་མ་ཟད། འཇིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་
ཚོག་ནས་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་སྒྲུར་བཤམ་ཆགས་གཏིང་ཐབ་བྱུང་བ་ཞིག་དང་།
དུས་སྐབས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་པ་དང་། སྐབས་དེའི་དཔལ་འབྱོར་ཐང་
གཞི་མཚན་པའི་ལྷེང་གི་བཞོད་པ་ཞིག་བཅས་རེད། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཚོས་
ལུགས་ནང་། རིགས་མཐོ་ཤོས་དང་བཟང་ཤོས་ནི་རྒྱལ་རིགས་དང་། དེ་འོག་
རྒྱུ་ལོ་རིགས་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྒྱད་ནས་བྱུང་བའི་མི་ལ་རིགས་
བཟང་ཐེར་བ་དང་། མགར་བ་དང་། བཤན་པ། ཉ་པ་བཅས་ལ་རིགས་འན་
གདོལ་པའི་རིགས་ཐེར་གྱི་ཡོད་པ་དེས་དུས་རྒྱུད་དབང་ཆ་གསལ་པོར་མཚོན་པ་

① དེང་སྐབས་དབང་ཤུག་ལྷ་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་གྲང་གོའི་སྐ་རྒྱས་ནང་། གྲོ་ཤུག་མའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤོ་ལོང་
ལང་རྒྱལ་པའི་ཁྱི་ལོང་བཅུ་དྲུག་ཤིང་སྒྲུལ། སྤྱི་མའི་ཚོན་གྱི་མོ་556པར་འབྲངས་ནས། གྲོ་ཤུག་མའི་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པའི་ཤོ་ལོང་ལང་གི་ཁྱི་ལོང་དང་པོ་མེ་ལྷག་ སྤྱི་མའི་ཚོན་གྱི་475པར་གསལ་གསེང་། ཁྱང་ཅི་
ལས་ལོ་དུག་གིས་ཀན་པར་བཤད་འདུག།

དང་། དེ་བཞིན་བློ་གཤམ་ནམས་གྱིས་བློ་གཤམ་བདག་པོར་གྱུན་ལྡན་མ་
བྱས་པར་ངག་ལ་ཉན་ནས་དཀར་པོ་བཟོད་བྱུང་བ་དེ་བློ་གཤམ་གི་ཡོན་ཏན་
བཟང་ཤོས་ཡིན་པ། བློ་གཤམ་ནམས་བློ་གཤམ་བདག་པོས་གནང་བ་མ་
ཐོབ་པར་གྲུབ་ཕྱིན་པར་ཡོང་མི་ཆོག་པ། རང་གི་སྤྱོད་པའི་ངག་ལ་ཉན་ནས་བློ་
གཤམ་ཉམ་བཤུ་བརྒྱུད་ཕྱིན་པ་དེ་བྱུང་མེད་མཛངས་མའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱུད་གྱི་
ལས་སྒྲུ་ཆེ་བ་དེས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་གསལ་པོར་མཆོན་པ་མཉག་ས་བློ་གཤམ་སྤྱི་
ཆོག་ས་དང་། བཀས་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་སྤྱི་ཆོག་ས་གྱི་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་བའི་
མཆོན་ཉག་ས་གསལ་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རང་རེད། དེར་བཞེན་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་གྱི་ནང་དོན་ནམས་སྐབས་དེའི་ཐོད་གྱི་སྤྱི་ཆོག་ས་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་བ་
དང་མཐུན་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་སངས་རྒྱས་
ཆོས་ལུགས་ལ་དད་མོས་མཛད་པ་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་བྱུང་བ་ལྟར་བ་རེད།

ཡིན་ནའང་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་གྱི་ནང་
དོན་བྲིམས་ཡིག་གི་ནང་བཀོད་ནས་ཐོད་འབངས་ནམས་ཆོས་ལྟེན་དཀོས་པར་
གཏན་འབེབས་བཟོས་པ་དེ་ནི། ཆོས་ལུགས་ཆབ་སྲིད་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཐོག་མའི་
ལྟར་རྒྱལ་ཞིག་དང་། ཆོས་ལུགས་གྱི་བསམ་བློར་བཞེན་ནས་རང་ཉིད་གྱི་དབང་
རྒྱར་གྲུབ་སྤྱོད་པའི་བྱ་ཐབས་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སྐབས་དེར་ཆོས་
ལྟེན་མཁན་གྱི་ལྷ་པ་རྒྱར་ཏུ་མེད་ལ། ཆོས་ལྟེན་མཁན་ནམས་ལ་རྟོག་སའི་
དཀོན་པ་རྒྱར་ཏུ་མེད་པ་དང་། ཁོ་ཆོར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐོབ་ཐང་དང་
དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་ནི་སྤྱོད་དབང་
འཛིན་མཁན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པ་ཅམ་ལས་ཆོས་བདག་མེན་པས་དེ་ཏུ་སྤྱོད་སྤྱོད་
བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟར་མེད།

དེ་རྗེས་ཐོད་གྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུག་འདས་ལོ་༡༩༧༩འུག་ཟླ་(ཐང་
ལྷ་ཚུང་ལི་ཤེའན་གྱི་ཕྱིར་ལུང་བྲི་ལོ་དང་པོ) ཟླ་ལོ་705 ལོར་རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྷེ་
གཙུག་བཞུན་གྱིས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་ཞིང་། བྲི་ལྷེ་གཙུག་བཞུན་ལོན་མོན་ནས་

སྒོན་པོ་ཐུག་ཀྱི་ལེ་ཀོ་ཁ་དང་། གཉགས་རྩྭ་ལྷ་མ་ར་གཉིས་ཉིན་རྩུར་སངས་
 རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་ལེན་པར་བཏང་བས། ཁོ་གཉིས་གངས་རི་ཉི་མེར་
 སླེབས་སྐབས་རི་དེར་སྒོམ་བྱས་ནས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྟེན་སངས་རྒྱལ་
 གསང་བ་དང་། སངས་རྒྱལ་ཞིབ་གཉིས་དང་མཇལ་ནས་ཁོང་གཉིས་ཀྱི་བྱུགས་
 ལ་ཡོད་པའི་《མདྲ་ལྷེ་ལས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་》དང་། 《གསེར་འོད་དམ་པ་》
 《རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་》《བྱ་རྒྱུད་》བཅས་སློལ་བརྒྱུད་ནས་འོངས་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་
 དུལ། རྒྱལ་པོས་ཆོས་དཔེ་རྣམས་འཛག་སའི་ལྷ་ཁང་། ལྷ་ས་མཁར་བྲག་དང་།
 བྲག་དམར་མགོན་བཟང་། བྲག་དམར་གེ་རུ། མཆོམས་ཕུ་ལྷ་རལ། མ་ས་
 ཞོང་གི་ལྷ་ཁང་བཅས་ལྷ་བཞེངས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུག་ཏུ་འདས་ལོ་
 ༡༩༧༥ རྒྱུ་ལྷེ་མེད་ཀྱི་(ཐང་ཞོན་ཅུང་ལེ་ཁོང་ཅས་ཀྱི་ཐེངས་པོ་འཕྲིན་ལེ་བཅུ་གསུམ་པ་) ལྷུ་ལོ་
 754 ལོ་ལ། རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་གྱིས། ཐང་གི་སྒོན་ཆེན་འབའ་དེའུའི་
 དུ་སང་ཤིས་གཙུག་པའི་མི་བཞི་གོང་མ་ཐང་ཞོན་ཅུང་གི་པར་སངས་རྒྱལ་ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་གསོལ་རས་བྱ་བར་བཏང་། ཐང་ཞོན་ཅུང་གིས་ཀྱང་མཐོང་
 མོག་ལ་གསེར་གྱིས་བྲིས་པའི་ཆོས་དཔེ་ལེ་ཆེན་སྟོང་གྲུང་། ཉུང་ན་ཞི་ཞིང་ཆེན་
 གྱི་རི་བོ་ཆེ་ལྷའི་ཉེ་འདབས་ལྷ་མོད་པའི་ཏ་ཤང་ཉི་མ་ལ་ཆོས་བྱས་ཤིང་། ཏ་
 ཤང་དེས་ཀྱང་《དགེ་བ་བཅུའི་མདྲོ་》དང་། 《རྩྭ་ཆེ་གཙོད་པ་》《ས་ལུ་ལྷང་
 པའི་མདྲོ་》བཅས་དཔེ་གསུམ་བསྐྱར་ནས་དཔེ་དེ་རྣམས་གོ་རིམ་གོང་གསལ་
 ལྷར་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྟན་ན་རྒྱལ་པོས་ཆོས་ལྷེད་པར་འབྱུར་ཞེས་སོགས་བཤད་དེ།
 སང་ཤིས་གོང་གསལ་གྱི་དཔེ་རྣམས་ཁྱུང་ནས་བོད་དུ་ལོག་ཡོང་ཡང་སང་ཤི་བོད་
 དུ་མ་འབྱོར་གོང་། རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་རྒྱ་མ་ཡར་སྒོན་སྒྲ་ཆོལ་དུ་(རྒྱ་མ་
 བྲི་ཆང་)ནས་གཤམས་ཉེ་གོངས།^①

① འདི་སྐོར་《ཐང་ཞོན་ཆེ་བ་》དང་། 《ཡར་ལྷང་ཆོས་འབྱུང་》《སྒོ་ཐག་ཆོས་འབྱུང་》བཅས་ཆང་མར་གོང་
 ལྷར་བཤད་འདུག་ཀྱང་། ལྷ་ས་པོ་ཏ་ལའི་མདུན་གྱི་རྩྭ་ཆེ་བུ་ཆེ་ཆོངས་ཀྱི་ཡིག་དེའི་མགོར། རྒྱལ་པོ་བྲི་
 ལྷེ་གཙུག་བརྟན་ནི་སྒོན་པོ་འབའ་ལྷེ་ཆོང་ཆེ་བ་དང་། ལང་མེས་གཞེགས་གཉིས་ཀྱིས་བཀོང་ས་ཞེས་གསལ་

(༡) སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ ལུགས་བར་གྱི་འཐབ་ཚད་སྒྲིག་།

སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འཐབ་ཚད་
ཐངས་དང་པོ་ནི། ཐོན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་《བུམས་མ་》ཟེར་བའི་ནང་རྒྱལ་པོ་སྤོང་
བཅན་སྐམ་པོས་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་སྤང་བའི་ཁྱེན་གྱིས་ལོ་སྤུམ་ཅུ་མ་བཞི་
ལས་མ་ཐུབ་ཅེས་འཁོད་པ་དང་། 《མཁའ་འཁོལ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་》
ནང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་དེས་ལོ་སྤུམ་མེམས་ཅན་མང་པོ་དམར་མཆོད་འབུལ་
དགོས་པ་དེའི་ཁྱེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་
པོའི་གནས་ཚུལ་བཤད་པ་དེར་བལྟས་ན། སྐབས་དེར་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་
དང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བར་འཐབ་ཚད་བྱུང་ཡོད་པ་བྱུར་ཅམ་བལྟན་ན་ཡང་།
དེ་མིན་གྱི་དབྱེ་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ད་པན་མཐོང་མ་བྱུང་།

སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དང་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བར་གྱི་འཐབ་ཚད་
ཐངས་གཉིས་པ། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷོ་གཙུག་བཙན་འདས་ཆེས་ཁྱི་སྤོང་ལྷོ་བཅན་གྱིས་
དཔྱུང་ཡངས་བཅོ་ལྷ་ཅུ་རྒྱལ་པ་མེ་སྤེལ་(ཐང་སྤྱད་ཅུང་མི་ཤིང་གི་ཁྱི་ཉེ་ཁྱི་ལོ་དང་
པོ་) ལྷི་ལོ་756 ལོ་ནས་ལོ་ནི་བྱ་རྩ་ལྷའི་རིང་མིན་དབང་བཟུང་།^① སྐབས་དེར་
ཐོག་མར་ཁྱི་སྤོང་ལྷོ་བཅན་སྤྱན་པ་བའི་སྐབས་ཀྱིས་ཡབ་དུས་ཀྱི་ཁང་སྤོན་མ་
ཁང་ཤོམ་པ་སྤེལ་གྱིས་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་ས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། སྤོན་པོ་མ་
ཁང་ནི་ཐོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས། སངས་རྒྱལ་ཆོས་
ལུགས་ལ་གཏན་ནས་མི་དགའ་བའི་ཁྱེན་གྱིས་བཀའ་པཎ་དོན་དུ་སྤྱོད་པ་སྤེལ་པ་

① ཐང་དེའབ་གསར་ཉིད་གཉིས་སྤྱོད་མ་ཐང་ཐོན་ཅུང་གི་ཁྱི་པོ་ཁྱི་ལོ་ལྷོ་བཅན་པོ་ཤིང་ལྷོ་བཅན་གྱི་ལོ་755ལོ་
ནས་ཐོང་མ་ཐང་ཉིད་ཅུང་གི་ཁྱི་པོ་ལྷོ་བཅན་པོ་ལྷོ་བཅན་གྱི་ལོ་797བར་ལོ་བཞི་བཅུ་ཉེ་གཉིས་
རིང་མིན་དབང་བཟུང་བར་བཤད།

ཕྱི་པ་ལེན་རྒྱ་ཡོད་ཟེར་བ་རྒྱན་ཡིན། ཆོ་འདིར་ལྷ་འདྲེའི་གནོད་འཆོ་བསྐྱེག་
 ཐབས་ལ་པོན་པོའི་ཆོས་བཅུས། སྤུས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བྱས་ན་
 དེའི་རྒྱ་ཁྲོལ་གཞུང་བཞེས་བཟང་ནས་མཐའ་མཆམས་སྤྲུང་རྒྱ་ཡིན། ད་ཕྱིན་
 ཆད་པོན་ཆོས་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཕྱེད་མི་ཆོག་ མི་མི་
 བའི་རྗེས་སྤུ་མཆོད་འབུལ་ཕྱེད་མི་ཆོག་ རྩ་མོ་ཆེ་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ལྷ་རྒྱ་ནག་ཏུ་
 ཕྱིར་ཕྱིལ་དཀོས་ཟེར་བ་ཤོགས་ཁྲིམས་བཅས། ལྷ་ས་མཁར་བག་གི་ལྷ་ཁང་
 དང་། དག་དམར་མཁྱིན་བཟང་གི་ལྷ་ཁང་གཉིས་བཞིག་ རྩ་མོ་ཆེའི་རྗེ་རྩ་
 བསྟེན་རྗེ་རྩ་སྤུ་བརྒྱས་དྲུང་ནས་རྒྱལ་མ་བྱུང་པར་ཕྱེ་མའི་འོག་ཏུ་ཤས།
 སྤར་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་རྩ་མོ་ཆེའི་རྗེ་པོ་གཉིས་མང་འདིས་སྤྱིད་ཤོར་བར་
 ཏུ་བརྒྱལ། ལྷ་སར་ཡོད་པའི་རྩ་ཤར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་ནག་ཏུ་ཕྱིར་སྟོག་བྱས། རྩ་
 མོ་ཆེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་སྤུ་བརྒྱ་ཤར་བཤས་ར་བྱས་ཏེ། སེམས་
 ཅན་བསད་པའི་རྒྱ་མ་དང་། བར་ཁྲོལ་རྣམས་ལྷ་སྤྲེའི་མགོ་བོ་དང་ལག་པའི་
 རྩེད་ཏུ་བཀལ། ལྷ་སྤྲེའི་རྩེད་ཏུ་པགས་པ་དམར་པོ་བསྐྱམས།

ཆོས་ལ་དད་པའི་རྒྱན་པོ་ལང་མེས་གཟིགས་དང་འབལ་ཞོར་ཆབ་གཉིས་
 ཁྲིམས་ལ་སྤར་ནས་སྟོག་ཆོག་བཟང་།^①སང་མེས་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲོལ་ནས་ལྷ་སར་
 འཁྱོར་དུས་རྒྱལ་པོ་བྲི་ལྷེ་གཙུག་བཅན་འདས་ནས་བྲི་སྟོར་ལྷེ་བཅན་སྤྲུ་ན་རྒྱང་
 བའི་རྣམས་ཀྱིས་དབང་ཆ་ཡོངས་རྣམས་རྒྱན་པོ་མ་ཞུང་གིས་བཟུང་ལྷེ་ཆོས་ཕྱེད་
 མི་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་བཅས་པ་དང་ལྷ་ཁང་བཞིག་པ་ཤོགས་བྱས་པའི་སྐབས་དང་
 ཁྲོལ་ནས། མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲོལ་ནས་ཁྲིར་ཡོང་བའི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་བསམ་ཡས་

① འདི་ལ་《ར་བཞེད་》ནང་ཤོར་གསལ་རྒྱན་པོ་གཉིས་ཆོས་ལ་དགའ་བའི་རྒྱན་ཀྱིས་སྟོག་ཆོག་བཟང་བར་
 བཤད་ཀྱང་། ལྷ་ས་པོ་ཏུ་འཇུག་གྱི་རྗེ་འོར་ལྷེ་མཁའ་ལྷ་སྤྲུག་སྤྲུག་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་ལྷེ་
 པའི་མཁའ་བར་འཁོར་དོན་དུ། ཤོར་གསལ་རྒྱན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོར་ལྷེ་བཅན་གྱི་ཡལ་བྲི་ལྷེ་
 གཙུག་བཅན་བཟོངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོར་ལྷེ་བཅན་ཡང་འཁོར་རྒྱུའི་གཞིགས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་
 རྒྱན་པོ་སྤྲུ་ཞུ་ཞོར་གིས་མེས་རྣམས་རྒྱལ་པོ་བྲི་སྟོར་ལྷེ་བཅན་ལ་ཁྲོལ་ན་རྒྱན་པོ་གཉིས་སྟོག་ཆོག་ཏུ་བཟང་
 བར་བཤད། ཡང་《ར་བཞེད་ཆེ་བ་》ནང་། རྒྱན་པོ་སྤྲུག་སྤྲུ་ཞོར་པོ་ནས་ལ་དགའ་ཞིང་ཆོས་ལ་མི་དགའ་
 བས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞིག་རྒྱར་དེ་རྒྱལ་བྱས་པའི་རྒྱན་ཀྱིས་འཛོད་བཟུང་བྱས་ཏེ་བྱང་ལ་རྒྱང་
 འབྲུད་བཟང་བར་བཤད་པ་བཅས་ཁག་གསུམ་པོ་དེ་བཟུང་ན་དཔུང་གཞི་རྒྱུན་པོ་འདུག།

མཆོམས་ལུ་འག་གསེབ་ཏུ་སྐྱེས་དཀོས་པ་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་ལ་དགའ་བའི་སློན་
 སྟོན་གསལ་སྤང་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བྱོས། རྒྱལ་པོ་ཁྱིའི་ཁྱེ་བཙན་སྐྱོན་ར་
 སྔན་ནས་རང་ཉིད་བྱིས་དངོས་སུ་སྤྱིད་དཔར་བཟུང་རྗེས། སློན་པོ་སང་མི་ལ་
 བྱིད་བྱིས་དེ་སློན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་ནས་ཁྱིར་ཡོང་བའི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་བསྟར་
 མིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་མར་ན་གང་གིས་བསྟར་བའི་ཆོས་དཔེ་ཁག་
 གསུམ་པོ་དེ་རྒྱ་ཡི་ལོ་རྒྱ་བ་མེ་མཁོ་དང་། སང་མི། པོད་བྱི་ལོ་རྒྱ་བ་ཁ་ཆེ་ལ་རྒྱ་
 གསུམ་བྱིས་གསང་བ་བྱུང་ནས་ལོད་སྐད་དུ་བསྟར་སྐབས། སློན་པོ་མ་ཁང་དང་
 སློན་པོ་ལྷག་སྐྱ་སྐྱ་གོང་གཉིས་བྱིས་མེས་ཉེ་བཤད་དོན། བྱིད་ཆོ་གསུམ་བྱིས་
 བསྟར་བའི་དཔེ་ཆ་དེ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བྱི་ཆོས་དཔེ་རེད། དེ་སློན་སྐྱེས་
 སངས་རྒྱལ་བྱི་ཆོས་བྱས་ན་མཐའ་མཆོམས་སུ་རྒྱང་འདུད་གཏོང་རྒྱུ་ལ་ཉན་
 འཁེབས་བྱས་ཐེན་པ་བྱིད་ཆོས་ད་དུང་མ་མེས་སམ། སྤྱིད་མ་ཚུགས་པར་བྱིམས་
 དང་འགལ་བའི་ལས་འདི་འདྲ་བྱས་ན་ཉེས་ཆད་ནན་པོ་གཏོང་གི་ཡིན་ཟེར་བས་
 ཁོ་ཆོ་གསུམ་སྐྱག་ཉེ་ཆོས་དཔེ་རྣམས་སྟར་ཡང་རྒྱ་གསེབ་ཏུ་སྐྱེས།

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སློན་པོ་སང་མི་སློན་པོ་གསལ་སྤང་གི་རྒྱགས་བྱིད་པར་
 མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་བཏང་། དེའི་ཡུལ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་དང་སློན་པོ་ཆོས་ལ་
 དགའ་བ་རྣམས་གསང་སྟོས་བྱས་སོགས་ པོད་ལ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་དར་
 སྤེལ་གཏོང་དཀོས་ན་སློན་ལ་པོན་ལ་དགའ་བའི་སློན་པོ་དཔར་ཆེ་མོས་མ་ཁང་
 ཁོ་མ་བསད་ན་བྱ་བ་དེ་རྒྱབ་མི་བྱུང་ཟེར་ནས་སློན་པོ་མ་ཁང་སྟོམ་པ་སྐྱེས་གསོད་
 རྒྱར་ཐག་བཅད།

དེ་ནས་སློན་པོ་འགོས་ཁྱི་བཟང་དང་། ཁང་ཉ་བཟང་སོགས་ཆོས་ལ་
 དགའ་བའི་སློན་པོ་རྣམས་བྱིས་རྒྱལ་པོའི་བང་ཐུན་པ་དང་། མ་རྒྱག་མཁན།
 ཆོས་བྱིད་མཁན་སོགས་ལ་སྐོག་ཏུ་བཅུན་པ་མང་པོ་སྤྱད་ནས། ད་ལོ་རྒྱལ་པོའི་
 ཆབ་སྤྱིད་ལ་གཤམ་དབང་ཆེན་པོ་འདུག་ཟེར་བ་དང་། གཤམ་དབང་དེ་བརྒྱུག་
 ཐབས་ལ་སློན་པོ་གཙ་ཆེ་བ་ཞིག་དུར་བྱི་ནང་དུ་གསོན་པོར་སྐྱས་དཀོས་ཟེར་བ་

སོགས་ཤོད་ཏུ་བཅུག། སྐད་ཆ་དེ་རིམ་བཞིན་མི་ཆང་མས་གོ་བ་དང་མཐར་ཁྲོན་
 སོ་མ་ཞང་གིས་ཀྱང་གོ་བ་རེད། གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱལ་སྐོན་ཆོགས་
 འདུའི་ཐོག་ ཁྲོན་པོ་འགོས་ཁྱི་བཟང་གིས་ཐོག་མར་སྐྱོད་དོན་ཏུ་དེ་ལོ་རྒྱལ་པོའི་
 རྩེ་མོག་དང་ཆབ་སྲིད་ལ་གཤམ་དབང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་བརྒྱན་ཆེད། རྒྱལ་
 པོའི་ཁྲོན་པོ་གཙོ་ཆེ་བ་གཅིག་ཏུར་གྱི་ནང་ཏུ་གསོན་པོར་འགྲོ་དགོས་འདུག
 ཁྲོན་པོའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་དང་རང་ཡིན་པས་དགསོན་པོར་ཏུར་ནང་ཏུ་འགྲོ་
 གི་ཡིན་ཟེར་ནས་དར་སྤྱོད་བའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དང་། ཁྲོན་པོ་མ་ཞང་གྲག་
 དྲག་གིས་དར་ལངས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁྲོན་པོའི་ནང་གཙོ་ཆེ་བ་དང་རང་ཡིན་པས་
 དང་ཡང་ཏུར་ཏུ་གསོན་པོར་འགྲོ་གི་ཡིན་ཟེར་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་དགོས་ལྟར་བ་
 རེད། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་ཁྲོན་པོ་མ་ཞང་དང་། འགོས་ཁྱི་བཟང་ལྟོད་ལྟར་
 བྱང་ཏུ་ཏུར་དོང་ཡོད་སམ་སོང་ནས་དོང་ནང་ཏུ་གསོན་པོར་འཛུལ་རྟེ་དོང་གི་
 ཁ་བཀག་རན་པ་དང་། ཁྲོན་པོ་འགོས་ཁྱི་བཟང་གིས་བརྒྱལ་ཆས་སྤྲོས་ནས་
 གཤོ་རྒྱུ་བྱས་ཏེ་དོང་ནང་ནས་ཤོས། དེ་མ་ཐག་ཁྲོན་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བ་གཞན་
 དག་ཆོས་དོང་གི་ཁ་བཀག་ནས་ཁྲོན་པོ་མ་ཞང་གསོན་སྤྲོས་བཅུང་བ་རེད། དེ་
 ཉི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་པོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་བར་ཐོག་ཆེ་བའི་འཐབ་
 ཆོད་ཐངས་གཉིས་པ་ཡིན།

ལངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་པོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་བར་གྱི་འཐབ་
 ཆོད་ཐངས་གསུམ་པ། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤོང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་ཆེད། བལ་ཡུལ་ན་བཞུགས་ཡོད་པའི་མཁན་པོ་ཐོ་རྟེ་སྤ་
 ཏི་^①ཐོད་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་སོ་བྱང་རྒྱང་འཛུལས་^②སྤྱད་གི་བ་
 བཅུ་དང་ཉིན་འབྲེལ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་ཏུ་བཅུག། ཟླ་བ་གཉིས་ཙམ་

① ཐོ་རྟེ་གལ་ཟེན་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྤོང་ལྟེ་ཞིང་། ཨ་རྟེ་ཤད་དགུང་རྒྱུད་གཅིག་རེད།
 ② སྤ་རྟེ་སྤྱད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་སྤྱང་འཛུལས་ནི་མ་ཐོང་ཁ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པའང་མཐོང་རྒྱུ་བས་
 དཔྱད་པར་ཤི།

སོང་དུས་ཀྱི་ལོ་ལྟ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་སོ་བྱང་འཕངས་ཐང་ཆུས་ཁྱིར།
 ལྟ་ས་དམར་པོ་རི་སོ་བྱང་ལ་སོག་བརྒྱབ། མི་ལ་ནད་ཡམས་དང་། རྣ་རྒྱལ་ས་
 ལ་སོག་ནད་བྱུང་། ལོ་སོག་ལ་སད་དང་སེར་བ། ཐན་པ་སོགས་བྱུང་བས།
 བོད་འབངས་ཡོངས་ཀྱིས་གནོད་འཆེ་དེ་ཆོ་ནི་ཆོས་བྱས་པས་ལན། རྒྱལ་པོས་
 གདན་དྲངས་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་ཨ་ཙ་རྒྱ་བལ་ཡུལ་ལ་ཕྱིར་སྐྱོད་དགོས་ཟེར་ནས་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་རྟོག་པའི་ཕྱགས་ཆེན་བྱས་པར་བཞུགས་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྡེ་
 བཅན་བྱ་བཅས་ཟད་དེ་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་པའི་ཡུལ་ལ་ཕྱིར་སྐྱོད་མི་ལྟེན་ཀ་
 མེད་བྱུང་ཞིང་། སྐབས་དེར་མཁན་པོས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྐོས་འགོ་བཙོན་པ་ལྟར་
 རྒྱུ་སྒྲུང་ཡང་མཁན་པོ་རང་ཉིད་བོད་དུ་གདན་འདྲེན་རྒྱ་དང་། དེ་དུས་
 སྤྱི་བདེན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་^① མཉམ་དུ་གདན་འདྲེན་རྒྱ་བྱས། དེ་ནས་སྤྱར་
 ཡང་རྒྱལ་པོ་དང་སྐོན་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བ་ནམས་སྐོས་བྱས་ནས། ཆོས་དང་
 བོན་གཉིས་སྒྲུབ་ཁྲུང་ས་བཅན་པ་ཡོད་མེད་མི་ཆང་མ་ཡིད་ཆེས་ཡོང་བ་ལྟེན་ཆེད།
 རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་ལྡེ་བཅན་གྱིས་སྤྱར་ཡང་སྐོན་པོ་གསལ་སྤྱང་དང་། སང་མི་
 སོགས་མི་ལྷགས་སུ་མ་རྒྱ་བམ་པར་དངོས་པོ་མང་པོའི་འབུལ་སྐྱེས་དང་བཅས་
 ཁོང་མ་ཐང་སྤྱི་ཚུང་གི་སར་བཏང་ནས་འཆམས་འདྲི་བྱ་རྒྱ་དང་ཆབས་ཅིག་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་དཔེ་གཅིག་གསོལ་རས་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་ཡིག་
 ལུལ་བ་ལྟར། ཁོང་མ་ཐང་སྤྱི་ཚུང་གིས་ཀྱང་མཐོང་ཤོག་^② ལ་གསེར་གྱིས་
 བྱིས་པའི་ཆོས་དཔེ་ཁག་མང་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་འབུལ་སྐྱེས་སུ་སྤྱ་སྤེན་གྱི་ལྷ་
 གཅིག་^③ དར་གསལ་ཡུག་ཁྱི་གཅིག་ སྤྱ་ཁོར་གྱི་གཞོང་པ་ཆེན་པོ་འདོམ་གང་ཙམ་
 ཡོད་པ་གཅིག་བཅས་བསྐྱར་ཞིང་། སྐོན་པོ་གསལ་སྤྱང་ལ་གསོལ་རས་སུ། རྒྱ་
 རྒྱུ་རི་མོ་ཡོད་པའི་གསེར་ཤོག་སྤྱང་བརྒྱ་བམ་པ། དར་གསལ་ཡུག་ལྟ་བརྒྱ། ས་

① མ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱས་ཡིན་ཞིང་། མ་རྒྱན་ནི་དེང་སང་གི་ཨ་རྒྱ་ནན་རེད།

② ཤོག་བྱ་ཆེན་པོ།

③ གསེར་དུལ་འདྲེས་མས་བཙོས་པའི་ལྷ་མོ།

མེན་ལས་བཟོས་པའི་བུམ་པ་གཅིག ལུ་མེན་ལས་བཟོས་པའི་གཞོང་པ་སྤང་
 བརྒྱུ་ཡོད་པ་གཅིག ལུ་ཉིག་ཆེ་ཆུང་སྤན་མ་ཅམ་གྱི་སྤང་བ་འདྲོམ་པ་གང་ཅམ་
 ཡོད་པ་བཅུ་བཅས་སྤྲད། དེ་མཆུངས་མི་གཞན་དག་ལ་ཡང་བྱ་དགའི་དངོས་པོ་
 ལུན་སྤྲུལ་ཆོགས་པ་སྤྲད་དེ་པོད་དུ་འཕྱོར་ནས་གོང་མས་བསྐྱར་བའི་བཀའ་ཤོག་
 གི་སྒྲོམ་བྱ་(བཀའ་ཤིག་ལྷགས་པའི་སྤྲུལ་ཆུང་) དང་། འབུལ་སྤྲེལ། ཆོས་དཔེ་བཅས་
 རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་ཞེ་བཅན་ལ་སྤུལ། དེ་ནས་སྤྲར་ཡང་རྒྱལ་པོས་སྤོན་པོ་གསལ་
 རྒྱང་བལ་ཡུལ་ནས་མཁའ་པོ་པོ་རྩི་སྤྱོད་གདན་འདྲེན་པར་བཏར་ཞེ་སྤོབ་དཔོན་
 པ་རྒྱ་འབྱུང་གནས་ཀྱང་མཁན་པོ་པོ་རྩི་སྤྱོད་མཉམ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཆུར་
 ཐེབས་པ་དང་མངའ་རིས་མང་ཡུལ་དུ་མཇུག། མངའ་རིས་མང་ཡུལ་ནས་
 བཀའ་སྤྱི་བྱ་ཡུག་བར་དུ་རྒྱ་ཐོག་གྲུ་གཟིངས་བཅས་ཉེ་ཐེབས། མཁན་པོ་དང་
 སྤོབ་དཔོན་གཉིས་བསམ་ཡས་སྤྱ་འཕྱོར་རྗེས་མཁན་པོ་པོ་རྩི་སྤྱོད་ཆོས་
 གསུངས་པ་དང་སྤོབ་དཔོན་པ་རྒྱས་རྒྱ་འབྱུང་བཞུན་པ་ཤོགས་མཇུག། ལྷག་
 པར་དུ་སྤོབ་དཔོན་པ་རྒྱས་མ་མ་གཉིས་འཁོམས་ཀྱི་བྱ་དང་བྱ་མོ་ཁག་གཅིག་ལ་
 སྤྱ་འབེབས་པ་ཟེར་བ་མི་ལ་ལྷ་འདྲེ་ཁོག་ལྷགས་བྱས་པའི་ལྷགས་སྤོལ་ཐོག་མར་
 བཅུགས་ཤིང་། དེར་སང་ལྷ་ཐེབས་ཟེར་བ་དེ་སྐབས་ཐོག་མར་བྱུང་བ་ཤིང་།
 དེ་ནས་བསམ་ཡས་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྩིག་རྒྱུ་ཉེ་ག་སྤྲིགས་ལྟེང་སྐབས་སྤོན་པོ་
 ལྷག་རྒྱ་སྤྱོད་ཐོག་ཐོགས་པོན་ལ་དགའ་བའི་སྤོན་པོ་ཁག་གཅིག་གིས་རྩོམ་ལྷས་
 པར་མ་ཟེང་། རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་ཅག་རྩོམ་པ་མཉམ་པ་ཤིང་། པོན་པོ་རྣམས་
 གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ལ་པོན་པོ་ལས་ལྷག་པའི་རུས་པ་གང་ཡང་མེད་
 པས་ཆོས་བྱས་ན་པན་ཐོགས་མེད་ཟེར། སྤོན་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བ་དང་། རྒྱ་
 བཀའ་གི་དུ་ཤིང་། རྒྱ་གར་གྱི་སྤོབ་དཔོན་ཐོགས་ཀྱིས་ཆོས་དང་པོན་གཉིས་ནི་མེ་
 རྒྱ་ལྷར་མཉམ་དུ་གནས་བྱུང་བཅས་མེད་པས་ཡུང་པ་གཅིག་གི་ནང་ཆོས་ལྷགས་
 གཉིས་བྱུང་ན་བཟུ་མི་ཤིས། ཆོས་དང་པོན་གཉིས་གང་ཁྲུངས་བཅན་པ་ཡོད་
 མེད་འགྲན་བསྐྱར་དང་ཆོད་སྤོང་བྱས་ཐོག པོན་པོ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ན་དེད་ཆོ་

བསངས་གཏོང་བ། རྟོམ་བཞིག་པ་སོགས་ཁག་གཅིག་མེད་པར་མ་བཟོས་པར་
བཞག་ཅིང་། རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་ནང་དོན་བརྒྱུར་ནས་རྣམ་པ་
རང་སོར་བཞག་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། དེ་མཚུངས་པོད་མེལ་ཀྱའི་
དུས་སྐབས་སུ་གསར་དུ་དར་བའི་“བརྒྱུར་བོན”ཀྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་ཡོངས་རྫོགས་པོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་དུ་བརྒྱུར་
ནས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་པའི་བོན་གཞུང་ཞིག་གསར་དུ་བཟོས་པ་
བཅས་བྱས་པ་དེ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ཆོས་ལུགས་གཉིས་
པན་ཚུན་འཐབ་ཚད་བྱས་པ་བརྒྱད། འཐབ་ཚད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་བརྟུན་
ནས་རྗེས་སུ་གཉིས་ཀས་ཁ་གཏད་སྟུགས་ནས་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤངས་
ཏེ་ནང་དོན་བརྒྱུར་ནས་རྣམ་པ་རང་སོར་བཞག་པ་དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
དང་། བོན་ཆོས་གཉིས་ཀར་འཕེལ་རྒྱས་གསར་པ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། འོན་
ཀྱང་དེར་སྐབས་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་འགའ་ཞིག་གིས། ཞོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་པོད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་སྤྱི་མའི་ཆོས་ལུགས་ཞེས་མིང་
གསར་པ་ཞིག་བཏགས་པ་དེ་ནི། ཟུ་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པ་འགའ་རེ་ཅུམ་གཞི་བརྩུང་
ནས་ངོ་བོ་ལ་ལྟ་བུའི་ཤོད་ཚུལ་སྟུགས་རེ་བ་ཡིན་པ་ལས་དངོས་དོན་དང་མཐུན་
པའི་བཤད་ཚུལ་མིན།

(༡) པོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བ་

ཐོག་མར་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་རྟེན་

མའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་རྒྱལ་རྒྱར།

པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ཞོང་གི་ཤུ་ཀྱའི་འདས་ལོ་ ༡༩༠༤ ཟུ་མྱག་(ཐང་ཏའི་
ཚུང་མི་ཡུའུ་ཡི་པའི་དབྱིང་གི་ལོ་དང་པོ་) ཟླ་ལོ་762 ལོར་བསམ་ཡས་གཙུག་

ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་རྒྱལ་ས་ཏེ་ལོ་བཞི་ལ་གྲུབ།^①དེའི་སྤྱི་ལོ་མེ་ལྷག་(ཐང་ཏེ་
 ཅུང་མི་ལྷུ་ཡི་ཏ་སྤེས་ཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་) སྤྱི་ལོ་767 ལོར། ཐད་ལ་གྲུ་པ་བྱེད་ཐུབ་
 མཁན་ཡོང་དང་མི་ཡོང་ཆོད་ཏུ་བྱེད་ཆེད། རྒྱ་གར་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
 སྤྲུ་བའི་ཐེ་པ་ཡིན་པའི་དགེ་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་གདན་དྲངས་ནས་མཁན་པོ་པོ་རྩེ་
 ལ་ཏོས་མཁན་པོ་(རབ་བྱུང་གི་མཁན་པོ་) དང་། དགེ་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་ཁ་
 སྐྱོང་བྱས་ཏེ། བ་གསལ་སྤང་། སང་ཤི། རྩ་རིན་ཆེན་མཆོག་ འཁོན་སྤྱི་
 དབང་པོ་སྤྱང་། པ་ཤོར་པེ་རོ་ཅ་ན། བན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས། ལ་
 གསུམ་རྒྱལ་བའི་བྱང་རྒྱབ་བཅས་མི་བདུན་རབ་བྱུང་དང་བསྐྱེན་རྒྱགས་བྱས།
 དེ་ནི་ཐོད་ལ་གྲུ་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆོག་མ་ཡིན་པས་སང་མི་མི་བདུན་ཟེར། དེ་
 བན་རྒྱལ་པོས་ད་དྲུང་སྐོན་པོ་དང་བཅུན་མོ་འབངས་བཅས་ཀྱི་ནང་ནས་ཆོས་
 བྱེད་འདོད་ཡོད་པ་ནམས་གྲུ་པ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བའི་བཀའ་ཙམ་སྐབས་ཁོ་ཆོས་
 བཤད་དོན། གྲུ་པ་བྱས་ན་ཚུགས་གཅིག་ནས་འཆོ་བའི་བརྟེན་ས་མེད་པ་དང་།
 གཉིས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁྲལ་དང་དམག་ཁྲལ་རྒྱགས་མ་བྱུབ་ན་བྲིམས་དང་འགལ་
 བས་གྲུ་པ་བྱེད་མི་བྱུབ་ཟེར་བ་ལ། རྒྱལ་པོས་མི་སྤྲས་གྲུ་པ་བྱས་ན་ཁྲལ་རྒྱགས་མི་
 དགོས་པའི་ཆོག་ཆང་མའི་འཆོ་བ་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་སྤངས་ཆོག་པའི་དབང་
 ཆ་རྒྱུད་རྒྱ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཟེད། སྐད་ཆ་དེའི་ཆོག་ནས་གནས་རྒྱལ་གཉིས་
 མཛོད་བྱུབ་པ་ཉི། གཅིག་ནི་ཆོས་ལ་ཞུགས་ནས་གྲུ་པ་བྱེད་མཁན་ཆང་མས་
 འཆོ་བ་གཞན་བརྟེན་མ་བྱས་ན་རང་ཁ་རང་གསོ་མི་བྱུབ་པའི་རོ་ཅ་དེ་གསལ་
 བཤད་བྱས་ཡོད་པ་དང་། གཞན་གཅིག་ནི་སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོས་གྲུ་པ་བྱུང་
 པའི་འབངས་མི་མེར་གྱི་ས་ནས་ཁྲལ་བཟུ་གི་ཡོད་པ་དེ་མཛོད་བྱུབ་ཀྱི་ཟེད།

① ཐམས་འདིར་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། ཐད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱལ་མང་པོ་ཞིག་དུ། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་
 མིན་དབང་བཟུང་ཆེས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷག་ལོ་བསམ་ཡས་གཞུག་ལག་ཁང་བཞེངས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་ཡིག་
 གི་ཐང་ཏེ་ལྷུ་གསར་རྟེན་གཉིས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱོད་བཅུ་གཉིས་མིན་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་བཟུང་པ་རྒྱ་ཡིག་
 ལོ་ལོ་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་མཁན་དུ་དམག་དྲངས་ཏེ་སྤངས་པར་བཤད་པ་ལྟར། ལྷ་ས་པོ་ཏེ་ལོ་
 མདུན་གྱི་རྟེན་པོ་མའི་རྟེན་སུ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་པར་འཛོད་པ་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན།

ཀྱལ་པོ་ཁྱི་སྤང་སྤོ་བཅན་གྱིས་མི་སྤྱོད་ཀྱི་པ་བྱས་ན་དེས་ཁྱལ་དང་དམག་ཁྱལ་
 འཁྱར་མི་དམོས་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ལྡན་པར་བརྟེན་ལོ་གཅིག་ལྟག་
 ཅམ་གྱི་ནང་ལ་ལྷ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་གྲུ་པའི་འཕྲོ་གྲངས་སྤྱོད་བརྒྱ་དང་ལྷ་བར་
 འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་རེད། གྲུ་པ་དེ་ཆོ་ཆང་མར་ཆོས་བཤད་མཁན་གྱི་སློབ་
 དཔོན་ལྟར་དུ་བསྐྱོས་པའི་ནང་ནས་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་ནི་མཁན་པོ་ཡིན་པ་དང་།
 ཐོག་མའི་མཁན་པོ་ནི་པོ་རྟེན་ལྟ་བུ་འོ།^① སྐབས་དེར་མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ལྟ་བུ་དང་།
 སློབ་དཔོན་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་པོ་ཡིན་པ་ཅམ་ལས། སྤྱིང་
 གྱི་ཐོག་དབང་ཆ་མེད་པ་མ་ཟད། སྤྱིང་དོན་ཆོགས་འདྲར་ཞུགས་པའི་དབང་
 ཆའང་མེད། གནད་དོན་བཤད་རྒྱ་ཡོད་ན་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་གཉིས་
 ཀས་ཀྱལ་པོ་ལ་ཐད་ཀར་ཞུས་ཆོག་ཀྱང་། ཀྱལ་པོས་སློབ་པོ་གཙོ་བོ་བ་ནམས་
 ཞུགས་པའི་ཆོགས་འདྲུ་འདྲན་ས་ཆེ་རྒྱུང་^② རིམ་པ་བརྒྱད་ནས་སློབ་པོ་ཆེ་དང་
 སྟོས་བསྟར་བྱས་ཏེ་ཐག་གཅོད་པ་མ་གཏོགས་སྤྱིང་དོན་ཆོགས་འདྲུ་ཆེ་རྒྱུང་
 གཉིས་མ་བརྒྱད་པར་ཀྱལ་པོ་གཅིག་ཕྱས་བཀའ་བཏང་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་མི་
 ཆོག གལ་ཏེ་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱལ་པོའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་ནའང་།
 སྟོས་ལ་དབང་བའི་སློབ་པོ་ཆོས་མོས་མཐུན་མ་བྱས་ན། ཀྱལ་པོས་སློབ་པོའི་
 སྟོས་མོལ་ལ་བརྟུན་ནས་བཀའ་གཏོང་བ་མ་གཏོགས་ཀྱལ་པོས་རང་ཤེད་བྱེད་མི་
 ཆོག་པའི་ལམ་ལུགས་དམ་པོ་ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྟོར་《པ་བཞེད་》ཀྱི་
 བང་། མཁན་པོ་པོ་རྟེན་ལྟ་བུ་ཐེངས་གཅིག་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ་དང་། སློབ་
 དཔོན་པ་རྣམས་ཕྱིར་འབུད་བྱས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་སྤེལ་
 གཏོང་བ། བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་ཅིག་རྒྱུའི་སྟོས་མོལ་བྱས་པའི་སྟོར་

① ཞིབ་འཛིན།

② ཆོགས་འདྲུ་ཆེ་རྒྱུང་།

བཅས་ཀྱི་ཐད་ལ་གསལ་པོར་འཁོད་ཡོད་པ་རེད།^①

སྤྱད་པོན་པར་འབྱུང་གནས་པོད་ཏུ་མེད་པས་ནས་ལོ་ཤས་བཅུགས་ཤིང་
 རྒྱལ་པོ་དང་སྟོན་པོ་མོགས་ཁག་གཅིག་ལ་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་མང་པོ་གསུངས་
 ར་ས་མོག་མར་དར་སྤེལ་བཏང་བ་དེར་གསང་ཐུགས་ཉིང་མ་ཟེར་ཞིང་། ཆོས་
 ལྷགས་དེར་གསང་ཐུགས་ཉིང་མ་ཟེར་དགོས་དོན་ནི་དུས་རབས་བཅུ་པའི་
 མཆུག་ཏུ་བོད་ལ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་སྐབས། མངའ་ཤིས་
 ལོ་ཙཱ་བ་ཤིན་ཆེན་བཟང་པོས་རྒྱ་གར་ནས་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་གསར་པ་མང་
 པོ་ཡོད་སྟེ་མོག་བསྐྱར་ཉི་དར་སྤེལ་བཏང་བ་དེ་ནས་བཟུང་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 མོག་དེའི་ཤོད་གི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱམས་ལ་གསང་ཐུགས་ཉིང་མ་ཟེར་བའི་
 མིང་དེ་གཞི་ནས་བཏགས་པ་དང་། གསར་ཏུ་བསྐྱར་བའི་གསང་ཐུགས་ཀྱི་ཆོས་
 རྒྱམས་ལ་གསང་ཐུགས་གསར་མ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མཁན་པོ་ལོ་རྒྱུས་ཏོ་སྟེ་
 མ་གཤམས་ཡན་ཆད་པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྒྱམས་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་མོགས་
 བྱངས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས། གཏན་འཁེལ་བྱས་པའི་འཆོ་བའི་རྟེན་གང་ཡང་
 མེད་པའི་མོགས་གཟན་པ་གཏུག་རེད།

(4) སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་ རྒྱམས་བྱན་གཤོག་བདག་པོ་ནས་མཐར་མཛོད་གཞིས་ ཡོད་པའི་ཞིང་བདག་བྲལ་ཤིམ་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྐར་།

རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྟོང་ལྷེ་བཅན་སྐབས་ཀྱིས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆ་《ར་
 བཞེད》དེ་ལ་ཆེ་བ་དང་། འཁྲིང་བ། རྒྱང་བ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་གི་《ར་

① རྒྱལ་སྟོན་མཁན་ཆོག་ཀྱི་རྒྱལ་གསུམ་སྟོན་དགའི་ཆོག་ཀྱི་འདུ་ཆེ་རྒྱང་གི་ལམ་ལྷགས་དེ་ནི་ཐང་རྒྱལ་རབས་
 ཀྱི་མིང་འཛིན་ལམ་ལྷགས་ཀྱི་ཤུགས་སྟོན་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ལམ་ལྷགས་དེ་ཡོད་ལ་མོག་མར་
 འབྱུགས་མཁན་ནི་རྒྱལ་པོ་སྟོང་བཅན་སྐར་པོ་རེད།

① ར་གསལ་ལྷ་རབ་བྱང་བྱས་རྗེས་མཁན་པོས་བཞགས་པའི་མིང་།

② སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་རིང་ལྷགས་པ་ཟེར།

③ ལྟ་འབངས་བྱས་གཡོག

④ བཤམ་པོ་གསར་པ།

དམག་བྱུང་བ། ཡང་ན་ལུ་གེ་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་སོགས་དང་བྱག་དུས་རྒྱལ་པོས་གཏན་འཁེབས་གནང་བ་དེར་གནས་མི་བྱུང་བས་ལུགས་བརྟན་པོ་ཡོང་ཆེད། གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་རྒྱན་ལ་འབངས་མི་བྱིམ་གྱིས་བརྒྱ་དང་། གྲུ་པ་སྒྲིལ་སོ་སོར་འབངས་མི་བྱིམ་གསུམ་རེ་གནང་ཞི། ལྷ་འབངས་རྣམས་ཀྱི་དབང་ཆ་གྲུ་པ་ཆོའི་ལག་ཏུ་སྤྱད་པ་ཡིན་ན་འཆམས་པོ་ཡོང་ཞེས་ལུས་པ་ལྟར། རྒྱལ་པོས་ལྷ་ཁང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་རྒྱན་ལ་འབངས་མི་བྱིམ་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ།^① གྲུ་པ་སྒྲིལ་སོ་སོས་འབངས་མི་བྱིམ་གསུམ་རེ་^② ཞོང་གསལ་ལྷ་ཁང་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་རྒྱན་མི་སེར་དང་། གྲུ་པ་ལྷ་ཁང་གསུམ་བརྒྱ་དང་ལྷ་ཁྱེད་གཡོག་བཅས་བརྒྱམས་པའི་ལྷ་འབངས་བྲན་གཡོག་ཐེམ་དྲུང་ཆོག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་རྒྱག་ཏུ་རེ་ལྷ་དང་། དེར་ཆ་སྟོམས་ཀྱི་མི་གངས་བཞི་རེ་བཞིས་ཁྱོན་བརྒྱམས་མི་གངས་བཞི་སྟོང་གིས་བརྒྱ་རྒྱག་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཆང་མས་རྒྱལ་པོ་ལ་དབྱ་བྲལ་དང་དམག་བྲལ་འཇལ་མི་དགོས་པ་རེད།

ཆོས་བདག་མཁན་པོ་གྲུ་པ་སྒྲིལ་སོ་སོར་འཆོ་རྟེན་ཐད་རྒྱལ་པོས་འབངས་ཀྱི་ས་ནས་དབྱ་བྲལ་བརྒྱམས་པའི་འབབ་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཆོས་བདག་མཁན་པོར་ཟླ་བ་རེ་ལ་ནས་ཁལ་བདུན་ཏུ་དོན་ལྡན་དང་།^③ ལོ་གཅིག་ལ་ཁལ་དབྱ་བརྒྱ་རེད། ལོ་རེ་ལ་མར་སྤང་ཆོག་སྟོང་བརྒྱ་ཐམས་པ།^④ ཟླ་བ་རེ་ལ་མར་ཁལ་གཅིག་དང་ཉག་ཅུད་དང་གསུམ། ལོ་རེ་གོས་ཆ་ཆང་རེ། ཉ་གཅིག་ཤོག་བྲུ་བརྒྱ་དེབས་བཞི། རྩ་གཅི་ཡུག་གསུམ། ལྷ་བྱེད་ལེན། བསམ་ཡས་མཆོམས་སྤར་ཡོད་པའི་སྒྲོམ་

① འབངས་མི་བྱིམ་རེར་ས་མ་གཉིས་དང་བྲུ་མོ་གཉིས་བཅས་བཞི་རེ་གིས་པའི་དབང་དྲུ་བདུང་ན་ཆ་སྟོམས་མི་གངས་རྒྱག་བརྒྱ་ཡོད།

② རྒྱལ་པོས་དེར་དངོས་ཡོད་གྲུ་པ་སྒྲིལ་བརྒྱ་དང་ལྷ་ཁྱེད་གཡོག་ཆོན་པ་དབྱ་བརྒྱ་དང་བཅོ་ལྷ་དང་། དེར་ཆ་སྟོམས་ཀྱི་མི་གངས་སྤྱི་དབྱུག་བརྒྱ་ཡོད།

③ འཕྱི་ཁལ་ཅིས་སྤངས་ཡོད་པའི་གསུམ་དང་ལྷ་ཁྱེད་ཀ་ལ་ལུལ་གང་། ལུལ་རྒྱག་ལ་ཕྱེ་གང་། ཕྱེ་ཕྱུ་ལ་ཁལ་གཅིག་བཞིས་པ་སྤྱབས་དེའི་འཇལ་གསེར་ཀྱི་ཆད་ཡིན།

④ འཕྱི་ཁལ་ཅིས་སྤངས་ནས་འབྲུ་རྒྱག་གི་ལྷ་ཁྱེད་ཆད་ལ་ཐེ་བཀག་། ཐེ་བཀྱི་ཕྱེ་ཐམས་པ་ལ་ཞོག་དང་། ཞོ་བརྒྱུ་ལྷ་ཁྱེད་གང་། སྤང་བཞི་འམ་སྤར་བཞི་ལ་ཉག་ཀ་གང་། ཉག་ཀ་ཉི་ཤེ་སྤང་བརྒྱ་དབྱུག་ཏུ་ཐམས་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་བྲུ་བཞིས་པ་སྤྱབས་དེའི་འདེགས་ཆད་ཡིན།

ཆེན་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ལོ་རེར་ནས་ཁལ་ལྟ་བུར་ལ། ལོ་རེ་མར་སྤང་བརྒྱད་བརྒྱ༑
 ཉ་རེ། གོས་ལྗེ་ཁ་དྲུག་རེ། ཆོས་སྒྲོབ་མཁན་གྱི་དགེ་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ལ་ལོ་རེར་
 སྔགས་སྒྲོམ་ཆེན་དང་གཅིག་མཚུངས། ཆོས་སྒྲོབ་མཁན་གྱི་སྒྲོབ་སྤྲུག་ཉི་ཤུ་ཙུ་
 ལ་ལོ་རེ་འབྲུ་ཁལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་རེ་དང་།༒ གོས་ལྗེ་ཁ་གསུམ་རེ། དེ་ལ་འཕྲས་ལྷ་པ་
 བྱངས་ལ་ལོ་རེར་སྔགས་ནས་ཁལ་བརྒྱད། ཟླ་བ་རེ་ལ་བྲེ་བཅུ་གསུམ་དང་ཕྱལ་
 ལ། བོག་བྱ་བཅུ་དེབས་གཉིས་བཅས་སྔོན་རྒྱུ་གཏན་འབེབས་བཙོས་པའི་
 གནས་ཚུལ་འཁོད་འདུག་པ་དེར་བལྟས་ན། སྐབས་དེའི་ལྷ་པ་འའི་འཕྲས་གངས་
 ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཀྱང་། ལྷ་པ་དང་ཆོས་བདག་ཆོས་སྔགས་བྲངས་པའི་
 གངས་འཕྲས་ནི་ཉ་ཅང་མང་པོ་རེད། སྐབས་དེར་ལྷ་པ་དང་ཆོས་བདག་
 བཙོམས་པའི་མི་གངས་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དེས་ཐོད་ཡོངས་ཀྱི་མི་འཕྲས་
 གྱི་ཐད་ནས་བཤད་ན་ཉ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཡིན་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་དབང་པའི་ཐུན་གཤམ་ག་
 གི་འཕྲས་གངས་ཐེམ་དུད་ཆིག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་དེར་ཐེམ་དུད་
 རེར་ཆ་སྟོམས་ཀྱི་མི་གངས་བཞི་རེ་བཙེས་པའི་མི་གངས་བཞི་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་དྲུག་
 ཙམ་ཡོད་པ་རེད། ཁོ་ཆོས་རང་བདག་གི་ས་གཞི་དང་། འགྲོག་ར། རྩོར་
 ཕྱགས་སོགས་མེད་ཀྱང་ཁོ་ཆོས་ལོ་གཅིག་ལ་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་སྔགས་བྲངས་
 པའི་འབྲུ་རིགས་བཙོམས་འཕྲས་ནས་ཁལ་ལྟ་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བརྒྱད་ཐེན་
 པ་དེས། ཞིང་པ་མི་གངས་ལྟ་བུ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ལྟར་བའི་བ་
 འབྲུའི་འཕྲས་གངས་དང་མཉམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་འབྲུ་བར་ཆོས་བདག་
 དང་། སྒྲོམ་ཆེན། སྒྲོབ་ལྷུའི་དགེ་ཆེན་བཅས་བཙོམས་པའི་མི་གངས་སུམ་ཙུ་
 ས་དྲུག་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ལོ་གཅིག་ལ་མར་སྔགས་བྲངས་པའི་བཙོམས་འཕྲས་དེས་
 མར་སྤང་སུམ་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་ལྟ་བུ་ཐམ་པ་༑ ཐེན་པ་དེ་ཞིང་པ་མི་རེར་ལོ་རེ་རྒྱ་མ་

① ཟླ་བ་རེར་མར་ཉུག་དྲུག་དང་སྤང་དོ། ཟླ་བ་རེར་ནས་ཁལ་བཞི་དང་བྲེ་བཅུ་གཉིས་ཕྱལ་གང་།
 ② ཟླ་བ་རེར་ཁལ་གཉིས་ལྷག་ཙམ་།
 ③ རྒྱལ་སུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་

བཅོ་བརྒྱད་རེ་ཚོ་པ་ར་ཆ་བཞག་ན་ཞིང་པ་མི་གངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་གྲ་གཅིག་གིས་ལོ་གཅིག་ལྷང་བའི་མར་འབབ་དང་མཉམ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། མོང་གི་གནས་ཚུལ་དེའི་ཚོག་ནས་སྐབས་དེར་གྲུ་པའི་མི་གངས་རྩ་ཅང་ཉུང་ཉུང་ཞིག་ལས་མེད་ཀྱང་། ཆང་མ་བཅན་གཡོག་གི་བདག་པོ་གསུག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་ཆོ་ནི་ཁྲལ་དང་ཁྱུ་ལག་རྒྱགས་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རིམ་གསུམ་གྱི་ཁྱུར་བཅན་པར་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་བ་རེད།

རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཅན་གྱིས་བཞོས་གནང་བའི་གཏན་འཁེབས་དེ་ཆོ་རྒྱལ་པོ་ལྷ་མོ་བཅན་པོ་དང་ཁྱི་ལྷེ་སྒྲོང་བཅན་སད་ན་ལེགས་མཛེད་ཡོན་^①གཉིས་ཀྱི་དྲུས་སྤྲུའང་ལྷ་མཁུད་རྒྱན་འཁྱོངས་མཛད་དེ་འབྱུར་སྒྲོག་གསར་པ་གང་ཡང་བྱུང་མི་འདུག།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུ་གཉི་འདས་ལོ་ ༡༩༥༧འི་ལྷག་(ཐང་གན་ཅུང་མི་ཐུག་གི་ཡོན་རྟེན་ཁྱི་ལོ་བརྒྱུ་པ་) ཟླ་ལོ་815ནས་བཟུང་ལོ་རྟེན་ལྷ་མོ་བདུན་རིང་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་།^②ཁོང་ནི་ཆོས་ལྷགས་ལ་རྩ་ཅང་གིས་དད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། སྤར་ཡང་གྲུ་པ་མི་རེ་ལ་འབངས་མི་བྱིམ་བདུན་རེ་སྤྲད་པ་དང་། སྤས་གྲུ་པ་ལ་མིག་ངན་བལྟས་ན་དེའི་མིག་འཛོན་པ་དང་། སྤས་གྲུ་པ་ལ་མཚུབ་བརྟ་སྤྲད་ན་དེའི་མཚུབ་མ་གཙང་པ་མོགས་གྲུ་པ་ན་མས་ཟླ་ཆོགས་ཡོངས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་པོའི་གསུམ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ད་དྲུང་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་འགའ་ཞིག་ལ་ས་ཁོང་དང་། སེམས་ཅན། བཅན་གཡོག་བཅས་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་གི་ཆོས་རྒྱན་དུ་གཏན་

① ཁྱི་ལྷེ་སྒྲོང་བཅན་དང་སད་ན་ལེགས་མཛེད་ཡོན་གཅིག་པ་ཡིན་པ་དང་ཁྱི་ལྷེ་སྒྲོང་བཅན་ནི་ཁྱི་སྒྲོང་ལྷེ་བཅན་གྱི་སྤུས་ཡིན་པར་རྒྱལ་ཁྲིའུ་ར་རྒྱུང་ཞུ་ཁང་གི་རྒྱ་ཡིག་འི་ནང་གསལ་པོ་འདུག།

② འབྲི་ཆོ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་བའི་སྤྱིང་ལོ་ཟླ་བཅུ་གསུམ་ལོ་བདུན་པ་རྒྱགས་ཐང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐང་ལྷུ་ལྷ་ཅན་ཆོང་གི་ཐང་ཆོང་གི་ལོ་དང་པོ་ཟླ་ལོ་821འི་ར་ཐང་བོད་གཉིས་མཁུན་འབྲེལ་གྱིས་མོལ་བྱས་ཏེ། དེའི་ཁྱི་ལོ་ཆོ་ལྷག་ལོར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ངོས་སུ་ཐང་བོད་མཁུན་འབྲེལ་རྒྱ་རིང་བཅུགས་པ་ཡིན་ཚུལ་ལྱུ་ཡིག་གི་ཐང་རྒྱུ་གསར་རྒྱུང་གཉིས་དང་གོང་གསལ་གྱི་རྒྱ་རིང་བཅས་ཆོང་མར་གཅིག་མཁུན་དུ་གསལ་བ་ལྟར་གྱིས།

འཇགས་སྤང་ཡོད་པ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོའི་སྒྲོན་པོ་ཞང་ཆེ་སྤང་སྟོ་རེ་ཟེར་
བས་སྟོང་ལུང་ལྷང་ལུར་^① དགེ་སྤྱོད་བཞི་ཡོད་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞིག་
བཞེངས་པ་དེའི་མདུན་གྱི་རྩྭ་རིང་ཡི་གེའི་ནང་འཁོད་དོན། བཅན་པོ་ལྷ་ས་
ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅན་འཕྲུལ་གྱི་བཀའ་དྲིན་སྟོང་ལུང་གི་ལྷང་ལུར་གཙུག་ལག་ཁང་
བཅིགས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྟེན་བཙུགས། དགེ་སྤྱོད་བཞི་གནས་པར་
སྦྱར་ནས། རྒྱུན་གྱི་བྲན་དང་། ཞིང་འབྲོག་དང་། ལྷ་ཆ་དང་། རྩྭ་རྩེ་
དང་། སྐར་འགྲོས་ལ་སོགས་པ་ཚང་བར་བཅད་དེ། བཅན་པོ་ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་
བཅན་གྱི་སྤྱོད་ལྷན་ལྷན་མི་འཆད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསལ་ཞིང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་
གཙུག་ལྷེ་བཅན་ནི་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་ཡིན་པར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྒྲིབ་ཆར་མ་
ཞལ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ་དང་། དཀོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་སོགས་ལ་མཆོད་གཞིས་
སྟོང་པའི་ལུགས་སྟལ་དེ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སྤྱོད་ཐོག་མར་འགོ་
རྒྱུགས་པ་ཏེ་ཅང་གསལ་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ངས་བསམས་པར། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་
རལ་པ་ཅན་པན་ཆད་གྱི་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་བྲན་གཡོག་ཡོད་ཀྱང་ས་
ཞིང་དང་། འབྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་སོགས་མེད་པའི་བྲན་གཡོག་བདག་པོའི་
གལ་རིམ་ཡིན་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སྤྱོད་ཐོག་པ་དང་ལྷ་ཁང་
འགའ་ཞིག་ལ་ས་ཞིང་དང་། འབྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་བཅས་སྤྱད་པ་དེ་ནས་
བཟུང་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་ནང་གི་ཁག་གཅིག་མཆོད་གཞིས་ཡོད་པའི་ཞིང་
བདག་གལ་རིམ་ཞིག་དུ་འགྱུར་འགོ་རྒྱུགས་པ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་གྱི་ཡོད།

① འདིའི་སྟོང་ལུང་ལྷང་ལུར་ཟེར་བཞི་མཚན་ལྟ་ཡིན་ཅིང་། རྩྭ་རིང་གྲང་ན་ལྟ་ཡོད་ལུས།

(༤) རྒྱལ་པོ་སྤང་དང་མས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་
བརྒྱབས་པ་དང་དེའི་འབྲུང་རྒྱུན་གང་ཡིན་སྟོན།

《ཁ་བཞེད་ཆེན་མོའི་》མཆུག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གནད་བརྒྱས་བཤོད་ན།
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་གྱིས་མིན་དབང་བཟུང་སྐབས་ལྷ་པ་མི་རེར་འབངས་མི་
ཁྱིམ་བདུན་རེ་སྤྱད་པ་དང་། ལྷ་པར་མིག་ངན་བཟླས་ན་མིག་འདོན་པ།
མཛུབ་བདེ་བྱས་ན་མཛུབ་མོ་གཙོད་པ། ཁ་ངན་བཤད་ན་མཆུ་རྩོད་ཐེགས་པ།
ཉེ་ཁར་དང་ལྷ་པའི་རྒྱ་ལོར་བརྒྱས་ན་དེའི་ལྷ་བ་བརྒྱད་ཅུ་ཆབ་འཇལ་དུ་བརྒྱག་
པ་སོགས་བྱས་པའི་རྒྱུན་གྱིས། སློན་པོ་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བ་དང་། མང་ཆོགས་
མང་པོ་ཞིག་གི་སློལ་མ་བབས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞི། རྒྱལ་པོས་གཏན་འབེབས་
བྱས་པའི་ཆོས་ཁྱིམས་མ་གཏོར་ན་ང་ཆོར་རང་དབང་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད་
ཅེས་ཤོད་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

སྐབས་དེར་སློན་པོ་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བ་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མེད་
པ་བཟོ་བབས་སྟོར་ལ་ཤོས་མོལ་བྱེད་སྐབས། མོག་མར་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་
དང་། སློན་པོ་བཅན་ཀ་དཔལ་གྱི་ཡོན་ཏན། བརྩན་མོ་ངར་རྩལ་མ་བཅས་མེད་
པ་མ་བཟོས་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མེད་པ་བཟོ་མི་བྱུང་ཅིང་། རྒྱལ་པོ་རལ་
པ་ཅན་ལ་སྲས་མེད་ཀྱང་སློན་ཀན་པ་གཙོང་མས་མིན་དབང་གཟུང་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་
ཡོད་པས་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་མེད་པ་མ་བཟོས་གོང་དེ་སློན་ལ་མེད་པ་བཟོ་
དགོས། དེ་ནས་རྒྱལ་པོའི་བརྩན་མོ་ངར་རྩལ་མ་དང་། སློན་པོ་བཅན་ཀ་དཔལ་
ཡོན་གཉིས་མེད་པ་མ་བཟོས་ན་རྒྱལ་པོ་བཤོངས་མི་བྱུང་པས་དེ་གཉིས་སློན་ལ་
མེད་པ་བཟོས་ཆེས་རྒྱལ་པོ་རལ་པ་ཅན་གྲོགས་མེད་ཁེར་རྒྱང་དུ་ལུས་སྐབས་མེད་

[illegible]

པའི་སྐྱོན་པོ་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བ་ཆོད་ང་། དེ་བཞིན་མང་ཆོག་ས་ཏ་ཅང་མང་པོ་
 ཞིག་གིས་རང་བྱུང་གནོད་འཚེ་དེ་དག་ཆོས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་
 པར་རྩོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ཆོན་རིག་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་མེད་
 པའི་དྲུག་སྐབས་ནང་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཚེ་གཡོལ་ཐབས་མ་བྱུང་བའི་གནས་
 ཚུལ་འོག་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་དེ་ཆོ་རང་བྱུང་ཁམས་ལས་འདས་པའི་
 རྟོགས་ཕྱགས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བར་རྩོས་འཛིན་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་
 པས་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་མིན་ཅུང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་
 འཁྲུགས་ཀྱིས་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་བཀག་འཁོག་བྱེད་མ་བྱུང་བའི་
 གནས་ཚུལ་མ་ཐོང་སྐབས་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོང་བ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་
 དང་གོ་བ་མེན་བྱུང་པ་ཞིག་རེད། སྐབས་དེར་ད་དུང་མི་ཁག་གཅིག་གིས་རང་
 བྱུང་ཁམས་ཀྱི་གནོད་འཚེ་དེ་ཆོ་ཆོས་བྱས་ནས་བཀག་འཁོག་བྱེད་བྱུང་བྱི་ཡོད་
 པའི་རྩོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཐ་ན་དེར་སང་བཟོ་ལས་དང་ཆོན་
 རིག་དང་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ལ་ཡང་ད་དུང་ཆོས་ལ་དད་པ་
 བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། མི་ཁག་གཅིག་གིས་རང་བྱུང་གནོད་འཚེ་དེ་
 ཆོ་ཆོས་བྱས་ནས་བྱུང་བ་རེད་བསམ་གྱི་ཡོད་པ་བཅས། བསམ་སྒྲི་དེ་གཉིས་ཀ་
 འཇིག་རྟེན་ཚོགས་གི་རང་བྱུང་གནོད་འཚེ་དེ་དག་རང་བྱུང་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་
 རྟོགས་ཕྱགས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་རྩོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་
 ཡོད་པ་ནི་གཅིག་མཚུངས་རེད། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
 ཚོགས་གི་དབང་རྒྱུར་གོ་གནས་ལྡང་རྒྱུར་བྱེད་ཆེད་སྐབས་དེར་ཁྱི་ཆོག་ས་ཚོགས་ཡོད་
 པའི་མང་ཆོག་ས་ཁག་གཅིག་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཁྲུགས་ལ་དགའ་པོ་མེད་པ་དང་།
 རྟོགས་པ་བྱ་བའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་སྤྱད་ནས་དེ་དང་མཐུན་པའི་སྤང་
 རྟོགས་ཕྱགས་ཆེན་བཟོ་བ་སོགས་བྱས་མཐར། སངས་རྒྱས་ཆོས་འཁྲུགས་ཙ་མེད་
 བཟོ་བའི་ལས་རྟོག་དེ་ཕྱགས་དྲག་ཆེ་ཞིང་རྒྱུར་བའི་སྐོན་ནས་སྤུབ་བྱུང་བ་
 མ་གཏོགས། སྐབས་དེར་ལྟར་སྤྱད་བྱ་རྒྱུའི་མང་ཆོག་ས་ཀྱི་བསམ་སྒྲི་མང་གཞི་

མེད་ན། ཆབ་སྲིད་སྐོར་དང་སྤྱི་མཐུན་ལུགས་སྐོར་ནས་བཀའ་ཕབས་པ་ཙམ་གྱིས་
ལག་ལེན་སྐོར་འཁྱལ་བྱུང་གི་མ་རེད།

རྒྱལ་པོ་ཤར་དར་མས་སྐབས་དེར་སྤྱི་ཚུགས་སྐོར་གི་མང་ཚུགས་ཁག་
གཅིག་གིས་བསམ་ཚུལ་དེ་ཚོ་ཡོད་ཐུང་ནས་བཀའ་ཕབ་དོན་དུ། རྒྱ་བཟང་གོང་
ཚོས་ཁྱིམ་ཡོང་བའི་གྲུ་ལུ་ཁེའི་སྤྱི་འདུ་དེ་ནི་རྒྱ་འདྲེའི་ལྷ་སྤྱི་ཡོན་ཞིང་། སྤྱི་དེ་
དང་པོ་ལྷ་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྐབས་ལྷའི་དམག་པམ་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་ནག་དུ་ཁྱིམ་
བས་རྒྱ་ནག་དུ་བཀའ་མི་གིས་པ་བྱུང་ཞིང་། གོང་ཚོ་དེ་ནི་འདྲེ་མོ་ཡོན་པས་ཁོད་
གྱི་ས་ཆའི་ས་དབྱིབས་བཟག་དཔུང་བྱེད་ཁྲལ་བྱས་ནས་ཁོད་གྱི་ས་དབྱིབས་
བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཆང་མང་ན་པ་རེད་ཟེར་ནས་མེད་པ་བཟོས་ཏེ། ཁོད་གྱི་ཆབ་
སྲིད་རྒྱ་ནག་གིས་འཕྲོག་འདོད་པ་རེད། ང་ཚོས་སངས་རྒྱས་ཚོས་ལུགས་དང་
གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་མེད་པ་བཟོ་དགོས་པ་དང་། སྤྱི་པ་ཚོ་ཁྱིམ་ལ་བབས་སྤྱི་
འབྲུག་དགོས་ཞེས་བཤད་ནས། སྐོར་མང་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་བཟུང་ལྷ་
ཁང་རྒྱམས་བཞིག་པའི་འགོ་རྒྱགས་ཏེ། རྒྱ་པོ་གཉིས་རྒྱ་ལ་བཟུང་དགོས་པར་
བཀའ་ཕབ་ཀྱང་། སྤྱོན་པོ་ཚོས་ལ་དགའ་བ་ཚོས་སྤྱི་འདུ་རྒྱམས་ཏེ་ཅང་མེད་པོ་
ཡོད་པར་ཁ་གཡས་ཏེ་བྱེ་སྤྱོད་ནང་དུ་སྤྱུམ། བྱམས་པ་ཚོས་འཁོར་ཡིན་ཁྲལ་
བྱས་ནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ལ་བཟུང་། ལྷ་ཁང་རྒྱམས་ཀྱི་སྤྱོད་བཀག་ལྷེ་འདག་ཞལ་
བཟང་། དཔེ་ཆ་རྒྱམས་འགའ་ཞིག་མེར་བསྡེགས། འགའ་ཞིག་རྒྱ་ལ་བཟུང་།
མང་པོ་ཞིག་ནི་ཚོས་ལ་དགའ་བའི་ཁྱིམ་པ་རྒྱམས་ཀྱིས་སྤྱུམ་ཏེ་གཞོད་པ་མ་བྱུང་
བར་ལུས། སྤྱི་པ་རྒྱམས་སྤྱི་ཆས་ཕུད་ནས་ཁྱིམ་ལ་བབས་སྤྱི་བཅུག་ དེའི་ནང་
ནས་ཚོས་པ་རབ་གྱི་གས་རྒྱམས་བསད། འབྲིང་གས་རྒྱམས་མཐའ་མཚམས་སྤྱི་
ཕུད། མང་ཆེ་བ་ཁྲལ་དང་འུ་ལག་རྒྱགས་སྤྱི་བཅུག་ཅིང་། བཀའ་ལ་མ་ཉན་པ་
རྒྱམས་དེ་དུགས་བཟོན་པར་གཏོང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། སྐབས་དེར་ཁོས་བྱུང་པ་
རྒྱམས་མངའ་འིས་བརྒྱད་ནས་མཚོ་མོན་དང་། ཀན་སུའུ་ཞིང་ཆེན་རྒྱུད་དུ་ཁོས།
རྒྱལ་པོ་ཤར་དར་མ་རང་ཉིད་ཀྱང་རང་ལོ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་སྤྲུག་(ཐང་རྒྱ་ཅུང་གི་རྩེ་

ཁང་གི་ཨ་བྱུག་པ་། སྤྱི་ལོ་846ལོར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་
 པའི་རྩ་རིང་གི་ཡི་གེ་སྟོག་ནས་བཅད་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ལྷ་ཁྱུང་
 དཔལ་གྱི་རྩ་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱུག་འཆལ་བའི་ཁྲལ་གྱིས་མདའ་བརྒྱབ་སྟེ་བསད་
 ཆོག་ ལྷ་ཁྱུང་དཔལ་གྱི་རྩ་རྒྱུ་རང་ཡང་འཛིགས་ཏེ་ཕྱོད་མ་རྒྱས་པར་《འདུལ་
 བའོད་ལུན་》དང་། 《མདོ་ཀམ་ག་ཏམ།》《མདོན་པ་མཛོད་》བཅས་དཔེ་
 གསུམ་ཁྲར་ནས་མཚོ་ཕྱོད་དུ་སྤོས་ཤིང་། དབྱས་གཙང་གཉིས་དང་མངའ་ཤིས་
 བཅས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་གྲུ་པ་བྱུང་ཕྱིར་བའི་མིང་ཅམ་མ་
 གཏོགས་མ་ལུས་པ་ཆགས་པ་རེད། གནས་རྒྱལ་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་ཆོས་
 བསྐྱབས་པ་ཐེར་བའི་མིང་བཏགས་པ་མ་གཏོགས། གྲུ་ཆས་མ་གོན་པར་སྟོག་ཏུ་
 གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་ལྷག་ལུས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་
 དང་། དཔེ་ཆ། ལྷ་སྤྱོད་གསལ་བསམ་ཤེས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱང་སྦྱོབ་བྱས་ཏེ་རྒྱུ་
 ལས་སུ་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་དར་བྱུང་སྐབས་གཞི་ནས་ཉམས་གསོ་དང་
 རྒྱང་ལས་ལྷག་པར་དར་སྤེལ་གཏོང་བྱུང་པ་བྱུང་ཡོད། གནས་རྒྱལ་དེའི་ཆོག་
 ནས་མཛོད་བྱུང་པ་ཞིག་ལ། མི་མང་པོའི་བསམ་སྟོན་ཆོག་གི་དད་པའི་དོན་
 གནད་དེར་ཆབ་སྲིད་དང་སྤྱི་མས་ལུགས་ཆོག་ནས་བཅན་ཤིང་ཀྱིས་བཀའ་
 ཕབས་ཏེ་ཆོས་ལུགས་བསྐྱབས་པ་དེར་བ་མའི་བྱུང་འབྲས་ནི་དེ་ལས་སྟོག་པ་ཞིག་
 བྱུང་བར་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་རེད།

(༢) བོད་ས་གནས་སུ་བྱན་གཡོག་གི་བྱེན་ལངས་བྱུང་སྟེ་

སིལ་བྱར་འཛོར་བ་དང་། སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ནང་

དང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་རྒྱལ་སྐོར།

ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དུས་མཐུག་ལ་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་གྱི་

འགལ་བ་ཏ་ཅང་ཇ་དྲག་ཆེ་བ་ཕྱིན་ཏེ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུའི་འདས་
ལོ་ ༡༡༧༧ རྒྱལ་གྱི་ (ཐང་ལྷན་ཚུང་གི་ཐེངས་པོ་ཁྱི་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་) ལྷུ་ལོ་ 755 ལོར།
ཐང་གི་དམག་དཔོན་ཡན་ལུ་རྩན་དང་། ཅི་སི་མིང་གཉིས་ཀྱིས་ཐང་རྒྱལ་
རབས་ལ་ངོ་མོག་བྱས་པའི་ཟིང་འབྲུག་བསྐྱངས་ཏེ་ལོ་བཅུད་རིང་དམག་འབྲུག་
བྱས་པ་དེ་ནས་བཟུང་བྱང་ཚྭ་གས་ས་ཁུལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་ལ་གཏོར་བཞིག་
ཆབས་ཆེན་བྱུང་བ་དང་དུས་མཚུངས་ཐང་རྒྱལ་རབས་དེ་ཆབ་སྲིད་དང་།
དམག་དོན། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཚྭ་གས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཉམས་རྒྱུ་དྲ་
སོང་བའི་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། དེ་ནས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུའི་འདས་ལོ་
༡༧༠༣ ལོས་ (ཐང་ལྷན་ཚུང་ལོ་ཁྱི་ལོ་ཏ་གྲང་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་) ལྷུ་ལོ་
859 ལོར། ཐང་ལྷན་གྱིས་འགོ་བཙུག་བྱས་པའི་ཁྱིང་པའི་བྱུན་ལངས་བྱུང་འགོ་
རྒྱུགས་ཏེ། དེར་ལྷ་མཐུད་ནས་ས་གནས་མང་པོ་ནས་ཁྱིང་པའི་བྱུན་ལངས་
གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་བྱུང་བའི་གོ་རིམ་ནང་། ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྲིད་
གཞུང་དང་། ས་གནས་ཁག་གི་སྐར་རྒྱུགས་སྲིད་གཞུང་བར་དང་། དཔོན་
རིགས་ནང་པན་རྒྱུན་བར་བཅས་སྲིད་དབང་འཕྲོག་རེས་བྱེད་པའི་དམག་
འབྲུག་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་བྱུང་བ་དེས་ཐང་གྲང་དབྱང་སྲིད་གཞུང་གིས་བཞོད་
འདོམས་བྱེད་པའི་ས་ཆའི་རྒྱ་ཁྱོན་རྗེ་རྒྱུད་དུ་སོང་བར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་རབ་
བྱུང་གོང་གི་ཤུའི་འདས་ལོ་ ༡༧༠༧ ལྷགས་འབྲུག་ལྷུ་ལོ་ 860 ལོ་ནས་བཟུང་
ཐང་རྒྱལ་རབས་སྲིད་གཞུང་དང་པོད་ས་གནས་བར་གྱི་འབྲེལ་བ་ཆད་རྗེས།
བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུའི་འདས་ལོ་ ༡༧༡༡ ལོས་ (ཐང་ཡེད་རྗེས་ལོ་གཏུ་
ཡི་ཐེངས་པོ་ཁྱི་ལོ་བཞི་པ་) ལྷུ་ལོ་ 907 ལོར། ཐང་རྒྱལ་རབས་རྩ་འཛིན་དུ་སོང་
ཁྱིང་། དེ་ནས་བཟུང་ལོ་གྲངས་བདུན་ཅུ་དོན་གཉིས་ཀྱི་རིང་དེར་མེས་རྒྱལ་
ནང་ཁུལ་དུ་རྩ་རྗེས་སུ་རྒྱལ་རབས་ལ་ཟེར་བ་བྱུང་སྟེ། (1) ཏོ་ནན་གྱི་ཁའི་རྒྱུང་
ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཡིང་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གསུམ། (2) ཏོ་ནན་གྱི་
ལོ་ལང་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཐང་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི། (3) ཏོ་

ནན་གྱི་ཁའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཅན་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས།
 (4) རྟོན་ནན་གྱི་ཁའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ནན་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་
 གཉིས། (5) རྟོན་ནན་གྱི་ཁའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་གྲོ་རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་
 རབས་གསུམ་བཅས་བྱུང་། དེ་ཆོ་ཡང་ལྷ་རྗེས་སྤྱུ་ཁག་བཅུར་གྱིས་ཏེ། (1) སི་
 རྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་རྩར་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་རྩུ་ཚོན་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་
 གཉིས། (2) རྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཅིང་རྩར་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཅིང་ནན། དེ་
 ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ། (3) སི་རྟོན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲིང་རྩར་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་རྩུ་
 རྗེས་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གཉིས། (4) ཀོང་རྩར་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཀོང་རྩུ་ལ་
 རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ནན་ལྟོ་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་བཞི། (5) ཅང་སྤུ་ཞིང་ཆེན་
 གྱི་ནན་ཅིང་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཐང་ལྟོ་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་གསུམ། (6)
 ཅང་སྤུ་ཞིང་ཆེན་གྱི་དབྱར་རྩུ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ལྷ་རྒྱལ་ཁབ། དེ་ལ་རྒྱལ་
 རབས་བཞི། (7) རྩུ་ནན་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཁྲང་རྩར་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཁྲུ་རྒྱལ་
 རབས། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་དྲུག (8) རྩུ་ཅན་ཞིང་ཆེན་གྱི་རྩུ་རྩུ་ལ་རྒྱལ་ས་
 བྱས་པའི་མིན་རྒྱལ་རབས། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ། (9) གྱེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་གྱི་
 རྩར་རྩུ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ལྷ་གཡོད། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་ལྔ། (10) རྩན་
 མེས་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཐའི་ཡོན་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ནན་བྱང་མ། དེ་ལ་རྒྱལ་རབས་
 བཞི་བཅས་ཁ་འཁོར་མང་པོ་བྱུང་བ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱལ་རབས་ལྔ་དང་རྒྱལ་
 ཁབ་བཅུ་གཟུང་། དེ་ཆོ་ཆང་མ་གྲང་གོ་འི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་ནང་
 རྒྱལ་ཁབ་རྒྱུང་རྒྱུང་མང་པོ་གཅིག་འོག་རྩུ་གཅིག་མང་འདུས་པར་ཁ་འཁོར་ནས་
 བསྐྱད་པའི་གནས་རྒྱལ་ཞིག་ཡོན་པ་ལས། གྲང་གོ་འི་རྒྱལ་ཁབ་ཁོངས་ནས་ཁ་
 བྱལ་ཏེ་“རང་བཅན་རྒྱལ་ཁབ་”ཆགས་པ་དེ་འདྲ་མིན།

ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཀྱིས་ཉམས་རྒྱུ་དུ་སོང་བ་ནས་
 ཐང་བོད་མཐུན་འབྲེལ་གྱི་སྒྲིལ་མཐུན་མ་བཞག་བར་གྱི་ལོ་གྲངས་དྲུག་ཅུ་ལྷག་
 ཅུ་ཡིང་ལ་ཐང་བོད་གཉིས་བར་ས་མཆོམས་དམག་འབྲུག་རྒྱལ་པམ་ལྷ་ཆོག་ས་

ཕྱང་ཁོང་། རྟག་པར་དུ་རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་མེ་བཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ཤིང་
 བང་གི་ས་ཆ་མང་པོ་བོད་ཀྱིས་བཟུང་སྟེ་བང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་
 ཡང་སྤངས། ཁོང་མ་ཐང་ཉེ་ཅུང་ས་གནས་གཞན་ལ་སྐོས་པའི་ཆབ་ཏུ་ཁོང་
 མ་གསར་པར་བསྐོས་པ་ཨོགས་བོད་ཀྱི་བཅན་པོའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འདོན་གྱི་
 རྟོགས་ཀྱུགས་ཆེ་བའི་ཆེ་མོར་སོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་མེ་བཅན་གྱིས་སྲིད་དབང་
 བཟུང་བའི་ཕྱིད་ཅུགས་ལོ་བརྒྱན་པ་ལྷུགས་སྤང་སྟུལ་ལྷི་ལོ་821ལོར་བང་པོ་ད་གཉིས་
 མཐུན་འབྲེལ་གྱི་ཚོས་མཐུན་བཞག་ནས། དེའི་ལོ་སྤུ་རྗེས་གཉིས་པན་ཚུན་
 གཉིས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་དང་ས་མཆོམས་བཅས་ལ་རྫོ་ཤིང་ཡང་བཅུགས་ཤིང་། དེ་
 བས་ལྷུ་འེ་འདས་ལོ་༡༩༠༩ལྷུགས་འབྲུག་ལྷི་ལོ་860ལོར་བང་པོ་ད་གཉིས་
 འབྲེལ་བ་ཆད་རྗེས་བོད་ས་གནས་སུ་ཡང་རྒྱལ་པོ་གཉེན་པོའི་བཅན་པོའི་རུས་རྒྱུད་
 ཀྱིས་བོད་ས་གནས་སུ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་པའི་རྟོགས་ཀྱུགས་ཉམས་འགོ་རྒྱུགས་པ་
 རེད། རྒྱལ་པོ་སྤང་དར་མ་ལྟ་ཡུང་དཔལ་གྱི་རྫོ་རྗེས་བསྐོངས་པའི་ལྷི་ལོ་ཁེར་ལུ་
 འོད་ལུང་དང་། ཡུམ་བཙན་གཉིས་སུ་སྟེན་རྗེས། བཅན་མོ་ཆེ་རྒྱུར་གི་ལུ་
 གཉིས་སྲིད་དབང་གཟུང་རྒྱུར་མ་འཆམས་པར་འོད་ལུང་རྒྱུགས་ཁག་གིས་གཡོ་
 རུད་དང་། ཡུམ་བཙན་རྒྱུགས་ཁག་གིས་དབུས་རུ་བཟུང་སྟེ་དེ་ལ་ཆེ་སྲིད་དང་
 རྒྱུར་སྲིད། མང་ཆན་དང་ཉུང་ཆན། གཤེར་པ་དང་གཡུ་པ། བ་ཟན་དང་
 ཅམ་ཟན་ཟེར་བའི་རྒྱུགས་ཁག་གཉིས་སུ་ཁྱེས་པ་ནམས་པན་ཚུན་ལོ་ཉི་ལྷ་ཙ་
 བརྒྱད་ཤིང་ནང་འབྲུག་བྱས་ཤིང་ནང་འབྲུག་ཐག་མ་ཆོད་ལོང་། བོད་ཀྱི་རབ་
 ཕྱུང་ལོང་གི་ལྷུ་འེ་འདས་ལོ་༡༩༡༩ལོ་སྤང་(བང་དམི་ཅུང་གི་ཞན་བྱང་ཁྱིམ་བཅུ་
 པ་)ལྷི་ལོ་869ལོར། བོད་ཡོངས་སུ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་འབངས་ཀྱིན་
 ལངས་ཕྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དབས་ཁོ་གཞིར་ལེགས་སྤོང་གིས་རྟེན་ཁྱིད་འགོ་
 པ་བྱས་པའི་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ཁྱེན་ལོག་ཕྱུང་། དེ་རྗེས་དབུ་རུར་འགྲོ་དང་སྤུས་
 གཉིས་འབྲུགས་པ་བྱས་པར་བཞེན་ནས་དབས་ལོ་ཕ་ལོ་རྒྱུར་གིས་འགོ་བཟུང་དེ་
 ཁྱེན་ལོག་བྱས། དེ་ནས་རྟེན་ཁྱེན་དང་། དུགས་ལོ། ཁོང་པོ་བཅས་སུ་མཆོམས་

[illegible]

ལྷན་མེད་དེའི་རྗེས་ལྷན་པོ་དང་ས་གནས་སུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་བཅུ་གཅིག་གིས་
 དུམ་བྱར་བཅད་ནས་དབང་བཞུགས་པའི་བཅད་བཟུང་ས་ཁུལ་ཆགས་ཏེ།
 (༡) གཙང་རྫོང་ས་ཁུལ་དུ་ཕྱི་མ་པ་ལྷ་ཅེ་ལ་བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། འཕོ་
 དང་ཅག་དེའི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་བྱས་པའི་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ (༢)
 གཞུ་ཞེ་མོར་འབྲང་མཁར་བྱེ་བཅན་ལ་བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། ལྷང་དང་ལྷང་
 གི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་བྱས་པའི་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ (༣) འཕན་པོ་བ་
 དམ་དུ་བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། རྫོང་དང་ཐུའི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་བྱས་པའི་
 རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ (༤) ཡང་ལྷང་རྫོང་དུ་ལྷ་མོ་ཡར་ཅེ་མར་ཅེ་གཉིས་ལ་
 བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། མཆོམས་དང་གཉགས་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་བྱས་
 པའི་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ (༥) རྫོ་བྲག་གནམ་ལུལ་དུ་བྱ་ཆང་ལྷང་ལྷང་ལ་
 བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། རྫོ་བ་དང་ལྷང་བྲ་གཉིས་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་
 བྱས་པའི་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ (༦) འཕྲོང་ས་རྒྱས་ལྷགས་སུ་ཁུ་ལྷང་ཙ་
 མཁར་ལ་བཅན་མཁར་བྱས་ཤིང་། ཁུ་དང་གཉགས་ཀྱི་དུས་རྒྱུད་ཀྱིས་དཔོན་
 བྱས་པའི་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་གཅིག་ མེགས་ཆགས། གཞན་ཡང་དོལ་པོ་དང་།
 ཞོང་པོ། གཉལ། ལྷ་ས་བཅས་སུ་རྗེ་དཔོན་ཚན་པ་དེ་ཆགས་ནས་ཁོད་ས་
 གནས་ཡོངས་རྫོགས་མེད་ལྷང་འཕོར་ཏེ། ཁོད་ཀྱི་རབ་ལྷང་བཞི་པའི་ས་ཕམ

སྤྱི་ལོ་1231ལོར་ཡོན་ཀླུ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཡོན་ཤུལ་ཅུང་མོང་གོལ་ཉན་གྱིས་
 བོད་ས་གནས་ཡོངས་མོགས་མེས་ཀླུ་དང་གཅིག་གྱུར་བྱས་པའི་བར་ལོ་གྲངས་
 (362)ཡོད་པ་དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་བོད་སིལ་བུའི་དུས་སྐབས་ཟེར། གྲེན་ལངས་
 བྱང་ནས་ལོ་དགུ་པ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུག་འི་འདས་ལོ་༡༢༩༡མེ་བྲ།
 སྤྱི་ལོ་877ལོ་ལ་སྒོན་པོ་ཤུད་པུ་སྟག་ཅེ་གཉགས་སྟགས་གྲོས་བྱས་ཏེ་ཀླུ་པོའི་
 བང་སོ་རྒྱལ་ས་གཉགས་དང་། ཤུད་པུ། ལྷ། རྟེ་བ། འབྲོ། ཅོག་རོ་བཅས་
 དུས་རྒྱུད་ཆོ་པ་དྲུག་གིས་བསོ་བཤའ་བྱས་ཏེ། སྤང་བཅན་གྱི་བང་སོ་འཕྲོངས་
 རྒྱས་སུ་ཡོད་པ་དེ་དང་། དེ་མིན་ལྷ་མོ་མོ་རི་ནས་འོད་སྤང་བར་གྱི་བང་སོ་དོན་
 མཁམ་མདའ་^①ལ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། མང་སྤྱང་གི་བང་སོ་སྟོ་གཞེན་ཉལ་པོ་
 དེ་གཉིས་མ་གཏོགས་བང་སོ་གཞན་དག་ཙང་མ་བྱས་ནས་བཤེག་ ཀླུ་པོ་འོད་
 སྤང་གི་བྱ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་གྱིས་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་རིང་སྟོ་ཁ་བྲལ་
 དུ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ཡང་རང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་ཤིང་ཡོས་(ཐང་ཀྲུ་ཅུང་གི་ཆེན་
 ཉིང་ཁྱི་མ་གཉིས་པ)་སྤྱི་ལོ་895ལོར། ཁིང་པའི་གྲེན་ལངས་ཀྱི་འགོ་བྱིད་པ་སྒོན་
 པོ་ཤུད་པུ་སྟག་ཅེ་གཉགས་ཀྱིས་ཐུང་རོ་ཤམ་པོ་མཁམ་^②དུ་བསྐྱོངས། དེའི་བྱ་ཆེ་
 བ་སྤྱིད་མེ་ཉི་མ་མགོན་དང་། རྒྱུང་བ་ཁྱི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་གཉིས་
 མོས་ཏེ་རྒྱུང་བ་ཁྱི་བཟ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ལ་སྟོད་ཁུལ་དུ་བཞུད། ཆེ་བ་
 རྒྱུད་མེ་ཉི་མ་མགོན་སྟོད་མངའ་རིས་སུ་སོང་ནས་བྱ་གཟུམ་^③ཐུང་བའི་ཆེ་བ་
 དཔལ་མེ་རིག་པ་མགོན་གྱིས་མང་ཡུལ་བཟུང་སྟེ། དེ་ནས་ལ་དྲུག་ཀྱི་ཀླུ་
 རྒྱུད་རྒྱལ་ས་བྱུང་།^④རྒྱུང་བ་མེ་གཙུག་མགོན་གྱིས་ཁང་ཁྱུང་བཟུང་སྟེ་དེ་ནས་བྱ་
 མའི་ཀླུ་རྒྱུད་རྒྱལ་ས་བྱུང་། མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན་གྱི་བྱ་རྒྱུང་བ་ཁྱི་

① དེ་དུས་འཕྲོངས་ཀླུ་སྟོང་ཁོངས་འཕྲོངས་པོ་རྒྱུས་དོན་མཁམ་ཀུང་ཉེ་ཡིན།
 ② འདི་ཀླུ་ལ་མོ་མོ་ཆེན་མོང་གི་མཁམ་དེ་ཡིན་ཞེས་《ཐུང་ཆོས་འབྱུང་》གི་ནང་གསལ།
 ③ དཔལ་མེ་རིག་པ་མགོན་དང་། བཟ་ཤིས་མེ་མགོན། མེ་གཙུག་མགོན་གསུམ་ཡིན།
 ④ འདིར་པོ་བཟ་ཤིས་མེ་མགོན་གྱིས་སྤྱིད་པཟུང་ཡང་ཀླུ་རྒྱུང་བྱང་མོ་རྒྱུས་ཤིག་གསལ།

བཟ་མེས་བཅོམས་པ་དཔལ་ལ་བྱ་གསུམ་^① བྱང་བའི་འབྲིང་པོ་འོད་མེ་ལ་བྱ་
བཞི་^② ཡོད་པའི་ནང་གི་བྱ་དང་པོ་པ་བ་དེ་མེ་དང་རྒྱང་བ་ཉག་པ་གཉིས་ཀྱི་མི་
རྒྱུད་ལ་གཙང་གི་རིང་ཁྲལ་དང་ཉང་སྟོད། གཡས་ཏུ་བྱང་རྒྱུད་བཅས་ཀྱི་རྩེ་
དཔོན་ཆེན་པ་མང་པོས་བོད་ས་གནས་སུ་ས་ཁྲལ་དུ་མ་བྱར་བཞོས་ནས་དབང་
རྒྱུར་བྱས་རིང་ཆེན་པ་ཁག་བྱུང་། འུ་གཉིས་པ་བྲི་མེ་མདོ་མཛད་ཏུ་སྤང་ནས་མཆོ་
སྟོན་ས་ཁྲལ་དུ་བཅད་པ་ལས་རྒྱལ་སྤྱོད་ཆོ་བ་ཟེར་བའི་མི་རྒྱུད་དང་དཔོན་རྒྱུད་
བྱུང་ཞིང་།^③ འུ་གསུམ་པ་བྲི་རྒྱུད་གིས་ཡར་ལྷུང་ས་སུ་བཅད་པ་ལས་ཡར་ལྷུང་རྩེ་
པོ་ཟེར་བའི་དཔོན་རྒྱུད་བྱུང་།^④

གོང་གསལ་བོད་ས་གནས་སུ་ཁ་འཛར་གྱི་རྩེ་དཔོན་ཆེན་པ་ཁག་བར་
གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པའི་དམག་འབྲུག་ལྟར་རིང་བྱས་པ་དེས་འོད་ས་
གནས་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ལ་ལོ་མང་པོའི་རིང་གནོད་འཛི་ཆབས་ཆེན་མོག་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་རང་བྱུང་གི་གནོད་འཛི་དང་། ལུ་གེ་བཅས་གཅིག་རྩེས་
གཉིས་མཐུན་དུ་བྱུང་ནས་དབྱུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་མི་མང་པོ་མདོ་མཛད་ས་ཁྲལ་
དང་། དེ་བཞིན་ཞིང་འབྲོག་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཅུང་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་ས་
གནས་སུ་ལྷལ་ཕྱོལ་དུ་འཕྲོད་གོས་པ་བྱུང་བ་བཅས། བོད་སིལ་བྱའི་དུས་འགོར་
དབྱུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་ཆའི་མི་དམངས་ནམས་དམག་འབྲུག་དང་ལུ་གེའི་
རྟུག་བརྒལ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་མེ་མཆོའི་ནང་རྒྱུང་བ་རེད། བོད་སིལ་བྱའི་དུས་
མཆུག་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུ་གྱའི་འདས་ལོ་༡༩༤༠མེ་བྱི་ཟླ་ལོ་༡༩16མོར་
རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་གར་ས་ཁྲལ་དུ་སྟོད་པའི་ཆེས་ཉན་མི་རིགས་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ཡོ་

① དཔལ་ལྷོད་དང་། འོད་མེ། རྒྱུད་མེ་གསུམ་ཡིན།

② པ་བ་དེ་མི་བྲི་མེ། བྲི་རྒྱུད་། ཉག་པ་བཅས་ཡིན།

③ འདྲེའི་མི་རྒྱུད་རྩེས་མ་ནམས་དཔོན་པོ་ལྟེན་སྐབས། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་རྒྱལ་རབས་དང་འབྲེལ་བ་དམ་པོ་
བྱུང་།

④ རྒྱལ་ཆོས་ཀྱི་འབྲུག་ཆོས་འབྲུག་ལོ་ཆེན་ཆ་པའི་མཆུག་དང་། 《ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས》《ལུ་གེ་རྒྱལ་རབས》
《མདོ་མཛད་ཆོས་འབྲུག》མཆོ་སྟོན་ཞིང་ཆེན་དཔོན་རྒྱུན་ཁང་ནས་དཔར་སྐྱད་བྱས་པའི་《མཆོ་སྟོན་ལོ་རྒྱུས་》
བཅས་སུ་གསལ།

ལུང་ཨ་པོ་ཅིས་གྱིས་ཆིས་ཏན་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་ལྟར་བྱས་ཐོག་ཆིས་
 ཏན་བཀས་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་སྤྱི་དབང་བཅུགས་ཤིང་། ལེན་ཉིང་ཁིང་
 ཆེན་གྱི་པུ་ཡིང་ཙོ་ཆིས་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ལེན་རྒྱལ་རབས་ཟེར་བ་བྱུང་། དེ་ལ་
 རྒྱལ་རབས་ཤུ་རྩེས་གཉིས་ལ་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བཞི་བྱུང་། དེ་རྩེས་ཀྱི་རྩེས་མའི་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གསུམ་པ་ཀྱི་ཤོང་རྩིས་ཀྱིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་ནས་རྒྱ་བ་
 གསུམ་ཅམ་སོང་དུས། རབ་བྱུང་གོང་གི་ཤུ་གཉི་འདས་ལོ་༡༥༠༧ས་ལྷག་སྤྱི་ལོ་
 960ལོར། དམག་དཔོན་ཀྱི་ཁྲུང་ཡོན་གྱིས་དམག་དོན་སྤྱི་དབང་བྱས་ཏེ་ཏོ་
 བན་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་རྒྱུང་ས་ཁྲལ་དུ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་སྤང་བྱང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་
 བཅུགས་ཐོག་མ་རྒྱ་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ལེན་རྒྱལ་ཁབ་དང་། ཤེས་ལྷ་(མི་ཉག་)
 གཉིས་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་མེན་གྱི་རྒྱལ་ཡོངས་ས་གནས་མང་ཆེ་བ་གཅིག་ལྟར་
 རྱེད་བྱུང་བ་བྱུང་། དེ་རྩེས་འདིའི་རྒྱལ་རབས་བཞི་བ་སྤང་རེན་ཅུང་གི་ཅིང་
 ཡོད་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་ས་ཉག་སྤྱི་ལོ་1038ལོར། ལྷོ་མ་ཆེན་ལི་ཡོན་ཏུ་ཟེར་བས་རོ་
 ཡག་བྱས་ཏེ་ཉིང་ལྷ་ཡི་ཡིང་ཁོན་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཤེས་ལྷ་རྒྱལ་རབས་^①དེ་ལ་
 ཤུ་རྩེས་བརྗོམས་པའི་རྒྱལ་པོ་བཅུ་བྱུང་། དེ་རྩེས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་
 ཤིང་ལྷག་གོང་གི་ཤུ་གཉི་འདས་ལོ་༡༤༥༧(སྤང་རྒྱུང་ཅུང་གི་ཤིང་ཏེན་ཁྲི་ལོ་ལ)
 སྤྱི་ལོ་1115ལོར། རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཤར་ས་ཁྲལ་སྤང་རྒྱ་ཅང་གཅང་པོ་དང་
 འབྲུག་ནག་གཅང་པོ་^②དཀྱིལ་མཐུན་ཁྲལ་དུ་གནས་པའི་ཁྱའི་ཀྱོན་མི་རིགས་ཀྱི་
 འཁོག་ཚོ་མང་ཡན་ཨ་ཀྱའི་རྒྱལ་ཁྱའི་ཀྱོན་རུས་རྒྱུད་ཚོ་པ་ཁག་གཅིག་ལྟར་བྱས་
 ཏེ་ཏེ་ལྷང་ཅང་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཨ་ཁྲིང་ལ་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཅིན་རྒྱལ་ཁབ་^③
 བཅུགས་ཤིང་། རྩེས་སུ་རྒྱལ་ས་ཏོ་བན་ཁིང་ཆེན་གྱི་ཁའི་རྒྱུང་ལ་སྤོས། དེ་ལ་
 རྒྱལ་པོ་དགྲ་བྱུང་། དེ་རྩེས་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ཤིང་རྒྱལ་(སྤང་རྒྱུང་

① འདི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་“མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་”ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

② ཏེ་ལྷང་ཅང་གཅང་པོ་ཡིན།

③ མན་རྒྱ་རྒྱལ་རབས།

ཅུང་གི་ཞོན་ཏེ་ཁོ་ཁོ་ལ་བདུན་པ)ཟ࿃་ལོ་1125ལོར། ཅིན་ཀྱལ་རབས་དང་ཡུང་ཀྱལ་
རབས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ལེན་ཀྱལ་རབས་གཏོར་རྗེས། དེའི་ཟ࿃་ལོར་ཡུང་
བྱང་མ་དམག་དོན་ཐོག་ལ་དོགས་སྒྲིབ་དང་ཤུ་ཟ࿃་གི་མེད་པའི་སྐབས་དང་བཅུན་
ནས་ཅིན་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ཡུང་ཀྱལ་ཁབ་ལ་འཇམ་ཆོལ་བྱས་ཐོག་ཡུང་བྱང་མ་
གཏོར་ཞིང་། ཡུང་ཀའི་ཅུང་ཁབ་གོ་བྱེ་གེ་ཅང་ཞིང་ཆེན་དུ་བྱོས་ཏེ་ཏང་ཀྱི་འུ་
ཀྱལ་ས་བྱས་པའི་ཡུང་ཆེ་མའི་ཀྱལ་ཁབ་བཅུགས་པ་དེ་ལ་ཀྱལ་རབས་དགུ་ཡུང་
ཉི་ཡུང་ཆེ་མའི་ཀྱལ་ཁབ་དེ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡོན་ཁྲོད་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་དུ་འེམ་
མེ་ཆེན་ཏན་ཀྱིས་གཏོར་ནས་ཀྱལ་ཡོངས་གཅིག་ཡུར་བྱས་པ་རེད།

(༢) ཐོད་མེལ་བུའི་དྲུས་མཚུག་དུ་ཐོད་ས་གནས་སུ་
སྤར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་འཁུགས་བསྐྱར་དན་
བྱུང་བ་དང་། དེའི་འབྱུང་རྒྱུན་སྐོར།

ཐོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གོང་གི་སྐབས་འོ་འདས་ལོ་༡༥༩༩ས་ལྷག་(ཡུང་བྱང་མའི་
ཡུང་ཐའི་ཅུང་གཏོར་ཀྱས། ཐའི་ཐིང་མེན་གྱི་ཁོ་གསུམ་པ)ཟ࿃་ལོ་978ལོར། དེ་རྗེན་
དབྱུས་གཙང་གཉིས་ནས་མཆོ་སྒྲོན་དུ་བྱོས་ཐྱུལ་སོང་བའི་དབྱུས་གཙང་གི་
མཁས་པ་མི་བཅུ་^①མདོ་སྤྱད་དུ་ཕེབས་ནས་སྤུ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་
དངོས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀོང་ཡེ་ཤེས་གཡུང་དུང་གི་སྤོབ་མ་གྱུམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱལ་མཆོན་ལ་

① དབྱུས་གཙང་གི་པ་ལམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆུལ་ཁྲིམས་ཤེས་རབ། གཉལ་པ་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན། ཡུ་ཆུ་
ཁྲིམས་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁྲིམས་འབྱུང་གནས། ཡུ་མ་པ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་ཆོས་བཅས་ལྟ་དང་གཙང་ནས་
མཚུངས་པ་ལ་ཁོ་སྤྱོད་དེ་དབྱུས་གཙང་གི་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ལམ་སྤྱོད་ཁྲིམས་འབྱུང་གི་ཆོས་རབ་མེད་ལོ་ མངའ་
པོས་པའི་བཅུད་སྤྱོད་གཉིས། ཡོང་སྤོབ་པ་ཆུ་པ་དེ་དག་རབ་བཅས་ལྟ།

དགོས་ཀྱི་ལུས་^① ཁ་ཚུ་རིམ་བཞིན་དབྱུས་གཙང་དུ་ལོག་ཐེབས་ཀྱི་ལྟ་སར་
 བཞུགས་མ་རུས་པར་བསམ་ཡས་སུ་སྤོང་ནས་སྤྱོ་ཐེས་ཚུལ་བྱིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
 ཀ་རྒྱུང་ལྟ་ཁང་བདག་པོ་བྱས། རག་གི་སྤྱོན་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་ཀྱིས་ཁྱེ་མ་
 སྤོང་གི་བདག་པོ་བྱས། འཁྱིལ་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཁམས་གསུམ་བཟངས་ཁང་
 སྤོང་བདག་པོ་བྱས། བ་ཚུལ་བྱིམས་སྤོང་སྤྱོན་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་ཡས་
 དབྱུ་ཅེ་ལྟ་ཁང་རྒྱུས་བདག་པོ་བྱས། རེས་སྤྱོ་ཁ་ཚུ་རིམ་བཞིན་ལྟ་སར་ཕྱོང་
 བས། སྤྱོ་ཐེས་ཀྱིས་དབྱུས་སྤོང་ལ་མོར་ཆག་དེའུ་མེར་བའི་ལྟ་ཁང་བཟང་བ་ནས་
 གནས་གཞི་བཟུང་། སྤྱོ་ཐེས་ལ་སྤོང་མ་ག་བ་བཞི་མེར་བ་ཟུང་བའི་ནང་ནས་
 ཞང་ལྟ་ནམ་རྟོ་རྟོ་དབང་ལུག་གིས་འཕན་པོ་ཚུལ་ལུག་སྤྱོ་ལྟ་ཁང་བཟང་བ་ནས་
 གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་ཞང་སྤོང་ཟུང་། སྤྱོ་ཐེས་ཀྱི་སྤོང་མ་རྟོ་ལྟ་ཁང་
 འཟུང་གནས་ཀྱིས་ཡེར་པ་བ་རང་གི་ལྟ་ཁང་བཟང་བ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་
 ལས་རྟོ་ག་སྤོང་ཟུང་། སྤྱོ་ཐེས་ཀྱི་སྤོང་མ་སྤྱོ་ཡེ་ཤེས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྤྱོ་གསར་
 སྤོང་གི་ལྟ་ཁང་བཟང་བ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་ལས་སྤོང་སྤོང་ཟུང་། སྤྱོ་ཐེས་
 ཀྱི་སྤོང་མ་སྤྱོ་ཐེས་ཚུལ་བྱིམས་འཟུང་གནས་ཀྱིས་ཐང་པོ་ཅེ་དེ་དཔོན་པ་བཟང་བ་
 ནས་གནས་གཞི་བཟུང་ཞིང་དེ་ནས་ཀྱིས་པ་ལ་ཐང་སྤོང་ཟུང་། ཐོང་གསལ་གྱི་
 སྤོང་ཚུ་བཞི་པོ་དེ་ལ་སྤྱོ་མིང་དུ་སྤྱོ་ཐེས་ཚུ་པ་མེར།

དབྱུས་པ་མི་ལཱི་ནང་གི་བ་ཚུལ་བྱིམས་སྤོང་སྤྱོ་ཀྱིས་འཕན་པོར་ལན་པ་
 སྤྱོ་ལ་ཡེ་དཔོན་པ་བཟང་བ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་ཞིང་། དེ་ནས་ཀྱིས་པ་ལ་བ་
 ཚུ་ཟུང་།

དབྱུས་པ་མི་ལཱི་ནང་གི་རག་གི་ཚུལ་བྱིམས་འཟུང་གནས་ཀྱིས་མལ་དྲོར་

① རོ་ཚུས་ཀྱི་དེ་ལྟ་ཁག་གཉིས་ནང་མི་བཟུས་སྤྱོ་ཚུ་རིམ་ལོག་དབྱུས་པར་བཟང་བུ་དེ་ལྟ་ཁ་ཚུ་རིམ་ལོག་དུ་
 མི་ཚུལ་བྱིམས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མཆེད་པོའི་(བསྟན་པ་ཀྱི་དྲུག་ཀྱི་རོ་ཚུས་)ལས། སྤྱོ་ཚུ་དཔོན་པ་པོ་རབ་
 གསལ་གྱི་དེ་ལྟ་ཁ་ཚུ་ལ་མཁམ་པ་ཚུ་ནི་མི་དབྱུག་གི་ནང་ཚུ་སྤྱོ་ལོག་པོ་ཤེས་པ་ལས་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཚུལ་མཆེད་གཉིས་
 བསྟན་རྟོ་གསལ་ལྟ་ཁ་ཚུ་ཤིང་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཚུལ་མཆེད་ཀྱི་དྲུག་དུ་དབྱུས་གཙང་གི་མཁམ་པ་པོ་མི་བཟུས་བསྟན་པར་
 རྟོ་གསལ་པར་བཟང་པོ་ཤེས་པ་ཀྱི་དབྱུག་པར་མཁམས།

འབྲིང་ལོག་ལྷ་ཁང་བཙུགས་ནས་གནས་གཞི་བབྱང་ཞིང་། དེ་ནས་གྲུས་པ་ལ་
རག་ཆོ་བྱེད།

དབུས་པ་མི་ལྔ་འདྲི་ནང་གི་འབྲིང་ཡེ་ཤེས་ཡོན་ཏན་གྲུས་འཕན་པོར་རན་
ལས་སྒྲི་མོ་དཔོན་པ་བཅུ་གནས་གནས་གཞི་བབྱང་ཞིང་། དེ་ནས་གྲུས་པ་ལ་
འབྲིང་ཆོ་བྱེད།

ཞོང་དུ་བཤད་པའི་སྤྱི་མེས། སྤྱི་རལ་འབྲིང་བཅས་ཀྱི་ཆོ་པ་བཞི་པོ་
དེ་མི་མ་བཞིན་ལྷ་སར་འཕེལ་བྱས་བྱུང་སྟེ་དུས་རབས་བརྒྱ་གཅིག་པའི་དབྱེལ་
དང་། བརྒྱ་གཉིས་པའི་མགོར་ཆོ་པ་སྟེ་བཞི་པན་རྩ་བར་དམག་འབྲུག་ཐངས་
མང་པོ་བྱུང་བ་དང་། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་མེ་ཁྲི་(ལྷང་བྱང་མའི་ལྷང་
བྱའི་ཚུང་ཀའོ་ཆེས་ཀྱི་ཁྲིང་ཉིང་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་) སྤྱི་ལོ་1106ལོར་བསམ་ཡས་སྤྱི་སྤྱི་མེས་
ཆོགས་པ་དང་། སྤྱི་རལ་ཆོགས་པ་བར་ནང་འབྲུག་བྱུང་སྟེ་བསམ་ཡས་གཙུག་
ལག་ཁང་འཁོར་པའི་ལྷ་ཁང་མང་ཆེ་བ་མེར་བསྟེགས། ལྷགས་རི་དང་ཆིག་པའི་
ལྷང་རྩམས་ལྷང་འབྲེལ་ནས་བཟུང་ཡོད་སྐབས། རུ་ལོ་རྩ་བ་རྩ་རྩེ་གྲགས་ཀྱིས་
ཉམས་གསོ་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་ཤིང་ཆ་རྩམས་ལོལ་ཁ་ནས་དཔོར་འབྲེན་
བྱས་པ་དང་། བཟོ་པ་ལས་མི་བརྩམས་པའི་མི་གྲངས་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པས་ལས་
རྒྱ་ལོ་གཉིས་ལྷག་ཅམ་འཁོར་ཐོག་ཉམས་གསོའི་འགྲོ་སྐོང་འབྲུ་ཁལ་ཆིག་
འབྲམ་ལྷག་ཅམ་ཕྱིན་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་རུ་ལོའི་སྤྱོད་མ་རུ་ཆོས་རབ་
ཀྱིས་བཙམས་པའི་《རུ་ལོ་རྩ་རྩེ་གྲགས་ཀྱི་རྩམ་ཐར་》ནང་གསལ་པོར་འཁོད་
འདུག ཡང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་(ལྷང་ལྷ་མའི་ལྷང་ཀའོ་ཚུང་ཀའོ་
ཀའོ་ཡེ་ལྔ་ཤེས་ཁྲི་ལོ་ལྔ་པ་) སྤྱི་ལོ་1160ལོར། ལྷ་ས་དང་། ཡར་ལྷང་།
འཕན་པོ་བཅས་ལ་ཡོད་པའི་ཞོང་གསལ་གྱི་ཆོ་པ་སྟེ་བཞི་པན་རྩ་བར་དམག་
འབྲུག་ལུན་རིང་བྱང་སྐབས་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། རུ་ལོ་ཆེ། ཁྲ་འབྲུག་
བཅས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ལ་མི་སྤྱོད་དང་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་བྱུང་བ་དང་།
སྐབས་དེར་དུགས་པོ་ལྷ་རྩེའི་སྤྱོད་མ་དུགས་སྐོལ་ཚུལ་བྱིས་སྟེང་པོས་ཆོ་པ་རན་

ཚུན་བར་གྱི་དམག་འབྲུག་འདུམ་སྒྲིག་ས་མཛད་ཚོག་ ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེ་
 རྒྱུད་གཉིས་ཀར་ཞིག་གསོ་གནང་རྗེས། སྐབས་དེར་ལྷ་ས་ཁྲལ་དུ་དཔལ་འབྱོར་
 དང་། དམག་དོན་ཚོག་སྒྲིབས་ཤུགས་ཆེ་བའི་གྲང་ཐང་སྤྲེལ་ཞང་^①ལ་མེས་
 སུལ་བའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུ་《ཕྱོ་བྲག་ཆོས་འབྱུང་》གི་ལེ་ཆ་ན་ཇ་བའི་མཁྱུག་དང་།
 ན་བའི་མཚན་དང་། དེ་བཞིན་《དེ་བཟེར་སྒྲོན་པོ་》ལེ་ཆ་ན་ཉ་པ། 《ཕྱོ་རྒྱུ་ཆོས་
 འབྱུང་》བཅས་སྟུགས་ལ། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྐབས་དེར་གསར་དུ་དར་
 རྒྱས་བྱུང་བའི་ཆོ་པ་ལྷེ་བཞི་ནི་ཆོས་ལུགས་ཚོག་སྤྱབ་མཐའ་མི་འདྲ་བའི་བྱུང་
 པར་གང་ཡང་མེད་དུང་དགོན་པ་སོ་སོའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་གཞི་ལྷ་ཁང་ཁག་
 གི་ཡོང་འབབ་འཛོག་རྒྱ་བོན་འདི་ཆེད་དུ་དམག་འབྲུག་རྒྱན་མི་ཆད་པ་བརྒྱབ་པ་
 དེས་པོད་ས་གནས་ཀྱི་ཞིང་འཕྲོག་ཚོན་སྟེད་དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་ཆོ་
 སྟོན་རྒྱ་ལོ་ལ་ཆབས་ཆེ་བའི་གནོད་འཚེ་སྟོན་པ་མ་ཟད། དམག་འབྲུག་གི་
 ནང་གནང་རབས་པོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ཀྱི་སྒོ་སྟོན་དང་ལག་ཆལ་ལ་བརྟེན་
 བས་གསར་སྒྱུབ་བྱས་པའི་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་དང་། བསམ་ཡས།
 ཁ་འབྲུག་སྟགས་ལ་གཏོར་བཤིག་ཆབས་ཆེན་བྱུང་བ་དེ་ནི། ཆོས་བྱེད་དག་
 འདུན་པ་རྣམས་གཞན་བརྟེན་བཟུ་གཞོག་གི་འཆོ་བ་དང་ཁ་བུལ་ཐབས་མེད་
 པའི་རུལ་སྒྲངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དེའི་རྒྱུ་གྱིས་པན་ཚུན་བར་དཔལ་འབྱོར་རྟེན་
 གཞི་འཛོག་རེས་བྱས་པའི་རན་འབྲས་ཤིག་ཡིན་པ་གསལ་པོ་རེད། ཆོ་པ་ལྷེ་
 བཞི་བྱུང་ནས་ལོ་ལྷམ་ཅུ་ཙམ་སྟེན་པ། པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དྲུག་པོའི་ལྷགས་འབྲུག་
 (སྤང་བྱང་མའི་སྤང་རེན་ཅུང་གཞོ་གེན་གྱི་པའོ་ཡོན་སྤོ་ལོ་གསུམ་པ་) གྱི་ལོ་1040ལོར་
 མངའ་རིས་ཀྱི་གའི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་སྤྲེལ་བྱང་ཆུབ་པོད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནས་ཨ་ཉི་ཤ་པོད་
 དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལོ་ངོ་བཅུ་བདུན་རིང་མངའ་རིས། ལྷ་ས་སྟེ་ཐང་། བྲག་
 ཡོར་པ། འཕན་པོ་བཅས་སྟུ་ཕེབས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་

① ཆོས་པ་བླ་མ་འབྲུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཚོག་མར་གསར་གཏོད་གནང་མཁམ།

བཏང་ཞིང་། ཡུའི་ཤ་རྒྱུ་འདས་རྗེས་ལོ་གསུམ་སོང་བ། པདྨ་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ་(ལྷང་བྱང་མའི་ལྷང་རེན་ཅུང་གའོ་གཞི་ཀྱི་རྩ་ལོ་འཁྲི་ལོ་གཉིས་པ་) ལྷི་ལོ་ 1057ལོར། ཡུའི་ཤའི་སློབ་མ་འཁྲོམ་རྟོན་པ་རྒྱལ་པའི་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་རྩ་སྤྱོད་དཔོན་པ་བཏང་གནས་གནས་གཞི་བཟུང་སྟེ། དེ་ནས་བཀའ་གདམས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་། དཔོན་པ་འདེབས་མཁན་གྱི་ལྷན་བདག་ནི་ལོན་བདག་ཤུ་མགོན་དང་། ཞང་འབྲང་ཁ་ལེར་རྒྱུད་གིས་བྱས།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོང་བ། པདྨ་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་རྩ་སྤྱོད་(ལྷང་བྱང་མའི་ལྷང་རེན་ཅུང་གའོ་ལྷི་ལོ་གཉིས་ཀྱི་ལོ་གཉིས་པ་) ལྷི་ལོ་ 1073ལོར། འཁོན་དཀོན་མཆོག་རྒྱལ་པོས་ས་སྤྱིའི་དཔོན་པ་བཏང་བ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་ས་སྤྱིའི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་།

དེ་ནས་ལོ་ཞེ་དགུ་སོང་བ་རབ་བྱུང་གཉིས་པའི་ལྷགས་སྤྱང་(ལྷང་བྱང་མའི་ལྷང་རེན་ཅུང་གའོ་ཅིས་ཀྱི་ལོན་ཅུང་ལྷི་ལོ་གཉིས་པ་) ལྷི་ལོ་ 1121ལོར། མཁས་གྲུབ་ལྷུང་པོ་རྣམ་འཁྲོར་གྱིས་ཤངས་གཞོང་གཞོང་དཔོན་པ་བཏང་བ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་ཤངས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་དྲུག་སོང་བ། པདྨ་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་རྟག་(ལྷང་རྟོ་མའི་ལྷང་ཀའོ་ཅུང་གའོ་ཀའོ་ལོ་ཅུང་ཤིན་ལྷི་ལོ་གཉིས་བརྒྱད་པ་) ལྷི་ལོ་ 1158ལོར། དྲུག་པོ་རྩ་རྗེའི་སློབ་མ་པག་མོ་གྲུ་པ་རྩ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་པག་མོ་གྲུའི་དཔོན་པ་བཏང་བ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་པག་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་།

དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་བ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་(ལྷང་རྟོ་མའི་ལྷང་ཀའོ་ཅུང་གའོ་ཀའོ་ལོ་ཅུང་ཤིན་ལྷི་ལོ་སུམ་ཅུ་པ་) ལྷི་ལོ་ 1160ལོར་པག་མོ་གྲུ་པའི་སློབ་མ་འབབ་རྩམ་པ་དར་མ་དབང་ལྷག་གིས་ནག་རྩུ་ལྷལ་དུ་འབབ་རྩམ་རྩེ་ཆེའི་དཔོན་པ་བཏང་བ་སྟེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་འབབ་རྩམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བྱུང་།

དེ་ནས་ལོ་རོ་བདུན་སོང་བ། པདྨ་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་པག་(ལྷང་

དེའི་མཆི་མོར། བཀ་ལོ་གྲུ་པའི་རྒྱ་པ་མ་རྩལ་ཡུར་ཐང་པ་བཀ་མིས་དཔལ་
 གྱིས་རྩལ་ཡུར་དཔོན་པ་བཏང་ཞེ་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་རྩལ་ཡུར་བཀའ་
 བཟུང་ཡུང་། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་འདས་པ་རྒྱུད་གཟུམ་པའི་ལྷགས་སྐྱུང་
 མོ་1181མོར། བཀ་ལོ་གྲུ་པའི་རྒྱ་པ་མ་རྩལ་ཡུར་ཐང་པ་བཀ་མིས་དཔལ་

གསེབ་དགོན་པ་བཏབ་ཉེ་གནས་གཞི་བབྱང་བ་ནས་ཤུག་གསེབ་བཀའ་བརྒྱན་
བྱང་།

དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་མང་བ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ་(ལྷན་རྫོང་མའི་ལྷན་པོ་
ཅུང་ཟེར་ལུ་ཡི་བྱུང་ཞེས་ཁྱིམ་བཅུ་དྲུག་པ་)ལྷི་ལོ་1189ལོར། རྟགས་པོ་ལྷ་རྩེའི་
སློབ་མ་ཀམ་པ་རྟལ་གསུམ་མཆིན་པས་སྟོན་ལུང་ནང་དུ་མཆུར་ཕྱེད་དགོན་པ་
བཏབ་ཉེ་གནས་གཞི་བབྱང་བ་དེ་ནས་ཀམ་བཀའ་བརྒྱན་བྱང་།

དེ་ནས་ལོ་རྩ་མང་བ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཤང་ལྷི་ལོ་1193ལོར།
ཕག་མོ་ལྷ་པའི་དངོས་སློབ་ཤིང་རས་པ་པམ་རྩོད་རྩེའི་སློབ་མ་འགྲོ་མགོན་གཙང་
པ་རྒྱ་རས་ཀྱིས་འབྲུག་ར་ལུང་གི་དགོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བབྱང་བས་
འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱན་བྱང་།

དེ་ནས་ལོ་བཅུ་བཞི་མང་བ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལྷག་(ལྷན་རྫོང་མའི་
ལྷན་ཉིང་ཅུང་ཟེར་ལུ་ཁོ་ཁྱེད་ཤིང་ཁྱིམ་གཉིས་པ་)ལྷི་ལོ་1206ལོར། ཕག་མོ་ལྷ་
པའི་སློབ་མ་ཟུང་བ་ར་སྐལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་སེང་གའི་ཡང་སློབ་གཡའ་བཟང་པ་ཆོས་
སློན་ལམ་གྱིས་གཡའ་བཟང་དགོན་པ་བཏབ་ཉེ་གནས་གཞི་བབྱང་བ་དེ་ནས་
གཡའ་བཟང་བཀའ་བརྒྱན་གྱི་ཆོས་ལུགས་བྱང་།

གོང་དུ་བཤད་པའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཆོའི་ནང་ནས་བཀའ་གདམས་པ་དང་།
ས་སྡེ་པ། ཤང་ས་པ་བཀའ་བརྒྱན་བཅས་ལྷན་པའི་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་དེ་
ཆོའི་ལྷི་མིང་ལ་རྟགས་པོ་བཀའ་བརྒྱན་པ་ཟེར་ཞིང་། དེ་ལ་ནང་གསེས་གྱི་ཆེ་
བཞི་དང་རྒྱུད་བརྒྱན་དུ་ཕྱེ་བ་ནི། (1)ཆལ་པ་བཀའ་བརྒྱན། (2)ཕག་ལྷ་
བཀའ་བརྒྱན། (3)འབབ་རྩམ་བཀའ་བརྒྱན། (4)མཆུར་ཕྱེ་བཀའ་བརྒྱན་
བཅས་བཞི་ནི་རྟགས་པོ་ལྷ་རྩེ་རྩེ་ནས་ཐད་ཀར་བརྒྱན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་
པར་བཞེན་ཆེ་བཞི་ཟེར་བ་དང་། (1)འབྲི་གུང་བཀའ་བརྒྱན། (2)ལྷག་
ལུང་བཀའ་བརྒྱན། (3)ཁོ་ཕུ་བཀའ་བརྒྱན། (4)འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱན།
(5)སྐར་བ་བཀའ་བརྒྱན། (6)ཡེལ་པ་བཀའ་བརྒྱན། (7)གཡའ་བཟང་

བཀའ་བརྒྱད། (8) རྒྱལ་གསེབ་བཀའ་བརྒྱད་བཅས་བརྒྱད་ནི་དུགས་པོ་ལྷ་
 རྗེའི་སློབ་མ་སག་མོ་གྲུ་པ་ནས་གྲུས་པ་ཡིན་པས་དེ་རྣམས་ལ་ཆུང་བརྒྱད་ཟེར།
 ཆོས་ལུགས་དེ་དག་ནི་དར་སྤེལ་བྱེད་མཁན་གྱིས་རང་རང་སོ་སོས་གནས་གཞི་རེ་
 བཟུང་ནས་དཀོན་པ་འདེབས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ་སོགས་བྱས་ནི་
 གནས་གཞིའི་ས་ཁུལ་དེ་ལ་བཞེན་ནས་རང་རང་སོ་སོའི་སྤྱོད་ས་རྒྱལ་གྲུབ་
 ཁོངས་རྒྱ་སྤྱིད་བྱས་པ་ཤིང་ལྷ་ག་ཡིན་པས་ས་ཁུལ་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་ཆོས་ལུགས་
 སྤྱོད་ས་རྒྱལ་གྲུབ་ཤིག་ཡིན་པ་དང་། སོག་མའི་གནས་གཞིའི་དཀོན་པ་དེ་ལ་མ་
 དཀོན་ཟེར་ཞིང་། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གནས་གཞན་ལ་རྒྱ་སྤྱིད་བྱས་པའི་དཀོན་པ་
 དེ་ལ་བྱ་དཀོན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

རབ་བྱུང་དང་པོའི་མེ་བྱ་(ལྷང་བྱང་མའི་ལྷང་རེན་ཅུང་གའི་ཤིན་གྱི་རྒྱ་མོ་ལུ་ཁི་
 ས་གཉིས་པ་)ལྷོ་ལོ་1057ལོ་ནས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལྷག་(ལྷང་རྩེ་མའི་ལྷང་
 ཉིང་ཅུང་གའི་ཁོ་ལུ་ཡི་ཁའི་ཤིང་ཁི་སོ་གཉིས་པ་)ལྷོ་ལོ་1206ལོ་བར་གྱི་ལོ་བརྒྱ་དང་ལྷ་
 བཅུད་ཤིང་གི་དུས་སྐབས་དེའི་ནང་པོད་ས་གནས་སུ་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་ལྷ་
 ཆོགས་གཅིག་མཐུད་གཉིས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་དེར་ལྷོ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙུག་པོ་
 གཉིས་ཡོད་པ་རེད།

གཅིག་ནི། པོད་སེལ་བུའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་སྤེབས་སྐབས་པོད་ས་གནས་སུ་
 བཀས་བཤོད་རྒྱུད་འཛིན་གྱི་དཔལ་འཕྱར་ལམ་ལུགས་ཙུ་བའི་ཆ་ནས་ཆགས་
 ཟིན་པ་མ་ཟད། ཞིང་འཕྲོག་སོན་སྤྱིད་ལ་གོང་འཕེལ་ཆེ་ཅན་བྱུང་བ་དང་
 ཆབས་ཅིག་ས་གནས་ཀྱི་ལག་ཤེས་བརྗོལས་དང་། ཆོང་ལས་ཀྱང་འཕེལ་རྒྱས་
 བྱུང་ནི། ལྷོད་མངའ་རིས་ཀྱི་དིང་དིང་དང་། གཉའ་ནང་། གཅང་གི་ལྷ་ཅེ་ཆོང་
 འདུས་མཁུར་མོ་བཅས་སུ་ཆོང་རྩ་ཆགས་འགོ་རྒྱུགས་ཤིང་། ལྷོད་མངའ་རིས་ཀྱི་
 ཞིང་དང་། ལྷང་གི་ལོ་རྒྱུད་ཟེར་བའི་ས་ཆ་གཉིས་ནས་གསེར་གྱི་གཉེར་ཁ་སོན་པ།
 ལྷ་ཁང་དང་ངམ་རིང་གཉིས་སུ་དཀར་ཡོལ་བརྗོལ་བའི་ལག་ཙལ་དར་བ། དེ་དུས་
 རྩ་གཅིག་ལ་རིན་ཐང་འབྲུ་ཁལ་བཞི་རེར་བཙུ་གི་ཡོད་པ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཁག་

གཅིག་ནང་གསལ། སྐབས་དེ་དུས་ཀྱི་གསེར་དངུལ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆད་ཐང་གཞིན། ལལ་སྟན་^①གཅིག་གི་ཁྲིད་ཆད་ལ་སེ་བ་གང་། སེ་བ་བརྒྱད་བ་ཞེ་གང་། ཞོ་བརྒྱུད་ལ་སྤང་གང་། གསེར་སྤང་གང་ལ་དངུལ་སྤང་དོ། གསེར་སྤང་བཞི་ལ་ཐོད་དངུལ་སྤང་བརྒྱད། དེ་ལ་དངུལ་གྲེ་གང་ཟེར། གསེར་སྤང་བརྒྱུག་ལ་གསེར་གྲེ་གང་། དེ་ལ་དངུལ་གྲེ་དོ། དངུལ་གྲེ་ཆེན་གཅིག་ལ་དངུལ་སྤང་ལྔ་བརྒྱ་ཐམ་པ་དང་། གསེར་སྤང་ནི་ཕྱ་ཙུ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཚྭ་འདིགས་ལྷེད་ཀྱི་སྤང་དེ་ཡང་གིང་སྤང་ཟེར་བ་གིང་ལས་བཅོས་པའི་སྤང་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེའི་བོད་ཟུན་དང་འབྲུ་རིགས་ཀྱི་འཇལ་ཆད་ནི། ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འབྲིང་བ་གཉིས། ལྗང་བ་གཉིས་བཅས་རྣམས་ཤོང་བའི་ཆད་ལ་ཁམ་ཆོག་གང་། ཁམ་ཆོག་རྣམས་གི་ཤོང་ཆད་ལ་སྟར་སྟལ་གང་། སྟར་སྟལ་རྣམས་ལ་བྱ་སྟོང་གང་། བྱ་སྟོང་རྣམས་ལ་མཁར་སྟལ་གང་། མཁར་སྟལ་རྣམས་ལ་མཁར་གྲེ་གང་། མཁར་གྲེ་ནི་ཕྱ་ལ་མཁར་ཁལ་གང་དུ་རྩི་གི་ཡོད་པར་སྐབས་དེར་བཙམས་པའི་འདུལ་བའི་འགྲེལ་པ་དང་། ཟུན་གཞུང་གི་ནང་འཁོད་འདུག་པ་དེ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱིམ་སྤེ་བཙན་སྐབས་ལག་པའི་ཁྱུར་བ་ལ་འཇལ་ཆད་བྱས་པ་དེ་ལས་ཡར་ཐོན་ཆེ་བ་ཞིག་རེད།

སྐབས་དེའི་བོད་ཟུན་དང་མར་ཀྱི་ཁྲིད་ཆད་ཐང་གཞིན། ནས་འབྲུ་ཆེ་བ་གཉིས། འབྲིང་བ་གཉིས། ལྗང་བ་གཉིས་བཅས་བཅོ་མས་པའི་རྣམས་ཀྱི་ཁྲིད་ཆད་ལ་སེ་བ་གང་། སེ་བ་ནི་ཕྱ་ཐམ་པ་ལ་ཞོ་གང་། ཞོ་བརྒྱུད་ལ་སྤང་གང་ཞེ་སྟོར་གང་། སྤང་བཞི་འམ་སྟོར་བཞི་ལ་ཉག་གང་། ཉག་ལྔ་ལ་ཁྱུར་བ་གང་། ཉག་ནི་ཕྱ་ཐམ་པ་ལ་ཁལ་གཅིག་དུ་བཙུ་གི་ཡོད་པར་སྐབས་དེར་བཙམས་པའི་ཟུན་གཞུང་འགའ་ཞིག་ནང་གསལ།

དེ་དུས་བོད་ས་ཁུལ་ནས་གསེར་ཐོན་ཆེན་པོ་ཐོན་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་།

① དེང་སང་དམར་རུ་མགོ་ནག་ཟེར།

སྐབས་དེར་ཐོད་ནས་ཕྱི་གར་དུ་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་པར་ཐེབས་མཁན་ལོ་རྒྱུ་བ་སྡེ་
 རྗེས་བཞེས་པའི་མི་གངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བྱུང་བ་དེ་ཆོས་རང་ཉིད་
 ལྱ་སློབ་ཡོན་དང་། རྒྱུ་ལྱེད་འཕྲོ་སྤང་བཅས་ལོ་གསུམ་ལྷན་བཞུགས་ན་མ་ཐ་ཡང་
 གཤེར་སྤང་བརྒྱད་བརྒྱ་ནས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བར་དམོས་པ་དང་། ཐོད་སེལ་བྱའི་
 དུས་སྐབས་སྡེ་ཐོད་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་པར་
 ཐེབས་མཁན་ལྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་སྡེ་རྗེས་བཞེས་པའི་ཤོང་ལོ་རྒྱུ་ལྷན་མཆན་ཡན་མི་
 གངས་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྒྱ་དང་དུག་ཟིན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྡེ་དར་དུས་
 ལས་ལྷ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མང་བ་ཡོད།^①དེ་བཞིན་ཉིན་རྒྱ་དང་། པ་ཅི་སི་ཐན། ལ་
 རྒྱ་ཉན། ཀ་རྒྱའི་བཅས་ནས་ཐོད་དུ་ཐེབས་པའི་པ་རྒྱེ་ཉ་ཡང་ཐོད་སེལ་བྱའི་དུས་
 དེའི་ལ་དང་དུས་མཚུགས་དེར་སྡེ་རྗེས་བཞེས་པའི་མི་གངས་བརྒྱ་ལྷ་རྒྱ་
 གསུམ་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སྡེ་དར་དུས་ལས་ལྷ་བ་གཉིས་
 ཀྱིས་མང་བ་རེད།^②སྐབས་དེར་ཐོད་ས་གནས་ནས་ཕྱི་གར་དུ་ཐེབས་པར་
 ཀ་རྒྱའི་བཅས་ལ་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་པར་ཐེབས་མཁན་ལྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་མ་ཐ་ཡང་ལོ་
 བརྒྱ་ཙམ་བཞུགས་དམོས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བཞུགས་
 མཁན་བྱུང་ཡོད་པ་དེ་ཆོ་ཆར་མས་སློབ་ཡོན་དང་། འཕྲོ་སྤང་བཅས་ལོ་གཅིག་
 གམ་ཡང་ན་ལོ་གསུམ་ལྷན་བཞུགས་ནས་དེ་རྒྱུས་མཆོམས་སྡེ་སྤྲར་ཡང་ཐོད་དུ་
 ཐེབས་ཏེ་གཤེར་གང་མང་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་བརྒྱར་དུ་སློབ་སྦྱོར་བྱེད་པར་
 ཐེབས་ལྱེ་ཡོད་པ་རེད། ཤོང་གསལ་ཕྱི་དར་སྐབས་ལྱེ་ལོ་རྒྱུ་བ་མི་གངས་བརྒྱ་
 དང་ལྷ་བརྒྱ་དང་གསུམ་གྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སློབ་སྦྱོར་གནང་བའི་ལོ་གངས་ཆ་སྟོམས་
 ལྱིས་ལོ་དགྲ་དང་ལོ་རེའི་འཕྲོ་སྤང་གཤེར་སྤང་བརྒྱ་ལྷ་བརྒྱ་ལྷན་མཆན་བཞག་ན་
 ལོ་དགྲའི་རིང་གཤེར་སྤང་ཆེག་འབུམ་ཆེག་ཁྱི་སྟོང་མེད་བརྒྱ་དང་དུག་ལྷ་ཐམ་པ་
 ཕྱི་རྒྱལ་དུ་འབྱུང་བ་རེད།

① ཐོད་དུས་ལོ་རྒྱུ་བ་སྡེ་བརྒྱ་དང་དུག་ལས་མེད།

② ཐོད་དུས་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ཐོད་དུ་ཐེབས་པའི་པ་རྒྱེ་ཉ་རྗེས་བཞེས་པའི་མི་གངས་ཉི་ཤུ་གཉིས་ལས་མེད།

དེ་ཐོག་ད་དུང་སྤྱི་ལོ་ལྔ་ཁྲི་ཆ་རྒྱུ་ནི། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་དང་པོའི་ལྷགས་
 འབྲུག་(སྤང་བྱང་མའི་སྤང་རེན་ཅུང་གཙོ་གྱི་སྤང་ཡོན་ཁྲི་ལ་གསུམ་པ་) ལྔ་ལོ་
 1040ལོར་ཡ་ཏི་ཤ་བོད་ལ་ཕེབས་པའི་རྗེས་ནས་བཟུང་^① ཏིན་རྩའི་ས་ཁུལ་
 དཀྱིལ་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྒྱ་སྐག་ཡ་ལ་པོའི་དམག་དཔུང་གིས་བཅན་འཛུལ་དམག་
 འབྲུག་བསྐངས་ཏེ་རྒྱ་གར་གྱི་རྩོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཕུད་དེ་མིན་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་
 བཅན་བཟུང་བྱས་པར་བརྟེན་རྒྱ་གར་གྱི་དཀྱིལ་རྒྱུད་ལ་ཡང་རྒྱ་སྐག་གི་ཆོས་
 ལུགས་དར་ནས་སངས་རྒྱུ་སྐྱོ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོ་བས་ལུགས་ཉམས་འགོ་རྒྱགས་ཏེ།
 རྒྱ་གར་ཤར་ཚུགས་ཀྱི་འབར་མ་དང་། ཅན་རྩུ་གྲི། གཡོད་ནན། ལའོ་ལྷ།
 ཐའི་གོ་བཅས་ཀྱི་ས་གནས་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་རྒྱ་གར་གྱི་ས་གནས་གཞན་
 དག་ལ་སངས་རྒྱུ་སྐྱོ་ཆོས་ལུགས་ཉམས་པ་རེད།

དེ་ནས་ལོ་གངས་བརྒྱ་དང་རྒྱག་རྩ་ཅམ་སོང་བ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་
 ལྷགས་བྱ་(སྤང་བྱང་མའི་སྤང་ཉིང་ཅུང་གཙོ་ཁྲི་ལ་ཅན་ཐའི་ཁྲི་ལ་དང་པོ་) ལྔ་ལོ་
 1201ལོར། རྒྱ་སྐག་ཁ་ཆའི་དམག་དཔུང་གིས་ཏིན་རྩའི་རྒྱལ་ཁབ་དཀྱིལ་རྒྱུད་
 དང་རྩོ་རྒྱུད། རྒྱ་བ་རྒྱུད་བཅས་ཆང་མ་བཅན་བཟུང་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱུ་སྐྱོ་
 ཆོས་ཀྱི་མཁས་པ་དང་། གྲ་པ་མང་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་ཤར་ཚུགས་ཀྱི་འབར་མ་དང་།
 གཡོད་ནན། ལའོ་ལྷ། ཅན་རྩུ་གྲི། ཐའི་གོ་བཅས་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱང་ཤས་
 ཤིག་ཡ་སམ་དང་། བལ་ལུལ་བརྒྱུད་ནས་བོད་དུ་བྱོས་ཕེབས་པ་རེད། དཔེར་
 བ། དེ་སྔོན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་སྐྱོ་ཆོས་སྤྱད་གསུམ་ཆེ་བའི་ཁ་ཆེ་པ་རྩོ་ཆེན་ཤུག་མི་ལྷ་བ་
 (ས་སྤྱ་པ་རྩོ་ཆེན་གྱི་སྤྱ་མ)དེ་ཡང་སྐབས་དེར་ཡ་སམ་དང་། སྤོ་མོ་བརྒྱུད་ནས་བོད་
 དུ་བྱོས་ཕེབས་པའི་གས་ཤིག་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ནི་སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་བྱང་
 ཚུགས་ཀྱི་མཐའ་མཚམས་ཇ་གད་རྒྱ་ལར་བཞུགས་ཡོད་པས། རབ་བྱུང་གསུམ་
 པའི་ཤིང་གྱི་ལྔ་ལོ་1204ལོར་བོད་ཀྱི་ཁོ་སྤྱ་ལོ་ལྷ་བ་བྱམས་པའི་དཔལ་གྱིས་སྤོ་མོ་

① དེའི་གོ་ལ་ཏིན་རྩའི་ས་ཁུལ་དཀྱིལ་རྒྱུད་ལ་རྒྱ་སྐག་གི་ཆོས་ལུགས་དར་ཐེད།

བརྒྱད་པོད་ས་གནས་སུ་གདན་དྲངས་ཏེ་ལོ་བཅུ་ཙམ་བཞུགས་ཐོག་སངས་རྒྱས་
 ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་བྱུང་བ་དང་། དེ་དུས་ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་གྱིས་རབ་བྱུང་
 བཞི་པའི་མེ་ལོ་ས་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་ཆོས་ཤར་ལ་བཞུན་ཆོས་མཛད་ཅིང་། དེའི་
 ཕྱི་ལོ་གཙང་དུ་ཐེབས་ནས་ཉང་སྤང་རྒྱན་གོང་གི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་
 སྐབས་ས་ཟླ་པའི་ཆེན་དགྲུང་ལོ་ཉེར་བདུན་ལ་སྤྲེའུ་བས་བ་དང་མཛལ། ཁོང་གིས་
 ཁ་ཆེ་པའི་ཆེན་ལ་བསྟེན་ཆོག་ས་ལྟས་ཏེ་དགེ་སྤྱོད་གི་ལྷན་རྒྱུན་གྱིས་བ་ནས་ཁ་ཆེ་
 པའི་ཆེན་གྱི་བརྒྱད་པ་ཟེར་བའི་དགེ་སྤྱོད་གི་ལྷན་རྒྱུན་གསར་པ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་
 ཉེ་ཆོག་ས་པ་ལྷེ་བཞི་ཟེར་བ་^①བཅས་བྱུང་བ་རེད། རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་
 ལུགས་ཁ་ཆེ་དཀྱི་སི་ལན་ཆོས་ལུགས་པས་བརྟུབས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བརྟན་
 བས་པོད་ས་གནས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་
 ཟུང་ཐོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཞུན་པ་རྒྱ་གར་ནས་བྱུང་དུ་དར་བ་ཟེར་ཞིང་། དེ་
 རྗེས་ཀན་སུ་དང་མཆོ་སྟོན་བརྒྱད་ནས་ནང་སོག་དང་། ཁལ་ཁར་དར་བའི་
 འགོ་རྒྱལ་ས་དེར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཟུང་ཐོག་བཞུན་པ་བྱུང་ནས་བྱུང་དུ་དར་བ་ཟེར་
 གྱུ་ཡོད་པ་རེད། གོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་པོ་ལྷན་དཔེ་སྤྲེལ་
 སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བརྟུབས་རྗེས་བོད་ཁམས་སིལ་བྱར་བྱུང་པ་ནས་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མོང་གོལ་ཉན་གྱིས་བོད་ས་གནས་གཅིག་ལྷན་བྱས་པའི་
 བར་(ཕྱི་ལོ་846—1238བར་)གྱི་ལོ་གངས་ལུམ་བརྒྱ་དགུ་བཅུ་གོ་གསུམ་རིང་
 གི་དུས་སྐབས་དེར་ཐེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་
 ལུགས་ཁ་འཛར་ཡོན་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་
 སྟོབས་ལུགས་ཉམས་འགོ་རྒྱལ་ས་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ས་གནས་སུ་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་ལྷ་ཆོག་ས་བསྐྱར་གསོ་བྱུང་བ་དང་། ཆོས་ལུགས་དེ་
 ཆོ་ཡང་ས་ཁྲལ་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ལུགས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་

① ཆོག་ས་པ་ལྷེ་ལྷེ་ལ། ཆོག་ས་ཆེན་ལ། ཆོག་ས་དགེ་འདུན་ལ། ཆོག་ས་པ་ཆོས་ཐོག་པ་བཅས་ཡིན།

པ་འི་དབང་གིས་སྤྱར་ཡང་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ལྷགས་ཁ་འཛོར་བའི་གནས་ཚུལ་
 གསར་པ་ཞིག་འཕར་ཚོན་བྱུང་བ་བཅས་ནི་བོད་སྐལ་བུའི་དུས་སྐབས་དེར་
 སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་བརྒྱུར་གསོ་བྱུང་བ་དང་། དུན་མིང་བར་བོད་ས་གནས་
 གཅིག་ལྟར་ལྷེད་མ་ཐུབ་པའི་ཆ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་རེད། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སོང་
 དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་གྱི་དུས་ལྷན་པ་ཆོར་ཐུན་གཤམ་ཡོད་
 གྲང་། ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བ་ནམས་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་ཕྱགས་ལེན་གྱི་ཡོད་པ་དེ་
 དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་ལྷན་པ་ཆོར་མཛོད་གཞིས་ས་ཞིང་དང་།
 འབྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་བཅས་སྤྱད་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་གཉིས་བར་བྱུང་པར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་པས། ལྷན་པ་ཆོར་སྤྱིར་བདག་ཐུན་གཤམ་ཅམ་མ་གཏོགས། མཛོད་
 གཞིས་སོགས་མ་སྤྱད་པར་འཆོ་བའི་བརྟེན་ས་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དང་སྲིད་གཞུང་
 རྣམས་ཕྱགས་སྤྱང་རྒྱའི་ལམ་ལུགས་དེ་ལྷན་མཐུན་ནས་རྒྱན་འཁྱེད་ས་ལྷེད་ཐུབ་ན།
 ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་རྣམས་ཐུན་གཤམ་གི་བདག་པོ་
 ཅམ་ཞིག་མ་གཏོགས། ས་ཞིང་དང་འབྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་བཅས་སྤྱིར་
 བཟུང་ལྷེད་མཐུན་གྱི་ཞིང་བདག་ལྷན་རིམ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་ཐུབ་ཅིང་། ཁོ་
 ཆོར་སྤྱིར་ལ་དབང་བའི་ས་ཞིང་དང་། འབྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་བཅས་མེད་
 ར་ཐོན་སྲིད་རྒྱ་ཆས་སྤྱིར་ལ་དབང་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐང་གཞི་མེད་པ་ཡིན་
 རྟལ་ས། དཔལ་འབྱོར་ཐང་གཞི་དེ་སྤྱང་སྤྱོད་ལྷེད་ཆེད་སྲིད་དབང་གཞུང་རྒྱུར་
 བཙོན་ལེན་ལྷེད་པའི་དམིགས་ལུལ་དེ་ཡོང་མི་སྲིད། དམིགས་ལུལ་དེ་མེད་ན་
 བོད་ལ་ཆོས་ལུགས་ཐུབ་མཐའ་ཁག་གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་སྲིད་དབང་ལག་ཏུ་
 བཟུང་བའི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཡོང་མི་ཐུབ་པ་བཅས་རེད།
 འོན་ཀྱང་སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཐོན་སྲིད་ལག་ཙལ་ཏ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཡིན་
 རྟལ་ས། རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དང་སྲིད་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་སྟོབས་ལྷགས་དེས་
 ལྷན་པ་ལྷུང་ལུང་ལས་མེད་སྐབས་ཁོ་ཆོ་གསོ་རྒྱུང་ཐུབ་ཀྱང་། ལྷན་པ་མང་དུ་སྤྱིན་
 རྣམ་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་དང་སྲིད་གཞུང་གིས་གསོ་ཐུབ་པའི་ཆོད་ལས་བཟལ་ན་

རྒྱལ་པོའི་བྱིམ་ཚང་དང་། སྤྱིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས། མང་ཚོགས་བཅས་
 གྱིས་ཁས་ལེན་ཕྱིད་མི་བྱུང་པས་གནད་དོན་དེ་ཐག་གཅོད་ཕྱིད་ཆེད་ཐོན་སྐྱེད་རྒྱ་
 ཆས་ས་ཞིང་དང་། འགྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན་བཅས་ལྷ་པ་ཚོར་སྤྱད་ནས་ཁེ་
 བྱང་གང་ལྟར་ཡང་སྤྱིད་གཞུང་དང་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་འགན་ཁུར་མི་དགོས་
 པ་ཞིག་མི་ཕྱིད་ཀ་མེད་ལྟར་བ་རེད། ཐག་གཅོད་དེ་འདྲ་བྱས་པ་དེས་ལྷ་པ་ཚོར་
 འཚོ་བའི་བརྟེན་ས་དེས་ཅན་ཞིག་ལྟར་ཐོག་ཚོས་ལྷགས་བྱུང་མཐའ་ཁག་གི་མ་ཐོ་
 རིམ་མི་ལྷ་ཚོའི་དཔལ་འཕྱོར་སྟོབས་ལྷགས་ཆེ་བྱ་སྤང་བ་མ་ཟད། རིམ་བཞིན་
 རི་རྒྱས་རེ་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་ནས་མཐར་མི་ཁག་གཅིག་ས་ཞིང་དང་། འགྲོག་ཐང་།
 སེམས་ཅན་བཅས་ཐོན་ཆེན་པོ་བཟུང་བའི་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་སྟོབས་ཆེ་བའི་
 གས་ཤིག་དུ་སྐྱུར་པ་དེ་ནི། བོད་ལ་ཚོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལྷགས་ཆགས་
 པའི་གྲལ་རིམ་གྱི་ཁྱད་གཞི་རེད།

གཉིས་པ། ཆོས་མིན་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་
 དཀོས་སུ་འགོ་རྒྱགས་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་
 གྲུབ་མཐའ་ཁག་གི་མཛོ་རིམ་མི་སྟུང་ཆོས་
 ལུགས་པོད་རྒྱུད་ནས་ཕན་རྒྱན་གྱིན་
 དབང་འཕྲོག་རྟེན་བྱས་པའི་
 འཐབ་རྒྱུད་རྟོན།

(༡) ས་རྒྱ་བས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་མིན་དབང་བཟུང་བ་
 དང་། ས་རྒྱ་བ་དང་འབྲེལ་བྱང་པ་གཉིས་
 བར་གྱི་དམག་འབྲུག་རྟོན།

ཐོད་བྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ། གླི་ལ་1189ལོར། མོང་གོལ་མི་
 རིགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆིང་གེར་ཉན་གྱིས་མོང་གོལ་ཆོ་པ་ཁག་གཅིག་གྲུར་བྱས་རྗེས།
 རིམ་བཞིན་ལུ་སྒྲིང་དཀྱིལ་མ་དང་རྩབ་མ། མོ་སྒྲིང་ཤར་རྒྱུད་བཅས་ལ་རྒྱང་
 བརྒྱུད་དམག་འབྲུག་བྱས་ཏེ་ཆོག་མར་ཕྱི་ནས་ཡོང་བའི་བཙན་འཛུལ་སྟོབས་
 ལུགས་ཐེལ་གྱིས་མནན་མཐར། གཞི་ནས་ཀྱང་གོའི་རྒྱལ་ནང་དུ་གཅིག་གྲུར་
 བྱེད་པའི་དམག་འབྲུག་བརྒྱབ་པ་བརྒྱད། ཤེས་ལྷ་^①དང་། སྤང་རྩོམ། ཅིན་

① ཐོད་བྱི་ལོ་རྒྱུ་མོག་མི་ཉག་རྒྱལ་རབས་སུ་འཛོད་པ་དེ་ཡིན།

ཀྱལ་རབས་^①གསུམ་ཕྱད་པའི་ཀྱལ་ནང་གི་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་དབང་བསྐྱར་བྱས་
ཤིང་། སྐབས་དེར་བོད་ས་གནས་ནང་ཁུལ་དུ་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་དང་།
ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ལུགས་ཚུགས་ཁག་ནམས་གཅིག་གྱུར་མེད་པའི་མོ་སྐབས་དང་
བསྐྱར་ནས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟག་ གྱི་ལོ་1206ལོར་བོད་
དབུས་གཙང་དུ་དམག་དཔུང་བཅང་བས། སྐབས་དེའི་བོད་དབུས་གཙང་
མངའ་རིས་བཅས་ཀྱི་འགོ་བ་ཚང་མས་ཆོས་ལན་སྟོག་མ་རྩལ་པར་མགོ་བཅགས་
ཞུས་ཐོག་ ས་རྒྱའི་སླ་མ་དང་ཐོག་མའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་།^② བོད་དབུས་གཙང་
ནས་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་སྟུང་དང་། ཆོས་དཔེ་མང་པོ་སྟག་ལུལ་དུ་ཁྱེར་
ཏེ་སངས་རྒྱུ་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་གཏོང་བའི་འགོ་ཚུགས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་
བཞི་པའི་མེ་སྟག་ གྱི་ལོ་1227ལོར། ཇིང་གེར་ཉཅག་གྱིས་ཤིས་ལྷ་ཀྱལ་རབས་
མངའ་འོག་དུ་བསྐྱས་ཇིས། ཤིས་ལྷ་ཀྱལ་པོའི་སླ་མ་གཙང་པ་དུང་ཁུར་བ་
དབང་ཕྱག་བཟླ་ཤིས་^③ལ་ཆོས་ཞུས་ཏེ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་གྲ་པ་ནམས་ཁུལ་དང་

① མན་རྒྱ་ཀྱལ་རབས།

② འདི་སྐབས་སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས་བཞུགས་པའི་《ཆོས་འབྱུང་དཔག་བསམ་སྟོན་བཟང་》དང་། དགའ་
ལུ་མི་ཐོག་བཅོ་ལྔ་པ་པར་ཆེན་བསྟན་ནམས་ལུགས་པས་བཞུགས་པའི་《དེབ་མེར་དམར་པོ་གསར་མ་》
སྟགས་བོད་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་མང་པོ་ཞིག་ཡིན་དང་། ཇིང་གེར་ཉཅག་གྱིས་བོད་དུ་དམག་དཔུང་གཏོང་སྐབས་ཀྱི་
སྟངས་ཆོད་གཤམ་དང་། ཆོས་པ་ལུགས་དགའ་རྩེ་ཆེ་སྟགས་ཀྱིས་མགོ་བཅགས་ཞུས་པར་བཤད་པ་དང་། ཡང་
དེའི་སྐབས་སུ་ཤིས་ལྷ་ཀྱལ་དགའ་སྟོང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་བཤད་པ་མི་ཆོར་འབྲེལ་ཡིན་ཏེ། ག་
ལག་ས་ཞིན། 《དེབ་མེར་དམར་པོ་》ཆོས་མཁན་ཆོས་པ་ལུགས་དགའ་རྩེ་ཆེ་པོ། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལོ་པའི་ས་
བ། གྱི་ལོ་1309ལོར་འབྱུང་ས་ནས། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཆོས་ལྷུལ་ གྱི་ལོ་1353ལོར་འདས་པ་དང་། ཤིས་
འབྲེལ་བ་པ་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཏེ་ཏུ་མི་བྱུང་ཆུབ་ཀྱལ་མཚན་ལ་དམས་དྲངས་པའི་མཐུན་མཉམ་ཉེས་
བྱུང་ནས་ཆོས་པའི་སྟངས་དབང་ཏུ་མིའི་ལག་དུ་ཐོབ་པའི་གནས་ཆོས་སྟོར། ཏུ་མི་བྱུང་ཆུབ་ཀྱལ་མཚན་རང་
ཞིང་གྱིས་བཞུགས་པའི་《བཀའ་ཆེན་པོ་དེབ་མེར་》ནང་གསལ་པ་ལ་ཟེད། ཆོས་པ་ལུགས་དགའ་རྩེ་ཆེ་རང་
ཉིད་ཀྱིས་བཞུགས་པའི་《དེབ་མེར་དམར་པོ་》ནང་དུང་བྱུང་ཅམ་འཁོད་འདུག་ཅིང་། ཇིང་གེར་ཉཅག་
མོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་ན། གྱི་ལོ་1162—རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་སྟག་ གྱི་ལོ་1227བར་གྱི་མི་
ཡན་པས་ཆོས་པ་ལུགས་དགའ་རྩེ་ཆེ་དང་། ཇིང་གེར་ཉཅག་གིས་རྩ་བ་ནས་དུས་མི་མཚུངས་ལ། དེ་དང་ཚུགས་
མཚུངས་ཇིང་གེར་ཉཅག་གྱིས་བོད་དུ་དམག་དཔུང་བཅང་བའི་ལོ། རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་སྟག་ གྱི་ལོ་
1206ལོར་མཆོད་ཀྱང་དགའ་སྟོང་པོ་འདས་ནས་ལོ་ཞིབ་བྱུང་དང་། ས་ཆོད་བསྟན་ནམས་ཆོ་མོ་འདས་
ནས་ལོ་ཞིབ་ཅ་ཆ། ཇིང་བཙུན་གསལ་པ་ཀྱལ་མཚན་དགའ་ལོ་དུག་ཅུར་སྟོང་པ་པོའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཇིང་
གེར་ཉཅག་འབྲེལ་བ་བྱེད་སའི་ས་རྒྱའི་སླ་མ་མི་ས་ཆོད་ཀྱང་དགའ་སྟོང་པོ་མཉམ་པར་ཇིང་བཙུན་གསལ་
ཀྱལ་མཚན་ཡིན་དཀོས་པར་འདུག།

③ ཆོས་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་སླ་མ་ཞིག།

དམག་ཁྲལ་རྒྱགས་མི་དགོས་པའི་བཀའ་ཤོག་^① ཟེར་བ་ཡོངས་བསྐྱགས་བྱས་
 བས་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ལ་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་སྤྲད།
 ཡིན་ནའང་སྐབས་དེར་ཐོད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་རྣམས་ལ་སོ་
 སོའི་རྩྭ་བས་ཤུགས་ཁྲབ་ཁོངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་ཆོག རང་རང་སོ་སོས་སྒྲེར་
 བཟུང་བྱས་པའི་ས་ཁིང་དང་། འཕྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན། དབྱ་གཤམ་
 བཅས་མང་ཅམ་ཡོད་ཏུང་། ཆོགས་པ་ཁག་སོ་སོའི་རྒྱབ་རྟེན་བཅའ་སའི་ཆབ་
 མིན་གྱི་རྩྭ་བས་ཤུགས་ཁག་ནི་གཅིག་འོག་གཅིག་ལ་མི་འདུས་པའི་ཁ་འཛོར་དགུ་
 འཛོར་ཡིན་པར་བརྟེན། ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་གིས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་
 རྩྭ་བས་ཤུགས་གོང་འཕེལ་དང་སྲ་བརྟན་གཏོང་དགོས་ན། དེས་པར་ཏུ་རང་
 ཉིད་གྱི་རྒྱབ་རྟེན་བཅའ་སའི་ཆབ་མིན་གྱི་རྩྭ་བས་ཤུགས་དེ་ཡང་ཆབ་མིན་དང་།
 དཔལ་འཕྱོར། དམག་དོན་བཅས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་རྩྭ་བས་ཤུགས་ཆེ་ཁོང་
 གཅིག་ཟུར་ཆེ་ཅམ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་བརྟེན་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཁ་ཆོད་གོས་གཏུགས་ཡིན་
 པར་མཛོང་ནས། ཐོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་པག་(ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གང་མ་
 ག་དན་རྒྱལ་པོའི་ཁྲི་ལྷ་རྒྱལ་པ་) ལྷུ་ལོ་1239ལོར། ས་རྒྱ་བ་དང་། སག་མོ་ཟུ་པ།
 འབྲི་གུང་པ། ཆལ་པ། རྟག་ལུང་པ། གཡའ་བཟང་པ་བཅས་ཀྱིས་སོག་ལུལ་
 ཏུ་མི་རྩ་མངགས་གཏོང་བྱས་ཏེ་ས་རྒྱ་བས་ཨོ་ག་དའི་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་བཏགས་
 རྒྱས་ཤིང་། དེ་དང་འདྲ་བར་སག་མོ་ཟུ་པ་དང་། གཡའ་བཟང་པ་གཉིས་ཀྱིས་
 རྒྱལ་སྲས་ཏུ་ལའི་རུ་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས་པ་དང་། འབྲི་གུང་པ་དང་། གཅོང་
 མགུར་མོ་བས་རྒྱལ་སྲས་སེ་ཆེན་ཏན་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས་པ། རྟག་ལུང་པས་
 རྒྱལ་སྲས་ཨོ་རི་པོ་ག་ལ་མགོ་བཏགས་རྒྱས་རྗེས་ཁོ་ཆོར་རྒྱལ་པོ་དང་རྒྱལ་སྲས་སོ་
 སོའི་མངའ་ཁོངས་ཐོད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་ནས་རྒྱ་ཁྲོན་ཏེ་ལམ་འདྲ་བའི་མཆོད་
 གཞིས་སྤྲད་པ་རེད། སག་མོ་ཟུ་པ་ལ་རུ་ལའི་རུས་སྤྲད་པའི་མཆོད་གཞིས་མི་

① བན་རྟེ་མེད་བསྐྱེད་ཀྱི་འཇམ་མཁའ་ས།

མེར་ཐེམ་གངས་ཉིས་ལྷོང་བཞི་བརྒྱ་ལྷམ་ཅུ་མོ་བརྒྱད། འབྲི་བྱང་པ་ལ་མོང་
གོལ་ཉན་གྱིས་སྤྲད་པའི་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་ཐེམ་གངས་ལྷམ་ལྷོང་དུག་བརྒྱ་
ལྷམ་ཅུ། ཆོལ་པ་ལ་མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་སྤྲད་པའི་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་ཐེམ་
གངས་ལྷམ་ལྷོང་བདུན་བརྒྱ། གཡའ་བཟང་པ་ལ་རུ་ལའི་རུས་སྤྲད་པའི་མཆོད་
གཞིས་མི་མེར་གངས་ལྷམ་ལྷོང་། རྟག་བྱང་པ་ལ་ཨ་རི་པོ་གས་སྤྲད་པའི་མཆོད་
གཞིས་མི་མེར་ཐེམ་གངས་ལྷ་བརྒྱ། ས་སྐྱ་བ་ལ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་མངའ་རིས་
ཕྱོད་གསུམ་ལྷུང་པའི་ལ་ལྷོང་ལྷོ་བྱང་གཉིས་དང་། བྱར་མོ་རྒྱ་མིག་ཤངས།
ལྷ་ལྷ། ཡར་འབྲོག་བཅས་ཁྲི་ཕྱེད་བདུན་གྱི་ས་ཆ་དང་། མི་མེར་ཐེམ་གངས་
ཆིག་ཁྲི་ལྷོང་ཐེད་བརྒྱད་བརྒྱ་བརྒྱད་ཅུ་ལྷ་སྤྲད་ཡོད་པ་རེད། ཡོ་དེའི་ཕྱི་ལོ་
པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི། སྤྱི་ལོ་1240ལོར་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་ལྷོན་
པོ་དོར་ན་ནག་པོས་ཕྱེ་བྲིད་པའི་དམག་དཔུང་པོད་དུ་བཏང་། པོད་དུ་ཆོས་
ལྷགས་ཐོག་ལམས་ཤོས་སུ་ཡིན་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་
འབྲུག་སྤྱི་ལོ་1244ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གོ་དན་རྒྱལ་པོས་ས་སྐྱ་པུ་
ཆེན་མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་གདན་དྲངས།

པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱ། སྤྱི་ལོ་1252ལོར་ཡོན་ཤན་ཅུང་མོང་
གོལ་ཉན་གྱིས་སྤྲད་དབང་བཟུང་རྗེས་ཀྱི་ཕྱི་ལོ་ཆུ་ཁྲང་། སྤྱི་ལོ་1253ལོར་པོད་
དུ་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་པོད་འདི་མེས་རྒྱལ་བྲིམ་ཆང་ཆེན་པོའི་མངའ་
ཁོངས་སུ་ལྷུར་པའི་འགོ་རྒྱགས་ཤིང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས། སྤྱི་ལོ་
1255ལོར་རུ་བི་ལི་མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་ཀམ་པ་ཕྱི་^①ཆོས་ཀྱི་བླ་མ་མེས་རྒྱལ་ནང་
ཁྲལ་དུ་གདན་དྲངས་ནས་ཀམ་པ་དང་ཡོན་རྒྱལ་རབས་བར་ཐོག་མའི་འབྲལ་བ་
བྱང་།

པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ལྷགས་སྤེལ། སྤྱི་ལོ་1260ལོར་རུ་བི་ལི་མེ་ཆེན་

① ཀམ་པ་སྤྲུལ་གཉིས་པ།

ཉན་མིང་གི་ཁོང་པ་དང་འགྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་སྐར་ཡང་མེས་ཀྱིས་ནང་
 ལུ་གདན་དངས་ཤིང་། མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་ཀམ་བཞི་དང་། འགྲོ་མཁོན་
 འཕགས་པ་གཉིས་ཀ་སྐར་མར་བརྟེན། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་སྤང་། ལྷོ་མ་
 1265ལོར་དུ་པི་ཁི་མེ་ཆེན་ཉན་གྱིས་འགྲོ་མཁོན་འཕགས་པ་ལ་གསང་སྤགས་ཀྱི་
 དབང་ཐངས་དང་པོ་བྱས་པའི་དབང་ཡོན་དུ། མངའ་རིས་དང་མདོ་སྐྱང་
 གཉིས་ལུང་པའི་པོད་ཁྲི་རྩེར་བརྩལ་སྤྱུང་། (འདིར་དབང་ཐངས་དང་པོ་བྱས་
 པའི་དབང་ཡོན་དུ་ཁྲི་རྩེར་བརྩལ་སྤྱུང་ཞེས་ཡོངས་གསལ་གྱི་བཤད་སྟེལ་དེར་དོགས་
 གཙང་དོན་མ།) དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་འབྲུག་ ལྷོ་མ་1268ལོར་ཡོན་ཀོང་
 མས་མངགས་པའི་གཤེར་ཡིག་པ་ཡ་ཀོན་དང་མི་སྒྲིང་གཉིས་པོད་དུ་འཁྱར་ནས་
 དུད་ཆང་ཞིབ་བཤེར་ཐངས་དང་པོ་བྱས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་ཉི་ལྷ་སར་པའི་མེ་
 སག ལྷོ་མ་1287ལོར་སྐར་ཡང་ཡོན་ཀོང་མས་མངགས་པའི་བྲི་མས་དཔོན་རྟ་
 ལྷ་ལྷ་གན་པོད་དུ་འཁྱར་ནས་དཔོན་ཆེན་གཞོན་ཀྱང་དབང་ལྷག་དང་མཉམ་དུ་
 དུད་ཆང་ཞིབ་བཤེར་ཐངས་གཉིས་པ་བྱས། 《ས་སྐྱུའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་
 བང་མཛོད་》ནང་། མི་བཟའ་ཆང་གཉིས། དུ་བྱ་མོ་གཉིས། བན་གཡོག་ས་
 མོ་གཉིས། ལྷགས་རྟ་པོང་། ར། ལྷག བ། མཛོད་བཅས་རེ་རེ། ཁང་པ་ཀ་
 བརྩལ་གི་ས། ས་ཁིང་རྟོར་སོན་ཁལ་བརྩལ་གཉིས་བཅས་ཡོད་པར་དུད་ཆུང་
 གཅིག དུད་ཆུང་ཉི་ལྷ་མ་ལྔ་ལ་དུད་ཆེན་གཅིག དུད་ཆེན་གཉིས་ལ་རྟ་མཁོ་
 གཅིག རྟ་མཁོ་གཉིས་ལ་བརྩམས་གཅིག བརྩམས་བརྩལ་ལྟོང་རྩེར་གཅིག
 རྩེར་རྩེར་བརྩལ་ལྟོང་ལྟོང་གཅིག བཅས་ཅིས་པར་བཤད་པ་ལྟར་གཞིར་བཟུང་ན།
 དཔུས་གཙང་བྲི་རྩེར་བརྩལ་སྤྱུང་ཞེ་ཁག་ནམས་ལུང་པའི་མི་མེར་མེལ་དུང་
 ཆེག་འབྲུམ་སྤྱུམ་བྲི་དང་། མི་གངས་བརྩམས་འཕྲོར་བདུན་འབྲུམ་བརྩུང་བྲི།
 མེམས་ཅན་ཁག་སོ་སོ་ནས་ཆེག་འབྲུམ་སྤྱུམ་བྲི་རེ་ཡོང་དོན་གྱི་འབྲུག་ལུང་།
 རྒྱབས་དེར་དཔུས་གཙང་དུ་མི་གངས་ལུང་བས་བྲི་རྩེར་བརྩལ་སྤྱུང་དོན་
 ཡོད་ཐེམ་དུད་ནི།

- (༡) ལ་སྟོང་སྟོའི་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ།
- (༢) ལ་སྟོང་བྱང་གི་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ཉིས་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ།
- (༣) རྒྱ་མིག་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་སྟུམ་སྟོང་བརྒྱ་མེད་མཚུ་མེད་གསུམ།
- (༤) བྱར་མོ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་མྱེད་དང་བརྒྱད་བརྒྱ།
- (༥) འུ་ལྷ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་སྟུམ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་མོ་གཉིས།
- (༦) བར་ས་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱ།
- (༧) རྒྱ་མ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ།
- (༨) བག་ལྷ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ཉིས་སྟོང་བཞི་བརྒྱ་སྟུམ་ཅུ་མོ་བརྒྱད།
- (༩) འབྲི་གུང་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་སྟུམ་སྟོང་དྲུག་བརྒྱ་སྟུམ་ཅུ།
- (༡༠) ཆལ་པ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་སྟུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ།
- (༡༡) བྱ་ལུལ་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་ལྔ་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ།
- (༡༢) ཡར་འགྲོག་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་བདུན་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ།
- (༡༣) གཡའ་བཟང་བྱི་སྟོར་ལ་ཐེམ་དུད་སྟུམ་སྟོང་།

མོང་གསལ་དཔུས་གཙང་བྱི་སྟོར་བརྒྱ་གསུམ་ལ་དངོས་ཡོད་ཐེམ་དུད་སྟུམ་བྱི་བརྒྱད་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་རེ་གསུམ་ཡོད་པར་བཤད་པ་དེར་ཐེམ་དུད་རེར་མི་དྲུག་རེ་བཅིས་པའི་མི་གངས་ཉིས་འབྲུམ་སྟུམ་བྱི་སྟུམ་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་བརྒྱད་ཡོད་པ་རེད།^① གསང་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གཉིས་པ་ལྷ་དུས་བོད་ཆོས་ཁ་གསུམ་ལུལ་བ་^② དེར་ཁིང་ཆེན་གཅིག་^③ མ་ལོང་ཅམ་གྱི་མི་གངས་དང་རྒྱ་ཁྱོན་ཡོད་པར་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་》ཀྱི་ནང་བཤད། 《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཆང་》ལས། སེ་ཆེན་དྲན་གྱིས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ལ་གསང་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཐེངས་གསུམ་པ་ལྷ་སྐབས་འཕགས་པས་

① བཤད་ཚུལ་འདིར་དུང་ཆེས་ལྷ་བརྒྱུད་ལྟར་བྱུང་གོས།

② མང་འཕྲོས་གྱུང་བར་ནས་སྐག་ལ་སྐྱུ་པོ་ཡན་དཔུས་གཙང་ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཁ་ མོག་ལ་སྐྱོ་ལོ་ནས་རྒྱ་ཁྱོན་པ་ཡན་མང་སྟོང་མའི་ཆོས་ཁ། རྒྱ་ཁྱོན་པ་ནས་མཛོད་ཆེན་དཀར་པོ་ཡན་མང་སྟོང་ཉིའི་ཆོས་ཁ།

③ བྱི་སྟོར་བརྒྱ་ལ་སྟུམ་གཅིག་ སྟུམ་བརྒྱ་ལ་ཁིང་ཆེན་གཅིག་དུ་བཅི་བ་ཡོད་ཀྱལ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྟུམ་ཡིན་ཞེས་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་》ནང་བཤད།

སེ་ཆེན་ཉན་ལ་བཀའ་གནང་བ་ལྟར་རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་ཡུལ་ཏེ་དེ་ནས་མི་ཡུར་
མཆམས་འཛོག་བྱས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ནི་ལྷར་ངིང་གེར་ཉན་གྱིས་རྒྱ་རིགས་
ས་ཁྲལ་དབང་དུ་བསྐྱས་རྗེས་རོ་ཚོལ་གྱེན་ལངས་ཡང་ཡང་ལྷུང་རྒྱུན་དེ་ནས་
བཟུང་ལོ་ལྟར་དམག་དཔུང་བཏང་ནས་རྒྱ་རིགས་མི་གངས་ཁྲི་རྩོད་མང་པོ་
བཅན་འདིད་བྱས་ཏེ་མ་རྒྱུད་གང་དུ་འདེབས་བྱ་ཡོད་པ་དང་། དེ་སྐབས་མ་
རྒྱུད་ནང་དུ་རོ་དང་ཁྲག་གིས་ཁེངས་ནས་ནམ་མཁའི་མདོག་ཀྱང་དམར་
མདངས་སུ་འགྱུར་འདྲི་བ་དེ་ལ་ཟེར་བར་《འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་རྣམ་ཐར་
ལས》གསལ།

ཐོད་བྱི་རབ་ལྷུང་ལ་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་(རྒྱ་པུ་མི་སེ་ཆེན་ཉན་གྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་དབྱ་པ་)
ལྷ་ལོ་1272ལོར་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་ཐོད་ས་གནས་སུ་བྱ་པོ་ཤོན་རྒྱུད་སི་རུ་
ཡོན་ལྷོ་རྒྱུ་ཟེར་བའི་མིང་འཛིན་རོ་དམ་ལས་ཁྲངས་བཅུགས་ཤིང་། ས་
ཆོགས་དང་དམག་དོན་རོ་དམ་རབས་ཚུགས་བཅུགས་ཏེ་ཐོད་ས་གནས་ནས་
ཁྲལ་གང་འཆམས་ཤིག་བསྐྱེ་ཡོད་པ་རེད།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་ནས་བཟུང་ནུ་དཔེན་སློ་ཤོས་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བར་
ས་རྒྱུད་ཁྲི་ཐོག་དགྲ་དང་། དཔོན་ཆེན་ཤུག་བཟང་པོ་ནས་དབང་བཙོན་གྱི་
བར་བཟུར་ལྷབས་དང་བཅས་པའི་དཔོན་རབས་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་རིང་(ཐོད་བྱི་
རབ་ལྷུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཟླང་། ལྷ་ལོ་1264ལོ་ནས་ཐོད་བྱི་རབ་ལྷུང་རྒྱག་པའི་ཤིང་རྒྱ་
ལྷ་ལོ་1354ལོ་བར་ལོ་གངས་91)ཡོན་ཀྱང་དབྱང་མིང་གཞུང་གི་ཐང་ཀའི་བཞོད་
འདོམས་འོག་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་མིང་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་བྱས་ཏེ་ཐོད་
ཡངས་ལ་དབང་རྒྱར་བྱས་པ་རེད། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚོ་རིམ་
མི་རྩ་རྣམས་དཔལ་འཁྱར་ཐོག་གི་ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་ཞིག་ནས་ཆབ་མིང་ཐོག་
གི་དབང་རྒྱར་གྲལ་རིམ་གྱི་ཤོ་གནས་སུ་ཐོག་མར་སླེབས་པའི་མཚོན་རྟགས་ཤིག་
ཡོན་པ་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དེ་ཆབ་མིང་དང་ཁ་ཁྲལ་ནས་རང་
ཚུགས་སུ་གནས་མི་བྱལ་པའི་གཞན་དབང་གི་རང་བཞིན་ལྷར་ལས་མཛོན་

གསལ་དོད་དུ་སྒྱུ་པའི་མཆོན་ཉགས་ཤིག་ཀྱང་རེད། འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 ཅི་དུས་སྐབས་དེའི་ཐོད་ཀྱི་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྤྱིའི་གཙུག་ལྷན་
 པ་དང་། གཤམ་འོག་ལ་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་ཁེ་ཕན་མཆོན་ཕྱེད་ཀྱི་
 སྤྱི་འཛིན་སྤྱི་བུ་དཔོན་ཆེན་ཞིག་དང་། ཁྱི་དཔོན། སྤྱི་དཔོན། རྒྱུ་དཔོན།
 དཔོན། གཞིས་གཉེར་སྐྱེས་རིམ་པ་ལི་འདྲ་བའི་དཔོན་རིགས་དང་སྤྱི་
 འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ཡོད་པའི་ཐོག་དྲུང་དེ་སྤོང་ཆོས་ལུགས་མི་སྣ་ཆོར་མེད་
 པའི་གསལ་དཔོན་དང་། གཞིམས་དཔོན། མཆོད་དཔོན། མཁོན་གཉེར།
 དྲུང་ཡིག་ལྷག་མཛོད། མཆོན། སྤྱི་དཔོན། གདན་གཉེར། ཁང་གཉེར།
 ཆེབས་དཔོན། འགག་པ། ཨ་དྲུང་བཅས་སྐྱེར་གྱི་གཡོག་རིགས་མཆོ་བའི་གྲས་
 ཀྱི་ལས་ཆོན་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཐོག་མར་བཅུགས་ཏེ་ཆོས་སྤྱི་གཉེས་ཀའི་ཐོག་
 ནས་དབང་རྒྱུར་ཕྱེད་ཐབས་ཀྱི་སྤྱི་གཞི་དང་མ་ལག་ཆ་ཆར་ཅམ་ཞིག་ལྷུང་བ་
 རེད། ཡིན་ནའང་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་འཛིན་ལས་དོན་དབང་ཆ་རྒྱུང་བའི་
 རིགས་ས་སྤྱིའི་ཁྱི་པ་དང་སྤྱི་བུ་དཔོན་ཆེན་ནས་ཐག་གཅོད་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་།
 དོན་གནད་ཆེ་རིགས་དང་། སྤྱི་བུ་དཔོན་ཆེན་གྱི་གོ་གནས་བརྒྱ་འཕེན་སྐྱེས་
 ཡོན་ཀྱང་དབྱང་སྤྱི་གཞུང་ལ་སྤོང་འབུལ་ཆོག་མཆན་ཞུས་ནས་ལག་ལེན་
 བརྒྱར་གྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དཔོན་ཆེན་ཀྱང་ཤས་ལྷན་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཡོན་ཀྱང་
 དབྱང་སྤྱི་གཞུང་གིས་བརྒྱ་གཞག་བྱས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། གོང་གསལ་གནས་
 རྒྱུ་དེའི་ཐོག་ནས་གནད་དོན་བཞི་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་པ་ལྟེ།

(༡) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་
 སྤྱི་གཉེས་ཀའི་བདག་པོ་ཕྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱི་བུ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་འགྲོ་
 མགོན་འཕགས་པས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་བཟུང་བ་དེ་ནས་འགྲོ་ཆུགས་
 པ་ཞིག་ཡིན་པ།

(༢) སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ནམས་དཔལ་འབྱུར་ཐོག་
 ཞིང་བདག་གྲལ་རིམ་གྱི་གོ་གནས་ནས་ཆབ་སྤྱི་ཐོག་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་གྱི་གོ་

(3) ལ་སྤྱོད་བས་ཤོད་ལ་གནས་ཤི་མྱོད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཡོན་ཀླང་

(९) ग.सू.पठि.कंन.मुपय.पु.बख्.मि.ब.बि.भूय.मद.भिद.पु.भूय.

འཕྲོ་མཁོ་ན་འཕགས་པས་ཁོད་ཀྱི་རབ་ལྱུང་བཞི་པའི་མིང་གྲག་། (ཏྲ་ཏི་)

མེ་མཆོན་ཉན་གྱི་ཀྱི་ཡིན་ཁྱི་མ་དང་པོ་) ལྷི་མ་ 1265མོ་ནས་མོ་གཞུང་པོར་ཨིང་
དབང་བཟུང་ཞིང་། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་ལྷུ་བཟང་པོ་དཔོན་ཆེན་ཏུ་བསྐྱས།
གཙུང་པོ་དེན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་ཏུ་བསྐྱས་ཏེ་སྤར་ཡང་མེས་རྒྱལ་
ནང་ཁྲལ་ཏུ་ཕེབས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་ལ་པའི་ཚུགས་ན། ལྷི་མ་ 1270མོར་
འཕྲོ་མཛོན་འཕགས་པས་བོད་ཡིག་དབྱ་ཅན་གྱི་ཡིག་གཟུགས་ལ་དཔེ་བུས་ནས་
འཛོར་ཡིག་ཅིག་གསར་ཏུ་བསྐྱས་།^① རྗེས་སུ་སོང་མ་རུ་བེ་མེས་འཕྲོ་མཛོན་
འཕགས་པ་ལ་“གནམ་གྱི་འོག་ས་ཡི་སྡེར་། རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱས། རྒྱལ་
ཁམས་འཇགས་སུ་འཇུག་མི། ཡི་གེ་ཚོ་མ་མི། སྤྲོད་དག་གི་རྒྱ། འཕགས་པ་ཏི་

① དཀྱིག་པོ་སྐྱོད་ཅིག་ནི་སྐྱོད་མཉམ་པ་རྒྱ་བཞུགས་ཆེན་མོ་གྱི་སྐུ་མཚན་ལ་ཡོངས་གནད་རྟེན། དགེ་བཤེས་ཆེན་མོ་འོ་ཨ་
ཡེ་ཁྱིམ་ཆེན་པོར་བུ་སྲ་བཞི་ཕྱི་ལོ་སྐྱོད་པའི་ཏཱ་ལའི་དཀྱིག་པོ་འདྲ།

མི་ཟེར་བའི་གོ་གནས་དང་། མེལ་དམ་ཡུལ། སྐབས་དེར་རྩ་བའི་མི་སེམ་ཆེན་
 ཏན་གྱིས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་ས་སྐྱ་བའི་ཆོས་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་
 དག་གྱེད་མི་ཆོག་པའི་བཀའ་ཕབ་ཆོས་གྱེད་སྐབས་འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པས་
 ཁོང་མར་ཁྱུས་དོན། བོད་ས་གནས་སྐྱ་ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་སྐྱ་ཆོགས་ཡོད་པ་
 ཆང་མས་སོ་སོའི་དད་པ་གྱེད་ཡུལ་མི་འདྲ་བ་དང་། ཅན་བོའི་ཆོས་ལུགས་སྤྱད་
 པའི་དེ་བྱིངས་ཆང་མ་སངས་རྒྱལ་ཆོས་ལུགས་གཅིག་གི་ཁོངས་སྐྱ་གཏོགས་པ་ལ་
 ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སོ་སོའི་དད་མོས་ལ་རང་དབང་སྐྱུང་ན་ཁོང་མ་ཁྱེད་
 རང་གི་ཆབ་སྲིད་དང་སྒྲན་གཤམ་གཉིས་ཀར་གཞོད་པ་མ་བཟད། དེད་ས་སྐྱ་
 བའི་ཆོས་ལུགས་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག་པས། ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་མི་
 འདྲ་བ་རྣམས་རང་རང་སོ་སོའི་དད་མོས་ལ་རང་དབང་ཡོད་པ་གྱེད་དཔོན་ཞེས་
 དཔྱད་ས་འཆར་བཏོན་པ་དེ་ཁོང་མ་རྩ་བའི་མི་སེམས་ལ་ཏ་ཅང་བབས་པོ་བྱུང་
 ཟླ། བོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཁག་ཆང་མས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དར་སྤེལ་
 བཅར་ནས་ཁོང་མ་སྐྱ་ཆོ་རིང་པོ་ཡོང་བའི་སྒྲོན་ལམ་འདེབས་དཔོན་ཟེར་བའི་
 བཀའ་ཕབ་པ་དེད། ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཁག་གི་དད་མོས་རང་
 དབང་ཡོད་པ་ནི། ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་མི་འདྲ་བ་ཁག་མཐུན་སྤེལ་ཡོང་བའི་
 ཁྱང་གཞི་ཡིན་པ་མ་བཟད། མི་རིགས་ཁག་གི་སྤྱི་ནང་གཉིས་ཀར་ཕན་ཚུན་
 མཐུན་སྤེལ་ཡོང་བའི་ཁྱང་གཞི་འདྲ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། འཕྲོ་མགོན་འཕགས་
 པའི་གཟིགས་རྒྱུ་རིང་བའི་དཔྱད་ས་འཆར་དེས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་
 དང་སྒྲན་གཤམ། བོད་སོག་མི་རིགས་བར་དང་བོད་ས་གནས་ཀྱི་མི་རིགས་ནང་
 ཁྱལ་བར་གྱི་མཐུན་སྤེལ། བོད་ས་གནས་བདེ་འཇགས་སྐྱ་གནས་པ་བཅས་ལ་
 ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཅེས་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཁས་པ་མང་པོས་འཕྲོ་མགོན་
 འཕགས་པར་བརྟེན་བཞུགས་གནང་ཡོད་པ་དེད། འཕྲོ་མགོན་འཕགས་པ་
 མེས་རྒྱལ་ནང་ཁྱལ་དུ་ཐེངས་གཉིས་མེདས་རྗེས། ཁོང་དང་ཡུམ་མི་གཅིག་པའི་
 གཅུང་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལོས་(ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་

མོང་མ་རྩ་པི་ལི་མེ་ཆེན་ཏན་བྱི་གྱི་ཡོན་ཁྱིམ་བཞེ་པ་) ལྷི་ལོ་1267ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་རིང་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་བྱི་ཆོབ་གནང་ཞིང་། དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་འདས་ཆོབ་རྩ་རྩ་པི་ལི་མེ་ཆེན་ཏན་བྱི་མཆོད་གནས་ལྷ་གནང་བྲངས་པ་ལྟར་མེས་ཀྱིས་ནང་ཁྲལ་དུ་ཕེབས།

དེ་ནས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་གཙུང་པོ་སྐུ་གནདེ་སྤུས་རྒྱུ་ལྷ་ལ་ར་སྒྲི་ཏ་ཟེར་བས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་(ཡོན་ཏི་ཚུའུ་རྩ་པི་ལི་མེ་ཆེན་ཏན་བྱི་གྱི་ཡོན་ཁྱིམ་བརྒྱ་བདུན་རྒྱུ་) ལྷི་ལོ་1280ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱ་དྲུག་རིང་མྱིན་དབང་བཟུང་། འདིས་མྱིན་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་གཅིག་སོང་རྗེས་འབྲི་གྲང་དུ་སྐྱོན་སྤྲ་བརྒྱ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩི་འདས་ནས་དེའི་ཆོབ་རྩ་རིན་པོ་ཆེ་གསལ་པ་ཡི་ཤེས་བསྐོས་ཤིང་། ཁོང་གིས་རང་ཉིད་མྱི་དཔོན་པོ་སྐུ་ཆོ་གསལ་སྒྲི་པ་ས་སྐུ་འི་ལྷ་མ་ཡི་ཤེས་རིན་ཆེན་ལ་ལུལ། དེ་ལ་ས་སྐུ་བས་འབྲི་གྲང་གི་གདན་པར་བསྐོས་མེས་ལྷེད་སྐབས་བརྒྱ་གཉིས་པ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩི་གཙུང་རྒྱ་པོ་གསལ་པ་རིན་ཆེན་བྱིས་བཤོངས། དེའི་དོན་དུ་ས་སྐུ་བས་འབྲི་གྲང་པར་ཁ་མཆུ་སྐོང་ཆིས་བྱས་གྲང་། གཙུང་རྒྱ་པོ་གསལ་པ་རིན་ཆེན་བྱི་རྒྱལ་དུ་འབྲི་གྲང་པ་ཡོངས་རྒྱ་གསལ་ཡངས་པར་བརྟེན་ས་སྐུ་པ་དང་འབྲི་གྲང་པ་གཉིས་འབྲུགས་པའི་འགོ་དེ་ནས་རྒྱ་གསལ་ཏེ། ས་སྐུ་བདག་ཆེན་རྒྱུ་ལྷ་ལ་ར་སྒྲི་ཏ་སྤུས་མྱིན་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྔ་ལ་སྤེལས་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ། (ཡོན་ཏི་ཚུའུ་རྩ་པི་ལི་མེ་ཆེན་ཏན་བྱི་གྱི་ཡོན་ཁྱིམ་ཉེར་གཉིས་པ་) ལྷི་ལོ་1285ལོར་འབྲི་གྲང་སྐོམ་པ་ཀྲན་རྩི་རིན་ཆེན་^①གྱིས་སྤྱད་རྩིར་བྱི་རྒྱལ་པོ་དུ་ལའི་རུའི་སྤྲུག་དམག་བྱི་དགུ་ལྷག་ཙམ་ཁོད་དུ་བྱིད་ཡོང་ཉེ་ས་སྐུར་དམག་བྲངས།^②

དེ་ནས་ས་སྐུའི་གཙུང་རྒྱུད་ཁོངས་མིན་པའི་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་

① ཐོད་བྱི་ལོ་རྒྱལ་ཐོག་སྤྱད་རྩིར་བྱི་དམག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན།

② འགའ་ཞིག་གིས་འབྲི་གྲང་པས་ས་སྐུར་དམག་བྲངས་སྐབས་རྒྱ་གསལ་རམ་ལྷེད་མཁན་གྱི་སྤྲུག་དམག་དེ་དུ་ལའི་རུའི་དམག་དབྱང་ཡིན་མེས་ཟེར་བའང་འདྲུག་པས་བརྟག་

ཀྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་པག་(ཡན་རི་ཙུའུ་རུ་པི་མི་མེ་ཆེན་ཉན་གྱི་ཀྱི་
 ཡན་ཁྱི་མོ་ཉི་ཤུ་མ་བཞི་པ་)ལྷུ་ལོ་1287ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་བཅུད་རིང་མིན་དབང་
 བཟུང་། འདིས་མིན་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་བཞི་ལ་སྒྲེབས་སྐབས་ས་སྒྲུའི་དཔོན་
 ཆེན་ཡང་ལེན་གྱིས་རུ་པི་མི་མེ་ཆེན་ཉན་གྱི་བྱ་ཐི་ལུ་ཨོ་ཁས་ཀྱི་དཔག་དཔུང་ཁོད་
 དུ་བྱིད་ཡོང་ལྟེ་གཙང་དཔག་དང་མཉམ་དུ་འབྲི་གྱུང་པར་དཔག་དྲུང་ལ། འབྲི་
 གྱུང་མཐིལ་གྱི་ལྟ་ཁར་ཆེན་མོ་མེར་བཞེགས་བཏང་། ལྷ་པ་དང་མི་རྒྱ་བཅོམས་
 པའི་མི་གངས་ཆེག་བྱི་ལྟག་ཙམ་བསད། དེ་རྩོན་འབྲི་གྱུང་པའི་མཆོད་གཞིས་
 ཁོངས་ཡིན་པའི་^①སྒྱུར། དུགས་པོ། ཀྱང་པོ། ཨ། གཉལ། ལོ་རོ། རྩོ་ཁ།
 བག་དཀར། ཡར་རྒྱལ། མོན་བཙས་ས་སྒྱུ་བས་ཕྱོགས། དེ་ལ་ཁོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཐོག་འབྲི་གྱུང་གིང་ལོག་ཟེར། དེ་ནས་བཟུང་དཔུས་གཙང་གཞིས་ཀྱི་ཁོད་
 རིགས་ནང་ཁྲལ་བར་འགལ་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་འགོ་རྒྱགས། དེའི་རྩ་བ་ཀྱུག་
 ས་ནི། ཆོས་ལུགས་ཐོག་ས་སྒྱུ་བ་དང་། འབྲི་གྱུང་བ་གཞིས་ཆོས་བརྒྱད་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཐོག་གཙང་དང་རྩོད་ཁྲལ་ནི་ས་སྒྱུ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོལ་ས་ཀྱུགས་
 ཁྲུ་ཁོངས་དང་མཆོད་གཞིས་ཡིན་པ་དང་། དཔུས་དང་དུགས་པོ། ཀྱང་པོ་
 སོགས་ཀོང་དུ་འཁོད་པའི་ས་གནས་ནམས་འབྲི་གྱུང་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྩོལ་ས་
 ཀྱུགས་ཁྲུ་ཁོངས་དང་མཆོད་གཞིས་ཡིན་ཅིང་། ས་སྒྱུ་བས་བཞེན་སའི་རྒྱུན་
 བདག་ནི་རུ་པི་མི་མེ་ཆེན་ཉན་ཡིན་པ་དང་། འབྲི་གྱུང་པའི་བཞེན་སའི་རྒྱུན་
 བདག་ནི་རྒྱལ་པོ་ལོ་ནན་གྱི་བྱ་རུ་ལའི་རུ་ཡིན་པ་བཙས་ལ་བཞེན། ས་འབྲི་
 གཞིས་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕྱག་རེས་ཀྱི་འཐབ་ཆོད་བྱུང་སྐབས་ཕྱོགས་
 གཞིས་ཀས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་ཆ་བརྟུན་མ་ཁྱེར་ནས་སོ་
 སོའི་རྒྱུན་བདག་སོག་པོའི་དཔག་དཔུང་ཁོད་དུ་བྱིད་ཡོང་ལྟེ་དཔུས་གཙང་
 གཞིས་བར་དཔག་འབྲུག་བསྐྱངས་ནས་མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་བར་མི་མཐུན་པའི་

① རྒྱལ་པོ་ནོན་ཉན་གྱི་བྱ་རུ་ལའི་རུ་ཡིན་པར་ཐུང་ལ།

འགལ་ཟླ་བཙོས་པ་མ་བཟད། ཐོད་དཔུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་རིགས་ནང་ཁྲལ་
 དང་། སྐག་པོའི་མི་རིགས་བར་དུ་ཡང་འགལ་ཟླ་བཙོས་པ་རེད། ཐོད་ཀྱི་ཕོ་
 རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་མང་པོའི་ནང་ས་འབྲི་གཉིས་བར་དམག་འཁྲུག་བྱུང་བ་དེ་ནས་
 བཟུང་དཔུས་གཙང་གཉིས་བྱ་རྒྱུ་དང་ལྷན་པའི་རྒྱུད་ཚུལ་བཟུང་ཞེས་འཁོད་
 ཡོད་པ་དེ་ནི། ས་འབྲི་གཉིས་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་གྲལ་རིམ་ནང་ཁྲལ་དམག་བརྒྱབ་
 པ་དེས་དཔུས་གཙང་གཉིས་ཀྱི་ཐོད་རིགས་ནང་ཁྲལ་འགལ་ཟླ་བཙོས་པ་རེད་
 ཅེས་སྐད་ཆ་གནད་འདུས་པོའི་སྐོར་ནས་ཆོད་སྒྲུབ་བཞག་པ་ཞིག་རེད། ཆོས་
 ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་ལྟ་ཆོས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོབས་ལྟགས་ཁྲལ་ཁོངས་ལ་
 བརྟེན་ནས་དཔལ་འཕྱོར་དང་དབང་རྒྱུར་གྱི་སྟོབས་ལྟགས་ཁྲལ་ཁོངས་ལ་བྱ་སྤྱོད་
 ལུས་པ་ཡིན་སྟབས་ནང་ཁྲལ་དཔལ་འཕྱོར་དང་དབང་རྒྱུར་གྱི་སྟོབས་ལྟགས་
 ཁྲལ་ཁོངས་འཕྲོག་རེས་ཕྱེད་སྐབས་ཆོས་ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་ཆ་ཁྱེར་
 བའི་བྱ་ཐབས་བཟུང་ནས་མི་རིགས་ནང་ཁྲལ་དུ་འགལ་ཟླ་བཙོས་ཐབས་དང་
 དམག་འཁྲུག་སྒྲོང་ཐབས་ཕྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། འོག་དུ་བཤད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་དུས་
 སྐབས་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་བར་གྱི་དམག་འཁྲུག་དེ་ཆོ་ཡང་འགལ་བའི་གཙོ་
 བོ་མི་འདྲ་བ་དང་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་མ་གཏོགས་རྩི་པ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་
 ལྟར་སོ་སོའི་དཔལ་འཕྱོར་ཁེ་སན་དང་སྤྱི་དབང་འཕྲོག་པའི་ཆེད་དུ་ཆོས་
 ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་ཆ་ལེད་སྤྱོད་ལུས་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད། དེར་
 བརྟེན་ནས་སྐབས་སོ་སོའི་འགལ་བའི་གཙོ་བོ་གཞིར་བཟུང་ནས་སྐབས་འདིར་
 ཆོས་ལུགས་དེ་དང་དེའི་བར་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཟེར་བའི་མིང་བཏགས་པ་ཡིན།

དེ་ནས་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཉི་(ཡོན་ཁྱེད་
 ཅུང་ཐིའི་ལུར་ཀྱེན་གྱི་ཡོན་ཀྱེན་ཁྱེན་ལ་བཅུ་པ་)ཟླ་ལོ་1306ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་དགའི་རིང་
 སྤྱི་དབང་བཟུང་ཞིང་། ཡོན་ཁྱེད་ཅུང་ཐིའི་ལུར་ཀྱེན་གྱིས་རང་གི་གཙུང་མ་
 ལུན་ར་གན་བཅུ་མོར་ལུལ། དེ་ལ་སྐས་བསྟན་ནམས་བཟང་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་
 བྱུང་ཞིང་། ཡོན་གོང་མས་པའི་ལེན་དབང་ཟེར་བའི་གོ་གནས་སྤྱད། བདག་

ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་ལ་བཅུན་མོ་བདུན་དང་། དེ་ཆོར་སྐས་མང་པོ་ཡོད་ཆེན་
བཟང་པོ་དཔལ་འདས་ཆེས། དེའི་བཅུན་མོ་གཉིས་པ་མ་གཅིག་རང་མོའི་སྐས་
ཉི་མེ་ཀུན་དགའ་ལྷོ་ཁྲོས་ཀྱིས་རང་གི་སྐྱ་མཆེད་གཙུང་པོ་ཆོར་སྐྱ་བྱང་བཞི་མོ་
སོར་བཞོས་ཉི་གནང་། (1) མཁས་བཅུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པ་སྐྱ་མཆེད་ལ་
ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་གཞི་ཐོག་སྐྱ་བྱང་། (2) ཉི་མེ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པའི་
འབྱུང་གནས་སྐྱ་མཆེད་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་དང་ལྷ་ཁང་སྐྱ་བྱང་། (3) འཇམ་
དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་སྐྱ་མཆེད་ལ་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་རིན་ཆེན་མང་སྐྱ་
བྱང་། (4) དབང་ཀུན་དགའ་ལེགས་པ་མེད་སྤྱང་གཉིས་ལ་གསེར་གྱི་དམ་ཁ་
དང་རྩས་མཚོད་སྐྱ་བྱང་གནང་བ་ནམས་མི་རིང་བར་ཕན་ཚུན་མཐུན་པོ་མ་བྱུང་
བའི་འགོ་རྒྱུགས།

དེ་ནས་མཁས་བཅུན་ནམ་མཁའ་ལེགས་པས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་
སྤང་(ཡོན་རྒྱུ་ཚུང་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱི་གྱི་ཤིང་བློ་ལོ་གཉིས་པ་) ལྷི་ལོ་1325ལོ་ནས་
ལོ་བཅུ་བརྒྱད་རིང་སྤྱད་དབང་བཟུང་། འདི་ལ་ཡོན་ལོ་ཐུན་མེད་ཐུར་གྱིས་
བཀུན་ཉིང་གླི་ཤེར་བའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་དམ་ཕུལ།

དེ་ནས་འཇམ་དབྱངས་དོན་ཡོད་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་རྒྱ་
ལྷག་(ཡོན་རྒྱུ་ཚུང་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱི་གྱི་ཤིང་བློ་ལོ་གསུམ་པ་) ལྷི་ལོ་1343ལོ་ནས་ལོ་
གསུམ་རིང་སྤྱད་དབང་བཟུང་། འདི་ལ་ཡོན་ལོང་མ་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱིས་རྩ་དཔེ་གློ་
ཤེར་བའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་གྱི་དམ་ཁ་ཕུལ།

དེ་ནས་སྐྱ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་
ཤིང་བྱ་(ཡོན་རྒྱུ་ཚུང་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱི་གྱི་ཤིང་བློ་ལོ་ལྔ་པ་) ལྷི་ལོ་1345ལོ་ནས་ལོ་
གསུམ་རིང་སྤྱད་དབང་བཟུང་། འདི་ལ་ཡོན་ལོང་མ་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱིས་གདན་
འདྲན་སྐྱ་ཆེས་མེད་ས་བཞི་ཙམ་བཏང་ཡང་དགོངས་ཞུ་གནང་ལྷོ་མ་ཕེབས།

དེ་ནས་རྩ་དཔེ་གློ་ཁྲོས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་མེ་མག་
(ཡོན་རྒྱུ་ཚུང་ཐུག་མེད་ཐུར་གྱི་གྱི་ཤིང་བློ་ལོ་བདུན་པ་) ལྷི་ལོ་1347ལོ་ནས་ལོ་གསུམ་

རིང་སྲིད་དཔེར་བཟུང་ཞིང་། སྲིད་དཔེར་བཟུང་བའི་ལོ་དང་པོར་ཡོན་ཤར་མ་
 སོ་བཀག་ཐའི་ལུས་ཀྱིས་སོ་ལིང་ཏའི་སྒྲུ་རྒྱ་དཔེན་གྱི་ཕྱི་ཟེར་བའི་གོ་གནས་དང་
 ཐེལ་དམ་བཅས་ལུ།

(༡) ཡག་མོ་བྱ་པས་བོད་མ་གནས་ཀྱི་སྲིད་དཔེར་
 བཟུང་བ་དང་། དཔེ་ལྷགས་པའི་ཆོས་ལྷགས་
 གསར་བྱ་དང་སྒྲེལ་བྱུང་བའི་སྐོར།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ས་གྲང་། སྤྱི་ལོ་1349ལོར། ས་སྐྱའི་སྤྲ་བར་
 ཁག་བཞི་པོ་ནང་ཁྲལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཆེར་སོང་། དཔོན་ཆེན་དཔེར་
 རྒྱལ་བཙོན་འབྲུས་ཀྱིས་འགོ་གཙོ་བྱས་པའི་ལྷ་ཁང་སྤྲ་བར་གི་ཚུགས་ཁག་གཅིག་
 དང་། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་འགོ་གཙོ་བྱས་པའི་སྤྲ་བར་གཞན་གསུམ་
 གི་ཚུགས་ཁག་བཅས་ཁག་གཉིས་ལྷ་བྱས་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་
 འགོ་གཙོ་བྱས་པའི་ཚུགས་ཁག་པམ་ནས་ས་སྐྱའི་གདུང་བརྒྱུད་སྐྱོན་མཆེད་པན་
 རྒྱན་གསོད་རེས་དང་། བཙོན་འཁྲལ་བྱས་པ་སོགས་བྱུང་། སྐབས་དེར་
 བཀག་ཁྲིའི་ཁྱི་དཔོན་གྱི་ལས་འགན་འཛིན་མཁན་རྒྱ་སི་རུ་བྱང་རྒྱལ་མཆོན་
 ཀྱིས་སོག་མར་གཡའ་བཟང་པ་དང་ཆལ་པ་ཚུགས་གཏོགས་ནང་ནས་སྐབས་
 ལྷགས་ཆེ་ཤོས་འབྲི་བྱང་པ་གཏོར་ཞིང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་གཡའ་བཟང་པ་
 དང་ཆལ་པ་ཆར་བཅད། དེ་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་ཚུགས་ལྷ་
 ལངས་ནས། སྐབས་དེར་ས་སྐྱར་དཔེར་བྱུགས་ཆེ་བའི་དཔོན་ཆེན་དཔེར་རྒྱལ་
 བཙོན་འབྲུས་ཀྱི་ཚུགས་ཁག་ལ་དམག་བྲངས་ཏེ་ས་སྐྱའི་སྲིད་དཔེར་ཡག་མོ་བྱ་
 པའི་ལག་རྒྱ་ཤོར།^①

① འདི་སྐོར་ཞིབ་ཆ་《རྒྱ་སིའི་བཀག་འཛེམས་》ནང་གསལ།

དེ་ནས་ཏུ་སི་བྱང་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ས་སྤང་(ཡན་
 རྩའི་ཚུང་བྱག་ཐའི་ཐུར་གྱི་ཀྱི་ཤང་ཁྱིམ་དགུ་པ་)མྱི་ལོ་1349ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་རྩ་ག་རིང་
 སྤང་དབང་བཟུང་། འདིས་སྤང་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྔ་ལ་སྤྲོད་ས་པ། རབ་
 བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ཤིང་ན། (ཡན་རྩའི་ཚུང་ཐོག་ཐའི་ཐུར་གྱི་ཀྱི་ཤང་ཁྱིམ་བཅུ་གསུམ་
 པ་)མྱི་ལོ་1353ལོར་བྱག་དཀར་བ་ཤེས་རབ་བཟུང་ཤིས་ལ་ཤིང་གའི་པགས་པ་
 རྩར་མོ་བཞི་ཆ་ཆང་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་བ་བསྐྱར་ཏེ་ལེ་ཅིན་ལ་ཡོན་གོང་མ་
 རོ་བགན་ཐའི་ཐུར་སར་འཆོམས་འདྲི་ཞུ་བར་བཏང་ཞིང་། གོང་མས་ཏའི་སི་
 རྩའི་གོ་གནས་དང་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་
 ཡོངས་རྫོགས་བརྒྱུད་འཛིན་གྱིད་ཆོག་པའི་བཀའ་ཤོག་ཐམས་ཀ་བཅས་ཤུད། དེ་
 ནས་རིམ་བཞིན་གཞིས་ཀ་ཅའི་རྫོང་དང་། རྩུ་རྫོང་། གོང་དཀར་རྫོང་།
 བྱག་དཀར་རྫོང་། འཕྲོང་ས་རྩུལ་རྩུག་ཅེ་རྫོང་། གཏལ་རྩུན་ཅེ་རྫོང་། རོང་
 རིན་རྩུང་ས་རྫོང་། རྩུགས་ཅེ་གྱི་བྱ་རྫོང་། འོལ་ཁ་རྩུག་ཅེ་རྫོང་སོགས་རྫོང་ཆེན་
 བཅུ་གསུམ་བཅོ་གས་ནས་ལོ་གསུམ་རེའི་མཆོམས་བརྗེ་ལེན་བྱས་ཏེ་རྫོང་དཔོན་
 འཕྲུ་བའི་ལམ་ལུགས་བཅུགས། བྱིམས་ཡིག་ཞལ་ལྟེ་བཙོ་ལྟེ་ཐེར་བ་གཏན་
 འཁེབས་བྱས་པའི་^①(འདིའི་མཛུགས་ཀྱི་《ཆོས་འབྱུང་མིག་འབྱེད་པོད་ལྟེང་》དང་། 《ལྟོ་རྩང་
 ཆོས་འབྱུང་》ལས། བདག་པོ་ཤུ་རིན་ཆེན་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་རྒྱ་ཡིས་(1363)ལོར་
 ཡོན་གོང་མ་རོ་གེན་ཐའི་ཐུར་གྱིས་རྩེ་གདོང་ཁྱི་དཔོན་བཟོས་པར་གསུངས་)པག་གྱ་
 བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་རྣམས་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ལ་དབང་རྒྱར་བྱས་པ་
 དང་དུས་མཆུངས། བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ས་སྤྲོལ། མྱི་ལོ་1368ལོར།
 མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཐའི་ཚུའུ་ཀྱུ་ཡོན་ཀྱང་གིས་ཞིང་པའི་བྱོན་ལངས་ཀྱི་

① 1. དཔའ་ལོ་རྩུག་གི་ཞལ་ལྟེ། 2. ཐུར་མ་ལོ་ལྟེ། 3. རྩེ་མོ་ལས་འཛིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། 4. རྩེ་བཞེས་
 བདན་རྩུན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། 5. བཟུང་བྱིགས་བྱིམས་རའི་ཞལ་ལྟེ། 6. ནག་ཅན་ཁྱག་རྩུར་གྱི་ཞལ་ལྟེ། 7.
 དན་འཛིན་ཆང་ལས་ཀྱི་ཞལ་ལྟེ། 8. རོང་འདྲ་བརྒྱུད་གི་ཞལ་ལྟེ། 9. བསད་པ་རྩུང་གི་ཞལ་ལྟེ། 10.
 རྩུགས་པ་ཁྱག་གི་ཞལ་ལྟེ། 11. བཟོན་ཏམ་མནའ་དག་གི་ཞལ་ལྟེ། 12. བཟུང་པ་འཇལ་གྱི་ཞལ་ལྟེ།
 13. རི་འབྲུལ་འབྲུལ་བཟུམས་ཀྱི་ཞལ་ལྟེ། 14. རྩུལ་ཀྱི་རིན་གྱི་ཞལ་ལྟེ། 15. ནམ་པར་རྩུར་གྱི་ཞལ་
 ལྟེ་བཅས་རེད།

ཀྱལ་ཁོའི་འབྲས་བུ་སྟགས་ཏེ་མིང་ཀྱལ་རབས་བཅུགས་རྗེས། རབ་བྱུང་བྱུག་
 པའི་ཚུལ། (མིང་ཐའི་ཚུལ་གྲུབ་ཡོན་ཀྱང་གི་རྩུང་མུ་ཁྱི་ལོ་ལྷ་པ་) གྱི་ལོ་1374ལོར་
 ཐོད་ས་གནས་སུ་དབྱུས་གཅིང་གི་རྩོའི་ཟེར་བའི་བཀོད་འདོམས་ཕུལ་བཅུགས་
 བྱེད་། བཀ་གྲུའི་མིང་འཛིན་མི་ཚོག་རིམ་པར་གོ་གནས་དང་དབང་ཆ་སྟུང་དེ་
 བཀ་གྲུ་བཀའ་བརྒྱུད་གི་མཚོ་རིམ་མི་ལྷན་དབང་ལྷུང་བུས་པའི་ཚེས་མིང་གྲུབ་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ལ་ལུགས་སྟོན་བརྒྱུ་པ་མ་ཟད། ཚེས་ལུགས་ཚོགས་པ་
 གཞན་དག་ལ་ཡང་འདྲ་མཉམ་མཐུན་གྱི་མིང་རྩུས་བཟུང་། མིང་ཐོང་མ་
 མིང་གཞུང་གིས་དབྱུས་གཅིང་གི་རྩོའི་མི་བཅུགས་པའི་ལོ་དེར་ཀམ་ལྷ་ནག་གི་སྟུ་
 མིང་བཞི་པ་རྩོལ་པའི་རྗེས་ཐེངས་དང་པོར་ནན་ཅིན་ལ་འཚམས་འདྲིའི་མི་ལྷ་
 བཏར་ནས་མིང་ཐའི་ཚུལ་གྲུབ་ཡོན་ཀྱང་ལ་མིང་ཀྱལ་རབས་གསར་བུ་བཅུགས་
 པའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་། མིང་ཀྱལ་རབས་རིམ་པས་ཀམ་པ་སྟུ་མིང་རིམ་
 བྱུང་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཟབ་བྱས་ཏེ། ལྷ་མི་དང་། དུན་ལྷ་མང་། ལྷ་ཚོ་ལྷ་
 མང་ལོགས་ཀྱི་གོ་གནས་སྟུང་པ་ནས་བཟུང་ཐོད་ས་གནས་སུ་ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་
 གི་ཚེས་ལུགས་སྟོན་པས་ལུགས་རིམ་བཞིན་ཆེ་བྱ་ཐུན་པ་རེད།

དེ་ནས་འརམ་དབྱུངས་ལྷ་མི་ལྷ་ཀྱལ་མཚན་གྱིས་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
 བྱེད་རྒྱལ་(ཡོན་རྩའི་ཚུང་བྱུག་ཐའི་ལྷ་མི་ཀྱི་ཀྱང་ཁྱི་ལོ་ལྷ་པ་) གྱི་ལོ་1365ལོ་
 བས་ལོ་དབྱུང་པར་མིང་དབང་བཟུང་། འདིས་མིང་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་དལྱ་
 པ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཚུལ། གྱི་ལོ་1372ལོར་མིང་ཐའི་ཚུལ་གྲུབ་ཡོན་ཀྱང་
 གིས་རྩོའི་མི་ལྷ། ཆིང་གྲུའི་གྲུང་། བཀན་ཏིང་གྲུ་མི་ཟེར་བའི་གོ་གནས་དང་།
 ཐོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་ཚོགས་ཤིས་སུ་བཅུག་པའི་འརའ་ས། གཡང་གྱིའི་དམ་
 ཀ་བཅས་སུ།

དེ་ནས་སྟུན་སྟུན་གྱིས་པ་བྱང་ཚུབ་གྱིས་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་བྱེད་རྒྱལ་
 (མིང་ཐའི་ཚུལ་གྲུབ་ཡོན་ཀྱང་གི་རྩུང་མུ་ཁྱི་ལོ་ལྷ་པ་) གྱི་ལོ་1374ལོ་ནས་ལོ་རྩ་བརྒྱུད་
 རིང་མིང་དབང་བཟུང་།

དེ་ནས་ལྷན་པ་བཅོད་ནམས་གཤམ་པས་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ལྷགས་བྱ་
(མིང་ཐའི་ཚུའུ་ཡུའུ་ཡོན་ཡང་གི་ཙོང་ལྷ་ཁྱི་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་) ལྷི་ལོ་1381ལོ་ནས་ལོ་
ལྔའི་འིང་མིང་དབང་བཟུང་།

དེ་ནས་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ཤིང་ལྷང་
(མིང་ཐའི་ཚུའུ་ཡུའུ་ཡོན་ཡང་གི་ཙོང་ལྷ་ཁྱི་ལོ་བཅུ་བཟུང་པ་) ལྷི་ལོ་1385ལོ་ནས་ལོ་
བཞི་བཅུ་ཞི་བདུན་འིང་མིང་དབང་བཟུང་། འདིས་མིང་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་
བཞི་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་ ལྷི་ལོ་1388ལོར་དབང་གི་གོ་
གནས་དང་གཤམ་ཐམ་སྟུང་། ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷང་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
ས་ལྷང་ལྷི་ལོ་1409ལོར་རྒྱ་མིང་གོང་མ་(ཉེ་ཚུའུ་ཡུའུ་ཏིས་) ཡུང་ལོ་ལྷི་ལོ་
ལྷ་མིང་ལྷེར་བའི་གོ་གནས་དང་ཤེལ་ཐམ་སྟུང་། ལོ་དེར་རྗེ་ཙོང་ཁ་པས་དགའ་
ལྷན་དཀོན་པ་བཏབ་ནས་གནས་གཞི་བཟུང་བ་དེ་ནས་དགེ་ལྷགས་པའི་ཆོས་
ལྷགས་སྟུང་། སྐབས་དེར་དཀོན་པ་འདེབས་པའི་འཕྲོ་སྐང་གཏོང་མཁན་དང་།
མཆོད་གཞིས་འབྲལ་མཁན་གྱི་སྒྲིན་བདག་ནི། རྗེ་གདོང་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་
མཆོན་དང་། གཞིས་ཀ་བྲག་དཀར་བའི་ནང་སོ་རི་ཆེན་ལྷན་པོ་དང་ནང་སོ་
རྒྱལ་ལྷན་མཆོད་གཞིས། རྒྱ་མ་ཁྱི་དཔོན་རྒྱ་བ་བཅས་ཡིན་ཞིང་། ཁོང་ཆོས་
མལ་རྒྱ་ལྷང་ཤོད་ཁུལ་ནས་མཆོད་གཞིས་མི་ཉུང་བ་ལྟུ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པར་
དཔུས་གཙང་མངའ་རིས་ཁམས་ཁུལ་མཆོ་སྟོན་བཅས་ནས་སྟོབ་མ་མང་དུ་བྱུང་
བ་དེ་ཆོས་རང་རང་སོ་སོའི་ས་ལྟུང་ཕེབས་རྗེས་དཀོན་པ་མང་དུ་བཏབ། དེ་
དག་གི་ནང་ནས་དར་རྒྱས་ཆེ་ཤོས་ནི་གདན་ས་གསུམ་སྟེ་སེར་། འབས་སྟུང་ས།
དགའ་ལྷན་གསུམ་དང་། བཟ་ཤིས་ལྷན་པོ་བཅས་ཡིན།

དགའ་ལྷན་དཀོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་བཟུང་སྐང་བ། རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་མེ་ལྷུ། (རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མིང་ཉེང་ཚུའུ་ཡུའུ་ཏིས་ཀྱི་ཡུང་ལོ་ལྷི་ལོ་
བཅུ་བཞི་པ་) ལྷི་ལོ་1416ལོར་ཙོང་ཁ་པའི་སྟོབ་མ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཆོས་རྗེ་
བཟ་ཤིས་དཔལ་ལྷན་གྱིས་འབས་སྟུང་ས་དཀོན་པ་བཏབ། དེའི་འཕྲོ་སྐང་

གཏོང་མཁན་དང་མཆོད་གཞིས་མི་སེར་འབྲུལ་མཁན་གྱི་ཕྱིན་བདག་གི།
སྐབས་དེའི་ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་ཡིན།

འབྲས་སྤྱད་ས་དཔོན་པ་བཏབ་ནས་ལོ་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་ས་པ་རབ་ཡུང་
བདུན་པའི་ས་མག་(རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་མིང་ཡིང་ཅུ་ལྷུ་ལྷུ་ཉིས་ཀྱི་ཡུང་ལོས་
ཁི་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་)ཟླ་ལོ་1419ལོར། ཅོང་ཁ་པའི་སྤྱབ་མ་བྲམ་ས་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་
ལྷུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱུ་ལ་བཏབ། དེའི་འཕྲོ་སྤྱོད་གཏོང་མཁན་དང་
མཆོད་གཞིས་འབྲལ་མཁན་གྱི་སྤྱོད་བཏབ་ནི། རྒྱུ་རྒྱུ་དཔོན་ནས་མཁའ་
བཟང་པོ་དང་དེའི་བྲམ་ས་མཁའ་དཔལ་འཕྲོར་གཞིས་ཡིན།

མེད་དཀོན་པ་བཅུ་གསུམ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་བརྒྱད་མོང་བ་རབ་ལྷུང་བརྒྱད་པའི་
མེ་ལོས་(མིང་ལྷུང་རབས་ཀྱི་ཤོང་མ་མིང་དཔྱི་ཅུང་ལྷུང་ཆེས་ཀྱི་ཀྱིང་ལྷུང་ཁྲི་ལོ་བརྒྱ་
གཉིས་པ་)ལྷི་ལོ་1447ལོར་ཙོང་ཁ་པའི་སྐབས་མ་དགེ་འདུན་ལྷུང་(ཏ་ལའི་སྐུ་མ་
སྐུ་མེད་དང་པོ་)ཀྱིས་བསྐྱེད་སྤྱོད་པའི་དཀོན་པ་བཅུ་དེའི་འཕྲོ་མར་
གཏོར་མ་ཁན་དང་མཆོད་གཞིས་འབུལ་མ་ཁན་གྱི་ལྷན་བཅུ་གསུམ་གྱི་
གཞིས་ཀ་མེད་སྐྱོང་དཔོན་འཕྲོངས་ཀྱས་པ་རྩོར་དཔལ་འཕྲོར་བཟང་པོ་ཡིན།
དེ་ནས་བཟུང་དགེ་ལྷན་པའི་ཆོས་ལྷན་དེ་མཇུག་ལས་ལྷན་པའི་ཤོང་འཕེལ་
དང་སྐོབས་ལྷན་མེ་རུ་མོང་ལྷེ། ཀམ་པག་འ་བརྒྱད་སྟགས་པག་འ་བརྒྱད་ཆོས་
ལྷན་མང་ཆེ་བ་དང་འབྲན་ཟླར་ལངས་པའི་ཤོ་གནས་བཟུང་ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་
རྟེན།

(३) བཀ་མོ་བྱུང་འདི་དབང་ལྷན་གྲུབ་ཨིན་

ནང་ཁྱེད་ཀྱི་དམག་འབྲུག་སྒྲིལ།

ཕག་ཕུ་མེ་མིང་དབང་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆན་འདས་པའི་རྗེས་ཕུ་དབང་

ཤགས་པ་འབྲུང་གནས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་ཆུ་ཁྱི་(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཞོང་
མ་མིང་ཞོན་ཚུང་ཞོན་ཏེ་ཁྱི་ལོ་བརྒྱུ་པ་) ལྷུ་ལོ་1432ལོ་ནས་བཅུ་གསུམ་ཡིང་སྤྱི་
དབང་བཟུང་། འདིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་མཆོམས་(མིང་
ལྷག་ལྷུ་ལོ་1434ལོ་) ལྷུ་ལོ་བཅོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་འདས་ཆེས་རང་ཉིད་ཀྱི་
ཡབ་ཆེ་ས་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་ཆེ་གདོང་གི་སྤྱི་དབང་འཕྲོག་རྒྱུ་
ཐབས་རན་མང་པོ་བཅུམས་པར་བརྟེན། ས་ཁུ་གཉིས་བར་ཟིང་འབྲུག་བྱུང་ལྟེ་
ཡུན་ཡིང་བར་ཐག་མཆོད་པ་འདི་ལ་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ལྷག་པོའི་ཆེ་གཟུང་
ཆེན་མོ་ཟེར་ཞིང་། སྤག་མོ་ལྷ་པ་ནང་ཞིག་གི་ལོ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར། སྐབས་འདིའི་
ནང་འབྲུག་བྱུང་བའི་ཕོ་སྐུའམས་དང་བརྒྱུན་ནས། རྒྱན་པོའི་གས་ཡིན་པའི་རིན་
འུངས་པ་ཕྱོར་ལྷ་བཟང་པོས་གཞིས་ག་བསམ་འབྲུབ་ཆེ་སྤགས་གཙང་ཁུལ་གྱི་
རྫོང་གཞིས་འགའ་ཞིག་འུངས་མིང་། དེ་ནས་བཟུང་སྤག་མོ་ལྷ་པའི་སྤྱི་དབང་
ཉམས་རྒྱུད་དུ་འཁྱོང་བའི་འཕྱོ་ཆུགས་^① འདིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་དགུ་
སོང་བ་རབ་བྱུང་བརྒྱུ་པའི་ལྷགས་སྤེལ། ལྷུ་ལོ་1440ལོར་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
ཞོང་མ་ཤིང་ཐུང་གིས་གསེར་ཡིག་པ་མང་པོ་མངགས་ཏེ། དབང་གི་ཕོ་གནས་
དང་འཆའ་ས་སྤྱད། དེ་ནས་བཟུང་དབང་ཤགས་པ་འབྲུང་གནས་ཟེར།

དེ་ནས་དབང་ཡུན་དགའ་ལེགས་པར་རབ་བྱུང་བཟུང་པའི་ས་འབྲུག་
(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཞོང་མ་མིང་དབྱིང་ཚུང་ལྷུ་ལོ་ཅིས་ཤིན་གྱི་ཤིང་ཐུང་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་
པ་) ལྷུ་ལོ་1448ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱུ་པའི་སྤྱི་དབང་བཟུང་། ལྷུ་ལོ་ཞོང་མ་
དབྱིང་ཚུང་ཤིང་ཐུང་གིས་ལྷན་སྦྲེ་མང་གི་ཕོ་གནས་སྤྱད། འདིས་སྤྱི་དབང་

① ཐབས་འདིར་《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་ཀྱི་ཆེ་མིག》ལས་སྤག་ལྷུ་ལོ་སྤྱི་དབང་བཟུང་མཁན་མིང་པར་ལོ་གསུམ་
པར་ཞོང་ལུས་པར་བཤད་ཅིང་། མོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་བར་བྱུང་འདིར་ཆེ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་
གྱིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་བར་བཤད་པའི་བཤད་ཆུལ་གཉིས་འདུག་ཀྱང་། བར་ཁམས་ཡུལ་ཆེ་ཆོས་ཆེ་མི་
གཤམ་ཆོན་པོའི་སྤོ་མ་དཔོན་ཚོར་ཆོ་དབང་རྒྱལ་རྒྱལ་རབ་བྱུང་བཟུང་པའི་ཆེ་མོས། ལྷུ་ལོ་1447ལོར་
བཅུམས་པའི་《ལྷུ་ལོ་ཆེས་འབྲུང་ཐུབ་བརྒྱུན་གསལ་བྱེད་》ཀྱི་ནང་བཤད་དོན། དབང་ཤགས་པ་འབྲུང་
གནས་དང་ཆེ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་མ་མཐུན་པ་ལྷུང་ཆེས་ཆེ་སངས་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆོན་གནས་ཐབས་
ལོ་ལས་ཤིང་ཡར་རྒྱབ་དུ་བྱུང་འབྱེད་དང་། དེ་ནས་ཆོད་ཐང་གི་ནང་སོང་བསྐོས་པ་ཙམ་ལས་སྤྱི་དབང་
བཟུང་མིང་པར་བཤད་པར་དྲིའམ་དགལ་པ་འདུག།

སྤྱིར་སྤྲས་ལེགས་པོ་མ་བྱུང་བའི་ཚོག་ཁྱིམ་ཚང་ནང་མཐུན་པོ་མ་བྱུང་བའི་གོ་
སྐབས་དང་བཐུན་ནས་རིན་ཐུངས་རྫོང་དཔོན་ལོ་རྒྱུ་བཟང་པོ་པ་བྱ་ནམས་
ཀྱིས་གཙང་ཁྲལ་གྱི་དབང་ཆ་པལ་ཆེ་བ་ལག་ལྷན་པའི་ལག་ནས་བྲངས།

དེ་ནས་དབང་རིན་ཆེན་རྡོ་རྗེས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་འབྲུག་(མིང་རྒྱལ་
རབས་ཀྱི་གོང་མ་དཔྱིར་ཚུང་གྲུ་ཅིས་ཀྱིན་གྱི་ཤིང་བྱུང་བྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་) གྱི་ལོ་
1448ལོ་ནས་ལོ་རྒྱུན་རིང་མིན་དབང་བཟུང་ཞིང་། རྒྱ་མིང་གོང་མ་དཔྱིར་
ཚུང་གིང་བྱུང་གིས་ཐུན་སྦྲུ་མང་གི་གོ་གནས་སྤྱད། (འདིས་མིན་དབང་བཟུང་ཡོད་
མེད་བརྟག་དགོས་)

འདི་སྐབས་རིན་ཐུངས་ལོ་རྒྱུ་བཟང་པོའི་བྲ་གཞིས་པ་ལྷན་བཟང་པ་
དང་དེའི་བྲ་ཚུང་བ་དོན་ཡོད་རྡོ་རྗེ། བྲ་གསུམ་པ་དོན་བྱུང་རྡོ་རྗེ། བྲ་བཞི་པ་
མཆོ་སྤྱིས་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་གཙང་ཁྲལ་གྱི་རྫོང་གཞིས་མང་པོ་བྲངས་
པར་བརྟེན། རིན་ཐུངས་པ་དང་། ལག་ལྷན་པའི་མིན་དབང་འཛིན་མཁན་
བར་དམག་འབྲུག་ཡང་ཡང་བྱུང་བ་རེད།

(༡) རིན་ཐུངས་པ་དང་དགེ་ལྷགས་པའི་ བར་གྱི་དམག་འབྲུག་སྐོར།

དེ་ནས་སྤྱན་སྦྲུང་གི་དབང་པོས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཁྱི་[《རྒྱལ་
རབས་འབྲུལ་སྤྱེར་》རབ་བརྒྱད་ལྷགས་སྤྱང་ཞེས་གསལ་བ་ནོར་] ①(རྒྱ་མིང་གོང་
མ་དཔྱིར་ཚུང་གྲུ་ཅིས་དབྱུས་ཅིང་ཐའི་ཁྱི་ལོ་རྒྱུ་)གྱི་ལོ་1454ལོ་ནས་ལོ་རྒྱུ་ཅུ་
ལོ་བརྒྱད་རིང་མིན་དབང་བཟུང་། འདིས་མིན་དབང་བཟུང་ནས་ལྷན་རིང་མ་
སོང་བར་ནང་ཁྲལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་

① འདི་ནོར་ཡོད་མེད་སྤྱང་ཡང་བརྟག་དགོས་།

ལྷགས་ལྷང་(ལྷགས་ཀྱི་)(རྩ་མིང་ཅང་མ་ཞོན་ཅུང་གུ་རྩ་མིན་ལྷ་ཁྱི་ལོ་བཅུ་བདུན་
 བའམ་བཅུ་དྲུག་པ་)ལྷཱ་ལོ་1484ལོར། ཀམ་ལྷ་དམར་བ་ཆོས་གཤམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་
 རིན་ལྷངས་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་བུ་གུན་བཟང་པ་དང་། དེའི་བུ་རྒྱུད་བ་དོན་
 ཡོད་རྩི་རྩི་གཉིས་ལ་བཀའ་བཞོན་གནང་ཞིང་མི་གང་པ་ཁྱི་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་
 པའི་གཙང་དམག་དབུས་སུ་བྱངས་ནས། སྐབས་དེའི་དགེ་བྲུགས་པའི་ལྷན་
 བདག་ལྷེ་རྒྱུ་རྒྱུ་དཔོན་རག་དབང་བསོད་ནམས་ལྷན་པོ་དང་། དེའི་བུ་རག་
 དབང་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གཉིས་ཡུལ་བཞོན།

རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱུ་ལྷང་། ལྷཱ་ལོ་1493ལོར་རྩ་མིང་གོང་མ་ཤེ་ཅུང་
 ཏུང་གིས་ལྷན་སྐོར་ག་གི་དབང་པོ་ལ་ཤང་གི་མོ་གནས་དང་དེས་པོའི་ལྷན་
 བརྒྱུད་བ་ཡོད་དུ་མ་འཁྱོར་གོང་འདས། དེ་ནས་དེའི་ལྷན་རག་དབང་བཟའ་ཤིས་
 གཤམ་པ་ལོན་ཏེ་ཅང་པའི་ལྷབས་ཀྱིས་གནས་སྐབས་རིང་ལོན་མ་ཞོན་བར་
 ལྷཱི་ལོ་1498ལོར་དཔོན་ཆ་བུ་ལྷ་དམར་བཞི་པ་ཆོས་གཤམ་ཡེ་ཤེས་དང་རིང་
 ལྷངས་ནོར་བུ་བཟང་པོའི་བུ་མཆོ་རྒྱུས་རྩི་རྩི་གཉིས་ཀྱིས་བུས། འདི་གཉིས་ཀྱིས་
 ལོ་རྒྱུ་དམུ་བར་ལྷང་འཁོར་དཔོན་ཆ་བུས་རིང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ན་
 (མིང་ཤེ་ཅུང་གུ་ཡོད་ཐང་གི་ཏུང་གི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གཅིག་པ་)ལྷཱ་ལོ་1498ལོ་ནས་
 བཟུང་ལྷེ་ས་ལྷོན་ལམ་ཆེན་མོར་མེ་འབུས་དགེ་གསུམ་ཡོང་མི་ཆོག་པ་བཟོས་ཏེ།
 དེ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རིང་ལྷ་སའི་ཉི་འདབས་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང་ས་རྒྱ་བ་ཤོགས་
 ཀྱི་དཔོན་པའི་ལྷ་པ་ཡོང་ནས་ལྷོན་ལམ་འཆོག་རྒྱ་བུས།

དེ་ནས་དབང་རག་དབང་བཟའ་ཤིས་གཤམ་པས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་
 ཏུག་(མིང་ཤེ་ཅུང་གུ་ཡོད་ཐང་ཏུང་གི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གཉིས་པ་)ལྷཱ་ལོ་1499ལོ་ནས་
 ལྷང་དབང་བཟུང་ཁྱིང་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་མག་(མིང་ཤེ་ཅུང་གུ་ཡོད་ཐང་
 གི་ཏུང་གི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་)ལྷཱ་ལོ་1503ལོར་སྐར་ཡང་རིན་ལྷངས་དོན་ཡོད་རྩི་
 རིས་མེ་འབུས་དགེ་གསུམ་གྱི་ཁ་གཏོན་དུ་ལྷ་སའི་ཤར་རྒྱགས་ས་ནག་ཟེར་བར་

དགོན་གསར་བྱུང་བཙུན་ཆོས་འཁོར་བཏབ།^①

དབང་རག་དབང་བཟ་ཤིས་ཤལས་པ་འདིས་སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་
བཅུ་ཤོད་བཙུ་སྟེལ་སྟེལ་1512ལོར་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤོར་མ་མིང་ལྷ་ཙུང་
ལྷུ་རྩེ་ཤེན་གྱིས་དབང་གི་ལོ་གནས་སྟེང་པ་དེ་ནས་བཟུང་དབང་ལྷགས་ཆེ་བ་
ཤོར་ལྷེ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱ་སྟེལ་1516ལོ་ནས་རིན་ལྷན་པ་པོ་དབང་
ལྷགས་ཉམས་ཤིང་། གཙང་ཚུགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཅམ་ལ་དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་
དགུ་པའི་ས་ལྷགས་སྟེལ་1518ལོ་ནས་སྤར་ཡང་མེ་འབས་དགེ་གསུམ་གྱིས་ལྷ་སར་
ཚོན་ལམ་ཆོགས་པར་ཡོང་རྒྱ་བཟུར་གསོ་བྱས། ཉ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་གཞིས་པ་
དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོར་ལོ་ལྷར་ཚོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་དབུ་གནང་ཞིང་། འབས་
སྤར་ས་སྤྱ་ཡོད་པའི་ལྷེ་གདོང་པའི་འཆར་ལག་རྩོམ་ཚོན་ལོ་ལྷར་པ་དེ་ཉ་
ལའི་བྲ་མ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོར་ལུལ་རྩེས་ཁང་པ་དེར་མིང་དགའ་ལྷན་སྤར་
ཞེས་བཏགས་པའི་རྩེ་སྤྱ་ཉ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པས་ཡོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་
དབང་བཟུང་རྩེས་ཁང་པ་དེའི་མིང་སྲིད་གཞུང་གི་མིང་དུ་བཟུར་བ་ཡིན།

དེ་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱ་(མིང་ཉི་ཙུང་ལྷུ་རྩེ་ཙུང་རྩ་ཆིང་ཁྱི་ལོ་ལྷ་
པ་)སྟེལ་1526ལོར་འབྲི་གྲང་སྐོམ་པ་^②ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་གྱིས་ཤོར་པོ་དང་
ཞོ་ཁའི་དམག་དཔུང་བསྐལ་ནས་འབྲི་གྲང་ཁུལ་དུ་ཡོད་པའི་དགའ་ལྷན་དཔོན་
པའི་མཆོད་གཞིས་ནམས་སྤགས་པར་བཞེན། འབྲི་གྲང་པ་དང་དགེ་ལྷགས་
པའི་བར་དམག་འཁྲལ་བྱུང་། དགེ་ལྷགས་པའི་བྱབ་རྟེན་ནི་ལྷུ་རྩེང་དཔོན་
དང་ལྷེ་པ་སྲིད་ཤོད་པ་རེད།

རབ་བྱུང་དགུ་པའི་མེ་བྱ་(མིང་ཉི་ཙུང་ལྷུ་རྩེ་ཙུང་རྩ་ཆིང་ཁྱི་ལོ་བཅུ་དྲུག་
པ་)སྟེལ་1537ལོར། ཉ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་གཞིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཆོའོས་
འཁོར་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་སྐབས་འབྲི་གྲང་པའི་དམག་གིས་འོལ་ཁ་རྒྱད་དུ་ཟིང་

① ཡོངས་ཀྱི་གསར་བྱུ་གསུ་དཔོན་གསར་ཟེར།

② འབྲི་གྲང་གི་དཔོན་ཆེན་གྱི་སྟེང་།

འབྲུག་པ་སྤྲོད་པ་མོག་པ་ འབྲི་བྱེད་དང་མཉམ་པར་རྒྱུད་དུ་ལོད་པའི་དགེ་ལྷན་པ་འདི་
དཀྱིལ་པ་ཆེ་ཆུང་པ་སྤྲོད་པ་འཛིན་པ་བྱུང་བ་མ་ཟོག་པ་ཉན་པ་ཆོས་ལུགས་དང་ལྷ་
ལྟེན་པ་བཟུང་། ལྷ་ལྟེན་དེར་ཁོ་མང་ཤིང་པག་འབྲུད་ཆོས་ལུགས་དང་བྱུག་ཆེ་
པའི་སྐ་གནས་ལྷ་དགེ་ལྷན་པའི་སྐ་པ་རྣམས་ལྷ་ཆོ་ལྷ་ནང་གཉིས་བྱས་པ་བྱུག་
དཀྱིལ་པ་བྱུང་།

[illegible][illegible]

1605ལོར་གཙང་དམག་དང་ཞོ་དཀར་ནག་གཉིས་བྱི་དམངས་བསྐུལ་ནས་
 སྐབས་དེའི་དགེ་ལྷགས་པའི་སྤྱན་བདག་ཤེ་པ་སྤྱིད་ཤོད་པ་གཏོར་ཏེ་དཔན་
 དམག་མང་པོ་བསད། དེའི་རྗེས་སུ་ཤེ་པ་ཡར་རྒྱལ་པ་བདུད་འདུལ་གྲགས་པ་
 དང་གཙང་པ་ཤེ་སྤྱིད་གཉིས་གཉིན་ཚན་ཡིན་ལྟར་^①ནང་ཁྲལ་མ་མཐུན་པར་
 གཙང་པ་ཤེ་སྤྱིད་སྤྱན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་ཁྲི་(མིང་
 རྟེན་ཅུང་བྱུ་ཡི་ཅུན་དབན་མིས་ཁྲི་ལོ་ལོ་བརྒྱད་པ་)ལྷི་ལོ་1610ལོར་ཡར་རྒྱལ་པར་
 དམག་དྲངས་ཏེ་བཅོམ། ཤེ་པ་ཡར་རྒྱལ་པ་བདུད་འདུལ་གྲགས་པ་དབང་ཆ་
 མོར་ནས་ལྷོ་སྐལ་ཕྱན་བྱ་སྤྱད་དེ་བྱར་འཛོག་བྱས། སྐར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུ་
 པའི་རྒྱུ་བྱི་ལྷི་ལོ་1612ལོ་དང་། དེའི་བྱི་ལོ་གཉིས་ཀར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་
 ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དམག་གིས་འཕན་པོ་དང་གཞིས་ཀ་སྤྱེའུ་མོགས་སྐངས་ཏེ་
 བོད་ཡོངས་ལ་དབང་རྒྱར་བྱས། ཏ་ལའི་སླ་མ་སྤྱ་མེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་
 མཆོའི་ཡང་སྤྱང་ངས་འཛིན་མི་ཚོག་པ་བཅོས་པ་དེ་ལ་བོད་བྱི་ལོ་རྒྱུ་མོག་གི་
 སྐར་ཤེ་གཟར་ཟེར། དེའི་ལན་དུ་དགེ་ལྷགས་པའི་སྤྱན་བདག་སྤྱིད་ཤོད་ཤེ་པ་
 བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་ཁལ་ཁའོ་ཁྱར་དཔོན་པོ་སྤྱན་མཆོད་གཉིས་ལ་ཆེ་པོ་
 ཏ་ལར་ཡོད་པའི་འཕགས་པ་ལོ་གེ་ཤ་དེའི་སྤྱ་དེ་བརན་པར་སྤྱད་ནས་དགེ་
 ལྷགས་པའི་དོན་དུ་གཙང་པར་དམག་རྒྱག་དགོས་སྐས་པར་བརྟེན། རབ་བྱུང་
 བཅུ་པའི་མེ་སྤྱལ་(མིང་རྟེན་ཅུང་བྱུ་ཡི་ཅུན་དབན་མིས་ཁྲི་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་
 1617ལོ་ཏ་ལའི་སླ་མ་སྤྱ་མེང་ལ་པ་འབྲངས་པའི་ལོ་དེར་ཁལ་ཁའོ་ཁྱར་དཔོན་
 པོའི་དམག་དབྱང་མི་གངས་སུ་མ་སྤྱང་ཕྱག་ཅམ་དབུས་སུ་འཁྱེར་ནས་དབུས་
 དམག་དང་མཉམ་དུ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་ཕར་ཆོལ་བྱས། དེའི་བྱི་ལོ་བོད་ལྷ་
 བདུན་པའི་ནང་གཙང་པ་སྤྱན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དམག་དབྱང་ཆོག་ཁྲི་ལྷག་

① གཙང་སྤྱན་ཚོགས་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུང་མ་མི་ཡར་རྒྱལ་པའི་བྱ་མོ་ཡིན་པ་དང་། གཙང་པོ་སྤྱན་ཚོགས་པོ་ག་
 འཛིན་གྱི་མན་འམ་ཡང་ཡར་རྒྱལ་པའི་བྱ་མོ་དེད།

ཅམ་སྟེང་ཡུར་བརྒྱད་དབྱུག་སྤྱོད་ནས་ཀྱི་ལན་ལྟར་དེ། མེ་འབྲས་གཉིས་
 དམག་གིས་གཏོར་ཁིང་། རྒྱལ་རྒྱུ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་མེར་བསྐྱམས་པའི་མི་ཡུངས་ལྟ་
 སྟངས་ལྟག་ཅམ་བསད། བཅ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྤྱོད་ཡུང་བཞི་པ་སྤྱོད་བཟང་ཆོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཆོན་ཡང་སྟེང་མངའ་རིས་སྤྱོད་ཡུང་ཡུང་ལྟ་མེད་པ་དགོས་པ་ཡུང་ཁིང་།
 མེ་འབྲས་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆོང་མ་ཡུལ་ཆོན་ནས་མཆོ་སྟོན་དུ་ཤོས་འཕྲོ་ཆོས་ཀྱིས་
 ལྟག་ཡུང་དུ་འཕྲོར་མཆོམས་ལྟག་ཡུང་གི་པ་ཆེད་པས་དྲུང་དག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་
 ཀྱིས་མེ་འབྲས་སྤྱོད་པ་རྣམས་ལ་རྒྱ་པ་བཞི་ལྟག་ཅམ་རིང་འཆོ་བའི་རྟོགས་རམ་
 གནད་ལྟེ་མཆོ་སྟོན་དུ་ཤོས་སྤྱོད་མ་བཅུག་པར་གཅོང་བ་རྒྱལ་པོར་མེ་འབྲས་སྤྱོད་པ་
 རྣམས་སོ་སོའི་དཀོན་པར་རང་འཇགས་བཅུད་ཆོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་གསུངས་པ་
 ལྟར་གཅོང་པས་ཁས་ལེན་བྱས། དེའི་དྲིན་ལན་དུ་མེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་
 ས་སྟོན་ལམ་གྱི་རྩ་རྩོམ་མ་ལྟག་ཡུང་པར་སྤྱལ་རྒྱ་དང་། ལྟག་ཡུང་དཀོན་པའི་
 སྤྱོད་པས་ཡོད་ཆོད་ལ་ལྟ་ས་སྟོན་ལམ་གྱི་འཕྲིད་སྤལ་སྤྱལ་རྒྱ་བྱས། དབྱུག་སྤྱོད་
 གཉིས་ཀྱི་དམག་པམ་པར་བརྟེན། མོག་དམག་རང་ཡུལ་དུ་ལོག་ཅིང་། མེ་
 འབྲས་གཉིས་ནས་གཅོང་བ་རྒྱལ་པོར་ཆོངས་དུལ་འཁོར་ཆེན་སྟེང་དཀོས་
 ལྟབས། ལྟར་ཡང་ཏ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱོད་ལྟ་མེད་ལྟག་མཆོད་བསྟོན་ནམས་རབ་
 བརྟན་གྱིས་གཅོང་བར་ཀོལ་ལན་སྟེང་ཆོད་གཅོང་པ་ལྟེ་ཤིང་སར་སོང་ནས། ར་
 ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་དཀོན་པར་ཏ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱོད་ཀོང་མའི་སྤྱོད་ཆས་རྣམས་ལེན་
 པར་འཕྲོ་གེ་ཤིན་པས་རྒྱ་པ་ཁས་རིང་དཀོངས་པ་གནད་རྟོགས་ལྟས་པ་ལྟར་
 དཀོངས་ཤོལ་ཡུང་བ་དང་ལྟབས་བརྟན། མལ་རྩོ་བརྒྱད་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་གྱི་
 དཀོན་པར་འཕྲོ་བའི་ལྟལ་བྱས་ཏེ་ཀོང་པོ་དང་ནགས་ཤོད་ལ་ལམ་བྱས་ནས་མཆོ་
 སྟོན་དུ་སོང་ཁིང་། སྤྲུམ་དེར་མཆོ་སྟོན་གྱི་དཔོན་པོ་གྲུ་རྟོན་པའི་ཤིང་དང་།
 ལྟ་བཟང་བརྟན་འཛིན་སྟོན་མཆོད་གཉིས་དམག་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཁོ་
 གཉིས་ལ་དགེ་ལྟགས་པའི་རྟོན་དུ་དམག་རྟོགས་ལྟས། དེའི་ལྟལ་དུ་རབ་ཡུང་
 བཅུ་པའི་ལྟགས་སྟེལ་སྟེལ་1620ལོར་གཅོང་བ་རྒྱལ་པོ་སྟོན་ཆོགས་རྣམ་རྒྱལ་

འབྲུམ་ནད་ཀྱིས་སྤངས་ཤིང་། དེའི་ཁྱུ་ཀམ་བརྟན་རྒྱུད་དབང་པོས། རབ་བྱུང་
 བཅུ་པའི་ལྷགས་བཅུ་ལྗེ་ལོ་1621ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་། གཞིས་ཀ་བསམ་བྱུང་
 ཚུ་སོགས་གནད་འགག་ཆེ་པའི་རྒྱུད་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཙམ་མ་གཏོགས། དེ་མིན་
 ས་བཅན་པོ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ལྷན་རྒྱུད་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་དུས་ཤིང་ཡངས་པའི་ཆ་
 རྒྱུན་དུ་བྱུར་དོགས་ནས་མི་དགོས་པ་བྱས་ཏེ་བྱུང་མེད་བཟོས། ལྷན་ཡོད་པ་ག་
 མོ་བྱུ་པ་དང་ཆལ་པ་རྗེ་སྲིད་སོགས་ཀྱི་བྲིམ་ས་ཡིག་གཞིར་བཟུང་ནས་བྲིམ་ས་ཡིག་
 ཞལ་ལྷེ་བཙུ་ལེ་ལོ་ལོ་ལོ་ག་ ལྷ་སྟོ་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཞལ་ལྷེ་བརྟན་པས་བཅུ་དྲུག་དུ་
 གཏན་འབེབས་བྱས་ཤིང་། ཡོངས་གྲགས་སུ་གཏན་ཆོགས་མཁར་དུ་ཟེར་བའི་
 མཁར་འཁོར་ཆད་གཞི་གཅིག་བྱུར་བཟོས། རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ལྷགས་བཅུ་(འདི་
 ལ་ཁོད་ས་ལྷ་པའི་རང་རྣམ་དུ་ལྷགས་བཅུ་ལོ་ཞེས་གསལ།) ལྗེ་ལོ་1621ལོར་ལྷག་མཛོད་
 བསོད་ནམས་རབ་བརྟན་དང་། སོག་པོ་ལྷ་བཅུན་རྒྱུད་བ་སྟོ་བཟང་བརྟན་
 འཛོན་གཉིས་ཀྱིས་སོག་པོའི་རྟ་དམག་མི་གངས་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ཙམ་བྲིད་ནས་
 ཐོད་དབྱས་གཙང་དུ་ཡོང་ནི་དབྱས་ཀྱི་རྗེ་པ་རྒྱུད་ཐོད་པའི་དམག་དབྱར་དང་
 མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་ཁོལ་ལན་རྒྱད་རྗེས་གཙང་དམག་པམ་
 བས་གཙང་དམག་ཡོངས་རྒྱགས་རྒྱུད་ཐང་སྤར་དང་། ལྷགས་པོ་རིར་ཕྱོས་པ་
 རྣམས་རྒྱ་བཀག་བཏང་། དེ་མཆམས་སོག་པོའི་རྟ་དམག་གཙང་དམག་གྱི་རྟེང་
 དུ་རྒྱགས་ནས་མི་སྟོང་ལྷག་མང་པོ་བསད། ལྷན་ཡོང་སོག་པོའི་རྟ་དམག་ཐངས་
 གཉིས་པ་རྒྱག་བྱལས་ཡོད་པའི་སྐབས་དེར། པཎ་ཆེན་སྐ་ལྷིང་བཞི་པ་སྟོ་བཟང་
 ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དང་། དགའ་ལྷན་བྲི་པ་དགོན་མཆོག་ཆོས་འཕེལ། རྟག་
 ལྷང་ཞབས་རྒྱུད་རག་དབང་རྣམ་རྒྱལ་བཙས་ནས་གཙང་སོག་གཉིས་པར་
 ཆིངས་འབྲིགས་གནང་སོག་དགའ་ལྷན་སོ་བྲང་གི་སྤྱོ་བྲང་ལ་ལྷ་ས་དང་རགས་
 མན་ཆད་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་བདག་དབང་ཡོད་པ་དང་། ལྷག་མཛོད་བསོད་
 བསམ་རབ་བརྟན་འབྲས་སྤངས་སོ་བྲང་དུ་སྤྲོད་ཆོག་ལ། སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་
 ཀྱི་མཆོད་གཞིས་ལྷར་གཙང་པས་ཕྱོགས་པ་རྣམས་རང་འཇགས། བདེ་ཆེན་

གསར་ཁྲགས་མཁར་སོགས་དབུས་གཙང་གཞིས་ཀྱི་དགེ་ལུགས་དཔོན་པོ་ཚོས་
 ལུགས་བརྒྱུར་བ་ནམས་བརྒྱུར་གསོ། རྗེ་པ་མྱིད་ཤོད་པར་འཕན་པོ་མཁར་ཅེ་
 རྒྱུ་མྱོད་རྒྱ། ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱུ་ཤེང་བཞི་པའི་ཡང་སྤྱིད་རྩོམ་འཛིན་བྱེད་ཆོག་པ་
 བཅས་ཀྱི་རོན་ཆོན་བཞོད་པ་ནམས་ཀྱི་ནང་ནས་རོན་ཆོན་གཞན་དག་ཚང་མ་
 གཙང་པས་ཁས་ལེན་བྱས་ཀྱང་ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱུ་ཤེང་བཞི་པའི་ཡང་སྤྱིད་ཅན་
 གཙང་བྱེད་རྒྱ་སྐབས་དེར་ཁས་ལེན་མ་བྱས་པ་དེད། ① དེ་དུས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་
 ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱུ་ཤེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་སྤྱིད་རྩོམ་འཛིན་བྱེད་རྒྱ་
 ཁས་མ་བླངས་པ་དེ་ནི། ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱུ་ཤེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཡང་
 སྤྱིད་རྩོམ་འཛིན་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་འབྲས་བླངས་དགའ་ལྡན་པོ་བླང་གི་དཔལ་
 འཕྱོར་སྟོབས་ལུགས་རྒྱས་ཏེ། ཀམ་པ་ལྷ་དམར་ནག་གི་ཚོས་ལུགས་སྟོབས་
 ལུགས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་རྒྱུ་དང་། མཁར་ཕྱེ་པ་དགའ་ལྡན་པོ་བླང་པ་དེ་ཆབ་
 སྤྱིད་ཐད་ནས་དབང་ལུགས་ཅེ་བུ་སོང་ཕྱི་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ཁོ་རང་གི་མཁོ་ཚོག་
 དུ་བཞེན་ཡོང་སྟུང་པའི་དོགས་འཆར་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེད།

(༤) ལྷ་མྱི་ཏན་ལྱིས་གཙང་པ་ཕྱེ་མྱིད་ལྱི་མྱིད་དབང་ཅ་གཏོར་
 བཏར་ནས་དེ་ལྷའི་ཁོད་ས་གནས་མྱིད་གཞུང་བཅུགས་པའི་
 རྒྱུད་དང་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཚོས་ལུགས་ལྱིས་རྒྱུད་ཚོས་
 རྒྱུད་བཅུང་འཆགས་བཏར་བའི་རྒྱུད།

སྐབས་དེར་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་པམ་ཉེས་བྱུང་བར་བརྟེན། རང་ཉིད་ལ་
 ཆབ་སྤྱིད་ཚོག་སྟོབས་ལུགས་ཅེ་བའི་རྒྱལ་ཉེན་ཞིག་བཅའ་ཏེ་དགེ་ལུགས་པར་
 རྒྱལ་ལན་སྟོན་རྒྱུའི་རེ་བ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དེད། ཡོན་ཀྱང་དེ་སྐབས་མས་

① སྐབས་དེར་ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པ་དཀར་ལོ་ལྷ་ལ་སྟོབས་ཡོད།

རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་དེ་སྔོན་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་སྟལ་(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁང་མ་ཡུ་
 ཅུང་ཁྱུ་ཉའོ་ཁེས་ཤིང་ཉེས་ཁྱི་ལོ་བཞི་པ་) གྱི་ལོ་1509ལོ་ནས་ལོ་ལིས་དང་། ལོ་
 ཆིས་གཉིས་ཀྱིས་འགོ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཁིང་པའི་གྲུན་ལངས་རྒྱན་ཆད་མེད་པར་
 བྱུང་བ་དེས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་བཀས་བཞོད་རྒྱུད་འཛིན་མིན་དབང་ལ་ཕྱགས་
 བྲག་ཆེ་བའི་རྒྱང་རྟེན་བཀྲང་བར་བརྟེན་ས་གསལ་རི་ཉིལ་ལྷུང་འཛོར་ལ་ཉེ་བའི་
 ཏུས་ཤལས་སུ་གནས་ཡོད་པས་སྟོབས་ཕྱགས་མེད་པ་ཆགས་ཟིན་པ་དང་། སོག་
 ས་ཆོ་ཆེན་ཞི་དགའི་ནང་ཆན་ཆ་ཏར་ཆོ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་འགོ་གཙོ་ལེན་ཏན་རྒྱལ་
 ས་^①ཟེར་བས་མིན་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་རྒྱུ་བཙོ་བརྒྱད་སོང་མཆོམས་རབ་བྱུང་
 བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་སྟལ་(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁང་མ་དབྱི་ཅུང་ཁྱུ་ཙུ་ཅན་ཁྱུ་ཤིང་
 ཁྱི་ལོ་ལྔ་པ་) གྱི་ལོ་1632ལོར་མཆོ་སྔོན་ཡང་དབང་འོག་དུ་བཟུས་ཏེ་སྟོབས་
 ཕྱགས་ཆེ་བའི་ཤལས་དང་། ཏུས་མཆུངས་བར་ཁམས་ཁྲལ་ལེ་རི་རྒྱལ་སོ་རོན་
 ཡོད་ཟེར་བ་དེས་ཟེ་དགོ་དང་། ལུན་ཁོག་ནག་ཤོད་ཆོ་དྲུག་ཆབ་མདྲ། རི་
 སོ་ཆེ་སོགས་ལ་དམག་དྲངས་ཏེ་དབང་འོག་དུ་བཅུག་ནས་སྟོབས་ཕྱགས་ཆེ་བའི་
 ཤལས་ཡིན་ཅིང་། རྒྱལ་སོ་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོན་པའི་ཆོས་ལ་དགའ་ཁིང་སངས་
 རྒྱས་ཆོས་ཡུགས་ལ་སྤང་སོ་ཡོད་པ་དང་སྟེག་པར་དུ་དགོ་ཡུགས་པར་མིན་དུ་
 བས་མི་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། གཙང་པ་རྒྱལ་སོ་ཀམ་བརྟན་སྤྱོད་དབང་
 པོས་ཁོ་གཉིས་དང་འབྲེལ་བ་བཅུགས་སོག་ལེ་འབྲས་དགོ་གསུམ་གཏོར་ཏེ་དགོ་
 ཡུགས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོར་རྒྱའི་མནའ་བཞག་བྱས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་
 པའི་མིང་ཁྱི་(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁང་མ་དབྱི་ཅུང་ཁྱུ་ཤིང་ཁྱི་ལོ་བདུན་པ་) གྱི་ལོ་
 1634ལོར་ཆ་ཏར་ལེན་ཏན་རྒྱལ་སོས་མཆོ་སྔོན་ནས་དམག་དཔུང་ཁྲིད་དེ་
 གཙང་པ་རྒྱལ་སོར་དཔུང་རྟོགས་བྱེད་པར་འོང་ཡང་ག་ར་ཐ་ལ་ཟེར་བའི་ས་
 ཆར་སྟེབས་ཤལས་སྟོ་བྱར་སྟངས། ལོ་དེར་ཏལ་ཏ་ཆོ་པ་བདུན་ཀྱི་དཔོན་སོ་

1. ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཙུ་འཛོར་བྱིན་རྟེན་སོག་ཡུལ་ཅོམ་ལ་དབང་རྒྱུར་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་བརྒྱུད་སོ་བདུན་པ་

ཆོག་གྱུ་ཟེར་བས་ནང་འབྲུག་བསྐྱེད་སྤྱོད་མང་ཆོག་གསུམ་ཁོ་པ་རྣམ་ཏུ་ཕུལ་ནས་
 རྒྱུར་འབྲུད་བྱས་པ་དེ་མཆོ་སྒྲོན་^① ཏུ་འོངས། མཆོ་སྒྲོན་གྱི་ཕྱི་ཡོངས་རྒྱལ་ས་
 བྱང་པ་དེ་མཆོ་སྒྲོན་རྒྱུད་དུ་ཡོད་པའི་དགེ་ལྷན་པ་འདི་བླ་ཆེན་དང་གྲ་པ་མང་པོ་
 གྲོག་ཆོག་གྱུ་བཏང་ཞིང་། འགའ་ཞིག་བཙོན་དུ་བཅུག་ དེ་དང་དུས་མཆོངས་
 བར་ཁམས་ཁུལ་གྱི་ལེ་ཁྲི་ལུ་པོ་རྒྱ་ཡོད་ཀྱིས་ལྷན་ཁམས་སུ་ཡོད་པའི་ས་རྒྱ་
 དང་། དགེ་ལྷན་སྤྱི་ལོ་མ་གསུམ་གྱི་དཔོན་པོ་མང་ཆེ་བ་གཏོར་ཞིང་བླ་མ་
 རྣམས་བསྐྱར་ནས་བཙོག་ཁར་དུ་བཅུག་ ད་དུང་རྣམ་ཏུ་དཔོན་པོ་ཆོག་གྱུ་འདི་
 དམག་དཔུང་འོད་དུ་ཡོང་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གསལ་ཡོད་པ་བཅས་ལྟ་སར་གོ་ཆས་ལྷན་
 མཆོངས། ལྷན་མཆོད་བཙོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་དང་རྒྱུད་ཤོད་ཕྱི་པ་མཆོ་སྒྲོན་
 རྒྱ་ཆེ་གཞིས་གྱིས་འབྲས་བུ་དཔོན་པོ་འདི་བསམ་བློ་ཁར་ཆོན་གྱི་ལྟ་པ་འགའ་དུ་
 འོ་མ་བ་རྩ་ཆེན་དང་ལེམས་ཉིད་ཁ་ཆེན་ཟེར་བ་གཞིས་ལ་གསར་པའི་ཡི་གེ་
 བསྐྱར་དེ་བརྒྱན་ཆས་སྤྱོད་ནས་མཆོ་སྒྲོན་བརྒྱུད་རྒྱ་གར་དུ་གྲ་ཤི་རྩན་གྱི་སར་
 དམག་རྒྱལ་སྤྱོད་བར་བཏང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་པག་
 ལྷི་ལོ་1635ལོར། རྣམ་ཏུ་ཆོག་གྱུས་རང་གི་ལྷ་ཡར་ས་ལང་ཟེར་བ་དམག་
 དཔུང་རྣོད་ཕྱག་ཁ་ཤས་དང་བཅས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དཔུང་རྒྱལ་སྤྱོད་པར་
 བཏང་བ་འདི་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་རྒྱུད་དུ་ཕྱི་ལས་རྒྱལ་སྤྱོད་ ལྷ་ཤི་རྩན་གྱིས་བ་བྱུར་དོར་
 ཐའི་ཁི་སྤྱོད་དཔོན་གཤིག་གྱུར་བསྐྱེད་ཆོང་པའི་ཆས་སྤྱོད་ནས་དཔུང་གཙང་
 ལི་གནས་ཆུལ་རྒྱལ་ཞིབ་བྱེད་པར་འོང་བ་དང་ལྷན་འབྲུད་ལྷན་ལྷན་པར་
 མཉམ་དུ་འོངས། ལྷ་ཤི་རྩན་གྱིས་ཡར་ས་ལང་ལ་དགེ་ལྷན་པར་གནོད་འཆོ་
 བཏང་མི་དུང་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ་ལྟར་ཡར་ས་ལང་གིས་ལྷ་སར་ཕྱི་ལས་རྒྱུ་
 གཙང་པ་རྒྱལ་པོར་དཔུང་རྒྱལ་ས་བྱས་པའི་ཁར། ད་དུང་ཡར་འཕྲོག་རྒྱུད་དུ་
 སོང་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་དམག་དཔུང་ལ་པར་ཆོལ་བྱས་ཤིང་། གཙང་པ་

① རྒྱ་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་བཟང་ཡིན།

གཏོང་སྐབས་ཏ་ལའི་སླ་མ་སྤྱིར་ལྟ་བུ་ལ་ལོ་རྒྱལ་པོ་གཏོང་ནས་
 ཙ་པ་ཆོད་པ་བྱུང་མཚམས་ཀྱི་ལོ་རྒྱལ་པོ་རང་མཆོ་སྒྲོན་དུ་ལོག་པེའམ་ན་ལེགས།
 གཙང་པར་དམག་དྲངས་མི་དགོས་ཞེས་གསུངས་པ་མ་ཟད། ལྷག་མཛོད་
 བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ལ་ཡང་གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་དམག་དྲུང་ཐོད་དུ་བསྐྱོངས་ཏེ་
 གཙང་པར་དམག་དྲངས་ན་མི་ལེགས་པའི་བཀའ་སློབ་ཐེངས་མང་གནང་བར་
 བརྟེན། ལྷག་མཛོད་ཀྱིས་སྒྲོག་དུ་བར་ཆེན་མི་གཉིས་པོ་དགའ་ལྷན་ཁང་གསར་
 དུ་མཛད་བཀྲང་ནས་གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་གསར་བའི་ཡི་གེ་དང་ཁ་ལན་བསྐྱར་དོན་དུ།
 གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་དམག་དྲུང་ཐོད་དུ་ཡོང་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་ལ་ཡང་ལོ་རྒྱལ་ཆོས་
 ལན་སྒྲོད་རྟོགས་ཀྱིས་ཞེས་སྤྱོད། གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་ལྟ་བུ་མཚམས་ནས་མཆོ་སྒྲོན་དུ་
 ཟུར་ལོག་གཏེ་ཏ་རྒྱ་ཡིན་ལུལ་གྱིས་ཐོག་མར་ཁ་མཆོ་སྒྲོན་རོས་སུ་གཏད་ནས་ཟུར་
 ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་ལྟ་བུ་མཚམས་ནས་མཆོ་སྒྲོན་དུ་ཟུར་ལོག་བྱས་
 མང་ཟེར་བའི་གཏམ་གོ་དུ་བཅུག་པས། གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་གཏམ་དེ་ཐོས་ཀྱིན་
 རྟོགས་ཐོན་མེད་པར་བཟད་པ་དང་སྐབས་བསྐྱར་ནས་གཏེ་ཏ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་ལྟ་བུ་སྤྱོད་དུ་
 དམག་དྲུང་དབྱུས་སུ་དྲངས་ཏེ་གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་གཏོང་། གཙང་པ་རྒྱལ་པོ་
 ཀམ་བཅུན་སྤྱོད་དཔལ་པོ་ཐོག་མར་བཅོན་འཇུག་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་གཞིས་ཀ་
 རྒྱུར་བཞག་ཅིང་། རྩོམ་ལ་གཞིས་ཀ་ཡན་པུ་ཞིག་ལྟ་བུ་ནས་སྤྱོད་ཐོག་ཏུ་མ་
 བཀྲང་བར་འཛིག་ཆོས་ཡོད་ཀྱང་། དམག་འཇུག་སྐབས་འཛིན་བཟུང་བྱས་
 པའི་བཅོན་པའི་ཁོད་ནས་ཀམ་ལྟ་དམར་ནག་དང་གཙང་པ་སྤེ་སྤྱོད་མཉམ་
 འབྲེལ་གྱིས་སེ་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགེ་ལུགས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོང་རྒྱ་
 དང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་མཆོད་གཞིས་མི་མེད་སོགས་དགོན་པ་གཞན་དག་ལ་སྤོང་
 རྒྱ། པར་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ཏ་ལའི་སླ་མ་གཉིས་བཅོན་འཇུག་བྱས་ཏེ་ཀོང་
 པོར་འཛིག་རྒྱ་སོགས་འཁོད་པའི་འཆར་གཞིའི་ཐོག་དུ་ཀམ་པའི་ལྷག་ཐམ་
 བཟུབ་པ་ཞིག་ཐོན་པར་བརྟེན། མཐར་ཀོ་གཏུམས་བཟུབ་ཏེ་གཞིས་ཀ་རྒྱུར་
 གཙང་རྒྱར་དོར། རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་རྒྱ་ན་(མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མིང་མ་

དེའི་ཚུང་གྲུ་ཡུ་ཅན་སྤྱང་གེན་ཁི་ཨོ་བཙུ་པ་) མྱི་ལོ་ 1642མོར་གྲུ་ཤི་ཉན་གྱིས་
 མོད་ཡོངས་ལ་དབང་སྐྱུར་བྱས་ཏེ་ཉ་ལའི་སྐུ་མ་སྤྱུ་ཤིང་ལ་པ་གཞིས་ཀ་མེར་
 གདན་དྲངས། མོད་ས་གནས་ཀྱི་མྱིན་དབང་ཡོངས་རྒྱལ་ས་དང་། གཙང་པ་
 རྒྱལ་པོའི་ཨོ་བྲང་གཞིས་ཀ་མེན་ས་སྤྱངས་པའི་རྒྱ་ཚོར་རིན་ཐང་ཅན་མང་པོ་
 རྒྱལ་ཏེ། དེ་མའི་མོད་ས་གནས་མྱིན་གཞུང་སྐོབ་མར་བཅུགས། དེ་ནས་སྤྱ་
 མཐུན་དེ་སྐོན་གཙང་པ་རྒྱལ་པོས་བཟ་ཤིས་ལྷན་པོའི་འབྲིས་སྤྱ་རྒྱལ་པོའི་དཔོན་
 གསར་བཟ་ཤིས་ཐུལ་གཞོན་ཐེར་བ་བཤེག་ནས་དེའི་ཤིང་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་ས་ལྷ་
 སར་དྲངས་ཏེ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་རའི་ཤིང་ཆ་རྩིང་པ་ནམས་བརྗེས་
 ཤིང་། མཚོད་རྩས་དང་ཉེན་མཚོད་མང་ཆེ་བ་ཆེན་མ་རྒྱལ་གྱ་ཚང་ལ་སྤྱད། དེ་
 སྐོན་གཙང་པའི་ཚུགས་སྤྱ་གཏོགས་པའི་དཔོན་པ་ཁག་གཅིག་ཆོས་ལུགས་
 བསྐྱར་བ་སོགས་བྱས། དེའི་རྒྱན་གྱིས་ཀམ་པ་སྤྱུ་ཤིང་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩ་
 རྩེ་ལྷ་ས་ནས་སྤོས་མེད་ས་ཏེ་ལྷོ་བྲག་ཁྲལ་དུ་བཞུགས་ནས་གོང་པོའི་ཨོ་མཐུག་ལ་
 གོང་པོ་ཁྲལ་གྱི་ཕན་བདེ་དཔོན་པ་སོགས་བཀའ་བརྒྱད་པའི་དཔོན་པ་དང་ལྷེ་
 དཔོན་ཁག་རྣམས་འབྲེལ་བ་བྱས་ཏེ་དགའ་ལྷན་མོ་བྲང་གི་མྱིན་གཞུང་ལ་རོ་རྩོལ་
 བྱས་པའི་ཐིང་འབྲུག་བསྐྱངས་ཤིང་། གཙང་དང་ལྷོ་ཁ་རྒྱད་ཀྱི་ས་གནས་མང་
 པོ་བཟུང་བ་དེས་གནས་སྐབས་མྱིན་གཞུང་འཛོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཕྱུང་བར་བརྟེན།
 ལྷ་ཤི་ཉན་གྱི་བྱ་བ་ལྷན་འཛིན་དུ་ལའི་ཉན་གྱིས་ལྷོ་ཁའི་མོད་ཨག་མཉམ་
 འབྲེལ་དམག་དབྱང་གོང་པོར་དྲངས་ཏེ་དྲག་གཞོན་བྱས་སོག་ས་གནས་ཁག་
 ཏུ་ཡོད་པའི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་དཔོན་ཁག་མང་ཆེ་བ་གཏོར་ནས་ཆོས་ལུགས་
 བསྐྱར། ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་པའི་གྲུ་པ་ཚང་མའི་ལག་པར་ཐེལ་ཆེ་བརྒྱལ་ཏེ་དགེ་
 ལུགས་པའི་དཔོན་པ་ཁག་ལ་ཁ་གཏོར་ནས་ཆིས་སྤྱད་པ་སོགས་དྲག་གཞོན་
 ལུགས་ཆེན་བྱས་པར་བརྟེན། ཀམ་པ་ལྷ་ནག་སྤྱུ་ཤིང་བཅུ་པ་ཆོས་དབྱིངས་རྩ་
 རྩེ་ལྷོ་བྲག་ཁྲལ་ནས་གོང་པོ་བརྒྱད་འཇང་ས་ཐམ་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་དུ་སྤོས་མེད་ས་
 ལྷ་ཤི་ཉན་དང་། ཉ་ལའི་སྐུ་མ་སྤྱུ་ཤིང་ལ་པོའི་ལུག་མཚོད་བསོད་ནམས་ཆོས་

འཕེལ་མཉམ་འབྲེལ་ཐོག་ནས་གཙང་པ་རྒྱལ་པོའི་སྲིད་དབང་དང་། དེའི་རྗེས་
 འབྲངས་གཞུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་པ་རྣམས་ལ་ཙུ་མེད་རང་
 བཞིན་ལྟ་པའི་རྒྱུ་རྟེན་བཟང་རྗེས། ཀམ་བཀའ་བརྒྱུད་ཆོས་ལུགས་དང་
 དགེ་ལུགས་པ་གཉིས་བར་གྱི་འཐབ་ཚིན་མཆོག་གིས། ཡིན་ན་ཡང་སྐབས་དེར་
 ཉམས་རྒྱུད་དུ་བཟང་བའི་གཞུང་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པའི་ཁོངས་
 བཞོགས་ཆང་མར་བྱས་གཞོན་ལྷན་ཆེན་མོ་པའི་ཁྱེན་གྱིས་སྤྱིར་རྒྱུར་རྒྱུ་
 གྱུ་ལོག་ཐངས་ཁ་གསུང་ཞིང་གསར་དུ་བཅུགས་མ་ཐག་པའི་ཁོང་སྐབས་
 སྲིད་གཞུང་གི་རྩྭ་པ་ལྷན་དེ་སྤྱི་བརྒྱུད་ཡོང་བར་དུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩྭ་པ་
 ལྷན་ལྷན་ལྷན་ཞེས་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུར་མེད་ན་ཙུ་འཛུར་འཛོལ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་
 བཟུང་ཡོད་པ་རེད། སྐབས་དེར་ཞིང་པའི་འོས་ལངས་ཀྱི་གཞོན་ལྷན་ལོག་
 མས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཙུ་འཛུར་ལྷན་ནས་དེའི་རྒྱལ་ཁབ་འབྲས་
 གུ་དེ་མན་ཆིང་གོང་མ་རྒྱུན་གྱིས་སྐོགས་དེ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་སྤེལ་
 གྱི་ལོ་1644ལོ་ལ་དུང་པོ་ལྷན་ཡང་དུ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་དང་པོ་བཅུགས་པ་དེ་
 རྩྭ་པ་ལྷན་ལྷན་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཁྱེན་གྱིས་ཉ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱི་ཤིང་ལྷ་པ་དང་པའ་
 ཆེན་སྤྱི་ཤིང་བཞི་པ་སྤྱི་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གཉིས་ལ་སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེས་
 སྤྱི་འཁོ་བཞོན་པ་ལྟར། སེ་ཆེན་ཆོས་རྗེ་མས་རྒྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་ལོག་ཐེབས་
 སྐབས། འཆམས་འདྲིའི་ཡི་གེ་དང་རྟེན་བསྐྱར་ནས་ལྷན་ཡང་དུ་མན་ཆིང་སྲིད་
 བཞུང་གསར་པ་བཅུགས་པར་རྟེན་འབྲེལ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག གསར་དུ་
 བཅུགས་པའི་སྲིད་གཞུང་ལ་རྒྱུ་རྒྱུར་ཡོང་བའི་རེ་འདུན་བྱས་གནང་བ་རེད།

སྐབས་དེར་མན་ཆིང་སྲིད་གཞུང་ཡང་ཆབ་སྲིད་སྐོག་རྩྭ་པ་ལྷན་ལྷན་
 འཁོར་ལྷན་ཙམ་ཡིན་པར་བརྟེན། རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་རྒྱུར་སྤྱི་བརྒྱུད་ཡོང་བ་
 དང་སྐོག་པོ་སྐོགས་གངས་ལྷན་མི་རིགས་སྤྱི་ལོ་དབང་རྒྱུར་ལྷུང་དཔོན་ན་
 ལྷན་སྐབས་དེའི་རིང་རྩྭ་པ་ལྷན་དང་རྩྭ་པ་ལྷན་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་ལོད་
 རྒྱུད་ལྷུང་དཔོན་པ་དང་། དེ་ཡང་ཉ་ལའི་བྲ་མ་དང་པའ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་

མིང་འོན་ཀྱང་འགྲེལ་བཤད་ལྟེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད། ཚུགས་མཚུངས་སུ་
 ས་སྐྱ་བས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་གསུང་བྱས་པའི་
 ལས་ཆེན་བཅུ་གསུམ་མོར་མོང་དུ་ས་སྐྱ་བས་སྲིད་དབང་བཟུང་སྐབས་སྐྱ་བཤད་
 པ་དང་འདྲ་བར་རྒྱན་འཛིན་ཆོག་གསུང་དུ་བཀའ་ལྷོན། མདའ་དཔོན།
 ཁྲིམས་དཔོན། བརྩ་རིགས་དོན་མ་ལ། ཆིས་དཔོན། གཉེར་ཚང་དང་མི་
 དཔོན། རྩ་གཉེར་དང་མིང་གཉེར། ཆོང་དཔོན་དང་གསེར་ཡིག་ལ། ཡོང་
 རྩུད་ལ། བཀའ་འཁུག་ལ། རྩོད་དཔོན། གཞིས་རྩོད་བཅས་གསུང་དུ་
 འཁུགས་པ་དང་། སྲིད་འཛིན་ལས་ཁྲུངས་ཀྱང་བཀའ་ལྷོན་ཤིག་ཆིས་ཁང་།
 ཞེལ་པ་ལས་ཁྲུངས། ཞིབ་ཁང་ལས་ཁྲུངས། རྩུང་ཆེ་ཤིག་ལས་ཁྲུངས། ཆེ་
 འབྲུལ་བདེ་ལས་ཁྲུངས། མོད་ལྷ་ལྷང་ཚུགས་མཛོད་ལས་ཁྲུངས། རྩ་ས་གཉེར་
 ཚང་ལས་ཁྲུངས། རྩ་གཉེར་ལས་ཁྲུངས། ཚམ་བཞེས་ལས་ཁྲུངས་བཅས་
 གསུང་དུ་བཅུ་གསུམ། (བཀའ་ཤིག་དང་ཡིག་ཚང་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཉ་ལའི་
 ལྷ་མ་སྐྱ་སྲིད་བརྟན་པ་དང་། བརྟན་པ། བརྟུགས་པ། བརྟུ་བཞི་བ་བཅས་
 ཀྱི་སྐབས་རིམ་བཞིན་གསུང་འཁུགས་བྱས་པ་རེད།) ཚུགས་མཚུངས་དུང་འཛོར་
 རྩ་ཁང་པ་དང་བཀའ་རྩོ་གཉེས་སོགས་དཔོན་རིགས་ལས་བྱ་ཁག་གཅིག་དར་ཆེ་
 མ་རོ་སོགས་མརོ་རྩོད་འཕྲི་རྩུ་ཤར་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གནས་ཁག་མང་པོར་ས་མི་ཞིབ་
 དཔོན་དུ་མངགས་ནས་《སྐྱ་ཁྲེམ་གཞུང་》གསུང་དུ་བཞོད་དེ་རྩོད་གཞིས་ཁག་
 བི་ས་མིང་དང་། ཐོན་ཁྲུངས། བྲལ་འབབ་བཅས་ཞིབ་གསལ་འཛོད་པའི་
 《འབབ་དེབ་》ཐུག་ཐམ་འབྲུང་མ་ཁག་ལྷ་བརྩུང་དུག་ཀྱང་བརྩོ་བ་གནང་ཡོད།
 ཉ་ལའི་ལྷ་མ་སྐྱ་སྲིད་ལྷ་པས་རང་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བཟུང་བའི་སྲིད་དབང་གི་
 རྩོད་སྐབས་ལ་བཞེན་ནས་ས་གནས་ཁག་ལ་བཀའ་བརྟན་ཆོས་ལུགས་ལྟར་
 པའི་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་དཔོན་པ་བརྟུགས་བཟང་བ་ཅིང་། བཀའ་བརྟན་
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་པ་ཁག་གཅིག་དཔེ་ལུགས་པར་བརྟུང་། མོད་དུ་ཡོད་པའི་
 དཔོན་པ་ཁག་ལ་ལྷ་པ་གྲངས་བཅད་དང་ལྷ་ཁྲུལ་བཟུས་པའི་ལམ་ལུགས་བརྩོས།

མི་འབྲས་དགེ་གསུམ་སོགས་དགོན་པ་ཁག་གཅིག་ལ་མཆོད་གཞིས་མི་སེར་གྱི་
 དབང་ཆ་སྲུང་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་ཁག་གཅིག་ལ་སྲིད་གཞུང་གི་ཡོང་
 འབབ་ཐོག་ནས་ལོ་ལྟར་འབྲུ་ཕོགས་སྲོད་རྒྱུད་གཏན་འབེབས་བཟོས་པ་བཅས་
 གྱི་གནས་རྒྱལ་ཁོང་ཆ་ལྷོ་སྲིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཚོས་བཅམས་པའི་《ལེ་སེར་》གྱི་
 བླང་གསལ་བ་ལྟར་དབྱེད་གཞིའི་རེད་མིག་གཤམ་གསལ།

ཤེས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བཅུ་མས་པའི་《པེ་རུ་མེད་པོ་》
ནང་གསལ་བ་རྩོད་སྐབས་དེའི་ཚུལ་ལྟགས་ཁག་གི་
དཔྱད་པའི་གྲངས་དང་གྲུ་པའི་གྲངས།

རྩ་ཚུལ།	ས་ཁུལ།	ཚུལ་ལྟགས།	དཔྱད་པའི་གྲངས།	རྒྱ་པའི་གྲངས།
རྩ་ཚུལ་༡༩ པེ་རུ་མེད་པོ་ ལ་1694	དབུས་བྱང་ རྒྱལ།	ཚུལ་ལྟགས་ ཤིས་མེད་	པེ་རུ་མེད་པོ་ ༡༩༠༧	པེ་རུ་མེད་པོ་ ༡༧༥༩༩
རྩ་ཚུལ་༡༩ ས་ཁུལ་གྱི་ ལ་1695	དབུས་དྲུང་ བྱང་རྒྱལ།	དཔྱད་ལྟགས།	༡༠༩ པེ་རུ་མེད་པོ་༡༥ པེ་རུ་མེད་པོ་	༡༩༧༩༩ ༡༩༩༩༩ ལ་མེ་ལ་ལ་
ཚུལ་ལྟགས།	མཚུངས།	དཔྱད་ལྟགས།	༡༡༠ པེ་རུ་མེད་པོ་༡༥ པེ་རུ་མེད་པོ་	༩༩༩ ༡༩༩ ལ་མེ་ལ་ལ་
ཚུལ་ལྟགས།	མངའ་ཤིས།	དཔྱད་ལྟགས།	༩༩ པེ་རུ་མེད་པོ་༩ པེ་རུ་མེད་པོ་	༡༩༩ ༡༩༩ ལ་མེ་ལ་ལ་
ཚུལ་ལྟགས།	ལོ་ལ་ལ་དྲུང་ རྒྱལ་ལ་	དཔྱད་ལྟགས།	༩༩ པེ་རུ་མེད་པོ་༩ པེ་རུ་མེད་པོ་	༩༩ ༩༩ ལ་མེ་ལ་ལ་

ཐོད་མཚུངས།	ཡེ།	དཔེ་ལྟགས།	༩༨	ཐོད་ཐོན་༩༨ མོད་ཐོན་	༡༩༨༠	ཧྲུ་པ་ ༡༩༨༠ ཨ་ཁི།
ཐོད་མཚུངས།	ལྷོ་ཁ།	དཔེ་ལྟགས།	༩༩	ཐོད་ཐོན་༩༩ མོད་ཐོན་	༩༢༩༩	ཧྲུ་པ་ ༩༢༩༩ ཨ་ཁི།
ཐོད་མཚུངས།	མོད་མོ།	དཔེ་ལྟགས།	༩༠	ཐོད་ཐོན་༩༩ མོད་ཐོན་༩	༨༩༩༩	ཧྲུ་པ་ ༠༡༠༠ ཨ་ཁི་༩༩༩
ཐོད་མཚུངས།	འབྲུག་མཚུངས།	དཔེ་ལྟགས།	༩༨	ཐོད་ཐོན་༩༨ མོད་ཐོན་	༡༩༨༠	ཧྲུ་པ་ ༡༩༨༠ ཨ་ཁི།
ཐོད་མཚུངས།	དབྱེ་བ་ལྟར་བཤད་པ།	དཔེ་ལྟགས།	༩༨	ཐོད་ཐོན་༩༨ མོད་ཐོན་	༡༩༨༠	ཧྲུ་པ་ ༡༩༨༠ ཨ་ཁི།
ཐོད་མཚུངས།	དབྱེ་བ་ལྟར་བཤད་པ།	དཔེ་ལྟགས།	༩༨	ཐོད་ཐོན་༩༨ མོད་ཐོན་	༡༩༨༠	ཧྲུ་པ་ ༡༩༨༠ ཨ་ཁི།

ཆོས་ལྟགས་རིས་མེད་དང་དཔེ་ལྟགས་བར་གྱི་བསྟར་ཆད་ནི། དཔེ་པ་
 ༡༨༠༠ནང་དཔེ་ལྟགས་སའི་དཔོན་པ་ ༥༩༩ཡོད་པ་དེས་གསུམ་ཆ་གཅིག་མ་ཞིན་ཅམ་
 དང་། ཧྲུ་པ་ ༡༨༥༩༨ནང་དཔེ་ལྟགས་སའི་ཧྲུ་པ་ ༩༩༨༨ཡོད་པ་དེས་གསུམ་ཆ་
 བཅིག་མ་ཡོངས་ཅམ་ཞིན་ཡོད་པ་རེད།

དཔལ་འཛོམས་ མིང་།	གྲུ་པའི་ ཡུང་རྒྱུ་།	མི་ཆེན་ མེས་ཡུང་སྐུ་།	མོ་མེད་ འབྱུང་པའི་ (ཁལ་)།	དཔལ་འཛོམས་ མིང་།	གྲུ་པའི་ ཡུང་རྒྱུ་།	མི་ཆེན་ མེས་ཡུང་སྐུ་།	མོ་མེད་ འབྱུང་པའི་ (ཁལ་)།
དཔལ་འཛོམས་ ཆོས་ལྷོ།	༧༩༩	༥	༥༥༠	ཆོས་ལྷོ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༠	༩༠	༧༧༩༠
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༠	༩༥	༩༩༠	ཆོས་ལྷོ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༠	༧༥	༧༩༩༧
ཆོས་ལྷོ་ཡུང་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༧	༩༠	༩༠༠	ཆོས་ལྷོ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༧༠	༧༠	༧༩༩༩
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༠	༩	༩༠༠	ཆོས་ལྷོ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༩༠	༧༩༠	༧༩༩༠
དཔལ་འཛོམས་ ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༠༠	༥༧༥	༩༥༩༠	ཡུང་རྒྱུ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༠༩	༧༧	༩༠༩༥
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་།	༩༩༠	༩༩༠	༩༠༠	ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༩		༩༩༩
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་ ཡུང་།	༧༩༠	༩	༧༩༠༠	ཆོས་ལྷོ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༥༠	༧༩	༩༠༥༥
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༠༠	༥༠	༩༥༠	ཡུང་རྒྱུ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༥༠	༧༩༩	༧༩༩༩
ཡུང་རྒྱུ་ཡུང་ ཡུང་རྒྱུ་།	༧༩༠	༩༩	༩༥༩༠	ཡུང་རྒྱུ་ ཡུང་རྒྱུ་།	༩༠༠	༥༩	༧༧༥༩

དཔོན་པའི་ བསྐྱམས་གྲངས།	གྲུ་པའི་ བསྐྱམས་གྲངས།	མི་མེར་ཐེན་ ཏུང་བསྐྱམས་གྲངས།	མི་མེར་འབྲུ་འབང་ ཀྱི་བསྐྱམས་གྲངས།
39	26394	3342	220346

རབ་བྱུང་༡༩ཕྱུག་ལྷི་ལོ་1733ལོར་ཏ་ལའི་བླ་མ་དང་པཌ་ཆེན་མེར་ཏེ་
ནིའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་དཔོན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་བསྐྱམས་གྲངས། གྲུ་གྲངས།
མི་མེར། ཐེན་གྲངས།

ཏ་ལའི་བླ་མའི་ ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་ དཔོན་པ།	3240	གྲུ་གྲངས་ 393460	མི་མེར་ཏེ་གྲངས། 232990
པཌ་ཆེན་ཀྱི་ཁོངས་ གཏོགས་དཔོན་པ།	332	གྲུ་གྲངས་ 23620	མི་མེར་ཏེ་གྲངས། 6240

ཏ་ལའི་བླ་མ་གྱི་ཕྱིར་ལྷ་པ་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་སོང་བའི་ཤིང་གྱི་ཆུ་
ལོ་1694ལོར་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་པའི་དཔོན་
པ་དང་གྲུ་པའི་བསྐྱམས་གྲངས།

དབུས་གཙང་ཁམས་ མངའ་རིས། རྩེ་ཁ། ཆོས་ལུགས་རིས་མེད་ དྲགས་ཁོང་།	དཔོན་པའི་གྲངས། 2202	གྲུ་པའི་ཏེ་གྲངས། 12432
--	------------------------	---------------------------

ཏ་ལའི་བླ་མ་གྱི་ཕྱིར་ལྷ་པའི་དཔོན་པ་རྫོགས་མཚན་འབུམ་གནང་བའི་ལོ་

རབ་བྱུང་ ༡༩མེད་ཁྱི་རྩེ་ལོ་ 1694ནས་རབ་བྱུང་ ༡༩པའི་ཚུ་གྲང་ལྷུ་ལོ་ 1733ལོའི་བར་ལོ་བཞི་བརྒྱའི་ནང་དགོན་པའི་གྲུ་པ་དང་མི་སེར་འཕར་ཆད།

དགོན་པ་གསར་འཕར་གྲངས། ༡༧༧༧	གྲུ་གྲངས་གསར་འཕར། ༩༩༡༧༩༩	(མི་སེར་གསར་འཕར་སྐོར་ རྩིས་སྒྲུ་ཞིབ་འབྲུག་དགོས་)
------------------------------	-----------------------------	---

གོང་དུ་གསལ་བ་ལྟར་ན་ལའི་སྐྱ་མ་སྒྱུ་སྤྱང་ལ་པས་ཁོད་ས་གནས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་རྩིས་སྒྲུ་དགགས་ཡོད་པའི་དགོན་པ་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་རང་བདག་གི་དབང་ཆ་གནད་བ་མ་བཟུང་། དེ་ཆོར་བྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་གནད་ཡོད་པ་དང་། དགོན་པ་ཁག་གཅིག་ལ་མཆོད་གཞིས་དང་མི་སེར་མེད་པར་ལོ་ལྟར་སྲིད་གཞུང་ནས་འབྲུ་དང་རྩ་མར་སོགས་ཀྱི་སོགས་སྒྲོན་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བཟུང་ནས་ཁོ་ཆོར་བྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆ་མེད་པ་བཅས་ལམ་ལུགས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལག་ལེན་བཟུང་བའི་ནང་། མཆོད་གཞིས་མི་སེར་དང་བྲིམས་འགོ་རང་བཅན་གྱི་དབང་ཆ་ཡོད་པ་རྣམས་དཔལ་འབྱོར་སྒོག་སྒྲུབས་ལུགས་ཆེ་བ་དང་ཆབ་སྲིད་སྒོག་དབང་ལུགས་ཆེ་བ་ཡོད་སྒོག་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲལ་རིགས་གང་ཡང་འཁྲུང་མི་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དགོན་པ་སོ་སོའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་མི་སེར་ཞིང་ཐུན་རྣམས་རང་གི་དཔོན་ཁྲུངས་དགོན་པ་སོ་སོར་སྲིད་གཞུང་གི་མི་སེར་དང་། སྐར་པའི་ཞིང་ཐུན་ཆོ་དང་འདྲ་བར་ཁྲལ་རིགས་སྐྱ་ཆོགས་སུ་ན་མི་ཆད་པར་རྒྱག་དགོས་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ལྟར་སྤྲུལ། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་རི་ཙམ་ཆ་ཆར་དུ་སྒྱུན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་རྒྱ་ཆེའི་ངལ་རྩལ་མི་དམངས་རྣམས་མངའ་བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་རྒྱར་འོག་གཉེའ་གཞོན་དང་བཟུ་གཞོག་གི་སྒྲུག་བསལ་སྤར་ལས་ལྷག་པར་ཆེ་དུ་འགྲོག་གི་ཡོད་པ་རེད།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེའི་འོག་ཆོས་བྱེད་དགོན་པ་ཁག་གི་བྲིམས་ལུགས་ལའང་འཁྱུར་བ་བྱུང་བ་ལྟེ། མཚན་གཞིས་དང་མི་མེར་ཡོད་པའི་དགོན་པ་རྣམས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བྲིམས་ཀྱི་བདག་པོར་གྱུར་ལྟ་བུ། ཆོས་ལུགས་རང་ཉིད་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཉེས་ཆད་གཙོད་པའི་ལམ་ལུགས་རྣམས་ལོ་རྒྱུས་ཡི་གའི་ཐོག་འཁོད་པའི་མིང་ཙམ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཏེ། ཆོས་བྱེད་དགོན་པ་ཁག་གི་ནང་ལའང་བཀའ་བཞུགས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་སྲིད་གཞུང་གི་བྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཉེས་ཆད་གཙོད་པའི་ལམ་ལུགས་ཆ་ཆར་བ་ཞིག་བྱུང་ནས་དགོན་པ་སོ་སོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཞིང་བྲན་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཆོས་བྱེད་གྲུ་པ་ཆོ་ལའང་ཆོས་བྲིམས་ཀྱི་ཉེས་ཆད་གཙོད་ལུགས་ལྟར་མི་བྱེད་པར་སྲིད་གཞུང་གི་བྲིམས་ལུགས་ལྟར་ཉེས་ཆད་གཙོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

བྲིམས་འགྲུལ་དང་བཅས་ཡིན་པའི་དགོན་པ་དེ་ཆོས་སྲིད་གཞུང་གིས་སྤྱད་པའི་དམིགས་བསལ་དབང་ཆར་བརྟེན་ནས་རང་ཁོངས་ཞིང་བྲན་རྣམས་ལ་དཔལ་འཕྱོར་ཐོག་ནས་ཁྲལ་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱེད་དང་ཆབ་སྲིད་ཐོག་བཀའ་བཞུགས་འཛིན་སྲིད་གཞུང་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱི་བྲིམས་ལུགས་ལག་བསྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེ་ནི། ཚུགས་གཅིག་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཉེས་བྲིམས་ལམ་ལུགས་དེས་ཆོས་བྱེད་དགོན་པ་ཁག་གི་དཔལ་འཕྱོར་གྱི་ལོ་གནས་སྤྱང་སྟོབ་བྱེད་མི་སྲུབ་པའི་ཐོག་ཚུགས་གཞན་ཞིག་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་བྲིམས་སྤྱང་སྟོབ་འགན་ལེན་ཡང་བྱེད་མི་སྲུབ་པར་གྱུར་ཏེ། ཆོས་བྱེད་དགོན་པའི་ནང་བཀའ་བཞུགས་བཞོད་རྒྱུ་འཛིན་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་བྲིམས་ལྟར་ཉེས་ཆད་གཙོད་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་མ་བཟུར་ཀ་མེད་བྱུང་བ་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐའ་ཁག་གི་མཐོ་རིམ་མི་སྤྱི་རྣམས་ཆོས་དད་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆོས་པ་དང་། སྲིད་དབང་བཟུང་མཁན་གྱི་དཔོན་རིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མེར་མོ་བ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་རེད། ཟུ་ཆེའི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་ལྷ་མ་དཔོན་པོ་ཞེས་པའི་ཞེ་སའི་མིང་གིས་འཛོད་པ་དེ་ནི་དངོས་སུ་ཆེ་བརྟེན་ཡོད་

ལ་ཕྱགས་ལ་བྱར་བྱང་ཡོད་པའི་གོ་དོན་དང་རྒྱ་མཚན་གཏིང་བྱང་ཐོན་པ་ཞིག་
རེད།

ཏ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་མིང་དབང་བཟུང་བ་གནང་
རིང་དེ་སྔོན་གཏོར་མམ་བཏང་ཟིན་པའི་ཀམ་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚེས་ཕྱགས་ཕྱད་
པའི་ཚེས་ཕྱགས་གཞན་དག་ལ་མཐུན་སྤྱིལ་དང་བར་གནས་ཀྱི་མིང་རྒྱས་བཟུང་
བའི་ས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚེས་ཕྱགས་དང་ཆབ་མིང་གི་སྟོབས་ཕྱགས་གོང་འཕེལ་
གཏོང་བར་མན་རྩས་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་། ཏ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པ་སྤྱུ་
འདས་མེས་རིང་པོར་མ་ལོན་པར་མིང་དབང་བཟུང་མཁན་ཚེས་ཚེས་ཕྱགས་
མིང་རྒྱས་ཐོག་ཚུགས་རིས་རིང་ཕྱགས་ཀྱི་ནོར་འབྲུལ་བྱང་ནས་ཚེས་ཕྱགས་
ཚུགས་ཁག་སོ་སོའི་བར་སྐྱར་ཡང་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཐོན་པ་རེད།

(༢) རྟིང་མ་དང་དགེ་ཕྱགས་བར་ཀྱི་ཚེས་ཕྱགས་འགལ་བ་

དང་། མཐོ་རིམ་མི་སྣས་དེ་ཐོད་རྒྱད་ནས་མིང་དབང་

འཛུགས་ཀྱིས་པའི་དམག་འབྲུག་རྟིང་།

ཏ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པའི་དུས་ཕྱེ་མིང་རིམ་པར་བསྐོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དགེ་ཕྱགས་དཔོན་པ་མང་པོ་གསུམ་འདེབས་དང་ཉམས་གསེབ་བྱས་ཤིང་། ཀམ་
བཀའ་བརྒྱད་པའི་དཔོན་པ་མང་ཆེ་བ་དགེ་ཕྱགས་པར་བརྒྱར། དགེ་ཕྱགས་
པའི་དཔོན་པ་དང་རྟིང་མའི་དཔོན་པ་དེ་ཚོར་མཚན་གཞིས་དང་མི་མེར་སོན་
ཆེན་ལྷན་པ་བཅས་བྱས་ཏེ། དགེ་ཕྱགས་པའི་དཔོན་པ་ཁག་གིས་དཔལ་འབྱོར་
དང་ཆབ་མིང་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་སྟོབས་ཕྱགས་ཆེ་ཤོས་ཀྱི་གོ་གནས་བཟུང་ཞིང་།
ཏ་ལའི་བྲ་མ་སྤྱུ་ཤེང་ལྷ་པ་རང་ཉིད་སྤྱུ་དང་། རྟིང་མ། དགེ་ཕྱགས་གསུམ་
ཀའི་ཚེས་ཕྱགས་རིས་མེད་གནང་གི་ཡོད་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་ཚེས་ཕྱགས་ལ་ཚུགས་

རིས་མེད་པའི་སྤྲུལ་མ་དག་པའི་སྤྲུལ་མ་ཁག་གིས་ཆབ་སྲིད་སྒྲིག་ནས་
 འཛིན་སྲུང་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་སྒྲིག་ནས་མི་མང་ཆེ་བས་དད་པ་ཏེ་
 ཅང་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། ཚུགས་རིས་ཆེ་བའི་ཆོས་ལུགས་མི་ལྷ་ཁག་
 གཅིག་གིས་དད་པ་དེ་ཅི་མ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང་། གསུང་ཚུལ་ཁག་ལ་ཡང་ཆོས་
 ལུགས་ཚང་མ་མཉམ་བཞེས་གནང་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་ཡོད་མེ་ཆེས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 ཅིང་། ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའི་ཚུགས་ཞེན་གྱི་ལངས་ཚུགས་ཁོ་ནའི་རིས་ནས་
 བརྒྱས་ཆེ་མཐོང་ཚུགས་དེ་འདྲ་ཡོང་བ་ནི་བསམ་ཤེས་བྱེད་སྤྱབ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་
 ཀྱང་། ཏེ་ལའི་སྤྲུལ་མ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་དེ་རྒྱུ་བྱེད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་
 ཀྱི་འདུག་པོར་ཞུགས་ཡོད་ལྟ་བུ་ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་རིས་མེད་མཛད་པ་
 དེས་ཐོད་ས་གནས་ལྟ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཁག་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོང་བར་ཕན་
 སྤོམ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། དེ་དང་འདྲ་བར་པུ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་པ་སྤྱོད་
 བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཀྱུ་ལ་མཚན་ནི་དུས་སྤྱོད་པ་དེ་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་ཅན་དང་། མཚན་
 རྒྱུ་མེད་ལྟ་བུ་འདྲུག་ལྟ་བུ་ནི་རྒྱ་བཅས་ལྟ་མཁས་པའི་སྤྲུལ་གསུལ་ཆེ་
 བའི་ཁར་། རང་ཉིད་ཀྱིས་དགེ་ལུགས་ཉེ་ལྟ་བུ་གཙང་མར་སྤྱོད་ཞིང་། རྒྱ་ཆེའི་
 ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་ཁག་ལ་མཐོང་རྒྱུ་དང་དཔལ་འདབས་གཉན་ནས་མི་
 མཛད་པར་མཐུན་སྒྲིལ་གནང་མཁས་པ་བཅས་། ཏེ་ལའི་སྤྲུལ་མ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་
 དང་པུ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་ཀྱི་ཀྱུ་ལ་མཚན་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་
 སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཐད་ནས་གཟིགས་རྒྱུ་རིང་བའི་མཛད་ཚུགས་དེ་འདྲ་
 བརྒྱུད་པ་དེས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྤྱབ་མཐའ་ཁག་དང་། ཡོད་མི་
 རིགས་ནང་ཁྲུལ་གྱི་མཐུན་སྒྲིལ་ལ་ལུགས་སྤྱོད་བཟང་པོ་ཐེབས་སྤྱབ་པ་བྱུང་ཡོད་
 ལྟ་བུ་དེ་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་དཔྱོན་པའི་ལྟ་བུ་མཐོང་མཚན་ཅན་ཆེ་ཅོང་ཁ་
 པ་ལྟ་བུ་མ་སྤྱོད་ཡང་ཐེབས་པ་དང་བྱུང་བར་མེད་པའི་དད་ཞེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
 པའི་ལྟ་བུ་ཀྱིས་པུ་ཆེན་སྤྱོད་པའི་པ་སྤྱོད་པ་ཅན་གྱི་པུ་ཆེན་སྤྱོད་པ་
 པ་སྤྱོད་པ་ཅན་ལེ་ཤེས་ལའང་དེ་དང་འདྲ་བའི་དད་ཞེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཏེ་

གོང་དཀར་ནས་ཉོད་ལྷུང་ཕྱུང་ཕྱུལ་མོ་ཆེ་ཤིང་འགྲུ་ཤིས་ལ་མཁོ་བཅགས་ཁྱེ་བར་
 ཡོང་དགོས་ལྷུང་སྐབས། ༡་ལའི་སླ་མ་སྤྱེས་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱུངས་ཀྱི་མཆོས་
 རྩེ་མིང་སངས་ཀྱིས་ཀྱུ་མཆོར་སྟོན་ཕྱིན་མི་ལྷུང་བའི་བར་དབང་དྲུ་མེ་འབྲས་དག་
 གསུམ་གྱི་མཁན་པོ་ཆེ་ཡོང་དགོས་པའི་ལན་གནང་ཡང་། མེ་འབྲས་དག་གསུམ་
 གྱི་མཁན་པོ་ཆེས་ཉོད་ལྷུང་མདའི་ཟམ་པ་བརྒྱར་ནས་འགྲོ་བའི་ལྷུང་དྲུ། ཀྱུ་
 མོ་ཆེ་ཤིང་འགྲུ་ཤིས་ཀྱིས་རྩེ་མིང་སངས་ཀྱིས་ཀྱུ་མཆོར་འཛིན་བཟུང་བྱས་ཏེ་དེ་མ་
 བཀ་མེ་མེགས་ནས་བརྒྱུར་པ་རེད། འདི་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བ་མཐའི་ཚུགས་
 ཞེན་ཆེ་བའི་ཆེ་བའི་ལུགས་ཀྱི་ན་འགྲོ་བའི་ཕྱི་ཆེ་བའི་དང་རིག་གནས་གང་ཅི་
 བད་མཛད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་རྩེ་མིང་སངས་ཀྱིས་ཀྱུ་མཆོར་བརྒྱུར་པའི་བྲག་གི་
 བསྐབ་བྱ་ཞེས་མ་རེད་དམ།

རྩེ་མིང་སངས་ཀྱིས་ཀྱུ་མཆོར་ལྟ་བུར་གྱིས་བརྒྱུར་པ་རྒྱུ་ལས་ལོ་རྒྱུ་གསུམ་
 ཤིང་ལྟ་བུར་ཉན་གྱིས་བོད་སྐད་གནས་ཀྱི་མིང་དབང་བཟུང་ཞིང་། ལྟ་བུར་
 ཉན་གྱིས་མིང་དབང་བཟུང་བའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་ཁྱི་(ཆིང་ཀུལ་
 རབས་ཀྱི་གོང་མཁའ་ཤིས་ཁྱི་ལོ་ཞེ་ལེ་པ་)ལྷོ་ལོ་1705ལོར། ༡་ལའི་སླ་མ་སྤྱེས་
 དྲུག་པ་ཚངས་དབྱུངས་ཀྱི་མཆོར་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཛད་སྟོན་ཚུལ་མཐུན་མེད་པ་
 དང་༡་ལའི་སླ་མ་སྤྱེས་ལྷུང་ལྷུང་པའི་ཡང་མིང་མིན་པའི་སྐར་གོང་མཁའ་ཤིས་ལ་
 སྤན་ཁྱེ་ལྷུང་ཏེ། གོང་མས་མངགས་པའི་དཔོན་རིགས་པ་རྒྱ་སྤེ་ཆའི་ཆེ་མགས་
 བོད་དྲུ་འཕྱོར་ནས་༡་ལའི་སླ་མ་ཚངས་དབྱུངས་ཀྱི་མཆོར་ཁྱི་གསུམ་པལ་ཏེ་
 མེས་ཀྱུལ་ནང་ལྷུང་དྲུ་གནས་དབྱུང་བྱས་ཤིང་། གསར་དྲུ་ཆ་བ་དཔག་ཤོད་
 པའི་སྤྱང་པོའི་བྱར་སྤྱེས་པའི་ལྷུང་སྤྱེ་ཤིས་ཀྱི་མཆོར་༡་ལའི་སླ་མ་སྤྱེས་ལྷུང་ལྷུང་པའི་
 ཡང་མིང་དྲུ་ལོས་འཛིན་བྱས་ནས་པོ་༡་ལའི་ཁྱི་གསུ་ལྟ་བུ་དཀོད།

དེ་ནས་ཤིང་པོར་མ་སོང་བར་ལྟ་བུར་ཉན་གྱི་ཕྱུ་ཆེ་བ་དག་འཕྲན་བཞུག་
 འཛིན་གྱིས་རང་གི་ཕ་ལྟ་བུར་ཉན་གྱིས་བཀག་འགོག་ཐེངས་མང་བྱས་ཀྱང་མ་
 ཉན་པར་རྒྱུ་གར་ཆོད་བར་རབ་བཞུག་གི་ཕྱུ་ལོ་མཐུན་མཐུན་ལེན་ཀྱི་མཐུར་སྤྱེས་

བྱས་ཆེན་ལྷ་བཟང་ཉན་ལ་བྱ་ཐབས་མ་ཐུང་བར་རྒྱན་གར་ཆོད་བར་རབ་བཞན་
 གྱི་བྱ་མོ་མནའ་མར་ལེན་རྒྱ་གཉན་ཁེལ། སྐབས་དེར་རྒྱན་གར་ཆོད་བར་རབ་
 བཞན་གྱིས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་འཕྲིག་འདྲིན་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས། ད་
 རེས་རང་གི་བྱ་མོ་ལྷ་བཟང་ཉན་བྱ་བྱ་ཆེ་བའི་མནའ་མར་གཉོང་བའི་གྲོ་སྐབས་
 དར་བཅུན་ནས་བྱ་མོ་བོད་ཏུ་ཐུང་སྒྲེལ་བྱེད་རྒྱར་ཁ་གཡར་ཉེ་དམག་དཔུང་
 བཏར་ཐོག་ལྷ་བཟང་ཉན་མགོ་རྒྱུ་བསྐྱོགས་ནས་བོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་
 འཕྲིག་ཐུབ་པ་ཡོང་བའི་རྒྱས་རན་བརྟོན་པ་སྟེ། རྒྱགས་གཅིག་ནས་རང་གི་བྱ་
 མོ་བོད་ཏུ་ཐུང་སྒྲེལ་བྱེད་པར་ཁ་གཡར་ཉེ་དམག་དཔུང་ཕྱོད་ཆེ་མཉམ་ཏུ་བཏར་
 ཞིང་། གཉིས་ནས་སྤྱོད་མངའ་རིས་བརྒྱད་ནས་དམག་དཔུང་ཕྱོད་ཆེ་ཅམ་ཞིག་
 ཉིན་མོ་ཡིབ་ཅིང་མཆན་མོ་ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་འདམ་གཞུང་དར་ཐག་ཉེ་སར་
 དམག་དཔུང་ཁག་གཉིས་^① ཏུ་ས་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་ཐུབ་པ་བྱས་ཆེན། ལྷ་བཟང་
 ཉན་ལ་མ་གཞི་སྤོང་ཚུད་ནས་རྟོགས་ཆོན་ཡོད་ཀྱང་གཞིགས་བྱེད་མོང་མ་ཐུང་
 བར་སྒོ་བྱར་ཏུ་གྲོལ་ལན་སྟོག་དཀོས་ཐུང་སྐབས་བྱས་པ་ཆེན་པོ་ཆོན་མ་ཐུབ་
 པའི་སྟོག་དེ་ཏུང་རྒྱན་གར་བས་རྒྱས་རན་གཞན་ཞིག་འདྲོན་པ་རེད། ཁོ་ཆོས་
 རྒྱགས་གཅིག་ནས་ལམ་བརྒྱད་ཁེལ་སའི་བོད་བྱི་ཞིང་འཕྲིག་མི་དམངས་ལ་རྒྱབ་
 གསའི་དཀོས་པོ་ཕྱོད་ཆེན་པོ་སྤྱད་པ་དང་། གཉིས་ནས་ར་ཆོས་བོད་ཏུ་དཔུང་
 བསྐྱོད་བྱས་པ་འདི་ཆེར་རོན་བྱ་བྱེད་ཏུ་མིན་པར། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་ལ་
 ཐུང་སྒྲོབ་དང་། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གཉིང་ནས་དད་ཞེན་ཡོད་པའི་
 ཉ་ལའི་བྲ་མའི་ཡང་སྤྱིད་ལི་ཐང་ཏུ་སྐྱུ་འབྱུངས་པ་དེར་སངས་སྐྱུ་འབྱུངས་དཀོན་
 པར་བཅུགས་པ་དེ་བཞིན་བོད་ཏུ་གདན་འདྲིན་བྱ་བའི་ཐུང་སྒྲེལ་དམག་མི་ཡིན་
 ཞེས་དུལ་བསྐྱགས་ཏུགས་ཆེན་བྱས་པ་རྣམས་གཅིག་ནས་གཅིག་ལ་བརྒྱད་དེ་
 དམག་དཔུང་དང་མི་དམངས་ཚང་མས་གོ་སྐོས་ཐུང་བྱེན་མང་ཆོགས་དང་

① རྒྱན་དམག་རྒྱག་སྤྱོད་ཅམ་ཡོད་པ།

དམག་དཔུང་རྣམས་རྒྱ་གར་གྱི་དམག་དཔུང་ལ་སྐོལ་ལོན་སྒྲིག་པའི་སེམས་
 རྒྱལ་མེད་པ་བཟོས་པ་དང་། སྐོས་བས་དེ་དང་བརྒྱན་ནས་ལྷ་བཟང་ཅན་ལ་
 དམག་དཔུང་སྟེ་པམ་པར་བཟོས་མཐར། ལྷ་བཟང་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱང་རབ་
 བྱང་བཅུ་གཉིས་པའི་མེ་བྱ་(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཁོང་མ་ཁང་མེས་ཁྱིམ་རྒྱལ་པ་)སྟེ་མོ་
 1717མོར་པོ་ཏ་ལ་ནས་ཁྱིར་ཐོན་ཏེ། རང་ཉིད་དཔོན་གཤམ་གཉིས་ཀྱིས་
 དཔུང་རར་ཆེན་པོས་རྒྱ་གར་བའི་དམག་མི་བཅུ་ལྷག་ཙམ་དང་ལག་འཁོར་
 ལུས་ཏེ་མི་བརྒྱན་བརྒྱད་ཙམ་བསྟན་རྗེས་རང་ཉིད་སྟོན་བཅར་ནས་འདས།

དེའི་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་ལོ་གསུམ་རིང་རྒྱ་གར་བས་ཐོད་ས་གནས་ལ་
 དབང་རྒྱུར་བྱས་མིང་། སྐབས་དེར་ཕྱེ་པ་རྣམས་ཆེ་བ་རྣམས་རབ་བརྒྱན་པོ་ལོན་
 བརྒྱན་ཅུ་རྩ་ག་ཙམ་ལ་སྟེབས་པ་ཞིག་ཁྱིམ་ལ་ཙམ་དུ་རྒྱ་ཁྱིམ་དུ་བརྒྱས་
 བྱང་དོན་དངོས་ཐོག་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱལ་སྒྱུ་གར་བའི་ལག་དུ་བཟུང་ཞིང་།
 ལོ་རྒྱུས་ཐོག་རྒྱ་གར་ཆེ་བའི་རྒྱ་རྒྱུ་ལག་དཔོན་པ་དང་། སྟོན་པོ་ལ་སྟེང་
 དཔོན་པ་སྟགས་ཆིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དཔོན་པ་མང་པོ་རྩ་གཉིས་བཅར་ཐོག་
 རྒྱ་གར་རིག་འཁོར་རྒྱལ་སྟུང་པ་སྟེ་འཕྲིན་ལས་དང་། སྟོན་མིང་གཏུང་ལས་པ་སྟེ་
 འཕུར་མེད་རྒྱ་མཆོ། སྟོན་མིང་ལོ་ཆེན་རྒྱ་མཆོ་མི་སྟགས་ལགས་ཅན་གྱི་ཆིང་མའི་
 ལྷ་མ་མང་པོ་བཟོང་ས། ཏ་ལའི་ལྷ་མ་སྟེང་ལྷ་པའི་གསེར་གཏུང་འཆམ་མིང་
 རྒྱ་གཙམ་ཅེས་དེར་སང་འཆམ་མིང་ཐོག་རིན་ཐང་གཞན་དུ་མེད་པའི་བྱང་
 རྒྱ་པ་ལུན་ལུམ་ཆོག་པ་པ་དེ་ཡང་བཅུ་གས་གཉིས་ཆིས་ལྟེན་སྐབས། ཕྱེ་པ་རྣམས་
 ཆེ་རྣམས་རབ་བརྒྱན་པ་ལོན་བརྒྱན་ཅུ་རྩ་ག་ཙམ་སྟེབས་པའི་གད་སྟེང་དེས་
 འཆམ་རྒྱུ་བཟང་མེས་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལགས་འགྲོག་བྱས་སྟེན་བཅུ་ག་ཙམ་
 ལུས་པར་བྱས། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་ཆེ་དབང་རབ་བརྒྱན་གྱི་དམག་དཔུང་
 ལས་ཐོད་ས་གནས་ལྷ་བཅན་འཕྲུལ་ལྟེན་སྐབས། ཐོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོག་པ་ལ་

དངོས་པོས་མཁོ་བསྐྱར་བཤད་ནས་བསྐྱེད་དང་། ཉ་ལའི་བླ་མའི་ཡང་སྤྱི་
 སྤྱང་སྤྱིལ་ཞུ་མཁན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། དགེ་ལྷགས་པའི་ཆོས་ལ་སྤྱང་སྤྱིལ་བྱེད་
 མཁན་ཡིན་ཟེར་བ། པད་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ཆོས་ལྷགས་
 དང་མི་རིགས་ཀྱི་དང་ཆ་ཁྱེར་ནས་པད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་རྩེད་དང་། ཆོས་ལྷགས་མི་
 ལྷ། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་བཅས་མཁོ་ལོ་རྒྱུ་ལ་པར་བྱས་ཏེ་སྤྱི་དབང་སྤྱོད་པ་པ་
 དེ་ཉི་པད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཆོག་སེམས་ཀྱི་གཏོར་ནས་ཡིད་སྤྱོད་ཆོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཞིག་རེད།

(༢) ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བའི་ལྟ་སྒྲུབ་ལྷགས་ཉམས་འགོ་རྒྱལ་ས་
 པ་དང་། དབང་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་སྒྲུབ་ལྷགས་ཀྱི་དབང་
 འཕྲིན་རིམ་བྱས་པའི་འབབ་ཚུད་སྐྱར་།

དེ་ནས་མཆོ་སྤྱོད་དཔོན་རིགས་དགའ་ཕྱན་ཡེར་ཉི་མི་རྒྱ་ནང་དང་། ཆིང་
 དབང་སྤྱོད་བཟང་བཅུན་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་ལི་ཐང་དུ་སྤྱང་འཕྲུངས་པའི་ཉ་ལའི་བླ་
 མའི་ཡང་སྤྱི་དབྱེ་བཟང་བཟང་རྒྱ་མཆོ་ཤེད་གེ་བརྒྱད་མཆོ་སྤྱོད་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ།
 ཁོང་མ་ཁང་ཤིས་ལ་སྤྱོད་ཞུ་བ་ལྟར། ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱོད་པ་དུན་པ་སྐལ་
 བཟང་རྒྱ་མཆོ་དེ་བཞིན་ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱོད་པ་དུག་པར་རིམ་འཛིན་ཆོག་པ་དང་
 རོད་དུ་གདན་དྲངས་ཆོག་པའི་བཀའ་པཎས། རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་
 རྒྱལ་སྤྱང་། ལྷོ་ལོ་1721ལོར་ཉ་ལའི་བླ་མ་སྤྱོད་པ་དུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོ་ཤེད་ཉ་ལའི་ཁྱིམ་བཞོད་རྗེས་དེའི་སི་ཅང་ཅུན་དང་། སྤྱང་ཆོ་དབང་ལོར་བུ།
 རོན་ཁུབ་ཐང་། ཞེ་བྱས་པའི་ལི། ཆིང་མང་སྤྱོད་བཟང་བཅུན་འཛིན། སིང་
 སྤྱང་རྒྱ་རྒྱལ་པོ། སྤྱང་ལུམ་པ་པ་བཟླ་ཤིས་རྒྱལ་པོ་བཅས་རྒྱ་རོད་ཆོགས་
 རྒྱུས་ལོ་གཅིག་རིང་སྤྱི་དབང་བཟུང་། དེ་རྗེས་སྤྱར་ཡང་ཁོང་མ་ཁང་ཤིས་

ཡས་ཁན་ཡམ་པན་བཅད་ནས་བཀའ་སློན་གྱི་གཙ་པོ་དེའི་ཆིང་བ་དུར་བཅོད་
 རམས་ཀྱིས་ཤོད་དང་། རྣམས་སྒྲུབ་པའི་སྤྲིང་སྤྲོད་པ་རྣེས་ཀྱིས་ཤོད་། ཡུལ་ལུ་པ་
 བ་བརྟ་མིས་ཀྱིས་ཤོད་གཞིས་ལྟར་ཤོད་སྟེ་གསལ་གསལ་དུ་སོ་སོ་མཐོང་བཅོད་རམས་
 རྣམས་ཀྱིས་དང་། ཡུལ་ར་བ་སློན་ཀྱིས་ཤོད་གཞིས་ལ་མཐོང་བཅོད་སྟེ་གསལ་གསལ་དང་།
 བཅས་བཀའ་སློན་དུ་བརྟེས། པའི་སྤྲིང་ཁང་ཆིན་པ་དེའི་ཆིང་བ་དུར་ཉི་དགེ་
 ལུགས་པ་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་ལ་མི་དགའ་བའི་སྟེན་ལྟག་པར་
 ཆིང་མ་ལ་ལྟུང་། ར་ལུ་ཡུལ་གསལ་མི་ཆིང་མ་མ་གཏོགས་ཆོས་ལུགས་གཞན་
 དག་ལ་མི་དགའ། སོ་སོ་མཐོང་བཅོད་གཞིང་ཆིང་མ་ལ་དགའ་ཡང་། རྩི་རྩུལ་དགེ་
 ལུགས་པར་དགའ་ཁུལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཤོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྟེན་རབ་ཡུལ་བཅུ་གཉིས་
 པའི་རྩི་ཤོད་སྟེ་མོ་1723མོར་མོང་མ་ཡུལ་ཁོང་གིས་བན་དེ་རྣོང་མེ་ཡམ་པན་
 བོད་དུ་བཅད་ནས་བཀའ་པལ་རྟོན་དུ། ༡་ལའི་སྤྲི་མས་ཆོས་ལུགས་སྤྲོ་བ་སྤྲོང་
 ཡག་ཤོད་ཤོད་དཀོས་པ་དང་། རྣེས་ལྟར་དང་སྤྲོན་སྟེ་མིང་སྟེན་སྟེ་མཐོང་
 ཆོས་ལུགས་རམས་པར་བཞེན་གྱིས་མེད་པ་ཆགས་ཐབས། ལུ་མེར་གྱི་བཟུན་པ་
 ལྟར་པས་ལྟག་པ་དར་རྒྱས་ལུ་གཏོང་ཐབས། བཀའ་སློན་རམས་མོང་མ་ཆལ་
 བར་ཤོང་དཀོས་པ། ༡་ལའི་སྤྲི་མའི་ཡལ་གྱིས་སྤྲིད་རྟོན་ལ་རྒྱས་གཏོགས་ལུས་
 ར་ལུགས་ལ་ཞེན་ཁ་ཤོད་པ། བཀའ་སློན་ཆོང་མས་མ་ཐུན་སྤྲོལ་གྱིས་གཞུང་རྟོན་
 ཡུལ་དཀོས་པ་བཅས་གསལ་བར་བརྟེན། དེའི་ཆིང་བ་དུར་གྱིས་དེ་སྟོན་གྱི་རྩི་
 རམ་ཀྱིས་ལྟ་ཆོང་གི་ལྟ་པ་ཆོང་མ་ཆིང་མའི་ཆོས་ལུགས་ཁྱེད་ཀྱི་ཤོད་པ་དེ་ཆིང་
 ཐང་ལོ་རྩུན་སྤྲིང་དུ་གནས་སྟེས་ལུས་སྟེན་རྒྱུད་ལྟེན་ལྟེན་ཤི་ལྟ་པའི་ནང་ནས་
 བ་གཅིག་བཟུས་དེ་རམ་ཀྱིས་ལྟ་ཆོང་གསལ་པ་བཅུགས་པ་དང་། དེ་སྟོན་རྩུན་
 ལུ་གྱིས་གཏོར་བའི་ཆིང་མའི་དཀོན་པ་རམས་བརྒྱུར་གས་ཁྱེད་མི་ཆོག་པ་
 བཅས་ལུས་པའི་རྩུན་གྱིས། བཀའ་སློན་གཞན་དག་རམས་སྟོལ་མ་བཤམ་མིང་།
 ལྟག་པར་དུ་ར་ལུ་ཡུལ་གསལ་མི་དགའ་བར་ཡུལ་དེ་དེའི་ཆིང་བ་དུར་དང་སོ་
 ལྟ་མཐོང་བཅོད་གཞིས་གཏོར་པམ་གཏོང་རྩི་སྟེན་སྟེན་ལུས་པ་རེད། དེའི་གནས་

ཚུལ་མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མེས་རྒྱུ་ཤོག་ཏུས་བསྐོས་
 པའི་ཤེང་ཐག་གི་ནང་དུ་མཚོགས་པོ་སྐོས་ཐབས་མ་བྱས་ན་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་
 གནས་ཚུལ་གང་ཆོག་ཐོག་གིས་ཉེ་གསང་བརྟ་བཏང་བ་དང་། སོ་ལྷ་ཐའི་རིས་
 གནས་ཚུལ་དེ་དཔེ་ཆེང་བ་དྲུང་ལ་བཤད་ཀྱང་ཁོ་པ་དོགས་སྒྲོན་གཏན་ནས་མེད་
 ལྟམས་སོ་ལྷ་ཐའི་རིའི་སྐད་ཆ་དེར་མ་ཉན་པ་རེད། སོ་ལྷ་ཐའི་རིས་གནས་
 སྐབས་གཞིས་འཁོར་དུ་དཔོངས་པ་རྒྱས་ཉེ་གཙང་དུ་སྒོན་ནས་ཉེན་ཁས་སོང་
 མཚམས་སོ་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆོས་མཆོད་ཁམས་གསུམ་ཀྱང་རང་ལྟམ་སྐྱུར་
 གསུམ་གྱིས་སྒོ་དྲུང་དུ་འཇབ་སྒྲོལ་བྱས་ཉེ་དཔེ་ཆེང་བ་དྲུང་དམར་གསོད་བཏང་།
 དེར་སྐུ་མཐུན་དཔལ་འཕྱོར་རབ་བརྟན་དུ་ཡོད་པའི་བཟའ་ལྷ་གཉིས་དང་། ཏུ་
 རྒྱལ་གཤོག་སོ་བཙས་གཅིག་ཀྱང་མ་ལུས་པར་ཉི་མ་དེ་རང་ལ་དམར་གསོད་
 བཏང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་ལྷ་ཐའི་རི་འཛིན་བཟུང་བྱེད་པར་དྲུང་འཁོར་
 ཟུང་པ་ཐང་པ་སོགས་དམག་མི་སྐུམ་བརྒྱ་ཙམ་གཙང་དུ་མངགས་དྲུང་། སོ་ལྷ་
 ཐའི་རིར་སྐུ་ས་ནས་དོགས་སྒྲོན་ཡོད་ལྟམས་སྐྱགས་མ་ཉེད་ཅིང་། སོ་ལྷ་ཐའི་
 རིས་སྒྲོད་མངའ་རིས་སྐུ་སོང་ནས་དཔེ་ཆེང་བ་དྲུང་གི་གཅེན་སོ་རྩ་ཡོན་གྱང་
 དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ཉེ་གཙང་དམག་གིད་ནས་རང་ལྟམ་སྐྱུར་གསུམ་པམ་པ་
 བྱས་པ་སོགས། ཞིང་ཆ་《སོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྒྲོབས་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་བརྟོན་》
 བྱང་འཁོད་པ་ལྟར་རེད། དཔེ་ཆེང་བ་དྲུང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་དང་བཀའ་
 སྒོན་པ་སོང་པ། ལུམ་པ་བ། རྒྱར་ར་བ། སོ་ལྷ་ཐའི་རི་བསོད་ནམས་སྒྲོབས་
 རྒྱས་བཙས་བར་གྱི་འགལ་བ་དེ་དོན་དངོས་ཐོག་པན་ཚུན་མིན་དབང་འཕྲུག་
 རེས་ཀྱི་འགལ་བ་ཡིན་ཀྱང་། འགལ་བ་དེ་གཡོ་འགྲེལས་བྱེད་ཆེད། སྐབས་
 དེར་ཆོས་ལུགས་མིན་རྒྱས་ལ་མི་མཐུན་པའི་འགལ་བ་ཡོད་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱས་
 ཉེ་དཔུས་གཙང་གི་མང་ཆོགས་ཁག་གཉིས་བར་འགལ་བ་ཡོང་ཐབས་བྱས་པ་

༡. གཞན་སྐོར་སོགས་པའི་ཆོས་མཆོད་ཡིན་
 ༢. མོད་བར་རྟོགས་བརྟོན་ཡང་ཤེར་

དང་། དེའི་ཆེན་མོས་དཔུས་གཙང་གི་མང་ཆོག་ས་ནང་ཁལ་ལ་མ་བུ་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་དཔག་འབྲུག་བསྐྱབས་པ་དེ་ཡི་ཐོག་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བཅའ་ཁབ་བར་བྱི་ཚུགས་ཞེན་དང་མ་བུ་མེད་པ་དེས་མོད་མི་རིགས་ནང་ཁལ་ལ་ལུགས་ཆེན་རན་པ་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་ཟད། དབང་ལྷན་གལ་རིམ་གྱིས་དེ་ཡི་ཆོད་བྱས་ནས་ཁོ་པ་ཆོའི་མིང་དབང་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འཐབ་ཚད་ལ་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་བདེ་དཔག་འབྲུག་སྒོར་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཛོར་བྱུང་གི་ཡོད།

ཉ་ལའི་ལྷ་མ་རྩུ་ཤར་ལྷ་པ་རྩུ་འདས་རྗེས་ནས་བཟུང་ཙུ་བཅོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱེད་འཕྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མིང་དབང་བཟུང་བའི་བར་དུ་ཉ་ལའི་ལྷ་མ་རྩུ་ཤར་དུག་པ་ཆར་ས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉ་ལའི་ལྷ་མ་རྩུ་ཤར་བདུན་པ་དཔྱང་ཙུ་ནས་མ་སོན་བར་དུ་ཉ་ལའི་ལྷ་མ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཆ་མ་གཏོགས། མིང་གི་ཐད་ཕྱི་མིང་རིམ་པས་ཐད་ཀར་ཐག་གཙང་ལྟེང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཙུ་བཅོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱེད་འཕྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱིས་མིང་དབང་བཟུང་བེད། ཚུགས་གཅིག་ནས་ལྷ་སར་སྟོད་པའི་ཆིང་གོར་མའི་རྩུ་ཆ་བ་ཨམ་བན་ལ་བཙུ་འཛག་མ་བྱས་པ་དང་། གཉིས་ཐད་ནས་རྒྱ་གར་གྱི་འཕྱོ་པ་ཨ་ཀྱ་ཆེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་རྩི་རྩེར་རན་འབྲེལ་བྱས་མིང་། གཤམ་ཐད་ནས་ཉ་ལའི་ལྷ་མ་རྩུ་ཤར་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོར་བཞུགས་པ་མོད་མི་བདེ་བའི་འཛིགས་སྐྱར་ཆབས་ཆེན་བསྐྱལ་བ་བཅས་ལ་བརྟེན། མོད་ཀྱི་རབ་ལྷན་བཅུ་གསུམ་པའི་ལུགས་ན་(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོར་མ་ཆེན་ལྷན་གྱི་ཨ་བཙུ་ལ་)ལྷོ་མ་1750ལོར་མོད་དུ་སྟོད་པའི་རྩུ་ཆ་བ་ཨམ་བན་སྐྱོན་དང་ལཔ་དུན་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲུར་མེད་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་བུ་སྟོན་ཡག་པོ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་གོར་མར་སྐྱོན་མེད་ལྷན་རྗེས་གོར་མས་བཀའ་ཤབ་དོན་ལ། དོན་གནད་དེའི་སྐོར་ཐག་གཙང་ལྟེང་མཁན་རྩུ་ཆ་བ་ཨམ་བན་ཞིག་དང་དཔག་དཔྱང་བཅས་མོད་དུ་གཏོར་རྒྱ་དང་། དེ་མ་འཕྲུར་བར་འཆབ་འཕྲུབ་མ་བྱེད་པར་དོགས་ཕོན་ཞིབ་འཇུག་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས་པའི་བཀའ་ཤབ་ཀྱང་གནས་ཚུལ་སྐར་ལས་ཆབས་ཆེ་དུ་བྱིན་པར་

བཞེན། རྟོན་གཙོན་སྤྱི་ཚབ་ཡམ་བན་དང་དཔག་དཔུང་ལྟ་སར་མ་འཁྱུར་གོང་
 ཏུ། སྤྱི་ལོ་1750ལོ་(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་ཆེན་ལུང་གི་ལོ་བཙུ་པ་) ཐོད་ཀྱི་
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཏེ་ཡོད། ལྟ་སྤྱོད་སྤྱི་ཚབ་ཡམ་བན་སྤྱི་ཆེན་
 དང་ལབ་དུན་གཉིས་ཀྱིས་འབྱུར་མེད་ནམ་རྒྱལ་ཁྲོམ་གཟིགས་སྐར་དུ་གསོལ་
 ཆོན་ལ་བོས་ནས་སྤྱོད་དུ་སྤྱོད་ཐོག་བཏང་བ་རེད། དེ་རྗེས་འབྱུར་མེད་ནམ་
 རྒྱལ་གྱི་ཤོག་ཁ་མཐོན་གཉེར་སྤྱོད་བཟང་བཟུ་ཤིས་སོགས་མི་རན་ཁག་གཅིག་གིས་
 ཡམ་བན་གཉིས་དང་། གཤམ་འོག་གི་དཔོན་རིགས་དང་། གཡོག་པོ། ཁྲོམ་
 ཡུང་དུ་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཆོང་པ་དང་ཟུ་ཁང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་སོགས་ཏེ་
 ལམ་ལྟ་སར་ཡོད་པའི་རྒྱ་རིགས་ཆོང་མ་བསད་པ་སོགས་ཀྱི་ཟིང་ཆ་བསྐྱངས་པ་
 རེད། སྐབས་དེར་ཏེ་ལའི་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་མེད་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོད་དང་རྟོ་
 རིང་བཀའ་སྤྱོད་བྱུང་པ་མཐོན་པོ་དངོས་བྱུང་རབ་བཟན་གཉིས་ཀྱིས་ལེ་ཅིན་དུ་
 གོང་མར་པོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེ་ཆ་པོད་ཀྱི་
 ལས་དོན་ཐོག་ལ་སྤྱོད་མེད་པོན་རིགས་ཆོང་མར་བཞེད་ནོན་ཆེ་བའི་སྤྱི་ཚབ་ཅིག་
 པོད་ས་གནས་ལྟ་གཏོང་བ་གནང་ན་མ་གཏོགས། དེ་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་དོན་ལས་ཀ་
 བྱེད་མཁན་ཆོང་མས་པན་ཚུན་མཐུན་སྤྱི་མི་བྱེད་པའི་ཐོག་སྤྱོད་དོན་ཆེད་དུ་
 ཟིང་ཆ་ཡང་ཡང་བསྐྱངས་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྗེས་སུ་ཡང་བསྐྱར་མི་ཡོང་
 བའི་ངེས་པ་མི་འདུག་ཅེས་ཁྱུས། དེ་འབྲེལ་གོང་མས་སྤྱོད་ཆད་པོད་ཀྱི་སྤྱོད་
 དོན་ལས་ཀ་ཡོངས་རྫོགས་པོད་དུ་སྤྱོད་པའི་སྤྱི་ཚབ་ཡམ་བན་གཉིས་ནས་ཐག་
 གཙོན་བྱེད་རྒྱུའི་གནད་འབེབས་མ་བཅོས་ན་ཐབས་གཞན་མི་འདུག་བསམ་
 བས་དེ་དོན་བཀའ་བཏང་བའི་གནས་ཚུལ་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་པའི་རྟོ་རྗེ་(ཆེན་
 ལུང་གི་དབུ་མུ་) ལ་ཁྱུས་པ་རེད། ལྟ་སྤྱོད་པའི་རྟོ་རྗེས་སྐབས་དེར་ཡར་
 བཞེངས་ཏེ་གོང་མར་བྱག་འཆལ་ནས་ཁྱུས་དོན། གོང་མ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལ་
 བྱུན་སྤྱོད་ལྟ་སྤྱོད་པས་བྱལ་ཡང་དེ་རིས་གནང་བའི་བཀའ་དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་
 ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་ཡམ་བན་གཉིས་ཀྱི་ལག་པར་བཞག་པ་

ཡིན་ན། ཡམ་བན་གཉིས་སྤྱད་དོན་ཐོག་ལ་འཛོན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
 ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ལ་རྒྱས་མང་འཁེད་སྟབས་ཏ་ལའི་སླ་མ་དང་པུ་ཆེན་
 རིན་པོ་ཆེ་གཉིས་དང་། གདན་ས་གསུམ་སོགས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་དོན་སྐོར་
 ལ་ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་འགྲོ་རྒྱུ་མ་ཟད། གོང་མ་ཁྱེད་པེ་ཅིན་དུ་བཞུགས། ཡམ་
 བན་གཉིས་ནི་བོད་དུ་བཟད་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཡམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་
 ཁྱེད་ལ་གང་ཞུས་ལྟར་མ་གཏོགས། གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་མི་
 སྟབས། ཡམ་བན་གཉིས་ཀྱིས་བོད་ལ་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་བཟུང་ནས་འདོད་པར་
 གང་ཡོད་བྱས་པ་ཡིན་ན། བོད་མི་དམངས་ནམས་གོང་མ་ཆེན་པོ་ཁྱེད་ལ་མི་
 དགའ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་རེད། ད་ལྟ་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་ཏ་ལའི་སླ་མ་དང་
 པུ་ཆེན། གོང་མ་ཁྱེད་བཅས་ལ་ཏ་ཅང་གི་དགའ་ཞེན་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་
 འདི་ལ་དགོངས་ནས་ད་རེས་ཀྱི་དོན་གནད་འདི་སྐོར་མྱིས་འབྲུང་རྒྱ་བོད་གཉིས་
 ཀྱི་མདུན་ལམ་དང་། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད། ཆོས་ལུགས་ལས་དོན་བཅས་ལ་ཕན་
 སྐྱབས་ཆེ་བའི་དགོངས་བཞེས་ཡོད་པ་ཞུ་རྒྱུ་ནི་ང་རང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཉེ་
 སོགས་བཟུང་མཁན་བོད་ཀྱི་སླ་མ་རྒྱུད་རྒྱུད་ཞིག་གིས་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་
 ལ་བསམས་ནས་ལྷག་བསམ་སྒྲོལ་མེད་ཀྱིས་ཞུས་པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་རེད།
 སྐབས་དེར་གོང་མས་ཡང་བསྐྱར་བསམ་སྒྲོལ་བཏང་ནས་བཤད་དོན། ལྷང་རྒྱ་ཉི་
 སོག་ཐུས་ཞུས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ནི་དངོས་འབྲེལ་གོང་མ་ཆེན་པོའི་ཆབ་སྲིད་ལ་
 བསམས་པའི་སྐད་ཆ་རང་རེད། དེ་སྒོན་བཏང་ཆར་བའི་བཀའ་དེ་མྱིར་འཐེན་
 སོག་དེ་ཆ་བོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་དེ་ཏ་ལའི་སླ་མ་ལ་སྤྱད་ནས། ཏ་ལའི་སླ་
 མ་ལ་རོགས་རམ་ཞུ་མཁན་སྤྱི་ཆབ་ཡམ་བན་གཅིག་གཞག་རྒྱ་དང་། དོན་
 གནད་ཆེ་རིགས་ཏ་ལའི་སླ་མ་དང་ཡམ་བན་རྒྱུད་འབྲེལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་རྒྱ།
 ཏ་ལའི་སླ་མའི་ཞབས་མྱིར་བཀའ་སློན་བཞི་བསྐྱོར། བཀའ་སློན་བཞིའི་ནང་
 ནས་གཅིག་ཏ་ལའི་སླ་མའི་ཞབས་ཞུའི་གས་ནས་བསྐོས་གཞག་བྱེད་རྒྱ་བཅས་བྱས་
 ན་གང་འདྲ་འདྲག་ཅིས་བཤད་པར། ལྷང་རྒྱ་ཉི་སོག་ཐུས་ལྷག་འཆལ་ནས་གོང་

མའི་བཀའ་དེར་བྱགས་རྗེ་ཆེ་ལྷན་པ་རེད། དེ་ནས་གོང་མས་གོང་གསལ་གྱི་བྱ་
ཐབས་ལྟར་བཀའ་ཐབས་ནས། སྤྱི་ལོ་1751ལོ་(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆོང་མ་ཆེན་ལུང་
ཁྱིམ་བཅུ་དྲུག་པ་)པོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་ལྷགས་ལྷག་ལོར་གོང་མས་
བཀའ་བའི་སྤྱུ་ཆབ་བན་དེ་དོར་ཁེ་ཡམ་བན་སྐགས་པོད་དུ་འཁྱོར་ཏེ་བཀའ་ཐག་
ཐོག་མར་བཅུ་གསལ་པ་དང་། པོད་ཀྱི་ལས་དོན་བྱེད་སྤྱོད་གས་སྐོར་གྱི་ཆ་འཛིན་
དོན་ཆེན་བཅུ་གསུམ་ཟེར་བ་གཏན་འཁེབས་བྱས་ཏེ། ཆིང་གོང་མའི་མིན་
གཞུང་གིས་སྤར་ཡང་ཏ་ལའི་སྤྱ་མས་གཙོ་བོ་གནང་བའི་པོད་ཀྱི་བཀའ་བཞུགས་
རྒྱུད་འཛིན་ཆོས་མིན་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ལམ་ལྷགས་ལ་སྤར་ལས་ལྷག་པའི་ལྷགས་
ཆོན་དང་བཞུགས་འདོམས་བྱས་པ་རེད།

ཆིང་གོང་མས་པོད་ས་གནས་ལྷ་བཅུ་གསལ་པའི་བཀའ་ཐག་གི་ནང་། ཏ་
ལའི་སྤྱ་མའི་ཐབས་གསལ་མེར་མོ་བའི་ཁོངས་ནས་བཀའ་སྤྱོད་གཅིག་བསྐྱས་པ་དེ་
ནི་ལྷོ་གསལ་གཅིག་ནས་བཀའ་ཐག་ནང་ཏ་ལའི་སྤྱ་མའི་སྤྱུ་ཆབ་ལྷ་དུ་ཡིན་པ་དང་།
གཉིས་ཐང་ནས་ཆོས་ལྷགས་དགོན་པ་ཁག་གི་ཆབ་བྱེད་མི་སྤྱིའི་གསལ་ཡིན་པས་
བཀའ་ཐག་ནི་ཆོས་མིན་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་ནམ་པ་མཆོན་བྱེད་གྱི་མིན་འཛིན་ལས་
ཁྲུང་ས་མཐོ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་ཅིང་། ཏུས་སྐབས་དེ་ནས་བཟུང་མེ་འབས་དགེ་
གསུམ་གྱི་སྤྱུ་ཆབ་མཁན་པོ་དང་། སྤྱ་སྤྱིའི་འབྲས་མི་སྐགས་མིན་གཞུང་གི་
ཆོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ལ་ལྷགས་པའི་འགོ་རྒྱགས་པ་རེད། ཏ་ལའི་སྤྱ་མ་སྤྱ་
མེང་བདུན་པ་སྤྱ་འདས་རྗེས་ནས་བཟུང་མིན་རྒྱུང་རྒྱལ་ཆབ་ཟེར་བ་ཞིག་བསྐྱས་
ནས། ཏ་ལའི་སྤྱ་མ་སྤྱ་མེང་རྗེས་མས་མིན་དོན་གྱི་འགན་འཁུར་གནང་མ་བྱུང་
བར་དུ་པོད་ས་གནས་ཀྱི་དབང་ཆ་ཆེ་ཤོས་བཟུང་གི་ཡོད་ཀྱང་། བཀའ་སྤྱོད་
སྐགས་ལས་ཆོན་བཅུ་གསུམ་གྱི་དཔོན་རིགས་གསར་བསྐྱས་དང་། གནས་
དབྱུང་གཏོང་རྒྱ། པོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱོད་དོ་ཐོག་བྱུའི་སྤྱ་མེང་གསར་པ་རོས་
འཛིན་སྐགས་གནད་དོན་གལ་ཆེ་རིགས་རྣམས་ཡམ་བན་དང་བྱུན་མང་ཐོག་
གོང་མར་སྤྱན་སེང་ལྷན་ནས་ཆོག་མཆོན་ཐོབ་རྗེས་ལག་ལེན་བསྤར་གྱི་ཡོད་པ་

རེད། ཉ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱུ་ཤིང་བདུན་པ་སྤྱུ་འདས་རྗེས་མིད་སྤྱིར་དང་པོ་དེ་མོ་བདེ་
 ལེགས་ཀྱི་མཆོས་ལོ་ཉི་ཤུ། ཆེ་སྤྱོན་སྤིང་བྲི་ཆེན་རག་དབང་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ལོ་
 རྒྱ་བཅུ་ ཉ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱུ་ཤིང་བཅུད་པ་འཇམ་དཔལ་ཀྱི་མཆོས་ཀྱིས་བདེ་སྤིང་
 རྩ་ཆེན་ཉོ་ཆོག་གྱུ་བཅུན་པའི་མཁོན་པོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ནས་ལོ་རྒྱ་བཅུ་
 དྲུག་ དེ་ནས་ཉ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱུ་ཤིང་བཅུད་པ་འདས་རྗེས་སྤར་ཡང་ཀྱན་བདེ་
 སྤིང་རྩ་ཆེན་བཅུན་པའི་མཁོན་པོས་ལོ་རྒྱ་ག དེའི་འཕྲོས་ནས་དེ་མོ་ཉོ་ཆོག་
 གྱུ་འཇིགས་མེད་ཀྱི་མཆོས་ལོ་དྲུག་ དེའི་འཕྲོས་ནས་ཆེ་སྤྱོན་སྤིང་ཉོ་ཆོག་གྱུ་
 འཇམ་དཔལ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ལོ་རྒྱ་ཆ་ལྷ། ཁོང་མིད་བྲི་ནས་གནས་
 དུལ་བཅུང་རྗེས་པ་ཆ་ཆེན་ཨེར་ཉེ་ནི་བཅུན་པའི་ཉི་མས་ལྷ་བ་བཅུད་ལྷག་ཅིམ།
 དེའི་འཕྲོས་ནས་རྩ་ཤིང་ཉོ་ཆོག་གྱུ་རག་དབང་ལོ་ཤེས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་ལོ་བཅོ་
 བཅུད། དེ་དང་འབྲས་སྤྱངས་དགོན་པ་དང་མི་འགྲིགས་པའི་ཟིང་ཆ་ལངས་
 བས་ཐེས་ཀྱིས་ནང་ཁྲལ་དུ་བྲོས་རྗེས། བཤད་སྤྱོད་བདུན་པ་ཀྱིས་པོས་ལོ་རྒྱ་
 གསུམ། དེ་འཕྲོས་ནས་ཕྱི་དྲུག་ཉོ་ཆོག་གྱུ་མཆེན་རབ་དབང་སྤྱུག་གིས་ལོ་བཅུད།
 ཉ་ལའི་ལྷ་མ་སྤྱུ་ཤིང་བཅུ་གཉིས་པ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོས་ལོ་གསུམ། དེ་སྤྱུ་
 འདས་ནས་ཀྱན་བདེ་སྤིང་རྩ་ཆེན་རྗེ་དྲུང་རག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་ལོ་བཅུ་
 གཉིས། དེ་མོ་ཉོ་ཆོག་གྱུ་འཕྲིན་ལས་རབ་ཀྱིས་ཀྱིས་ལོ་བཅུ། དེ་ནས་ཉ་ལའི་ལྷ་
 མ་སྤྱུ་ཤིང་བཅུ་གསུམ་པས་མིད་དབང་བཟུང་བ་གནང་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

(༡) བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་བཅན་འཛུལ་སྟོབས་ཤུགས་
 ཐོད་ཏུ་སེམ་འཛུལ་བྱས་པ་དང་། ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་
 མཛེ་རིམ་ཡོག་སྟོད་པ་ཁག་གཅིག་གིས་མེས་
 རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱས་པའི་སྐོར།

དེ་སྔོན་མན་ཆེར་གོང་མ་ཆེན་པུང་གིས་ཉ་ལའི་བླ་མས་གཙུག་ཁྱིེ་
 དབང་བཟུང་བའི་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱི་དབང་ལ་ཤུགས་ཆེན་གྱིས་བཞོད་
 འདོམས་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག ཐོད་མཐའ་མཆམས་ཀྱི་གོང་ཁའི་བཅན་
 འཛུལ་དམག་འབྲུག་ལ་གྲོ་ལ་ལན་བསྐྱོགས་ནས་མེས་རྒྱལ་གྱི་མཐའ་མཆམས་
 བཟོན་སྤྱང་གི་བྱ་གཞག་ལ་མན་ཡོད་ཀྱི་བྱ་ཐབས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་དེས་མེས་
 རྒྱལ་གོང་འུ་གཅིག་ཐུར་གྱི་སྤྱང་སྟོབ་ལ་ཐུབ་འབྲས་མི་ཉུང་བ་ཐོབ་ཡོད་ཀྱང་།
 གྱི་ལོ་1796ལོ་ཐོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་ལོ། ལྷ་ཆེར་གིས་
 གོང་མའི་སྤྱི་ཁྱིེ་འཛེགས་པ་ནས་བཟུང་ནང་ཁྱལ་དུ་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་ལ་
 བུལ་གཞོག་དང་གཉའ་གཞོན་གྱི་བྱ་སྟོད་སྤར་ལས་གཏུག་སྟབ་ཆེ་དུ་བཟང་བ་མ་
 གཏོགས། རྒྱ་ནས་ཡོང་བའི་བཅན་འཛུལ་ལ་རང་སྤྱང་གི་གྲོ་ལ་ལན་སྟོད་ཐོད་ཀྱི་
 མེད་པར་བཟེན། རྒྱལ་ནང་གི་ཆབ་སྤྱི་དང་། དཔལ་འཕྱོར། དམག་དོན་
 བཅས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་པ་དང་། དེའི་རི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་
 རྒྱལ་ནང་དང་། མཐའ་མཆམས་ས་ཁྱལ་ལ་བཅན་འཛུལ་དང་རྒྱལ་མ་གཏོང་
 བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཞིང་། ཏུས་མཚུངས་ཐོད་ས་གནས་ལ་ཡང་བཅན་འཛུལ་གྱི་
 བྱ་སྟོད་མེས་བདེ་དུ་ཐུན་པ་རེད། དེ་ནས་གོང་མ་རྒྱལ་གོང་གིས་སྤྱི་དབང་
 བཟུང་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐུན་པའི་གྱི་ལོ་1840ལོ་ཐོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་བཞི་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་ལོར་ཉལ་ཐ་འགོག་པའི་དམག་འབྲུག་ལངས་པ་ནས་བཟུང་ཁྱུང་གོ་

འདི་མི་མེད་སྤེལ་ཡུལ་ཁྱེད་ཅམ་དང་། བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་ཁྱེད་ཅམ་ཞིག་
 ཏུ་འབྱུར་འགོ་ཚུགས་པ་དང་བཀའ་བཀོད་རྒྱུད་འཛིན་གྲོང་མས་གཙམ་པའི་
 ཞིང་བདག་དཔོན་རན་འབྱོར་ལྷན་གྲལ་རིམ་བཅས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོང་མི་དམངས་
 ལ་ཆབ་སྲིད་སྒྲིག་ནས་གཉའ་གཞོན་དང་དཔལ་འབྱོར་སྒྲིག་ནས་ཡང་སྤྱིར་རྒྱུ་
 མེད་པའི་བདུ་གཞིག་སྤར་ལས་ཤུགས་ཆེ་ཏུ་བཏང་བ་མ་ཟད། དྲུང་བཅན་
 རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་ཀྱང་གྲོང་ས་ཆར་གང་འདྲིན་དབང་ཤིང་ཀྱིས་འཕྲོག་
 བཅོམ་ཁྱེད་པ་སྐོག་དཔུལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྱུག་བསྐལ་གསུམ་
 བཅོགས་ཚུང་དཀྲོམ་པར་བརྟེན། ས་གནས་གང་ས་གང་ནས་ཞིང་པའི་བྱ་ན་
 རྒྱུ་གཅིག་རྒྱུ་གཉིས་མཐུད་དུ་ལངས་ཏེ་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྱིད་གཞུང་ལ་
 རྒྱུར་རྟེན་ཆ་ནན་བཏང་བའི་འོག་ ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤུགས་དེ་འགམ་
 ཚ་ཟད་པའི་ཁར་རྒྱལ་ལྷན་འཛུགས་ཀྱི་འགོ་བའི་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། དུས་
 མཚུངས་པོད་ས་གནས་སུ་ཡང་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འཕྲོག་ས་ཁུལ་དུ་བཅུ་གཡིག་རྩ་མ་
 ཀྱིས་ཡར་ལངས་ནས་བྱ་ན་ལོག་བྱས་པ་དང་། ཡུལ་གྱུར་ནས་སྤོས་བྱོལ་དུ་འགྲོ་
 བ་སོགས་ལ་རེ་བཞིན་རྒྱུ་མང་དུ་སོང་ནས་སྤར་སྤྱོད་སྤྱོད་ཁེངས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་
 མང་པོ་ལྟར་སྤྱོད་ཅ་ཡན་གྱིས་ཁེངས་པ་ཞིག་དུ་སྤྱུར་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྤྱིད་ལྱང་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་བཞིན་སྤུམ་ཟད་མར་མེ་ལྟ་བུར་རིམ་བཞིན་ཉམས་རྒྱུད་
 དུ་འགྲོ་བའི་འགོ་ཚུགས་པ་རེད།

རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ཤིང་ལུག་(ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཀྱང་ལྷུན་གྲོ་མོ་
 ཉེར་གཅིག་པ་)ལྷོ་ལོ་1895ལོར། ཏ་ལའི་སྤུ་མ་སྤུ་སྤེང་བཅུ་གསུམ་པ་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་དངོས་སུ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་རྒྱ་ཡོས་(ཆིང་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་བཀྱང་ལྷུན་གྲོ་མོ་ཉེར་དགུ་པ་)ལྷོ་ལོ་1903ལོར། དབྱིན་ཇི་
 བཅན་འཛུལ་དམག་གིས་གམ་འབྲས་མཐའ་མཆམས་སུ་བཅན་འཛུལ་བྱས་
 ཤིང་། དེའི་ལྷོ་ལོར། དབྱིན་ཇི་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་དང་། དྲ་རྟོང་ཨོ་གོ་
 གཉིས་གསང་བའི་ཆིངས་ཡིག་བཞག་སྟེ། དབྱིན་གོས་ཨ་རྒྱ་ཏན་དྲ་རྟོང་ཨོ་ར་

ལྷུ་ལ་སྤྱོད་རྒྱ་དང་། རྩ་ཉོར་ཨོ་གོས་ཐོད་དེ་དབྱིན་གོར་སྤྱོད་རྒྱའི་ཆིངས་ཡིག་
 བཞག་ཅིང་། ཨོ་དེར་དབྱིན་ཇི་བཅན་འཛུལ་དམག་གིས་ཐོད་ས་གནས་ལྷུ་
 བཅན་འཛུལ་བྱེད་ལྷགས་ཆེ་བྱ་བྱང་རྒྱུན་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་
 ལྷིས་དཔའ་ངར་ཁྲུམ་པ་མེད་པའི་འཁོག་གོལ་བྱས་པ་དང་། ལྷུ་ལ་གཅེས་མཐོ་
 རིམ་མི་རྩ་ཁག་གཅིག་གིས་མང་ཆོགས་དང་མཉམ་ཏུ་བཅན་འཛུལ་བཀག་
 འཁོག་བྱས་ཀྱང་། ཆིང་གོར་མའི་ཤུང་དབྱང་མིན་གཞུང་གིས་བཅན་རྒྱལ་རིང་
 ལྷགས་ཀྱི་མཛུགས་ཏུ་གཉོན་རྒྱུར་ལུས་མེད་ཀྱི་རྩམ་འབྲུར་བརྩམས་ཏེ་དབྱིན་གོར་
 ཐོད་ས་གནས་བར་འོས་མེད་ཀྱི་ཆིངས་ཡིག་འཛོགས་ཏུ་བཅུག་པ་རེད། སྐབས་
 དེར་ཏུ་ལའི་བྲེ་མ་སྤྱོད་ཐོང་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིང་རྩ་ཉོར་གོར་མའི་སྐོག་གཡོང་ན་
 རྒྱས་འོག་དབྱུ་འཁོར་ནས་སོག་མར་རྩ་ཉོར་ཨོ་གོ་ལ་བསྐྱབས་བཅོལ་ཏེ་ཐོད་ས་
 གནས་འདི་མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་བྱལ་ནས་རྩ་ཉོར་གོར་མའི་ཤུང་རྒྱུ་བ་འོག་ཐོད་རང་
 བཅན་རྒྱལ་ཁབ་ཐེར་བ་ཞིག་ཡིང་རྒྱའི་རེ་བ་གནད་བ་རེད། སྐབས་དེར་རྩ་
 ཉོར་གོར་མའི་མིན་གཞུང་དེ་ཡ་མིང་ཤར་མའི་བཅན་བདག་གི་དོན་ཏུ་རི་བོན་
 དང་དམག་འབྲུག་བྱས་ནས་དམག་པམ་རྒྱུན་དམག་དོན་དང་ཆབ་མིན་སོག་
 རྒྱས་པ་ཆེན་པོ་སོན་མི་བྱལ་བ་ཆགས་པའི་སྐབས་དང་ཁེལ་ཏེ་འཆར་གཞི་དང་
 ཐོད་མ་བྱུང་བ་རེད། དེ་རྗེས་རྩ་སར་བཅའ་སྤྱོད་ཡམ་བན་ལན་དང་ཁོན་ཐོད་
 རྒྱུ་བ་ཤའི་ཡེར་ཤུང་སོགས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དཔོན་རིགས་ཟེ་རམ་ཅན་ལྱང་
 ཤས་ཡིག་གིས་རྒྱས་རྒྱལ་བྱས་པའི་འོག་མི་ཁོན་དང་། མེད་གཞི་འབའ་ཡི་མང་
 སོགས་ལྷུ་ཤད་ག་རྒྱུ་བ་ཆེ་བའི་དྲག་གཞོན་བྱས་ཤིང་། རིང་ཐོར་མ་ཐོན་པར་
 ཆིང་གོར་མའི་མིན་གཞུང་གིས་ཏུ་ལའི་བྲེ་མ་འདིའི་མཆོན་གནས་མེད་པར་
 བཟོས་ཟིན་པ་དང་། ཆབ་གསར་བསྐོ་གཞག་བྱེད་དཔོས་པ་སོགས་རྒྱ་ཐོད་
 མཐུན་སྤྱི་ལ་ལ་འཁོག་རྒྱུན་བཟོ་བའི་བྱ་ཐབས་མང་པོ་ཞིག་ལག་ལེན་བརྩར་བར་
 བརྟེན། གོ་སྐབས་དེ་དང་བརྩམས་ནས་དབྱིན་གོར་བཅན་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་པས་ཏུ་
 ལའི་བྲེ་མའི་མཆོན་གནས་དང་ཐོད་མི་རིགས་ཀྱི་རང་བཅན་ཐེར་བའི་ཁ་མཁས་

འདྲ་ཆགས་ཀྱི་བསྐྱེད་ཡོག་ ༡་ལའི་བླ་མ་སྤྲེལ་བཅུ་གསུམ་པས་དེ་ལྟ་བོར་
ཀྱི་རྒྱ་ཆེད་མི་དམངས་ཀྱིས་བསྟན་དག་དབྱིན་རི་ཟེར་ནས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་
ཁོང་ཁོ་བྱེད་དཀོས་སའི་དབྱིན་རི་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་རྒྱལ་ས་རམ་ལ་
བཞེན་ནས་བོད་འདི་མེས་རྒྱལ་དང་ཁ་བུལ་ཏེ་བོད་རང་བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་
འཛུགས་རྒྱུ་དེ་བ་གནང་ནས་སྤྲེལ་ཡང་དབུ་འཁོར་ཆེན་པོ་སྐབས་པ་རེད།

འོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་བཅོན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་ཆང་མས་མི་རིགས་གཞན་དག་
གི་ས་ཆ་བཅོན་བཟུང་བྱེད་ཆེད་མི་རིགས་དེའི་ནང་གི་མཚོ་རིམ་མི་སྣ་དང་།
ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་ཟེར་བ་སྐྱོད་ཀྱི་མིང་སྟན་པོ་
མང་པོ་ཞིག་བཏགས་ནས་ཁོ་པ་ཆོད་ཚུགས་སུ་འཕྲུག་གང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་
དང་། མཐར་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གི་རྒྱལ་ས་རམ་དང་། དམག་དོན་གྱི་རྒྱལ་ས་
རམ། སྤྱང་རྒྱུབ་རྒྱལ་ས་རམ་ཟེར་བ་སྐྱོད་པའི་དུད་ནས་མི་རིགས་དང་།
རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྐྱེ་ལ་ཞགས་ཐག་བསྟན་ཏེ་མི་རབས་མང་པོའི་བར་བར་མི་བྱུང་
པ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ༡་ལའི་བླ་མ་སྤྲེལ་བཅུ་གསུམ་པས་རྩ་རྩེས་སུ་བྱ་རྒྱུ་
ཨོ་གོ་དང་། དབྱིན་གོ་གཉིས་ལ་སྤྱབས་བཅོལ་གནང་ནས་བོད་རང་བཅོན་རྒྱལ་
ཁབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དེ་བ་གནང་བ་དེ་ནི་རན་སེམས་འཆང་བའི་བཅོན་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་པའི་བསྐྱེད་ལ་དབུ་འཁོར་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁོང་ལ་བསྐྱབ་
བྱ་དེ་སོབ་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་རྒྱུ་། ད་དྲུང་ཡང་མི་ཁག་གཅིག་གིས་བཅོན་
རྒྱལ་རིང་ལུགས་པས་བསྟན་པའི་ཞགས་ཐག་དེའི་ནང་དུ་མ་བསྐྱལ་རང་མོས་
ཀྱིས་འཛུལ་བའི་འོག་ནས་བོད་རང་བཅོན་རྒྱལ་ཁབ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་དེ་བ་
བཅོལ་ཆིས་བྱས་པ་དེ་ཆོད་གཉིད་ལམ་སྟེན་པོ་དེ་ལས་གཉིད་ག་དུས་སད་བྱུང་
ཀྱི་རེད་དམ། འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་འོ་རྒྱུས་པར་ཞོག་བོད་རང་གི་འོ་རྒྱུས་ཐོག་
ལ་འང་གོང་དུ་བཞོད་པ་ལྟར་སོག་པོ་རྒྱན་གར་ཆེ་དབང་རབ་བཟན་གྱིས་བོད་ལ་
བཅོན་འཛུལ་བྱས་ནས་ལོ་གསུམ་རིང་བོད་ས་གནས་སུ་དབང་རྒྱ་བྱས་པའི་འོ་
རྒྱུས་དེ་གཅིག་ཤུའི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡང་ཆོས་ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་

ཆའི་འོག་མགོ་བསྐོར་ཐེབས་ནས་མིང་དབང་ཤོར་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཆབས་ཆེན་གྱི་གནད་དོན་དེ་ཉ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

(༡༠) བོད་ས་གནས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སྡེད་པས་ཆོས་ལུགས་
དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་ཆ་ཁྱེད་ནས་རོ་ལོག་གིང་འབྱུག་
བསྐྱབས་ཏེ་ཆོས་མིང་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་
ཆ་མེད་དུ་སྤང་བའི་སྐོར།

བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ས་གྲང་། གྱི་ལ་1949ལོར་གྲུང་གོ་གྲུང་
ཁྲན་ཏར་གི་ཡང་དག་པའི་འགོ་བྱིད་འོག་བོད་ས་གནས་དང་ཐའེ་མན་གཉིས་
ཅམ་མ་གཤོགས་ཀྱལ་ཡངས་བཅེངས་འགྲོལ་བཏང་ཞིང་། ལོ་དེའི་ཟླ་10ཆོས་
1ཉིན་གྲུང་ཏཱ་མི་དམངས་མྱི་མཐུན་ཀྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཅུགས་པའི་བྱབ་
བརྒྱལས་བྱས་རྗེས། གྲུང་གོ་མི་དམངས་བཅེངས་འགྲོལ་དམག་བོད་དུ་
བསྡོད་ནས་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་རྣམས་མྱི་ཀྱལ་བཅན་འཛུལ་
པའི་སྐྱབས་ལུགས་དང་། བཀས་བཤོད་རྒྱུད་འཛིན་ཞིང་བཅ་ལམ་ལུགས་ཀྱི་
དབང་རྒྱར་འོག་ནས་བཅེངས་འགྲོལ་གཏོང་རྒྱར་ཐག་བཅད་པ་དང་། དུས་
མཚུངས་གྲུང་དབྱང་མི་དམངས་མིང་གཞུང་གིས་དེ་མའི་བོད་ས་གནས་མིང་
གཞུང་ལ་མཐོགས་མུར་གྲོས་མོལ་བྱས་ཏེ་བོད་ས་གནས་ཞི་བའི་སྐོར་ནས་བཅེངས་
འགྲོལ་གཏོང་རྒྱའི་གྲོས་མཐུན་འཛིག་ཆེད་འབད་བཅོན་རིམ་པར་བྱས་གྲུང་།
མེད་བྱིན་བཅན་ཀྱལ་རིང་ལུགས་ཀྱིས་བཀག་འཁོག་དང་གཏོར་བཤེག་གི་སྐོག་
གཡོ་རྩ་ཆོགས་ཀྱི་བྱིན་རན་དང་ཕྱད་དེ་ཞི་བའི་སྐོར་ནས་གྲོས་མོལ་བྱ་རྒྱུ་དེ་དུས་
ཐོག་དུ་འབྱུང་མ་བྱུང་པའི་ཐོག་ ཉ་ལའི་ཟླ་མ་ཟླ་མིང་བཅུ་བཞི་པ་མཚོག་གྲུང་
བོད་ས་གནས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་དཔོན་རིགས་ལོག་སྡེད་པ་ཁྱུང་ཤས་ཤིག་གིས་བཅན་

བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཤོ་མོར་ཡུལ་ཁྱོད་ཀྱི་གདན་འདྲེན་ཞུས་ནས་བཅན་ཆུལ་རིང་
 ཡུགས་པའི་ཆུབ་སྦྱོར་འོག་པོར་རང་བཅན་ཆུལ་ཁབ་ཅིག་ཏུ་འཇུག་བྱུང་བ་ཡོང་
 ཆུང་རེ་སྟོང་བཅངས་པ་རེད། ཡོང་གསལ་གྱི་བྱ་སྦྱོར་དེར་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཆེའི་མི་
 དམངས་དང་། གདན་ས་གསུམ་སོགས་དགོན་སྡེ་ཁག་ཆུལ་གཅེས་མཐོ་འབྲིང་
 མི་སྡེ་བཅས་ཀྱིས་བྱགས་དྲག་ཆེ་བའི་རོ་རྒྱལ་སོག་པའི་མཐར། ཡུང་དབྱང་མི་
 དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་ཤོས་མོལ་བྱ་ཆུ་དང་ལེན་མི་བྱེད་ཀ་མེད་བྱང་ཁིང་།
 ཉ་ལའི་སྤྲ་མ་སྤྱེའང་བཅུ་བཞི་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྲིད་དབང་བཞེས་
 རེས། 1951ལོའི་ཟླ་2པར་སྐབས་དེའི་བཀའ་སློན་ར་མོད་རག་དབང་འཇིགས་
 མེད་ཀྱིས་གཙུག་པོ་བྱས་པའི་མི་ལྷ་དབང་ཆ་ཚང་མ་ཡོད་པའི་འབྲུག་མིར་བསྐྱས་
 ཏེ་པེ་ཅིན་དུ་ཤོས་མོལ་བྱེད་པར་བཏར་བ་དང་། དེ་ནས་དུས་ཡུན་རྒྱ་བ་གཅིག་
 ཅུམ་ལས་མ་འཁོར་བར་དོན་གནད་གལ་ཆེའི་རིགས་མང་པོར་ཤོས་འཆམ་ཡུང་
 རྩེ། 1951ལོའི་ཟླ་5ཆེས་23ཉིན་པེ་ཅིན་ཆིང་ཀྱི་ཉིན་ཁར་ཆེན་ནང་དུ་ཡུང་
 དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་པོར་ཞི་
 བས་བཅིངས་འཁྱལ་ཡུང་ཐབས་སྒྲོར་གྱི་ཤོས་མཐུན་ལ་དངོས་སུ་མིང་ཉགས་
 བཀོད་པ་མ་ཟད། དེ་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ཉ་ལའི་སྤྲ་མ་མཆོག་ཡུང་ཤོ་མོ་
 བས་ལྷ་སར་ཁྱུང་ཐེབས་གནང་ཁིང་། ཟླ་10ཆེས་26ཉིན་ཡུང་གོ་མི་དམངས་
 བཅིངས་འཁྱལ་དཔག་དཔུར་ལྷ་སར་འཁྱུར་སྐབས་བོད་ཀྱི་ཆུ་ཆེའི་མེར་སྤྱེ་མི་
 དམངས་ཅུམས་ཀྱིས་སྤྱོ་སེམས་འཁོལ་བའི་དགའ་བསྟེན་ཞུས་པ་རེད། ཡུང་
 དབྱང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་དང་། བོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་པོར་ཞི་
 བས་བཅིངས་འཁྱལ་འབྱུང་ཐབས་སྒྲོར་གྱི་ཤོས་མཐུན་བཞག་པ་དེས་བོད་ས་
 གནས་སུ་བཅན་འཇུལ་བྱས་ནས་དབང་འོག་ཏུ་འཇུག་ཆུང་རེ་རན་འཆང་བའི་
 བཅན་ཆུལ་རིང་ཡུགས་པ་མཐའ་དག་ལ་རྒྱས་ལུན་གྱིས་རྒྱང་རྟེག་བཏར་བ་དང་།
 རྒྱ་བོད་མི་རིགས་བར་གྱི་མཐུན་སྦྲིལ་དང་། མི་རིགས་གཞན་དག་བར་གྱི་
 མཐུན་སྦྲིལ། བོད་རིགས་ནང་ཁྲལ་གྱི་མཐུན་སྦྲིལ་བཅས་སྤར་ལས་ལྷག་པར་

གོང་འཕེལ་དུ་ཕྱིན་པ། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། རིག་གནས།
མི་གངས་བཅས་དབྱིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གསར་དུ་བཞད་པ་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་
བའི་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྷན་གྱི་མདུན་ལམ་ཡངས་པོ་གསར་དུ་སྤྲེལ་བ་ལྟར་ཡོད།

ཡུང་གོ་མི་དམངས་བཅོངས་འཁྲོལ་དམག་བོད་དུ་འབྱོར་རྗེས། ཡུང་
ཡུང་བོད་ལས་དོན་ལྷུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་དང་། བོད་བརྒྱུད་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་པ་
དང་མི་དམངས་བཅོངས་འཁྲོལ་དམག་གི་དཔོན་དམག་བཅས་ཆང་མས་ཉར་
གི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱས་དང་། ཆོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱས་བཅས་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་
བཟུང་བར་བརྟེན། རྒྱ་ཆེའི་བོད་རིགས་མི་དམངས་ཆང་མས་ཡུང་གོ་ཡུང་ཁན་
ཉར་དང་། བཅོམ་ཡུལ་ཞིའི་བྱ་མས་བརྗེའི་རྒྱགས་ཁུར། མི་དམངས་བཅོངས་
འཁྲོལ་དམག་བཅས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་དགའ་ཞེན་བྱས་པ་མ་ཟད། བཅོམ་རིམ་མི་
ལྟའི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་ཡུང་གོ་རྟོགས་སད་ནས། ཡུང་གོ་ཡུང་ཁན་ཉར་དང་།
བཅོམ་ཡུལ་ཞིའི་དབུ་བྱིད་ཡང་དག་པའི་འོག་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་དང་།
མཉམ་དུ་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་བརྒྱུད་སྤྱི་ཆོགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་
སྟོན་ཏེ་རྒྱུད་རྒྱ་ལོ་འོད་ཟེར་སྟོང་ལྷན་གྱི་མདུན་ལམ་ཡོན་པ་མ་གཏོགས། དེ་
ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་ལམ་མེད་པ་གསལ་པོར་ཤེས་པ་རེད། ཆ་སྤྱིར་དེ་ཉི་ཤུའི་
འོག་སྟོན་མར། སྤྱི་ལོ་1956ལོར་བོད་རང་སྐྱོང་ཁུངས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཁང་
བཅུགས་པ་དང་དུས་མཚུངས་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་ཆོས་དམངས་གཙོའི་བཅས་
བཟུང་བྱེད་རྒྱུའི་རེ་འདུན་བཏོན་པ་མ་ཟད། བཅོམ་འབྱོར་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་གིས་
ཡུང་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཆོགས་སྤེའི་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་ཡོངས་སུ་བཅོས་བཟུང་བྱེད་རྒྱུ་
བརྗེ་བཀུར་དང་རྒྱ་བརྒྱུད་ལྷན་པ་རེད།

འོན་ཀྱང་བཅོམ་འབྱོར་དཔོན་རིགས་ནང་གི་རན་རེངས་པ་ཉུང་ཤིས་ཤིག་
གིས་ཕྱི་རྒྱལ་སྟོན་དམངས་གཙོའི་བཅོས་བཟུང་བྱེད་རྒྱུར་བརྗེ་བཀུར་བྱ་བ་
བྱས་ཏེ་སྟོན་ཏེ་གསར་བའི་ཆོགས་འདུ་འཆོགས་ནས་དམངས་གཙོའི་བཅོས་
བཟུང་ལ་དོ་རྟོགས་བྱེད་པའི་མཛུབ་གནས་བཞག་པ་དང་། བསྐྱེད་ལྡན་གྱི་བྱ་མས་

པ། མི་དམངས་འབྲུས་མི་ཟེར་བའི་ཆོགས་འདྲ་བརྩན་མ་འཆོགས་པ་སོགས་ཀྱི་
 ཐབས་རྩལ་ཆོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཀག་འཁོག་བྱས་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་
 ཀྱི་ལམ་ལུགས་དེ་ལྟ་མཐུན་ནས་གནས་ལུ་འཇུག་སྐྱུའི་རེ་བན་བཅངས་པ་རེད།
 སྐབས་དེར་ཁོ་པ་ཆོས་ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར། དམག་དོན་བཅས་ཀྱི་
 ཐབས་དམངས་གཙོའི་བཅས་བརྒྱུར་བཀག་འཁོག་བྱེད་པ་གཅིག་ཤུས་རུས་
 པ་ཆོན་བྱབ་ཀྱི་མེད་པ་དང་། ད་དྲུང་མི་དམངས་མང་ཆོགས་ཀྱི་བསམ་སྒྲིལ་
 འདྲ་ཤིས་འཕྲིན་ལས་ཐབས་ཀྱི་འཐབ་ཆོད་བྱེད་དཀོས་པ་མཐོང་ནས། ཆོས་
 ལུགས་དྲིལ་བརྒྱགས་བྱེད་པའི་ཆ་སྐབས་ཡོད་ཆོད་ཐེད་སྐྱེད་དེ་ཆབ་སྲིད་བསམ་
 སྒྲིལ་འཐབ་ཆོད་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲུགས་མང་པོ་བཟུམས་པ་རེད། དེའི་ནང་ནས་གཙོ་ཆེ་
 ཤོས་ནི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ནི་ཀྱང་འབྲུར་བ་ལ་གཤོག་པ་གཉིས་བྱུང་འབྲེལ་བྱེད་
 དཀོས་པ་ལྟར་རེད་ཟེར་བ་དང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྟན་ཀྱི་དར་རྒྱས་ཤུག་སྐྱུ་
 ཆོགས་པའི་ཕྱད་གསར་པ་འཇུགས་སྐྱེད་བྱེད་དཀོས་ཟེར་བ། བོད་ཀྱི་མི་
 དམངས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་སྐྱོན་རས་གཟིགས་ལ་དད་པ་བྱེད་
 མཁན་རེད་ཟེར་བ། ཆབ་སྲིད་ཐད་སྟོབས་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་ཤུག་སྐྱུ་ཆོགས་པ་
 ཡོད་པ་ཅམ་ལས་ཆོས་མེད་ན་སྐྱེ་བ་སྐྱེ་མའི་མདུན་ལམ་བརྒྱག་གི་རེད་ཟེར་བ།
 འཛམ་གླིང་ཆོག་མི་དམངས་ལ་ཁྲལ་མི་བརྒྱལ་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་གྱུར་མེད་
 ཅུང་། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་དང་དཀོན་པ་ཁག་གིས་བརྩས་པའི་ཁྲལ་ནི་དེ་ཆོ་
 དང་མི་འདྲ་བར་གཅུག་ལག་ཁང་དང་། དཀོན་པ་བྲམ་མ་གྲུ་པ་བཅས་ཀྱི་མཆོད་
 རྒྱལ་ལ་འཕྲོ་གི་ཡོད་པས་ཆོ་འདི་བྱི་གཉིས་ཀར་བསྟན་ནམས་ཆེན་པོ་གསོག་གི་
 ཡོད་པ་རེད་ཟེར་བ་བཅས་ཀྱི་སྒྲིང་སྒྲུགས་དེ་ཆོ་རེད། དེ་ཆོ་ཆང་མ་ནི་ཆོས་
 ལུགས་དང་མི་རིགས་ཀྱི་དར་ཆ་ཁྱེར་ནས་སྒྲིང་སྒྲུགས་བཟོས་ཏེ། ཁོ་པ་ཆོས་
 ཆོད་དཔག་བྱེད་པའི་ཆ་སྐྱེན་འཛོམས་མཆོམས་གསར་བཟེར་དོ་རྒྱལ་དང་།
 མེས་རྒྱལ་ལ་རྒྱབ་གཏོད་བྱེད་པའི་ར་ལོག་ཟེར་འབྲུག་སྒྲིང་སྒྲུའི་ཆབ་སྲིད་བསམ་
 སྒྲིལ་གསུལ་སང་རེད།

བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ལོག་སློང་པ་ཉུང་ཤས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པའི་ཟིང་འབྲུག་དེ་
 གི་དབང་སྐུར་གྲུལ་རིམ་ནང་པན་ཚུན་བར་འབྲུག་པ་རྒྱག་པའི་ཁྱི་འཛིང་ཞིག་ཙམ་
 བ་ནས་མ་ཡིན་པར། རྒྱབས་ཆེན་གྱི་གྲུང་གོ་གྲུང་ཁྲན་ཉང་དང་མཉེ་གྲུའུ་ཞིའི་
 དབུ་ཁྲིད་འོག་གི་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ཞིང་འཛོག་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་དང་བོད་ཀྱི་
 མཐོ་རིམ་ལོག་སློང་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་བར་རྒྱལ་པམ་ཐག་ཆོད་བྱེད་པའི་ཐ་མཉེ་
 དམག་འཐབ་ཅིག་དང་། ཐོག་མར་སློབ་སྦྱོང་གཉིས་བར་ཁྲག་མི་ཐོན་པའི་ཆབ་
 སྲིད་དམག་འཐབ་བྱས་པ་བརྒྱད་མཐར་ཁྲག་ཐོན་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དམག་
 འཐབ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། དམག་འཐབ་དེ་ལྟ་བུའི་ནང་བོད་ཀྱི་མངའ་
 བདག་ཆེན་པོ་གསུམ་མདུད་བྱུགས་གཅིག་སྤྱིལ་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྱེལ་
 གྱི་སྲིད་དབང་དེའི་གྲུལ་རིམ་གྱི་རང་བཞིན་དེས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་མ་
 གཏོགས་དུས་སྐབས་གཅིག་ནང་སློང་དུ་ཉེས་དབང་གིས་བྱུང་བ་ཞིག་ཙམ་བ་
 བས་མ་རེད། དེ་གི་སྐབས་དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱད་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་སྲིད་བྱུང་
 འབྱེལ་གྱི་གྲུལ་རིམ་རང་བཞིན་དང་། དེའི་ལོག་སློང་རང་བཞིན། དེའི་མཚོ་
 སྐོར་གྱི་རང་བཞིན་བཅས་གསལ་པོ་མཐོང་བུལ་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
 ཞིག་རེད།

ཁོ་པ་ཆོས་བསྐྱངས་པའི་གསར་བརྗེར་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ངོ་ལོག་ཟིང་འབྲུག་ཉིང་
 འཇགས་བཅད་ནས་ལོ་རྒྱུད་ཐུག་རིང་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་ངལ་ཚོལ་མི་དམངས་ཀྱི་
 མཚོ་བོར་གཞོན་པའི་རིམ་ཆེན་པོ་དེ་གཏོར་ཉེ་རན་རྒྱ་ཆོང་བའི་བགས་བཞོད་
 རྒྱུད་འཛིན་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྱེལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་མང་གཞི་མེད་པར་བརྩོས་པ་
 དེས་དེའི་ཉིང་གི་བཞོད་པའི་གསལ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐད་ཀྱི་དམིགས་བསལ་
 དབང་ཆའི་རིགས་ཆོང་མར་བྱུགས་མ་བྱལ་གྱི་རྒྱུད་རིག་ཆོབས་ཆེན་པོ་གྲུ་དེས་
 ཅན་རེད། བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཆོགས་དང་དགོན་པའི་ནང་གི་གྲ་
 པ་ཁག་གཅིག་བཅས་རང་ལུས་རང་དབང་བྱུང་ནས་ཐོན་སྲིད་བྱུགས་ལ་
 བཅིངས་འཁྱོལ་ཐོབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ ལོ་རྒྱུད་ཐུག་རིང་རྒྱ་ཆེའི་མི་

དམངས་མང་ཚོགས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྟ་ཚོག་དྲུང་འཕྱོད་ཀྱི་འཆོ་
 བ་སྐྱེལ་དགོས་པའི་འབྲུང་ཙ་ནི། བཀས་བཀོད་རྒྱུ་འཛིན་ཆོས་སྲིད་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ཁིང་བུན་ལམ་ལུགས་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་གསལ་པོ་སྟབ་པ་དང་།
 དངོས་འབྲེལ་ཆོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་རྣམས་རང་མོས་གྱིས་ཆོས་བྱས་
 པ་དང་། རྒྱལ་ཁབ་གྱི་ཙ་ཁྲིམས་ལ་བརྩི་སྲུང་བྱས་ན་རང་ཉིད་གྱི་འཆོ་བར་
 འགན་སྲུང་ཡོད་པ་བཅས་གྱི་ཚོག་ནས་རྒྱ་བདེ་བག་ཕེབས་སུ་གནས་ཆོག་པ་
 དང་། རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་མང་ཚོགས་རྣམས་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་རྟ་
 ཚོག་དྲུང་འཕྱོད་ཀྱི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་བའི་ཉི་མ་མཆུག་བསྐྱེལ་ཉེ་རང་ལུས་རང་
 དབང་ཐོབ་ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བདག་པོར་བྱུང་པ་དང་། དེ་ནས་བཟུང་ཐོད་གྱི་
 ཐོན་སྐྱེད་དང་། དཔལ་འཕྱོར། རིག་གཞུང་། མི་འཛོར་བཅས་གང་ཅིའི་
 ཐད་ནས་ལོ་རེ་ལས་ལོ་རེ་ཡག་ཏུ་ཕྱིན་ནས་རྟ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཡིན་པའི་ཐོད་ཉིང་
 པ་དེ་དར་རྒྱས་སུ་སྤྲོད་ཆོག་པའི་ཐོད་རྒྱུངས་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་བའི་
 འགོ་རྒྱུགས་པ་རེད།

གསུམ་ལ། མཆུག་བསྐྱེལ་གསལ་བཤད།

ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
 གནས་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེའི་ཚོག་ནས། ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་
 ལུགས་མ་ཟུང་གོང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་བདག་པོ་ཐ་དད་དུ་གནས་པའི་ལམ་
 ལུགས་དེར་རིམ་བཞིན་འབྱུར་ཕྱོག་བྱུང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་བདག་པོ་མི་
 གཅིག་གིས་བྱེད་པའི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 རོན་དངོས་དེ་ཡི་ཚོག་ནས། ཐོད་གྱི་ཆོས་སྲིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་དེ་སྐོ་
 པུར་དུ་བྱུང་བའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་མིན་པར། དེ་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་དང་། ལྷོ་

ཚོགས་ཀྱི་ཆར་གཞི། གཤམ་རིམ་གྱི་འབྲུང་ཙ་བཅས་ཏུ་ཅང་གཉིང་ཟབ་པོ་ཡོད་པར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་རེད།

(༡) བོད་ལ་ཚེས་མིང་གི་ཕྱི་འཕྲིན་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པའི་མོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཆུའོན་ནི། བོད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བ་དང་། གནས་པ། འཕེལ་རྒྱས་བཅས་ཀྱི་མོ་རྒྱུས་དང་འཕེལ་བ་དམ་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རྟེ། ལྷོ་མའི་དུས་རབས་བདུན་པའི་འགོར་རྒྱལ་པོ་ཤྲོང་བཙན་ལྷ་མ་པའི་སྐབས་པོར་དུ་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ཐོག་མར་དར་བ་ནས། རྒྱལ་པོ་ཤྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་བོད་ལ་རབ་བྱུང་གི་ལྷེ་ཐོག་མར་བཅུགས་པའི་བར་གྱི་མོ་གངས་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་རིང་བོད་ཀྱི་མི་དམངས་ཚོས་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་དང་བོན་པོའི་ཚོས་ལུགས་གཉིས་ཀར་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་མང་ཆེ་བ་བོན་པོའི་ཚོས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཚེས་ལུགས་ལ་དད་པ་བྱེད་མཁན་གྱི་མང་ཚོགས་ཡོད་པ་ལས་ཚོས་བྱེད་མཁན་གྱི་གྲ་པ་བྱུང་དུ་མེད་ཅིང་། ཚོས་བྱེད་མཁན་ཚོར་ཕྱི་ལོ་དཔོན་པ་བྱུང་དུ་མེད་ལ། དེ་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་དབང་ཆ་གང་ཡང་མེད་སྟབས། བོན་པོའི་ཚོས་ལུགས་དང་འབྲན་རྒྱུར་ལངས་པའི་སྟོབས་བྱགས་མེད་པ་བཅས་ཀྱི་ཐོག་མའི་དུས་སྐབས་སྟུག་ནས་ཡོད། རྒྱལ་པོ་ཤྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱིས་མིང་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ན་སོན་རྗེས་རྒྱ་གར་ནས་སྟོབས་པོན་པ་ལྷ་མོ་ལྷ་མ་དང་། མཁན་ཆེན་ཆེ་བ་འཚོ་སྐུ་པ་ལྷེ་ཏུ་མང་པོ་གདན་དྲངས་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་སྐུ་ལྷ་ཁང་མང་པོ་བཞེངས་ཤིང་། རྒྱ་གར་དང་རྒྱ་ནག་ནས་སངས་རྒྱུ་ཚེས་ཀྱི་ཚེས་དཔེ་མང་པོ་བོད་རྒྱུ་དུ་བརྒྱུར་བ་དང་། རྒྱ་པར་དུ་སང་མི་མི་བདུན་ཁེས་བོད་དུ་རབ་བྱུང་གི་ལྷེ་ཚུགས་བྱུབ་བམ་མི་བྱུབ་བཟག་དཔུང་ཆོད་ལྷ་བྱེད་མཁན་མི་བདུན་ལ་དགེ་ཚུལ་དང་དག་སྲོང་གི་སྟུང་པ་གནང་། རིམ་བཞིན་རབ་བྱུང་མི་གངས་སུ་མ་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་བར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བ་དེ་ཚོར་མཁན་པོ་བོ་ཉི་ལྷ་དུ་བཅུགས་རིང་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་ཟས་གོས་སྐུ་གང་དང་གང་དགོས་ཐང་གར་མ་ཐོ་སྟོད་

བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱལ་པོ་སྐེར་གྱི་དཔལ་འབྱུར་སྟོབས་ཤུགས་དེ་ཙམ་བཟན་
 པོ་མེད་ལྟེན། རྒྱལ་པོ་འདས་རྗེས་སྤར་བཞིན་གྱི་པའི་འཆོ་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོའི་
 མཛོད་ནས་མཁོ་སྟོད་བྱུང་མེད་པའི་པ་མེད་པར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་གི་སྤྱོད་མེ་
 བཅན་མ་འདས་མོང་ཙམ་དུ་སྟོབ་དཔོན་དང་། མཁན་པོ། ལྷ་པ། སྐྱམ་མེན།
 ཆོས་ལུགས་སྟོབ་གཞེར་བ་བཅས་ལ་ཡོ་རྒྱུ་དེའི་བུ་འབྱུང་དང་། ལྷ། མར།
 ལོས་རྒྱ། རྟལ་ཤོག་སོགས་མང་ཉུང་རིམ་སྟོད་དཀོས་པ་དང་། ལྷ་པ་མེ་དེར་
 འབངས་མི་ཁྲིམ་གསུམ་དེ་དབང་ཆོག་པ་བཅས་ཀྱི་གནད་འབེབས་མ་བཟོས་ཀ་
 མེད་བྱུང་བ་དང་། ཆོག་མར་རྒྱལ་པོའི་མཛོད་ནས་ཡོ་རྒྱུ་དེར་སོགས་སྤྱངས་
 པའི་ལམ་ལུགས་དེར་ལེགས་བཅོས་བཏང་ནས་གྲུ་པའི་འཆོ་བ་སྤྱིད་གཞུང་ནས་
 འགན་ལེན་བྱས་པ་དེ་ནི། ཆོས་བྱེད་གྲུ་པའི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆད་བཟན་པར་
 གནས་བྱུང་པའི་བྱ་བ་བས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་
 ཁྲིམས་ལྟར་ཁྲིམས་སྤྱང་ཡང་དག་པར་བྱས་ན་གྲུ་པ་རྣམས་ཐོན་སྤྱིད་བྱས་ཏེ་རང་
 ཁར་དག་སོས་ཀྱི་འཆོ་བ་སྤྱིལ་བྱུང་བཅས་མེད་པ་དེར་སྤྱིད་གཞུང་ནས་བཙུ་
 འཆོག་དང་སྤྱང་སྟོབ་བྱས་པ་ཞིག་དེ། ལམ་ལུགས་དེ་སྤྱུ་མ་ཐུང་ནས་རྒྱན་
 འཁྱེད་སྤྱིད་བྱུང་ན་ཆོས་བྱེད་དཔེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆད་དེ་ཆད་
 དེས་ཅན་ཞིག་གི་ཉེར་དུ་ཆོད་འཛོན་བྱེད་བྱུང་གི་ཡོད་ལྟེན་ཆོས་བྱེད་དཔེ་
 འདུན་པའི་ནང་གི་ཁག་གཅིག་སྤྱིད་དབང་བཟུང་མཁན་གྱི་བདག་པོར་བྱུར་
 བས་ཆོས་སྤྱིད་གཞེས་ཀའི་དབང་ཆ་དེ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཚོ་རིམ་མི་སྤྱིའི་ལག་དུ་
 བཟུང་བའི་ཆོས་སྤྱིད་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་རྒྱལ་བྱུང་གི་མ་དེ།

འོན་ཀྱང་ཆོས་བྱེད་གྲུ་པ་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆད་སྤྱིད་གཞུང་གིས་
 འགན་ལེན་བྱས་པའི་ལམ་ལུགས་དེ་གྲུ་པའི་མི་འཕྲོ་ཏ་ཅང་ཉུང་བའི་གནས་
 རྒྱལ་པོ་སྤྱིལ་མཐུད་ནས་རྒྱན་འཁྱེད་སྤྱིད་བྱུང་གྱུར་གྲུ་པའི་མི་འཕྲོ་ཏ་མང་དུ་
 བྱུང་ནས་ཁོ་ཆོད་འཆོ་བ་སྤྱིད་གཞུང་གིས་འགན་སྤྱང་བྱུང་པའི་ཆོད་ལས་བཟལ་
 ཆེ་ལྟར་སྤྱིད་གཞུང་གི་ཡོང་སྟོ་ལས་འགྲོ་སྟོ་རིམ་དུ་སོང་ནས་སྤྱིད་གཞུང་ལ་

དཔལ་འབྱོར་ཐོག་གྱུར་གྱུན་ཆེན་པོ་ཐོག་སྟེ། སྲིད་གཞུང་ནང་གི་ལས་ཕྱེད་
དཔོན་རིགས་རྣམས་ཀྱི་སྒོ་ལ་མ་བཟས་པ་དེ་ཆེར་འགྲུ་མ་བཟད། སྲིད་གཞུང་
གི་ཡོང་སྒོ་ལས་འགྲུ་སྒོ་རི་ཅམ་མང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་འབྲུང་ཁྲངས་རྒྱ་ཆེའི་
མང་ཆོགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ཁྲར་པོ་ཡང་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆེ་རུ་སོང་ནས་མཐར་སྲིད་
གཞུང་དང་མང་ཆོགས་གཉིས་ཀ་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ནས་དབུལ་ཁོང་སོངས་པ་
ཞིག་ཏུ་འབྱུར་རྒྱ་དང་། སྲིད་གཞུང་གི་དཔལ་འབྱོར་སྐར་གཞི་བརྟན་པོ་མེད་
ན་དེའི་སྲིད་དབང་ཡང་འཛོར་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད།

དེར་བརྟེན། རྒྱལ་པོ་བྱིསྐོར་ལྗེ་བཙན་དང་། ལུ་མེ་བཙན་པོ། ལུ་ཉིག་
བཙན་པོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལྷ་པ་ཏ་ཅང་མང་པོ་མེད་སྐབས་ཆོས་ཕྱེད་ལྷ་པོའི་འཆོ་
བ་རྣམས་སྲིད་གཞུང་ནས་ཐོགས་སྐྱངས་པའི་ལམ་ལུགས་དེར་གནས་ཤིང་། ལྷ་
པོ་དེ་ཆོར་བཅན་གཡོག་ཡོད་ཀྱང་། ས་ཁོང་དང་། འཕྱོག་ཐང་། སེམས་ཅན་
སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་སོགས་གཟན་པ་དང་། བཅན་གཡོག་བདག་པོ་ཤ་སྟོག་
ཡོན་རུང་། རྒྱལ་པོ་བྱི་རལ་པ་ཅན་གྱི་དུས་སུ་སྟོང་ལྷང་མཚུར་ལུར་ཡོད་པའི་
དགོན་པ་དང་། ལྷ་སའི་སྟོགས་བཞེར་ཡོད་པའི་དགོན་པ་རྒྱུད་བ་བཞི་ཡི་ལྷ་པོ་
རྣམས་ལ་འཆོ་རྟེན་དུ་ས་ཁོང་དང་། འཕྱོག་ཐང་། སེམས་ཅན། བཅན་གཡོག་
བཙན་རང་བདག་གི་དབང་ཆ་རྒྱད་པའི་འགོ་བཅུགས་ཏེ་ཁོ་ཆོའི་འཆོ་བ་རྣམས་
སྲིད་གཞུང་གིས་ཐད་ཀར་སྟོང་མི་དགོས་པ་བྱས་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲར་པོ་ཡང་
དུ་གཏོར་བའི་བྱ་ཐབས་བརྒྱུད་བ་དེས་རྗེས་སུ་སྲིད་གཞུང་ལ་འབྱུར་སྟོག་རི་ལྷ་ར་
རྒྱུད་ཡང་ཆོས་ཕྱེད་ལྷ་པོ་རྣམས་ཀྱི་འཆོ་བའི་རྒྱ་ཆེད་སྐར་བཞིན་གནས་བྱུང་པའི་
འགན་སྐྱུང་བྱས་པ་རེད། སྐབས་དེའི་བཙན་སྒྲིགས་དང་འབྱུར་སྟོག་དེ་ནི་ཆོས་
ཕྱེད་དགོ་འདུན་པ་རྣམས་བཅན་གཡོག་ཡོད་ཀྱང་ས་ཁོང་དང་། འཕྱོག་ཐང་།
སེམས་ཅན་སོགས་མེད་པའི་བཅན་གཡོག་བདག་པོ་ཞིག་ནས། ས་ཁོང་དང་།
འཕྱོག་ཐང་། སེམས་ཅན། བཅན་གཡོག་བཙན་ཆ་ཆེད་ཡོད་པའི་ཁོང་བཅན་
བདག་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྱུར་འགོ་རྒྱགས་པ་དང་། མཐར་ལམ་ལུགས་དེ་རི་རྒྱས་

འཕེལ་ལ་སོང་ནས་དུས་ཡུན་ཡོ་གངས་བཞི་བརྒྱ་ལྷག་ཙམ་རིང་རྩ་ཕྱིར་གསར་དུ་
དར་བའི་ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་ཁག་གི་དཔོན་པ་དང་། མཛེ་རིམ་མི་ལྷན་
པོད་ས་གནས་ཁག་གི་ས་ཁོང་དང་། འཕྲོག་ཐང་། སེམས་ཙན། བུན་གཡོག་
བཅས་བདག་བབྱང་བྱེད་པའི་གཞི་རྒྱ་རྒྱུང་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ནི་བོད་ལ་ཆོས་སྲིད་
བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཆགས་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ལྷ་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུན་
དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱང་གཞི་ཡིན།

(༡) ཆོས་སྲིད་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཟུབ་བའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་རྒྱང་
གཞི་དང་གལ་རིམ་གྱི་འབྱུང་ཙན་པོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་ཁག་གི་མཛེ་
རིམ་མི་ལྷན་ཉུང་ཤས་ཤིག་ཐོག་མར་བུན་གཡོག་གི་བདག་པོ་ཡིན་པ་ནས་རིམ་
བཞི་ས་ཁོང་དང་། འཕྲོག་ཐང་། ལུགས་རིགས། བུན་གཡོག་བཅས་སྒྲིབ་
བབྱང་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁོང་བུན་བདག་པོར་ལྷུར་པ་དང་། ལྷ་པ་མང་ཆེ་བ་
རྣམས་མཛེ་རིམ་མི་ལྷན་དེ་ཆོའི་གཉའ་གཞོན་དང་། བུ་གཞོག་མྱུང་མཁན་
དབུལ་ཕོངས་ཤིག་ཏུ་ལྷུར་ཁོང་། ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པ་ཆང་མའི་འཆོ་བའི་
བརྟེན་ས་ནི་ཆོས་དད་ཡོད་པའི་མི་གཞན་དག་གིས་དད་འབུལ་བྱས་པའི་འཆོ་
བའི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་པ་མ་གཏོགས་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་ཏེ་རང་ཁ་རང་གསོས་
བྱབ་ཐབས་མེད་པ་དང་། བཀས་བཞོད་རྒྱུད་འཛོན་ཁོང་བུན་ལམ་ལུགས་འོག་
རྒྱ་ཆེའི་མང་ཆོགས་རྣམས་གཉའ་གཞོན་དང་བུ་གཞོག་ཆང་ལས་འདས་པ་
མྱུང་དཔོས་པའི་རྟུག་བསྐལ་མ་བཟོད་པའི་དབང་གིས་ཁོང་བུན་ཁག་གཅིག་
རྟུག་བསྐལ་དེ་ལས་གཡོལ་ཐབས་བྱེད་ཆེད་ལྷ་པའི་ནང་དུ་སྤྲིགས་ལུགས་བྱས་ཏེ་
ཁོང་བུན་རྩ་བའི་རྟུག་བསྐལ་མྱུང་མི་དཔོས་པར་གཞན་བརྟེན་གྱི་འཆོ་བས་ཉེ་མ་
འབྲེལ་བྱུང་ཙམ་གྱི་དབུལ་ཕོངས་ཤིག་ཡིན་པ་བཅས་ཆོས་བྱེད་དགེ་འདུན་པའི་
ནང་གལ་རིམ་ཁག་གཉིས་སུ་བྱས་པ་མ་ཟད། མཛེ་རིམ་མི་ལྷན་དེ་ཆོར་དཔལ་
འབྱོར་གི་རྒྱང་གཞི་ཆང་མཛེ་ཙམ་ཡོད་ལྟམས་ཁོང་པོགས་མར་གཏོང་བ་དང་།
ལེན་པ། རྒྱུད་ལྷེའི་བྱ་ལོན་གཏོང་བ། ཆོང་རྒྱག་པ་སོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་

འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་ཐབས་སྣ་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་
 གྲོགས་ཁག་གཅིག་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ཏུ་གཅིག་ཕྱད་བྱེད་བྱུང་བ་བྱང་བ་དང་།
 དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆོ་གནས་དེ་སྤྱད་སྤྱོད་བྱེད་ཆེད། ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་ཁག་
 གི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ལྟར་གསུམ་གྱིས་དུས་སྐབས་དེར་སྟོབས་ཕྱགས་ཆེ་བའི་ཆབ་
 སྤྱིད་ཀྱི་སྟོབས་ཕྱགས་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་བཅོལ་བ་དང་། ཁག་གཅིག་གིས་རང་ཉིད་
 ཀྱིས་དངོས་སུ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བ་བཅས་བྱ་ཐབས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་
 རྒྱས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་ཕྱགས་དང་། དཔལ་འབྱོར་གྱི་དམིགས་
 བསལ་དབང་ཆའི་ཆོ་གནས་སྤྱད་ཐབས་མི་བྱེད་ཀ་མེད་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཐོད་ལ་
 ཆོས་སྤྱིད་ལུ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འབྱུང་བའི་གྲུལ་རིམ་གྱི་འབྱུང་ཆ་རེད།

(༣) ཐོད་ལ་ཆོས་སྤྱིད་ལུ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོ་རིམ་
 དུས་རིམ་མཐོ་ཤོས་སུ་སྤྱིབས་སྐབས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་
 གིས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་འགོ་རྒྱུགས་པའི་དང་པོ་ནི་ས་སྐྱ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚུགས་
 ཁག་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕག་ཟུ་བཀའ་བརྒྱད་ཚུགས་ཁག་ དེ་རྗེས་ཀམ་
 བཀའ་བརྒྱད་ཚུགས་ཁག་ མཐའ་མཆུག་དཔེ་ལུགས་ཚུགས་ཁག་བཅས་ཀྱིས་
 རིམ་བཞིན་ཐོད་ས་གནས་ཀྱི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ཞིང་། དུས་སྐབས་དེ་དག་གི་
 རིང་ལ་ཆོས་ལུགས་ཆོགས་པ་ཁག་བར་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་
 འཐབ་ཚྭ་ནི་འགལ་བ་གཙོ་བོ་གཞིན་བཟུང་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་ལུགས་
 ཁག་བར་གྱི་ལྟ་བ་མི་མཐུན་པའི་འཐབ་ཚྭ་ནི་འགལ་བ་ལས་པའི་གནས་སུ་
 བརྟན་ཡོད་པ་རེད། མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་འཐབ་ཚྭ་བྱེད་
 སྐབས་དབང་རྒྱུར་གྲུལ་རིམ་པ་ཆོས་ནམ་ཡིན་ཡང་ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་མི་རིགས་
 རང་བཞིན་དང་། ས་ཁུལ་རང་བཞིན་ལྟར་པའི་མང་ཆོགས་ཀྱི་དད་མོས་སྟོབས་
 ཕྱགས་ལེད་སྤྱད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་འཐབ་ཚྭ་ལ་ཞབས་འདགས་ལྷ་གི་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷག་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་ཟུབ་མཐའ་ཁག་གིས་དབང་རྒྱུར་གྲུལ་རིམ་ནང་
 ཁུལ་བར་མཆོད་གཞིས་མི་མེར་འཕྲོག་རེས་དང་། སྤྱིད་དབང་འཕྲོག་རེས་ཀྱི་

འཁབ་ཚད་རྒྱ་རར་ཆེ་བའི་འགལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དེ་ནས་ཡིན་ཡང་མྱེ་ནས་ཡོང་བའི་
 བཅན་རྒྱལ་རིང་ལུགས་པ་ཆོས་ལེད་སྟུང་ནས་མི་རིགས་གཅིག་གི་ནང་ཁྲལ་ཁ་
 བལ་ཆེ་ཏུ་བཏང་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟོབས་ལྷགས་པོད་ས་གནས་སུ་སེམ་འཇུལ་བྱ་
 སྐབས་འབྱུང་གི་ཡོད་པ་དེ་ནི། པོད་ས་གནས་ནང་ཁྲལ་དུ་ཆོས་ལུགས་སྟོབས་
 ལྷགས་ཆོགས་པ་ཁག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པའི་མིན་དབང་གི་སྟོབས་ལྷགས་
 དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ལྷགས་ལེད་སྟུང་དེ་ཆོས་ལུགས་སྟབ་མཐའ་གཞན་
 དག་ལ་གཉའ་གཞན་ལྟེན་པའི་ཆབ་མིན་ཆོག་གི་མིན་རྒྱས་ནོར་འཁྲལ་ཅན་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེའི་རྩ་བ་མཐར་གཏུགས་ན་སེམ་བྱུང་པོད་ས་
 གནས་མིན་གཞུང་གིས་ཆོས་ལྟེན་དགེ་འདུན་པ་ཆོར་པ་ཆོད་གཏན་ཁེལ་གྱིས་
 ཆོགས་སྟོང་པའི་ལམ་ལུགས་ལག་ལེན་བཟུང་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་
 ལྷགས་མེད་པའི་དབང་གིས་ཆོས་ལྟེན་དགེ་འདུན་པ་ཆོར་མཆོད་གཞིས་ས་ཁོང་
 དང་། འཁྲོག་ཐང་། སེམས་ཅན། ཐུན་གཤོག་བཅས་རང་དབང་གི་དམིགས་
 བསལ་དབང་ཆ་སྟུང་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཆོག་གི་མིན་རྒྱས་ནོར་འཁྲལ་ཅན་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དེད།

ད་ཆ་གྲུང་གོ་གྲང་ཁྲན་ཏང་གི་ཡང་དག་པའི་དབུ་བྱིན་འོག་ པོད་ཀྱི་རྒྱ་
 ཆེའི་རལ་རྩལ་མི་དམངས་རྣམས་བཀའ་སྟེན་ལྟུང་འཛིན་ཆོས་མིན་བྱུང་
 འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་འོག་ནས་དཔོན་སྐུ་རང་དབང་ལྡན་པའི་བཅོངས་འཁྲལ་
 སྐབ་ནས་བདེ་མྱིད་ལྡན་པའི་འཆོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱ་བྱུང་བ་མ་ཟད། དཔོན་འབྲེལ་
 ཆོས་ལ་དད་པ་ལྟེན་མཁན་གྱི་ཆོས་ལྟེན་དགེ་འདུན་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་མིན་
 མཉམ་འབྲེལ་ཆོས་མེན་མིན་གྱི་ལམ་ལུགས་འོག་ནས་བཅོངས་འཁྲལ་སྐབ་
 རྟེ། རྒྱལ་གཅིག་ཁྲིམས་སྲུང་གི་འཁྲལ་ལམ་འོག་ཆོས་དད་རང་མོས་ཀྱི་དབང་ཆ་
 ཡོངས་སུ་སྟོང་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ འཆོ་བའི་ཐད་ལའང་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཐུགས་
 ཁུར་ལྟ་རྟོག་གནང་སྟེ་སྟོ་བདེ་བག་ཐེབས་ཀྱི་རང་ནས་ཆོས་ལྟེན་ཆོག་པ་དང་།
 མིན་རྒྱས་ལག་ལེན་བཟུང་བའི་ནང་གཤོན་ཐལ་གྱི་ནོར་འཁྲལ་ཤོར་བ་རྣམས་

ཡུང་ཉར་ཡུང་དབྱང་གིས་དུས་ཚོག་རྒྱ་ཡོ་བསྐང་གནང་དང་གནང་ཐུས་རེད།

ཐོད་བྱེ་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་ལམ་ལུགས་ནང་རྒྱན་རིང་འཆོ་བ་བསྐྱེལ་ཉེ་
སངས་རྒྱས་ཚེས་ལུགས་དང་བཟུ་གཞིག་གལ་རིམ་གྱི་བག་ཆགས་གཉིང་ཟབ་
ཡོད་པའི་རྒྱལ་རྒྱའི་མིང་ཅན་རང་རང་འདྲ་བ་ཡང་། ཡུང་གོ་ཡུང་ཁྱན་ཉར་གི་
བྱམས་བཅའི་ལུགས་ཁྲར་འོག་གསར་བཅའི་ལས་དོན་ནང་ཁྱེད་ཀྱིས་ནས། མར་
ལའི་གསུང་ཚིག་དང་། མཐོ་ཙེ་རྒྱང་གི་གསུང་ཚིག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཞར་དང་ཞོར་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་དང་། རང་ཡུང་ཚན་རིག་
སྤར་བས་ཐོད་བྱེ་ཡོ་རྒྱས་ཡིག་ཆ་མང་པོ་བཟུས་པ་བརྒྱད། ཚེད་སྦྱབ་དངོས་
གཙོ་སྦྱ་བའི་ཡོ་རྒྱས་ལྟ་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཅུང་ཟད་གཉིང་ཟབ་ཙམ་ཡོན་སྦྱབ་པ་དང་
མཛོད་རྒྱ་ཆེ་རྒྱ་སྤང་བ་འདི་ལ་བཟུ་རུས། དེ་སྔོན་རང་ཉིད་དགོན་པའི་ནང་ལྷ་
མ་བྱས་ཉེ་འཇམ་མིང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཇུར་ཕྱོག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་འབྲེལ་རྒྱས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་གང་ཡང་ཤེས་རྟོགས་མ་ཡུང་བ་དེ་དང་བསྐྱར་ན་དག་འཆོར་སྤྱོད་ས་
པའི་ཡུབ་འབྲས་རེད་བསམ་གྱི་འདུག སྤར་སྤང་ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཉིང་པ་
དང་། ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་བྱ་བ་ཉིང་པ། ཡོ་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཉིང་པ་བཅས་ལ་ཞེབ་
འཇུག་དང་བཞག་དཔྱད་བྱས་པའི་གོ་རིམ་བརྒྱད་དེར་རབས་ཀྱི་བྱ་དངོས་
གསར་པར་ངོས་འཛིན་དང་བསྐྱབ་བྱ་ལེན་རྒྱར་རང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་པོ་བྱེ་
སྦྱབ་པ་ཡུང་བར་བརྟེན། ཐོད་བྱེ་ཚེས་མིང་གྲུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་གང་འདྲ་
བྱས་ནས་ཡུང་བའི་ཡོ་རྒྱས་སྐོར་ལ་རང་གི་ལྟ་ཚུལ་དངོས་གནས་གང་ཡོད་ཐུས་
གསར་མེད་པར་གྱིས་པ་ཡིན་པས་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཚམ་ཡིག་འདི་ལ་
ལེགས་བཅོས་དང་སྦྱོན་ཆ་གང་ཡོད་དགོངས་འཆར་དང་། རིན་ཐང་ལུས་པའི་
བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་བྱ་རྒྱ་བཅས།

པེ་ཅིན་ཡུང་དབྱང་མི་རིགས་སློབ་ཡུའི་དགེ་མིང་།

དུང་དཀར་སློབ་ཐང་འཕྲིན་ལས་ཀྱིས།

1979ལ།

རྩོམ་ཡིག་འདིའི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་རིགས་སྐོར་རྒྱུད།

བོད་ཡིག་གི་དབྱུང་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་སྐོར།

- [1] བ་བཞེད་ཞབས་བཏགས་མ་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ།
- [2] ཚལ་པ་སི་རུ་དགེ་བའི་སློ་སྒྲོས་སམ་ཀུན་དགའ་རྩོ་རྩེས་མཛད་པའི་
《དེབ་ཐེབ་དམར་པོ་》མི་འདྲ་བ་ཁག་བཞི།
- [3] དགའ་ལྷན་ཁྱི་སྟག་བཙ་ལུ་པ་ཤ་ཆེན་བསོད་ན་མས་གྲགས་པས་མཛད་
པའི་《དེབ་ཐེབ་དམར་པོ་》གསར་མའམ་རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་མེ་མིག་》
- [4] འགོས་ལོ་གཞོན་རུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་《དེབ་ཐེབ་སྟོན་པོ་》
- [5] དཔའ་པོ་གཙུག་ལག་སྤེང་བས་མཛད་པའི་《ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་
དགའ་སྟོན་》
- [6] ལྷག་ཚང་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་མཛད་པའི་《རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་》
- [7] ཏ་ལའི་སླ་མ་སྤྱི་སྤེང་ལུ་པས་མཛད་པའི་《བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེབ་
དབྱིད་ཀྱི་རྒྱལ་མའི་རྒྱ་དབྱངས་》
- [8] ཐུའུ་བཀུན་ལྷོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་《ཐུབ་མཐའ་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཁྲུང་ས་དང་འདོད་ཚུལ་བསྟན་པ་ལེགས་བཤད་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་》
- [9] ལུམ་པ་མཁན་ཆེན་ལེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི་《རྒྱ་དཀར་
ནག་བོད་སྟག་གི་ཡུལ་དྲུ་དམ་པའི་ཆོས་བྱང་རྒྱལ་བཤད་པ་དཔག་
བསམ་སྟོན་བཟང་》
- [10] དཔལ་མང་དགོན་མཆོག་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་མཛད་པའི་《རྒྱ་བོད་རྟོར་

སོག་གི་ལོ་རྒྱུས་བྱིས་པ་འབྲུག་པའི་འབབ་སྟེགས་》

- [11] མི་བཟང་མགོན་པོ་སྐུ་བས་བྱིས་མཛད་པའི་《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་》
- [12] རྩོ་ནང་རྒྱ་ར་རྒྱ་ཐས་མཛད་པའི་《རྒྱ་གར་ཆོས་འབྱུང་དགོས་འདོད་ཀྱན་འབྱུང་》
- [13] རི་ཚོ་ཆེ་དཔོན་ཆང་ཆེ་དབང་རྒྱལ་བྱིས་མཛད་པའི་《སྟོ་རྩང་ཆོས་འབྱུང་བྱུང་བསྟན་གསལ་བྱེད་》
- [14] བྱ་གེ་མཁན་ཆེན་ངག་དབང་བྲགས་པས་མཛད་པའི་《མངའ་རིས་ཆོས་འབྱུང་》
- [15] སོག་པོ་དམ་ཆོས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《ཆེན་པོ་རྟོར་བྱི་ཡུལ་དུ་དམ་ཆོས་དར་ཚུལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་པད་མ་དཀར་པོའི་ཐུང་བ་》
- [16] ཡ་ཐེས་ངག་དབང་ཀྱན་དགའ་བསྟན་ནམས་བྱིས་མཛད་པའི་《ས་སྐྱའི་གདུང་རབས་རིན་ཆེན་བང་མཛོད་》དང་དེའི་ཁ་སྐོར་མཛད་བྱུང་མེད་པ།
- [17] འབེ་ལོ་རྩ་བ་ཆེ་དབང་ཀྱན་བྱིས་མཛད་པའི་《ཀམ་ཀམ་ཆང་གི་ཆོས་འབྱུང་།》
- [18] བག་སྟོམ་པ་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་བྱིས་མཛད་པའི་《མདོ་ལྷན་ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་རྒྱ་མཆོ་》
- [19] རྩེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《དགའ་ལྡན་ཆོས་འབྱུང་ལྷུན་མེར་པོ་》
- [20] རྩེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《བྱི་མས་ཡིག་དྲངས་ཤེལ་ཐེ་ལོང་》
- [21] འཛིག་པོ་ངག་དབང་བསྟན་འཛིན་བྱིས་མཛད་པའི་《ཆལ་གྲང་ཐང་གི་དཀར་ཆག་འགྲོ་མགོན་ཞལ་ལུང་》
- [22] བཀའ་པ་དཀར་ཤག་པས་མཛད་པའི་《རྩེ་པ་རིན་སྤངས་པའི་གདུང་

རབས་》

- [23] ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པའི་《འདུལ་བ་ལྷུང་མེ་བཞིའི་སྤྱིང་བཞི་ཚུགས་བསྟུས་》
- [24] རྒྱའི་སི་དུ་བྱང་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པའི་《བཀའ་ཆེམས་དེ་བ་ཐེར་》
- [25] རུ་ཡེ་ཤེས་མེང་གས་མཛད་པའི་《རུ་ཡེ་རྩེ་བའི་རྣམ་ཐར་དང་དེའི་ལྟན་ཐབས་》
- [26] 《མཁའ་འཕྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་ཐར་གཉེར་མ་》
- [27] ཆ་ཉར་དགེ་བཤེས་སློབ་བཟང་རྒྱལ་བྱིས་མཛད་པའི་《ཙོང་ཁ་པའི་རྣམ་ཐར་བདེ་ལེགས་ཀྱན་གྱི་འབྲུང་གནས་》
- [28] མེར་སྤྲད་མཁན་པོ་གཤམ་པ་མཁས་གྱུ་བ་ཀྱིས་མཛད་པའི་《དགེ་ལྡན་སློབ་གཤམ་པའི་ལྟན་གྱི་རྣམ་ཐར་》
- [29] གཡང་བ་ཆོས་རྩེ་དཀོན་མཆོག་སྤྱུ་བས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་དང་པོ་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་ཀྱི་རྣམ་ཐར་》
- [30] པཌ་ཆེན་བསྐྱེད་ནམས་གཤམ་པས་མཛད་པའི་《ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་གཉིས་པ་དགེ་འདུན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་》
- [31] ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་ལྷ་པས་མཛད་པའི་《ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་གསུམ་པ་བསྐྱེད་ནམས་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་》
- [32] ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་ལྷ་པས་མཛད་པའི་《ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་བཞི་པ་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་》
- [33] ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་ལྷ་པས་མཛད་པའི་《རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་དུ་གྱུ་ལའི་གོས་བཟང་》
- [34] རྩེ་སྤྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་མཛད་པའི་《ཉ་ལའི་སླ་མ་སྤྱེང་ལྷ་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་ཁ་སྐྱོང་》

- [35] རྩེ་སྤྱི་དུ་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱིར་ལུ་པའི་གསེར་གདུང་འཛམ་གླིང་རྒྱན་གཅིག་གི་དཀར་ཆག》
- [36] རྩེ་སྤྱི་དུ་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱིར་བྱུག་པ་ཚངས་དབྱུངས་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་》《གསང་བའི་རྣམ་ཐར་》
- [37] ལུང་སྐུ་རྣལ་པའི་རྣ་རྩེས་མཛད་པའི་《ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱིར་བདུན་པ་སྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་དཔག་བསམ་སྟེ་མ་》
- [38] དེ་མ་རྟ་ཐོག་བྱ་བ་དེ་ལེགས་རྒྱ་མཆོས་མཛད་པའི་《ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱིར་བརྒྱད་པ་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་འཛམ་གླིང་ཐ་གྱུར་ཡང་པའི་རྒྱན་》
- [39] ལུང་ཕྱོག་ཡོངས་འཛིན་བྱམས་པ་རྩལ་གྲིམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《ཏ་ལའི་བླ་མ་སྐུ་ཕྱིར་བཅུ་གསུམ་པ་བྱུང་བ་ལྟན་རྒྱ་མཆོའི་རྣམ་ཐར་རིན་ཆེན་ཕྱིར་བ་》
- [40] པཌ་ཆེན་ཨེར་རྟེ་ནི་སྐུ་ཕྱིར་ལུ་པ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《པཌ་ཆེན་ཨེར་རྟེ་ནི་སྐུ་ཕྱིར་བཞི་པ་སྟོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཁ་སྐོར་》
- [41] པཌ་ཆེན་ཨེར་རྟེ་ནི་སྐུ་ཕྱིར་ལུ་པ་སྟོ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་《རང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་འོད་དཀར་ཅན་གྱི་ཕྱིར་བ་》
- [42] འཇམ་དབྱུངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྱིར་གཉིས་པ་འཛིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་《འཇམ་དབྱུངས་བཞད་པ་སྐུ་ཕྱིར་དང་པོ་དག་དབང་བཅོན་འགྲུས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རོ་མཚར་སྐལ་བཟང་འཇུག་རོགས་》
- [43] ལུང་བཀྱན་ཆོས་ཀྱི་ཉི་མས་མཛད་པའི་《ལུང་སྐུ་རྟ་ཐོག་བྱ་རྣལ་པའི་རྣ་རྩེའི་རྣམ་ཐར་དག་ལྟན་བཅུན་པའི་མཛེས་རྒྱན་》
- [44] 《རུན་རྟོང་ནས་ཐོན་པའི་ཐོད་ཡིག་གི་ཐོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤོག་ཀྱི་ལག་བཞི་》

- [45] 《ལྟ་ས་པོ་ཉ་ལའི་ཕོ་བྲང་གི་མདུན་ངོས་སུ་ཡོད་པའི་རྩ་རིང་མེ་མའི་འོ་བུས་》
- [46] 《ཀླུ་ཕྱེ་དཀར་ཆུང་ལྟ་ཁང་གི་རྩ་རིང་གི་འོ་བུས་》
- [47] 《སྟོད་ལྷང་མཆུར་སྤྲད་གོན་པར་ཡོད་པའི་རྩ་རིང་གི་ཡི་གེ་འོ་བུས་》
- [48] མདོ་མཁར་ཞབས་དྲུང་ཆེ་རིང་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་《ཕོ་ལྟ་མི་དབང་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོགས་བརྗོད་》
- [49] རྩ་རིང་བསྟན་འཛིན་དཔལ་འབྱོར་གྱིས་མཛད་པའི་《རྩ་རིང་གྲུང་པ་རྩེ་ཉའི་མི་རབས་ཀྱི་བྱུང་བ་བརྗོད་པ་》

རྒྱ་ཡིག་གི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་ཆའི་སྒྲིང་།

- [1] ཨེན་ཀེ་སིའི་གསུང་ཚུལ་《ཕྱེ་ལི་ཉེ་ལི་ཞི་མེ་ལེན་སྟེ་ཐུང་བཞི་པ་》
- [2] མར་ཁེ་སིའི་གསུང་ཚུལ་[ཡིའུ་ཐའེ་མི་རིགས་ཀྱི་གནད་དོན་སྒྲིང་]
- [3] དེང་སྐབས་པར་སྐྱོན་བྱས་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་《ཁྱུང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་ཚོགས་བསྟུས་》
- [4] ལྷོ་མཐུན་ཀོ་མོ་རོས་མཛད་པའི་《ཁྱུང་གོའི་སྟེ་ཚོགས་ཀྱི་དྲུས་རིམ་འཕེལ་འགྱུར་སྒྲིང་བཤད་པ་》

ལ་རྒྱལ་སྒྲིབ་བྱི་དོགས་གཙོ་དམ་ཆོགས།

རྒྱལ་ཆོག་རེ་རེ་ལ་ཡང་མཐའ་དྲག་དང་རྒྱལ་བཞིའི་སྒོ་ནས་བཤད་རྒྱལ་མི་
 འདྲ་བ་མང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་། དེའི་ནང་ནས་དུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་
 རྒྱུ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བའི་བཤད་རྒྱལ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་བཤད་
 པའི་མྱ་བཟའ་སྐར་ས་སའི་འགྲོས་མི་འདྲ་བའི་ཚོགས་གཟའ་སྐར་ཁ་ཤས་ཀྱི་
 འགྲོས་ཞིབ་རྒྱ་རྒྱུ་གས་དགའ་བས་མཁས་པ་ས་སས་ཀྱང་ལྷང་རིགས་དུ་མས་
 དབྱེད་ནས་རང་ལྷགས་རེ་བཞག་སྟེ། དེ་དང་མ་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་དགག་པ་
 རྒྱག་པ་བཅས་བྱས་ཡོད། དེ་ཆོའི་ནང་ནས་ཁག་གཅིག་ནི་འཕྱར་མི་མཐུན་པ་
 ལས་ལྷང་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ནི་འཕྱར་སྟེན། འགའ་ཞིག་ནི་འཕྱར་བཅོས་
 བྱས་པ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷང་འདུག་པ་འདི་དག་དང་འདི་མ་དག་གི་ཁ་
 ཆོན་བཅད་པ་མིན་རྒྱ་དགའ་བར་སྟངས་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆ་བསྟན་ས་ནི་
 དགའ་ལོ་མངོན་ལྷང་གི་མདོ་དང་། 《འདུལ་བ་ལྷང་》ལས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་ལྷན་ན་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བརྟེས་པ་ན་གྲགས་འཛིན་མ་ལ་ཡང་ཁྱེའུ་
 ཞིག་བཅས་སོ། ལྷ་བ་ཡང་རྒྱ་གཅན་གྱིས་ཟིན་ཏོ། ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 སངས་རྒྱལ་པའི་ཉིན་མོ་དེ་ལ་ལྷ་བ་གཟའ་འཛིན་ལྷང་བར་བཤད་པ་གཞི་བཟུང་
 ནས་རང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་རི་མོ་འགྲིག་མ་འགྲིག་ལ་བྱལ། 《ཆོས་དཔེ་པད་དགར་
 ཞལ་ལྷང་》(འདི་ལྷ་ཡིག་ཅམ་མ་ཟད་མ་ཡིག་རྣམས་ཀྱང་མཁས་ཀྱང་ཁོར་
 བཟང་རྒྱ་མཆོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅམས་པ་ཡིན་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་
 རྒྱ་རྒྱེད་དམ་ཆོས་སྲིད་སངས་རྒྱལ་རྒྱ་མཆོ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས། དེའི་ནང་གི་དགག་

པ་འགའ་ཞིག་དང་ཚུལ་བྱང་སོགས་སུག་པ་ལྷན་སྐྱབས་ཀྱི་མཆོས་ལྷན་པ་ཡིན།
ནང་པོད་ཀྱི་མཁས་པ་གཞན་དག་གི་བརྟན་ཚིས་སོགས་ལ་དགག་པ་མང་པོ་
དང་། ལྷག་པར་དུ་མཁས་སྐབ་རྗེ་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དགག་པ་བྱས་འདུག་
པ་དེ་ལ་དཔུང་གཏམ་ཅུང་ཟད་བཞོད་ན།

མཁས་སྐབ་རྗེ་འི་《དུས་འཁོར་རིག་ཆེན་དེ་ཉིད་ལྷན་པར་》སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ལོ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་རྒྱ་བཟང་གིས་ཤམ་རྩ་ལར་ལོ་གཅིག་
གི་རིང་ལ་ཙ་རྒྱུད་བརྟན་ཅིང་འབྲེལ་པ་བཙམས་ཏེ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཞལ་
ཡས་ཁང་བཞེངས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལོ་གཅིག་ལྷེ་ལོ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
ལྷན་གྱི་གྲངས་ལས་ལོགས་སུ་ལྷག་པོར་བགྲང་དཀོས་ཏེ། ལྷན་པས་ཙ་རྒྱུད་
བརྟན་པའི་ལོ་འདི་ནས་འོག་དུ་རྒྱག་བརྒྱའི་ལོ་ཡིས་ཞེས་པ་ཡིན་པས། ལོ་རྒྱག་
བརྒྱ་པོ་དེ་ཡི་རྒྱན་མ་ཙ་རྒྱུད་ལྷན་པའི་དུས་དེ་ལ་བཟུང་བས་ལོ་གཉིས་པོ་ནི་ལོ་
འདི་ནས་ནི་རྒྱག་བརྒྱ་ཞེས་པའི་ཁོངས་སུ་མ་གཏོགས་པའི་ཡིན་རོ། ཞེས་དང་།
ས་གའི་ཉིའི་མོ་རེངས་ཀྱི་ཆ་ལ་སངས་རྒྱས་ཤིང་དེའི་ཆོ་རྒྱ་བ་གཟམ་བཟུང་བར་
བཤད་ལ། དེའི་ལོ་དེ་ནི་རྒྱ་མོ་རྩ་ཆོགས་ཀྱི་ལོ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷན་བརྟན་
ཚིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་རྗེ་སྐད་བཤད་པ་བཞིན་འདས་ལོའི་གྲངས་གཞིར་བཞག་པའི་
ཉིང་ནས་ལྷགས་རྒྱག་གི་ཚིས་བྱས་ཏེ། ལོ་དེའི་ས་གའི་རྒྱ་བའི་རྒྱ་དག་བཅལ་
ནས་དེའི་ཉིའི་ནི་ག་ཚིས་བྱས་པ་ན། གཟའ་གནས་སུ་གཅིག་ནས་ཆ་ཤས་བཅའི་
བར་རྣམས་ཤར་ནས་གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་དང་ལེགས་པར་འགྲིག་པར་འཇུག་
པའི་ཡིན་ལྷན་གྱི་བརྟན་ཚིས་ཀྱི་འདས་ལོ་འཛིན་ཚུལ་སོགས་རྣམ་པར་དག་ཅིང་
ཡིད་ཆོན་དུ་རུང་བར་འབྱུང་ལ། ཙ་རྒྱུད་བརྟན་པའི་ལོ་དང་། རྒྱ་བཟང་གིས་
ཆོས་བརྟན་པའི་ལོ་གཉིས་རྒྱག་བརྒྱའི་ཁོངས་སུ་ཚིས་ན་གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་
འདི་མི་འཆར་ལ། གཅིག་མ་བགྲངས་པར་ཚིས་ན་གཟའ་འཛིན་གྱི་རི་མོ་དང་
འགྲིག་འོང་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་སྐབ་པས་ཞེས་གསལ།

༡	༡༧	༡	༡༩	༧	༡༧
༡༧	༡༧	༡༧	༡༧	༧༧	༡༧
༧༧	༡༧	༧༧	༡༧	༧༧	༧༧
༧	༠	༧	༠	༧	༧
༧	༧	༧	༧	༡༠	༡༠
གཟུང་།	ཆེ་སྐར་།	ཉི་སྐར་།	ཙ།	གདོང་།	མཐུག

དེ་ལ་《པད་དཀར་ཞལ་ལྷང་》ལས་དགག་པ་བཞུང་པ། ཡང་དེ་ག་མཛད་ཁ་
 ཅིག་གིས་རྒྱུད་འཆད་པའི་ཐོག་མར་བསྟན་ཅིས་མཛད་པ་ན་ཙ་རྒྱུད་གསུངས་
 པའི་ལོ་དང་རྒྱ་བཟང་གིས་ཤམ་ལྷ་ལར་འབྲེལ་པ་ཙོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་གཅིག་ལྟེ།
 ལོ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་ལྷ་དབང་སོགས་ཀྱི་རྒྱག་བརྒྱལས་ལོགས་སུ་བབྱང་མི་དགོས་
 ཉེ། དེའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྩ་ཞེས་བཞོད་ནས་སྐར་ཡང་ལོག་ཏུ།
 ལོ་འདི་ནས་ནི་རྒྱག་བརྒྱུ་ལོ་ལྷ་ཞེས་སོགས་རྒྱུད་ཀྱི་ལོ་དག་པ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་ཙ་རྒྱུད་བསྟན་པའི་ལོ་དང་། རྒྱ་བཟང་གིས་ཙོམ་བསྟན་པའི་ལོ་
 གཉིས་ཀ་རྒྱག་བརྒྱུ་ཁོངས་སུ་བབྱངས་ན་གཟུང་འཛིན་གྱི་རིམ་འདི་བཞུག་མི་
 འཆར་ལ། དེ་ནས་གཅིག་མ་བབྱངས་པར་ཅིས་ན་འགྲིག་འོང་བ་མཛོན་སུམ་
 གྱིས་བྱུང་པས། ཞེས་པ་དང་། སྐར་བསྟན་ཅིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་
 འདས་ལོའི་བྱངས་གཞིར་བཞག་ནས་ཡར་ལོག་གི་ཅིས་བྱས་ན་རྒྱ་མོ་རྒྱ་ཆོགས་
 ཀྱི་ལོའི་ས་གའི་ཉའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རིམ་ལྷགས་སུ་མས་བཞག་པ་དེ་ཉིད་གིས་
 ལྷ་རྩ་འདི་དག་ལ་ནི་ཁོང་ལོག་འགལ་བ་དང་། རང་གི་བསྟན་ཅིས་ཀྱི་ལོ་
 བྱངས་གཞིར་བཞག་ན་ཡར་ལོག་གི་གཟུང་འཛིན་མི་འཆར་བ་དང་། ལྷགས་སུ་
 མའི་རྗེས་སུ་འབྱངས་འདུག་པ་ལ་རྗེས་སུ་བཞུང་པ་ཡོད་པའི་ཉེས་པ་ལྟེ་ནོངས་
 པ་གསུམ་གྱིས་རེག་པའོ། ཞེས་བཞོད་ནས་དགག་པ་བྱས་སོ།

དེ་ལ་སྟོན་དང་པོ་ནི་གཏན་ནས་མེད་ཉེ། སྐར་བྱངས་པའི་དེ་ག་ཆེན་ནང་།

སངས་རྒྱལ་པའི་ཕྱི་ལོ་ཙུང་གསུངས་ལོ་དང་། ཟླ་བཟང་གིས་སློབ་བསྐྱངས་
བཞེངས་ནས་ཆོས་བརྟན་པའི་ལོ་གཉིས་པོ་ལྷ་དབང་སོགས་ཀྱི་ལོ་དེའི་ཁོངས་སུ་
མི་བཤང་བེར་བ་ལས། དེ་ལས་ལོགས་སུ་མི་བཤངས་པར་དེའི་ཁོངས་སུ་
བཤངས་ཟེར་བ་གཏན་ནས་མེད་པ་ནི་རིག་ཆེན་རང་གི་ཆོག་གོང་དུ་བཞོད་པ་
ནས་གསལ་ཞིང་། དེ་དང་ལོག་དུ་བཤད་པའི་ལོ་ཡི་དག་པ་གཉིས་ལ་འགལ་
འདུཀང་མཁྱེགས་བརྒྱབ་ནས་ལྷགས་ལྷམ་གྱིན་ཏེ་འཇམ་གླིང་ལྷལ་ཡང་མི་རྟེན་
དོ།

དེའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེན། སངས་རྒྱལ་པའི་ལུབ་མོའི་ཟླ་འཛིན་གྱི་ཐད་དུ་
རིག་ཆེན་ལས། ལོ་ལྷ་མ་གཉིས་ལས་གཅིག་བཤངས་ནས་གཅིག་པོས་མ་
བཤངས་ན་ལྷ་དབང་སོགས་ཀྱི་ལོ་དྲུག་བརྒྱའི་གངས་དེ་འགྲིག་གསུང་རྒྱ་མིན་
པར། དེ་ལུབ་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་རི་མོའི་ཆེད་དུ་ལྷེ་རི་ལྷར་ཞེན། ལོ་དྲུག་བརྒྱ་
སོགས་འདས་ལོའི་ལྷེད་དུ་ལོ་ལྷ་མ་གཉིས་ལས་སློབ་བསྐྱངས་བཞེངས་ལོ་རིལ་པོ་
བཤངས་ནས་དེའི་ཐོན་མའི་ལོ་གཅིག་པོ་རྩལ་རྩལ་མ་བཤངས་པར་དེའི་ཟླ་བ་
བཅུ་དང་ཞག་བཅོ་ལྷ་བརྟན་ནས་ཡར་ལོག་གི་རི་མོ་བྲིས་ན་དེ་ལུབ་གཟུང་
འཛིན་ཡོད་པ་དང་ཉག་ཉག་འགྲིག་ཡོང་བེར་བ་ཡིན།

རྒྱུན་གཉིས་པའང་མེད་དེ། རིག་ཆེན་གྱི་ལྷགས་གཞིར་བཞག་ནས་བྱིད་
རང་ནམ་པ་ཆོས་ཀྱང་བྱེད་ཅིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཞིབ་པར་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་ངེས་པ་ཡར་ལོག་
གི་ཅིས་བྱས་ན་རྒྱ་རྩ་ལོའི་ས་གརྒྱ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྷའི་རྟེན་མོར་རི་མོ་འདི་ལྷ་བྱ་ཤར་བས་
དུས་ཆེད་དང་། ལྷ་གར་དང་ཐོད་ཀྱི་ས་ཆོགས་བར་ས་སྐྱ་དང་རྩོ་རྩོ་གདན་བར་
དཔག་ཆད་བརྒྱ་ཡོད་ཁྱད་ལ་མན་ངག་ལྟར་གྱི་ཕྱི་རྒྱུན་བྱས་པས་འཕགས་ལྷལ་
དཔུས་ཀྱི་མོ་རེངས་ཀྱི་ཟླ་འཛིན་དང་ཉག་ཉག་འགྲིག་ཡོང་ངོ་།

༤		༣༥	༡	༡༧	༡	༣༤	༠	༡༧
༡		༣	༣༧	༥༤	༣༤	༡༧	༣༥	༡༥
༤༠		༤	༧	༥༤	༥༥	༡༣	༧༤	༧༤
༠	༡༣	༠	༥	༥	༥	༠	༥	༥
༠	༧༣	༡༣	༧	༤	༤	༤	༡༧	༡༣
གཟའ།	རིལ་ཆ།	ཞི་རྒྱ།	གཟའ།	ཟླ།	ཉི་དག	ཙ།	གཏོང།	མཇུག

འདི་ལ་མཁས་གྲུབ་ཅོར་བཟང་རྒྱ་མཚོས་ཞལ་ལྷང་བྱ་ཡིག་གི་ནང་སྟོན་གྱི་བྱེད་
 ཚིས་ཉིད་གྱི་སྐབས་སུ་དག་པར་འདོད་པའི་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉེར་གཅིག་གི་ཚུས་
 འཕྲོའི་སྤང་ནས་ཡར་ལོག་གི་རི་མོར་ཚིས་ན་རྒྱ་རྩ་ལོ་དེ་དང་དེའི་ཐུ་བྱའི་འགའ་
 ཞིག་གི་བར་དུ་ས་གའི་ཉའི་མཚན་མོར་ཟླ་འཛིན་རི་མོ་མི་འཆར་ལ། ཟུས་གྱི་
 བྱེད་ཚིས་གྱི་ཡར་ལོག་ལ་དེ་ལྟར་ཤར་ཡང་བྱེད་ཚིས་ལ་ལོ་མང་པོ་ནས་རྒྱན་
 འབྱུང་བའི་དེས་པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ནི་ཕྱག་པ་རྒྱན་གྲུབ་རྒྱ་མཚོའི་བཞེད་
 པ་དང་བརྒྱན་ཆེད་ཅམ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་སྟོན་གྱི་བྱེད་ཚིས་འགའ་ཞིག་
 དག་པས་དེ་ལ་དེའི་རི་མོ་མ་ཤར་ཡར་རྒྱན་མེད་ཅིང་། ཟུས་གྱི་བྱེད་ཚིས་
 མཁས་གྲུབ་ཟེ། འཇམ་དབྱངས་ཆོས་མཁོན་སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བྱེད་ཚིས་
 ཅི་(མེ་མཁའ་རྒྱ་མཚོ་ལ་བརྒྱ་དང་གྲུ་གཉིས་ཀྱིས་འབྲིས་པའི་ཉིས་བརྒྱ་ཉེར་
 གཅིག་གི་ གཞན་ཟུས་གྱི་ཚིས་འཕྲོག་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་འདྲ་བས་) དེའི་སྤང་
 བས་ཚིས་པ་ནི་བྱེད་ཚིས་སྟོན་མ་ལས་ཚིས་རྒྱལ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་པས་ཚིས་འཕྲོ་
 གའི་སྤང་ནས་ཡང་དག་པར་བྲིས་ན་ད་ལྟར་ཡང་འཆུགས་མེད་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
 དང་། ལྷག་པར་དུ་འདིར་བཞོད་པའི་བྱེད་པའི་རི་མོ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཞིབ་ཅིང་
 ཞལ་ལྷང་གི་གྲུབ་ཚིས་དང་རགས་ཞིབ་ཆེར་མེད་པར་མ་ཟད། མིག་སྐར་དང་
 གཟའ་འཛིན་ལ་གྲུབ་ཚིས་ལས་ཀྱང་ལྷག་པ་ཡོད་པར་བརྟེན་ཅི་རྒྱལ་འདི་གའི་
 སྤང་ནས་ཡར་ལོག་བྱས་པའི་རྒྱ་རྩ་ལོའི་ས་གའི་ཆོས་བཙོ་ལྟའི་གཟའ་འཛིན་རི་

མི་ནི་ནོར་འབྲུལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཡིན།

དེ་ལས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱིན་ཕྱོད་ཅིས་ཏེ་ཅང་རགས་པ་ཞིག་ལ་ལོ་དེར་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་མེད་པས་མེད་གོ་ཆོད་པ་དང་། སྤྱག་ལུགས་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་པའི་ད་ལྟའི་བྱེད་ཅིས་ཞིབ་ཤུ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་གཟའ་འཛིན་རིམ་ཤར་ཡང་དེས་གོ་མི་ཆོད་ཟེར་བ་ནི་ཁ་དབང་བཙན་པ་ཅམ་ལས་རྒྱ་མཚན་གཞན་དག་རྒྱ་རྒྱ་གང་ཡང་མི་འདུག།

སྤྱག་ལུགས་པས་ཤུག་ལྟ་ནི་ཤིང་ན་ལོའི་ས་ག་རྒྱ་པའི་ཆོས་བཙུང་སངས་ཀྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་འཆར་གྱི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་པ་མེན་ཏེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཞལ་ལྷང་ལྟར་གྱི་ཤུབ་ཅིས་ལ་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་ཤར་ན་ཡང་བྱེད་ཅིས་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་ཅིས་ལུགས་ལ་རིམ་སྒྲུངས་ལྟག་འདི་འདྲ་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་བས་དེ་ལྟར་གཟའ་འཛིན་མེད་པ་རེད། གལ་ཏེ་བྱེད་ཅིས་ལ་གཟའ་འཛིན་རིམ་མ་ཤར་ཡང་། ཤུབ་ཅིས་ལ་ཤར་བས་རྒྱུན་མེད་ཟེར་ན་དེ་ཡང་མི་འགྲིག་ཏེ། དེ་ལྟར་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་ཤར་བ་ཅམ་གྱིས་མི་འགྲིག་པར་རྒྱ་འཛིན་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་དགོས་པ་མ་ཟེད། ཤུབ་ཅིས་ལ་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་ཤར་ཡང་རྒྱ་འཛིན་ཡོད་པའི་དེས་པ་མེད་པ་དང་། བྱེད་ཅིས་ནམ་དག་ལ་གཟའ་འཛིན་གྱི་རིམ་ཤར་ན་དེས་པར་རྒྱ་འཛིན་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུབ་པ་དང་། ཞལ་ལྷང་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ལྟར་པོ་དོན་ཤུབ་དབང་རྒྱལ་དང་། ཕྱི་སྤྱི་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་འཛིན་ཡོད་མེད་བྱེད་ཅིས་ལ་ལྟ་དགོས་པ་དང་། འཛིན་པའི་དུས་ཆོད་ཐད་ཤུབ་ཅིས་ལ་ལྟ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དོན་ལ་གནས་པ་རེད།

ཡང་། ཞལ་ལྷང་རྗེས་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱིས། དུ་རྟོན་དང་མཁས་ཤུབ་

སོགས་ཀྱིས་འདྲ་པའི་བྱེད་ཅིས་ནི་ཉི་ཟླ་ཟླ་གཅན་གཟའ་ལྟ་གང་གི་སྐབས་
 ལྟའང་འཁོས་མི་ཐོག་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ལྟ་བུ་ཅིས་ཀྱི་ཅིས་སྐངས་ལྟར་བྱེད་
 སྐབས་ཐོག་སྐར་དང་འགྲིག་པ་ཉུང་ཞིང་ལྟག་པར་དུ་སླིང་འདྲིའི་མི་ཀྱན་གྱིས་
 མངོན་ལུས་དུ་མཐོང་རྒྱའི་གཟའ་འཛིན་ཡང་ཐོག་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་ཞི། དཔེར་ན་
 རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་ས་ཡོས་ཟླ་བ་ལྟ་པའི་ཟླ་འཛིན་ཞིག་བྱེད་ཅིས་ལ་མ་
 བར་ཡང་། ལྟ་བུ་ཅིས་ལ་ཤར་བའི་དབང་གིས་ལྟ་བུ་ཅིས་ལ་མཁས་པ་མང་པོས་
 རགས་ཞིང་གཉིས་ཀ་མཐུན་པའི་ཟླ་འཛིན་ཡོད་ཟེར་བའི་སྐྱེད་ལྟ་ས་དང་།
 མི་འབྲས་སོགས་སུ་སྦྱར་སྐྱོང་ཡང་། དེ་རྒྱུ་ཟླ་འཛིན་མ་བྱུང་ཟེར་བའི་སྦྱང་
 ལྟ་མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེད་ནང་གསལ་བ་ལྟ་བུ་དེང་སང་ཡང་ལྟ་བུ་ཅིས་ཀྱིས་མི་ཐོག་པ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱུང་བཞིན་པ་རེད།

ཡང་། ཡར་ལུང་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཆེ་པས། ཟླ་གཅན་གཡས་སུ་འཁོར་བ་དང་།
 ཉི་ཟླ་གཡོན་དུ་འཁོར་བ་གཉིས། འཕྲད་མཚམས་ཤར་གྱི་སྒྲིགས་ཡིན་ན། ཉི་
 མ་རྒྱུ་ནས་འཛིན་པ་ཅི། ཞེས་དྲི་བ་བཏོན་པ་དེ་ལ་མཁས་པ་མང་པོས་ལན་
 འདྲ་ཐོན་ལྟ་ཆོགས་རྒྱབ་ཡོད་ཀྱང་། ཟླ་མཚན་ཡང་དག་པ་ནི། ཟླ་བ་སྟོབ་པའི་
 ཞོར་ལ་ཉི་མ་སྟོབ་པ་ཡིན་ཅང་ཉི་མ་སྟོབ་སྒྲིགས་རྒྱབ་རོས་ནས་མགོ་རྒྱགས་པ་
 རེད། དེའི་གནས་རྒྱལ་ག་འདྲས་རེད་ཟེར་ན། ཟླ་བ། ཉི་མ། ཟླ་གཅན་
 གསུམ་ནི་རྗེས་མ་རྗེས་མ་ལས། སྟོན་མ་སྟོན་མ་རྒྱང་འཁོས་དལ་བ་ཡིན་ཅང་།
 ཉི་འཛིན་ལྟར་དུས་ཟླ་བ་སྟོན་དུ་ཡོད་པའི་རྗེས་སུ་ཟླ་གཅན་སྟོབས་ནས་ཟླ་བའི་
 རོག་རྒྱ་རྒྱུ་སྐབས་ཟླ་བའི་ཤར་རོས་ནས་སྟོབ་པ་ན། ཉི་མ་ཡང་ཟླ་བའི་ཉིང་དུ་
 སྟོབས་པ་དང་། ཟླ་བ་ཟླ་གཅན་གྱིས་སྟོབ་པ་དེས་ཉི་མའི་རྒྱབ་རོས་ནས་སྟོབ་
 ཡོང་བ་ཡིན། དཔེར་ན་རབ་བྱུང་བརྒྱ་གཅིག་པའི་མོ་ཞིག་གི་ཟླ་བ་གསུམ་པའི་
 གནམ་གང་གི་ཉི་རྩོས་ལ་ཉི་མ་རྩེལ་འཛིན་ཞིག་བྱུང་དུས་ཉི་མའི་མཐའ་ལ་ཨ་

མོང་འདྲ་བ་ཞིག་ལྟས་པ་དེ་དུས་མི་ཚང་མས་མཐོང་ཡོད་པ་དེ་ནི། 《མངོན་པ་མཛོད་》ལས་ཟླ་བ་ལས་ཉི་མ་ཆེ་བར་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་ཉག་ཉག་འགྲིག་ཏེ། སྐབས་དེར་ཟླ་བ་དང་ཉི་མ་གཉིས་ཐད་ཀར་ཡོད་ཐོག་ཕན་ཚུན་བར་ལ་ཐག་ཉེ་པོ་བྱས་ནས་བཞུད་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་སྟབས་ཟླ་བ་ཟུང་ལ། ཉི་ཟླ་གཉིས་བར་རྒྱང་ཐག་རིང་པོ་ཡོད་དུས་ཟླ་བས་ཉི་མ་སྤྲིབ་ན་ཡང་མཐའ་ལ་ཡ་ཡོང་ལྟ་དུ་དེ་མཐོང་རྒྱ་ཐེད་པ་དེ་ནི་སོ་སོའི་ལག་པའི་རྒྱབ་ཀྱི་ཐག་རིང་པོའི་རི་མཐོང་བ་ནང་ལྟར་རེད་དོ།

3	26	3	26	0
44	42	42	32	2
32	26	26	36	40
4	0	0	3	3
3	2	2	3	4
				26
གཟུང།	འབྲུག།	ནི།	གདོང་།	ལྟག

① མཚན། ① རེ་བྱ་མིག་འདྲིའི་ཐོག་མའི་ཕྱིས་གཞི་འབྲུངས་ལོ་རྒྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ལྷགས་བྱ་ཡན་ནི་སྟེ་ལོ་1681དང་འདས་ལོ་རྒྱུང་བཅུ་གསུམ་པའི་མེ་ལོས་ཡན་ནི་སྟེ་ལོ་1747པར་ཕྱིས་གཞི་བཟུང་གིས་ལོ་ཁམས་གཏན་ནུལ་པའི་ལྷག་ཆ་མཚན་པོས་འབྲི་གནང་མཛད་ཅིང་། རེ་བྱ་མིག་འདྲི་ཉིད་འབྲི་བའི་དུས་ཚོད་ཚོད་དཔག་བྱས་ན་སྟེ་ལོ་1957ལོར་བབས་པས་ཐོག་མའི་ཕྱིས་གཞི་བཟུང་བའི་དུས་ཚོད་ལས་ལོ་210ཟླ་བའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་སྐབས་དེར་འབྲུངས་འདྲས་ལོ་ཚིགས་གང་བབས་འཆལ་ཡིག་གིས་འགོད་གནང་མཛད་པ་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ནས་ར་འཛོད་ཅིང་། རེ་བྱ་ཀྱང་སྐབས་འགར་ལོ་ཁྱད་དེ་དང་མི་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཡོང་འདུག་པ་ཅི་ཆ་མ་འཆལ་ལགས། — རོར་བྱང་ཨོ་རྒྱན་ནས།

② རེ་བྱ་མིག་འདྲིའི་མ་ཡིག་ནང་ཚུལ་པ་པོས་ལྷག་ཆ་དམར་པོ་དང་ཐོན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགོད་གནང་མཛད་འདུག་པ་དེ་དུས་མ་འབྲུལ་པར་རྒྱག་སྐབས་དམར་པོ་ནམས་ཡིག་ནག་དང་ཐོན་པོ་ནམས་ཡིག་དཀར་པོ་འགོད་ཡོད། བལྟ་ཞིག་པས།

ཕུ་ཀྱུ་ཕྱེ་འི་འབྲུངས་མོ་དང་འདས་མོའི་སྐོར་པོད་ཚུལ་མི་འབྲུ་བའི་རྟེན་མིག

འཁྲུ་མི་འབྲུ་བའི་མིང་།	འབྲུངས་ མོ།	འདས་ མོ།	རབ་བྱུང་'༡༡པའི་ ལྷགས་བྱེ་ཡན།	རབ་བྱུང་'༡༣པའི་ མེ་ལོས་ཡན།
སྒོང་བཅོན་ལྷ་མ་པོ།	ལྷ་པ་འབྲུག		4100	4165
ལེལ་པ་པ་སྒྲི་ཏ།	ཚུའི།	ལྷ་པ་ ལྷག	3826	4375 3891
མ་ཆེམས་དང་། རྩོ་རྩོ།	མིང་ལྷ་པ།	མིང་ ལྷོ་ལ།	3817	3901 3882
མ་ཆེམས་པ་མེས་རབ་བཟང་པོ།	ལྷ་པ་སྒྲི་ལ།		2707	4192 2772
ལ་ཆེམས་པ་ཆེན་པོ་ལྷོ་ལྷོ།	མེ་བྱ།	མེ་འབྲུག	2224	3082 2500
ས་སྐུ་པ་ཆེན།	ས་འབྲུག	མེ་པ་ལ།	3813	2599 3878
ལྷ་མ་དམ་པ་བཅོད་ཚུན་དང་། ཀླུ་པ་རབ་བྱུང་རྩོ་རྩོ།	མེ་ལོས།	མེ་པ་ལ།	2254	4188 2319
ལྷ་པ་ཆོད་མོ་ལྷ་ལྷ་པ།	ལྷ་པ་ལྷོ།		2331	2529 2396
ལྷ་པ་ལྷོ་རྩོ་རྩོ་རྩོ་ དཔལ།	མིང་ལྷོ།	ཚུའི་ལྷག	2558	2606 2623

བྱ་ཁྱེད་ཀྱི་འབྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོའི་རྒྱུ་ཤུལ་མི་འབྲུབ་པའི་རྟུ་མིག

ལྟ་མི་འབྲུབ་པའི་མིང་།	འབྲུངས་མོ།	འདས་མོ།	རབ་བྱུང་ ༡༡ པའི་ ལྷགས་བྱ་ཡན་	རབ་བྱུང་ ༡༢ པའི་ མི་ཡོས་ཡན་
ལུ་རྩོན་དང་། མཁས་ལྷ་བ་ དཔེ་ལོ་དཔེ་བཟང་། ལྟ་བུ་ བདག་རྩོན་ལྷ་བཟང་།	མེ་ཀླ།	མེ་ལོ་སུ།	2559	2838
				2624
ལྷག་ལྟ་བུ་།	ལྷ་ལྷེ་ལ།	ལྷག་ས་ འབྲུག	2594	2834
				2626
དྲུང་རམས་པ་ཆོས་ ལྷ་ལ།	ལྷ་ལག			2836
				2704
རྟུང་པ་དག་དབང་ལྟ་བུ་།	མེ་ཀླ།		2155	2914
				2220
པུ་ཆེན་བྱ་མས་པ་ ལྷ་ལ།	མེ་ལྷག		2154	2430
				2219
འཁོས་ལོ་གཞན་ལྷ་ དཔེ་ལ། ལྷ་ལྷག་ལོ་ ལྷ་ས་ལྷེ་ལ།	མིང་ལྷག	ལྷ་ལྷེ།	3033 2628	2429
				3098
				3108
				2703
དཔེ་ལོ་ལྷ་ལྷག་ལག	མིང་ལྷ་ལ།			2913
				2495
ལྷ་ལྷག་ལོ་ལོ་ལྷ་སུ།		ལྷ་ལྷག	2430	2505

དེ་ཆོ་ཆང་མས་རང་རང་གི་བཤད་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་སངས་ཀྱས་པའི་
ལོ་རྒྱུ་བཞག་ནས། དེ་དང་དེའི་ས་གཤི་ཆོས་བཙུ་ལྷའི་མོ་རྟུངས་ལ་གཟུང་།

འཛིན་གྱི་རི་མོ་འདུལ་བ་ལྟར་ནས་བཤད་པ་ལྟར་འགྲིགས་ཟེར་ཡང་། རེས་པ་
ཡར་ལོག་གི་རི་མོ་ནུམ་དག་གིས་བལྟ་དུས་གཟུང་འཛིན་གྱི་རི་མོ་དངོས་འབྱེལ་
ཡོད་པ་རེ་རེ་ཅམ་ལས་མི་འདུག

འོན་ཀྱང་བྱ་ལྟོན་དང་། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ལྷགས་ལྟར་བྱས་ན་ཟིལ་གཞོན་
མེ་རྩ་ལོ་དེ་དེ་དེ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་གི་ཆོས་བཅོ་ལཱའི་ལྟར་བྱས་སྐར་མ་རྒྱལ་གྱི་དུས་
ལྷུ་མས་སྤྱུ་ལྷགས། རྒྱ་གཤོལ་མིས་པའི་རྒྱ་བ་བཅུ་རྩེ་གས་རྗེས་གྱི་མེ་རྩ་ལོ་དེའི་
མར་རོ་སྟོན་འགྲོའི་དཔུན་རྒྱ་བ་རྒྱུ་གི་(རྒྱ་ནག་ལྷགས་གྱི་དཔྱིད་རྒྱ་བ་རྒྱུ་
མཆུ་རྒྱ་བ་དང་ཉོར་ལྷགས་གྱི་མེ་ལྷག་ལོ་དེ་དཔྱིད་རྒྱ་ར་བ) ལོ་སྟོན་མར་རྒྱ་
གཤོལ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་གཟུང་སྐར་རྒྱལ་ལྟར་འཛོམས་པའི་ཆོས་བཅོ་ལཱ་
མཆོན་སྤྱད་ལ་འཁྲུངས་པ་ཡིན་པར་《རྒྱ་ཆེར་རྩལ་པ་》དང་། ཉོག་(མ་ཟིན་
ནང་དེ་ལྟར་གསལ་—བསྟུ་སྤྱིག་པས་)《འདུལ་བ་ལྟར་》《དགའ་པོ་མར་ན་
འབྱུང་》《མན་ངག་སྟེ་མ་》བཅས་ལས་བཤད།

4	2	32
32	32	32
22	34	22
2	3	3
2	0	2
གཟུང་།	སྐར་།	ཉི་མ།

ཡར་གཞུང་དམ་པ་བམ་པོ་སོ་སོ་བདུན་པར་སྟོན་པ་དཔྱིད་རྒྱ་བ་རྒྱུ་ལ་
བཅའ་བར་གསུང་ཟེར་བ་ནི། དཔུན་བ་དཔྱིད་ཐར་ནོར་བའི་སྟོན་ཡིན་པར་
མཁས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་པ་བདེན་པ་འདྲ་སྟེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་དཔྱིད་

ཐར་ཕྱམས་སུ་ཞུགས་པ་ནས་དབྱིད་ཐར་བཅའ་བའི་བར་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་ཙམ་
ཡོད་པས་ཟླ་བ་བཅུ་ཙམ་ནས་འཁྲུངས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་འདྲའོང་གི་
རེད།

ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་འགའ་ཞིག་ནང་། ཟླ་བ་དེ་དབྱིད་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་ལ་
འདོད་པ་ཡོད་ཟེར་བ་ལྟར། རྒྱ་གར་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བར་ཡར་རྒྱས་འཕྲོ་
དང་མར་རྒྱས་འཕྲོ། མཚུ་ཟླ་བ་དང་། དབྱིད་ཟླ་ར་བ་གང་ལ་རོས་འཛིན་པ་
སྐབས་སྐབས་སུ་མི་མཐུན་པ་དུ་མ་བྱུང་བ་དང་། ལུང་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དུས་
བཞིའི་རྒྱ་རྒྱུད་ལ་སྤྱིར་བཏང་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་མིད་པ་ལྟར། རྒྱ་གར་ལ་འང་
དེ་དུས་དབྱིད་ཐ་ཡིན་ནམ་དུམ་ཐ་ཡིན་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཞི་རེད།

དེ་ནས་དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་རིང་ཁྱིམ་དུ་བཞུགས་ནས་མེ་ཁྱི་ལོར་རབ་དུ་
བྱུང་ཉེ་ལོ་དྲུག་རིང་དཀའ་བ་སྦྱད། འཁྲུངས་ནས་ལོ་སོ་སོ་ལྷ་སར་བའི་རྒྱ་རྒྱ་
དབྱིད་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་གི་ས་ག་ཟླ་བའི་ཆེས་བཙུའི་ནམ་མཁུན་སྐྱེ་རེད་སེའཆར་བའི་
ཆོད་ཙམ་ན་སངས་རྒྱས་པ་དང་། དེའི་ཆོ་སྐྱེགས་འཛིན་མ་ལ་སྐྱེ་གཙན་འཛིན་
དང་བདུད་རྩི་ཟས་ལ་ཀྱན་དགའ་ལོ་འཁྲུངས་པ། ཟླ་བ་སྐྱེ་གཙན་གྱིས་བཟུང་
བ་བཅས་དུས་མཉམ་པ་བྱུང་བར་《གཞུང་དམ་པ་》བམ་པོ་སོ་བདུན་པ་དང་།
《རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་》《དགའ་ལོ་མཛོན་འཁྲུང་གི་མདོ་》《འདུལ་བ་ལུང་གཞིའི་》
བམ་པོ་སྐྱེ་བཅུ་པ་བཅས་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་གཟུང་འཛིན་རི་མོ་
འདི་ལྟར་ཡིན།

༡	༡	༠	༡༩
༣༧	༣༤	༩༥	༡༥
༧	༥༤	༩༩	༩༩
༥	༥	༥	༥
༩	༤	༡༧	༡༧
གཟུང།	ཉི།	གདོང།	མཐུག

དེ་ནས་ལོ་དེའི་ཆུ་རྟོད་ཟླ་བའི་ཆོས་བཞི་འཕ་བྱ་ག་ནས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་
བསྐོར་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ནས་ཟླ་བ་བཅུ་གཉིས་སོང་བའི་ཆུ་ལྷག་ནག་པ་ཟླ་
བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔ་ནས་དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤྲངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཟླ་
བ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་གསུངས་ཤིང་། ལོ་དེར་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་
མདོ་པལ་ཆེ་བ་གསུངས་པ་དུས་འཁོར་ཙ་རྒྱད་དང་འབྲེལ་ཆེན་ལས་བྱུང་།
སངས་རྒྱས་པའི་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་ཞེ་ལྔ་འཕ་ཞེ་བྱག་རིང་ཆོས་གསུངས་ཤིང་
དབྱར་གནས་ཐེངས་ཞེ་ལྔ་སྟེ།

འདས་ལོ་མེ་སྟག་ལ་རྩིས་པའི་(བུ་རྟོན་དང་མཁས་ཟུབ་) ལྷགས་ལྟར་བྱས་
ན། དལུན་ཟླ་བ་རྒྱུད་གི་ཆོས་བརྒྱད་(སྤྱོད་དཔོན་ཚུལ་ཁྲིམས་བརྒྱུདས་ཀྱིས་
བཅུ་མས་པའི་ཐུན་ཆོགས་འབྲེལ་པ་དང་། རྩ་པོ་རྩེ། ཁ་ཆེ་པ་ཆ་ཆེན། ས་རྒྱ་
པ་ཆ་ཆེན། རྒྱ་གར་གྱི་སྤྲེལ་འི་ཆོལ་གྱི་རྩ་རིང་གི་ཡི་གེ་གཞན་གཅིག་བཅས་
མཐུན་) དང་། ཡང་མཁས་ཟུབ་ཆོས་མགོན་སོགས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་ན། ལོ་ནི་ལ་
པོ་བརྒྱད་ཅུ་དང་ཟླ་བ་གསུམ། ལོ་རྩ་གཉིས་ལ་ཐེབས་པའི་མེ་ལོས་ལོའི་
དཔྱིད་ཟླ་བ་རྒྱུད་སྐར་མ་རགས་པ་ས་གས་ཉ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་ནམ་མཁུན་རྩེས་
ཙམ་ན་སྐར་མ་གྱི་བཞིན་འཆར་བའི་དུས་རྒྱུར་གྱི་སྐབས་འདས་པར། གསེར་

མོད་དང་། མུང་འདས་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་པ་འདི་འབྲུངས་སྐར་རྒྱལ་ལ་བཅིས་
 པ་དང་འདས་སྐར་སྟོ་བཞིན་ལ་གསུངས་པ་དང་འགྲིག་པ་མ་ཟད། བཟུན་པའི་
 དྲུས་བཞི་མའི་ལོ་གྲངས་ཡོངས་རྫོགས་བཞེས་པའི་ལོ་སྟུམ་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་
 བརྒྱུ་བཞི་འི་ཆོག་སྟོན་པ་ཞལ་འཆོ་སྐབས་ཀྱི་ལོ་ཞེ་ལྔ་འཕ་ཞེ་དྲུག་གི་ནས།
 དྲུས་བཞི་མའི་ལོ་གྲངས་ཆོག་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བཟུན་ཆོ། ལོ་བརྒྱད་དགུ་ཙམ་
 མ་གཏོགས་འབྲུམ་རིག་མཁས་ནས་བཤད་པའི་བཟུན་པའི་གནས་ཚད་ལོ་
 གྲངས་ལྔ་སྟོང་དྲུ་བཤད་པ་དང་ཤིན་ཏུ་གྲུང་འགྲིག་པ་ཡོད་དོ།

མོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མཁས་པ་ལྟར་ཚུན་གྱི་ལོ་མཆོམས་སྐར་ལོ་རྒྱུས་ཆོམ་པ་
 བོ་མོ་མོས་རང་རང་གི་བྱུང་ཆོས་དེ་སྟོན་འདོད་ནས་བཞེད་རྒྱལ་མི་འདྲ་བ་རྟ་
 མོག་གི་སྟུ་ལྟར་མང་བས་ཞིབ་ཏུ་འབྲི་མ་ལངས་ཀྱང་འདིར་གཙུ་ཆེ་བ་འགའ་
 ཞིག་སྟོས་ན།

《བ་སྟོན་ཆོས་འབྲུང་》ལས། མོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་འབྲུངས་ལོ་དང་
 འདས་ལོའི་སྐར་ཕལ་ཆེ་བ་《ཐ་བཞེད་》དང་བཟུན་ནས། མོ་མོ་རི་དགུང་ལོ་
 དྲུག་ཅུ་ལ་ཕེབས་སྐབས་ཆོས་ཆོག་མར་བྱུང་བ་དང་། སྟོང་བཅན་རྣམ་པོ་མེ་
 སྟང་(617)ལ་འབྲུངས་ནས་ས་སྟང་(629)ལ་རྒྱལ་སར་འཁོད། དགུང་ལོ་གྱ་
 ཀཉིས་པ་ས་བྱི་(698)ལོ་ལ་འདས། དེ་ནས་རིམ་པར་གྱུང་སྟོང་། མང་སྟོང་།
 འདུས་སྟོང་བཅས་དང་། བྲི་ལྡེ་གཙུག་བརྟན་བར་བཤད་ནས། རྒྱལ་པོ་བྲི་
 སྟང་ལྡེ་བཅན་ས་རྟ་(777)ལོ་ལ་འབྲུངས་པ། ལྷགས་རྟ་(790)ལོར་སྟང་
 དབང་བཟུང་། མེ་ཡོས་ལ་བསམ་ཡས་ཀྱི་རྩིག་ཆངས་བཅིང་། ས་ཡོས་ལ་
 ཡོངས་སུ་གྲུབ་རྗེས་རབ་གནས་དང་དགའ་སྟོན་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྲས།
 ལུག་གི་ལོར་སད་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་། མེ་ལྷག་ལོར་རྒྱལ་པོ་འདས།

དེའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་བཅན་པོས་ཆུ་སྟག་ལོ་ནས་སྤྱི་དབང་བཟུང་ཡང་ལོ་གཅིག་
དང་ཟླ་བ་བདུན་ནས་བསྐྱོངས།

མད་ན་ལེགས་མཛེར་ཡོན་ལོ་བཞིའི་ཚོག་སྤྱི་དབང་བཟུང་།

ཁྱིམ་ལ་པ་ཅན་མེ་བྱི་ལོ་ལ་འབྱུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བཙོ་བཟུང་ཚོག་སྤྱི་
དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་སྟོན་ལ་ཕེབས་པ་ལྷགས་བྱ་ལོ་ལ་ལྟོན་པོས་བསད།
ལྷགས་བྱ་ལོ་དེར་ཐུང་དར་གྱིས་སྤྱི་དབང་བཟུང་ནས་ཚོས་བསྐྱབས།

འོད་སྤྱང་ཤིང་ཐུང་ལོ་ལ་འབྱུངས་པ་རེ་གསུམ་གྱི་ཚོག་འདས། དཔལ་
འཁོར་བཅན་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ཚོག་སྤྱི་དབང་བཟུང་ཡང་ལོ་གཅིག་ལས་
བཟུང་ལོར་མ་བུང་བར་བཤད།

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པས། རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་མེ་ཐུང་ལོ་པ་
དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པའི་ས་ཐུང་ལོར་སྤྱི་དབང་བཟུང་། བར་
སྐབས་སྤྱ་སྐས་གྲུང་སྤྱོད་དགྲུང་ལོ་ཐུང་སྤྱི་དབང་བཟུང་ཡང་འདས་རྗེས།
ཐུང་ཡང་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པོ་རང་གིས་སྤྱི་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་བཟུང་ཅུ་བྱ་
གཉིས་ལ་ཕེབས་པ་ས་བྱི་ལོར་འདས། སྤྱི་ལོ་དྲུག་ཅུ་རེ་དགྲུ་བཟུང་།

མང་སྤྱོད་མང་བཅན། མེ་བྱི་ལོ་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་ཕེབས་པའི་ས་
བྱི་ལོ་དེར་སྤྱི་དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ལ་ཕེབས་པའི་ཆུ་བྱི་ལོ་
དེར་འདས། སྤྱི་ལོ་བཙོ་ལྟ་བུར་བཟུང་།

འདུས་སྤྱོད་མང་པོ་རྗེ་ཆུ་བྱི་ལོ་དེ་རང་ལ་འབྱུངས་པ། ལོ་དེར་སྤྱི་
དབང་བཟུང་ནས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགྲུང་ཕེབས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་ལོ་ལ་
འདས། སྤྱི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་དགྲུ་བཟུང་།

ཁྱི་རྩེ་གཅུག་བཅན། ལྷགས་འབྲུག་ལོ་དེར་སྤྱི་དབང་བཟུང་ནས་ཆུ་ཉི་

མེ་ལ་འདས། སྲིད་ལོ་རྒྱལ་ཅུ་ཡི་གསུམ་བཟུང་།

ཁྱིའི་ཕྱེ་བཅན། རྩལ་སྟ་མེ་ལ་འཁྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་
ཐེབས་པའི་རྩལ་སྟ་མེ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་ལྔ་བཅུང་རྒྱལ་ལ་ཐེབས་
པའི་ཤིང་ཁྲུང་ལོ་ལ་འདས། སྲིད་ལོ་བཞི་ཅུ་ཞི་གསུམ་བཟུང་།

ལུ་ཁྱེ་བཅན་པོ་རྩལ་སྟ་མེ་ལ་འཁྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ཐེབས་པས།
(རྩལ་སྟ་མེ་ལ་འཁྲུངས་ནས་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བཞི་མེ་རྩལ་གཏོགས་ཤིང་ཁྲུང་
ཁྲུང་དོན་མེད་པ་མ་ཟད། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ཐེབས་པའི་མེ་རྩལ་གཏོགས་ཤིང་
ཁྲུང་ལོ་བར་མོ་བཅུ་དགྲུ་ཙུ་གྱི་བར་ལྷོང་ལུས་པ་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་) ལོ་
རྩི་ཡིང་སྲིད་བཟུང་ནས་འདས། སྲིད་ལོ་སུམ་ཅུ་མོ་གཅིག་དང་ལྷེད་ཀ་བཟུང་།

ལུ་ཉིག་བཅན་པོ། ཤིང་འབྲུག་མེ་ལ་འཁྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞིར་
ཐེབས་པ་ཐེ་ཡོས་ལོ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལུངས་ལྔ་བཅུང་བཞིར་
ཐེབས་པ་ཐེ་བུ་ལོ་ལ་འདས། སྲིད་ལོ་སུམ་ཅུ་མོ་གཅིག་བཟུང་།

རལ་པ་ཅན། མེ་ཁྱི་མེ་ལ་འཁྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སློབས་པའི་
ཐེ་བུ་ལོ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་སུམ་ཅུ་མོ་རྒྱལ་ལ་སློབས་པའི་རྩལ་སྟ་
བུ་མེ་ལ་སློན་པོས་བསྐྱོངས། སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བཟུང་།

ཁྲུང་དར་མ་ཏུ་དུམ་བཅན། རྩལ་སྟ་མེ་ལ་སློབས་པ་ལོ་སུམ་ཅུ་མོ་དགྲུར་
སློབས་པའི་རྩལ་སྟ་བུ་མེ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེའི་མྱི་མོ་རྩལ་སྟ་མེ་རྩལ་སྟ་
དཔལ་རྩིང་གྱིས་བསྐྱོངས་ཞེས་གསལ།

《རྩལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ཁྲུང་》ལས། གཉལ་ཁྱི་བཅན་པོ།
སངས་རྒྱས་འདས་ནས་ལོ་ཉིས་ལྷོང་ལ་སློབས་པ་ན་བྱུང་།

ལྷོ་མོ་ཡི་གཉལ་བཅན། རྩལ་སྟ་གཉལ་ཁྱི་བཅན་པོ་བྱུང་ནས་ལོ་ལྔ་

བརྒྱ་ན་བྱུང་།

ཕྱག་རི་གཉན་གཟིགས། ལོ་བཞི་བརྒྱ་ལ་འདས།

གནམ་རི་སྤྲོང་བཅན། ལྷ་མོ་མོ་རི་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་གཅིག་སྤྲོང་བ་
ན་བྱུང་། ལོ་བྱུག་ཅུ་མིང་བརྒྱུད་ནས་འདས།

སྤྲོང་བཅན་སྐམ་པོ་མེ་ཤར་ལོ་ལ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལོན་
པའི་ས་ཤར་ལ་ཡབ་གནམ་རི་སྤྲོང་བཅན་འདས་ནས་རང་ཉིད་བྱིས་མིང་དབང་
བརྒྱུད་། དགུང་ལོ་བརྒྱ་བྱུག་ལ་སྤྲོབས་པའི་རྩ་འབྲུག་ལོ་ལ་བལ་བཟའ་བྲི་
བརྒྱན་མནའ་མར་ཤར་ས། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྤྲོབས་པའི་ཤིང་ལྷག་ལོ་ལ་
དམར་པོ་རིའི་མོ་བྱང་བཞེངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་དགུ་ལ་སྤྲོབས་པའི་མེ་སྤྲོལ་ལོ་
ལ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཚོ་སྤྲོང་བར་བཏང་། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གཉིས་པ་ས་བྲི་ལོ་ལ་
ལོ་བྱང་གི་མཚོ་བསུབས། དེའི་བྱི་ལོ་ས་པག་ལ་འབྲུལ་སྤྲོང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
མར་བཏིང་། ར་མོ་ཆེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གཉིས་འགོ་རྒྱགས་པ་དུས་མཉམ་
ཤིང་། སྤུབ་པ་ཡང་དུས་མཉམ། ཟླ་བ་བརྒྱ་གཉིས་འཁོར། དགུང་ལོ་བརྒྱད་
ཅུ་གྲུ་གཉིས་པ་ལྷགས་བྲི་ལོ་ལ་འདས།

ཡུང་རི་ཡུང་བཅན། ཡབ་སྤྲོང་བཅན་སྐམ་པོ་དགུང་ལོ་བྱུག་ཅུ་རེ་ལོ་ལ་
ལྷགས་རྒྱལ་ལོ་ལ་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལོན་པའི་རྩ་རྒྱལ་ལོ་ནས་ལོ་
ལྷ་རིང་མིང་དབང་བརྒྱུད་། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྤྲོབས་པའི་ས་བྲི་ལོ་ལ་
འདས།

མང་སྤྲོང་མང་བཅན། མེ་བྲི་ལོ་ལ་འབྱུངས། (འདི་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ།
གོང་དུ་བྱང་སྤྲོང་བཅན་ལྷགས་རྒྱལ་ལོ་ལ་འབྱུངས་པར་བཤད་བ་ལྟར་དེ་
ནས་ཆེས་པའི་མེ་བྲི་ལོ་བར་ལོ་བྱུག་ལས་མེད་པས་ཡབ་དགུང་ལོ་བྱུག་ལ་སྤྲོབས་

[illegible]

ཁྱི་མེ་གཙུག་བཟན། འདུས་སྤྱོད་འདས་པའི་ལྷགས་འབྱུག་ལ་དེར་

འབྲུངས། དཔྱད་མེ་བརྒྱུ་ལ་སླེབས་ཏུས་ཀྱི་དབང་བཟུང་། འདི་ལ་དོགས་གནས་འདི་འདྲ་ཡོད་དེ། ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་གྱི་ཡབ་འབྲས་སྤོང་དཔྱད་མེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་བ་ལྷགས་འབྲུག་མེ་ལ་འདས་པ་དང་། མེ་དེར་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་འབྲུངས་ནས། དཔྱད་མེ་བརྒྱུ་ལ་སླེབས་ཏུས་ཀྱི་དབང་བཟུང་བ་ཡིན་ན། ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་འབྲུངས་པའི་ལྷགས་འབྲུག་མེ་དེ་ནས་མེ་བརྒྱའི་ཤར་ཀྱི་དབང་སྟོན་མས་བཟུང་བ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན་མེ་བརྒྱའི་ཤར་དེར་རྒྱལ་མོ་ལྷ་ལྷ་ལྷ་གནས་རྒྱལ་དཀོས་པ་ལ་དེ་ཡང་མི་འབྲག་པས་གང་ཡིན་བརྟག་དཔྱད་ལྱེད་དཀོས་པ་འབྲག་ དཔྱད་མེ་ཏུག་ཏུ་རེ་གསུམ་པ་རྒྱ་རྩ་ལོ་ལ་འདས།

ཁྱིའི་མེ་བཅན། ལྷགས་རྩ་མོ་ལ་འབྲུངས། དཔྱད་མེ་ལྷར་སླེབས་པའི་ཤར་ཁྱིའི་ལོ་གེམ་ཤར་གོང་རྩ་འདས། དཔྱད་མེ་བརྒྱུ་ལ་སླེབས་པ་མེ་སྤྱང་མོ་ལ་ཀྱི་དབང་བཟུང་། འདི་རྩ་བྲས་ན། ཁྱིའི་མེ་བཅན་གྱིས་ཀྱི་དབང་བཟུང་པའི་མེ་སྤྱང་མོ་དེ་ནས་མེ་ཏུག་ལ་སླེབས་པའི་རྒྱ་རྩ་མོ་ལ་གཞི་ནས་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་འདས་དཀོས་པ་དང་། ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་འདས་པའི་རྒྱ་རྩ་མོ་དེར་ཁྱིའི་མེ་བཅན་གྱིས་ཀྱི་དབྱང་བ་ཡིན་ན་དེ་ཏུས་ཁྱིའི་མེ་བཅན་དཔྱད་མེ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་མེ་བས་ཆར་བས། ཡབ་ཁྱིའི་གཙུག་བརྟན་གྱིས་རང་ཉིད་མ་འདས་སྐར་གི་མེ་ཏུག་གི་རྒྱན་ལ་ལྷ་མེ་ཁྱིའི་མེ་བཅན་ལ་ཀྱི་དབང་བཟུང་བརྒྱག་པ་ཡིན་ནམ་བརྟག་དཀོས། དེ་ནས་རིང་ལོར་མ་ལོན་པར་མ་ཁན་ཆེན་ཞི་བ་འཆོ་ཐོད་ཏུ་ཐོན། སད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་། འདིར་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་མ་བཞེངས་སྐར་ཏུ་མད་མི་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་བཤད་པ་མེ་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མི་མཐུན། ལྷགས་ཡོས་ལོ་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆེན་མཆོང་བཤིང་། མེ་བརྒྱ་གསུམ་སྤོང་པའི་རྒྱ་ཡོས་ལོ་ལ་བྱུང་། དཔྱད་

གངས་ལྷ་བརྩུ་ར་རྩལ་པ་ཤིང་སྤང་ལོ་ལ་བྱང་མཁར་དུ་ཕྱོན་ནས་སྤྱབ་པ་ལ་
ཞུགས།

ལུ་ཞེ་བཅན་པོ། རྩ་ལྷག་ལོ་ལ་འབྲངས། དཔུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བརྩུད་ལ་
མིད་དབང་བཟུང་། ལུ་ཞེ་བཅན་པོ་འཁྲུངས་ལོ་རྩ་ལྷག་ནས་རྩིས་པའི་ལོ་ཉི་
ཤུ་ཙ་བརྩུད་པ་ས་སྤྱལ་ཡིན་པས། ཡབ་ཁྱིམ་རྩེ་བཅན་འདས་པའི་ཤིང་སྤང་
ལོ་དེ་ནས་ས་སྤྱལ་བར་གྱི་ལོ་ལྷའི་ཤིང་དེར་མིད་དབང་བཟུང་མཁན་སུ་ཡིན་
གསལ་མི་འདུག་པས་ཞིབ་དཔྱད་དགོས། ལོ་གཅིག་དང་ཆུ་བ་དཔུ་མང་
མཚམས་རང་གི་ཡུམ་གྱིས་དུག་བཅང་ནས་བསྐྱོངས།

ལུ་ཉིག་བཅན་པོ། ལུ་ཞེ་བཅན་པོ་འདས་རྗེས་ཆབ་མིད་ལུ་ཉིག་བཅན་པོ་
ལ་གཏད་རྩུ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་རྩོན་ཡབ་ཡོད་དུས་སློན་ཁང་འུ་རིང་ཉིས་མེད་དུ་
བསད་པའི་རན་ལན་དུ་སྒྲ་ནམ་པས་བསྐྱོངས།

ཁྱིམ་རྩེ་སྤང་བཅན་སད་ན་ལེགས་མཛེང་ཡོན། འདིའི་འབྲངས་ལོ་མི་
གསལ། དཔུང་ལོ་བརྩུ་དཔུ་ལོན་དུས་བཅུན་མོ་རྩ་ཙེ་ཟེར་བ་བྲངས། ཤིང་
ཡོས་ལོར་འདས། མིད་ལོ་བཞི་བརྩུ་ཞེ་རྩལ་ཡིན་ནམ་བཅུག་དགོས།

ལྷེང་གི། རྩ་ཡོས་ལོར་འབྲངས། དཔུང་ལོ་བརྩུ་བཞེར་མེབས་པའི་མེ་
འབྲུག་ལོ་ནས་མིད་དབང་བཟུང་། འདིའི་བཅུན་མོ་ཆེན་མ་ལ་སྤྲས་གསུམ།
རྩུང་བ་ལ་རྩ་རྗེ་དང་རྩུན་སྤྱབ་གཉིས་ཉེ་ལྷོད། རྩལ་པོ་དེ་དཔུང་ལོ་ལྷ་བརྩུ་ར་
ལྷུང་མེབས་པ་མེ་བྱ་ལོར་འདས། འདི་རྩུར་ན་ལྷེང་གིས་མིད་དབང་བཟུང་བའི་
མེ་འབྲུག་ལོ་དེ་ནས་འདས་ལོའི་མེ་བྱ་བར་ལོ་བཞི་བརྩུ་ཞེ་གཉིས་འདུག

རལ་པ་ཅན། མེ་བྱ་ལོ་ལ་འབྲངས། དཔུང་ལོ་བརྩུ་གཉིས་ལ་མེབས་པ་
མེ་བྱ་ལོ་དེར་ཡབ་ལྷེང་གི་འདས་ནས་ལོ་དེར་མིད་དབང་བཟུང་། དཔུང་ལོ་

སྤྲུལ་ཅུ་མོ་དུག་ལ་སྤྲེགས་པ་འི་ལྷགས་བྱ་ལོ་དེར་སྤོན་པོ་སྤྲུལ་སྤྲུག་སྤྲུལ་མོགས་བྱིས་
བསྐྱོངས།

སྤྲང་དར་མ། ས་སྤྲང་ལོ་ལ་འབྱུངས། འདི་ལྷ་ར་ན་རལ་པ་ཅན་ལས་
སྤྲང་དར་མ་ལོ་བཞིས་རྒྱང་བ་འདུག་པས་ལོ་རྒྱུས་གཞན་དག་ལ་སྤྲང་དར་མ་
རལ་པ་ཅན་ལས་ཀན་བ་ཤོད་པར་བཤད་པ་དང་མཐུན་གྱི་མི་འདུག ལོ་སྤྲུལ་
ཅུ་མོ་གསུལ་དུ་སྤྲེགས་པ་ལྷགས་བྱ་ལོ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་ལོ་ལྷ་འི་
རིང་ཆོས་བརྒྱབས། ལོ་སྤྲུལ་ཅུ་མོ་བརྒྱད་པ་མེ་སྤྲུག་ལོ་ལ་ལྷ་ལྷུང་དཔལ་རྣོར་
བྱིས་བསྐྱོངས།

《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》ལས། [བཅའ་མ་ལོ་(1346)] རྒྱལ་པོ་སྤྲོང་
བཅན་རྒྱལ་པོ། མེ་སྤྲང་ལོར་འབྱུངས། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུལ་ལ་སྤྲེགས་པ་འི་ས་
སྤྲང་ལོར་ཡབ་གནམ་རི་སྤྲང་བཅན་འདས་རྗེས། རང་ཉིད་རོ་མས་སྲིད་དབང་
བཟུང་། དགྲུང་ལོ་བྱ་གཉིས་པ་ས་བྱི (འདི་ཡིག་ནོར་འདྲ་རྗེ་འབྱུངས་མ་མེ་
སྤྲང་ནས་བཅིས་པའི་བརྒྱད་ཅུ་བྱ་གཉིས་པ་ས་བྱི་མ་གཏོགས་ས་བྱི་ཤོང་རོན་
མེད་ཅིང་། འདས་ལོ་ས་བྱི་ཡིན་ན་དགྲུང་ལོ་བདུན་ཅུ་རོན་གཉིས་ལ་འདས་
དགོས་པ་ཞིབ་ཅིས་བྱས་ན་གསལ་) ལོ་ལ་རྒྱལ་པོ་ཡབ་ལྷུལ་གསུལ་རང་ལྱོན་
སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྲུགས་ཀར་ཐིམ། སྲིད་ལོ་དུག་ཅུ་རེ་དགྲུབ་བཟུང་།

གྲུང་རི་གྲུང་བཅན་བྱིས་སྲིད་དབང་ལོ་ལྷ་བཟུང་ཡང་། དགྲུང་ལོ་བཅོ་
བརྒྱད་ལ་ཡབ་བྱི་གོང་དུ་འདས། སྲིད་ལོ་ལྷ་བཟུང་།

མང་སྤྲོང་མང་བཅན། མེ་བྱི་ལོ་ལ་འབྱུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུལ་པ་ས་
བྱི་ལོ་ནས་ལོ་ལྷ་རིང་སྲིད་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བདུན་པ་རྒྱ་བྱི་ལོ་
འདས། སྲིད་ལོ་བཅོ་ལྷ་བཟུང་།

འདུས་སྤྱོད་མང་པོ་རྒྱུ། རྒྱ་མོ་བྱ་ལ་འབྲུང་ས། འདི་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ།
འདུས་སྤྱོད་འདས་པའི་མོ་དེར་མང་སྤྱོད་འབྲུང་ས་པ་རྟེན་བྱས་ན་འབྲུང་ས་མོ་རྒྱ་
བྱི་ཡིན་དགོས། གལ་ཏེ་འདུས་སྤྱོད་གི་འབྲུང་ས་མོ་རྒྱ་བྱ་ཡིན་ན། སང་གི་ཡབ་
འདས་ཏུས་འདུས་སྤྱོད་དབྱུང་པོ་བཞི་བརྒྱ་ཐམས་པར་སྟེབས་སྟེན་པས་མི་འབྲིག
ཡབ་མང་སྤྱོད་འདས་སྟེས་བྱི་རྒྱ་བྱ་མོ་ནི་ཡིན་མི་ཡིག་པ་བཅས་ཞིང་ཏུ་ཆེས་ན་
མེས། མོ་ནི་བྱ་རྒྱ་དབྱུང་ཏིང་མིག་དབྱུང་ནས་འདས།

ཁི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན། རྒྱ་གས་འབྲུག་མོ་ལ་འབྲུང་ས། དབྱུང་པོ་དབྱུག་རྒྱ་རེ་
གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱ་མོ་ལ་འདས། འདི་ཐད་མིག་བབྲུང་པའི་མོ་བྲུང་ས་མི་གསལ་བ་
འདི་ལ་བརྟགས་ན། འབྲུང་ས་པའི་མོ་ནས་མིག་བབྲུང་ལྷོ་དབྱུང་བྲུང་ས་བྲུག་རྒྱ་
རེ་གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱ་མོ་ལ་འདས་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། མ་དཔེ་བྲུང་ས་དག་ལ་བབྲུང་
དགོས།

ཁི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན། རྒྱ་གས་ཁི་མོ་ལ་འབྲུང་ས། འདི་ཁི་རྒྱ་གས་ཁི་མོ་ཟེར་བ་
ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། ཡབ་ཁི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན་དབྱུང་པོ་རྒྱ་ག་རྒྱ་རེ་གསུམ་ལ་
སྟེབས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་མོ་ལ་འདས་སྟེབས་ཁི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན་དབྱུང་པོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་
སྟེབས་ཡིད་པ་གསལ་དེ་སང་ཏུ་གསལ་བས་དབྱུང་པོ་བརྒྱ་གསུམ་པ་རྒྱ་རྒྱ་ཡིན་
ན་འབྲུང་ས་མོ་རྒྱ་གས་རྒྱ་མོ་གཏོགས་རྒྱ་གས་ཁི་མོར་དོན་མེད། གལ་ཏེ་འབྲུང་ས་
མོ་རྒྱ་གས་ཁི་ཡིན་ན་ཡབ་ཁི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན་འདས་པའི་རྒྱ་རྒྱ་མོ་ལ་སྟེབས་ཏུས་
ཁི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན་དབྱུང་པོ་གསུམ་རྒྱ་མོ་གསུམ་ལ་སྟེབས་སྟེན་པས། གསལ་ཏུ་
དབྱུང་པོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་སྟེབས་ཏུས་མིག་དབང་བབྲུང་ལྷོ་གསལ་བ་དང་མི་
འབྲིག དེར་བརྟེན་སོང་གི་རྒྱ་གས་ཁི་མོ་ལ་འབྲུང་ས་ཟེར་བ་དེ་རྒྱ་གས་རྒྱ་མོ་ཟེར་
རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཁི་སྤྱོད་ལྷོ་བཅན་རྒྱ་གས་རྒྱ་མོ་ལ་འབྲུང་ས་པའི་དབྱུང་པོ་བརྒྱ་

ཡིན་ཏེ། འབྲུང་ལ་ཁོ་ཤིང་འབྲུག་ནས་ཆིས་པའི་ཁོང་བཞི་པ་མེ་བྱ་མ་གཏོགས་
སྟེ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅིང་། གལ་ཏེ་འདས་ལོ་སྟེ་ཡིན་ན་དཀྱང་ཁོ་བྱག་ཅུ་རེ་
བྱག་ལ་སློབས་དགོས་པའི་བརྟུ་ཆིས་ན་ཤེས། སྲིད་ལོ་སྟེ་མ་ཅུ་སོ་གཉིས་བཟུང་།

ཁྱི་རལ་པ་ཅན། མེ་བྱི་ལོ་ལ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་བརྟུ་གཉིས་ལ་སློབས་
པའི་མེ་བྱ་ལོ་ནས་སྲིད་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་སྟེ་མ་ཅུ་སོ་བྱག་པ་ཆུགས་བྱ་ལོ་ལ་སློན་
པོ་སྟེ་སྟེ་མ་ཅུ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་བཟོངས། སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་བཟུང་།

དེ་ནས་སྤང་དར་མ་མོགས་རིམ་པ་ཀྱི་དར་མ་ཆུང་ས་པ་ཁྱིས་འདུག་པ་ལས་
དམིགས་བསལ་གྱི་བཤད་ཆུལ་མི་འདྲ་བ་མི་འདུག

《དེ་བ་ཐེར་སྟོན་པོ་》ལས། སྤང་བཅན་སྟེ་མ་པོ། ས་སྤང་ལོ་ལ་
འབྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བརྟུ་གསུམ་ལ་སློབས་པའི་ཆུགས་སྤང་ལོ་ལ་སྲིད་དབང་
བཟུང་། བར་དུ་སྟེ་སྤང་སྤང་སྤང་གིས་དགྲུང་ལོ་བརྟུ་གསུམ་ནས་བཅོ་བརྟུད་བར་
སྲིད་བཟུང་ཡང་འདས་ནས། སྤང་ཡང་སྤང་བཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆུགས་ཁྱི་ལོ་
བར་སྲིད་བཟུང་།

མང་སྤང་མང་བཅན། ས་ཁྱི་ལོ་ལ་འབྲུངས་པ་དགྲུང་ལོ་བརྟུ་གསུམ་ལ་
སློབས་པའི་ཆུགས་ཁྱི་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་
ལ་སློབས་པའི་ཆུགས་ན་ལོ་ལ་ཆུ་ཤོད་གཉིས་འབྲུགས་ནས་ཆུ་པམ། དེ་ནས་ལོ་
བརྟུ་སྤང་བ་ས་ཡོས་ལོ་ལ་མང་སྤང་འདས། སྲིད་ལོ་སྟེ་མ་ཅུ་སོ་གཉིས་བཟུང་།

འདུས་སྤང་མང་པོ་རྒྱུ། ས་ཡོས་ལོ་དེ་ནས་ཤིང་འབྲུག་ལོ་བར་སྲིད་ལོ་ཉི་
ཤུ་ཙུ་ལ་བཟུང་།

ཁྱི་ཉི་གཅིག་བཅན། ཤིང་སྟེ་ལོ་ནས་ཤིང་ལུག་བར་ལ་སྲིད་དབང་
བཟུང་། ཁྱི་ཁྱི་ལོ་ལ་ཆུ་བཟུང་ཅིན་ཁོང་ལོ་ཁྱི་ལ་འདུག་པ་ལས་སྲིད་དབང་

ཁྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན། མིང་ལྷག་ལོ་ནས་ལྷག་ས་སྤྱེལ་ལོ་བར་ལ་སྲིད་དབང་
བཟུང་། ལྷལ་ས་ནས་མེ་ལྷག་བར་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས།

ལྷ་མོ་བཅན་པོ། ལྷག་ས་བྱུ་ལོ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། མེ་སྤང་ལོ་ལ་
འདས། སྲིད་ལོ་བཅུ་བདུན་བཟུང་།

ལྷ་མོ་བཅན་པོ། འདིར་ལྷ་མོ་བཅན་པོ་དང་ལྷ་ཉིག་བཅན་པོ་གཉིས་ཀྱི་
བར་དྲ་ཚུ་མེ་བཅན་པོ་ཟེར་བ་ཞིག་འདུག་པ་ནི་རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱུ་པའི་ནང་
ཡོད་ཆོད་འདུག་པ་དེ་ནས་བྲངས་པ་ཡིན་ཆོད་ལ་གང་ཡིན་བཟག་དགོས། མེ་
སྤང་ལོ་ནས་མིང་སྤྱེལ་བར་སྲིད་ལོ་བཅུ་དྲ་བཟུང་།

ཁྱིའི་སྒྲིབ་པ་ཅན། འདི་ལྷ་ཉིག་བཅན་པོ་ལ་ཟེར་དགོས་རྒྱུ་ཡིན་འདྲ་
ཡང་། རྒྱ་སྲིད་བཅས་གཉིས་པ་དང་མཐུན་ཀྱི་ཡོད་མེད་བཟག་ མིང་སྤྱེལ་ལོ་
ནས་མིང་ན་བར་ལ་སྲིད་དབང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཟུང་།

རལ་པ་ཅན། མིང་ན་ལོ་ནས་མེ་འབྲུག་བར་སྲིད་དབང་ལོ་ཉི་ལྔ་ཙུ་
གསུམ་བཟུང་།

སྤང་དར་མ། མེ་འབྲུག་ལོ་ནས་ལྷག་ས་བྱུ་བར་སྲིད་དབང་ལོ་དོ་རྒྱལ་
བཟུང་།

སྲིབ་པ་ཅན་གླམ་པོ་འབྲུངས་པ་ནས་གོང་གི་ལྷག་ས་བྱུ་ལོ་དེའི་བར་ལ་ལོ་
ཉིས་བཅུ་དང་བདུན་ཙུ་དོན་གསུམ་སོང་བེར་བ་ཙམ་ལས་རྒྱལ་པོ་སོ་སོའི་
འབྲུངས་ལོ་དང་འདས་ལོ་གང་ཡིན་གསལ་པོ་གསུངས་མི་འདུག

ད་ལའི་བླ་མ་སྤྱ་ཡོང་ལས། སྲིབ་པ་ཅན་གླམ་པོ་ལྷ་མོ་ལྷ་མོ་འདས་
ནས་ལོ་ཆིག་སྤོང་ལྷ་བཅུ་དང་བཅུ་དྲ་སོང་བའི་ས་སྤང་ལོ་ལ་འབྲུངས་པ་ནས་
ལྷག་ས་བྱུ་ལོ་ལ་འདས་པའི་བར་《དེ་བཞིན་སྤོན་པོ་》དང་འདྲ་བ་གསུངས།

མང་སྤྱང་མང་བཅན་གྱིས་སྤྱད་བཟུང་སྐབས་ཀྱི་དམག་པོད་དུ་འཕྱོར་
ནས་པོ་ཏ་ལའི་ལྷ་ཁང་མེ་ལ་བསྐྱེད་པ། སྤྱོད་པོ་མགར་ཡང་དམག་ཐོག་དུ་
སྤྱང་ས། མང་སྤྱང་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུང་བདུན་ལ་སྤྱིབས་ནས་འདས། འདི་སྤྱིད་
ལོ་ཡིན་ནམ་རང་ལོ་ཡིན་བརྟག་དགོས་ཏེ། རང་ལོ་ཡིན་ན་འདས་ལོ་གིང་གི་མ་
གཏོགས་ས་ལོས་འོང་དོན་མེད་པས་དེབ་སྟོན་དང་མི་མཐུན་ཞིང་། སྤྱིད་ལོ་
ཡིན་ན་《དེབ་སྟོན་》དང་མཐུན་པ་འོང་།

འདུས་སྤྱང་མང་པོ་རྗེ། མང་སྤྱང་འདས་ནས་ཞག་ཁ་གསུམ་མོང་རྗེས་སུ་
འབྱུང་ས། འདིས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་སྐབས་ཙུང་པོ་ཆེ་བདུན་བྱུང་།

ཁི་ལྷོ་གཙུག་བརྟན། འདིའི་དུས་ཐེག་ཆེན་མདོ་ལྷ་དང་སྟན་དཔུང་
སོགས་བསྐྱུར།

ཁི་སྤྱང་ལྷོ་བཅན། རྒྱ་རྩ་ལོ་ལ་འབྱུང་ས། རྒྱ་རྩ་ལོ་ལ་བསམ་ཡས་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་མང་བའིང་། མེ་རྩ་ལོ་ལ་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་མེ་ལྷག་ལོ་ལ་
སད་མི་མི་བདུན་རབ་དུ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་དེ་དགྲུང་ལོང་དགྲུ་པ་ལྷགས་འབྱུག་ལོ་
ལ་འདས། སྤྱིད་ལོ་ཞི་དབྱུག་བཟུང་།

ལུ་ལྷོ་བཅན་པོ་འམ་ལུ་ཁྱི་བཅན་པོ། ལོ་གཅིག་དང་ལྷ་བ་བདུན་སྤྱིད་
བཟུང་། དེའི་རིང་ལ་རྟོགས་སྤྱུག་ལན་གསུམ་སྟོམས།

ལུ་ཁྱི་ག་བཅན་པོ། དགྲུང་ལོ་བཞི་ལ་སྤྱིབས་དུས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་།
རྒྱལ་ལྷོ་དཀར་རྒྱུང་རྩོད་ཆེ་དཔྱིངས་ཀྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས།

རལ་པ་ཅན། མེ་ཁྱི་ལོ་ལ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་། རྒྱ་པོད་དབར་རེས་
མཐུན་རེས་འཐབ་ཀྱི་ངང་ནས་མཐར་འདུམས་ཏེ་ས་བཅད་ཀྱི་རྩོད་པུགས་ས།
ལྷགས་བྱ་ལོ་ལ་སྤྱོད་པོ་སྤྱས་རྟུག་རྟུ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོངས། འདིར་《དཔྱིད་ཀྱི་

ཐུལ་མོའི་སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་ལྟགས་དབང་གི་ནང་སྤྱོད་ཅན་ཞེས་པ་རྒྱ་བྱ་ལོར་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ཅོད་ཡིན།

སྤྱང་དར་མ་འུ་དུམ་བཅན། ལྷགས་བྱ་ལོ་དེར་སྤྱོད་དབང་བཟུང་ནས་ཡུན་རིང་མ་སོང་བར་ལྷ་ལྷང་དཔལ་རྣོར་གྱིས་བསྐྱོངས་ཞེས་བཤད།

འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས། ལྷགས་རྟ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཆོས་བརྟན་ནས་ལོ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གཅིག་པ་ཤིང་གྱི་ལོ་ལ་གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་བྱུང་།

སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ། མེ་སྤང་ལོ་ལ་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་པ་ས་སྤང་ལོ་སྤྱོད་དབང་བཟུང་ནས་བལ་བཟའ་སྤངས། དགྲང་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ལྷག་ལ་དམར་པོ་རིའི་པོ་བྱང་བཞེངས། དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་མེ་བྱ་ལ་རྒྱ་བཟའ་འབྱོར། ས་པག་ལོ་ལ་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ནས་ས་ཁྱི་ལོར་དགྲང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་གཉིས་ལ་འདས།

དེ་ནས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་སོང་བའི་ས་རྟ་ལོ་ལ་བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་འབྱུངས། དགྲང་ལོ་བརྒྱ་གསུམ་ལ་སྤྱོད་པ་པའི་ལྷགས་རྟ་ལ་མཁན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་བོད་དུ་ཕེབས། དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པ་ས་རྟ་ལོ་ལ་སྤྱོད་དཔོན་བརྟ་འབྱུང་གནས་པོད་དུ་འབྱོར་ནས་བསམ་ཡས་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། མེ་རྟ་ལོ་ལ་རྒྱལ་པོ་འདས།

དེ་ནས་ལྷ་ཞེ་བཅན་པོས་སྤྱོད་དབང་བཟུང་ལྟེ། དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་དགྲང་འདས། འདིའི་ཁོང་འོག་གི་ལོ་གྲངས་རྣམས་སྤྱོད་ལོ་ཡིན་དང་རང་ལོ་ཡིན་གསལ་ཁ་མི་འབྲུག་པས་བརྟག་སྤྱོད་ལོ་དགྲང་བཟུང་།

དེ་རྗེས་ལྷ་ཉིག་བཅན་པོ་མེ་འབྲུག་ལོ་ལ་འབྱུངས་པ་དགྲང་ལོ་ལྷ་བརྒྱ་བཞི་པ་ས་བྱ་ལོ་ལ་འདས། སྤྱོད་ལོ་སུམ་ཅུ་ས་དགྲང་བཟུང་།

རལ་པ་ཅན། མེ་ཁྲི་ལོ་ལ་འབྲངས་པ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ལ་སླེབས་དུས་
 སྲིད་དབང་བཟུང་། དགྲུང་ལོ་སོ་བྱུག་པ་ལྷགས་བྱུ་ལ་སྐྱང་དར་དང་སློན་པོས་
 བསྐྱོངས། སྲིད་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཟུང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་འབྲངས་
 པའི་ས་སྐང་ནས་རལ་པ་བསྐྱོངས་པའི་ལྷགས་བྱུ་ལོ་འདིའི་བར་ལོ་གིས་བརྒྱ་བཅུ་
 གཅིག་སོང་། (འདི་ལ་ལོ་བཅུ་ཆད་)

སུམ་པ་མཁན་ཆེན་གྱིས། རྒྱུ་ལུ་མེ་ཁྲི་ལོ་གོང་མེ་ལོས་(༤༣༩)ལོ་
 ལ་འདས་པའི་ལྷགས་སུ་བྱས་ནས། དེ་ནས་བཅིས་པའི་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཙ་བརྒྱད་
 པ་ཤིང་གི་(༤༡༧)ལོ་ལ་གཉའ་བྲི་འབྲངས། དེ་ནས་ལོ་བྱུག་བརྒྱ་བྱུག་ཅུ་སོང་
 པ་ཤིང་གི་(༤༩༩)ལོ་ལ་རྩ་ཐོ་ཐོ་རི་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་བྱུག་ཅུ་ལ་སླེབས་པ་རྒྱ་
 བཀ་ལོ་ལ་ཐོད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལྷགས་ཀྱི་དཔེ་ཆ་བྱུང་། དེ་ནས་ལོ་བྱུག་ཅུ་
 སླེབས་སྐབས་རྒྱ་བཀ་(༤༤༩)ཐོ་རི་གཉན་བཅན་འདས། དེ་ནས་ལོ་གིས་
 བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་གསུམ་སོང་བའི་མེ་སྐང་(༤༡༧)ལོར་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་
 འབྲངས། གོང་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་ན་གཉའ་བྲི་ནས་སྤྱང་བཅན་བར་ལོ་
 ༡༠༩༩ཡོད། དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་ས་སྐང་(༤༩༩)ལོ་ལ་སྲིད་དབང་
 བཟུང་། དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགྲུ་པ་ཤིང་ལྷག་(༤༩༥)ལོ་ལ་དམར་པོ་རིའི་པོ་བྱང་
 བཅིགས། དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པ་(༤༩༧)མེ་བྱུ་ལོ་ལ་རྒྱ་བཟུང་འཕྱོར།
 དེའི་མེ་ལོ་ས་ཁྲི་(༤༩༥)ལོ་ལ་ལོ་ཐང་གི་མཆོ་བསུབ། ས་པག་(༤༩༩)ལོ་ལ་
 འབྲུལ་རྩྱང་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས། བར་དེར་གྲུང་རི་གྲུང་བཅན་གྱིས་སྲིད་
 བཟུང་ཡང་འདས། སྤྱར་ཡང་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་རང་གི་དུས་སྲིད་བཟུང་
 བས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་གཅིག་པ་ས་ཁྲི་(༤༩༥)ལོ་ལ་འདས། དེ་ནས་མང་སྤྱང་
 མེ་ཁྲི་(༤༩༤)ལོ་ལ་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སླེབས་པས་ས་ཁྲི་(༤༩༥)ལོ་

ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དཔྱང་ལོ་ 27པ་ཁུ་བྱི་(༡༧༩) ལོ་ལ་འདས།
(སྲིད་ལོ་བཙུང་བཟུང་།)

འདུས་སྲོང་མང་པོ་རྗེ་ལོ་དེར་འཁྲུངས་པ་ལྷགས་འབྲུག་(༡༩༠) ལོ་བར་
སྲིད་ལོ་ཉེར་དཔྱ་བཟུང་།

མེས་ཨག་ཆོམ་ལོ་དེར་འཁྲུངས་པ་རྩ་རྟ་(༢༠༩) ལོ་ལོ་བར་སྲིད་ལོ་དྲུག་
ཅུ་རེ་གསུམ་བཟུང་།

ཁྱི་སྲོང་རྗེ་བཙན་ལྷགས་རྟ་(༢༡༠) ལོ་ལ་འཁྲུངས་པ། ས་སྤྱུ་འཕགས་
པ། དཔལ་འཁོག་རྩལ་ལག་ མེ་ཁོང་། བེ་དགའ་བཙམ་མཐུན། དཔྱང་ལོ་
བཅུ་གསུམ་ལ་སླེབས་པའི་རྩ་རྟ་(༢༠༩) ལོ་ལ་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་མི་
རིང་བར་མཁན་པོ་པཌྱི་ས་རྩ་ཁོད་དུ་ཕེབས། ས་སྤང་(༢༠༧) ལོ་ལ་སྤྱི་བ་
དཔོན་པན་ཁོད་དུ་ཕེབས། ལྷགས་ཡོས་(༢༡༧) ལོ་ལ་བསམ་ཡས་གཙུག་
ལག་ཁང་བཞེངས། དེ་ནས་ལོ་བཞི་ལ་འབྲུག་ མེ་ལྷག་(༢༡༨) ལོ་ལ་སང་མི་
བདུན་རབ་དུ་བྱུང་། དཔྱང་ལོ་དྲུག་ པ་ཤིང་སྤང་(༢༡༤) ལོ་ལ་འདས།
སྲིད་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གསུམ་བཟུང་།

དེ་ནས་བཙན་པོ་ལྷ་ཞེ་བཙན་པོས་ལོ་རྩ་གསུམ་རིང་སྲིད་བཟུང་། དེའི་
རིང་དཔལ་ལྷག་ལན་གསུམ་སྟོམས། ས་སྤྱུ་ལ་(༢༡༧) ལོ་ལ་ཡུམ་གྱིས་དུག་
བཅང་ནས་བཞོངས། སྲིད་ལོ་ལྷ་བཟུང་།

ལྷ་ཁྱིག་བཙན་པོས་ལྷགས་རྟ་(༢༡༠) ལོ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། མེ་
བྱ་(༢༡༢) ལོ་ལ་འདས། སྲིད་ལོ་ཉེར་བཅུད་བཟུང་།

རལ་པ་ཅན། མེ་བྱི་(༢༤༤) ལོར་འཁྲུངས་ཤིང་དཔྱང་ལོ་བཅུ་གཉིས་
ལ་ཕེབས་པ་མེ་བྱ་(༢༡༢) ལོ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དཔྱང་ལོ་སོ་གཅིག་པ་

མེ་འབྲུག་(༥༧)ལོ་ལ་སྒྲོན་པོ་སྤུལ་སྤྲུག་རྩ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོངས། སྲིད་ལོ་ནི་
ཏུ་བཟུང་།

སྐང་དར་མ། རྒྱ་ལྷག་(༥༩)ལོ་ལ་སྤྱིས་པ་རང་ལོ་སོ་བཞི་པ་མེ་འབྲུག་
(༥༧)ལོ་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སོང་བ་ལྷགས་ཏུ་
(༧༠)ལོ་ལ་ལྷ་ལྷང་དཔལ་རྣོར་གྱིས་བསྐྱོངས། དེ་ནས་འོད་སྤང་སོགས་
རིམ་པར་བྱུང་བར་བྱས་ན་རྩ་བཞེད་གཙང་མ་དང་མཐུན་པ་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་
ཚད་ལྡན་སལ་ཆེར་དང་མཐུན་པ་སོགས་འབྲེལ་ཆགས་པ་འདུག་སྟེ།

《དེབ་ཐེན་དམར་པོ།》ལས། མི་རིགས་པོ་བྱང་གི་དཔེ་ཆ་གིས་མའི་
ཤོག་གངས་དང་ཡིག་གངས་(16.7)ཅིའུ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤུལ་ཏུ་སོ་རྒྱལ་ ལོ་
བརྒྱར་སྲིད་བཟུང་། འདི་ལ་ཡིག་རྣོར་ཡོད་དེ། རྒྱལ་པོ་སོ་རྒྱལ་གིས་ལོ་
བརྒྱ་ལས་སྲིད་མ་བཟུང་ན་རྒྱལ་པོ་རེ་རེའི་ཐོབ་སྐལ་ཆ་མཉམ་དུ་བཞོས་སྐབས་
ལོ་གཉིས་རེ་རྒྱག་མི་འབྱུང་བས། འདིར་ལོ་གངས་མི་བཟང་མགོན་པོ་རྒྱུབས་
ཀྱིས་བཅམས་པའི་《རྒྱ་ནག་ཆོས་འབྱུང་》ནང་། གཏེ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
སྤུལ་ཏུ་སོ་རྒྱལ་གིས་ལོ་བརྒྱད་བརྒྱ་བདུན་བརྒྱ་དོན་གསུམ་རིང་སྲིད་བཟུང་བར་
བཤད་པ་ལྟར་གཞི་བཟུང་དགོས།

དེ་ནས་ཆེན་ཉི་ཤོད་གི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་བྱུང་། ལོ་བདུན་ཅུར་སྲིད་བཟུང་།
(8)དེ་ནས་ཉན་ཀའོ་ཁྱང་ནས་བཟུང་སྟེ། མི་རབས་བརྒྱ་གཉིས་བར་དུ་རྒྱལ་
པོ་བྱུང་། བརྒྱ་གཉིས་པའི་དུས་དེར་(9)ཡང་མང་ཞེས་པའི་སྒྲོན་པོ་གཅིག་
གིས་རོ་ལོག་བྱས་ནས་ལོ་བཙུང་བཟུང་བཟུང་། ལྷིས་ཉན་(17.1)ཀྱི་བརྒྱད་པ་
སྤེའུ་སྐྱང་ཏུ་ཟེར་བ་བྱུང་། ཡང་མང་བསད་ནས་ཉན་གྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཟུང་།
སྤེའུ་སྐྱང་ལ།(༩)ཏུ་ལྷ་བྱུང་བའི་ལྷ་པ་ལ་ཉན་མིན་རྟེ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་།

དེའི་དྲུག་སྟུང་པ་རྩེ་ཏ་རྩུ་ཏ་ལ་མ་ཞེས་པ་བདེན་(༡) པ་མཐོང་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཏ་
 དཀར་པོ་གཅིག་ལ་ཐེག་པ་རྒྱུ་དུའི་ཆོས་བཀལ་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་ཡོང་།
 (༢) ཏོ་ན་མ་རྩུར་མམ་པའི་(ཏོ་ན་མ་རྩུར་ས་མའི་སའི་) ལྷ་ཁང་བཞེངས།
 ཆོས་བསྐྱར་བ་དེ་ནས་བཅམས་ཏེ་དང་སང་གི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་(༤)
 བསྐྱེད་པ་དར་བ་ཡིན། པ་རྩེ་ཏ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་གིས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་
 བས་གཅིག་གིས་མམ་པའི་ལྷ་ཁང་(༦) དུ་འགྲོག་པ་ལ་ཞུགས་ནས་བྱམས་པ་
 རྩོན་པའི་དྲུག་ཏིང་འཛིན་ལས་ལངས་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས། (༧)
 གཅིག་རྒྱ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕུར་ནས་རྒྱ་མཚོའི་སྤྱིང་ཀོའུ་ལི་དཀར་པོ་
 (༨) ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་སུ་སོང་ནས་བྱ་ངན་ལས་འདས། དེ་ནས་ཏན་ཀྱི་
 རྒྱལ་རབས་ཏེ་ཤུ་ཙ་བཞི་(༡༠) པ་ཏན་ཏིན་རྩིས་རྒྱལ་པོ་ཞེས་པའི་དྲུག་སྟུང་
 ཁོང་གི་སློན་པོ་ཆོལ་ཆོལ་ཟེར་བ་གཅིག་གིས་རྒྱལ་ས་སྤྲུགས་(18. 1)ནས་དེའི་
 བརྒྱད་པ་མི་ལྷས་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེའི་སློན་པོ་འུམ་ཞེས་པས་རྒྱལ་ས་སྤྲུགས་སོ།
 དེའི་རྗེས་སུ་ཏེ་(༡) ཏུ་ཅིང་གི་བརྒྱད་པ་ལ་ཏུང་ཅིན་དང་། བས་ཅིང་གཉིས་
 ལྷུང་པའི་(འདི་ལ་བྱི་རྩིམ་རྒྱལ་པོ་ཡང་ཟེར་འདུག) བས་ཅིང་རྒྱལ་པོའི་དྲུག་
 སྟུང་(འདི་ཏུང་ཅིན་གྱི་སེམ་ཀྱོང་རྩིས་ཏེའི་ལྷན་) རྒྱ་གར་གྱི་(༡) པ་རྩེ་ཀན་པོ་
 ཅིག་གིས་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱ་གར་དང་འཇར་ཡུལ་གྱི་བར་རྒྱལ་ཁམས་རྒྱུང་དུ་གཅིག་
 བསྐྱེད་(༢) སངས་རྒྱས་ཤུག་བྱུང་པ་སྟམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་དུ་རྩོན་པའི་དྲུག་སྟུང་
 བཞེངས་པའི་ལྷ་སངས་རྒྱས་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྟུང་(༤) ཚད་རྩི་པོ་ཤུག་
 དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐུལ། ཀྱུ་མ་ར་ཤི་ཞེས་པའི་པ་རྩེ་ཏ་མཁས་པ་
 གཅིག་ཡོད་པ་ལས་(༦) རྒྱལ་ཁམས་རྒྱུང་བས་འགྲོ་དོན་མི་འཕེར་བ་འདུག
 རྩོད་ཀྱིས་དམག་བཏང་ནས་སྤངས་པར་མོད་ན། སེམས་ཅན་(༧) མང་པོ་ལ་

ཕན་པ་ཆུ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཟུང་བས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་སློན་པོ་ཞིང་གི་ཕྱིང་པ་(༡)
 གཅིག་དང་རྒྱལ་པོ་དེ་གི་ཕྱི་མི་དཔོན་གཅིག་ཡོད་པས། དེ་ལ་དམག་ཁྲི་ཆོ་བཞི་
 བཅུ་བཟུང་ནས་(༢) ས་ཆ་དེར་བཏང་། ས་ཆ་དེར་སླེབས་པའི་དུས་སུ།
 དེའི་རྒྱལ་པོ་དེའི་ཆོག་ལ། བྱེད་རང་རེར་འཁོན་ནི་མེད་(19.1)དམག་འདི་
 ཅམ་འོངས་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་རྩ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐུལ།
 པརྟེན་གསུམ་འདྲིང་། མི་བསྐྱར་(༩)ན་དམག་རྟེན་པ་ཡིན་བྱས་པས། རྩ་བུ་
 རྒྱུ་དང་རིང་བསྐུལ་དངོས་སུ་ཡོད་པས་བསྐྱར། པརྟེན་དེ་ན་ནིང་འདས་
 (༩)དེའི་བྱ་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་འགྲོ་བ། གྲུ་མ་ར་རྒྱུང་བ་ཟེར་བར་བསྐྱར་ཟེར་
 བས་བསྐྱར་རོ། དེ་ནམས་ཁྱེར་ནས་དམག་(༡)ནམས་ཕྱིར་ལོག་ཞེ། སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་རིང་བསྐུལ་གྲུང་ཨེ་ཡིན་མི་ཤེས། བྱིས་པ་འདི་ལ་ཡང་ཅི་ཡང་མི་ཉན་
 སྟམ་ནས་(༥) བཀྲར་བཞི་མ་བྱས། ཉན་གཅིག་ཁོང་ནམས་རྟ་ཞོན་ནས་
 འོངས་པའི་ལམ་དུ་རྟ་རྟོག་མ་གཅིག་འདུག་པས་སྐད་གཅིག་(༦)སྟོན་པ་དང་།
 དམག་དཔོན་གྱིས་བཞོན་པའི་རྟ་དེས་གྲུང་སྐད་གཅིག་སྟོན། དེ་ལ་པརྟེན་གད་
 མོ་ཤོར་(༧)བས། དམག་དཔོན་གྱིས་ཅི་ཡིན་དྲིས་པས། རྟོག་མ་འདིའི་རྟེན་
 ལྷ་བུ་བུ་དང་། རྒྱ་འབྱུང་བ་ལ་འགོར་ནས་ལུས་(༨)ཡོད། དམག་མང་པོའི་
 བང་དུ་ལམ་ནོར་སྟེ་ཆོག་སྟེ་ཡོད། ང་འདི་ལ་སོང་བས་ལམ་མ་ནོར་བ་ཤོག་ལ་ཕྱི་
 ཟུང་(༩)པ་གྱིས་ཟེར་བར་འདུག་བྱས། དེ་ལ་འང་དམག་དཔོན་དེ་ཡིད་མ་
 ཆེས་པ་ཡོད་དུས། ཡུད་ཅམ་ཞིག་ན་ལམ་(20.1)གྱི་ལོག་ས་ན་རྟེན་གཅིག་རྩ་
 ཟུང་འདུག དམག་དཔོན་གྱི་རྟ་དེས་སྟོན་པ་དང་། བྱར་དུས་གྲུང་སྐད་
 ཅིག་སྟོན་(༩)དེ་མ་ཐག་པར་བཏང་སོང་། དེ་ལ་དམག་དཔོན་གྱིས་དམག་
 རྩས་ལམ་འབྱེད་དུ་བཅུག མའི་མདུན་(༩)དུ་སླེབས་པ་དང་། དམག་

རྒྱལ་པོ་གནམ་མི་རྒྱུད་པཅན་དང་དྲུག་མཉམ། རོ་དཔུར་ཤིང་བརྒྱུད་ས།
 བདུན་ཅུ་ལ་འདས། འདིམི་མ་ལྟག་འདི་མང་ས་རྒྱལ་རྒྱུད་པ་ལས་འདས་ནས་
 རོ་རྒྱུད་(ཉིས་རྒྱུད་)དང་ལྷ་བརྒྱུག་ཅུ་ཙུག་པ་ཡིན་ཟེར་བ། རྒྱུད་དེ་བ་
 དཔའ་མ་ཆིག་ལ་རྒྱུད་། དེའི་དྲུ་ཐང་ཐའི་རྒྱུད་(25.1)གིས་པ་ཡོད་དྲུ་ཙུ་
 ཡང་གི་ལས་ག་བྱས་ཏེ་རྟོར་བཅོམ། ཤིང་མོ་རྟའི་(634)པོ་ལ་བོད་རྒྱལ་པོ་
 དང་རྒྱལ་བརྒྱུད་རེས་བྱས་(3)ཤོགས་པོ་བྱས་སོང་། ཐང་གི་ཤིང་མོ་རྒྱུད་པོ་
 པ་ལ་རྟོར་དང་བྱ་ལུ་རུན་བྱི་མི་བྱུང་བ། རྒྱ་རིགས་ཀྱི་དུ་མོ་རེ་(3)ལྷན་ནས་
 པོག་ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་འདོད་དྲུ་བྱུང་བ་ལ་མ་ཕྱིན་པས་རྒྱལ་པོ་ལ་སྤ་མ་
 རྒྱས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱུ་དག་འནས་རྟེན་བར་ཡོད་པ་ལ་བྱ་ལུ་རུན་བྱིས་སྤ་མ་བྱས་པས་ལན་
 རྒྱས་པས་རྒྱལ་པོ་ཁྲོས་ནས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་དཔག་འབྲུམ་སྤག་གཉིས་(2)
 ཁྲིད་ནས་བྱུང་ཅིའུར་སྟེབས། རྫོན་པོ་གཡའ་བྱུང་བུ་པ་ལ་དཔག་བྱུར་ནས་བྱ་
 ལུ་རུན་བཅོམ། བྱ་ལུ་རུན་ནམས་ཅོང་ཁའི་མཆོ་རྟོན་པན་ལ་ཁྲོས་ཏུ་ལྟོ་རྟོར་
 ཐམས་ཅད་བོད་ཀྱིས་ཁྲིར་ནས་བརྒྱུད་།(འདིར་དཔེ་གཞན་ཞིག་ན། བོད་ཁྲོས་
 བས་མོ་རོ་བརྒྱུད་ཅམ་དུ་འཐབ་མོ་བྱས་ཞེས་པ་ཞིག་འཁོད་འདུག་) ཅིའུར་
 སྟེབས་ནས་གསེར་གྱི་བྲུབ་(དཔེ་འགའ་ཞིག་ལ་གསེར་ལྲང་རྟོར་ཆོ་ལྷ་དང་ཕྱིན་
 རོ་ཆེའི་ཕྱགས་མང་པོ་ཞེས་གསལ་)བརྒྱུད་ནས་དུ་མོ་རྫོང་། མི་རྟེན་ན་དཔག་
 ལྷུང་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། རྒྱས་མ་ཕྱིན་པར་གསང་དཔག་བྱས་པས་བོད་དཔག་
 རྟོར་ཅམ་བསད། དེ་ནས་ལུན་རིང་པོ་(6)ནས་བོད་དཔག་ལྱིར་ལོག་ཏེ།
 རྫོན་པོ་རྫོང་བཅོན་ལ་གསེར་ལྲང་རྟོར་ཆོ་ལྷ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་མང་པོ་
 (2)བརྒྱུར་ནས་བཏང་བ་ལ། ཐའི་རྒྱུར་གི་སྤྲས་མོ་ལུན་ཤིང་ཀོང་རོ་ལྷགས་མོ་
 རྒྱུར་(641)གི་མོ་ལ་ཕྱིན། དེ་(1)རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱལ་བརྒྱུད་རྒྱུར་ར་དབང་

(གྲང་ཏ་མང་) ཞེས་པ་དམག་དང་བཅས་ཏེ་བཏང་། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དམག་
 དང་བཅས་(༧) པས་མེ་ཏ་ནས་བསྐྱུ་། རྒྱ་ནམས་ཆས་བཟང་ཞིང་། བོད་
 རྒྱམས་ངན་པས་ཅུང་ཟད་སྦྱངས་པར་བྱུང་། ཀོང་ཚོས་རྒྱལ་པོ་ལ་ཁྲུས་(༡༠)
 ནས་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་ཡིག་ཆ་ང་རྒྱམས་བཅས་། རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་ཀའུ་ཉིའི་རྒྱལ་
 ཁམས་སྤངས་ནས་ལོག་པའི་དུས་སུ་(26. 1) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གསེར་བྱ་
 (གསེར་གྱི་ཆའོ་) ཆག་ཤིང་མདུན་པ་གཅིག་ཆང་གིས་བཀང་ནས། རྫོན་པོ་
 མགར་སྤྲོང་བཅན་(༩) ཡུལ་བཟུང་ལ་བསྐྱར་བཏང་། རྫོན་པོ་མགར་ལ་ཐའི་
 རྩང་རྒྱལ་པོ་མཉེས་ནས། ཁོ་རང་གི་ཆ་མོ་ཀོང་ཚོ་གཅིག་(༩) ཕྱིན། ཡང་
 གཡའུ་གཡའི་ཐའི་ཆ་ན་གྲན་ཞེས་པའི་མིང་བྱིན། ཐའི་རྩང་གིས་རྒྱ་གར་དུ་
 གསེར་ཡིག་པ་(༧) བཏང་བ། མ་གྲ་ཏར་བཅོམ་པས་བོད་རྒྱལ་པོས་ཆོས་ནས་
 དམག་བཏང་ཉི་མ་གྲ་རྒྱ་བཅོམ། ཐའི་རྩང་མེ་བྱི་ནས་བཟུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་གསུམ་
 རྒྱལ་པོ་བྱས་ནས། དགྲུང་ལོ་ལྷ་བཅུང་གཉིས་ལ་ས་མོ་བྱའི་(649)ལོའི་རྒྱ་བ་
 བཞི་(༤) པ་ལ་འདས། ཐའི་རྩང་གི་བྱ་དགུ་པ་ཆི་ཀའོ་རྩང་ཞེས་པ་རྒྱལ་སར་
 བསྐྱོས་ནས་རྒྱལ་པོ་སྤྲོང་བཅན་སྐམ་པོ་(༧) ལ། ལས་ཀའི་མིང་ཐེངས་གཉིས་
 བསྐྱར་བའི་དང་པོ། རྒྱ་མ་ཏུ་མེད་མིའི་ཉིའི་ཁྲུན་དབང་(རུ་ལ་རུ་ཐང་མེ་
 མིའི་ཁྲུན་དབང་) ཞེས་པ་དང་། ཉིང་མ་(༥) ལ་རྩང་དབང་ཞེས་པའི་སྐབས་
 སུ་རྒྱལ་པོ་སྤྲོང་བཅན་འདས་ཞེས་པ་འདུག བོད་ཡུལ་དུ་དར་གྱི་འབྲུ་དང་།
 འབྲས་ཆང་དང་ཤེལ་བཟོ་བ་ལ་ལོགས་པའི་བཟོ་རིགས་པ་མང་པོ་བཏང་།
 ཆིས་ཀའོ་རྩང་གིས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(650)ལོ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྲོང་བཅན་
 སྐམ་པོ་འདས། དེའི་སྐས་གྲང་སྤྲོང་ཐར་ནས་འདས་ཤིང་། མང་སྤྲོང་མང་
 བཅན་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལོན་པ་རྒྱལ་སར་བཏོན། རྫོན་པོ་མགར་གྱིས་

གྲོགས་བྱས་ནས་རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་བཙོ་ལུང་བསྐྱེད་པ། དེ་ནས་མགར་འདས། རྒྱ་
 དང་ཐོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་ཤིས་འགའ་མཐུན་ཞིང་ཤིས་འགའ་དམག་དང་ས་
 ཆའི་ཚོད་པ་རྒྱལ་པམ་ཏུ་མ་བྱས། རྒྱ་པར་ཏུ་མང་སྤྱོད་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས་ནས་
 ཡོ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་པ་ལྷགས་སོ་རྟའི་(670)ལོ་ལ་(3) ཐོད་ཀྱི་དམག་གིས་
 (ལིང་)བྱང་གི་རྒྱལ་ཁམས་བྱང། ཡུ་གུར་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་བྱང་ས་པས།
 རྒྱའི་རྒྱལ་པོའི་རྫོན་པོ་(༩) རི་བཞིན་གུའི་དམག་གི་ཆོ་བརྟུ་དང་བཅས་པ་
 བཏར་ནས་ལྷ་སར་སླེབས་པ་ལ་པོ་ཉ་ལ་དང་སོ་བྱང་གི་ཆོ་དམར་པོ་བཞེགས།
 རྫོང་འཛིན་པོ་ཆོ་བཅལ་བས་མ་རྟེད། རྫོང་མི་བརྒྱུད་རྫོང་རྫོང་པོ་གཅིག་གི་བར་
 བྱིར། དེ་ནས་རྫོན་པོ་མགར་གྱི་བྱ་ཆོ་(4) བས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་དམག་
 འབུམ་ཕྱག་གཉིས་བྱིད་ནས་རྒྱའི་དམག་ཐམས་ཅད་པམ་པར་བྱས། རྒྱལ་ཡུལ་
 མཁར་ཀུན་བཙོ་མ། མགར་ཡང་དམག་ཐོག་ཏུ་འདས། རྒྱལ་སྤྱི་ལོ་སྟུ་མ་ཅུ་པ་
 དགུང་ལོ་བཞི་བརྟུ་ཙུ་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་(679)ལ་མང་སྤྱོད་འདས། དེའི་
 སྟུ་མ་(6)འདུས་སྤྱོད་མང་པོ་རྗེ་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས། མགར་གྱི་བྱ་ཆོ་བས་རྫོན་པོ་
 བྱས། དེ་དུས་ཐོད་ཀྱི་ས་མཐའ་བཞི་ནི་ཤར་(༧) ཟུང་ཆེ་ལྷུ་ སྟུ་ཆེ་ལྷུ་ སྟུ་
 ཆེ་ལྷུ་དང་གསུམ་ཡིན། ལྷ་བམ་ཟེའི་ཡུལ་ལ་སླེབས། ལུ་པ་ལྷུ་ཐེན་ལ་སླེབས།
 བྱང་ཨོར་གྱི་ཡུལ་ལ་སླེབས་(8) དེ་རྒྱམས་བསྐྱོར་བ་ལ་དཔག་ཚད་ཤིན་ཏུ་མང་
 པོ་ཡོད་ལ། ཐོད་ལས་དཔའ་བ་དང་བརྟུལ་སོད་པ། རྒྱའི་(10) རྒྱལ་པོ་ཉན་
 དང་། གཡུ་དང་། ཆེ་ལྷུ་ལ་སོགས་པའི་དུས་སྟུ་ཡང་བྱང་བ་མེད་ཅིས་གྲགས་སོ།
 ལུན་ཤིང་ཀོང་རྫོང་(10) ཐོད་དུ་ཡོ་བཞི་བརྟུ་བསྐྱེད་ནས་ལྷགས་སོ་འབྲག་(680)
 གི་ལོ་ལ་འདས། ཆིས་ཀའོ་རྫོང་རྒྱལ་པོས་ས་མོ་བྱ་(649)ནས་ལོ་སྟུ་མ་ཅུ་
 སོ་བཞི་(8)ལྷུ་)སྤྱི་བསྐྱེད་པ། དགུང་ལོ་ལྷུ་བརྟུ་དང་ལྷུ་པ་རྒྱ་མོ་ལྷག་(683)

ལ་འདས། སྐར་ཐའི་རྩེ་གི་བཅུན་མོའི་འཁོར་(༩)ན་ཡོད་པ་ཅིག་ཐའི་རྩེ་
 འདས་ནས་བཅུན་མོར་ཡོད་པ་ལས་བབས་ནས། ཆེ་ཀའོ་རྩེ་གི་བཅུན་མོ་བྱས་
 (༩)མོ་ལ་བྱ་རྩེ་རྩེ་(བྱུང་རྩེ་)མིང་རྩེ་། བྱ་མོ་ཐའི་པིང་ཀོང་རྩེ་དང་
 གསུམ་ཡོད་ཅིང་། ཀའོ་རྩེ་འདས་བྱས་རྒྱལ་པོས་བྱ་ཆེ་བ་ལ་རྒྱལ་ས་(༡)
 བསྐྱས་ཟེར་བའི་ཁ་ཆེམས་ཡོད་ཀྱང་མ་ཉན་པར། མོ་རང་གིས་རྒྱལ་མོ་བྱས་
 བས་བྱས་པ་ལྟ་ཡིན་པས་ལྟ་རྒྱུ་ཐེན་ཐེན་ཞེས་བྱའོ། རྒྱལ་མོ་དེས་དམག་བྱས་ནས་
 བོད་ལ་སོགས་པའི་ས་ཆ་མང་པོ་སྟོགས། རྒྱལ་མོ་ནི་ཕིན་བྱ་བྱ་བ་ཡིན། བོད་ཀྱི་
 འདུས་སྤྱོད་མང་(༤)པོ་རྩེ་གཞོན་བྱས་སྟེ། བོད་གི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་མགར་གྱི་
 རུ་ཆེ་བས་བྱེད། ཟྱའི་ལས་ནམས་བྱ་རྒྱང་བ་(༥)དང་། ཆ་བོས་བྱེད་པས་
 ཁོང་ལ་ཀུན་སྟོག་རྒྱལ་པོ་དབང་རྒྱང་བ་ལ་ཟུས་རྒྱལ་པོ་ནར་ལོངས་བྱས་མགར་
 (༦)ནམས་དམག་ཐོག་བྱ་ཡོད་པ་ལ་རྒྱལ་པོས་དམག་བྲིད་ཕྱིན་པས། ལུ་བོ་མི་
 བྲིམ་མམ་གཉའ་བཅན་ལྷེམ་བྱ་ལྷེམ་པས་ཏེ་ཤི། ལུ་བོ་བཅན་(༧)པོ་འམ་རྟག་
 རང་ཁོང་ལོད་དང་ཁོང་རང་གི་ཆ་བོ་མང་པོ་རྩེ་དམག་དང་བཅས་པ་རྒྱའི་རྒྱལ་
 མོ་ལ་རོ་བཟླར་ཕྱིན། རྒྱལ་མོས་བཅན་པོ་(༨)ལ་ཀྱའི་དེ་བྲུན་དབང་ཞེས་
 པའི་མིང་བྱིན་ནས་སྟོན་པོར་བསྐྱས། མང་པོ་རྩེ་ལ་གཡོན་སྟོགས་གྱི་དཔའ་རོ་
 རྩེ་(29—1)(རྩེ་ལམ་ཏའི་ཅང་ཐུན་རན་གྱའི་ཀྱང་)རྩེ་མིང་ལྷེ་ཅོང་ཀུན་
 རན་གྱའི་ཀྱང་ཞེས་པའི་མིང་བྱིན། ཁོ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱིས་ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་(༩)
 རྩེ་མིང་པའི་ཉེགས་ལ་ལྷགས་གྱི་བྱང་བུའི་ཡི་གེ་བྱིན། རྒྱལ་མོ་བྱ་ཐེན་
 འདིས་ཤིང་ལྷེལ་(684)ལོ་ནས་ལོ་ནི་བྱ་ཆ་གཅིག་རྒྱལ་ས་བྱས། རང་ལོ་བརྒྱད་
 ཅུ་པ་ཤིང་འབྲུག་(704)ལ་འདས། ལོ་དེ་ལ་འདུས་རྒྱང་མང་པོ་རྩེ་ཡང་འདས་
 ཏེ་ལོ་ནི་བྱ་ཆ་བྱས་རྒྱལ་པོ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་རྩེས་བྲི་ལྷེ་གཙུག་བཅུན་རྒྱལ་སར་

བསྐྱེད་ཀྱི་མིང་རྒྱལ་(705)ལོར་ཆོ་གའི་རྒྱུང་དང་། རྒྱལ་མོའི་བྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་
 (ཡུང་རྒྱུང་) རྒྱལ་མཚན་བཞུགས། གཏམ་རྒྱུད་གཞན་ལས། རྒྱལ་མོ་འདི་ལ་བྱ་
 བོང་ན་ཅན་ཞིག་སྟེན་པ་རོ་ཆོ་ནས་བྱ་རྒྱུང་གསོད་པ་ལ་བཏང་བས། བོད་ཀྱི་
 རྫོན་པོ་ཆེ་བ་ཅིག་ཡིད་པ་དེས་མ་བསད་པར་ཕག་དུ་ཉ་ར་བྱས། ཟླ་མ་རྒྱལ་མོ་
 གས་དུས་ཐང་གི་བརྒྱུད་མེད་པས་མོའི་མིང་པོ་འུ་ཟན་ཞེས་པ་ལ་བསྐྱོ་བར་བྱས།
 མི་མང་པོ་ཆོགས་པ་ལ་བྱ་ཟན་བསྐྱོ་བ་ཞི་འཐད་ཅེས་སྟོན་རིང་གཏོང་བས།
 གང་མི་འཐད་ཟེར་བ་དེ་གསོད་པའི་རྒྱལ་མོའི་འཐད་ས་བྱས་པ་ལ། བོད་ཀྱི་
 རྫོན་པོ་དེས་འུ་ཟན་ལ་སྟོན་རིང་བྱུང་དུས། རས་བསྐྱོ་བ་མི་འཐད་ཀྱིས་ཅིག་བྱ་
 སྟོན་བྱུང་། དེས་དེ་སྟོན་བྱས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་རྫོན་པོ་དེ་ལ་རལ་གྱི་རྒྱབ་ནས་
 བསད་དེ་ཅི་(༡༠)ཡིན་བྱས་པས། རྒྱལ་མོ་རང་གི་འུང་ཡིན་བྱས་པས་ཐབས་
 མ་རྟེན། དེ་ནས་བྱ་རན་དུ་བྱུར་པ་ལ་རྫོན་པོ་དེས་བྱ་བོང་སྟེ་ཅན་ཁྲིར་འོང་།
 རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པས་རྒྱལ་པོ་བོང་སྟེ་ཅན་དུ་གསལ་པ་འདི་ཡིན། མ་བྱ་གཉིས་
 ཀྱི་དུར་ད་ལྟ་ཅན་བྱེད་ཀྱི་བྱང་ཚུགས་ན་ཡིད་པ་དེ་ཡིན་ཟེར། རྒྱལ་མོ་འདི་ལ་
 བོད་རྒྱལ་ཀྱིས་རྒྱའི་འ་རྩི་རྒྱན་མོ་ཞེས་ཟེར་བར་འདུག། གཏམ་རྒྱུད་འདིའི་
 འུགས་ལ་དེ་རྒྱལ་མོ་འདུག་ཟེ། (མིང་རྒྱལ་ལ་རྒྱལ་མོ་རང་གི་བྱ་རྒྱུང་རྒྱུང་
 རྒྱལ་མཚན་བསྐྱེས་) བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བྱ་མོ་སྟོང་དུ་བྱུང་བ་ལ། རྒྱལ་པོའི་ལུ་པོ་
 མིང་དབང་གི་བྱ་མོ་ཀམ་མིང་ཀོང་རྩི་ལས་ཀྱི་(710)ལོ་ལ་བྱིན་(༩)རྩིང་ས་
 ལ་གོས་དར་གྱི་ཆོ་མང་པོ་དང་། བཟོ་རིགས་སྟེ་ཆོགས་པ་དང་། རོལ་མོ་བ་
 མང་པོ་བྱིན། ར་གཡུ་ཐའི་གཡང་(4)གུན་དང་གཡུང་གུམ་ཉན་ཟེར་བའི་མི་
 དཔོན་གཉིས་དམག་དང་བཅས་པ་སྟེ་ལ་དུང་། ཟླ་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱང་ཀོང་རྩི་ལ་བྱིན། བོད་ཀྱིས་ལོ་སྤུམ་ཅུ་བདག་བྱས། རྒྱུང་རྒྱུང་(ཡུང་

རྒྱུ་)གིས་ལོ་དྲུག་རྒྱལ་ས་བྱས་ནས། དཔྱར་ལོ་ལྷ་བརྩ་ཙུ་ལ་ལྷགས་སོ་ཁྱི་ (710)ལ་འདས། ལྷགས་སོ་ལག་ (711)ལ་ཀོང་རྫོང་ཡ་མེད་རྒྱུ་ཡར་བསྐོས། འདིར་དེབ་ཐེན་རྒྱུ་ཡར་དེབ་དམར་གི་ཡུར་བྱར་ས་པ་མི་ཐད་ལ་འདི་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་བཅོ་ལྷན་ས་པ་ས་རྒྱ་པོ་བྱི་བ་ལ་གིས་ཤིང་ཀོང་རྫོང་བོད་བྱ་བཟངས། ཡོ་དེ་ཉིད་ལ་མེད་རྒྱུ་འདས་ཉི་དཔྱར་ལོ་ལྷ་བརྩ་ཙུ་ལ་ལྷན་ཞེས་གསལ་བ་དེབ་དམར་གི་མ་དཔེ་ཁྲུང་ས་དག་དང་བཟུར་དགོས། དེས་ལོ་གཉིས་མིང་བསྐྱརས། ལོ་ལྷ་བརྩ་ཙུ་ལ་ (ལྷགས་) རྒྱ་སོ་བྱི་བ་ (712)ལོ་ལ་འདས། རྒྱ་སོ་ལྷན་ (713)ལོ་ལ་མེད་རྒྱུ་གི་བྱ་གསུམ་པ་ཉིན་རྒྱུར་ (བྱན་རྒྱུར་ཟེར་དགོས) ཉི་ཤུ་རྩ་དཔྱ་པ་ཅིག་བསྐོས། གིས་ཤིང་ཀོང་རྫོང་བོད་དུ་ལོ་རྩ་གསུམ་ཙུ་སོ་གཅིག་ (ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་) བཞུགས། ལྷགས་སོ་ལྷུ་ལ་ (740)ལོ་ལ་འདས། དེ་ཡན་རྫོང་ཐང་གི་རྒྱལ་ཁམས་འཇགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་བརྩ་དྲུག་སོང་། ཐང་ཐམས་རྒྱུ་གི་ཡོན་ས་བཙུགས་པ་འདྲ། ཐང་གའོ་རྒྱུ་གི་ཁྱི་ལོ་དང་ལོ་ས་རྒྱལ་ཡོན་ས་བཙུགས་ལོ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་སོང་ཡོད། དེ་རྗེས་གིས་ཤིང་ཀོང་རྫོང་འདས་ནས་ལོ་བཙུ་ལ་ཤིང་སོ་ལྷག་ (755)ལོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་ལྷེ་གཙུག་བརྟན་འདས་ནས་ལྷས་ཁྱི་རྒྱུར་ལྷེ་བཙན་རྒྱལ་སར་བསྐོས་ནས་ཉན་རྒྱུར་གིས་རྒྱལ་སར་ལོ་བཞི་བརྩ་ཙུ་གསུམ་བཟུང། རྒྱ་ནག་དུ་ཚེས་ལྷན་ལྷན་ཁྱི་རྒྱུར་ལྷེ་བཙན་གྱི་བར་ལོ་གཅིག་རྒྱུར་ཉིས་བརྒྱ་སོང་ཞེས་ཆ་བཞེད་དུ་རྒྱུར་རོ། དཔྱར་ལོ་བདུན་ཙུ་ཙུ་གསུམ་པ་ལྷགས་སོ་བྱ་ལ་འདས། (འདི་དེབ་དམར་གི་མ་དཔེ་ཁྲུང་ས་དག་དང་བཟུར་དགོས།) ཉིན་རྒྱུར་རྒྱལ་པོས་ཤིང་སོ་ལྷག་ཡན་དུ་ལོ་བཞི་བརྩ་ཙུ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་བྱས། རང་ལོ་བདུན་ཙུ་ཙུ་གསུམ་པ་ཐེ་སོ་བྱ་ (757)ལོ་འདས། ཡོ་དེ་ལྷན་མ་ཐེ་སོ་ལྷུ་ (756)ལོ་ཉིན་རྒྱུར་གི་བྱ་གསུམ་པ་རྒྱུར་

རྒྱུ་ལ་སར་བཏོན། དེའི་ཨོ་དཔོན་ཞང་མ་མཐུན་པར་སྒྲོན་པོ་ཉི་ལྔ་བཟང་སྤྱི་
 དཔལ་སྟགས་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་བོད་ཀྱི་དམག་ཡོང་ནས། ལྷན་ཅེའི་
 སྤུང་ལ་སྟགས་མང་དུ་སྒྲུབ་ནས་བཟུང་། ལྷིས་ཅེའུ་མཁར་ནི་ཤུ་ཙ་བཞི་
 ཐམས་ཅད་བོད་ལ་ཤོར། ལྷིས་སྤུལ་ནས་དཔོན་ཞང་མ་ཐུན་པར་ཆད་ནའང་
 བོད་རྒྱལ་པོས་ཁ་ལ་རང་རེ་མཐུན་པར་བྱ་བེད་ཡང་སྟེམས་ཤིན་ཏུ་གནག་པར་
 བྱུང་། རྒྱུ་ལ་པོས་སྤྱིད་ཨོ་བདུན་བྱས་ནས་དགུང་ཨོ་ལྔ་བརྒྱུ་ར་གཞིས་
 པ་རྒྱ་མོ་ལྷག་(762)ཨོ་ལ་འདས། ཨོ་དེ་ལ་རྒྱུ་ལ་གི་བྱ་ཆེ་བ་ཐའི་རྒྱུང་
 (ཉའི་རྒྱུང་)རྒྱལ་སར་བསྐྱོས། རྒྱ་མོ་ཡོས་(763)ལ་བོད་ཀྱི་དམག་བྱུང་།
 ཐའི་རྒྱུང་(ཉའི་རྒྱུང་)རྒྱལ་པོ་ཤེག་ཏུར་པོས་པའི་ཤུལ་དུ་རྒྱའི་སྒྲོན་པོ་ཀུ་ཉི་
 སྒྲོན་ལ་རོ་བཏུས། བོད་དམག་གིས་རང་ཏུར་ཡོང་། བོད་ནམས་ཀྱིས་རྒྱའི་
 སྒྲོན་པོ་ཐར་གི་རྒྱལ་པོ་ཀུ་དབང་ཞེས་པ་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས། རྒྱའི་ཨོ་མིང་སྟོས།
 འཆའ་ས་འགྲེམས་སྤྱི་བཅུག རིང་པོར་མ་ཨོན་པར་རྒྱས་ཏའི་རྒྱུང་གིས་ཀུ་ཉི་
 བསད། བོད་དམག་བཏོན་ནས་ཐའི་རྒྱུང་(ཉའི་རྒྱུང་)གིས་རྒྱལ་ས་བཟུང་།
 ཨོ་བརྒྱུ་བདུན་རྒྱལ་ས་བྱས། དགུང་ཨོ་ལྔ་བརྒྱུ་པ་ས་མོ་ལུག་(779)ལ་འདས།
 ལྷགས་མོ་སྟེལ་(780)ཨོ་ལ་ཐའི་རྒྱུང་(ཉའི་རྒྱུང་)གི་བྱ་ཆེ་བ་དིང་རྒྱུང་བསྐྱོས།
 དིང་རྒྱུང་བསམ་པ་ཆེ་བས་ཨོ་མང་པོར་བོད་དང་འབྲུགས་པ་མ་བྱུང་། དིང་
 རྒྱུང་རྒྱལ་སར་འཁོད་པའི་ལྷགས་སྟེལ་(780)ཨོ་དེ་ཉིད་ལ་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྤྱང་ཞེ་
 བཅན་འདས་ནས་(འདི་མན་ཆད་ལ་དྲོགས་གཙོད་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་
 མང་པོ་ཨོད་)ལྷས་ཆེ་བ་སྤྱི་བཅན་པོ་བསྐྱོས། ཨོ་བརྒྱུ་བདུན་རྒྱལ་ས་བྱས།
 དེའི་དུས་སྤྱི་བོད་ཀྱི་ས་ཆོགས་མི་ཉག་གི་ཏ་ལ་ཤན་དུ་བྱས། བོད་རྒྱལ་ཁམས་
 ཀྱི་ས་ཆོགས་ནི་རུབ་རུ་ལན་རིལ། སྤེ་ཅེལ། སྤེན་རིལ། ཉེན་རིལ། ཤར་དུ་

ཤིང་ཀྲན། རྩོད་ཤི་འིའུ་དང་རྒྱང་ལ་མ་གྱི་བར། བྱང་མན་ས་མ་ནས། རྩ་རྩའི་
 ཉེ་རྩོ་རུབ་གྱི་བར་དང་མ་རྩའི་བྱང་ཚུགས་མན་ཆད་པོད་གྱི་ས་མ་བྱས། རྩའི་ས་
 མ་ཐའ་ནི་ཀེ་འིའུ་ཚུགས་མན་འིང་ཏ། ལྷ་རྩུ་ལ། ཤིང་རྩ། རྩང་ཅེའུ་ཐང་གྱ།
 སེཾ་ཚན་ལ་ཐའི་རྩ་ཏ་རྩུན་ཆད་ཐང་གི་ས་མ་བྱས། ས་མ་ཚམས་གྱི་བར་སྤྲུག་རྩ་
 དང་། འིའུ་དང་། ཏ་ལ་ཤན། ཐ་ཐ་མི་རྩོང་(ཐ་བ་མི་རྩམས་) བར་བཞག་
 བས་གཉིས་ཀས་མི་འཛིན་པ་བྱས། རྩས་ཡང་འབྲུགས་པ་མང་དུ་བྱང་ཞིང་།
 མེ་མོ་སྤང་(797)ལོ་ལ་པོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷ་རྩེ་བཅན་པོ་འདས་ནས་རྩ་ཙེ་བཅན་
 པོ་རྒྱལ་སར་བསྐོས། ཨོ་རྩ་བརྒྱད་རྒྱལ་ས་བྱས་ནས་ཤིང་མོ་རྩེའུ་(804)ལོ་ལ་
 འདས། འདི་ས་རྩའི་སྤྱེ་མ་དམ་པའི་《རྒྱལ་དབང་ཚུལ་འབྱུང་》དུ་བཅན་པོའི་
 རོག་དུ་ཁྱིཾ་ཁྱིཾ་གི་བྲས་བཞི་བ་ལྟེང་ཁྱིཾ་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེའི་བྲས་སད་ན་མེགས་
 ལུ་བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་འབྲུག་ ཨོ་དེ་ལ་ཁྱིཾ་རྩེ་རྩོང་བཅན་བསྐོས། དིང་
 རྩང་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ས་ཨོ་བཙུ་ཐ་བྱུང་། འདི་མིག་རྩོང་འབྲུ་ལྟེ། དིང་རྩང་
 གིས་རྩུགས་སྤྱེལ་ཨོ་ལ་རྒྱལ་ས་བྱུང་བ་ནས་བཙུ་པའི་ཨོ་བཙུ་ཐ་བ་ཉི་ཤིང་རྩེ་
 མ་གཉིས་ཤིང་བྱ་གཏན་ནས་མི་འོང་བས་ས། དེས་ན་འདིའི་ཨོ་བཙུ་ཐ་བ་
 ཟེར་བ་ཉི་ཤུ་ཙེ་ཐ་བ་ཟེར་དགོས་པ་གསལ་གྱི་ཨོ་ཁམས་ནས་གསལ་པོར་ར་
 འཛོད་བྱུང་ཡོད། མི་དེགས་པོ་ཐང་དུ་ཡོད་པའི་《དེབ་ཐེར་དམར་པའི་》ནང་།
 དིང་རྩང་རྒྱལ་པོས་རྒྱལ་ས་ཨོ་ཉི་ཤུ་ཙེ་ཐ་བྱུང་ཞེས་གསལ། (ཨོ་ཉི་ཤུ་ཙེ་ཐ་བ་
 ས་བྱས་ནས། དཔྱང་ཨོ་རྩུག་རྩ་ཙེ་ཐ་བ་ཤིང་མོ་བྱ་(805)ལ་འདས། ཨོ་དེ་
 ལ་དིང་རྩང་གི་བྱ་ཆེ་བ་ལྷན་རྩང་བསྐོས། རྒྱལ་ས་ཨོ་གཅིག་བྱུང་། དཔྱང་ཨོ་
 བཞི་བཙུ་ཙེ་རྩུག་པ་ལ་འདས། མེ་མོ་རྩེ་(806)ལ་ལྷན་རྩང་གི་བྱ་ཆེ་བ་རྩང་
 རྩང་བསྐོས། དེའང་ས་མོ་བྱི་བའི་ཨོ་ལ་འདས། ས་མོ་སྤང་(809)ལོ་(འདི་

ཡུགས་མོ་མྱེང་(821)ཟེར་དགོས་པ་བྱ་ཡིག་མོ་རྒྱས་ལུ་གསལ་)ལ་ཉེན་རྒྱུང་གི་
 ལུ་མོང་རྒྱུང་བསྐྱེས། སྐབས་དེ་མེད་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འདས། ཁ་མི་ཁ་རྩ་
 བསྐྱེས། ལྷ་སའི་ཐང་ཏུ་ཤོད་ཀྱི་སློན་པོ་ཆོགས། བུན་ཆེན་པོས་མནའ་ཆོག་
 བཏོན། བདེན་པ་བརྟན་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཆོགས་དང་། མནའ་ཆད་བྱས་སོ།
 མོང་རྒྱུང་མེ་རྩ་(826)ལོ་ལ་སློན་པོས་བསྐྱོངས། མེ་མོ་ལུག་(827)ལ་མོང་
 རྒྱུང་གི་འབྲུག་ཞེས་པ་འབྲུག་རྒྱུང་བསྐྱེས། མེ་མོ་འབྲུག་(836)ལ་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 འདས། ལོ་དེ་ནིང་ལ་གཙུང་པོ་ཐུ་ཞེས་པ་རྒྱལ་སར་བསྐྱེས། དེ་ཆང་ལ་
 དགའ་ཞིང་རྒྱུད་པ་དན་པས་ཤོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཐམས་ཅད་འབྲུགས། སི་ཏ་
 ཅིའུ་ལ་ཤོད་ལ་དབང་བའི་རི་ཆོགས་ཡོད་པ་འབྱེལ། ལྷ་རྩ་ཞག་གསུམ་ཁྱེན་ལ་
 ལོག ལྷས་དན་ལྷུང་ཞིང་རྒྱལ་ཁམས་ཞིག་པ་ཡིན། ས་མོ་ལུག་(839)ལོ་ཡན་
 ཆོད་ལ། ལོ་ནིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པོར་ཟེར་ཡང་ལོགས་པར་བཅིས་ན་ལྷུང་གི་
 རྒྱལ་ཁམས་མོ་ནིས་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོར་ཤོད། ས་མོ་ལུག་བཞི་མྱེང་
 དཔ་མཉམ་རྒྱལ་ཡིད་བྱམ་ནམ་ལོ་བཞི་མོན་བཞི་ས་མོ་ལུག་དེ་ཡིན་ནོ། དེའི་རྒྱུ་
 ལྷ་ཡུགས་མོ་མྱེང་དང་། ཡུགས་མོ་ལུ་འི་བར་ཏུ་ཡང་རྒྱལ་པོ་འདས། ཡུགས་ལུ་དེ་
 ཡ་ཆོས་བརྒྱུ་བས་ཡིང་། དེ་ལ་ལག་ལྷ་ཡུང་དཔལ་ལྷི་རྒྱུ་ཆོས་བསད་དོ། དེས་ན་
 མཁམ་པ་ཆེ་མས་ཆོས་བརྒྱུ་བས་ནམ་ལོ་ཆོ་མཉམ་མོན་བཞི་ཡུགས་ལུ་འདི་ནས་མཉམ་
 འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་ཆོས་འབྲུང་ཏུ་ས་མོ་ལུག་ལ་དཔལ་བཞི་ཆོས་
 བརྒྱུ་བས་པར་བཤད་དེ་ལོ་གཉིས་ཤིས་མང་བ་ཙམ་མོ། ལུ་རྒྱུང་རྒྱལ་པོས་ལོ་
 བཅུ་གསུམ་ཡིད་བཟུང་། དལྱང་ལོ་ལུ་མ་ཅུ་ཡིང་ལོ་ལྷུག་ལ་འདས། འདི་
 ཡང་ཡིག་ནོར་འབྲུ་ཞེ། སྐད་ཏུ་ལུ་རྒྱུང་མོ་ལུག་མོ་ལ་རྒྱལ་སར་
 བསྐྱེས་པ་ནས་བཅིས་པའི་བཅུ་གསུམ་པ་ས་ལུག་མོ་ལ་གཏོགས་

མིང་འབྲུག་མི་མོར་ཞིང་། མོག་ཏུ་བཤད་པའི་ཏུ་རྒྱུད་གི་ཁྲིམ་མ་
 རྩ་རྒྱུད་གི་ཡིད་མཐོང་གྲུངས་དང་། མོ་ཁམས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་
 འདིམི་མིང་འབྲུག་ཟེར་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་པ་ན་འཕྲོད་རྒྱུར་ཡོད།
 མོ་དེ་ལ་མོར་རྒྱུད་གི་ཏུ་ལྷ་པ་ལུ་རྒྱུད་བསྐྱོལ། མོ་རྟུག་ཡིད་བརྒྱུད་ལ། དགུར་མོ་
 ལུ་མ་རུ་མོ་བཞི་པ་མིང་མ་རྒྱུར་(845)མོ་ལ་འདས། མོ་མོ་རྟུག་(846)མོ་ལ་
 རྟེན་རྒྱུད་གི་ཏུ་བརྟུག་ལུ་མ་པོ་རྟེན་རྒྱུད་བསྐྱོལ། དེ་ནས་ཤོད་ཀྱི་ས་ཆ་ལ་མེ་བ་
 རྒྱལ་བྲུང་ལ། དང་པོ་ཐང་གི་རྒྱལ་ཁམས་གི་མ་བྱུར་རུ་ནས་ཤོད་ཀྱི་བར་ལ་ས་མེ་
 དབར་རྟོང་ཆོ་དགུ་དང་དགུ་བརྒྱ་ཡོད། ལྷིས་རྒྱུར་རྒྱུར་ནས་བརྒྱུད། ཤོད་ལ་
 མཁར་མིག་ལུ་མ་བརྒྱ་མོར། ལྷིས་ཐང་གི་ཐམས་ཅད་མོབ། རོན་རྒྱུད་གིས་མོ་
 བརྒྱ་བཞི་ཡིད་བརྒྱུད། མོ་ལྷ་བརྒྱ་པ་མེ་མོ་ཡོས་(859)ལ་འདས། མི་རིགས་
 མོ་བྲུང་གི་《དེབ་དམར་》ནང་ས་མོ་ཡོས་ལ་འདས་ཞེས་གསལ། འདིམི་མོ་མོ་
 ཡོས་ཟེར་བ་ཡིག་ནོར་ཡིན་ཏེ། རོན་རྒྱུད་གིས་མོ་རྟུག་མོ་ལ་ཡིད་
 བརྒྱུད་བ་ནས་བརྟེན་པའི་མོ་བརྒྱ་བཞི་པ་ས་ཡོས་མོ་གཏོགས། མོ་
 ཡོས་གཏོན་ནས་ཡོར་དོན་མེད་པ་མ་ཟད། མོག་གི་རྒྱལ་མོ་ཁྲིམ་
 མཐོང་ཡིད་མོ་དང་མཐོང་མོ་གྲུངས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་གསལ་མོ་ཤོད།
 དེས་ན་མོ་བརྒྱ་པ་ས་ཡོ་ཡོས་(859)ལ་འདས་ཞེས་ཟེར་བརྒྱ་ཡིན། ལྷགས་
 མོ་འབྲུག་(860)ལ་དེའི་ཏུ་ཆེ་བརྟེན་རྒྱུད་བསྐྱོལ། དེ་ལྟར་ཆད་ཤོད་དང་འབྲེལ་
 ཆད། དེ་རྟེན་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཀའོ་རྒྱུད་ནས་འདི་ཡན་ཆད་ལ་མོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་
 ལུ་མ་རུ་མོ་དགུ་མོར་ཟེར། ལྷགས་བར་བརྟེན་ན་རྟུགས་མོ་འབྲུག་ཡན་ལ་མོ་
 ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བཞི་མོར་ཡོད། རྟེན་རྒྱུད་གིས་རྒྱལ་ཡིད་མོ་བརྒྱ་བཞི་
 རུལ། རྒྱ་འབྲུག་(872)(མི་རིགས་མོ་བྲུང་གི་དེབ་དམར་ནང་རྒྱ་རྒྱལ་ཞེས་

གསལ་)ལོ་ལ་འདས། འདིར་ རྟེན་རྒྱུ་རྩ་ འབྲུག་ ལ་ འདས་ ཟེར་ བ་
 ཡིག་ རྟེན་ ཡིན་ ཡིན་ དེ་བ་ དམར་ ཡི་ མ་ དཔེ་ རྒྱུ་ ག་ ལ་ བཟུ་
 དཀོས། རྩ་ འབྲུག་ དེ་ རྟེན་ ལོ་ རྩ་ གཉིས་ སང་ བའི་ ཤིང་རྩ་ (874)ལོ་ལ་
 རྟེན་འགྲུ་གི་བྱ་ལ་པུ་རྩ་བ་སྐོས། སྤྱི་ལོ་བཙ་ལ་བཟུང་། ས་མོ་ལྷུ་(888)
 ལོ་ལ་འདས། དེའི་བྱ་བ་དུན་པ་རྩ་རྩ་ས་མོ་བྱ་(889)ལ་བསྐོས། ལོ་བཟུ་
 བཞི་སྤྱི་བཟུང་། རྩ་མོ་སུག་(903)ལོ་ལ་འདས། ཤིང་ས་ཡི་བ་(905)ལ་
 དེའི་བྱ་དུ་པ་བའི་ཉིང་བསྐོས། ལོ་བཟུ་བཟུང་། འདིའི་ལོ་ བཟུ་ ཟེར་ བ་
 ཡིག་ རྟེན་ ཡིན་ ཉེ། ཤིང་ ཡི་ རྟེན་ བཙུས་ བའི་ ལོ་ བཟུ་ བ་ རྩ་ ལུ་ མ་
 གཏོགས་ མེ་ ལོས་ ཡང་ དེ་ན་ མེད། གཤམ་ ཡི་ མེ་ མོ་ ལོས་ ལ་ འདས་
 ཟེར་ བ་ དེ་ ལོ་ བཟུས་ རྩ། ལོ་ བཞི་ སྤྱི་ བཟུང་ ཟེར་ རྩ་ ཡིན་ བ་
 གསལ་ ལོ་ རྩ། མི་ཡིགས་མོ་བྱང་གི་དེ་བ་དམར་ནང་བྱུང་དེ་བཞིན་ལོ་བཞི་
 སྤྱི་བཟུང་ཞེས་གསལ། མེ་མོ་ལོས་ལ་འདས། དེ་ནས་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་
 ཆད་དེ། ལྷིང་ཐང་གི་རྒྱལ་ལོ་ཉི་ཤུ་བྱུང་། རྒྱལ་ཁམས་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་
 ཅུ་ཙ་བརྒྱད་བདག་བྱས་ཟེར་ཉེ། ཐང་ཀའོ་རྒྱུང་གིས་ས་ལོ་རྩ་གལ་རྒྱལ་ཁམས་
 རྒྱུངས་པ་ནས། མེ་ལོས་དེ་ཡན་ལ་བྱག་རྩ་རྩ་བཞི་དང་ལོ་ལྷ་བཟུ་སང་རྩ་
 ཐང་ཐའོ་རྒྱུང་གི་ཤིང་ལ་ལོ་རྩ་ བ་ཐང་སན་ཐང་ཞེས་པ་བྱུང་ནས་ཆོས་མང་པོ་
 བརྒྱན། དེ་ཡན་ཆད་ལ་རྒྱུའི་ལོ་རྩ་ བ་ཉིས་བརྒྱ་བྱུང་། ཐང་ཤུས་པའི་ཤིང་།
 ཟན་གསུམ། ཐང་ལོ་རྩ་དེ་རྩ་རྩ་དགས་པ་ཞེས་བྱའོ། དེ་རྒྱ་གར་ཡི་རྩོད་
 དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཡི་རྩོད་མ་ཡིན་ཟེར། ཐང་གི་རྒྱལ་ལོ་བྱ་མ་འདི་ཁམས་ན་
 བྱམ་ལོ་ཤེས་རྒྱལ་མཆན་བཟན་པའི་བདག་པོ་བྱེད་པའི་བྱས་ཡིན། ཐང་རབས་
 ཆད་པའི་རྩེས་ལ། བྱང་ཞེས་པ་ལ་རྒྱལ་ས་འཕོས་པ་ཡིན། རྒྱ་པོད་ཀྱི་གཏམ་

རྒྱུད་འདི། བའི་རྒྱུད་གི་ཡིག་ཚང་བ་སུ་ཕྱི་ཞེས་པ་? ཅིས་? ཕྱིས་ཏུན་མེའུ་ཚས་
 བཏུས་ནས་བཞེབས་པ། རྒྱུ་ལོ་རྒྱ་བ་ཅའོ་བྱང་རྒྱས་ཤིང་མོ་བྱ་ལ་ཤིང་ཀྱན་ཕྱེ་
 ཆེན་ཏུ་བརྒྱུར། བྲམ་མ་རིན་ཆེན་གྲགས་གྲུ་ཤིས། ཤིང་མོ་སྤང་ལོ་ལ་ཐོད་ཡིག་ཏུ་
 དཔར་ཏུ་གདབ་པོ། (འདིའི་མེའི་དབང་ཐང་ནོར་བ་འགའ་རེ་ལྟར། ཞེས་
 འཁོད་པ་ ལྟར་ དབང་ ཐང་ རྟོན་ བའི་ ཐད་ ཀྱ་ མོ་ མེན་ མཆན་ ཉགས་
 བཞོན་ ཡོད། བྱ་ལུ་ཏུན་རྟོར་གསེར་ཡིན། ཏུ་ཐེན་མོ་ཐོན་ཡིན། ཐོད་གྲི་
 རབས་དང་པལ་ཆེར་མཐུན་པ་ལ་འདི་ཞིབ་ལྟར་བ་ཆེ་མང་ཞིག་འདིར་བྲིས་ཏེ།
 རྒྱ་ཐོད་གཉིས་ཡང་ཡང་འབྲུགས་པ་དང་། རེས་འགའ་མཐུན་ཞིང་སྦྱེས་དང་
 ཏུས་གྱི་མཆོད་པ་བསྐྱར་རེས་བྱས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་ཐང་བྱ་བྱ་ཕྱིན་མཆོད་ཏུ་
 བལྟའོ། ཐང་གི་རྒྱལ་པོའི་ཏུས་སུ་ཏུང་མཐུ་ཟེར་བ་སིའུ་ཆ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་པ་
 བྱས་པ་ཐེས་སུ་ངོ་མོག་ནས་རྒྱལ་པོ་བྱས། རི་ཏུན་ཟེར་བས་སྒྲོན་པོ་བྱས། ཉིང་
 ལ་རི་ཏུན་གྲིས་ཐང་ལ་ངོ་བལྟས་ནས། རྒྱ་མི་དཔེན་གྱི་དམག་དཔོན་བྱས།
 ཡང་ཉིང་ལ་ངོ་མོག་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ས་སྒྲགས་པས། བྱང་ཞེས་པའི་རྒྱལ་བརྒྱུད་
 བྱང་། དེ་ལ་སོགས་པ་ཏུས་མི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་རབས་ཆོན་པ་ལྷ་ལ་རྒྱལ་པོ་བཙུ་
 ལ་བྱང་ནས། ལོ་ལྷ་བཅུར་རྒྱལ་ས་བྱས། དེའི་ཐེས་སུ་ཅེའུ་ཐའི་རྒྱུད་ཞེས་པའི་
 རྒྱལ་པོའི་ཏུས་རྒྱལ་ས་མི་ཉག་ལ་ཤོར། འདིའི་བརྒྱུད་པ་ལ་ཡོན་ལང་གི་ས་ཆར་
 རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་བྱང་། རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་པ་ཤང་རྟང་ས་བྲུ་གཉིས་གྱི་ལག་
 བས་ཆེ་ཏན་ཏའི་སྤུ་ཞེས་པས་ཡན་ལང་ལ་སོགས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱེད་ཚྭ་གས།
 རྒྱལ་ཁམས་དེ་ལ་ཏའི་སྤུ་ཟེར། ཤང་རྟང་གི་ཞ་གོན་མའི་བྲུ་ཁང་དབང་ཞེས་
 པ་རྒྱ་ནག་ཆེན་པོ་ཅེས་བྲུ་བ་རྩོ་ཚྭ་གས་སྒྲན་ཅེའི་ཡུལ་ཏུ་འོངས་ནས། ཐའི་ཡུལ་
 གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཕྱེད་པོ་བཟུང་། རྟོར་གྱིས་ནམ་ཐའི་ཟེར། བྱིན་ཁང་དབང་

རིའུར་བཅུད། རྒྱལ་རབས་དེ་ལ་སྤྱང་ཟེར། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་སྐུན་ཅེ་ལྟ་བུ་ན་གྱི་བར་དུ་རྒྱལ་རབས་བརྒྱད་སྐུན་ཅེ་ར་བྱུང་། མི་ཉན་ཉའི་སྤྱུའི་རྒྱལ་རབས་བདུན་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་སྤྱ། རྒྱོན་པོ་ཆེ་བ་བྱུའི་རིང་(རྒྱུའི་རི་) ཞེས་པས་རྒྱལ་ས་སྤངས། དེའི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཡམས་ཁན་ཉན་(ཡམ་ཁན་ཉན་) ཟེར། རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཉའི་གི་ཟེར། བརྒྱད་པ་དགུ་བྱུང་། རྒྱལ་པོ་དགུ་པ་རུམ་དབང་གི་དུས་སྤྱུ་རིང་གིར་རྒྱལ་པོ་དང་ཡོ་གོ་ཉའི་རྒྱལ་པོ་བྱུང་ནས། རིང་གིར་གྱིས་རྒྱལ་ཁམས་དེ་སྤངས་སོ། སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ནས། ཅི་དབེན་ལོ་བཅུ་གསུམ་པའི་དུས་སྐུན་ཅེའི་གཤེར་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་པར་བཅུད་ནས་ལོ་གསུམ་སོང་བ་ལ། བ་ཡན་ཕྱིར་སང་གིས་སྤྱང་གི་རྒྱལ་ཁམས་དེ་སྤངས། རྒྱལ་པོ་ས་རྒྱར་བཏང་ནས་ལྟ་བུ་ན་བྱས། ཕྱིར་ལ་གེ་གེན་རྒྱལ་པོའི་དུས་སྤྱུ་བསད་པས་བྲག་ལོ་མར་བྱུང་། རྟོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ལ་ཉའི་དབེན་ཟེར་ཞེས་པ་རིམ་ལྟ་ལ་རྟོ་བྱི་མགོན་གྱིས་སྐྱུས་པ་བྱས་པའོ།

ལྟོ་བྲག་ཆོས་འབྱུང་ལས། (དུམ་བྱ་འདིའི་ནང་གི་སྤྱི་ལོའི་ཡར་

གངས་མཚལ་ཡིག་^① རྣམས་དུམ་བྱ་འདི་རང་གི་བཤད་ཚུལ་ལྟར་གྱི་གཞིར་བཟུང་ནས་བྱིས་པ་ལས་རང་ལྷགས་མིན་) བསམ་ཡས་བཀའ་འཛིགས་ཆེན་མོར།

གཉའ་བྱི་བཅན་པོ་ནས་ཐོ་ཐོ་རིའི་བར་ལ་ལོ་ལྟ་བུ་སོང་བ་དང་། ཐོ་ཐོ་

① འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ལོ་འཛིགས་མཚལ་ཡིག་བཤད་ས་རྣམས་ཆོས་འབྱུང་དེ་རང་གི་དགོངས་གཞི་ལས་རང་ལྷགས་མིན་ཞེས་གསལ་ཁག་ཉིད་གནང་འདུག་པ་ལྟར་དང་། དེ་མཐོན་སྐབས་འགར་ལོ་འཛིགས་མ་གསལ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་མཚལ་ཡིག་འགོད་གནང་གིས་ཞིབ་ཆ་མཛད་པ། ལོ་རྒྱུས་དུམ་བྱ་ལ་ལོའི་སྐབས་གསལ་ཁ་དགོས་པའི་རིགས་དང་། ཁ་སྐོང་དགོས་རིགས་མཚལ་ཡིག་འགོད་གནང་བཅས་སྐབས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་དང་ལྟར་ཞེས་པ་གལ་ཆེ་སྐུམ་ལགས་—རྟོར་བྲང་མི་རྒྱུན་ནས།

② མ་ཟིན་ནང་ཆོས་པ་པོས་མཚལ་ཡིག་བཤད་གནང་བ་རྣམས་ད་ལས་འབྱུལ་པར་རྒྱག་སྐབས་ཡིག་ནག་བཤོད་ཡོད་—བཙུ་བྱིག་པས།

སྒྲིང་ཅེ། ཡང་ཅེ། བྱི་ཅེ། ཅེ་མ་ཁུང་རྒྱལ། བྱི་ཅིགས་འབུམ་རྒྱགས་བཅས་)
.....

སྐྱལ་རི་གཉན་གཟིགས་སྐབས་རྒྱལ་ཐུན་འཁྱེ་ཟེར་བའི་སྐྱུན་པ་མཁས་
པ་ཅིག་ཡོད་པ་པོས་ནས་མིག་སྟེ། འཁྱེ་བའུལ། བན་ས་ཟེ། འཁྱེ་
ཟེན་པོ་ཟེ། ཞང་ཁུང་ཟེ་རྣམས་བའུལ། ཉང་སྐས་གཞོན་གསུམ་འབངས་སྐྱ་
རྒྱུ། འདི་སྐབས་བྱི་རོར་སྐྱང་བཅུན་མོང་གི་བྱས། བྱི་སྐལ་སྐྱང་བཅས་ནས་
འབྱུ་མར་ཆད་ཀྱིས་འཇུག། སན་རྒྱན་གཉིས་དགའ་བའི་ཚོག་ནས་ཆོང་བྱས།
ལའི་འཕྱག་པ་དང་ལུང་གི་ཞིང་པ་གཉིས་དངོས་ཚོག་བཟེ་རེས་བྱས། དེ་མོང་
ན་པོད་ལ་ཆོང་དང་བྱི་སྐྱང་གི་ཆད་གཞི་མེད་པ་ལ། འདིས་གསར་གཏོད་བྱས་
ཅང་མཛོངས་པའི་མི་བདུན་གྱི་གསུམ་པར་གསུང་..... གཞན་ཡང་སྐྱ་ན་མ་
མང་གཉེན། རྒྱ་བྱི་བྱང་ལན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་བྱས།.....

གནམ་རི་སྤྱང་བཅན། སྒྲོན་པོ་དབས་སྐྱང་གཞིར། ཆེས་སྤྱང་ནགས་མིང་།
ཉང་ཅོང་གྲ། གཞོན་འཕན་ལུ་གསུམ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པོ་བྱས།..... རྒྱ་དང་
བྱ་བྱ་བའུལ།.....

གཉེན་པོ་བཅན་པོ་ནས་གདུང་རབས་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ལ། ཡོ་རྒྱལ་བརྒྱ་
དང་རྒྱལ་རྒྱ་སྤང་བ་དང་། མོ་མོ་རི་ནས་བཙིས་པའི་མི་རབས་ལུ་ཡོ་རྒྱུ་དང་
ལུ་བཅུ་སྤང་ཞེས། བཀའ་ཆོགས་སྐགས་ཡོ་རྒྱལ་གྱི་ཡིག་རྒྱུང་དེ་ཆོ་ལས་བཤད་
འདི་རྩེན་ན་གཉེན་པོ་བཙིས་པའི་སྤྱང་བར་ཡོ་༥༠ཡོད།

རྒྱལ་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ། མེ་སྤང་(617) (557)ཡོ་ལ་འཁུངས། ཡོ་
དེར་བལ་བཟའ་དང་། རྒྱ་བཟའ་གཉིས་ཀྱང་འཁུངས། སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་
དགུང་ཡོ་བཅུ་གསུམ་ལ་མེབས་པའི་སྤང་(629) (569)ཡོ་ལ་སྤྱིད་དབང་

ནམ་པར་བཞོད་པ། (14) བཟླ་ ཚད་བན་གྱི་རྒྱད། (15) ཡི་གེ་བྱུག་པའི་མདོ།
 (16) དམ་ཚེས་པད་དཀར། (17) བུ་རྩ་ རི་ཀའི་མདོ། (18) རྩ་བུར་རྩ་ཚེགས་
 པའི་མདོ། (19) རྩུང་བ་རྩལ་པའི་མདོ། (20) མཚན་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱད་པ། (21)
 མཚན་དབ་ཡོངས་སུ་བརྩན་པའི་མདོ་ལྟེ་ཉིད་གཅིག་པོ་ཡིན་པར་བཤད། འོད་
 ཟེར་ནམ་བཞོད་དང་། རྩ་བུར་རྩ་ཚེགས། རྩུང་བ་རྩལ་པ། མཚན་དབ་
 ཡོངས་སུ་བརྩན་པ་བཅས་དེར་སང་གི་བཀའ་འབྲུག་ན་མི་རྩུང་ཡང་། གཞན་
 དག་འབྲུག་ཁྱད་ཐུན་ལུ་ཚམ་མ་གཏོགས་པ་བཀའ་འབྲུག་ན་འདྲུག་) བརྒྱད།
 དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་ཐོན་མི་ལ་བྱགས་དམ་གཉན་པོ་གསང་བ་དེ་ཅིར་འདྲུག་སྟོག་
 དང་བྱས་པས། དཔང་སྐོར་བྱག་བྱ་དང་། མདོ་ལྟེ་བུ་མ་ཏོག་བྱུང་ཤད།
 འགའ་ཞིག་གིས་ཅི་རྩ་མ་ཞིའི་གཟུངས། མདོ་ལྟེ་བུ་མ་ཏོག་ དཔང་སྐོར་།
 མདོ་ལྟེ་ལས་རྣམས་འབྱེད་བཅས་བཞེ་ཡིན་ཟེར།

རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས། རང་སྟོན་བཟང་པོ་བྱུག་(འབྲུལ་གྱི་རྩ་ཚེན་རིགས་
 བཟང་—ཁ་འབྲུག་པ། ཞང་པོ་རྒྱལ་གྱི་ཁྱོམ་བཟང་—རྟོར། ཅོག་རྩི་རིག་པའི་
 སྐལ་བཟང་—ཅོག་རྩི། ལྷ་གཟིགས་སོག་པོ་བརྩན་བཟང་—ཁམས་པ། ཀའི་
 གཉན་ལས་ལྟོན་འཕེལ་བཟང་—རྒྱ་མ་ཡར་ལྟོན། སྐས་ལྷུང་དཔལ་གྱི་ལྷགས་
 བཟང་—སྐས་ཀྱི་ལྷུང་ཐག་རིང་མ་ཡང་ཟེར།) བཅས་ཀྱིས་ནང་གི་བྱ་བ་ཐམས་
 ཅད་ལྟེད། ལྟོན་བཅན་པོ་བྱུག་(ཁྱུང་པོ་སྐྱངས་སད་བྱ་ཅེ་—བྱང་གི་ཁྱུང་པོ།
 ལམ་ཁྱི་བདེ་སྟག་ཁྱི་བཅན་—ཡར་ལྟོན་པ། སྐ་ཁྱི་རྩི་རྩི་རྣམས་བཅན་—འཕན་
 པོ་རྒྱལ། མཐེང་གི་བྱང་རྒྱབ་མཚན་བཅན་—འཐད་པ། ཐར་པ་སྐྱའི་དཔལ་
 བཅན་—འཕྱོངས་རྒྱས་པ། རྩང་པོ་འབྲུལ་གྱི་ལྟེ་བཅན་— ཡར་ལྱང་སོན་པ་)
 གིས་ལྟེ་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ལྟེད།..... དཔེ་ལེན་སྐོར་.....མེད་ཐངས་མེད་

པའི་སྒྲོན་པོ་བཞི་(ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཏེ་—གཉལ་ས་འཛོར་ར། མགར་སྒྲོང་
བཅན་ལྷལ་སྒྲུང་—སྒྲོང་ལྷུང་རམ་པ། འབྲི་མེ་རུ་གྲུང་སྒྲོན་—འབྲི་གྲུང་པ།
ཉང་ཁྱི་བཟང་ཡང་སྒྲོན་—ཉང་མེར་བ་) བཅས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོའི་ཆབ་སྲིད་དང་
བྲིམས་སྒྲིང་། ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཏེ་ས་པོད་ཡིག་གསར་གཏོད་མཛད་པས་མཛངས་
མི་བདུན་གྱི་བཞི་པ་དང་། ཉང་ཁྱི་བཟང་ཡང་སྒྲོན་གྱིས་རི་བྱིམ་སྒྲུང་ས་སྒྲུ་པ་བ་
ནས་གྲོང་ཁྱེར་བཅོས་པས་མཛངས་མི་བདུན་གྱི་ལྔ་པ་ཡིན།

རྒྱལ་པོས་ལོ་བཞིར་མཆམས་བཅད་ནས་ཉང་བཟོ་སྒྲུ་མཁར་མ་རུ་ལ་(པ་
བོང་ཁ་) ཡི་གེ་སྒྲིབ་པ་སོགས་རིག་གནས་སྒྲུངས་པས། བོད་འབངས་རྣམས་
ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་དེ་གྱུ་ལ་ཙ་བ་ནས་མི་དོན་པའི་སྒྲོན་པ་ཅིག་འདུག བོད་ལ་བདེ་
སྲིད་ཡང་བ་སྒྲོན་པོ་ཆོའི་དྲིན་ཡིན་ཟེར་བ་དེ་མཐུན་ནས་འབངས་རྣམས་
བསགས་ནས་གསུངས་དོན། ང་འཕོ་བསྐྱུས་མ་བྱས་པར་སོ་བྱང་གཅིག་གི་ནང་
བཅད་ན་འབངས་རྣམས་བདེ་ཡང་དེ་ལ་སྒྲོན་པར་ཅིས་ནས་རྒྱལ་ཁམས་བདེ་བ་
སྒྲོན་པའི་དྲིན་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་འདུག་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། སྒྲོན་པོ་ཆང་མ་ངས་
བསྐྱོས་པ་གཉིས་ཡིན། ད་ནི་ངས་བྲིམས་ཆེན་པོ་བཅའ་དགོས། དེ་སྒྲོན་
བྲིམས་མེད་པའི་སྒྲོན་གྱིས་རྒྱལ་ཕུན་སོ་སོར་འཁྱར་བ་ཡིན། ད་དུང་བྲིམས་མེད་
ན་རྒྱལ་ཁམས་མི་བདེ་བས་བྲིམས་བཅའ་འོ་ཟེར་ནས་བྲིམས་བཅས། ཙ་བའི་
བྲིམས་ཡིག་ཆེན་པོ་དུག་ཡོད། (1) བྲི་ཆེ་འབྲུམ་གཞེར་གྱི་བྲིམས། (2) འབྲུམ་
གསེར་ཐོགས་ཤྱ་བ་ཅན་གྱི་བྲིམས། (3) རྒྱལ་ཁམས་དཔེར་སྒྲུང་གྱི་བྲིམས། (4)
མདོ་ལོན་ཁྱེ་བཅད་གྱི་བྲིམས། (5) དབང་ཆེན་བཅད་གྱི་བྲིམས། (6) ཁབ་སོ་
ནང་པའི་བྲིམས་བཅས་ཡིན།

(1) བྲི་ཆེ་འབྲུམ་གཞེར་གྱི་བྲིམས། དེ་ལས་སྲིད་པ་དང་ཁོད་སྒྲོན་པ་ལ།

རྒྱལ་པོས་སློན་པོ་རྣམས་སོ་སོར་བཀའ་བསྒྲུབ་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཁོད་དཔོན་མགར་
 རྟོང་བཅན་ཡུལ་བཟུང་། ཞང་ཁྱུང་གི་ཁོད་དཔོན་ཁྱུང་པོ་སྤངས་སད་བྱེ་ཅི།
 ལུམ་པའི་ཁོད་དཔོན་རྟོར་བྱ་བྱ་རིང་པོ། ཆེབས་ཀྱི་ཁོད་དཔོན་དབས་བཅན་
 བཟང་དཔལ་ལེགས། མཐོང་ཁྱབ་ཀྱི་ཁོད་དཔོན་ཙག་རོ་རྒྱལ་མཆོན་གཡང་
 བོང་རྣམས་བསྒྲུབ། རྒྱུད་ཤོད་ཤོ་མ་ར། ཁྱུང་ལྷུང་དབུལ་མཁར། ལམ་ར་ཞ་
 རོན་གམ་པ་ཆལ། རི་སོ་གཡལ་དམར་རྣམས་སྤུ་བཅས་སྐད། མགར་བྱིས་བོད་
 ཀྱི་ཁོད་བཅའ་བའི་ལྷོར་རྟེན་དང་ཤིང་བྱ་གཙགས་སྤུ་གསོལ་ཏེ། ལྷུང་བྱ་མཆོ་
 ཁལ་དྲུག་ལྷུང་བར་བྱིས་པས་བྱང་ཁྲམས་མ་ཆེབས་པར་འབྲུགས་ནས་འཕན་
 ཡུལ་དར་རྒྱལ་ན་བྱིས་པ་མང་པོ་རྗེ་བྱ་བ་འཇུག་ཆེ་བར་ཆོས་ནས། སློན་པོ་
 བཞིས་འཆོལ་དུ་ལྷོན་པས་ཞེ་གསེང་ཆེན་པོ་གཅིག་གི་མཐར་བྱིས་པ་དར་སྤྱད།
 ལ་འདིའི་གཞུང་གཙོད་དམ་མཐའ་བསྐྱར་བྱིས་པས། དལ་ན་གཞུང་ཆོད་
 རིངས་ན་མཐའ་བསྐྱར་བེད། སློན་པོ་བཞིས་གཞུང་བཅད་པས་འདམ་དུ་ཚུད་
 ལས་ཡུན་རིང་འགོར། བྱིས་པ་དེ་ལ་མ་མ་གར་སོང་བྱིས་པས་མ་གཏམ་ཆོལ་དུ་
 སོང་། མ་མིག་འཆོལ་དུ་སོང་བེད། དར་ཅིག་ན་ཕས་ཆང་ཁྱེར་མས་མེ་ཁྱེར་
 ལྷུང་སྐད། བྱིས་པ་དེ་བྱིད་ནས་ཁོད་བཤོམས་བཅུག་པས་ཀྱང་མ་ཤོམས། དར་
 རྒྱལ་མང་པོ་རྗེས་མཆིམས་མང་གཞིར་རན་པ་བྱ་བ། མཐོངས་པར་ཆོས་ནས་སློ་
 རྒྱ་བའི་ལྷུང་རི་ལ་ཆང་སྤྲས། ཤ་སྐམ་ཚུ་རྒྱ་ལྷགས་པ་ཁྱེར་ནས་མཆིམས་ལྷག་
 རིའི་རེས་བྱེད་པའི་ལྷོ་ན་ཡར་ལྷོན་ཏེ། བོད་ཀྱི་ཁོད་དར་རྒྱལ་མང་པོ་རྗེས་
 བཤོམས་སྐད་ན་ཤོམས་སམ་བྱས་པས་ཚོམ་པ་དེས་མི་ཤོམས། ར་མིན་པ་ཤོམས་
 པ་མེད་དེ་ར་མི་ཤོམས་བེད། ཤ་སྐམ་བྱིན་པས་ཁ་སྒྲོམ་ཏེ། ད་ལྟ་སྒྲོམ་ཉེར་ན་
 ལྷུང་ན་ཅི་བེར་ཉན་པར་བྱས་ནས་ཆང་གིས་གཟིར་བཅུག་ནས་བྱིས་པས་དུ་

མཚམས་འབྱེད་པ། ཡུལ་བཞོད་པ། རྟོག་གཡུང་གི་སྡེ་འབྱེད་པ་སོགས་ཞིབ་
པར་སྒྲས་ནས་ཁོ་གཉིད་དུ་བཏང་ནས་ཕྱོས་ཏེ་ཁོ་ཟེར་བ་བཞིན་མགར་དང་དར་
རྒྱལ་གྱིས་བཤམས་སྟེ།

དེ་ཡང་དང་པོར་རྩ་མཚམས་སྡེ་སྟེ། ཤར་འོལ་ཁའི་ཕྱག་པ་སྟུན་བདུན།
ཉོ་མ་ལ་ལ་རྒྱད། ལུབ་གཞུ་སྟེ་མོ། བྱང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲང་མ་གྱུར་ཕུབ། དབུས་
ཚད་ལྷ་ས་ར་མོ་ཆེ་ལ་བྱས་པ་དབུ་རུ།

ཤར་ཀོང་ཡུལ་སྡེལ་སྟེ། ཉོ་ཤ་ཕྱག་ལྷག་སྟོ། ལུབ་ཁ་རག་གངས་ཆེ།
བྱང་མ་ལ་ལ་རྒྱད། དབུས་ཚད་ཡར་ལུང་ཁ་འབྲུག་ལ་བྱས་པ་གཡོ་རུ།

ཤར་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲང་མ་གྱུར་ཕུབ། ཉོ་གཉའ་ནམ་གཡག་པོའི་སྟེ། ལུབ་བྱེ་
མ་ལ་དགུ། བྱང་སྡེ་རི་རྒྱ་ནག་ དབུས་ཚད་ཤར་ས་ཀྱི་གཞོངས་པ་ཚལ་ལ་བྱས་
པ་གཡས་རུ།

ཤར་འཇམ་ཞེ་བཟ། ཉོ་བལ་པོ་སྒྲང་སྟེ། ལུབ་ལ་ཀེམ་གཡག་མིག་ བྱང་
བྱེ་མ་ལ་སྟོན། དབུས་ཚད་བྱད་ཀྱི་རྩར་པ་སྟེ་ལ་བྱས་པ་རུ་ལག

ཤར་གཉེ་ཡུལ་བུམ་ནག་ ཉོ་སྡེ་རི་རྒྱ་ནག་ ལུབ་ཡེལ་ཞབས་སྤངས་པོ་ཆེ།
བྱང་ནགས་ཤོད་གཟི་འཕང་། དབུས་ཚད་རྒྱ་ཤོད་ལྷག་པ་ཚལ་ལ་བྱས་པ་སུམ་
པའི་རུ་སྟེ།

གཙང་ལ་གཡས་རུ་དང་རུ་ལག་ དབུས་ལ་དབུ་རུ་དང་གཡོ་རུ། ཡན་
ལག་སུམ་པའི་རུ་སྟེ་ལྷར་སྟེ་འོ།

དེ་རྣམས་ལ་ཡུལ་གྱི་དབང་རིས་རྣམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ནི།

དབུ་རུ་ངམ་ཤོད་བཅོན་པོ་མངའ་བདག་ཡུལ། མོ་བྱང་སྟེ་ཆེ་བཅོན་པོ་
རྒྱལ་འབངས་ཡུལ། ཡར་ལུང་སོག་ཁ་ཞུ་དང་གཉགས་ཀྱི་ཡུལ། ཡར་འབྲོག་

གང་ཁྱིམ་ས་ཀྱང་རིང་ཕྱི་ལུང་ཡུལ། འཆིང་ང་འཆིང་ཡུལ་འགོས་དང་སྐྱབས་ཀྱི་
 ཡུལ། རྒྱ་ལྷག་ས་ཆོག་ས་དྲང་རྩེ་པ་ལུང་ཡུལ། བྱད་དང་ཞོང་པ་རྩ་ནམ་ཡུལ་དྲ་
 བཅད། བྲག་རྩམ་སྒྲིང་སྒྲིང་ཆོས་སྒྲིང་ས་ཡུལ་དྲ་བྱས། གཙང་སྒྲིང་གཙང་སྒྲིང་
 འབྲོ་དང་ཁྱུང་པོའི་ཡུལ། ལྷང་ས་ཤོད་ནམ་པོ་འབྲུ་དང་སྐྱག་ས་མཆམས་ཡུལ།
 འཕན་ཡུལ་སྒྲིང་ཕྱི་སྒྲིང་དང་སྒྲིང་ཡུལ། ལྷང་རྩ་བོ་པ་འབྲེ་དང་ཕྱི་ཡུལ།
 ཤངས་དང་ཁྱི་ཕྱི་རི་དང་ཁྱི་ཡུལ། ཡུང་བ་ཆེ་རྒྱང་བྲན་ཀའི་ཡུལ་དྲ་བཅད།
 འགད་ཕྱི་གསུམ་སྒྲིང་པོ་སྐས་ཀྱི་ཡུལ། བམ་ར་ཆག་གོང་འབྲིང་དང་ཆག་གི་
 ཡུལ། འདམ་ཤོད་དཀར་མོ་སྐྱ་དང་ར་ཡུལ། བདོ་ཁམས་མདོ་ཆེན་ཆོད་
 སྒྲིང་ཕྱི་བརྒྱད་ཡུལ། ཞེས་པ་ལྷང་སྒྲིང་ཕྱི་བཙོ་བརྒྱད་དྲ་ཕྱེད།

ཆོད་ཀྱི་སྒྲིང་ཕྱི་ནི། ཏུ་རེ་ལ་སྒྲིང་ཕྱི་བརྒྱད་དང་སྒྲིང་ཏུ་རྒྱུང་རེ། ལྷ་སྐྱང་
 གི་སྒྲིང་ཕྱི་རེ་དང་བཅས་བཅུ་ར་ཕྱེ།

དབྱ་ཏུ་རེ་སྒྲིང་ཕྱི་བཅུ་ནི། རོར་ཕྱི་ཕྱི་མཆམས་གཉིས། ལྷག་ས་མཆམས་
 འབྲིང་མཆམས་གཉིས། ཅམ་པ་འབྲེ་མཆམས་གཉིས། ལྷིང་སྒྲིང་ལྷིང་སྒྲིང་
 གཉིས། ཡེལ་ར་བ་སྒྲིང་ཏུ་རྒྱུང་། ལྷ་སྐྱང་ཤར་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུ་ལོ།

གཡོ་ཏུ་རེ་སྒྲིང་ཕྱི་བཅུ་ནི། ཡར་ལུང་འཕྲིང་ལུང་གཉིས། ཡར་མཆམས་
 གཡུ་འབངས་གཉིས། དྲག་ས་པོ་ཉ་གཉི་གཉིས། དལུལ་དང་སྒྲོ་བྲག་གཉིས།
 མ་རྩ་སྒྲིང་ཏུ་རྒྱུང་། ལྷ་སྐྱང་བྱང་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུ་ལོ།

གཡས་ཏུ་རེ་སྒྲིང་ཕྱི་བཅུ་ནི། སྒྲིང་ཆེན་ཤངས་ཆེན་གཉིས། ལང་མ་ཕོད་
 དཀར་གཉིས། ཉེན་དཀར་འབང་མཆམས་གཉིས། སྒྲིང་པ་གཙོང་ཕྱི་གཉིས།
 ཤངས་སྒྲིང་ཏུ་རྒྱུང་། ལྷ་སྐྱང་རྒྱབ་ཕྱོགས་པ་དང་བཅུ་ལོ།

ཏུ་ལག་གི་སྒྲིང་ཕྱི་བཅུ་ནི། མང་ཀར་བྲི་སྐམ་གཉིས། སྒྲིང་པ་ལྷ་ཆེ་

[illegible][illegible]

ལྷ་མ་ཡི་ཏུ་ཉལ་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གི། ལོ་ལྔ་ལྔ་ལོ་ལྔ་ལྔ་གཉིས། མཎ་
 མཎ་ཉལ་ཉལ་གཉིས། འཁྲ་ཉལ་འཁྲ་ཉལ་གཉིས། དེ་ཉལ་དེ་ཉལ་གཉིས།
 བཤོ་བཤོ་གཉིས། ལྷ་མ་ཡི་ཏུ་ཉལ་ཏེ་བཅུ་གཅིག་གི།

མོང་གསལ་རྒྱལ་པོ་མོང་ལྷོ་རྒྱ་ཆུ་མེམ་གཅིག་ལེར་ཉི། མོང་ཉི་
 འཕར་པའི་རབ་ལས་དམག་གི་ལས་ཀ་ལྟེན་མཆན་གྱི་མིང་ཡིན་ཞིང་། ལྷོ་ལྷོ་
 རྒྱ་ཆུ་མེམ་གཅིག་ལ་ལྷོ་དཔོན་ཡང་རྒྱ་ཆུ་མེམ་གཅིག་ཡོད།

དབུ་ཕུའི་དམག་དཔོན། མ་ནམ་ཆུལ་ཆན་དང་། མས་མུས་ཤེད་མུག་
མ། དེའི་རྒྱལ་མཁུ་གཞོན་འཕམ་གསུམ་དང་། སྡོད་ཕུ་ཁོད་ཤེན་མ། ཕུ་རྟ་མེ་
དཀར་རྟ་མུ་དང་མཆེལ་ཕུ་གཟིག་རིང་། ཕུ་དར་དམར་པོ། མེ་ཁ་དང་དཔལ་
དར་དམར་པོ། དམག་གི་བཞེད་ཅི་མཆོལ་གངས་བཟས་པ་དང་འདྲ།

གཤོ་རུ་འདྲ་མཉམ་དཔོན། ལྷ་རྩལ་གཟིག་གཤུ་བཅན་དང་། མཆོམས་
 ལྷ་གཟིགས་བྱད་རིང་། རོགས་རྒྱ་གཡས་མང་གཞེས་དང་། སྤྱ་གད་གཉན་
 གཞེས། རུ་རྩོམ་གསུམ་བུ་དང་། མཚལ་བྱ་རྒྱེད་དཀར། རུ་དར་སྤེང་གི་
 དམར་པོ་དང་དར་དཀར་སྤྱིང་ནག དམག་གི་བཞེད་ནི་མཆོལ་ཆར་བབས་པ་
 དང་འདྲ།

རྩ་ལག་གི་དམག་དཔོན། འཕྲོ་རྒྱལ་མཆན་མེད་གི་དང་། རྒྱུད་པོ་གཡུ་
ཡི་ཟུར་ཕུད། རོགས་རྒྱ་གནམ་ཐེ་གུར་ཆབ་དང་། མཆོམས་བཅན་བཞེས་ལྷ་
གཟིགས། རྩ་དར་མེད་དཀར་གནམ་འཕྲོངས་དང་དཔལ་དར་ནག་པོ། རྩ་རྩ་
རང་པ་ཕྱུང་དམར་དང་རག་པ་རྩོག་ནག དམག་གི་བཞེད་ནི་གངས་ལ་མེར་བ་
འགྲིམ་པ་དང་འདྲ།

གཡས་རྩའི་དམག་དཔོན། རྒྱུད་པོ་ལྷག་བཟང་རྩྱུང་དང་འགོས་ཁྲི་
གཉེན་གཡང་འཕྲུལ། རོགས་རྒྱ་པ་ཆབ། མཆོ་གཞེས་གཙང་ཁོད་དང་། ལང་
པ་མགོན་ནི། རྩ་རྩ་མཆོམས་བྱ་ཐེ་ལྷག་དང་ཐོན་པོ་གཡུ་རྩ། རྩ་དར་དར་ནག་
རྩྱུང་དཀར་བྱ་རྒྱུད་གིས་པ་དང་། རྩྱུར་ཁ་གོང་ཁ། དམག་གི་བཞེད་ནི་སྤངས་ལ་
མེ་ལྷག་མཆེད་པ་དང་འདྲ།

གཡུང་གི་མི་ཐེ་འབྱེད་པ་ནི། གཡུང་རམ་ཁེད་ཞེས་པ་འབངས་ལས་བྱེད་
པའི་མིར་ཡིན་ཞིང་། ཡང་ཁེད་ནི་ཡང་བྲན་དང་། ཉིང་ཁེད་ཟེར་བ་ཡང་བྲན་
བྱི་གཡོག་པའི་མིར་། དེ་ལ་རྩུབས་རྩེ་སྤྱིད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩེ་དག། ཁོང་མ་རྩ་
རྩེ་སོགས་རྩེ་བདུན། ག་རྩོང་རྩ་མཁན་སོགས་མཁན་བྱུག རྩ་རྩ་ཆོང་པ་ལ་
སོགས་པ་ཆོང་པ་ལྷ། གདགས་སྤྱ་འཛིན་སོགས་འཛིན་གསུམ་རྩེ་འདི་ནམས་
ཁེད་དང་ཡང་ཁེད་ཉིང་ཁེད་རྩ་བྱེ་བས་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་ལ། ནམ་པ་
ཐེ་རྒྱལ། བལ་པོ་ལི་རྒྱལ། སུམ་པ་ལྷགས་རྒྱལ། མོན་རྩེ་རྒྱལ་བཅས་ཕྱོགས་
བཞིའི་རྒྱལ་པོ་བཞིས་དབྱ་བལྟས་ནས་འབུལ་བས་འབངས་སྤྱ་གཏོགས་སོ།

ཞང་གསུམ་རྩོན་བཅས་བཞི་ནི། རྩྱུང་ན་རྩོ། རྩྱུང་ན་མཆོམས། བར་ན་
རྩ་ནམ་བཅས་ཞང་གསུམ་དང་རྩོན་པོ་རྩམ་བཅས་བཞིའོ།

དཔའ་བའི་ཐེ་གསུམ། རི་བྱང་ལྷག་པ་གོང་ཡན་ཆད། མོན་དབུལ་ཁ་

བཞི་མན་ཆད་ན་འགྲོ་བྱུང་མགར་སྤྱུགས་གཉན་སྤེ་གྲག་ཅག་སྤེ་ལྷས་དཔོན་བྱས།
 ལྷ་ལྷ་གསེར་མིག་ཅན་གྱི་རྒྱུང་མ་རྟོར་མོ་བར་མདུང་རྒྱ་མ་གཡས་པ་མེ་བཙས་
 བསྐྱེགས་ནས། མདའ་བར་གསུམ། མདེའུ་ཁྱི་མགོ་ཙམ་རྩོལ་ལ་རྒྱུར་འབྱེན་
 པ་འཕེན་པ་ལ་ཁ་བརྩས་ནས། དཔའ་མཆན་དུ་སྤྲག་གི་སྤྱིལ་པོ་ལྷུག། འོག་རྩ་
 གཡུལ་དུ་བསད། གདོང་ཁྲག་གིས་བྱགས་སྤེ་སྤར་མི་སྤྲག་པའི་ཙེས་སྤྱུགས་ནས་
 སྐོལ་བས་ལྷ་ལྷ་བརྒྱལ་བའོ།

བར་གྱི་དཔའ་སྤེ་ནི། རི་པོན་མ་ལུང་ཡན་ཆད། ཆ་སྐོད་དང་བས་མན་
 ཆད་ལུལ་སྤེ་ན་སྤས་རྒྱ་སྤེ་བརྒྱ་གཉིས་གནས་པས་ནགས་ཤོད་གྱི་དཔོན་བྱས་ཏེ་
 རྒྱུང་མོ་ཐག་མདུང་གི་ཙེ་མོ་བརྒྱགས་ནས་དམག་གསེབ་ཏུ་རྒྱགས་པ་ལ་སྐོལ་བའི་
 མོ། དཔའ་མཆན་དུ་རལ་གྲིལ་རི་མོ་བྱིས། དུར་རྒྱགས་སྤོར་ཐོས་ཆ་སྤོག་རྒྱབ་
 ཏུ་ཤོན་ཏེ་མི་སྤྲག་པའི་ཆས་སྤྱུགས་ནས་སྐོལ་བས་རྒྱུང་བརྒྱལ་བའོ།

སྤྱད་གྱི་དཔའ་སྤེ་ནི། རྩ་སྤོམ་ར་མན་ཆད། ཀ་ཐང་ལུ་ཚེས་ཡན་ཆད་ན་
 མཐོང་བྱུང་སྤྱིད་སྤེ་དགྲ་དང་། འ་ཞ་སྤོང་སྤེ་དུག་གནས་པ་ལ་རྒྱའི་མོ་མཁར་གྱི་
 རྒྱགས་པའི་སྤོང་དུ་རྩ་པ་དབྱ་རྒྱིགས་པའི་ནང་ནས་མི་མཁར་སྤང་ཙམ་གྱིས་དག་
 རྩའི་ཁ་རྒྱ་རེ་ཙམ་པ་སྤོགས་པ་ལ་སྐོལ་བའི་མོ། རྩང་རྩང་གི་ཏུ་རྒྱགས་མཆམས་
 གྱིས་དཔོན་བྱས། དཔའ་མཆན་དུ་རལ་གྲིལ་ཤུབས་བཅག་ཁ་ཆེམས་ཏེ་བ་ལ་
 ཐོག་ ཏུ་སྤྱད་ཏེ་དུར་ལ་བཙལ་ནས་མི་སྤྲག་པའི་ཙེས་གྱིས་སྐོལ་ནས་རྒྱ་སྤུལ་
 བས་སྤྱད་གྱི་དཔའ་སྤེ་འོ།

གཞན་ཡང་དཔོན་བརྒྱན། ལུལ་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་ལུལ་རྒྱུང་ཁྲིམས་གྱིས་
 འཛོ། དམག་དཔོན་གྱི་ལས་སུ་དག་འདུལ། ཆེབས་དཔོན་གྱིས་གཤེགས་པའི་
 ལུལ་མཆོན། རེན་དཔོན་གྱིས་འབྲུ་དང་གསེར་དུལ་གྱི་གཉེར་བྱེད། ལྷ་

དཔོན་གྱིས་འབྲི་མཛོ་སྤྱུ་མའི་གཉེར་བྱེད། དྲང་དཔོན་གྱིས་ཞལ་ལྗེ་གཙོད་པའོ།
 བཀའ་བརྒྱས་ཆེན་པོ་དྲུག་ནི། རྗེའི་སྤྱུ་འཆོ་ཞིང་ཞོ་ཤ་སྤྲུང་དབུལ། རྒྱུ་ཤིང་
 གྱི་གཉེར་མནན་ཞིང་ཁིང་གི་རྒྱབ་བརྟེན། ཁིང་རྒྱུ་ཤིང་མི་བཅང་ཞིང་མོ་བཅུན་
 བཀའ་ལ་མི་གདགས། མོ་མཚམས་སྤྲང་ཞིང་འབངས་གྱི་ཆལ་ཞིང་ན་དུས་
 གྱིས་མི་བཅད། དག་འདུལ་ཞིང་འབངས་བསྐྱངས། དག་བ་བཅུ་སྤྱབ་ཅིང་མི་
 དག་བ་བཅུ་སྤྲངས་བཅས་དྲུག་གོ།

ཡིག་ཆངས་ནི། རབ་གསེར་གཡུ་གཉིས། འབྲིང་དབུལ་དང་ཕྱ་ཐེན།
 ཐ་མ་བངས་ཡིག་དང་ལྷགས་ཡིག་ལྟེ་དྲུག་པོ་རེ་རེ་ལ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་སྤྱུ་བས་
 བཅུ་གཉིས་ཡོད། དེ་ཡང་དགྲུང་སློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆེན་པོ་གནང་།
 དགྲུང་སློན་འབྲིང་དང་ནང་སློན་ཆེན་པོ་ལ་གཡུ་ཡིག་ཆུང་བ་གནང་། དགྲུང་
 སློན་ཆུང་བ་དང་། ནང་སློན་འབྲིང་། བཀའ་ཡོགས་འཆོས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་
 ལ་གསེར་ཡིག་ཆེན་པོ། ནང་སློན་ཐ་ཆུང་དང་བཀའ་སློན་འབྲིང་ལ་གསེར་ཡིག་
 ཆུང་བ། བཀའ་སློན་ཐ་ཆུང་ལ་ཕྱ་ཐེན་གྱི་ཡི་གེ་གནང་། གཞན་ཡང་ཆོས་གྲུའི་
 སློབ་དཔོན་དང་གྲུའི་སྐགས་མཁན། རྩོད་སྤྲད་གྱི་དབང་སློན་རྣམས་ལ་དབུལ་
 གྱི་ཡི་གེ་ཆེན་པོ། སྤྱུ་འཆོ་བའི་པོན་པོ། གཟིམས་མལ་བ། ཆིབས་ཁ་བ། ཐུང་
 ཐང་གི་ས་མཁན། བཟའི་སྐྱ་ཁ་སྤྲང་བ་དང་། སྤྱུ་མཁར་གྱི་ཕྱོ་སྤྲང་སྐགས་ལ་
 དབུལ་ཡིག་ཆུང་བ། ཡབ་འབངས་རུས་དྲུག་སྐགས་ལ་འཁར་བའི་ཡི་གེ། རྩོང་
 དཔོན་དང་རུ་དཔོན་སྐགས་ལ་བངས་ཡིག་ གཡུལ་དུ་དཔའ་བ་ལ་ལྷགས་ཡིག་
 ཡང་ཐ་ཤིང་སྤྱུ་རྩིས་གྱི་ཡི་གེ་རྣམས་ནི་འབངས་པལ་པ་རྣམས་ལ་གནང་སྟེ།

ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ནི། བཀའ་བཏགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྲོམས་བྲ། ཁྲིམ་རྟགས་གྱི་
 ཕྱག་རྒྱ་རུ་མཚོན། དུལ་རྟགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྤྲོམས་བྲ། ཆོས་རྟགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་ལྷ་

ཁང་། དཔལ་ཉགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་སྟག་སྟོག་མཛངས་ཉགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིག་
ཆངས་བཅས་ཏེ་བྱག་གོ།

རྒྱན་བྱག་ནི། དཔལ་བའི་རྒྱན་གྲང་དང་སྟག་སྟུང་མའི་རྒྱན་དུ་མ་བྱ།
ཡ་རབས་ཀྱི་རྒྱན་ལྗོངས། གཡུང་པོའི་རྒྱན་ཐགས་དང་པོན། མཛངས་པའི་
རྒྱན་དུ་ཡིག་ཆང་། རན་པའི་རྒྱན་དུ་རྒྱན་མའོ།

དཔལ་མཆན་བྱག་ནི། རྟག་ཉོད་རྟག་མེད་གཉིས། ཟར་ཆེན་ཟར་རྒྱང་
གཉིས། གོང་རས་རྟག་སྟོག་བཅས་བྱག་གོ།

རྒྱན་པོ་ཆེ་དགུ་ནི། དགུན་རྒྱན་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ། རང་རྒྱན་ཆེ་
འབྲིང་རྒྱང་གསུམ། བཀའ་ཡོག་ལ་འཆོས་པ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱང་གསུམ་སྟེ། དེ་ཡང་
དགུང་རྒྱན་གྱིས་ཁྱོད་དང་འདྲ་བར་ཕྱི་རྒྱ་རྒྱབས་གྱིས་གཙང་། རང་རྒྱན་གྱིས་བྱུང་
མེད་མཛངས་མ་དང་འདྲ་བར་ནང་གི་ཆོས་བྱེད། བཀའ་ཡོག་ལ་འཆོས་པས་
ལེགས་ན་དགའི་བྱས་ལེགས་ཀྱང་བྱ་དགའ་གསེལ། ཉེས་ན་རང་གི་བྱས་ཉེས་
ཀྱང་ཆད་པ་གཙང་པའོ།

(2) འབྲུམ་གསེར་ཐོག་པ་བ་ཅན་གྱི་ཁྱིམ་ས། བྱེ་སྤང་སྤུལ་ཁྱོར་ཞོན་མ་
མེ་བ་སྤན་མ་ཐོགས་ཀྱི་འཇལ་གཤོར་འདེགས་གསུམ་གྱི་ཆད་གཏན་ལ་མ་བ་ནས་
གཅིག་ཟུར་བྱས་པའོ།

(3) རྒྱལ་ཁམས་དབེར་རྒྱངས་ཀྱི་ཁྱིམ་ས། ཕྱི་ཡི་དག་བརྒལ་ནས་རྒྱལ་
ཁམས་བདེ་འཇགས་སུ་བཞུགས་པ། རང་གི་འབངས་བདེ་བར་རྒྱུང་བ། དམ་
པའི་ཆོས་བྱེད་བ་བཅས་མཛད་པ་གསུམ། ཆོས་དད་པ་མེད་པ་ལ་མི་ཤོད་པ།
གསང་ཐུགས་གསང་ནས་ཞོར་དུ་མི་བཅོང་བ། འབངས་རྗེ་པོ་ལ་མི་བསྐྱོས་པ་
བཅས་མི་མཛད་པ་གསུམ། དཔལ་པོ་ལ་རྟག་སྟོག་གིས་བསྟོད་པ། མཛངས་པ་

ནམས་ཡིག་ཚང་གིས་བསྟན་པ། བྱས་ཇེས་ཅན་ལ་བྱ་དགས་བསྟན་པ་བཅས་
བསྟན་པ་གསུམ། རྩེ་མ་མ་ཞུ་བསྟོན་ནས་སྟངས་པ། རན་པ་ལ་བཀའ་ནན་
གྱིས་སྟངས་པ། ཉེས་ཅན་ལ་ཁྲིམས་གཅོད་གྱིས་སྟངས་པ་བཅས་དཔང་པ་གསུམ།
ལྷས་སྟེང་གི་པ་མ་ལ་རྩལ་པོ་མི་གཏོང་བ། རང་གི་བྱ་མི་མནར་བ། རང་གི་
བཟའ་སྲུང་དང་སྟོགས་པོ་མི་མནར་བ་བཅས་མི་མནར་བ་གསུམ་བཅས་གསུམ་
ཚན་ལ་པོ་བསྟོམས་པ་ལ་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙུག་ཟེར།

ཕྱ་ཚེས་དགེ་བ་བརྒྱའི་ཁྲིམས། སྟོག་མི་གཅོད་པའི་ཁྲིམས་གཤེན་སྟངས་
དང་གསོན་སྟངས། མ་ཕྱིན་པར་མི་ལེན་པའི་ཁྲིམས་དཀོན་མཆོག་གི་ནོར་བུས་
ན་བརྒྱད་འཇལ། རྒྱལ་པོའི་ནོར་ལ་བརྒྱད་ཅུ་འཇལ། སྟོག་པར་མི་གཤེན་པའི་
ཁྲིམས་སྟངས་འཇལ་དང་བྱི་ཆད། རྩེ་སྟངས་པའི་ཁྲིམས་ལྟ་སྟངས་དཔང་དུ་བཞག་
ནས་མནར་སྟོག་པ། ཆང་ལ་ཆོད་ཟེན་པ་བཅས་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཁྲིམས་ལཱི་ཕྱིར་
དུ། ཁེང་མི་སྟོག་པ་དང་། བང་སོ་མི་འབྱུང་བ་བཅས་བསྟོན་པས་ཁྲིམས་ཆེན་
བདུན་ཟེར།

ཕྱ་ཚེས་གཙང་མ་བརྒྱུག་ནི། ༡. དམ་པའི་ཆོས་བཅའ་ཁྲིང་བརྒྱབ་པ།
༢. མི་དགེ་བ་བརྒྱ་སྟངས་པ། ༣. དཀོན་མཆོག་ལ་སྐུབས་སུ་བབྱང་ནས་དང་
གྱས་བྱ་བ། ༤. པ་མ་དང་དྲིན་ཅན་ལ་དྲིན་ལན་འཇལ་བ། ༥. མཐོ་རིམ་ལ་
རྩོམ་མི་བྱེད་ཅིང་ཅི་ཟེར་དག་ལ་ཉན་པ། ༦. བྱ་སྟེང་ཐམས་ཅད་ལ་རབས་
ཀྱི་ཇེས་སུ་འབྲངས་པ། ༧. ཆོས་དང་ཡི་གེ་ལ་སྟོབ་སྟེང་བྱས་ནས་ཁྲིང་དུ་རྒྱུད་
པ་བྱེད་པ། ༨. ལས་རྒྱ་འབྲས་ལ་རྩི་འཛོག་བྱེད་པ། ༩. གཞན་ལ་གནོད་པ་མི་
བྱ་བར་ཕན་གང་སྟོགས་བྱེད་པ། ༡༠. བྱ་བ་གང་བྱེད་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་
བྱེད་པ། ༡༡. ཁྲིལ་དང་རྩ་ཆ་སྟེས་པ་བྱེད་པ། ༡༢. གཡུང་བའི་རྩུན་པ་

དང་བྱ་ལོན་དུས་སྤྱ་འཇལ་བ། ༡༩. བྱེད་དང་སྤང་ལ་གཡོ་སྒོམ་མི་བྱེད་པ།
 ༡༩. མ་བཅོལ་བའི་བྱ་བར་ཐེ་གཏོགས་སྤང་བ། ༡༥. རང་ཚུགས་བཟུང་
 བས་སྒོ་བཟུང་བྱེད་པ། ༡༦. མཐའ་དང་ཁས་ལེན་དམ་བཅའ་སྒྲིག་དང་
 བསྐྱོས་ནས་མི་འགལ་བ་བྱེད་པ་བཅས་བཅུ་དྲུག་གོ།

འུ་ལོན་མདོ་བཅད་ཀྱི་བྱིས་མ། བྱིས་མ་ཡིག་འདི་ལ་ནང་གསེས་གསུམ་གྱི་
 དང་པོ། ཁས་དྲག་པ་དང་ཉམ་ཚུང་བ་གཉིས་བྱིས་མ་ལ་ཐུག་ན་ཁས་དྲག་པ་རོ་
 མི་ཆ་ཞིང་ཉམ་ཚུང་བ་སྒོ་མི་མམ་པའི་སྒོ་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པ་མདོ་ལོན་འུ་
 བཅད་ཀྱི་བྱིས་མ། ཚུགས་གཉིས་ཀར་ལན་པ་ཡོད་པ་ལ་ཆད་པ་འདྲ་མཉམ་དུ་
 བཅད་པ་དབང་ཆེན་བཅད་ཀྱི་བྱིས་མ། ཚུགས་གཉིས་ཀར་ཁག་ཡོད་ཁག་མེད་
 ལ་གཉིས་བདེན་དང་དགའ་གསུམ་དུ་བཅད་པ་ཁབ་སོ་ནང་པའི་བྱིས་མ་ཡིག་
 ཟེར་རྒྱ།

ཟུལ་པོ་དཔུང་མོ་བཅུ་བདུན་ལ་སྤྱེབས་སྐབས་ཚུ་སྤྱུལ་(633) (573)
 མོར་སྒོན་པོ་མགར་དང་ཐོན་མིས་གཙོས་པའི་རྟ་པ་བརྒྱ་ཐམས་པ་དང་། བལ་རྩེ་
 ལ་ཐུག་རྟེན་དུ་གསེར་གྱི་དོང་ཅེ་སྒྲོང་། འུ་རྟེན་གསེར་ཐུ་བྱེ་གང་། བཱེ་ཐུ་འི་
 རྒྱལ་བཅས་བསྐྱར་ནས་བལ་པོའི་ཟུལ་པོ་ས་ཤས་འབྲི་ཤོའི་སར་བཏར་།.....
 ཡབ་ཟུལ་པོས་ཀྱང་འུ་མོས་འུས་པ་བཞིན་སྤྱ་རྟེན་གསུམ་དང་། རྟོར་བྱ་རྟེན་ག་
 དེ་བ། རྩེ་དེ་བ་སོགས་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱ་ཆོགས་སྤང་པོ་ཆེའི་ཁལ་ཟུབ་བདུན།
 གཡོག་མོ་བཅུ་བཅས་བཟང་ས། བལ་པོད་གཉིས་ཀྱི་ས་མཆམས་སྒོན་ཤིང་གི་
 བགས་ཆལ་སྤུག་པོ་ཡོད་པའི་མཐའ་མ་སྒོལ་བར་དུ་རྟེན་དང་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་
 སྤང་པོ་ཆེ་ལ་བཀལ་རྟེ། ཟུལ་པོ་སྒོན་པོ་དཔུང་དཔུང་དང་བཅས་པས་སྤྱེལ་མ་
 བྱས། བགས་ཆལ་དེ་སྒོལ་ནས་ཟུལ་སྒོན་དཔུང་དང་བཅས་པ་དང་། སྤང་

ཆེན་རྒྱལ་སྤྱིར་ལོག་བྱས། ལམ་འཕྲང་རྒྱལ་ལ་སྤེང་སྤྱེད་བྱས། མང་ཡུལ་དུ་
སྤེབས་ནས་རྩོམ་དང་བྱམས་པ་མཛོ་མོ་དཀར་པོ་གཉིས་ལ་བཀལ། བལ་བཟའ་
རང་ཉིད་བྲི་བྱ་དཀར་པོ་གཅིག་ལ་བཞོན། ལག་དུ་ཅན་གྱི་སྒྲུལ་མ་ཁྱེར།
རིན་པོ་ཆེ་དང་དངོས་ཚོག་རྒྱལ་སྟོན་ཁལ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ལ་བཀལ་ནས། ཤིང་རྩ་
(634)(574)ལོ་ལ་ལྷ་སར་འབྱོར། སྤྱང་བཅན་ཞམ་པོས་དམར་པོ་རིའི་ལྷང་
དུ་པོ་བྱང་བཞེངས་པ་མིང་ལ་བྲི་ཆེ་དམར་པོ་བྲིང་།.....

རྒྱལ་པོ་དགྲུང་ལོ་ཉི་ཤུར་སྤེབས་པ་མེ་སྤེལ་(636)(576)ལོའི་དགྲུང་
འཕྲིང་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་ཆོས་བརྒྱད་ལ་རྒྱ་བཟའ་བོད་དུ་འབྱོར། གཞན་ཡང་གཙུག་
ལག་ཁང་བཞེངས་པ་དང་། ལྷ་སྤེལ་སྤྱིར་པའི་ཕྱིར་དུ་ཞང་བྱང་གི་རྒྱལ་པོ་ལི་
ཐིག་སྤྱིའི་སྤེལ་མོ་ལི་ཐིག་སྤེལ་དང་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་པོའི་དུ་མོ་དུ་ཡོང་བཟའ་རྒྱལ་
མོ་བཅུན་དང་། རྩྱུང་ལྷང་མང་ནས་མོང་བཟའ་བྲི་ལྷམ་བཅས་བཅུན་མོ་ལྷ་
མངས།

དགྲུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པ་ས་ཁྱི་(638)(578)ལོ་ལ་ལོ་བང་གི་མཆོ་
བསྟུབས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་ཕག་(639)(579)ལོ་ལ་ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
ཆིག་མང་བཅིང་རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་ཤར་ནས་ཆ་མི་ཤིང་མི། ལྷ་ནས་སྤྱི་དང་
མོན། ལྷུང་ནས་ཞང་བྱང་དང་བྱ་བྱ། ལྷུང་ནས་རྩྱུང་དང་ཕྱ་བྱར་རྒྱལ་ས་
འབངས་སུ་འབྲུས་པས་ཕྱན་བྱང་གི་མངའ་བའ་བང་གི་རྒྱ་རྒྱུན་སྤྱོད་མཆོ་རྩ་ཕྱིན་པ་
ཞིག་གོ། དགྲུང་ལོ་བྱ་གཉིས་པ་ས་ཁྱི་(698)(638)ལོའི་ཐེན་དུག་རྒྱ་བའི་ཆོས་
༡༠ལ་འདས།

གྲུང་རི་གྲུང་བཅན། སྤྱང་བཅན་ཞམ་པོ་དགྲུང་ལོ་དང་གསུམ་པ་ལྷག་ས་སྤེལ་
(འབྲུངས་ལོ་མེ་སྤང་ནས་ཆིས་པའི་དང་གསུམ་པ་ས་སྤེལ་མ་གཏོགས་ལྷག་ས་སྤེལ་

མིའང་བམ་ཟད། གྲང་རི་གྲང་བཅན་དགྲང་ལོ་བཙ་བརྒྱད་ལ་སྒྲིབས་པའི་མེ་
 ཁྲི་ལ་མང་སྤྱང་མང་བཅན་འབྲུངས་པར་ལོག་ཏུ་གསལ་ཞིང་གྲང་རི་གྲང་བཅན་
 གྲི་འབྲུངས་ལོ་སྐྱུལ་རང་ཡིན་པར་ན་འབྲོད་པས་འདིའི་རྒྱགས་རྒྱལ་མི་གེ་ནོར་
 བའིན) (སྐྱུལ་669) (609)ལོ་ལ་འབྲུངས། དགྲང་ལོ་བཙ་གསུམ་ལ་སྒྲིབས་
 ཏུ་སྐྱུལ་སར་བསྐོས་གྲང་དགྲང་ལོ་བཙ་བརྒྱད་ལ་སྒྲིབས་པའི་མེ་ཁྲི་ (686) (626)
 ལོ་ལ་འདས། སྒོན་པོ་མཁར་མང་པོ་རྗེ་ཞང་ཕྱང་དང་རྩུབས་བཅན་རྟོ་རེས་
 བྱས། བཙུན་མོ་འ་ཞ་བཟའ་ཁོ་འཛ་མོང་རྗེ་ཁྲི་དཀར་བྱ་བ་བྲུངས་པས། མེ་ཁྲི་
 (686)ལོ་ལ་མང་སྤྱང་མང་བཅན་འབྲུངས། ལོ་དེར་གྲང་རི་གྲང་བཅན་
 འདས།

མང་སྤྱང་མང་བཅན། མེ་ཁྲི་ (686) (626)ལོ་ལ་འབྲུངས་པ་དགྲང་ལོ་
 བཙུ་གསུམ་ལ་སྒྲིབས་པའི་སྐྱུལ་ (698) (638)ལོ་དེར་མིང་དབང་བཟུང་།
 སྒོན་པོ་མཁར་གྱིས་ཤྱགས་བྱས་ནས་ལོ་བཙ་ལྔ་རིང་མིང་བཟུངས། ལྷ་ནག་ནས་
 ལྷལ་པོ་སྤྱང་བཅན་གླམ་པོ་འདས་པར་ཤེས་ནས་དཔག་འོང་བ་སྒོན་པོ་མཁར་
 གྱིས་དཔག་དཔོན་བྱས་ཏེ་ལྷ་དཔག་པམ་པར་བྱས། རྗེས་སུ་སྒོན་པོ་ཡང་དཔག་
 ཚོག་ཏུ་འདས། མང་སྤྱང་དགྲང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་པ་རྒྱུ་ཕྱི་ (712) (652)ལོ་ལ་
 འདས།

འདུས་སྤྱང་མང་པོ་རྗེ། མང་སྤྱང་འདས་ནས་ཞག་བདུན་མོང་བ་རྒྱུ་ཕྱི་ (712) (652)
 ལོ་ལ་འབྲུངས། སྒོན་པོ་མཁར་གྱི་བུ་ཆེ་བ་གཉའ་བཅན་ལྷམ་བུ་
 དང་། དབས་ཉ་ར་ཁོང་ལོད་གྱིས་སྒོན་པོ་བྱས། ཙལ་ཆེན་གྱི་མི་བདུན་བྱང་།
 སྒོན་མང་འཁོངས་ས་ཆ་བྱང་ཕྱོགས་སྐར་མ་སྒྲིན་བདུན་ཆར་བའི་ས་ནགས་ཤོད་
 གཟིག་ཁྲང་ལས་མ་མཆིས་པ་ལ་གེ་གོན་དང་། ཉོར་དང་སྐག་པོ་བརྒྱལ་ཏེ་ད་ཤ་

ཏཔའི་ལ་རྒྱད་ལ་གཏུགས་པར་དབང་བསྐྱར། རྒྱལ་པོ་འདིའི་རིང་རྒྱ་དམག་
འབུམ་ཐག་ལ་བོད་དུ་བྱུང་། མོ་བྱང་གི་ཅེ་དམར་པོ་(པོ་ཏ་ལ་)བསྐྱེད་ཀྱིས། རྩ་
པོ་ཤུག་ལྷ་ནེ་དང་པོ་མ་རྟེན། རྩེ་ལྷ་རྩོ་མེ་ལོང་ཅན་ན་བཞུགས་པ་ཤེས་ཀྱང་
འཆམ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱིས་པ་མཐོང་ནས་བཤེག་མ་རུས། རྩ་པོ་མེ་བསྐྱེད་རྩི་རྩི་
ལྷ་རྩི་གཅིག་གི་སར་ཁྱེར་བ་རྩིས་ལྷ་ཁོ་རང་ཆོད་རྩི་རྩི་མེན་པར་ཤེས་ནས་ཤར་
སྐྱོགས་དེ་མའི་ཐང་དུ་ཞག་བཏུན་ལུས་པས་རྩིས་ལྷ་ཐང་དེར་འོ་བརྒྱལ་ཐང་དུ་
འབོད། རྩོན་པོ་མགར་གྱི་བྱ་ཆེ་བས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་མམ་པར་བྱས་
རྒྱལ་རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ལས་བཤད། འདི་རྒྱའི་དེབ་ཐེར་ལས་མང་སྤང་གི་ཁྱི་ལོ་ཉི་
ཤུ་ཅེ་གཅིག་པ་ལྷགས་རྩི་ལ་རྒྱུང་བར་བཤད། འདིས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅེ་དགུ་རིང་མིན་
བཟུང་ནས་དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཅེ་དགུ་པ་ལྷགས་འབུག་(740)(640)ལོ་ལ་རྒྱང་གི་
ལུལ་དུ་འདས།

ཁྱི་རྩི་གཅིག་བཏུན། འདུས་སྤང་མང་པོ་རྩི་འདས་པའི་ལོ་(740)(680)
དེ་རང་ལ་འབྱུངས་པ་ལོ་དེར་རྒྱལ་སར་བསྐྱོས། རྩོན་པོ་སྐྱས་སྐྱེས་བཟང་སྤང་
བཅན། མཆིམས་རྒྱལ་གཟིགས་ཤུ་རིང་། འབྲོ་རྒྱ་བཟང་འོར་མ་གསུམ་གྱིས་
བྱས། རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐྱེས་པོས་མཆིམས་སྤྱི་བང་མཛོད་ན་སྐྱས་པའི་ཁ་
ཆིམས་ཀྱི་ཡིག་མཐོང་ནས། བྱན་ཀ་སྤྱི་ལོ་ཤ་དང་། གཏགས་རྩི་ན་ཀྱུ་མ་ར་
གཉིས་རྒྱ་གར་དུ་ཆོས་ཆོལ་དུ་བཏང་། པརྟེན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་སངས་
རྒྱས་ཁི་བ་གཉིས་གངས་ཏི་མེ་ལ་བསྐྱོམ་ཁིང་ཡོད་པ་སྐྱས་ནས་བོད་དུ་ཐེབས་
པར་བྱས་ཀྱང་མ་བྱོན། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱོ་ལ་ཡོད་པའི་མདོ་རྩི་ལས་རྩམ་པར་
འབྱེད་པ་དང་། གསེར་འོད། ཀྱི་ཡ། ལྷ་པ་བཅས་ཡོད་པ་བྱས་ནས་དཔེ་ཆ་
སྐྱན་དྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུལ་བས། དེའི་བཞུགས་ཁང་དུ། ལྷ་ས་མཁར་བྱག་

བཀ་དམར་མཁོན་བཟང་། བཅེས་ཕུ་རྩ་རལ། བཀ་དམར་གེ་རུ། བ་ས་
 ཞོང་གི་རྩ་ཁང་དང་ཐུ་བཞེངས། དེ་རྩོན་རུ་བཞུགས་ཆུ་བ་ཆོས་པའི་ལ་གེས་
 བཤམ་མིག་ལས་མ་མཆིས་པ་ལ་ཉང་ཉང་དང་མི་ཡུར་བརུལ་ཏེ་སྤྲུག་གི་རུང་
 བུ་མོ་མ་ཐུག་པར་དབང་རྒྱུར། རུ་རྒྱང་ཆ་ལྟ་དཔོན་གྱི་མཁའ་མར་རྒྱ་བཟའ་
 བྱིས་མིང་ཞོང་རྩ་བར་བཞུགས་ཀྱི་བཟང་ཡང་རྩོན་འཁོར་སྤྲུལ་ཅུ་ཅམ་
 བཅས་བཏང་ནས་རྒྱ་བཟའ་ཁོད་རུ་འོངས་པའི་ཞོང་རུ་རུ་རྒྱང་ཆ་ལྟ་དཔོན་གྱིས་
 བཅའ་མོ་རྒྱ་འོད་ནང་རྩ་བུགས་པས་སྤགས་པའི་མོར་མདའ་འཕངས་པ་ཕོག་སྟེ་
 སྤང་། བཅེས་ཕུ་མེས་ཨག་ཆོས་ཀྱི་བཅུན་མོ་བུས། རྩགས་ན་(790)(
 730)ལོ་ལ་བྱི་སྤང་ལྟེ་བཅའ་འབྲུངས་པ་ལྟ་ནམ་གྱིས་སྤགས། རུ་བྱི་སྤང་ལྟེ་
 བཅའ་ལོ་བཞི་ལོན་རུས་རྒྱ་བུ་(793)ལོར་རྒྱ་ནག་ནས་འཆོས་པ་འཁྲིའི་སོ་ཉར་
 འབྲུང་བ་བང་མི་འབའ་དེ་འཁྲིའི་རུ་རྒྱ་སྤྲུག་གར་མཁན་ཆེད་རྒྱར་འབྱོན། རུ་འཁྲིའི་
 རུ་སང་གི་དང་རོགས་པ་མི་བཞི་བཅས་ལྟགས་རྒྱལ་(801)ལོར་རྒྱ་ནག་ལ་ཆོས་
 དཔེ་ལོན་པར་བཏང་བ་སྤགས་(ས་ལུ་རྒྱང་པ། དགེ་བཅུ་འི་མདོ། རྩ་རྩ་
 བཅོད་པ་གསུམ་)《ཐ་བཞེད་》ལྟར་དང་། སང་གི་རྒྱ་ནག་ནས་མ་འཁོར་གོང་
 བྱི་ལྟེ་བཅུན་བཅའ་དཔུང་ལོ་རུག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་རྒྱ་ན་(802)(742)ལོ་ཡར་
 རྩོན་རྒྱ་ཆོས་(རྒྱ་མ་)རུ་རྩ་ས་གཤམ་གས་ནས་སྤོངས།

མི་སྲོད་མེད་བཅུ་། ལྷགས་རྩ་ལོ་(790)(730)ལ་འབྲངས། དལྱང་ལོ་
ལྷ་ལ་སླེབས་པ་ཤིང་བྱི་(794)(734)ལོ་ལ་རང་གི་མ་ཅིན་ཁྱིན་ཀྱང་རྩ་འདས།
དལྱང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་སླེབས་དུས་(802)(742)ལོར་ཡབ་ཁྱི་ལུ་བཅུ་ག་བཅུན་
འདས་རྗེས་ལོ་དེར་མྱིད་དབང་བསྐྱུང་། རྩོན་པོ་མ་ཞང་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་ལུང་
མི་ཆོག་པའི་བྱིས་པ་བཅས། ཆོས་རྩོན་འབལ་ལྟོང་ཆབ་དང་། ལང་མེས་

གཟིགས་གཉིས་སྒྲིག་སྤྲུལ་བཏང་། སང་མི་རྒྱ་ནག་ནས་ཐོད་དུ་འཁོར་དུས་
 ཆོས་ཕྱེད་མི་ཆོག་པའི་སྤྲུལ་བཅས་ཚར་བ་དང་ཐུག་ནས་ཆོས་དཔེ་རྣམས་
 བཅའ་མཁས་ཕྱི་རྒྱ་གསུང་དུ་སྤྲུལ། རྩ་བའི་གཉིས་ཕྱེ་མའི་འག་དུ་སྤྲུལ། རྒྱ་ནག་
 རྒྱ་ལོང་བའི་ཏ་ཤར་རྣམས་བསྐྱད། ལྷ་སར་བཤུལ་ར་བྱས། བཞིན་བཟང་
 སྤྲུལ་ལྷ་ཁང་རྣམས་བཤུག་གསལ་ལྷང་མང་ཡུལ་གྱི་དཔོན་དུ་བསྐྱས་ཏེ་དེས་
 རྒྱ་བལ་དུ་ཕྱིན། མཁན་པོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལྷན་གནས་ལྷན་གྱིས་ཉོག་སྤྲུལ་ནས་རྒྱ་ལ་
 ཐོར་བྱས། དེའི་རིང་ལ་སང་མིས་ཁང་ཁྱེད་གི་དགོར་ནོར་ལེན་པར་བཏང་།
 ལོན་ནས་ཚུར་འཁོར་རྒྱུ་ལ་པོ་ལ་དགེ་བ་བཅུའི་མདོ་དང་། རྩ་རྒྱུ་ཅོད་པ།
 ས་ལུ་རྒྱུང་བ་བཅས་རིམ་བཞིན་བཤད། རྒྱ་ལ་པོས་ཆོས་དེ་གསུམ་རྒྱ་མེ་མགོ།
 རྒྱ་གར་ཡུལ་སང་མི་བཅས་གསུམ་ལ་བསྐྱར་དུ་བཅུག་པ་མ་ཁང་དང་། ཏ་
 ར་རྒྱ་ཤོར་གིས་བཀག་སང་མིས་གནས་ཚུལ་དེ་རྒྱ་ལ་པོ་ལ་བྱས་པས་གསལ་ལྷང་
 རྒྱ་གར་ནས་མ་འཁོར་བར་དུ་རང་འཕེན་གྱིས་ཞེས་བཀའ་པམ་བས། དེ་ནས་སང་
 མི་གསལ་ལྷང་གི་སྒྲིག་སྤྲུལ་ལྷན་པོ་ལ་ཡུལ་དུ་བཏང་། དེ་ནས་རྩ་རྒྱུ་ཅོད་ཆོས་ལ་
 དགའ་བ་རྣམས་ཤོས་བྱས་ནས་ཆོས་ཕྱེད་རྒྱ་མཁན་བཞག་མ་ཁང་གསོན་པོར་
 སྤྲུལ་བཅས་བྱས་ནས་དེ་འབྲུག་པ་དང་། གསལ་ལྷང་རྒྱ་གར་ནས་འཁོར་རྒྱུས་
 བ་ལ་མ་སྤྲུལ་ན་གཞན་ནས་བསྐྱད་ཡོད་པ་སྤྲུལ་བཏང་ནས། བལ་ཡུལ་ནས་མཁན་
 པོ་པོ་རྣམས་ཀྱི་གདན་དྲངས་པར་བཏང་ནས་མཁན་པོ་མང་ཡུལ་དུ་འཕྱོར་བ་
 དང་། ལང་། ལྷག་སྤང་གསུམ་བསྐྱར་བཏང་ནས་བསམ་ཡས་སྤྲུལ་འཕྱོར།
 ཆོས་བཤད་ནས་རྒྱ་བ་བཞི་ཙམ་སོང་དུས་བཀྲ་མི་ཤིས་པ་མང་པོ་བྱུང་བས་ཐོད་
 འབངས་ཀྱི་ན་གྱིས་མཁན་པོ་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན་དགོས་ཟེར་བ་ལྷན་སྤྲུལ། གསལ་
 ལྷང་གིས་མཁན་པོ་བལ་ཡུལ་དུ་བསྐྱུལ་ནས་ཚུར་འཁོར་བ་དང་། སྤྲུང་ཡང་

སང་ཤི། གསལ་ལྷང་སྐགས་མི་སྤྲུལ་ཅུ་ཙམ་གྱི་ནག་ཏུ་ཆོས་དཔེ་ལེན་པར་
 བཏང་། གསལ་ལྷང་གྱི་ནག་ནས་འཁོར་བ་དང་མཁན་པོ་དང་སློབ་དཔོན་སྤྱར་
 ཡང་སྤྲུལ་འདྲེན་པར་བཏང་། དེ་རྗེས་ཆོས་པོན་གཉིས་ཁྲུངས་སུ་བཟང་ཚད་
 ནས་པོན་བྱེད་མི་ཆོག་པའི་བྲིམས་བཅས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལྷགས་ཡོས་
 (811)(751)ལོ་ལ་བསམ་ཡས་ཅིག་སྤྲང་བཏིང་། ཉེར་དྲུག་པ་ཤིང་ལྷག་
 (815)(755)ལོ་ལ་སང་མི་བདུན་རབ་ཏུ་བྱུང་། སོ་བཞི་པ་རྒྱ་ཡོས་(823)(
 863)ལོ་ལ་བསམ་ཡས་ཆར། ལོ་སྐོར་གཅིག་བར་དུ་དགའ་ལྷོན་བྱས། དེ་ནས་
 གྱི་དཀར་ནག་གི་ཆོས་དཔེ་རྣམས་བསྐྱར། མནའ་བཞག་བཀའ་བཅིགས་
 གཉིས་བསམ་ཡས་དཀོར་མཛད་ལ་བཞག དང་པོ་ལ་ངོ་འདྲ་བཅུ་གསུམ།
 བར་མཛད་ནང་ལ་གཅིག བསམ་ཡས་དང་ལྷ་སའི་དགེ་འདུན་པ་ཆོ་ལ་རེ་རེ།
 ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་། ར་མོ་ཆེ། བསམ་ཡས། བྲ་འབྲུག བྲག་དམར།
 བྲ་ཤི། ཞང་ཞུང་། མདོ་སྤྱད་བཅས། སོ་བྲང་འཁོར་གྱི་དགེ་འདུན། རྗེ་
 དཔོན་སློན་རིས་བཅས་ལ་བཞག བཀའ་བཅིགས་གཉིས་པ་བསམ་ཡས་དང་
 བྲག་དམར་གྱི་དཀོར་མཛད་ནང་ལ་སྤྱས། རྒྱ་ཡོས་(823)(763)ལོར་ཞང་
 རྒྱས་ཆོ་ལྷ་ལྷང་སྐགས་ཀྱིས་དམག་དཔོན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་ཆམ་པའ། ཐང་ཏའི་ཅུང་
 རྒྱལ་པོ་ཤེ་རྒྱར་བྲོས། དེའི་ཤུལ་དུ་ཀིམ་ཤིང་ཀོང་རྫོང་སྤྲུལ་མཆེད་སློན་པོ་
 ཀའོ་ཉི་ཟེར་བཞིག་པོ་དང་ལ་ངོ་བལྟས་པ་གོང་མར་བསྐོས། གྱི་ནག་གི་ལའི་མིང་
 སྤོས། སློན་པོ་འགོས་ཀན་གྱི་བྱ་འགོས་བྲི་བཟང་ཡབ་ལྷག་གིས་གསོས་ཐང་
 རྟོང་ཐང་གི་བྱང་བྱ་ཆ་དགྲུ་གཏན་འཁེབས་བྱས། སློབ་དཔོན་པར་རྒྱ་ཕྱིར་ལོག་
 མཛད་རྗེས་རིང་པོ་མཁོན་པར་མཁན་པོ་འདས། དེའི་ཆབ་ལེ་ཤེས་དབང་པོ་
 བསྐོས། དེས་ལྷས་པ་ལྟར་གྲུ་པ་རེ་ལ་འབངས་མི་བྲིམ་གསུམ་རེ་དང་། མཆོད་

རྒྱན་ལ་འབངས་མི་ཁྲིམ་ཉིས་བརྒྱ་རེ་དབང་བའི་གཏན་འབེབས་བྱས། དེ་ལ་
 ལྟོན་པོ་ཁག་གཅིག་མ་མགུ་བར་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྩོད་གྲག་མཁར་རྒྱུར་ཕྱོད་ནས་
 སྒྲུབ་བྱས། དེའི་ཆ་བརྟུ་བ་དཔལ་དབྱངས་བསྒྲིལ། སྐབས་དེར་ཏ་གང་མ་རྒྱ་
 ཡ་ན་ལོད་དུ་ཡོང་ནས་ཁག་གཉིས་ཙོད་སྒྲིང་བྱུང་། བལ་ཡུལ་ནས་སྒྲིབ་དཔོན་
 ཀ་མ་ལ་ཤྲེ་ལ་རྒྱན་དངས་ནས་ཙོད་སྒྲིང་ཆར་བཅད། དེ་ནས་མཚོད་རྒྱན་དང་།
 མཁན་པོ། ལྷ་པ་སོ་སོའི་རྒྱ་བ་གཅིག་གི་འཆོ་བའི་ཕྱགས་གཏན་འབེབས་བསྒྲིལ།
 དཔྱང་ལོ་ལྷ་བརྟུང་ལྷ་ལོན་པ་ཤིང་བྱི་(844)(784)ལོ་ལ་བྱང་མཁར་དུ་སྒྲུབ་
 སྒྲིབ་ལ་ཕེབས།

ལྷ་མོ་བཅན་པོ། ཡབ་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་དཔྱང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རྒྱ་རྣམ་ལོ་
 (822)(762)ལོ་འབྱུངས། དཔྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙེ་གསུམ་ལ་སྒྲིབས་པ་ཤིང་བྱི་ལོ་
 (784)ལོ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་། ལོ་གཅིག་དང་རྒྱ་བ་དཔྱའི་རིང་རྩོགས་རྒྱག་
 ལན་གསུམ་སྟོམས་ནས་ཉེར་བཞི་པ་ཤིང་སྤྱང་(845)ལོ་ལ་ཡུམ་གྱིས་དུག་བཏང་
 བས་བསད།

ཁྱི་ལྷེ་སྤོང་བཅན། ཡབ་ཁྱི་སྤོང་ལྷེ་བཅན་དཔྱང་ལོ་སོ་རྒྱལ་པ་ཤིང་འབྱུག་
 (884)(764)ལོ་ལོ་འབྱུངས། དཔྱང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙེ་གསུམ་པ་མེ་རྣམ་(846)
 (786)ལོ་ལོ་སྤྱིད་དབང་བཟུང་། ལོ་སུམ་ཅུ་མོ་གཉིས་སྤྱིད་བཟུང་ནས་
 (འདིའི་བཀའ་གཅིགས་གཉིས་ཡོད།) དཔྱང་ལོ་ལྷ་བརྟུང་བཞི་པ་མེ་བྱི་(877)(817)ལོ་ལོ་འདས།

ཁྱི་རལ་པ་ཅན། མེ་ཁྱི་(866)(806)ལོ་ལོ་འབྱུངས་པ་དཔྱང་ལོ་བརྟུ་
 གཉིས་ལ་སྒྲིབས་པའི་མེ་བྱི་(877)(817)ལོ་དེར་སྤྱིད་དབང་བཟུང་། དཔྱང་
 ལོ་བརྟུ་བདུན་ལོ་སྒྲིབས་པ་རྒྱ་རྩེ་ཐང་ཕུའུ་ཙུང་གི་སྤྱིད་ལོ་གཉིས་པ་རྒྱ་རྣམ་

[illegible]

ཕུལ་པོ་འདི་འོ་སྐབས་པཅད་པའི་བཀའ་བཅད་ནམ་པ་གསུམ་མི་ཅད་ལ་
གཞི་ཐབས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུ་པའི་ཕྱེ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱེ་པ་གཞན་མི་འཁྲུགས་
པ་དང་དེའི་ཕྱེ་རྫོད་ནམས་མི་བསྒྲུར་བ་དང་གཅིག་གསུམ་པ་ལས་མ་སྒྲུད་

ཕུལ་པོ་འདི་འོ་སྐབས་པཅད་པའི་བཀའ་བཅད་ནམ་པ་གསུམ་མི་ཅད་ལ་
གཞི་ཐབས་ཅད་ཡོད་པར་སྒྲུ་པའི་ཕྱེ་པ་ལས་གཞན་པའི་ཕྱེ་པ་གཞན་མི་འཁྲུགས་
པ་དང་དེའི་ཕྱེ་རྫོད་ནམས་མི་བསྒྲུར་བ་དང་གཅིག་གསུམ་པ་ལས་མ་སྒྲུད་

ནམས་མི་བསྐྱར་བ་དང་གཉིས། བྱེ་སྤང་དང་ཞོ་ཆ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་གར་ཡུལ་
 དབུས་ཀྱི་ལྷགས་པར་བྱ་དགོས་པ་དང་གསུམ་ཡིན། ལུ་ཁང་རྡོ་དཔེ་མེད་བཟ་
 བྱིས་དགེ་འཕེལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། སོ་རྒྱུ་བ་སྒྲ་ཅོག་ཁང་གསུམ་ཡང་ལྷ་ཁང་
 འདི་ཆར་རྗེས་འདས་ཤིང་མཆོད་རྟེན་ཏུས་པོ་རིའི་ཉེ་སྐྱར་དུ་ཅིགས་སོ། གཞན་
 ཡང་སློན་པོ་འགའ་ཞིག་དང་མུང་བན་ཤིལ་ལྷན་ཅན་ལ་སོགས་པས་ལྷ་སར་ཤར་
 དུ་ཀ་རུ་དང་སྡེ་རུ། རྩོད་དགའ་བ་དང་དགའ་བའི་འོད། ལུབ་རུ་བྱང་ཁང་
 དང་བན་ཁང་བ་མའི་ལྷ་ཁང་བཞེངས། རྒྱལ་པོ་འདིའི་དུས་སྐབས་ཡབ་དང་མེས་
 པོའི་སྐབས་སུ་འོག་རུ་མ་འདུས་པའི་ཤར་སྐར་མ་སྡིན་དུག་འཆར་པའི་འོག་རྒྱ་
 བག་སོ་སོར་ཤན་གྱི་རི་རྒྱུད་དར་དཀར་གྱི་ཡོལ་བ་འདྲ་བ་ལ་གཏུགས། ལུང་
 རྩོད་གྱི་སོ་མཆོམས་བྱེ་མ་སྐར་རིང་ཉ་སྐྱར་མའི་རྒྱབ་འདྲ་བ་ལ་གཏུགས། ལུབ་
 ལྷག་གཟིག་གི་སོ་ཆོམས་སུ་ལྷག་ཤ་དུང་གི་སྒོ་མོ་ལ་གཏུགས། རྩོ་ལྷགས་ལམ་
 ཟེའི་ཡུལ་ལས་བཀལ་བར་གཏུགས་ཉེ་སྐབས་མངའ་བའང་ཡབ་མེས་གོང་མའི་
 དུས་ལས་རྒྱ་ཆེའོ།

དེ་ནས་ནང་སློན་ཆོས་ལ་མི་དགའ་བ་ནམས་སྒོས་བྱས་ནས་ཆོས་བྲིམས་
 བཞིག་རྒྱ་དང་། དེའི་སློན་དུ་རྒྱལ་པོ་བཀོང་དགོས། རྒྱལ་པོ་བཀོངས་པ་ལ།
 ལྷ་སྐས་གཙང་མ་དང་། བཅུན་མོང་རྩེལ་མ། སློན་ཆེན་བན་ཀ་དཔལ་ཡོན་
 རྣམས་སློན་དུ་མེད་པ་མ་བཟོས་ན་རྒྱལ་པོ་བཀོངས་མི་བྱུང་བ་མཆོང་ནས་དེ་
 རྣམས་རིམ་བཞིན་མེད་པར་བཟོས་ནས་མཐར་། རྒྱལ་པོ་སོ་སྐྱམ་རུ་སོ་དུག་ལ་
 རྟེན་པའི་ལྷགས་བྱ་ (701) སོ་ལ་མལ་གྱོ་ཞམ་པའི་སོ་བྱང་ན་ཆང་གིས་ལྷས་
 པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྐྱེད་ནས་དབས་ལྷག་རྩ་ཅན་དང་། ཅོག་རྡོ་རྩ་མོད།
 ལེགས་ལྷག་བཙན་གསུམ་གྱིས་མགོ་ལྷག་གཙུག་བསྐྱར་ནས་བཀོངས་སོ།

ཐུང་དར་མ་ཏུ་ཏུམ་བཅན། ཁྱི་རལ་པ་ཅན་འབྲངས་པ་ལས་སྐྱ་བའི་ཆུ་
 ལུག་(863)ལོ་ལ་སྤྱེས། ལོ་སྤུམ་ཏུ་སོ་དགུ་པ་ལྷགས་བྱ་(901)ལོ་ལ་སྤྱིད་
 དབང་བཟུང་། བཅུན་མོ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཡོད། སྒོན་པོ་དབངས་སྤྲུག་སྐྱ་ཅན་
 བྱིས་བྱས། པརྟེ་ཏྲ་ན་ལྷོ་ལས་ཟེ་རུར་ཇོ་མ་ལྷ་ལ་བསྐྱབས། གསེར་དདུལ་
 ལས་ཁ་སར་སྤྱོ་ནི་དང་། གསེར་གྱི་ཉི་ཁྱི། དདུལ་བྱ་ཁྲག་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པ་
 བཞེངས། དེ་འདྲི་གནས་ཁ་ཆེ་ལྷན་ལས་གསེར་དདུལ་ལས་བྱམས་པ་མཆེད་
 བཞི་བཞེངས། དེ་ནས་ཐུང་དར་མས་སད་མེར་དང་ནད་ཡམས་བྱུང་བ་ལ་
 བསྐྱད་བཅུགས་ནས་ཆོས་བསྐྱབས་པའི་ཐོག་མར་ལྷ་ས་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩ་བོ་
 གཉིས་དང་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་ཆུ་ལ་བསྐྱར་ཏུ་བཅུག་པར་སྒོན་པོ་ཆོས་ལ་
 དགའ་བ་རྒྱམས་བྱིས་ཆུ་ལ་བསྐྱར་བ་སྐྱད་བྱས་ནས་སོ་སོའི་བྱི་འོག་ཏུ་སྤྱུས། ལྷ་
 ཁང་གི་རྩ་བོ་ལ་ཆོགས་པ་ཆོགས་ནས་བཅུན་པ་ཆང་འབྲང་བའི་རི་མོ་བྱིས། ལྷ་ས་
 དང་བསམ་ཡས་གཉིས་ལ་ཐོག་མར་བཞུགས་བྱས། བྱིས་མ་ཆང་དང་སྤྱང་ཆང་
 བཅས། གཞན་ལྷ་ཁང་མང་ཆེ་བ་བཞིག གསུང་རབ་གང་རྟེན་མེར་བཞེགས།
 ལ་ལ་ཆུ་ལ་བསྐྱར། ལ་ལ་སའི་འོག་ཏུ་སྤྱུས། པརྟེ་ཏྲ་ལ་ལ་སྤྱོས། མ་ཐར་བ་
 རྒྱམས་མོན་ཏུ་བཅོངས། མ་རིན་ཆེན་མཆོག་དང་ལྷང་ཉིང་འཛིན་བཟང་པོ་
 སོགས་སྐྱ་པ་མང་པོ་བཞོངས། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་སྤོས་ཤིང་མ་ཐར་བ་རྒྱམས་
 བྱིམ་པར་ཕབས་ནས་མ་ཉན་པ་རྒྱམས་འགའ་ཤས་ཀྱལ་སྒོན་རྒྱམས་ཏྲ་བབས་
 འཛོགས་ཀྱི་ཞེགས་བྱེད་ཏུ་བཅུག འགའ་ཞིག་རྩོན་པ་བྱེད་ཏུ་བཏང་བ་སོགས་
 བྱས། མཐར་རང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་བཞི་པ་མེ་སྤྲུག་(906)ལོ་ལྷ་ལུང་དཔལ་རྟོག་
 བྱིས་བཞོངས། འདི་ཡན་ལ་ཀུལ་པོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཅིག་ཡོད། དེའི་བཅུན་མོ་
 ཆུང་བའི་བྱ་འོད་སྤྲང་། ཐུང་དར་མ་འདས་པའི་བྱི་ལོ་མེ་ཡོས་(907)ལོ་ལ།

བཅུན་མོ་ཆུང་བ་ཆེ་སྤྱང་བ་ཟེའ་བཅུན་མོ་འཁན་ལ་རྩོལ་བྱ་གཅིག་ལྟར་བ་
 བཅུན་མོ་ཆེ་བས་བསད་ཀྱིས་དྲིགས་པ་དང་། མ་བསད་ཀྱང་སྒྲིགས་ཀྱི་དྲིགས་
 བས། མཚན་མོ་མར་མེའི་འདྲ་དང་མ་བུལ་བར་སྤྱངས་པས་གནམ་མེ་འདྲ་སྤྱང་
 ཏུ་སྒྲིགས།

(ཡུམ་བརྟན། བཅུན་མོ་ཆེ་བ་ལྷན་ནམ་བཟུང་བྱང་སྤྱང་སྤྱག་ཆིག་ཀྱིན་
 རྒྱུ་ཉིས་ཉེ་མདང་ང་ལ་འདྲི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ཞེས་ཟེར་སྐབས། རྒྱུ་ལྷན་ཆེས་མདང་
 རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་ལ་སྒྲིལ་གདུང། འོན་ཏེ་ཡུམ་གྱི་བཀའ་བརྟན་ཏུ་སྒྲིགས་ཞེས་ཡིག་
 མང་པོའི་ནང་གསལ་ཡང་། འོད་སྤྱང་གི་སྒྲིགས་གཏོགས་ཆེས་དཔེ་འདྲེལ་སྤྱང་
 བས་པ་ཡིན་ནམ། དེས་དོན་ཡིན་བརྟན།) དེ་ནས་བཅུན་མོ་གཉིས་སྒྲིལ་སྤྱང་
 རྒྱུ་གས་རྒྱུ་འབངས་མ་དང་ཏུ་བྱེས་ནས་ཡུམ་བརྟན་གྱིས་དབྱ་ཏུ་བཟུང་ཞིང་།
 འོད་སྤྱང་གིས་གཡོ་ཏུ་བཟུང་ནས་དབྱ་གཡོར་འབྲུགས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་གས་
 ཁག་འོད་སྤྱང་གནས་པལ་ཆེ་བ་ལ་བྱུང་སྟེ། ཡུམ་གྱི་དེ་དེ་ལ་ཡང་ཆེ་སྤྱང་། ཆུང་
 སྤྱང་། མང་ཆན། ཉུང་ཆན། གསེར་པ། གཡུ་པ། བ་ཟེན། ཅམ་ཟེན་
 སྒྲིགས་རྒྱུ་གས་ཁག་གཉིས་སྤྱང་གྱིས་ནས་འབྲུགས། འོད་སྤྱང་དང་ཡུམ་བརྟན་
 གཉིས་ལོ་ཉེར་གསུམ་དེ་ལོན་པའི་སྤྱང་(929)ལོ་ནས་བཟུང་ཁེངས་ལོག་
 (འབངས་ཀྱི་ནུ་ལོག་)ནམས་རིམ་པར་བྱང་སྟེ། དེ་ཡང་བར་ལྷང་གི་བྱ་གཅིག་
 ལ་ཀྱན་རུབ་པ་མཐོང་བ་ལ་དཔེ་བྱས། དེ་ཡང་སྒྲིག་མར་མདོ་ཁམས་ནས་
 དབངས་ཁོ་གཞེར་ལེགས་སྤྱང་གིས་འགོ་བྱས་ནས་བྱེན་ལོག་བྱས། དེ་ནས་དབྱ་
 ཏུར་འགྲོ་སྤྱང་གཉིས་འབྲུགས་པ་ལ་བརྟན་དབངས་ལོ་མོ་ལོ་ཆུང་གིས་འགོ་བྱས་
 བས་བྱེན་ལོག་བྱང་། དེ་ནས་གཡོ་ཏུར་ཁང་རྗེས་གསས་སྟེ་བཅུན་གྱིས་དཔོན་
 གཡུ་སྟེ་བསད། རི་མཁུལ་ལ་ཡུར་བ་བཅས། འཕེ་བཟུང་འ་མེ་སྤྱང་བཅུན་

མོར་མ་བསུས་པས་དེས་རི་མཁུལ་ལས་མི་མཁུལ་གཅོད་པ་སྒྲ་ཟེར། མཆིམས་
 འོང་མི་དྲུག་གིས་འགོ་བྱས་པའི་བྱེན་ལོག་བྱུང་ཕྱེ་ཕྱུར་ཀའི་མེ་ཉིག་སྔོན་ལ་ཆར་
 བལ་བལྟ་བར་བསྐྱད་གཏགས་འདོད་འབར་ཁེངས་སྟོག་ཏུ་གྲགས། དེ་ནས་
 དབྱས་གཙང་ཡོངས་སུ་རྒྱ་དཔོན་མང་པོས་ས་ཁུལ་སོ་སོར་བཅད་ནས་སེལ་བྱས་
 བྱུར་པའི་ཕྱེ་ཆན་གཙོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས། 《ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོ་》ལས་གཙང་གི་བོ་མ་
 པ་ལྟ་ཆེར། འཁྲོ་དང་ཅག་རྩ་གཉིས་ཀྱིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆན་པ་གཅིག་
 གཉུ་སྟེ་མོར་ཐུང་དང་ཐུང་(འབྲང་མཁར་གྱི་བཅན་)གིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་
 ཆན་པ་གཅིག་ འཕན་པོ་བཟང་ལ། སྔོ་དང་མ་ཡིས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་ཆན་པ་
 གཅིག་ ཡར་ལུང་སྔོན་ལ་(ལྷ་མོ་ཡར་ཅེ་མར་ཅེ་) མཆིམས་དང་གཏགས་ཀྱིས་
 གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆན་པ་གཅིག་ ལྟོ་བྲག་གཏམ་ལུལ་(བྱ་ཆར་གྱུན་ཐུང་) ཏུ་
 ལྷི་བ་ཤུད་བྱས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆན་པ་གཅིག་ འཕྲོས་སུ་(ལུ་ཤུད་ཙ་
 མཁར་)ཁུ་དང་གཏགས་ཀྱིས་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་ཆན་པ་གཅིག་ (འདི་ནས་
 ཆན་པ་བདུན་པ། བརྒྱད་པ། དབྱུ་བ་བཅས་མི་གསལ་བ་ལོ་རྒྱུས་ཆེན་མོར་
 གསལ་འབྲུག་པ་དཔེ་རྟེན་ན་འདིར་བཅུག) དབྱུ་ཏུ་ལྷ་སར་ཆན་པ་གཅིག་
 བཅས་ཁྱོན་ཆན་པ་བཅུར་བྱས། བྱེན་ལོག་བྱས་ནས་ལོ་དབྱ་སོར་བའི་མེ་བྱ་
 (937)ལོ་ལ། སྔོན་པོ་ཤུད་བྱ་སྟག་ཅེ་གཏགས་ཀྱིས་སྟོས་བྱས་ནས་བར་སོ་
 རྣམས་བསོ་བཤའ་རྒྱབ་ནས་མང་ཆེ་བ་བྱས་ཏེ། གཏགས་ཀྱིས་དོན་མཁར་
 མདར་ཡོད་པའི་བར་སོ་རྣམས་བྱས། ཆོས་སྤྱོད་ཞང་གིས་ལུ་ཉིག་བཅན་པོའི་
 བར་སོ་བྱས། ཤུད་བྱ་སྟག་ཅེ་གཏགས་ཀྱིས་འབྲུས་སྤྱོད་མང་པོ་རྒྱའི་བར་སོ་
 བྱས། བྱང་འཕྲོས་ཁུས་འབྲུལ་རྒྱལ་? བྱི་བར་སོ་བྱས། ལྷི་བ་ལ་མང་སྤྱོད་གི་
 མོ་བ་ཤུང་འབྲུ་འཕྲོར་ལུས་ཤིང་། འཁྲོ་དང་ཅག་རྩ་གཉིས་ལ་སྤྱོད་བཅན་རྣམ་

པའི་བང་ས་སྐོབ་ཀྱང་འབྲུ་འཕྲུ་ལུས་ས།

འོད་སྤང་དགྲུང་ལོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་ཤིང་སྤྱལ་ (945) ལོ་ལ་སོ་བྲང་
འཕར་ཐང་དུ་འདས། དེའི་སྤུམ་མངའ་བདག་དཔལ་འཁོར་བཅན། ཡབ་
འོད་སྤང་དགྲུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་ཤིང་བྱ་ (924) ལོ་ལ་འབྲུངས། དགྲུང་ལོ་ཉེར་
གཅིག་པ་ཤིང་སྤྱལ་ (945) ལོ་ལ་ཡབ་འོད་སྤང་འདས་ནས་སྲིད་དབང་བཟུང་།
སྤུམ་ལྷང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་ཁང་ལྔ་བཞེངས། དགྲུང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་སྤྱིབས་པ་
ཤིང་ཡོས་ (955) ལོར་སྤོན་པོ་ཤུད་བྱ་ལྷག་ཆེ་གཉགས་ཀྱིས་རྒྱལ་ཆེའི་མཁར་དུ་
བསྐོངས་པར་《ཐུང་ཆོས་འབྲུང་》གི་ནང་གསལ། དེའི་བཅུན་མོ་ཆེ་བའི་སྤུམ་
ཕྱིད་ལྷེ་ཉི་མ་མགོན།

གོང་དུ་བྲངས་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ས་སའི་འབྲུངས་ལོ་འདས་ལོ་
སྲིད་ལོ་བཅས་ལ་བཤད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་རྩ་བ་ནི། ར་བཞེད་
(ཁྲི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན་གྱི་དུས། ར་གསལ་སྤང་དང་སྤང་སང་ཤི་སོགས་ཀྱིས་བསམ་
ཡས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྒྲིགས་ནས། དགེ་འདུན། རྒྱལ་པོ། སྤོན་པོ་གསུམ་གྱི་རྩ་
རེ་རེ་བཞག་པ་ལ་འབྲི་སྤོན་ཅུང་ཟད་རེ་བྱས་པས། སྤང་བཞེད། རྒྱལ་བཞེད།
ར་བཞེད་བཅས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་ཞིང་། ར་བཞེད་ལ་ཡང་ཆོག་སྤྱ་
རིང་བྱང་མང་པོ་འབྲུང་བ་དང་། ར་བཞེད་ལྷན་མེད་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་
ཁྲུངས་བཅན་པ་ཡིན་པ་བརྗོད་མ་དགོས་ཀྱང་། ལྷན་མེད་ནི་ཉིན་མར་ལྷན་
དགོན་པ་འདུག) དང་། སྤང་བཅན་བཀའ་ཆེམས་གསུམ། (སྤང་བཅན་སྤུམ་
པའི་དུས་སྤྱ་ག་བ་བུམ་པ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་སྤུམ་ནས་བཞག་པ་རྩོ་མོ་རྩེ་ཨ་ཉི་ཤས་
བཏོན་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་བ) བཅས་ལ་གཞི་བཟུང་བ་ཡིན་འདྲ་ཡང་། ཡིག་ཆ་
དེ་ཆོ་ཁྲུངས་དག་དང་མི་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟེ་དགོས་པའི་དོགས་གནས་མང་པོ་

ཞིག་འདུག་པ་མ་ཟད། མཁས་པ་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་བསྐྱེགས་གནང་བའི་སྐབས་ལ་
 ཡང་སོ་སོའི་ཐུག་ལ་ཐེབས་པའི་དཔེ་ཆ་རེ་ལ་གཞིར་བཟུང་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་
 སྐབས་གང་འགྲིགས་བྱས་ཏེ་བཞོད་པའང་མང་པོ་འདུག་པ་དང་། བོད་ཀྱི་
 མཁས་པས་མཛད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས་ཅུང་ཟད་ཁྱད་སྔར་བཅན་པ་ནི་འགོ་ས་
 ལོ་གཞོན་ཀྱི་དཔལ་བས་མཛད་པའི་《དེབ་ཐེར་རྩོན་པོ་》དང་། ཆལ་པ་ཀུན་
 དགའ་རྟོ་རྗེས་མཛད་པའི་《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》གཉིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་
 གྲོང་བཅན་སྐམ་པོ་ནས་བཟུང་བྱ་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་བྱུང་རྗེས་ཐང་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་སྲིད་གཞུང་རང་ནས་བསྐྱེགས་པའི་བྱ་ཡོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་
 ཐེར་ལ་གཞིར་བཟུང་ཉེ་གྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་སྐབས་ཁྱད་སྔར་བཅན་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་
 ཕྱིན་ས་ཞིག་རེད་དེ། དེའི་ནང་གི་བཤད་ཚུལ་འགའ་རེའི་ཐད་ཡོད་གཏམ་
 ཁྱད་སྔར་མ་དག་ལ་གཞི་བྱས་ཏེ་གྲིས་པ་མིན་ནམ་སྐམ་པའི་རྟོགས་གཞི་སྐྱེད་གོས་
 པ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་བརྟེན། དངོས་འབྲེལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་སྔར་
 ཡོད་པའི་དཔེ་ཆ་འདི་རེད་ཟེར་བྱུང་བ་ཞིག་ཏུ་ཅང་དགོན་པ་དང་། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 རོན་གནད་འདི་ཚོ་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་དང་མི་འདྲ་བར་ཚོད་
 དཔག་རིགས་བཅོ་བྱས་ནས་བཞོད་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པ་མ་ཟད། གལ་ཏེ་
 རང་གི་བསམ་ཚོད་རིགས་བཅོ་བྱས་ནས་བཞོད་ན་ཁྱད་སྔར་ལྟེན་པར་
 བའི་དཔུང་གཞི་ལ་ཕན་ཐོགས་ཅ་བ་ནས་མེད་པ་རེད། ལྷག་པར་དུ་དཔེར་ན་
 རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཆ་བཞག་ན་ད་ནས་བཅིས་པའི་ལོ། རྩོན་གྱི་ཏན་རྒྱལ་
 རབས་ནས་བཟུང་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་རབས་སོ་སོའི་སྲིད་གཞུང་རང་ནས་ལོ་རྒྱུས་
 ཚོམ་འཐིའི་འགན་འཁུར་ནས་ཆེད་གཉེར་གྱིས་བསྐྱེགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཁྱད་སྔར་
 བཅན་དེང་སྐབས་དཔུང་གཞིར་གོ་ཚད་པ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ནི་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་

རིག་གནས་དང་སྤྱི་ཆོག་ས་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་དག་ལས་ཀྱང་ཆོས་སྤྱོད་ཐོན་ཡིན་པའི་རྟགས་མཚན་ཡིན་ཅིང་། པོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐད་སྲིད་གཞུང་རང་ནས་ལོ་རྒྱུས་ཚོམ་འཁྲིའི་ལས་དོན་ལ་འགན་འཁུར་ཅེད་ཀྱི་མེད་པ་རེད།

གཞན་ཡང་ད་དྲིང་མཛོང་དགོས་པ་ཅིག་ལ། པོད་བྱི་ལོ་རྒྱུས་དཔེ་དེབ་ནང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤོད་ཚུལ་རྩ་ཆོག་ས་ལོ་རྒྱུས་དང་མཉམ་དུ་བསྐྱེས་ནས་བྲིས་པ་དེ་ཆོར་ཆོན་རིག་དང་མཐུན་པའི་གཞི་འཛིན་ས་མེད་ཅིང་། ལོ་རྒྱུས་གནད་དོན་གཅིག་ལའང་ཤོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཅུ་སྟག་ཁ་ཤས་དང་། མ་ཐུང་གཉིས་གསུམ་རེ་མེད་པ་ཏ་ཅང་ཉུང་བའི་རྒྱུན་ཚད་དེ་རང་ལ་ཐུག་འདུག

མི་ཉག་གི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གནད་བསྐྱེས།

དེ་ཡང་ཤར་ན་རྒྱ་ནག། ལྷོ་ན་འཛུང་། ལུང་ན་པོད། བྱང་ན་བྱིས་བཅད་པའི་དབུས་ནི་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་ཁམས་སྟེ། བྱིས་སོ་དན་བྱིས་བཟུང་བའི་ལྷོ་དང་བྱང་དོན་སོགས་ནི་ཡུལ་གྱི་དོན་གཞི་ཡིན་ལ། རབ་སྟོད་ཆར་སྐར་གི་ས་ཆ་རྣམས་ཀྱང་མི་ཉག་གི་ཁོངས་སུ་གཏོགས།

དེ་ཡང་སྤོན་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཁམས་ཅད་རྒྱའི་འོག་ན་ཡོད་པ་ལ་བྱང་དོན་དང་ལྷོ་དོན་བར་ན་སྤོན་གྱི་ཁམས་པའི་རི་ཅིག་ལ་གཞི་བདག་སི་རུ་འཕགས་རུ་ཟེར་བ་དྲག་ཡུལ་ཅན་ཞིག་གནས་པ་དེས་རྟ་པ་དཀར་པོ་བདུན་དུ་སྟུལ་ནས་བྱང་དོན་གྱི་ཁམས་ནང་དུ་ཡོད་པའི་བྱད་མེད་ཅིག་དང་ལྷ་པ་དཔོན་དེ་དང་འཕྲགས་པ་ལས་ལོ་རྒྱུས་ན་ཁྱེད་གྱུང་། དེའི་དུས་གནས་ལ་སྤོན་མེད་པའི་སྐར་མ་ཞིག་

ཤར་བས་ཅིས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཅིས་བྱས་དུས་མཁར་འདིའི་ནང་དུ་རྒྱལ་མིང་
 འཕྲོག་པའི་མི་ཞིག་གྱིས་འདུག་བྱས་པ་དང་རྒྱལ་པོས་ད་དུང་ཅིས་ཀྱིས་ལ་བྲུ་ཆ་
 དེ་ཆོལ་ཞེས་བརྗོད་བས་ཀྱིས་བྲུ་ཆ་དེ་ས་ཀོང་མོ་ཞིག་དུ་སྤྲུལ། སྤང་ལེབ་ཀྱིས་
 ཁ་བཅད་དེ་ཉེར་དུ་རྒྱ་པོར་གང་བཞག་པས། ཅིས་པ་རྣམས་ཀྱིས། མཚོ་ཆེན་
 པོའི་ཤིང་གི་ས་གཞིའི་འོག་ན་འདུག་ཟེར་བས་ཆོལ་མ་བྱུང་པར་མཁར་གྱི་ཉེར་
 བས་ལོག་གིས་འགྲོ་བ་རྒྱུན་གྱི་བྲུ་ཆ་ཐམས་ཅད་སོད་ཅིག་ཅེས་པའི་ལུང་བསྟུགས་
 བས་བྲུ་ཆ་ཀྱང་བསད་པ་ལས། ཀན་མོ་དེས་བྲུ་རྒྱུང་དེ་ཤི་བ་ལྟར་བྱས་ནས་སྐམ་
 དུ་བཅུག་ནས་བྲུ་ཞིང་ཁྲིར་ཉེ་རྒྱ་དཀྱིལ་གྱི་རྩ་འབུག་པོའི་ནང་དུ་བསྐྱར་བས་
 ཉིན་རེ་བཞིན་བྲུ་རྒྱུང་ཅིག་བྱུང་ནས་མི་འབྱུག་པས་བསྐྱོས། ཀན་མོ་གཞན་ཅིག་
 ལ་བ་བཞོན་མ་ཅིག་ཡོད་པས་ཉིན་རེ་བཞིན་དེའི་སར་ཐུན་ནས་འོ་མ་ཉེར་བ་
 ལས་ཉིན་ཞིག་བའི་བདག་པོ་ཀན་མོ་དེས་བའི་རྗེས་སུ་བལྟར་ཐུན་པས་བ་དེས་
 བྲུ་རྒྱུང་དེ་ལ་འོ་མ་ཉེར་བ་མཐོང་། བྲུ་རྒྱུང་འདི་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་
 འདུག་པས་མ་ནས་བྲུ་དོད་བྱས། རུས་པ་དུ་ལྷའི་ཞེས་པ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན་
 བ་ལས་འོ་མ་འབྱུང་བ་ཞེས་ཟེར། དེས་ལོ་བདུན་ལོན་ནས་རྩ་པ་གཞན་དུག་གི་
 བྲུ་ན་མཉམ་གྱི་བྱིས་པ་དུག་པོ་བཅལ་ནས་གངས་ཤིའི་གསེབ་དུ་བྲོས་ཏེ། རི་དེ་
 ལ་ཤིང་འབྱུང་བའི་གྱིས་པ་རྣམས་བཟུང་ནས་དམག་མི་བྱས། བྲུ་རྒྱུང་དེས་བྲུང་
 རོས་ཀྱི་མཁར་ནང་དུ་ཤེས་རབ་ཅན་གྱི་མི་ལ་རོ་ལོག་གི་ཐབས་བྲིས་པས། ཀན་
 མོ་ཞིག་གིས་ཐབས་བསྟན་པ། ལྷ་བ་འདིའི་ཆོས་བཅོ་ལྷའི་ཉིན་མེད་དམག་དང་
 བཅས་པ་ཤོག་རྩ་ལྷག་དང་རྩ་བང་མང་པོ་ཆོལ་ལ་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་དུ་བསྐྱར། དེ་
 བས་རྒྱའི་དམ་ཁ་ཁྲིད་གྱི་ལག་དུ་འོང་བའི་ཐབས་བྱས་ཟེར། ཆོས་བཅུ་བཞིའི་
 ཉིན་ཀན་མོ་དེས་ལྷགས་ཤིའི་ཉེར་དུ་བྲུ་ཞིང་གང་བརྒྱུད་གིན་ཐུན་པ་དང་།

རྒྱལ་པོས་འདྲིར་བཏང་བས་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་ལྷང་གིས་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་
 པོ་ཅིག་བསྐྱས་ཡོད། རང་རེས་ངོ་མ་བལྟས་ན་རྒྱའི་མིང་ཙམ་ཡང་ལུས་པ་མི་
 ཡོང་། སང་ཉིན་དམག་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་འོང་བར་ཡོད་ཟེར། རྒྱ་མཆན་
 དྲིས་པས་བྱེད་ན་མས་སང་ལྷ་མོར་མ་རྒྱལ་ལྟོས་དང་། རྒྱ་མཆན་རྒྱ་ལྷང་
 བས་རྒྱ་མཆན་འབྱར་བ་འོང་བ་ཡོད་ཟེར། སང་ལྷ་མོར་བལྟས་པས་དེ་བཞིན་
 ལྷང་། ད་ཅི་འདྲ་བྱས་ན་འཐད་དྲིས་པས་རྒྱ་མོས་ངོ་བལྟས་ན་འཐད་བྱས།
 རྒྱལ་པོ་རྒྱ་པོ་བདུན་གྱིས་དམ་ཁས་སྒྲེལ་དུ་བྱིན་པས་མི་ཉག་གི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་པོ་མང་
 པོ་དང་སྤང་ནས་དམ་ཁ་བྲངས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་བསད། རྒྱ་པོ་ཆེ་བ་ན་མས་ཀྱང་
 རིམ་གྱིས་བསད་ནས་རྒྱ་ཉོར་པལ་ཆེར་གྱི་བདག་པོ་བྱས། རྒྱལ་པོ་དེ་ལ་པའི་
 མིང་ནས་གས་ཏེ་མི་དུ་རྒྱལ་པོ་འཕམ་གཏི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསལ། དེའི་རྒྱལ་
 རབས་ལྷ་པ་ལ་ཐའི་དུ་ཟེར་བ་བྱང་། འདིས་ཀྱང་པ་དུས་གསུམ་མཆིན་པ་
 གདན་དྲངས་པར་བཏང་བ་ལ་མ་བྱོན་པར། རྒྱ་པོ་མ་དགེ་བཤེས་གཙང་མོ་བ་
 (གཙང་པ་དུང་ཁྲར་བ་ཡིན་ནམ?) བཏང་ཞེ་རྒྱལ་པོའི་བྲམ་པར་བཀྱར། རྒྱས་
 ལུ་མཆུར་ལྟའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤངས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ་གསེར་ཟངས་ཀྱི་ན་
 བཟའ་དང་ལྷ་རེ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱར། དེའི་བྱ་མི་ཉག་རྒྱལ་ཆོད་ཡིན། དེ་དུས་
 གསེ་ཞོ་འཛུ་དུ་ (མེས་ནག་པོའི་རི་) ཞེས་པ་ལ་སྒྲེས་པའི་མི་ཞིག་གིས་རྒྱ་
 པོ་བྱས་ནས་རྒྱལ་ཆོད་གསོད་པར་འབྱར་ཟེར་བའི་ལྷང་བལྟན་ཡོད་པ་གོ་ནས་རི་
 དེའི་མི་ཐམས་ཅད་གསད་ན་ཨོ་འཐད་ཅེས་རང་གི་པ་ཐའི་དུ་ལ་བྱས་པས།
 ཐའི་དུ་ཆོས་ལ་དཀར་བའི་ལྷ་བས་ཀྱིས་མ་ཉན། དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་དེ་བྱང་ངོས་སུ་
 རྒྱུད་མ་རུས་པར་རྟུར་སྤྱོད་ཀྱང་ལྱིས་རི་དེའི་མི་ཞིག་མ་ཆོར་བར་རྒྱ་པོ་བྱས།
 དེས་རྒྱལ་ཆོད་གསད། རྒྱལ་ཆོད་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད་ནས་མོ་ཅི་ཞེས་པའི་རྒྱལ་པོ་

གཞན་ཞིག་ལ་ཀྱལ་ས་འཕྲིན་པའི་དུས་སྟེ། རིང་གེར་རྟན་གྱིས་ཀྱལ་ས་སྤྲུག་
པ་ཡིན། མི་ཉག་ཀྱལ་པའི་སྤྲུག་མེ་ཡིན། རིང་གེར་གྱི་སྤྲུག་ཀྱི་པས་ཅེ་ཙམ་
འཐབས་ཀྱང་མ་བྱུང།

མི་ཉག་ཀྱལ་ཞོད་ཀྱི་སྤྲུག་པ་ཞོད་པ་ཡིན། ཁོང་བྱང་རོས་སུ་སྤྲུག་པ་དང་
ཀྱལ་ཞོད་བསད་ས་དེར་ལྟ་ཁང་བཞེངས། ཀྱལ་ཞོད་བསད་མཁན་གྱི་མི་ཆང་
བསྐྲག་པར་བྱས།.....འདི་ལ་རྒྱའི་ཀྱལ་པོ་ཅིའུ་ཐའི་ཙུ་ལྟན་གཉིས་ཀྱིས་ལོ་སྟམ་
ཙུ་ཀྱལ་ས་བཟུང་བའི་རྗེས་སུ་སི་རུ་ཀྱལ་པོ་བྱང་། ཟེར་བ་དང་། སི་རུ་ཀྱལ་པོ་
ནས་མི་ཉག་གི་ཀྱལ་པོ་བཙུག་ཉིས་བྱང་། ལོ་ཉིས་བཙུག་ཙུར་སྤྲོད་བཟུང་
ཟེར་བ་གཏམ་རྒྱུད་འགའ་རེ་ན་ལྷང་རོ་ཞེས་《དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་》ནང་གསལ།

རྟན་གྱི་ཀྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་གནད་བཟུམ།

འདིར་ཆེན་པོ་རྟན་གྱི་ཀྱལ་རབས་སྟོན། 《སྟམ་པ་ཆོས་འབྱུང་དཔག་
བསམ་འཛུན་བཟང་》གི་ཤོག་གྲངས་ $\frac{300}{1}2$ ཤོག་གྲངས་། པ་བར་བཤད་
པ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཟུང་། དེ་བ་ཐེར་དམར་པོ་དང་། རྟན་པོ་གཉིས་ནས་ཁ་
འགེངས་འོས་རྣམས་བསྐངས་ནས་བྲིས་རྒྱུ་ཡིན།

སྤྱིར་སྤྲུག་ས་འདིའི་སྤྲུག་པོའི་སྤྲུག་ས་གཉིས་ལ། མོང་ཞོལ་གྱི་སྤྲུག་ས་སུ་
ཨའུ་རྟན་དང་། རྒྱའི་རྒྱར་ཆེད་དང་། བོད་ཀྱི་ཤི་ར་ཡུ་གུར་དང་། རྟ་ཐོན་གྱི་
རྟ་སྐག་ལུ་རྟན་དང་། ཨོ་རོ་སྤྱིར་སྤྲུག་ས་གཉིས་ལ། ཁི་ཐ་རི་བཅས་ཡོད་ལ།
དེའི་ནང་ནས་.....མོང་ཞོལ། རྟ་རྟ། ཨའུ་རྟན་གསུམ་ནང་གི་མོང་ཞོལ་ལ་

ཆ་རྟེན་ཆེ་བ་བརྟུན། ཡུལ་རྟེན་སྤྱི་ཆེ་བ་དྲུག་གམ་བདུན། སྤྱི་མེད་ཆེ་བ་གཉིས།
 རྟེན་ལེན་ཁྲ་ཁིད་ཆེ་བ་གཅིག ལྷ་རྟེན་ཆེ་བ་གསུམ། མེད་མེད་གན་ཆེ་བ་
 གཅིག ཡུལ་གྱ་ཆེ་བ་བཞི། སྤྱི་ཉིད་ཆེ་བ་གཉིས། རྟེན་ཆེད་ཆེ་བ་གཉིས།
 ལྷ་ཅུ་ལྷ་ཆེན་ཆེ་བ་གཉིས། ཅ་རྟེན་ཆེ་བ་གཉིས། བེ་མན་དང་ལྷ་ཉན་ཆེ་བ་རེ་
 རེ། ཡུལ་ཉིད་ཆེ་བ་གཉིས། ཆ་རྟེན་ཉལ་ཉན་ཆེ་བ་གཅིག སྤྱི་རྟེན་ཆེ་བ་གཉིས།
 ཁེ་ཁེག་ཐེན་ཆེ་བ་གཅིག ཡུལ་རྟེན་ཆེན་ཆེ་བ་གཅིག རྟེན་ན་རྟེན་ཆེན་ཆེ་བ་
 བརྟུ། གཡོན་གྱི་སྤྱི་མེད་ཆེ་བ་གཅིག མེན་ཁོལ་ཅེན་ཉར་ཆེན་ཆེ་བ་གཅིག
 ཉར་ཆེན་ཆེ་བ་གསུམ་བཅས་ཆོ་ཆེན་ཞེད་གྲ། ཆོགས་འདུས་དྲུག ཉལ་ཉལ་
 རྩེ་བཞི་ཆེ་བདུན། ཡུལ་རྟེན་ལ་བར་གྲུད་བྲུ་རྟེན་དང་། རྟེན་བྲུ་བྲུད་དང་།
 རྟེན་ཁྲ་རྟེན་ཁྲར་གྲོད་དང་། རྟེན་ལེད་རྟེན་གར་ལྷེ་ཆེ་བཞི་ཡོད་ཅིང་(ལ་ལས་
 རྩེ་མ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ། ཡུལ་ཁིད་ལྷར་ཏུ་སྤྱང་ལྷེ་གཅིག་ལ་བསྐྱངས་
 བའི་བཞི་བྱེད་པའང་ཡོད་) དེ་སོ་སོའི་ནང་ཆོན་ལ་ཡང་རྩས་མི་འདྲ་བ་ཤིན་ཏུ་
 མང་ངོ་།

དེ་ནི་མས་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་རྒྱུད་ནི། མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
 བས་རྒྱལ་རབས་ས་ཡ་གཅིག་དང་ཆེག་འབྲམ་ཉིས་བྲི་ཆེག་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་སོང་
 ཆོ་སངས་རྒྱལ་མཁུ་བྱུ་བྱུབ་པ་སྤྱི་མའི་གོང་གི་ལོ་915མེ་རྟ་མོར་འཇམ་སྤྱིང་འདིར་
 རྒྱུང་..... ལོ་བརྒྱད་ཅུ་འདས་པ་མེ་ལྷག་སྤྱི་མའི་གོང་གི་833མོར་མུ་རན་ལས་
 འདས་ནས་ལོ་ཆེག་སྟོང་བརྒྱ་མེད་བརྒྱད་ཅུ་གྱ་བདུན་འདས་པ་ན་ཐོད་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་གཉེན་བཅོན་པོ་རྒྱུང་ཞིང་།.....རྒྱལ་པོ་གྱི་གུམ་བཅོན་པོའི་དུས་སྟོན་
 པོ་ལོང་མ་ཞེས་པས་རྒྱལ་པོ་བསྐྱོང་ནས་དེའི་བྲ། བྲ་བྲི། བ་བྲི། ཉ་བྲི་བེར་བ་
 གསུམ་སྟོང་། ཉར་པོ། གོང་པོ་གསུམ་དུ་སྟོས་པ་ལས། ཐ་རྒྱུང་སོག་སྟོད་དུ་

ཐོར་ཏེ་ཐེར་བ་ཤོར་པོ་ནས་བཅུན་མོ་གྲུ་མ་རལ་ཞེས་པ་སྒྲུང་བ་བྲིད་ནས་སོག་
 ཡུལ་དུ་བརྩོད། བྲེ་གྲལ་ཐེར་བའི་རྒྱ་འགམ་གྱི་རི་ཕུར་ཏུན་གལ་ཏུན་ཐེར་བ་
 དེར་འཕྱོར་ནས། རང་གི་རིགས་རུས་ཀྱི་སྲུངས་དང་གང་ནས་འོང་བའི་ཡུལ་
 དང་། འོངས་པའི་རྒྱན་སོགས་ཡུལ་མི་རྣམས་ལ་གསལ་བར་བཤད་པས། བྲེ་
 ཏ་(པེ་གལ་) ཞེས་པའི་ཡུལ་དེའི་མི་མྱེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་དཔོན་དུ་བཀུར་ནས་
 བཙུང་བཀུར་བྱས་ཤིང་། ཐོར་ཏེ་ཆེན་ཞེས་གསལ། (ད་ལྟའི་སོག་ཡུལ་གྱི་དེབ་
 ཐེར་ལ་ལར། དེའི་ཡབ་གསེར་བྲི་བ་ཡིན་ཐེར་བ་སྤྱི་བྲི་ཐེར་བ་ལ་ནོར་བ་ཡིན་
 ནམ་སྟམ་) ཐོར་ཏེ་ཆེན་དེ་ལ་བྱ་བ་ཉིང་ཏན་(ཕུ་ཐོས་ས་ཏན་)དང་། པ་ཏ་
 ཆ་གན་(ཕུ་ཐོ་ཆུ་གན་) ཐེར་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུང་བའི་བྱ་བ་རྒྱུད་ལ་རིམ་
 བཞེན་ཏེ་མེ་ཅག་(ཐམ་ཆེག་)དང་། དེའི་བྱ་རྩ་རེ་ཆར་ཐེར་གཞན་(འདི་སྤྱིན་
 པའི་ཁ་གཞོན་དུ་ཡོད་པ་སྤྱོད་དཔོན་པར་སམ་རྩ་བ་ཡིན་ཐེར་འདུག་) དེའི་
 བྱ་ཨ་གྲོ་ཆམ་བུའི་རལ་དང་། ས་ལི་གྲལ་ཐེར་གྲོ་བྱ་དང་། ཡེ་ཁེ་རུ་ཏུན་དང་།
 སམ་སྟ་ཅི་དང་། ཏ་ལི་ཏམ་རྒྱ།(ཏར་རྩོ་) ཐོར་ཅི་གི་ཏའི་ཐེར་གཞན་དང་།
 བྱ་(རྩོ་) རལ་ཅིན་ཕུ་ཡན་རྣམས་བྱུང་། (འདི་སྤྱོད་ལ་《དེབ་ཐེར་དམར་
 ཐོར་》དང་པོ་གནམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་བྱ་ཕུ་ཏེ་གན། དེའི་བྱ་ཐལ་? ཆ།
 དེའི་བྱ་ཆེ་ཐེར་གན་.....དེའི་བྱ་ལུར་བྱང་སྤོ་རྩོ་འོལ། དེའི་བྱ་པས་ཁ་ནི་
 ཏུན། དེའི་བྱ་ཐེས་སྐྱ་འོ་ཆེ། དེའི་བྱ་ཁ་རྒྱ། དེའི་བྱ་དོན་བུན་ཐེར་ཁེན་ཞེས་
 གསལ། 《དེབ་ཐེར་སྤོན་པོ་》ལེ་ཆན་ཀ་པའི་ཤོག་གངས་²⁶₁4པར། དང་པོ་
 གནམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་བྱ་པ་ད་ཆེ་གན། དེའི་བྱ་ཐམ་ཆག དེའི་བྱ་ཆེ་
 རི་ཐེར་གན།.....དེའི་བྱ་ལུར་ཐང་སྤོ་རེ་འོལ། དེའི་བྱ་པས་ཀ་ནི་ཏུན།

དེའི་བྱ་མཁས་རྩོམ་ཅི། དེའི་བྱ་ཁ་ཐུ། དེའི་བྱ་དུ་བྱུང་མེད་གན་ཞེས་ཆོག་བྱུང་
 ཅུང་མི་འདྲ་བ་འདུག་) ཟ෍་མ་འདིའི་བཙུན་མོ་པོ་རྟག་ཆེན་གྱུ་ཟེར་བ་ལ་བྱ་
 རྟོ་པོ་སྟོར་ཟེར་བ་དཔལ་བར་སྟོ་མོ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚུན་མཐོང་སྟབ་པའི་མིག་
 གཅིག་ཡོད་པ་དང་། རྟོ་པོ་སྟོར་གྱི་བྱ་རྟོ་ནོའི་དང་། རྟོ་ག་མིན་དང་། ཞེས་
 ལེག་དང་། ཞེས་རྟོ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་ལས་མཆོད་པ་ཨོ་རྩྱུ་གྱི་ཡུལ་ལྟར་དང་།
 ལྷ་ག་ཐོར་དང་། རྟོ་གྱིད་དང་། རྟོ་རེ་རུད་བཅས་ཆོ་རིགས་རྣམ་པ་བཞི་མཆོད་
 རྟོ། རྟོ་པོ་མེད་གན་ཟེར་བ་སྟུན་གཉིས་བྱུང་བའི་ཚུང་བ་རྩ་རེ་དེས་སྟུ་མེད་
 རིགས་གྱི་མོ་ཅི་རྟའི་མེད་གན་གྱི་བྱ་མོ་བཙུན་མོ་ཨོ་ལོན་གྱུ་འཕ། ཞེ་ལུན་མཛེས་
 མ་ཡང་ཟེར་བ་ཞིག་བྱངས་པ་ལས། བྱ་པ་ལ་གོ་རྟའི་དང་བ་གྲོན་རྟའི་གཉིས་
 བྱུང་།

རྟོ་པོ་མེད་གན་འདས་རྗེས་ཡུགས་སར་གནས་པའི་བཙུན་མོ་དེའི་ལྷས་ལ་
 འཇའ་འོད་གྱིས་འབྱུང་བའཕ། འགའ་ཞིག་གིས་རྗེ་ལམ་དུ་ཡོད་བཟང་གི་བྱ་
 ཞིག་དང་འཕྲད་པ་རྗེས་པའི་སྐྱེན་ཡང་ཟེར། གང་ལྟར་དེ་གང་རུང་གི་སྐྱེན་
 གྱིས་ལྷས་གྱི་བདེ་བ་སྦྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། བྱ་པོ་གྱོ་རྟ་ཐི་གོ་དང་། པོ་གྱོ་ཤལ་
 ཆེ་གྱོ་དང་། པོ་དོན་ཆར་བཅས་གསུམ་བྱུང་..... མས་འབྲུགས་དུམ་རེ་རེ་
 དང་ལྷ་སྟགས་སྐྱེན་ཚུལ་སོགས་ཟེར་ཡང་། པོ་དོན་ཆར་འདི་རྟོ་པོ་མེད་གན་གྱི་
 བྱ་ཡང་ཡིན་སྟེ། པོ་གོ་རྟ་ཐི་གོ་ལས་རྩ་ཐོད་དང་། པོ་རྟོ་ཤལ་ཆེ་གོ་ལས་
 ཤལ་ཆེ་གྱོ་ཟེར་བ་བྱུང་..... པོ་དོན་ཆར་མོ་གོ་ལ་ཆེར་སྐྱིས་ནས་རེ་ཞིག་སྟུ་པོ་
 གཉིས་དང་ཅུང་ཟད་མ་མཐུན་པའི་དབང་གིས། ཞེ་མས་རྟོར་རྩས་བཞོ་སྟལ་
 རྟུང་སྟལ་རྟ་རན་པ་གཅིག་ལས་མ་ཐོབ་པས་མ་དགའ་ནས་སྐྱོགས་གཞན་དུ་
 སོང་། ཟ෍་སྟུ་སྟུ་པོ་དང་འདུམས་ནས་སྟུན་རྣམས་གྱིས་པོར་ཅི་གན་ཟེར་བའི་

དཔོན་མེད་པའི་ཡུལ་ལྷེ་ཞིག་བཅོམ། སྔ་དོན་ཆར་གྱིས་ཡུལ་དེའི་དཔོན་བྱས།
སྔ་ཏ་ན་ཟེར་བ་ཞིག་བཅུན་མོར་བྲངས།.....

དེའི་བྱ་བ་ཆུད་ལ་རིམ་བཞིན། ཏ་པེ་ཆེ་བྱ་བྱར་དང་། སྤྱི་ཁར་བྱ་བྱར་
དང་། མ་ཏ་མོ་ཏན། ཏ་ཐེ་ཁྲ་ལྷག་དང་། སྤྱི་མེར་ཁྲར་རྟག་མེན་(བ་རས་
མོང་རྟོར་)དང་། ཏྲ་མ་པ་ནའི་ཆེ་ཆེན་(ཐོམ་པའི་གའི་སེ་ཆེན་)དང་། ཏ་
བུལ་ཀྱལ་པོ། ཏ་བུལ་ཏན་དང་། པར་ཏམ་བྱ་ག་བྱར་དང་། དེའི་བྱ་ལྷ་ཡི་ཆེ་
བ་ཡེ་ལྷ་ཁེའི་བྱ་བྱར་དང་། བི་གུན་ཐ་ས་སེ་དང་། མེར་གེ་བྱ་སེ་ཆེན། ཐ་རི་
ཏའི། འོ་ཆེ་གན་བཅས་བྱུང་།

(སྐབས་འདིར་《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》གངས་ནང་ནག་མོ་ཨ་ལན་ལས་བྱ་
ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་ཟེར་ལས་སྒྲིམ་པ། སྔ་དོན་ཆར་ལྷ་གན། དེའི་བྱ་གའི་རི།
དེའི་བྱ་སྤྱི་ཁེར། དེའི་བྱ་མ་ནན་མོ་དོན། དེའི་བྱ་གའི་བྱ་གན། དེའི་བྱ་ཐའི་
མེར་ཁྲར་ཐོང་མེར་མེར། དེའི་བྱ་བུལ་པའི་ཡི་གན་དེ་དང་བཅུན་མོ་དུ་ལན་གཉིས་ཀྱི་
བྱ་ཐའི་རྒྱང་རིང་གིར་ཀྱལ་པོ་རྒྱ་ལྷ་ལོ་ལ་སྒྲིམ་ཞེས་གསལ། 《དེབ་ཐེར་ཐོན་
པོ་》ལེ་ཆན་དང་པོའི་ཤོག་གངས་²⁶₁5པ་ནས། ནག་མོ་ཨ་ལན་ཁོ་ལས་བྱ་ཉི་མ་
དང་ཟླ་བའི་ཟེར་ལས་སྒྲིམ་པ། སྔ་དོན་ཆར་ལྷ་གན། དེའི་བྱ་གའི་རི་གའི་བྱ་
གན་བར་ཐོང་དང་འབྲ་བ་ལ། དེའི་བྱ་ཐའི་མེར། དེའི་བྱ་ཁྲར་ཐོང་མེར།
དེའི་བྱ་བུལ་པའི་ཏའི་གན། དེའི་བྱ་ག་བྱ་ལ་གན། དེའི་བྱ་པར་ཐན་བྱ་བྱར།
དེ་ཡི་བྱ་ཡེ་ལྷ་ལྷུར་ག་བྱ་བྱར། དེ་དང་བཅུན་མོ་དུ་ལན་གཉིས་ཀྱི་བྱ་རིང་གིར་ཀྱལ་
པོ་ཞེས་གསལ།)

ཐུར་ཐོང་གོ་ལ་པལ་ཆེར་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་མངའ་འོག་དུ་ཡོད་ཀྱང་སྐབས་

འདི་དུས་ནས་འགའ་ཞིག་གི་ཉག་གི་རྒྱལ་ཕྱན་གྱིས་བདག་པོ་བྱས་ཡོད་ལ། ཡི་
 སུམ་ཁེ་བྱ་བྱུང་ལ་བཅུན་མོ་དུ་ལུན་ནམ་ལྷ་གེ་ལན་དང་། བ་ནག་གི་ཟེར་བ་
 གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེན་མ་ལ་བྱ་བཞི་དང་བྱ་མོ་གཅིག་(གཙུང་ཏ་པོ་ཐོ་ཏ་སར།
 ཏར་ཐོ་ཏ་ཆེན། ཨའི་ཐོ་ཨ་ཆེན། བྱ་མོ་བྱ་མོ་ལུན་མོ) རུན་མ་ལ་བྱ་སྒྲུ་ཏེ་
 བེག་ཐེར་དང་། བྱ་ཏེ་བེལ་གེག་ཏེ་གཉིས་བཅས་དུག་ཡོད་པའི་བྱ་ཆེ་བ་ཐེ་སྒྲུ་
 ཅན་ཟེར་བ་(རིང་གེར་རྒྱལ་པོ་ཟེར་བ་) འདི་ཉིད་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་ཏ་
 (1162)ལོ་ལ་སྟེན། 《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》དང་《དེབ་ཐེར་ཐོན་པོ་》སྟགས་
 མང་པོ་ཞིག་གི་ནང་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་རྒྱ་སྟགས་སྟེ་1182ལོར་སྟེན་པར་
 བཤད་པ་སྟགས་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲུང་ས་དག་དང་མཐུན་གྱི་མེད་པར་སྟམ་པ་མཁན་
 ཆེན་གྱིས་གསུངས་འདུག རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སྟེབས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་
 པའི་ས་ཁྱི་(1178)ལོ་ལ་ཕས་ཨོལ་གོ་ནོད་ཀྱི་ས་ཆའི་ཨོང་ཁི་རད་(རོང་ཁི་
 རད་)ཀྱི་རྒྱ་ནི་ཆེ་ཆེན་གྱི་བྱ་མོ་པོར་ཏ་ཏུ་མིན་ཟེར་བ་བཅུན་མོར་བྲངས་། རང་
 ལོ་ཉེར་བརྒྱད་དུ་སྟེབས་པའི་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ་(1189)ལོ་ལ་ཡུལ་
 ཁྲུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཁེར་ལུན་(ཏེ་དུ་ལན་) ལྷ་ཏན་གྱི་འགམ་དུ་གནས་པའི་
 རྟེ་ཁྱི་སྟག་བཞི་བཅུ་ཡོད་པ་ཞིག་གི་རྒྱལ་པོ་བྱས། དེའི་ཉིན་མོ་ནས་བཟུང་ཉི་མ་
 གསུམ་གྱི་བར་དུ་བྱིའུ་སྟར་མཐོང་མ་མུང་བ། གཤོག་སྒྲོའི་ཁ་དྲག་འཇའ་ཆོན་
 ལྟར་བཟའིང་སྟངས་སྟན་པ་ཞིག་ཤར་ངོས་ཀྱི་པ་ཐོང་གྱུ་བཞི་པ་ཅིག་གི་ཕྱིར་དུ་
 བབས་ནས། ཆིང་གེར་ཞེས་པའི་སྟངས་ལན་གསུམ་བསྟགས་པས་བཟུ་ཤེས་པའི་
 ཏགས་མཆོན་དུ་ཕྱིས་ཏེ་རྒྱལ་པོའི་མིང་ལ་ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོ་(ཐའི་ཚུ་ཁིང་ལྷ་
 བརྟུང་རྩི) ཟེར་བ་འཕྲོད་པ་འདི་ཉིད་ནོར་ཡུལ་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་དངོས་ཀྱི་སྟག་མར་
 ལུང་།.....ཐམ་ཀའི་ལོ་རྒྱུས་སྟོན།

རང་ལོ་ཉེར་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ (1190) ལོར་མན་ཏུ་
 ཏུར་ཆིད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཚོན་མང་ (མན་བུན་) འབངས་དང་བཅས་པ་ཁྲག་རྩ་བུ་
 དང་གྱི་ལ་སྟོང་གི་ར་མ་ལ་མེ་སྤར་ཏེ་མཁམ་བསྐྱེད་ནས་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུས།
 རང་ལོ་སྟོང་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་ (1192) ལོར་སོ་ལོན་གོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་ཆ་གན་ཟེར་བ་དབང་དྲུང་བཅུས་ཏེ། དེའི་བྲུ་མོ་རྟོ་ལན་གྱི་ཟེར་བ་བཅུན་
 མོར་སྤངས། དེའི་མུ་ལོ་ཐ་ཐར་གྱི་ཡི་ཁེ་ཆོ་རྟོ་ཟེར་བའི་བྲུ་མོ་ཅི་སྤྲུང་ཅི་སྤྲུ་ཁི་
 གཉིས་བཅུན་མོར་སྤངས། རང་ལོ་སྟོང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་རྩ་ག་
 (1194) ལོར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཡལ་ཐན་ཟེར་བ་ཡུལ་ནས་བཏོན་ཏེ་རྒྱ་ནག་གི་
 ས་ཆ་མུ་རི་བཅུ་གསུམ་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུས། བད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཐོ་ཅེའམ་ཁི་རྟོར་
 མོ་ཏ་ནན་གྱིས་མི་བཏང་ནས་དཔྱ་འབྲལ་རྒྱའི་ཁས་ལེན་བྱས། དེའི་མུ་ལོ་རབ་
 བྱུང་གསུམ་པའི་ཤིང་ཡས་ (1195) ལོར་ཐོད་དཀར་རམ་རྒྱ་མེར་ (སར་ཐ་
 མོལ་) ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྤུལ་ཏེ་ཟེར་བ་བསད་ནས་དེའི་ཕྱེ་ཐམས་ཅད་མངའ་འོག་ཏུ་
 བཅུས། རང་ལོ་སྟོང་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་འབྲུག་ (1196) ལོར་ཐོག་
 མོག་གི་རྒྱལ་པོ་མང་གྲུ་ལི་སྤུལ་རིན་ཟེར་བ་བསད་ནས་དེའི་མངའ་འབངས་
 ཐམས་ཅད་དབང་འོག་ཏུ་བཅུས། རང་ལོ་སྟོང་བདུན་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་
 རྩ་ (1198) ལོར་ཁེ་རིད་ (ཉེ་རི་ལིད་) ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཡུག་ (ཡུང་) གི་སྲིད་དབང་
 སྟོན། རང་ལོ་སྟོང་དགུ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟེལ་ (1200) ལོར་
 བའི་མན་པ་ཏ་གིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་ཡན་ཟེར་བ་ས་མཐར་བསྐྱེད་ནས་དེའི་མངའ་
 འབངས་དབང་འོག་ཏུ་བཅུས། རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ཆུ་བྱི་
 (1202) ལོར་རྩྭ་ལུས་ (གོར་ལོས་) ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་རིན་ཟེར་བ་གསོན་པོར་
 བཅུང་ཏེ་དེ་ཡི་སྲིད་དབང་སྟོན། རང་ལོ་ཞེ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་

ཤིང་གི་(1204)ལོར་ཏ་རི་མིག་ཟེར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཨར་ས་ལང་ཟེར་བ་དམག་
 དཔུང་རྟོགས་དང་ཐུན་པ་དེས་ཚུར་ཁོལ་བྱུང་བ་དམག་དཔོན་མོ་ཏ་ལའི་སྐགས་
 དམག་དཔུང་དང་བཅས་པ་མངགས་ཏེ་ཕམ་ཉེས་བཏང་ནས་མངའ་འབངས་
 དབང་ལོག་ཏུ་བསྐྱུལ། རང་ལོ་ཞེས་པ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་མེ་ལྷག་(1206)
 ལོར་བོད་དཔུས་གཙང་ཏུ་ཡོང་ཤམས་རྩེ་གི་དགའ་དང་ཆལ་པའི་དཔོན་
 རིགས་(ཀུན་དགའ་རྩེ་མེན་ནམ་བཟག)སྐགས་མེ་སྐུམ་བརྒྱའི་བསུ་བ་དང་
 དགའ་རྩོན་རྒྱ་ཆེར་བྱལ་ཏེ། མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ། དཔུས་གཙང་ཏུ་བཞུགས་
 མདོ་ཁམས་སྐར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ལྷལ་ནས་མཁོ་བཟགས་ཏེ་བོད་ཡོངས་ལ་
 དབང་བྱས། དེ་ནས་གཙང་ཏུ་ས་རྒྱའི་བླ་མ་ཀུན་དགའ་སྒྱིང་པོ་ལ་(འདི་
 ཤམས་ས་ཆེན་ཀུན་སྒྱིང་1058ལོར་འདས་ཆར་བས་བཟག?)ཆབ་ཤོག་དང་
 རྩེས་བཅས་མི་རྣམས་བསྐྱར་ནས། ད་དུང་རྒྱལ་གྱི་ཕྱི་བའི་རིགས་ཀྱི་དམག་
 ལས་འགའ་ཞིག་མ་ཆར་བས་དེ་མཐར་ཐིག་ཆེ་ཆེན་སྐུམ་བཅས་ཀྱིས་རྟོར་ཡུལ་ཏུ་
 རྒྱལ་བཞུན་སྤེལ་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཅམ་ལས་ཤམས་དེར་དངོས་སུ་མ་ཐུང་
 གྲང་རིང་མོ་ནས་བླ་མར་བཞུང་། བོད་མི་ཀུན་ཁྲལ་གི་ནང་ནས་བཞོན།……
 རང་ལོ་ཞེས་པ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཡོས་(1207)ལོར་པར་ཐ་ག་ཆེན་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་ལ་མ་ལྷ་གའི་(ཨམ་ལྷ་གའི་)སྐྱེ་འསྐྱགས་ནས་མངའ་འབངས་དབང་
 ཏུ་བསྐྱུལ། དཔུས་གཙང་ནས་ཉེན་གསུམ་མང་པོ་གདན་དྲངས། སྐག་ལྷའི་
 རྩོད་ནས་ཆོས་ཕྱེད་མཁན་ཐོག་མར་བྱུང་བས་སོག་ཡུལ་ཏུ་ཆོས་དར་འགོ་རྩྭགས།
 རང་ལོ་ལོ་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་ཕྱི་(1216)ལོར་(《རྟོར་ཆོས་འབྱུང་》
 ལས་དེ་དྲུག་པ་མེ་ལག་ལོར་ཞེས་གསལ་བས་བཟག) ལྷག་གི་བླ་བའི་ཡར་འོར་
 ཆོས་བཙུན་ལ་བོད་མི་ཉག་གི་ཡུལ་ཏུ་དམག་དྲངས་ནས་1227ལོ་ལ་མི་ཉག་

ཀྱལ་ཐོག་དགུ་པ་རྫོང་དཔལ་ལམ། སོག་སྐད་ལ་ཐོ་ཅམ་ཞི་དུར་གྱ་ཏ་གན་ཟེར་
 བ་བསད་ནས་ཡུལ་ཞེ་བམས་ཅད་མངའ་འོག་དུ་བསྐྱུས། དེའི་དགའ་སྟོན་ཉིན་
 འབྲེལ་བྱས་པའི་རྒྱ་བ་དེ་ལ་རྟོར་རྒྱ་དང་པོ་ཟེར་བའི་སྐྱལ་དེ་ནས་ཐུང་། རིས་ལྷ་
 ཐོ་ཅམ་གྱི་བཅུན་མོ་ལྷ་ཞེ་གན་གྱིས་ཀྱལ་པོ་བཀོངས་པར་འདོད་ནས་གནོད་འཆེ་
 བྱས་ཀྱང་བཀོངས་མ་ཁུས་པར་སྐག་ནས་ཏ་ར་ལྷ་ལྷ་ཟེར་བའི་རྒྱ་ནག་ལ་
 འཕྱོངས་ནས་གུམ་པས་རྒྱ་དེ་ལ་ཏ་ཐུན་ཟེར། དེ་ནས་མོ་རེ་དུག་ལ་སླེབས་པ་
 རབ་བྱུང་བཞི་པའི་མེ་མག་(1227)ལོར་གཙང་པ་དུང་ཁྲར་བ་དབང་ཐུག་
 བཟུལ་ལ་ཆོས་ཉན། བན་དེ་ཤེད་སྟེད་ཀྱི་འཇའ་ས་ཟེར་བ་ཁྲུལ་བཟུགས་
 བྱས། མོ་དེའི་རྒྱ་བ་བདུན་པའི་མར་རོའི་ཆོས་ལུས་ཅུ་ཉིན་འདས། 《རྟོར་ཆོས་
 འབྱུང་》ལས་ཡར་རོའི་ཆོས་བཅུ་གཉིས་ཞེས་གསལ། འདི་ལ་《དེབ་ཐེར་དམར་
 ཐོར་》ཇིང་ཤེར་རྒྱལ་མོ་རྒྱ་ལོ་ལ་སྟེས་པ་མོ་རེ་དུག་པ་མོ་རྟག་ལ་འདས་ཟེར་
 བ་ཡིག་རྟོར་ཡིན་ཏེ། སྟེས་མོ་རྒྱ་ལོ་ནས་བཅིས་པའི་རེ་དུག་པ་མོ་ལྷག་མ་
 གཏོགས། མོ་རྟག་རྒྱ་བ་ནས་ཁེལ་མི་ཡིད། ཡང་《དེབ་ཐེར་ཐོན་ཐོར་》ལོ་ཆན་
 དང་པོ་མོ་གྲངས་ $\frac{26}{1}7$ སྟེས་མོ་ནས་བཅིས་པའི་དུག་རྒྱ་རེ་གཅིག་པ་རྒྱ་
 ལོ་ལ་འདས་ཞེས་གསལ་ཡང་། འདི་སྐོར་《ཡུམ་པ་ཆོས་འབྱུང་》འདི་རང་གི་
 བཤད་རྒྱལ་ཁྲངས་དག་པ་འདྲ།

ཆིང་གིར་རྒྱལ་པོ་ལ་གཙུང་ལྷ་ཡོད་(ཏལ་གྱ་ཏ་སར། བོ་ཁོ་ལེལ་ཁེ་ཏའི།
 ཡོའི་ཐུ་ཨོ་ཆེ་གྱ། ལུ་གེ་བན་དར་བཅས་)ལུ་བདུན་དང་ལུ་མོ་གཉིས་ཡོད་པས་
 མ་མ་ཡང་དགུ་ཡོད་(ཁུ་ལྷག་སོར་གྱ་ཅེ། ལུ་ཁུ་ལ། ཅ་པ། ཏ་ར་ཁི་དུ་གེ། ལུ་
 ཏུ་གྱ་ལ། ཤི་ཁམ་རྒྱ་ལྷག་ ཅེལ་མེ། ཐོར་གྱ་ན་ཤེ་ཏ། རྒྱ་བ་མེར་གན་)ལུ་

བདུན་ནི། བཅུན་མོ་ཆེ་བ་ཤུལ་ཐེ་གེ་ཅེན་གྱི་བྱ། ཆ་ག་ཏའི་དང་། རྩ་ཆི།
 (《རྩ་ཆོས་འབྱུང་》དྲུག་ཆེ་དང་ཐོ་དང་། ཆ་ག་ཏའི་གཉིས་པ་ཡིན་པར་
 བཤད།) ཨོ་ཁོ་ཏའི། མོ་ལོ་བཅས་བཞི་དང་། བཅུན་མོ་གཉིས་པ་རྩ་ལན་གྱི་
 བྲུམ་ལྷ་གན། བཅུན་མོ་གསུམ་པ་ཡེ་ལྷའི་བྲུམ་ཅོར་ཆེན། བཅུན་མོ་རྩུང་མོས་ཀྱི་
 བྲུལ་ལྷ་ཏའི་ཐེ་རེ་ཅོར་ཆེ་ཏའི་བཅས་སོ། བས་བྲུ་ཆེ་བ་རྩ་ཆེ་ལ་ཐོག་ཐོག་གི་
 རྒྱལ་པོ་བསྐྱོས། གཉིས་པ་ཆ་ག་ཏའི་ལ་ཆེན་མང་གི་ལྷུང་ལས་སྤྱད་ནས་ཉོ་ཐོན་
 ཐོག་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས། ཡེར་ཁེན་མཁར་དུ་བཞུད་(འདི་ལ་བྲུ་ལྷ་ཡོད་པའི་
 ཆེ་མོས་ཨ་ཕྱོ་ལ་ཁོ་རང་གི་གཞིས་འཛིན་དུ་བཞག་པ་རྗེས་སུ་རྒྱ་ཡུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 རྒྱལ་པོ་བྱས། གཉིས་པ་ཨིམ་མ་རྩ་ལི་ཁ་ཆེའི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་མེར་གན་གྱི་
 མཁར་ཆེན་པོར་བཞུད། གསུམ་པ་ཨ་ཏི་ར་མ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་
 པོར་བསྐྱོས་པ་ཤུ་ལ་གཉི་ཤྱང་ཁྱེར་ཆེན་པོར་བཞུད། བཞི་པ་གོང་ཁར་ནི་རྩ་
 ཡུལ་གྱི་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་ས་རྩྭ་ལའི་མཁར་དུ་བཞུད། ལུ་པ་ཐེ་ལྷུར་ནི་ཨོ་རྩུང་
 ཉིད་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས་པ་བྱུ་རྩ་རའི་མཁར་དུ་བཞུད་དེ། རང་རང་གི་ཡུལ་ཕྱེ་ས་
 སོར་དབང་བརྒྱུད་བྱས་པ་རེད།) ཆེད་གེར་རྒྱལ་པོས་བྲུ་བཞི་པ་ཐེ་རེ་ཐོ་ལོས་
 ཀྱི་གཞིས་སྤྱང་ལ་བཞག་པ་པ་ཡི་གོང་དུ་འདས།

ཆེད་གེར་གྱི་བྲུ་གསུམ་པ་ཨོ་ཁོ་ཏའི་(ཐའི་ཙུང་མིང་མིང་ནོང་རྩི་) ཐེ་ལྷག་
 ལོ་ལ་ལྷེས་པ་རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ཐོག་ཆེད་གེར་རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆབ་དུ་ས་ཀྱི་
 (1228)ལོར་རྒྱལ་པོར་བསྐྱོས། སྤོན་གྱི་གཙོ་ཐོར་ཁི་ཏན་རིགས་ཀྱི་ཡེ་ལྷའི་རྩ་
 ཆ་ཞེས་པ་རྩུར་ཆེད་རྒྱལ་པོར་ཐོན་པ་ཐོགས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཁོ་རང་
 སྤྱད་རིང་ལ་ཆར་བར་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ཀྱི་(1228)ལོ་ནས་ལོ་
 རྩུག་རིང་མིད་དབང་བཟུང་། དེ་རྗེས་དེའི་བྲུ་གོ་ཡུག་དང་གོ་དན་གཉིས་ཡོད་

པའི་ནང་གི་ཆེ་བ་ལོ་ལྷན་ (ཉིང་ཚུང་གིང་མིང་མིང་) ཤིང་སྒྲུང་ལོ་པ་རང་ལོ་
 ཞེར་དགའི་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཆུ་བྱུལ་ (1233) ལོར་ཟླ་བ་དྲུག་རིང་མིན་
 བསྐྱེད་ས་ནས་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་ལོ་དཔ་མེ་ལྷན་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞེར་
 དགའི་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ན་ (1234) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
 རྒྱལ་ས་པག་ (1251) བར་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་རིང་མིན་དབང་བཟུང་། འདིས་མིན་
 དབང་བཟུང་བའི་ཕྱི་ལོ་མཛོ་ནད་ཀྱིས་ཟིན། འདིའི་ཁྱི་ལོ་དྲུག་པ་ས་པག་
 (1239) ལོར་ས་ཟླ། པག་ཟླ། འབྲི་ཁྱུང་། ཚལ་པ། ལྷན་ལྷུང་བཅས་ནས་
 ཉོར་རྒྱལ་པོར་མགོ་བཏགས་ནས། འབྲི་ཁྱུང་པ་དང་གཙང་མགུར་ལོ་བ་མང་
 གོལ་ཏན། ས་ཟླ་བ་དང་ལྷ་མེ་གཞུང་པ་བཅས་ལོ་དན། ཚལ་པ་མེ་ཆེན་ཏན།
 པག་ཟླ། གཡའ་བཟང་། ཐང་པོ་ཆེན་པ་བཅས་རྩ་ལའི་རྩ། ལྷན་ལྷུང་པ་ལ་རི་
 པོ་ག་བཅས་ལ་མགོ་བཏགས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱལ་ས་ཕྱི་
 (1240) ལོར་ལྗོན་པོ་རོར་ན་ནག་པོས་རྩེ་ཁྲིད་པའི་དམག་དབུར་པོད་དྲ་
 བཏང་། མདོ་རྩྱུད་། མདོ་རྩྱུད་། སོག་རྒྱ་ཁ་རྩ་མས་སྤྱོད་པའི་ཁོད་མི་མཛོང་
 ཆད་གཤོད་པ་དང་། རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ལེས་བསྟེན། ར་རྩེང་ལ་ཡང་གནོད་པ་
 ཆེན་པོ་བྱས། ལྷན་ལྷུང་རྒྱགས་པས་སྤྱིབ་ནས་མ་མཛོང་། ལྷ་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་
 ལྷ་བརྒྱུ་ཅམ་བསད།

འབྲི་ཁྱུང་རྒྱན་སྒྲ་གཤས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་རྫོ་ཆར་པལས་པས་འབྲི་
 ཁྱུང་པར་མ་གནོད། ཉོར་བྱི་མཆོད་གནས་ལ་གདན་དྲངས་ཁྱུང་ལལ་མ་བཞེས་
 པར་ས་ཟླ་པར་ཆེན་གདན་དྲངས་དཀོས་གསུངས་པ་བཞིན་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
 ཤིང་འབྲུག་ (1244) ལོར། ས་པར་དབྱང་ལོ་རེ་གསུམ། འགོ་མགོན་འཕགས་
 པ་དབྱང་ལོ་བརྒྱ། ལྷན་ན་དབྱང་ལོ་བརྒྱད་ལ་སྤྱིབས་པ་བཅས་སྤྱོད་པོན་གསུམ་

གཏོར་ཡུལ་དུ་ཐོན་ནས་ཕྱི་ལོ་ཤིང་ཟུལ་ (1245) ལོ་ལ་བྱང་རོས་མཁར་དུ་
 འབྱོར། གོ་དན་གྱིས་མངལ་སྤང་མ་ཁྱས་པར་སྒྲན་བཙས་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་
 རྒྱལ་པོ་ནད་ལས་ཐར། ས་པཎ་ལ་གནམ་མཆོད་པའི་ཀན་འགོ་བྱིན་ཀྱང་ཆོས་
 མ་ཁྱས། ད་དུང་ཆོད་ལྟ་ཆོད་བགམ་ལྷ་ཆོགས་བྱས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་
 རྩལ་མག་ (1251) ལོར་ས་པཎ་འདས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་དེ་རང་ལ་གོ་དན་
 གྱིས་སྒྲན་པོ་དོར་གྱི་ཉ་ས་ལྷེ་འབྲིད་པའི་དམག་བོད་དུ་བཏང་ནས་གོ་དན་ཁོ་
 རང་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་བྱི་ (1252) ལོར་གོ་དན་གྱིས་
 བཏང་བའི་རྟོར་དམག་བོད་དུ་འབྱོར་ནས་མོན་མཁར་མགོན་པོ་གདོང་བཙམ་
 བས་མི་གྲངས་ཐེད་བསད། རྒྱལ་ཆ་དང་རྩ་འབྲེལ་བསྐྱོངས། (འདིར་འགའ་
 ཞིག་གིས་གོ་ཡུག་དང་གོ་དན་གཞིས་གྱིས་བྱང་རོས་ཤིང་མ་ལའི་རྒྱལ་པོ་མ་
 གཏོགས་བྱས་ཐེད་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག)

དེ་རྗེས་རིང་གེར་གྱི་གཞིས་སྤྱང་ཐོ་ལོས་གྱི་བྱ་ཟུང་ཁེ་རྟན་དང་། རྟོ་བི་ལི།
 རྟོ་ལའི་རྟ། ཡ་རི་རྩ་རྩ་བཅས་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་མོང་གོ་ལ་རྟན། (ཟུང་ཁེ་
 ཡང་ཟེར་) ཐོ་ལོས་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞེ་རྟག་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྒྱ་བྱི་ (
 1252) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག་ (1259) ལོ་བར་ལོ་བརྒྱད་རིང་སློང་
 དབང་བཟུང་། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཡོས་ (1255) ལོར་ཀམ་པ་ལྷོ་གདན་
 དྲངས། རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ས་ལུག་ (1259) ལོར་མོང་གོ་ལ་རྟན་འདས། དེ་
 རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་ཁེ་ཆེན་རྟན་ (རྟོ་བི་ལི། ཤིས་རྩུའུ་རྩི་ཤིན་ཀྱང་ཐེན་ལུ)
 ཤིང་མག་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞེ་རྟག་ཐོག་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་རྩལ་མག་ (1260) ལོ་
 བས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཐེ་རྩལ་ (1296) ལོ་བར་ལོ་སྟུང་ལྔ་པོ་བདུན་རིང་ (
 《རྟོར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་ལོ་མོ་ལྔ་ཟེར་) སློང་དབང་བཟུང་། ཀམ་པ་ལྷོ་དང་

འགྲོ་མགོན་འཕགས་པ་གཉིས་སྒྲ་མར་བཞེན། འདིའི་ཁྱིམ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་
 ལྔ་པའི་མེ་ལོས་ (1267) ལོ་ལ་ཁོར་ཁེ་ཉའི་རྟོར་དམག་བོད་དུ་ཡོང་ནས་འདམ་
 རི་བ་སོགས་བསད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་སྤུལ་ (1269) ལོར་རྟོར་གྱིས་བོད་ལ་
 མི་འཆོ་བའི་འཇམ་ལམ་རྒྱགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་སྤུལ་ (1272) ལོར་བོད་
 ལ་བྱ་པོ་ཤོན་སྤུའི་སི་ཏུ་ཡོན་བྱའི་རྒྱུ་ཟེར་བ་བཅུགས་ནས་ཡོན་རྒྱལ་རབས་
 གྱི་ཐད་ཀའི་སྲིད་འཛིན་ས་ཁུལ་དུ་བརྒྱུར། དེའི་སྤྱ་མཐུད་ནས་སྤར་སྤར་རྩ་
 མའི་སྐབས་སྤེར་བྱུ་ (ཐའེ་དབན་) སི་ཟེར་བའི་སྲིད་འཛིན་རྩ་དམ་ལས་
 ཁུངས་བཅུགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་སྤུལ་ (1277) ལོ་ལ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་
 པ་འདས། རྟོར་རྒྱལ་པོ་ཨ་རོག་ཆེས་བཏང་བའི་རྟོར་དམག་བོད་དུ་འཕྱོར་ནས་
 གཉལ་ལ་དམག་དྲངས། ཟངས་ཆེན་པ་དར་མ་བསོད་ནམས་བཀྲོངས། རབ་
 བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ལོས་ (1279) ལོར་སྤར་རྒྱལ་རབས་གཏོར། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
 རྒྱགས་འབྲུག་ (1280) ལོར་ས་སྤུའི་དཔོན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་རོ་ལྷག་
 པའི་རྟེན་དུ་རྒྱལ་པོ་མེ་ཆེན་ཏན་གྱིས་བཏང་བའི་དམག་དཔུང་བོད་དུ་འཕྱོར་
 བས་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་བསད། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ཤིང་བྱ་ (1285) ལོར་
 འབྲི་གུང་པའི་དམག་གིས་བྱ་ཡུལ་དཀོན་པ་མེར་བསྐྱེགས། གཙང་རྩོན་
 བཀྲོངས། སྤར་ཡང་འབྲི་གུང་པས་རྩོད་རྟོར་རྒྱལ་པོ་རུ་ལའི་རུ་ཡི་དམག་དཔུང་
 ཁྲིད་ནས་ས་སྤུའི་དམག་དྲངས། མེ་ཆེན་གི་བྱ་མི་སྤར་རྩོ་ཁའི་དམག་དཔུང་
 དང་ས་སྤུའི་དཔོན་ཆེན་ཡང་ལེན་གྱི་དམག་དཔུང་མཉམ་འབྲེལ་བྱས་ནས་འབྲི་
 གུང་པའི་དམག་གཏོར་པམ་བཏང་། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱགས་སྤུལ་ (1290)
 ལོར་ས་སྤུའི་དམག་འབྲི་གུང་དུ་དྲངས་ནས་འབྲི་གུང་གི་རྩ་ཁང་མེ་ལ་བསྐྱེགས།
 མི་ཁྲི་ལྷག་ཙམ་བསད། དེ་ནས་བཟུང་དཔུས་གཙང་གཉིས་བར་འགལ་ལྷ་ཆེན་

པོ་བྱུང་བ་ཡིན། སེ་ཆེན་ཏན་འདིས་རྒྱལ་པོ་བྱས་རིང་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་
འབྲུག་(1292)ལོར་གྲུབ་ཐོབ་ཨོ་ཁྱུན་པ་གདན་དྲངས། དེ་ཅིང་(ཏའི་ཏུ)
ཆ་ཏན་(ཆ་གན་) ཁྲ་ར་(རྩ་ར་ཡེ་བྱུ་) བྱ་མང་ཁྲིང་(ལང་ཁྲིང་) བཅས་
མཁར་ཆེན་བཞི་བཅིགས། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ཆུལ་(1296)ལོར་སེ་ཆེན་
ཏན་འདས་ནས་འདིའི་སྐུ་གདུང་དེ་ཅིང་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོར་ཡོད།

མངའ་ཁོངས་ཀྱི་ས་ཆ་ཡང་རྒྱབ་བྱང་ཚུགས་ཐོར་གོད་ཀྱི་རྒྱབ་ན་ཡོད་པའི་
ཁིན་ཆའམ་ཁིམ་ཁིམ་ཆེ་(ཐེམ་ཐེམ་ཆེ་)མིག་སྐོ་སྤྲད་མར། དབྱར་ཉི་རིང་པོའི་
དུས་སུ་མཆོད་ཤིན་ཏུ་བྱུང་བར་གྲགས་པ་ནས་བཟུང་། ཤར་དང་སྤྱིའི་སྤྱིང་
ཐན་ཀའོ་ལི། མན་ཁྲ། རྒྱ་མཆོའི་སྤྱིང་། ཞིས་ལེན་རུའུ་པང་། སི་ཡན་ལ།
སི་ཡམ་སོགས་དང་། རྒྱབ་རོས་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱེད་ཁ་ཆེའི་མཐའ་མཆམས་བར་
ཡོད།

རྒྱལ་ནང་དུ་མཁར་གྲོང་ལ་ཡང་སྤྱི་རིམ་པའི་མཁར་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་
དགུ། གཤུ་རིམ་པའི་མཁར་འབྲིང་བ་ཉིས་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ། ཁི་ན་རིམ་པའི་
མཁར་ཆུང་བ་སུམ་བརྒྱ་དགུ་བརྒྱ་ལྟ་བུ་ཡོད་བརྒྱད། ལྷའི་རིམ་པའི་མཁར་ཆུང་བ་ཆེག་
སྤྱིང་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་རེ་ལྔ། ཕྱི་སྤྱོན་ཆེ་ཆུང་བ་སྤྲོམས་ཉིས་སྤྱིང་བདུན་བརྒྱ་
སུམ་ཅུ། བར་སྤྱོན་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཙ་གཅིག་བཅས་ཡོད་པར་བཤད།

སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱ་རྩི་རྩེ། མན་ལ། ཆེང་གེམ། རོ་མོན་ཏན་བཅས་
བཞི་དང་། བྱ་མོ་སེ་ཆོག་བཅས་ཡོད་པ་ལས། ཆེང་གེམ་འགྲོ་མགོན་འཕགས་
པ་པོ་ད་དུ་ཕྱིར་ལོག་ཐེབས་པའི་སྤྱང་སྤྱེལ་དུ་བཏང་བ་ཕྱིར་འཁོར་རྩིས་རྒྱལ་པོར་
བསྐོས་ཀྱང་ཆེ་མ་ཟིན་པར་འདས། ཆེང་གེམ་འདིར་བྱ་ཀླ་མ་ལ། རྩ་མ་པུ་ལ།
བྱ་བུ་ཐེ་ཐུར་(བྱག་ཐེ་ཐུར་) བཅས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ཆུང་ཤོས་བྱ་བུ་ཐེ་ཐུར་

(ཆིང་ཅུང་ཀུང་ཁེ་འོ་འུ་) ཤིང་གྲུང་ལོ་པ་ (འདི་ལ་དཔར་ནིས་ཡོད། 《ནོར་
 ཆོས་འབྱུང་》ལས་མེ་བྱ་ཡོད་ཞེས་གསལ་) རང་ལོ་སྤྲུལ་ཅུ་པ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
 ཤིང་ན་ (1294) — རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མེ་ལྷག་ (1307) བར་ (དཔེན་ཅིང་ལོ་
 གཉིས། ཉའི་ཉིང་ལོ་བཅུ་གཅིག་བཅས་) ལོ་བཅུ་གསུམ་རིང་སྤྱིད་དབང་
 བཟུང་། (མིང་ལ་ཡོལ་ཅའི་བྱ་བེར་) འདིའི་དུས་སྤྱུ་ཀུན་མཁུན་ཆོས་རྒྱ་འོད་
 ཟེར་གདན་དྲངས་ནས་ཐུག་སྦྲུལ་ཆེན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐུ་ཡིག་ལ་ཡིག་
 ར་མ་ཅན་མང་པོ་ཁ་སྟོན་བརྒྱབ་ཏེ་སྐུ་ཡིག་སྐུ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་
 རྟོན་བྱུང་པ་བཅོས། ཤར་པ་འཇམ་དབྱངས་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཛན་གྱི་མང་
 བཞེན། རྒྱལ་ཐམ་མི་འབྱུར་གཡུང་དྲུང་ཡང་ལག་ཏུ་འཁྱུར། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་
 《ནོར་ཆོས་འབྱུང་》ལས་གསལ་བ་འདི་ལྟར། རྟོན་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་དུ་སྤྱོད་
 ཞེས་པའི་མི་དབང་བདུན་བྱུང་བའི། རྒྱུ་ལང་གི་དུས་ཉི་ཤིང་ཤན་ལ་སྤྱོད་
 ཉའང་བབས་པ་པི་འན་རྟོ་ཞེས་པའི་མིས་མཛོང་ནས། དེས་རིན་པོ་ཆེ་མི་
 མངའ་བའི་གནས་སྤྱོད་རྒྱལ་འདི་མི་འབབ་པས་ཅིས་ཀྱང་ཡོད་སྟུང་ནས་འཆོལ་
 དུ་ལྷོན་པས་རྟོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལས་མི་སྤྱང་བས། རྟོ་དེ་ཁྱུང་ནས་ལང་དེ་ལ་སྤྱོད་
 བར་ཡོད་མ་ཆེས། ལྷིས་རྟོ་དེ་གཤག་པའི་ནང་ནས་འདིག་རྟོན་ན་དཀོན་པའི་
 གཡང་གི་དཀར་པོ་གཡང་བྲལ་པོར་ཆད་ཅམ་པའི་རྟོག་པོ་གཅིག་བྱུང་རོ། དེ་
 རྒྱབས་རྒྱབས་འོད་འཛོལ་དང་གཙང་སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྲག་ཤིས་
 པའི་ཉགས་དང་རི་མོ་སྟོ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཡོད་པས། ཆེན་གྱུར་གྱི་སྤང་གིས་སོས་
 ལས་མཁར་རྫོང་བཙོ་ལུས་སྤྱོད་པར་འདོད་ཅིས་ཀྱང་མ་ཞེས། ལྷིས་ཆེན་ཉི་ཉའང་
 གིས་རྒྱའི་རྩྭ་གས་མཐའ་དག་ལ་དབང་བཞུར་བ་ན་ལག་ཏུ་བྱུང་ཏེ་དེ་ལ་ཐམ་ག་
 བཅོས་ནས་སྟོན་ཆེན་ལོ་བེས། ཤེད་མིང་ཡུའི་ཐེའན། ཀི་ཞེདུ་ཡུང་ལང་བེར་

པའི་ཡི་གེ་བརྒྱད་བསྐྱར་ཡིག་ཏུ་བྲིས་ནས་བཞོས་སོ། ཡི་གེ་བརྒྱད་པོ་དེའི་དོན་
 པོད་མྱད་ལ། ཀན་མ་གྲིས་བསྐྱར་པས། ཆེ་ཆུན་ཡུན་རིང་ཞེས་པའི་ཆོག་བརྒྱད་
 དེ། དེའི་དོན་ནི་བསོད་ནམས་སྦྱོན་མཐུས་སྦྱེན་སྟོན་གྱི་འཕྲུལ་པ་གང་ལའང་མ་སྟོས་
 པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདག་པོ་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པས། སྦྱ་ཆེ་དང་གདུང་རབས་ཀྱི་
 ཆུན་ནམ་ཡང་མི་ཆད་པར་ཡུན་རིང་ཏུ་བརྟན་པར་འབྱུང་ཞེས་པའོ། རྒྱལ་ཐམ་
 གཤུང་བྱང་འདི་ཆེན་གྱི་རྒྱལ་རབས་གསུམ་པ་མང་ཅི་ཡིང་གིས་ཉན་ཀའོ་
 ཚུལ་ལ་ལུལ། སོ་བཞི་བརྒྱའི་སྐྱར་ན་ཉན་གྱི་འབྲུགས་སྐབས་རྒྱལ་སྦོན་འཕོ་
 རྒྱས་ཀྱིས་འཁོར་ཞིང་། སོ་བྲང་གི་གསེར་ཆོག་ན་མེ་ཤོར་བར་བཅུན་མོའི་སྐས་
 ཞིག་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཁྱུང་ནས་ནང་གི་ཁྱོན་པར་ལྷེབས་པ་ལ། དེ་ནས་སོ་བརྒྱ་
 སྐྱར་མོན་པའི་ཆེད་མག་དཔོན་སུན་གིན་གྲིས་མཆན་མོ་ཁྱོན་པ་དེ་ལས་འོད་ཟེར་
 འཕྲོ་ཞིང་འབར་བ་མཐོང་ནས་བཙུལ་དེ་བརྟེན་དོ། དེ་ནས་རྒྱའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་
 ལ་རིམ་གྲིས་བརྒྱད་པའི་མཐར་ཐང་མྱི་མའི་རྒྱལ་མཁུག་ལུ་མང་གིས་རྒྱལ་སྲིད་
 ཤོར་སྐབས་མངས་ཆེས་པས་མགུལ་ཏུ་བཏགས་ནས་མེར་མཆོངས་ཏེ་ཤི་བས།
 རིན་ཉན། རིལ་མྱི་མ་གསུམ་དང་སྲུང་གྱི་ཕྱོད་བཞིའི་རྒྱལ་སྲིད་རངས་པོར་ཁྱོན་
 རྩམ་ལོ་སུམ་བརྒྱ་ཞི་བདུན་གྱི་བར་འཇིག་རྟེན་ན་དེའི་མིང་ཅམ་ལུས་སོ། དེ་
 བས་ཆེན་པོ་རྟོར་གྱི་དམག་ཡུལ་དབྱུས་སུ་བྱུང་བ་དང་། མི་ཞིག་གིས་རིན་པོ་ཆེ་
 འདི་ཁྱུང་ནས་དམག་དཔོན་ཆེན་པོ་མོ་རྟོ་ལེ་ལ་ལུལ་ཏེ་དེས་ཀྱང་ངོ་མི་ཤེས་པས་
 རིན་པོ་ཆེ་དབྱུས་མའི་སྤྱད་ཏུ་བཞག་ནས་སོ་ཁ་ཤས་སོང་བ་དང་། སེ་ཆེན་རྒྱལ་
 པོ་གནམ་ལ་གསེགས་པའི་འོག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཨོལ་ཅའི་བྱ་རྒྱལ་པོ་ལ་ལུལ་སོ། དེ་
 བས་རིམ་གྲིས་རྟོར་གྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བརྒྱད་ནས་མཐར་ཆད་ཏར་
 ལེན་ཉན་རྒྱལ་པོ་ལ་ཐུག་པའི་བར་རྒྱལ་ཐམ་འདི་རང་ཡིན་ནོ།

དེ་རྗེས་དེའི་ཕུ་བོ་རྒྱལ་པོ་ལའི་བྱ་ཉའི་སང་དང་། ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་
གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་གི་བྱ་ཆེ་བ་ཉའི་སང་(ཡུ་ཅུང་མན་ཁིའུ་) འདི་རི་མོ་ཡོད།
ལྷགས་རྒྱལ་ལོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་རྗེད་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་རྒྱལ་
(1308) — རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་པག་(1311)བར་(ཅི་ཉའི་)ལོ་བཞི་
མིད་བཟུང་བ་ཁྱུ་ལྷག་ཉན་ཞེས་ཟེར། འདིས་ས་རྒྱ་བ་ཆོས་རྒྱ་འོད་ཟེར་ལ་
བཀའ་འཁྱར་སོག་སྐད་སོག་བརྒྱུར་དུ་བཅུག རང་ལོ་སྔ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་
པའི་ལྷགས་པག་(1311)ལོ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ། ཨོས་གལ་
(ཨ་ཡུར་པར་པ་ཏ་) (འདི་རི་མོ་ཡོད་) (ཅིང་ཅུང་ཁིའུ་) མིང་བྱ་ལོ་པ་རང་
ལོ་ཉེར་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་བྱི་(1312) — རབ་བྱུང་ལྔ་
པའི་ལྷགས་རྒྱལ་(1320)ལོ་བར་རྟོང་མིང་ལོ་གཉིས། དེ་ན་བེའུ་ལོ་བདུན་
བཅས་ལོ་དྲུའི་རིང་མིད་བཟུང་བ་མིང་ལོ་བོ་ཡན་བྱ་ཟེར། འདིས་འཆས་
དགག་པ་མྱི་གདན་དྲངས་མིང་། འདིའི་རིང་ལ་རྣམ་ཐང་གི་བཀའ་འཁྱར་དང་
བཟན་འཁྱར་བྱུང་། རང་ལོ་སྔ་རྒྱག་པ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་ཤུད་རྗེ་པ་ལ་
(དབྱིང་ཅུང་མིང་ཁིའུ་)རྒྱ་ཡོས་ལོ་པ་རང་ལོ་བཅུ་དགུ། རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་
ལྷགས་བྱ་(1321) — རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་པག་(1323)ལོ་བར་(ཅི་ཅིང་)
ལོ་རྔ་གསུམ་རིང་མིད་དབང་བཟུང་། མིང་ལོ་གེ་གེན་ཉན་ཟེར། རྒྱལ་པོ་སྔོན་
མ་རྒྱལ་ས་ཀྱིས་ཞུ་གོས་ཅམ་སོག་ལྷགས་སོར་བཞག་ཡོད་པ་ལ་འདི་པས་ཆས་རིལ་
པོ་རྒྱ་ནག་གི་ཆས་སུ་བསྐྱུར། རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་ཀ་མ་
ལའི་བྱ་(སེ་ཆེན་གྱི་བྱ་གསུམ་པ་ཆེད་གེ་མ་གྱི་བྱ་ཀ་མ་ལ་)ཡེ་སུན་ཐེའི་སུར། རྒྱ་
ཡོས་ལོ་པ་རང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་མིང་བྱི་(1324) — རབ་
བྱུང་རྒྱག་པའི་ས་འབྲུག་བར་(ཉའི་ཉིང་ལོ་བཞི། ཅི་རྟོང་ལོ་གཅིག་བཅས་)ལོ་

ལུ་སྲིད་བྱུང་། མིང་ལ་ཐའི་ཉིང་རྒྱལ་པོ་ཟེར། རང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་འདས།
 དེའི་རྗེས་ལ་ཉའི་སང་ཁྲ་ལྷག་གི་བྱ་ཆེ་བ་རིན་ཆེན་འཕགས། ལྷགས་བྱི་ལོ་པ་
 རང་ལོ་སྟུང་ཅུར་སྟེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྒྱལ་ལོ་སྲིད་བྱུང་ཡང་།
 འག་བཞི་བཅུ་ལོན་ནས་འདས། དེའི་རྗེས་ལ་དེའི་གཅུང་པོ་རྟོ་ས་ལི་མིང་ཅུང་
 མིང་རྒྱལ་ལོ་པ་རང་ལོ་ཉེར་ལྷུར་སྟེབས་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྒྱལ་
 (1329)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་ཡང་འག་ལྷ་བཅུ་ལོན་ནས་འདས། དེ་རྗེས་
 རོ་ཡན་ཐུའི་བྱ་ཅུང་བ། ཐུག་ཐེ་ལྷུར་(མེན་ཅུང་) མིང་འབྲུག་ལོ་པ་རང་ལོ་
 ཉེར་དྲུག་ལ་སྟེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་རྒྱལ་(1329)ལོ་མཇུག་ནས་རབ་
 བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་སྟེལ་(1332)བར་ལོ་རོ་བཞི་པའི་སྲིད་དབང་བཟུང་ཞིང་།
 མིང་ལ་འཇའ་ཡ་ཐུ་ཟེར། འདིའི་སྲིད་ལོ་བཞི་པ་ལ་ཀམ་པ་རབ་བྱུང་རྩ་རྗེ་
 གདན་དྲངས། རང་ལོ་ཉེར་དྲུག་ལ་འདས། དེ་རྗེས་རྟོ་ས་ལའི་བྱ་རིན་ཆེན་
 དཔལ། ཐེ་ལྷག་ལོ་པ། རང་ལོ་བདུན་མོག་སྟེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་བྱ་
 (1333)ལོར་སྲིད་བཟུང་ཡང་ཁྱ་བ་གཅིག་མོང་ནས་འདས། དེ་ནས་ཁྱ་བ་
 དྲུག་པའི་རྩོན་ཆེན་ཞེས་ལུར་ཐུ་ཐུ་མེས་སྲིད་བཟུང་། དེ་རྗེས་འཇའ་ཡ་ཐུ་རྒྱལ་
 པོའི་བྱ་མོ་གན་ཐེའི་ལྷུར་(ཉའི་ཅུང་ལྷན་བཅུང་རྩི) ས་རྩ་ལོ་པ་རང་ལོ་བཅུ་
 དྲུག་ལ་སྟེབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་རྒྱ་བྱ་(1333)—རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་
 རྒྱལ་(1368)བར་ལོ་སྟུང་ཅུ་མོ་དྲུག་པའི་སྲིད་བཟུང་། མིང་ལ་ལྷན་རྩིས་ལོ་
 རྩ་ཐུ་ཟེར། རྒྱལ་པོ་འདིས་ཀྱི་ཡོན་ཁྲི་ལོ་བཞི་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ལོ་ས་
 (1339)ལོར་ས་རྒྱ་བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་ལྷོ་ཁྲོས་རྒྱལ་མཚན་མཚན་གནས་ཐུ་
 གདན་དྲངས། འདིའི་ཁྲི་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མིང་རྩ་(1354)
 ལོར་བྱ་མི་བྱུང་རྒྱལ་མཚན་ལ་ཉའི་སི་ཉའི་གོ་གནས་དང་ཐོད་བྱེད་དབང་ཆ་

ཟླ། འདིར་《རྟོག་ཆོས་འབྲུང་》དུ་རྒྱལ་པོ་འདིས་ས་སྐྱའི་སྒྲ་མ་ནི་སྤྱི་ཀྱན་
 དགའ་ལྷོ་སྤོས་གདན་དྲངས་པར་བཤད་པ་ནི། ཉི་སྤྱི་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་
 ཅམ། ཀྱན་དགའ་ལྷོ་སྤོས་རྒྱལ་མཆན་ཡིན་ནམ་སྒྲམ་སྤྱི་ས་སྐྱའི་གདྲུང་རབས་
 དར་བཟུར་དགོས། འདིའི་སྤྱིད་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གྲི་ (
 1358) ལོར་ཀམ་པ་རོལ་པའི་རྫོ་རྩེ་གདན་དྲངས། འདི་སྐབས་རྒྱ་རྒྱུ་ཞེས་པའི་
 ཆོ་རིགས་ཅན་གྱི་བྱིམ་དུ་ལྷས་བཟང་མང་པོ་དང་བཅས་བཅས་པའི་བྱ་རྒྱ་གེ་
 ཟེར་བ་གཡོ་སྤྱོད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རྒྱལ་པོས་རྟོག་དཔྱད་མ་བྱས་པར་
 ལྷས་བཀལ་ཉི་ལྷེ་ཆེན་པོའི་དཔོན་པོར་བསྐྱས་པ་དེས་རྒྱ་ནག་གི་མི་ལྷེ་མང་པོ་
 མང་འཁོག་དུ་བཟུས་ཤིང་རྒྱལ་པོའི་ནང་ལྷོན་སལ་ཆེ་བ་རྣམས་རྒྱལ་པོ་ལ་གཡོ་
 ཐབས་ཀྱིས་ཕྱ་མ་བཅུག་ནས་རྒྱལ་པོ་དང་ཐག་རིང་དུ་བཅར། བར་ལྷོན་གྱི་
 གཙོ་པོ་ཐོག་ཐ་ནོ་ཐའི་ཅི་གསོད་དུ་བཅུག་ མཐར་ཤིང་རྟོ་བྱི་ཆོ་དུག་གི་ནང་ལྱི་
 རྟོན་རྩེས་དང་ནང་དམག་མིས་བཀར་བ་ཤིང་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གྲིལ་
 (1368) ལོའི་ཟླ་བ་བརྒྱད་པའི་ཆེས་28ཉིན་རྒྱལ་སྤྱིད་རྒྱ་མིང་ལ་སྟོན་ནས། ཁེ་
 རེ་ལུན་ལུ་རན་གྱི་འགམ་དུ་བྱོས། འདི་མཆམས་《དེབ་ཐེར་དམར་པོ་》ནས་ཁ་
 • རྫོང་ཡོད། པ་ར་རྟོ་ཐོ་ཞེས་པའི་མཁར་བཅིགས། ལོ་རོ་གསུམ་ཅམ་རིང་སྟག་
 ཡལ་ཅམ་གྱི་རྒྱལ་པོ་བྱས། རང་ལོ་རོ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་གྲི་
 (1370) ལོར་འདས། རོང་གསལ་རྒྱལ་པོ་རིང་གེར་ཉན་ནས་རྒྱལ་པོ་འདིའི་
 བར་རྒྱལ་ཐོག་བཙོ་ལུས་སྤྱིད་ལོ་བརྒྱད་དོན་ལྡོ་སོང་། དེ་ནས་ཐོ་གེན་ཐི་ཐུར་
 གྱི་བྲ། དེ་ཡིག་ཐུ། ས་སྤྱག་ལོ་པ་རང་ལོ་སོ་བཞིར་སློབས་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་
 ལྷགས་སྟག་ (1371) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་ན་ (1378) ལོ་བར་ལོ་
 བརྒྱད་རིང་སྤྱིད་དབང་བཟུང་ནས་རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་ལ་འདས། དེ་རྩེས་དེའི་

གཙུང་པོ་ཨོས་གཤམ། (ཨོ་ས་གཤམ) རྩ་རྩ་ལོ་པ་རང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་
 རྩ་ག་པའི་ས་ལྷག་(1379)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་(1388)ལོ་
 བར་ལོ་བཅུ་དེ་རིང་སྲིད་བཟུང་། དེ་རྗེས་དེའི་བྲག་སྐུམ་གྱི་(ཨེང་གེ་རྩིག་ལྷ།
 ཨེལ་ལེག་ནི་རྩ་ལེ་རྩ་དེ། ཉར་གོ་ཆག་དུ་གྱུ་རུང་རྟང་ཐའི་རི།)ཆེ་བ་ཨེང་གེ་རྩིག་
 ལྷ། ས་ཐག་ལོ་པ་རང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་སྐོབ་ས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
 རྩལ་(1389)ལོ་ནས་ལོ་རྩ་དེ་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་
 ལ་འདས། (《རྟོག་ཆོས་འབྱུང་》དུ་རང་ལོ་སོ་བཞི་པ་ཞེས་གསལ་)དེ་རྗེས་
 དེའི་གཙུང་པོ་ཨེལ་ལེག་ནི་རྩ་ལེ་རྩ་དེ། ལྷག་ས་སྐང་ལོ་པ། རང་ལོ་སོ་གསུམ་ལ་
 སྐོབ་ས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩ་བྱ་ལོ་ནས་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་
 བཟུང་། ལོ་དེར་ཁོ་རང་གི་རྩ་བོ་ཉར་གྱི་ཆག་དུ་གྱུ་རུང་རྟང་ཐའི་རིའི་བཙུན་མོ་
 ལ་སེམས་ཆགས་ནས་རྩ་བོ་བསད་ནས་དེའི་མནའ་མ་ལྷལ་རི་རྟང་གོ་སྐྱགས་ཏེ་
 དེ་ཞིག་བདེ་བར་གནས་པ་ལ་ལོ་དེ་ཉིད་ལ་ཨེང་རྟང་གྱི་ཐའི་རི་ལྷ་རྩེ་ཆེ་རྩ་ག་རྩ་
 ཟེར་བ་དེས་བསད་ནས་བཙུན་མོ་ལྷལ་རི་རྟང་གོ་རྩིགས་ཏེ་རྟོར་ལྷལ་ཐལ་
 ཆེར་ལ་དབང་བཟུང་། བཙུན་མོ་རྟང་གོ་དེ་ཐའི་རི་དུ་གྱུ་རུང་གི་སར་རྟོད་
 སྐབས་མང་ལ་ཆགས་ནས་རྩ་བོ་གསུམ་ལོན་པའི་ཆེ་རྩལ་པོ་ཨེལ་ལེག་ནི་རྩ་ལེས་
 རྩ་ས་བདག་གིར་བྱས་ཏེ་རྩ་བོ་བཞི་སྟང་མཆོམས། ཡང་ཨོ་རྟང་ལྷ་རྩེ་ཆེ་རྩ་ག་
 རྩ་སོགས་ཏེ་རྩ་བོ་རྩིགས་རྗེས་བཅས་པ་ལ་ཨོ་རི་ཞེས་མིང་བཏགས། རྩལ་
 པོ་ཨེལ་ལེག་ནི་རྩ་ལེའི་བྲ་ཆེ་བ་གྲུན་ཐའི་ལྷར། མེ་སྐྱལ་ལོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་
 བཞིར་སྐོབ་ས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷག་ས་འབྲུག་(1400)ལོ་ནས་ལོ་
 གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་ལྷལ་རིའི་ཐའི་ལྷར། ས་
 ལྷག་ལོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་ལྷུང་སྐོབ་ས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྩ་བྱ་ག་(1403)

ལོ་ནས་བཟུང་ལོ་བརྒྱད་རིང་གི་དབང་བཟུང་། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་རྒྱུ་ལོག
 བྱེད་པ་ལོ་ལ། རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སླེབས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
 ལྷགས་ལོས་ (1411) ལོ་ནས་ལོ་བཞི་མིན་བཟུང་ནས་རང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ལ་
 འདས། དེ་རྗེས་ལོའི་རྩོད་ཀྱི་ཡུ་རྩེ་ཆེའི་བྱ་ལོ་སེན་ཏུ། མེ་ལོས་ལོ་ལ། རང་ལོ་
 ཉེར་དགུར་སླེབས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལྷག་ (1415) ལོ་ནས་ལོ་
 བཅུ་གཅིག་རིང་གི་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་སོ་དགུ་པ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་ཏུ་
 ལུ་ཏུང་གི་བྱ་ལོ་ཐའི་ཐའི་ཐའི་ཐའི་ལོ་དེས་ལོ་རྩོད་ཀྱི་ས་ཆ་ནས་ཁྱོས་ཏེ་རང་གི་
 ཡུལ་ཏུ་ཕྱིན་ནས། ལོ་ཆེ་གན་གྱི་བྱ་བརྒྱད་ལོ་ཉེའི་ཐའི་ཐའི་ལོ་ལྷགས་བྱས་ནས་ལོ་
 རྩོད་ཀྱི་ལྷགས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ལོ་རྩོད་ཀྱི་མི་ཕྱེ་རྣམས་དབང་ཏུ་བསྐྱུས། ལོ་
 ཏེའི་ཐའི་ཐའི་ལོ་ ལྷགས་རྟ་ལོ་ལ། རང་ལོ་སོ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་རྩ་
 (1426) ལོ་ནས་ལོ་རོ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རིང་གི་དབང་བཟུང་ཡང་། ལོ་རྩོད་ཀྱི་རྒྱལ་ལོ་
 ལོ་སེན་ཏུའི་བྱ་ཚོ་གན་ཐའི་རིས་བསད། དེ་རྗེས་སོ་བཀན་ཐའི་རིའི་བྱ། ལོ་
 སེན། མེ་ལག་ལོ་ལ་རང་ལོ་སོ་གཉིས་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་རྩ་
 (1438) ལོ་ནས་ལོ་གཅིག་ཅུ་མིན་དབང་བཟུང་། དེ་ནས་ལོའི་ཐའི་ཐའི་རིའི་
 ལུ་གསུམ་གྱི་ཆེ་བ། ཐའི་སེན། རྒྱ་ལྷག་ལོ་ལ་རང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པ་
 རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལྷག་ (1439) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་རྩེ་ལ་
 (1452) བར་ལོ་བཅོ་ལྔ་རིང་གི་དབང་བཟུང་ནས་མཐར་ལོ་རྩོད་ཀྱི་ལོ་སེན་དང་
 འཐབ་ནས་གཉིས་ཀ་འདས། དེ་རྗེས་ཐའི་སེན་གྱི་བྱ་ལོ་མོང་ཁེ་གྲས་དང་མོ་ལོ་ན་
 ཐའི་ཐའི་གཉིས་ཀྱི་ཆེ་བ་མོང་ཁེ་གྲས་ (མེར་ཏུར་གཞན་ཐའི་ཐའི་) མེ་ལྷག་ལོ་ལ་རང་
 ལོ་བརྒྱད་ལ་སླེབས་པ། རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་རྩེ་ལོ་ལོ་དེར་གྱི་དབང་བཟུང་ཡང་
 ལོ་རྗེས་མ་ལ་རྩོ་ལོ་སེན་ཐུ་མེད་ཀྱི་རྩོ་ལོ་ལོ་ཐའི་རིས་བསྐྱེད་པ། དེ་རྗེས་ཐའི་སེན་

ཁྱུ་ཕྱུ་ཐུང་བ་ (《རྟེན་ཆས་འབྱུང་》ལས་མེད་ཏུར་གྱི་ཕྱུ་མོ་ཞེས་འཁོད་
འདུག་) མོ་མོ་ན་ཐའི་ཇི། མེ་ལྷུ་ལ་མོ་པ། རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སྒྲིབས་པ་རབ་
ཐུང་བཅུད་པའི་རྒྱ་ཕྱ་ (1453) ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་དེ་རིང་མྱིད་བཟུང་། (འདིར་
《རྟེན་ཆས་འབྱུང་》ལས། རྒྱ་ཕྱ་ལོ་ལ་རྒྱལ་མང་བཟུང་ནས་དེ་དེ་ལོ་ཞེས་མ་ལ་
འདས་ཞེས་གསལ་བ་ཡིག་ནོར་ཏེ། རྒྱ་ཕྱ་ལོ་ལ་ཞེས་མ་ནས་ཡའི་ཅི་ཐའི་ཇི་ཕྱ་
གསུམ་པ་མན་ཏ་གོ་ལ་རྒྱ་ཕྱ་ལོ་རྒྱུད་དབང་བཟུང་བའི་བར་ལོ་དགུ་བར་རྟེན་
ཡོད་པས་སྔ་) རང་ལོ་ཞེར་ཏུག་པ་ལ་འདས། དེ་ཞེས་ཡའི་ཅི་ཐའི་ཇི་ཕྱ་
གསུམ་པ། མན་ཏ་གོ་ལ། མོ་རྟ་ལོ་པ། རང་ལོ་ལོ་བཅུད་ལ་སྒྲིབས་པ། རབ་
ཐུང་བཅུད་པའི་རྒྱ་ཕྱ་ག་ (1463) ལོ་ནས་ལོ་ལྷ་རིང་མྱིད་བཟུང་། འདིས་རྒྱ་
མེད་ཀྱི་རྟ་གོ་ལོར་ཐའི་ཇི་བསད་ནས་རྟ་ལོ་ན་ཐུ་མེད་ཀྱི་མོ་ལྷེ་མང་འོག་ཏུ་
བཟུས། དེ་ཞེས་ཡའི་ཅི་ཐའི་ཇི་ཕྱ་གཉིས་པ་ཡན་པར་ཇི་དང་། དེ་དེ་ཕྱ་ཏར་
གོ་ཆག་ དེ་དེ་ཕྱ་ལོ་ན་ཐུང་ཏེ་ལོ་རྟ་ཇི་ཇོར་ལྷེ། དེ་དང་རྒྱལ་ལོ་གཉིས་ཀྱི་
བར་ལ་གཞན་ཀྱིས་ཕྱ་མ་བཅུག་པའི་རྒྱུ་ཀྱིས་དེ་གཉིས་པ་ན་རྒྱུ་དམག་
འབྲུགས་ཐུང་ཏེ་མཐར་ལོ་རྟ་ཇི་ཇོར་པམ་ལྷེ་ས་གནས་གཞན་ཏུ་ཕྱོས། རྒྱལ་
ལོ་མན་ཏ་གོ་ལ་རང་ལོ་ཞེ་གཉིས་ལྷེར་མེ་པག་ (1465) ལོར་འདས། འདི་
《ཕྱུ་པ་ཐོས་འབྱུང་》ལས། རྒྱལ་ལོ་མན་ཏ་གོ་ལ་ཀྱིས་ལོ་ལྷ་མྱིད་བཟུང་ནས་
དེ་དེ་ཞེས་ཕྱ་ལྷ་ཡན་ཐུང་ལེ་རྟ་ཇི་ཇོར་མེ་ལྷེ་ལོ་ལས་རབ་ཐུང་བཅུད་པའི་ས་
ཕྱི་ (1466) ལོ་ནས་ལོ་གཉིས་རིང་མྱིད་བཟུང་བར་བཤད་པ་བཟག་དཀོས།
རྒྱལ་ལོ་མན་ཏ་གོ་ལ་ཕྱ་མེད་པར་འདས་པའི་འོག་ཏུ་དེ་དེ་བཅུན་མོ་རྒྱུང་བ་མན་
རྟ་ཏེ་མེ་ཆེན་ཞེས་ཕྱ་བ་དེ་ཞེད། རྟ་ཆེན་ཀྱི་ལྷེ་པའི་ཏ་ལོ་མོ་ཏ་སར་ཀྱི་ཕྱ་
བཅུད་ནོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ཞེས་ཕྱ་བའི་དཔོན་པོ་གཅིག་གིས་རང་གི་བཅུན་མོར་ལྷུང་།

ལྷ་པོས་བྱས་པ་ལ་བཅུན་མོ་དེས་ཁ་མ་ཉན་པར་ཕྱག་ཏུ་ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་བྱ་
བརྒྱད་ཁྱིམ་ཐབ་ཏུ་བཅུལ་བ་ན་དེའི་ཆེ་བླ་ཡན་མུང་ཁེའི་བྱ་བླ་མོ་མུང་ཁེ་བྱ་བ་
ཞིག་ཐེ་མུར་ཏུ་ཉག་བྱ་བའི་ཁྱིམ་ན་གསོས་ཤིང་བསྐྱེད་དེ་ལོ་བདུན་ལོན་པ་དེ་
ཁྱིད་ནས་ཁྱིམ་ཐབ་ཏུ་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ལྷ་དང་པ་མེས་ལ་མཆོད་པ་དང་
རྒྱན་ལམ་བཏབ་ནས་དེ་གཉིས་བཟའ་མིར་བྱུར། དེ་གཉིས་བཟའ་མི་བྱས་པའི་
ལྷགས་ལྷག་ལོ་དེ་ཉིད་ལ་བླ་མོ་མུང་ཉེ་ལོ་བདུན་ལ་སྤྲེའས་པ་དང་མན་རྟོ་ཏའི་མེ་
ཆེན་ས་རྟ་ལོ་ལོ་སོ་གསུམ་ལོན་པ་གཉིས་བཟའ་མི་བྱས་སོ།

བླ་མོ་མུང་ཉེ་དུ་ཡན་ཏན། ཤིང་སྤྲེལ་ལོ་པ། རང་ལོ་བདུན་ལ་སྤྲེའས་པ།
རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ལྷག་ (1470) ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་རྒྱ་ཡོས་
(1543) བར་ལོ་བདུན་ཅུ་དྲུག་བཞི་རིང་སྤྱིད་བཟུང་། རྒྱལ་པོ་དེའི་བཅུན་མོ་
མན་རྟོ་མེ་ཆེན་ལ་ཐོག་མར་བྱ་བྱ་པོ་ལོད་དང་། ཨོ་ལོ་པོ་ལོད་ཅེས་པའི་སྲས་
གཉིས་མཆོ་མར་སྤྲེས། དེ་རྗེས་བྱ་བྱ་ཀྱང་རྩ་ཞེས་པའི་བྱ་མོ་དང་། བླ་རས་པོ་
ལོད་གཉིས་མཆོ་མར་བཅས། དེ་རྗེས་ཨར་སོ་པོ་ལོད་ཟེར་བ་ཞིག་བྱུང་། དེ་
རྗེས་ཨལ་རྩ་པོ་ལོད་དང་། ཨོ་ཆིར་པོ་ལོད་གཉིས་མཆོ་མར་བཅས། དེ་རྗེས་ཞེ་
རེ་པོ་ལོད་བཅས་སོ། ཡང་རྒྱལ་པོ་དེའི་བཅུན་མོ་རེ་ལོ་ཡར་ཞེས་པ་ལ་བྱ་གེ་རེ་
པོ་ལོད་དང་། གེ་རེ་སང་རེ་གཉིས། ཡང་དེའི་བཅུན་མོ་ཨོའི་རྩད་ཏུ་སའི་ཞེས་
པ་ལ་བྱ་གེར་བྱ་དང་ལྷ་པ་སན་ཆ་ཆིང་ཐའི་རི་གཉིས་བཅས་ཁྱོན་བརྩོམས་བྱ་
བཅུ་གཅིག་ཡོད། རྒྱལ་པོ་བླ་མོ་མུང་ཁེ་དུ་ཡན་ཏན་རང་ལོ་བརྒྱད་ཅུར་སྤྲེའས་
པ་རྒྱ་ཡོས་ལོར་འདས། དེའི་བྱ་བྱ་བྱ་པོ་ལོད་དང་ཨོ་རྩད་པོ་ལོད་གཉིས་ནི་ས་
ལོད་དུས་ནས་འདས་པས་བྱ་བྱ་པོ་ལོད་ཀྱི་བྱ་ཆེ་བ་པོ་ཉི་ཨ་ལག་ཐའི་རི་ཤིང་བྱི་
ལོ་པ་རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་ (1544) ལོ་ནས་ལོ་

བཞི་པའི་ཡི་གེ་འབྲུག་། རང་ལོ་ཞི་བཞི་པར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་ཏ་རས་
སོན་ཏུ་ཉིང་། རྩལ་ས་འབྲུག་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞི་རྟུག་སྟེ་བས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་
པའི་ས་རྩེལ་ (1548) ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་རིང་ཡི་གེ་འབྲུག་། རང་ལོ་སོ་བཅུད་པར་
འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་བཞི་པའི་ཆེ་བ་ལུ་མེན་ཐའི་རི་ས་པག་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞི་ལྷར་
སྟེ་བས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་རྩ་ (1558) ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་རྩ་
འབྲུག་ (1592) བར་ལོ་ལྷུ་མ་རྩ་སོ་ལྷ་རིང་ཡི་གེ་འབྲུག་། དེ་རྗེས་འདི་ལ་བྱ་བཅུ་
གཅིག་གི་ཆེ་བ་ལོ་ཡན་སེ་ཆེན་ཤིང་ཡོས་ལོ་པ་རང་ལོ་སོ་དགུ་པའི་སྟེ་བས་སྟེ་བས་པ་
རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་རྩ་རྩེལ་ (1593) ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་ཡི་གེ་འབྲུག་།
རང་ལོ་ཞི་དགུ་པ་ལ་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་གསུམ་ (མང་ཁོད། རབ་དཀར།
མ་ལོ་ཉི་ཐད་བཅས་) ཡོད་པའི་ཆེ་བ་མང་ཁོད་པ་ཡོད་ཏུ་ས་ནས་འདས། མང་
ཁོད་ཀྱི་བྱ་ལེགས་ལྷན་བླ་མ་ཐུར་ཐའི་རི་དང་སང་གར་རས་ཨོད་ཉན་ཐའི་རི་
གཉིས་ལས་ཆེ་བ་ལེགས་ལྷན་བླ་མ་རྩ་རྩེལ་ལོ་པ་རང་ལོ་བཅུ་གསུམ་ལ་
སྟེ་བས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་ཤིང་འབྲུག་ (1604) ནས་— རབ་བྱུང་བཅུ་
གཅིག་པའི་ཤིང་ཁྱི་ (1634) ལོ་བར་ལོ་ལྷུ་མ་རྩ་སོ་གཅིག་རིང་ཡི་གེ་འབྲུག་།
མིང་ལ་ཆ་དཀར་རྩོ་སྟེ་བྱ་ཉན་ཞེས་གསལ། འདིས་ཡི་གེ་འབྲུག་ནས་ལྷན་མི་
རིང་བ་ན་རྩལ་པོ་དེ་དང་མཐོང་བའི་རྩ་མི་ཞིག་གིས་རྩལ་མགོ་གཅིག་ལ་མཆུག་
མ་མང་བ་དང་། རྩལ་མགོ་མང་ལ་མཆུག་མ་གཅིག་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩལ་པོ་ལ་
བཟུར་བས་རྩལ་པོས་དེའི་རྩ་མཆོན་ཀྱིས་པ་དང་། སོ་ཉ་བས་ལྷ་བ། རྩལ་མགོ་
གཅིག་པའི་མཆུག་མ་མང་ཡང་མཆུག་མ་ཐམས་ཅད་མགོ་འཛིན་སྟེ་སྟེ་བྱ་བཟངས་པ་
ཉར་ར་ཆོ་རྩ་ནག་གི་རྩལ་པོ་གཅིག་ཡིན་པས་ཆབ་འོག་པ་ན་མས་ཀྱང་དེས་
བསྟོས་པ་ལྷར་བྱེད་པ་ཡིན། ཁྱིད་རྩོར་ལྷལ་དུ་རང་རྩུགས་འཛིན་པའི་རྩལ་པོ་

དང་འགོ་གཙོ་མང་བའི་རྟོགས་ཀྱིས་སྒྲུལ་མགོ་མང་བ་ལྟར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདུན་
 པ་གཅིག་དུ་སྒྲིལ་དཀའ་བས་རྒྱལ་སྤྱི་དུ་བྱུང་རིང་དུ་བཟན་པར་དཀའ་བའི་དོན་
 ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པའི་ཆོག་དེ་ལ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་རང་གི་ཉེ་དྲུའི་དཔོན་ཆེན་
 རྣམས་དང་ནང་འབྲུགས་བྱེད་ཅིང་ཏ་ཅང་རྩལ་པས་གནོད་པ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་ལ་
 བཞེན་ནས་ཉེ་དྲུའི་དཔོན་ཆེན་རྣམས་སེམས་སྦྱོ་ཞིང་ལྷན་ནས། མཁར་ཚོན་གྱི་
 སྤྱལ་ལྷན་གསལ་ནས་རང་རང་གི་འབངས་དང་བཅས་ཡུལ་སོ་སོ་ལ་བྱོལ་ཏེ་གནས་
 བཅུ་བ་ཅིང་། ཡོམ་བུ་ཆོ་ཁུར་ནོ་ཡན་སོགས་ཡུལ་སྦྱགས་འདིར་ཡོང་ནས་ནའི་
 རམ་ཐ་རྩོ་བོག་ཏ་སེ་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་མགོ་བཅུགས་ལྷན། ཏ་བོ་ཏ་སར་གྱི་བུ་
 བཟུད་རྟོར་ཆེན་སྦྱགས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་རྣམས་དང་བཅས་བོག་ཏ་རྒྱལ་པོ་དེའི་
 བར་སློན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་རྟོ། ཆ་ཏར་ལེགས་ལྷན་རྩོ་ཐོག་སྤྱེས་སྤྱི་བཟུང་
 བས་རང་ལོ་ཞེ་གསུམ་ལ་སྤེལས་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ཤིང་གི་(1634)
 ཡོར་ཡོར་རྩོ་སྤྱོད་ནང་གི་མན་འཕམ་སྦྱགས། མཆོ་ཚོན་བདག་བཟུང་བྱས།

ཆོ་རྟོར་ཆོག་སྤྱུལ་པོ་(འདི་ལྟ་བུར་སྤྱང་ཏེ་དུ་ཡན་ཏན་གྱི་བུ་བཅུ་པ་གེ་
 རི་མེང་རི་ལ་བུ་བདུན་ཡོད་པའི་གསུམ་པ་ཡོན་རྩོ་སྤྱུས་རིང་གི་ཆ་བོ་) རང་ཡུལ་
 བས་སྦྱགས་པ་མཆོ་ཁར་འོང་ཞེ་རྒྱལ་པོ་འདི་ལ་འཕྲིན་བསྐྱར་བའི་ནང་དོན་དུ།
 རེད་ཆོའི་ཡུལ་འདིར་སློན་དུས་ས་སྤྱི་བའི་བཟུན་པ་དར་བ་ལ་དེར་སང་དགེ་
 ལུགས་པ་དར་གི་འདུག་པས་དེ་འཛམས་ན་ལེགས་ཞེས་གསལ་བ་ལྟར་བདེན་
 པར་བཟུང་ཞེ། བོད་ཀྱི་གཙང་པ་ལྷེ་སྤྱི་དུ་བྱུང་ཆོགས་རྣམས་རྒྱལ་དང་རན་འབེལ་
 བྱས་ཏེ་དགེ་ལུགས་པ་མིང་མེད་དུ་གཏོང་ཆེས་ཀྱིས་དམག་དཔུང་བོད་དབུས་
 གཙང་དུ་ཆས་པ། མཆོ་ཚོན་གྱི་བུང་གི་ག་ར་ཐ་ལར་སྤེལས་པའི་དུས་སྤྱི་འདས།
 དེའི་བཅུན་མོ་ཞིང་ཐའི་རྩོ་དང་སྤྱི་ཐའི་ཐའི་རྩོ་གཉིས་དང་། སྤུ་ཐའི་རྩོང་།

[illegible]

མོང་གི་བླ་མོ་མུང་ཏེ་དུ་ཡན་ཏན་གྱི་བྱ་གཞུང་པ་པ་རལ་པོ་མོད་དེ་ཉིད་

གཡས་ཚུགས་ཀྱི་ས་ཆའི་མི་ཕྱེ་བྱི་ཚོ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་དཔོན་ཆེན་པོར་བསྐྱོས་པ་དེ་ལ་
བྱ་(ལྷན་བེམ་གྱི་ ཡ་ཐན་ཏ་གན། ལ་ལྷན་ཐའི་ཟི། སྤ་ཡས་གྲུ་ལ་ཏུན་ཏུ་ལེན་
ཏན། སྤ་ཡན་རྒྱ་ར་རྒྱ་རིན་ཐའི་ཟི། པོ་ཏི་རྒྱ་ར་ཨོ་ཏ་གན་ཐའི་ཟི། ཐར་ཏའི་
ཐའི་ཟི་བཅས་)བདུན་ཡོད་པ་ལས། ཆེ་བ་ལྷན་བེམ་གྱི་དེ་ཉིད་ཨོར་ཏོ་སྤའི་མི་
ཕྱེ་བྱི་འམ་ཕྱེ་མེད་ཐོག་ཏུ་མེར་གན་ཟི་ནོར་བསྐྱོས།

ཡལ་ཐན་གེ་གེན་ཏན་ནི། མེ་ཡོས་ཡོ་པ། ལྷ་མེད་ཆོ་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱི་
པལ་ཆེར་ལ་དབང་བཞུར་ནས་རྒྱལ་པོར་ལྷུང་པ་དེས་ཨོ་རོད་ཀྱི་ཚུགས་སུ་དམག་
དྲངས་ནས་དེའི་མི་ཕྱེ་མཐའ་དག་དབང་འོག་ཏུ་བསྐྱོས་ཤིང་། ལྷའི་ཚུགས་སུ་
དམག་དྲངས་པ་ལ་རྒྱ་མིང་རྒྱལ་པོ་སྐྱེག་ནས་རང་གི་ནང་ལྷོན་ཞིག་བཟངས་ཏེ་
རྒྱ་ཨོ་མང་གི་གཟེངས་བསྟོན་བྱས་པའི་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་སྤལ་ཏེ་འདུམ་བྱས།
ཡལ་ཐན་རྒྱལ་པོ་དེས་རང་ཨོ་རོ་དེ་བདུན་ལ་སྤེབས་པ་རྒྱ་བྱ་ལོར་ཁོད་ཚུགས་སུ་
དམག་དྲངས། ཁོད་ཀྱི་མི་ཕྱེ་མང་པོ་མངའ་འོག་ཏུ་བཅུག་ དེའི་ཆེ་ལྷན་བེ་
ལིག་མེར་གན་ཟི་ནོར་གི་བྱ་བཞི་པ་ནོམ་ཐར་ནི་ནོར་ཐའི་ཟི། དེའི་བྱ་རྩོ་ཐོག་
ཐའི་མེ་ཆེན་ནོར་ཐའི་ཟི་ཡིན། དེས་ཁོད་དུ་ཡོང་ནས་ཁོད་ཀྱི་སྤ་མ་དང་ཐུགས་
པ་འགའ་ཞིག་དབང་འོག་ཏུ་བཅུག་ རྒྱལ་པོ་ཡལ་ཐན་གེ་གེན་ཏན་དེ་ལོ་ན་
མཆོན་པོར་སྤེབས་སྐབས་རྩོ་ཐོག་ཐའི་མེ་ཆེན་ནོར་ཐའི་ཟི་དང་ཕྱི་སྤལ་བྱས་ཏེ་
རང་གི་བྱ་དང་ལྷོན་པོ་རྒྱམས་པོས་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་གནོད་པ་བྱེད་
མི་ཆོག་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་མ་ཉམས་པར་བཟུང་དགོས་པའི་
བཀའ་བྲིམས་ཡིག་གིས་ནས་བཞག་ན། སོག་ལྷལ་དུ་སྤར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ལུགས་དར་སྤེལ་གནོར་ཆེད། རང་ཨོ་རོན་གཅིག་པ་ཁོད་ཀྱི་རང་ལྷུང་བཅུ་པའི་
མེ་ལྷུང་(1577)ལོར་ཨོ་རོ་ས་དར་ཏན་སོགས་གསེར་ཡིག་པ་བཅུང་ནས་ཏ་

ལའི་སྤྲེལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྟག་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲིན་པར་བཏར་བ་ལྟར་ལོ་
 དེའི་ཕྱི་ལོ་ ༡་ལའི་སྤྲེལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་སྟག་ཡུལ་དུ་ཞབས་སོར་འཁོད།
 མཚོ་སྟག་གི་ཆབ་ཆེ་ཡལ་ཞེས་པའི་ས་ཆར་གཙུག་ལག་ཆེན་པོ་བཞེངས། ༡་
 ལའི་སྤྲེལ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་དང་ཚོག་མར་མཇལ་སྐབས་དངུལ་སྲང་ལྔ་བརྒྱ་
 ལས་ཐུབ་པའི་མཆོལ་དང་། གསེར་གྱི་སོར་པ་ཡུལ་དཔུས་ཀྱི་སྤེལ་ཆད་ཤོང་བ་
 རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ཆོགས་ཀྱིས་བཀར་བ་སྟགས་འབུལ་བ་ཤར་ས་མེད་པ་ཤུལ། རྟོར་
 རྒྱལ་པོ་མོ་ཀེ་མེ་ལུར་ནས་བཟུང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཉམས་ནས་པོ་པོ་
 ཆོས་ལུགས་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་མང་པོ་བསད་པའི་མཚོད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ལམ་
 ལུགས་རྒྱན་བཅད་ནས། དགེ་ལུགས་པའི་ཆོས་བྱེད་འགོ་རྒྱུགས། ༡་ལའི་སྤྲེལ་
 དང་རྒྱལ་པོ་གཉིས་མཇལ་འབྲུན་བྱུང་བའི་ས་དེར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་འཁོར་གྲིང་
 བཏབ། རྒྱལ་པོས་སྤྲར་ཡང་གསེར་གྱི་སོར་པ་ལྷ་ཉིག་གིས་བཀར་བ་དང་བཅས་
 “༡་ལའི་སྤྲེལ་བཟོ་རྒྱ་རྩ་”ཞེས་པའི་གྲགས་ཤུལ། ༡་ལའི་སྤྲེལ་མས་རྒྱལ་པོ་ལ་
 “ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་”ཞེས་པའི་གཞེང་ས་བརྟོད་སྟུལ། དེ་ནས་སྤྲར་ཡང་རྒྱལ་པོས་
 གསེར་ཐང་བརྒྱ་ལས་ཐུབ་པའི་ཐམ་ཀ་འབྲུག་སྤེར་མོ་ལྔ་ས་མཚོན་པ། ཁ་རིས་
 ལ་“རྩོ་རྩེ་འཆར་༡་ལའི་སྤྲེལ་པའི་ཐམ་ཀ་རྒྱལ་”ཞེས་རྟོར་ཡིག་གསར་དུ་ཡོད་པ་
 དང་། གསེར་ལས་ཐུབ་པའི་རིགས་ལྗེའི་དཔུ་རྒྱན་དང་གསེར་གྱི་བུམ་པ་སྟགས་
 ཡོ་བྱེད་མང་པོ་ཤུལ། རྒྱལ་པོ་རང་ཉིད་རང་ལོ་བདུན་ཅུ་རྩོན་བདུན་པ། རབ་
 བྱུང་བཅུ་པའི་རྒྱ་ལྷག་(1583)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་དེའི་བྱ་ཆེ་བ།
 སང་གི་བྱ་རྒྱུར་གྲོ་ཐའི་རི་ས་ཁྱི་ལོ་པ། རང་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བཅུ་པའི་
 བེང་སྤེལ་(1584)ལོར་སྲིད་དབང་བཟུང་། སྤྲར་ཡང་ས་འདས་པའི་གདུང་
 མཚོད་དུ་༡་ལའི་སྤྲེལ་མ་སྤྱི་ཕྱིང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་གདན་དྲངས།

[illegible]

ཕོ་ར་རྩ་བ་ཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཐུ་མེད་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་མན་ཙམ་ཤལ་བ་ཤད་པ་ཡིན་

རྒྱུ་ཆེད་ཀྱི་དཔེ་བརྒྱད། རྒྱ་ཡན་གྱི་ཡཔོའི་བྱ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་པོ་ཡོད་ཀྱི་བྱ་
 པོ་ཉི་ལེ་ལག་གྱུ་པོ། དེའི་བྱ་རྒྱ་རན་ལྷན་ནོ་ཉེད། དེའི་བྱ་ལྟ་མེད་དང་།
 རྒྱ་ལྟ། ཐར་ནི་པ་ཏ། ཉེ་ཆེད་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་གི་བྱ་གཉིས་པ་རྒྱ་
 ལྟ་རོ་རལ་ནོ་ཡན་གྱི་བྱ་བརྒྱད་ནི་རྒྱུ་ཆེད་ཀྱི་དཔེ་བརྒྱད་དོ།

ཡེ་ཤིང་ཤིང་ཐོན་བརྒྱད། ས་ཉི་ཨ་ལག་གི་བྲེག་ལྷན་པ་ཨོང་རྒྱ་ཉི་ཤམ་
ལྷེ་བྲེ་བརྒྱད།

ཡུལ་ལྷན་ཆེན་གྱི་དཔོན་བརྒྱད། ཡེང་མོན་ཏེ་རལ་གྱི་བྱ་ཕྱ་ཡན་ཏའི་མོ་

ཡན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱད།

ཨཱཱ་ཉམ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུད། སྔ་རི་ཨ་ལག་གི་གཙུང་ཨམ་རིག་གི་བྱ་བ་སྐྱུམ་པ་
ས་མ་ལའི་བྱ་ཆར་རྟོ་རལ་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུད།

ནའི་མ་མ་གྱི་དཔོན་པ་རྒྱུད། བོ་ནི་ཨ་ལག་རྒྱལ་པོ་དེ་གཙུང་པོ་ཨ་མ་དེ་མ་གྱི་
འགུམ་པ་མ་མ་ལའི་འཁོར་མེན་ལྷའི་རིང་གི་འབྱུང་བ་རྒྱུད།

ཨྱུ་ཤུ་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་དཔྱད་བརྒྱད། བླ་ཆུང་ཨྱུ་ཤུ་པ་ཆུང་པ་འདི་བྱེད་
 བུ་མ་པ་ལྷ་པ་འདི་པ་འདི་ན་ཨ་ལག་ཀྱི་ཨྱུ་ཤུ་ཆེ་བྱེད་ཀྱི་འགྲུ་མེད་
 གེ་ན་ཀྱི་ཨྱུ་ཤུ་པ་ཆུང་།

དེ་མོ་གན་བྱ་མེད་ཀྱི་དཔྱད་བརྒྱད། རྩ་ཡན་རྒྱལ་པོའི་བྲ་བཞི་པ་ཡར་སོ་
པོ་མེད་ཀྱི་བྲ་མེད་ལེན་ཙོང་ཐའི་ཁེའི་བྲ་བརྒྱད།

ཕ་མིག་སྒྲིན་ལྷོད་སྐྱབས། རྩ་ཡན་རྒྱལ་པོའི་བླ་པ་ཨོ་ཆིང་པོ་ཙན་
ལེ་བླ་བཟུང་།

མཛོད་ཀྱི་དཔྱད་བརྒྱུད། རྒྱ་ཡན་གྱི་ལ་པོ་འི་བྱ་བྱ་ག་པ་ཡི་ལ་ཆེ་པོ་མོ་དེ་གི་
བཅོམ་ཀ་ཆེ་ཏེ་མར། དེ་ལ་བྱ་ལྟོ་དེ་པོ་འི་ནང་གི་ཆེ་པོ་ལ་པོ་འི་ཆུ་འི་ཐང་གི་བྱ་
བརྒྱུད།

ལྷ་རིན་མི་དཔོན་བརྒྱད། རྩ་ཡན་བྱལ་པོའི་བྱ་བྱ་ག་པ་ཤལ་ཆོ་པོ་ཁོད་གྱི་
བྱ་ཚོར་ག་ཆོ་ཉ་མར་ལ་བྱ་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་གི་གཞིས་པ་ལྷ་བྱ་ཉའི་དར་ཉན་ནོ་
ཡན་མི་བྱ་བརྒྱད།

ཨོ་རྩོད་སྐྱོད་ཀྱི་དཔྱད་བརྒྱུད། རྣམ་པ་རྒྱལ་པོའི་བླ་དགུ་པ་གི་རོ་པོ་ལོད་
ཀྱི་བླ་ཡེ་ནས་

ཆལ་ཆེ་བདུན་ཕྱེ་བཞིའི་དཔོན་བརྒྱད། རྒྱ་ཡན་ཆུ་ལ་ཤོའི་བྱ་བརྒྱ་པ་གེ་

རེ་མེད་ཇི་འི་བྱ་བ་དུན་ཡོད་པ་འི་བརྒྱད་པ།

གེ་རེ་མེད་ཇི་འི་བྱ་གསུམ་པ་ཨོན་ཙོ་ལྷའི་ཇིང་གི་བྱ་ཨ་སུ་ཐའི་རྒྱལ་པོའི་ཆ་
ཏོ་རྟོ་རྟོ་མི་ཡི་ཐུ་ཏན་ལ་ཏན་ཏེ་བཅུན་དམ་པ་ལྷོ་བཟང་བཞུན་པའི་རྒྱལ་
མཆན་འབྲུང་ས།

ཐ་ཏ་ཏུན་གྱི་དཔོན་བརྒྱད། རྒྱ་ཡན་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བཅུ་གཅིག་པ་ཆིང་ཐའི་
ཇི་འི་བྱ་བརྒྱད།

ལྷ་རྟ་ཏེ་ཏེ་དཔོན་བརྒྱད། ཇིང་གེ་རེ་ཏན་གྱི་གཅུང་ཏེ་ལྷོ་ཐོ་ཏེ་མར་བརྒྱད་
དེ་ཐུང་ཏེ་ཅར་གྱི་ཅེས་པ་ཐུང་། དེ་ལ་བྱ་བཞི་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་པ་ཏན་ཙོ་ཡན་
གྱི་བྱ་པོར་གའི་གྱི་བྱ་བརྒྱད།

ཏན་ཆེན་ཆེ་བ་བཅུ་འི་དཔོན་བརྒྱད། ཨ་སུང་ཏེ་ཅར་གྱི་བྱ་བཞི་པ་
ཆེ་ཆེ་གའི་ལུ་པ་མི་ཐུ་མི་ཡི་ཐུ་འི་བྱ་བརྒྱད་པ་ཏན་ཙོ་ཡན་གྱི་བྱ་ཐོ་མ་ཐུ་ཏུན་ཏུ་
ལེན་ཏའི་ཆིང་།

ཨ་ཏུ་ཏན་ཆེན་གྱི་དཔོན་བརྒྱད། ཐུ་ཏན་ཙོ་ཡན་གྱི་བྱ་ཐོ་མ་ཐུ་ཏུན་ཏུ་
ལེན་ཏའི་ཆིང་དང་། ཏུ་པོར་ཐུ་ག་ཐོར་ཐོགས་ལས་བརྒྱད་པ།

ཏུར་ཐོ་ཏུ་ཏེ་ཏེ་གྱི་དཔོན་བརྒྱད། ཐུ་ཏན་ཙོ་ཡན་གྱི་བྱ་ལུན་ཏའི་ཨོང་
ཏན་གྱི་བྱ་བརྒྱད།

ཨོ་ཏུ་ཨོང་གན་གྱི་དཔོན་བརྒྱད། འདི་ཡང་ཆིང་གེ་རེ་རྒྱལ་པོའི་གཅུང་པོ་
ཏེ་ཐོ་ཐོ་ཏེ་མར་གྱི་བྱ་བརྒྱད།

ཐོ་གར་ཆག་གི་དཔོན་བརྒྱད། ཆིང་གེ་རེ་རྒྱལ་པོའི་གཅུང་ཏར་ཐོ་ཏར་ཆེ་
ཐའི་བྱ་བརྒྱད།

ཨ་པ་ཀ་ཆེ་བ་བཞི་འི་དཔོན་བརྒྱད། ཆིང་གེ་རེ་རྒྱལ་པོའི་གཅུང་པོ་ཐུ་ཏེ་

བེལ་གཉེན་གྱི་བརྒྱུད།

ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་གཙུང་པོ་ཨོའི་ཐོ་ཨོ་ཆི་གོ་ས་རྟོར་ལུང་གི་དཔོན་པོ་བྱས་
ལྷན་རིགས་བརྒྱུད་མེད།

ཡུ་ལེ་ལུང་གི་དཔོན་བརྒྱུད། ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་གཙུང་པོ་རྟ་པོ་ཐོ་རྟ་
སར་གྱི་བྱུ་བརྒྱུད་བྱག་པ་ཡས་ཉལ་ཏའི་རྣ་ཡོན་གྱི་བྱ་གཉིས་པ་ཨོ་རྟ་གཉེན་ལུང་
གྱི་བྱུ་བརྒྱུད།

ལུ་མི་ཉན་གྱི་བྱུ་བརྒྱུད། ཨོ་རྟ་ཆོ་པ་བཞིའི་ནང་ཆན། ཆིང་གེར་རྒྱལ་
པོའི་གཙུང་པོ་རྟ་པོ་ཐོ་རྟ་སར་གྱི་བྱུ་བརྒྱུད་ཨོ་རྟ་གཉེན་ལུང་གྱི་བྱུ་ལས་རིམ་པར་
བརྒྱུད་དེ་རྟ་མེ་ཆིང་སར་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་། དེའི་བྱུ་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་མར་ཆ་ཞེས་
པ་ལ་བྱ་རྟ་ནའི་རྣ་ཡོན་རྟོར་གོ་རྟོར་དང་། རྟ་མོག་ཞེས་པ་གཉིས་ལས། ཆེ་བ་རྟ་
ནའི་རྣ་ཡོན་ལ་བརྟན་མོ་ཨོ་རྟ་ཏའི་རྟ་བྱུན་ལྷན་པར་བྱ་ལྟ་བུར་བའི་གསུམ་པ་ནི་
ལུ་མི་ཀེ་ཀེ་ན་རྟ་ཡིན། དེའི་བྱུ་བརྒྱུད་བྱུང་བྱ་གསལ།

ཡུ་ལག་གཉིད་ཐོན་བརྒྱུད། ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་གཙུང་པོ་རྟ་པོ་ཐོ་རྟ་སར་
གྱི་བྱུ་བརྒྱུད་རྟ་ལའི་ཨོ་པ་མིའི་བྱུ་བརྒྱུད།

རྟ་མོག་ལས་བརྒྱུད་པ་ནི་མཆོ་ཐོན་ཐོན་གྱི་ཐའི་རི་མོ་གསུམ་བརྒྱུད་བཅས་
ཡིན། གོང་བྱ་སྐོས་པའི་རྟ་པོ་རྟ་མོར་གྱི་བྱུ་རྟ་དའི་མོགས་བཞིའི་བརྒྱུད་པ་ནི་
རྟ་གར་གྱི་ཨོ་གེ་ལུང་པལ་ཆེར་དང་། ལྷ་ག་ཐོན་དང་། རྟོའི་དང་། རྟ་རེ་
བྱུང་གི་རྒྱལ་པོ་དང་དཔོན་པོ་རྣམས་ཡིན།

ཨོ་རྟ་ལྷ་ལམ་རྒྱ་མེར་གྱི་དཔོན་བརྒྱུད། ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་བྱུ་ཆ་ག་ཏའི་
བྱུ་བརྒྱུད་ཡིན།

ཐོན་མོག་གི་དཔོན་བརྒྱུད། ཆིང་གེར་རྒྱལ་པོའི་བྱུ་རྟ་ཆིང་རྒྱལ་པོའི་

རིགས་སྤྱ་རིགས་སྤྱ་སྤྱེས་པའི་ཐེན་ཁེ་ནས་རིམ་པར་སྤལ་ཏེ་དང་། སྤྱ་ག་མོར་
དང་། རང་གིར་དང་། ཏ་ས་གོ་སོགས་སོ།

ཆིང་གིར་རྒྱལ་པོ་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་བྱ་ (1189) ལོར་རྒྱལ་སར་
འཁོད་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་པོ་ཐོ་གེན་ཐེའི་མུར་གྱིས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤེལ་
(1368) ལོ་བར་རྒྱལ་རབས་བཅུ་དྲུག་བྱུང་བ་ལ་ལོ་གྲངས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཅུ་
སོང་། རྒྱལ་པོ་ཐོ་གེན་ཐེ་མུར་གྱིས་སོག་པོ་ཅན་ལ་དབང་བཞུགས་པའི་ལོ་གསུམ་
དང་། དེའི་བྱ་བའི་ལོ་གསུམ་རྒྱལ་པོ་ནས་བཟུང་རབ་བྱུང་ (རབ་བྱུང་མི་གསལ་—
བཟུ་སྤྱི་གསལ་) བཅུ་ལྔ་ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་དཔོན་པོར་བའི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ལྔ་ལ་ལོ་གྲངས་
ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་དང་བདུན་སོང་ཡོད།

དཔེ་མིང་།	སྐབ་པོའི་དེབ་ཐེར།	སྐབ་པོའི་དེབ་ཐེར།	རྒྱ་ཡིག་གི་ལོ་རྒྱུས།
མིའི་མིང་།	ཀྱིན་ལོའི་གྲངས།	ཀྱིན་ལོའི་གྲངས།	ཀྱིན་ལོའི་གྲངས།
ཆིང་ཐེར་ཉན།	མིང་གྲང་ནས་ལོ་ ༣༥	མིང་གྲང་ནས་ལོ་ ༣༣	མིང་གྲང་ནས་ལོ་ ༣༣
ཨོ་ཆོ་ཉན།	ལོ་ ༣	ལོ་ ༤	ལོ་ ༡༣
ལྷ་ལྷག		ལྷ་བ་ ༤	ལྷ་བ་ ༤
ལྷ་བ་ཉན།	ལོ་ ༤	ལོ་ ༡	ལོ་ ༡༤
སེ་ཆེན་ཉན།	ལོ་ ༣༥	ལོ་ ༤	ལོ་ ༣༥
ཨོ་ལ་ཅེ་ལྷ།	ལོ་ ༡༤	ལོ་ ༡༣	ལོ་ ༡༣
ཉེ་ཉན་ལྷ་ལྷག་	ལོ་ ༥	ལོ་ ༤	ལོ་ ༤
ཨོ་ལྷ་ལྷག་ལྷ་བ་ཉན་ལྷ།	ལོ་ ༤	ལོ་ ༡	ལོ་ ༡
ལོ་ལྷ་ཉན།	ལོ་ ༣	ལོ་ ༣	ལོ་ ༣
ལོ་ལྷ་ཉན་ལྷ་ལྷ།	ལོ་ ༤	ལོ་ ༥	ལོ་ ༥
ལོ་ལྷ་ཉན་ལྷ་ལྷ།	ལོ་ ༥	ལོ་ ༥	ལྷ་བ་ ༣
ལོ་ལྷ་ལྷ།	ལྷ་བ་ ༡	ལྷ་བ་ ༡	ལྷ་བ་ ༤
ལྷ་ལྷ་ལྷ།	ལོ་ ༤	ལོ་ ༥	ལོ་ ༣
ལོ་ལྷ་ཉན་ལྷ་ལྷ།	ལྷ་བ་ ༡	ལྷ་བ་ ༡	ལྷ་བ་ ༡
ལོ་ལྷ་ལྷ།	ལོ་ ༣༡	༠	༠
ལོ་ལྷ་ཉན་ལྷ་ལྷ།	ལོ་ ༣༤	ལྷ་བ་ལྷ་ལྷ་ལོ་ ༣༤	ལོ་ ༣༤

དྲ་མིང་རྒྱལ་རབས་གནད་བཟུམ།

དྲ་མིང་རྒྱལ་པོའི་རབས་གསུམ་པ་མན་ཆད་ཀྱང་སོག་པོའི་རྒྱལ་བརྒྱད་
 ཡིན་ཏེ། སོག་པོ་གོང་མའི་མཆུག་མ་ཚོ་གཞན་ཐའི་ཕྱད་དེ་ཉིད་སྲིད་དབང་མོར་
 ཏེ་པེ་ཅིང་སོ་བྱང་ནས་ཕྱོས་ཏེ་བྱང་ཚུགས་སུ་སོང་། དེའི་རྒྱལ་པོ་དེས་ཉོང་གེ་
 རིད་ཀྱི་ས་ནས་བྱང་ས་པའི་ཚོག་ཐ་རྟོ་ཐའི་ཐའི་སྲས་མོ་གེ་རེལ་བྱ་ཞེས་བྱ་བའི་
 བཅུན་མོ་དེ་མངལ་ན་སྲིད་ཆགས་ནས་ཟླ་བ་གསུམ་ལོན་པ་ཞིག་ཕྱོས་མ་བྱུང་
 པར་རྩ་མ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ནང་གད་ནས་གནས་པ་དེ་རྒྱ་གཞི་མཐོང་ནས་རང་གི་
 བཅུན་མོར་བྱས། རྒྱ་གེ་དེ་ཉིད་རང་ལོ་ཉེར་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྤེལ་
 (1368)ལོར་རྒྱལ་སར་བཞུད་དེ་ལོ་སུམ་ཅུ་སོ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་
 ཞིང་། མིང་ལ་ཐའི་ཚུའུ་ཀྱུ་ཡོན་གྱང་ངམ། ཏུང་ལྷ་རྒྱལ་པོ་ཟེར། འདིས་
 སྲིད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཚུ་བྱི་(1372)ལོར་ཀམ་པ་
 རྒྱལ་པོའི་རྩི་རྩེ་མཆོམས་འདྲིའི་མི་སྣ་བཏང་ནས་ཏའི་སི་ཏུ་དང་ཆིང་གཱི་ཀྱང་
 གི་གོ་གནས་སུ་ལ། དེ་དང་དུས་མཚུངས་པག་གྱུ་འཇམ་དབྱངས་གྱི་ཤུ་རྒྱལ་
 མཆོན་ལ་ཏའི་སི་ཏུ་ཆིང་གཱི་ཀྱང་བཏུ་ཏིང་གོ་བྱའི་གོ་གནས་དང་ཐོད་ཆོལ་ཁ་
 གསུམ་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་འཇའ་ས་དང་གཡང་ཁྱིའི་ཐམ་ཀ་སུ་ལ། གོང་དུ་
 བཤད་པའི་ཉོར་རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོ་དེའི་བསམ་པར། ལུས་ལ་འཁོར་བའི་བྱ་
 འདི་ཟླ་བ་དགྲུ་རོ་བཅུ་ཆར་དུས་སྤྱིས་ན་དག་པོའི་བྱ་ཡིན་བསམ་ནས་བདག་
 རྫོད་མི་བྱེད་པས་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་རྩོགས་ནས་སྤྱིས་ན་རང་གི་བྱ་ཡིན་བསམས་
 བས་བདག་བྱུང་བྱེད་སྲིད་སྤྱིས་ནས་ལྷ་དང་མེས་པོ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཟླ་

བ་བཅུ་གསུམ་རྒྱལ་པ་རྒྱ་པའི་སྐྱོན་ལམ་བཅུ་བ་ལྟར་ཟླ་བ་བཅུ་གསུམ་
 རྒྱལ་པ་མཆོམས་སུ་བྱ་གཅིག་སྟེན་པ་དང་། སྐབས་དེར་རྒྱལ་པ་དེའི་བཅུན་མོ་
 གཞན་ཞིག་ལ་འདྲ་གཅིག་བཅས་སོ། དེ་ནས་དུས་གཅིག་རྒྱལ་པ་དེ་དེའི་མི་ལམ་
 ཏུ་འབྲུག་གཉིས་འབབ་མོ་ཁྱེད་པ་ལ་གཡོན་སྟོན་གསུམ་འབྲུག་དེ་རྒྱལ་པ་མཆོང་
 བས་མཆོན་མཁན་ལ་དྲིས་པས། དེས་ཁྱེས་པ། འབྲུག་གཉིས་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་བྱ་
 གཉིས་མིན། གཡམས་ཀྱི་འབྲུག་ནི་རྒྱའི་བཅུན་མོའི་བྱ་མིན། གཡོན་ཀྱི་འབྲུག་ནི་
 མོག་པོའི་བཅུན་མོའི་བྱ་མིན། དེ་གཉིས་པོ་གང་ཡིན་ཀྱང་རྒྱལ་པ་འཛོན་པའི་
 བསོད་ནམས་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ་རྒྱལ་པ་དེས་བསམ་པར་བྱ་འདི་གཉིས་གང་
 ཡིན་ཀྱང་ཁོ་པོའི་བྱ་མིན་པ་འདྲ་བ་ལ་བྱ་ཆེ་བ་ནི་ལྟར་དཔུང་བོས་རྒྱང་མར་བུས་
 པའི་བྱ་མིན་པས་དེ་རྒྱལ་པོར་བསྐོ་བ་ག་ལ་རིགས་སྟམ་དུ་བསམ་ནས་བྱ་ཆེ་བ་དེ་
 མཁར་ཆེན་པོ་གཞན་ཞིག་བཟོས་ནས་དེར་ཁྱོད་དུ་བཅུག་གོ། ཐའི་ཚུལ་རྒྱལ་པ་
 རང་ལོར་ཟླ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྟག་ (1398) ལོར་འདས། དེ་རྗེས་
 དེའི་བྱ་རྒྱུད་བཅུན་ལུན། ལྷགས་ཁྱི་ལོ་པ། རང་ལོ་ཉེར་དལྱར་སྟེབས་པ་རབ་
 ལྷང་བདུན་པའི་ས་སྟག་ (1398) ལོ་ (ལོ་རྒྱུས་རྟེན་མིག་དུ་ས་ཡོས་1399ལོ་
 ཞེས་གསལ་) འདིས་སྲིད་བཟུང་ནས་ཟླ་བ་བཞི་ལོན་དུས་ (ལོ་རྒྱུས་དཔེ་ཆ་
 གཞན་དག་དང་རྟེན་མིག་དུ་ལོ་བཞི་ལོར་དུས་ཞེས་གསལ་) ལྟར་ཀྱི་རྒྱལ་པ་མོ་
 ཀེན་ཐེའི་ལྷར་ཀྱི་བཅུན་མོ་ལས་སྟེན་པའི་བྱ་དེས་སོག་པོའི་དམག་རྩྭ་ཆོ་དུག་
 དང་། ལྷར་ཆོད་ཀྱི་དམག་ཁྱི་ཆོ་གསུམ། ལྷང་སྟོན་གསུམ་ཀྱི་རྒྱ་ནག་གི་དམག་
 དཔུང་བཅས་ཁྱིད་དེ་རྒྱལ་པོ་དེར་དམག་དྲངས་ཏེ་ཅེན་ལུན་ས་མཐར་བསྐྱད་
 ཅིང་དེའི་སྲིད་དབང་སྟོན་ནས་རང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
 ཡོས་ (1399) ལོ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གཉིས་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། མིང་ལ་

“ཁྱིའ་ཚུང་གྲུའུ་རྟིས་ཡུང་ལོས་”ཟེར། འདིས་སྤྱིད་དབང་བཟུང་བའི་ལོ་དགུ་
 པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་མག་(1407)ལོར་ཀམ་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་
 མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་གདན་དྲངས། “བཞུ་ལའི་ཏ་ཚུ་ཚུ་མང་”ནི་ཁོད་སྐད་དུ་
 དེ་བཞིན་གསེགས་པ་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་ཀྱལ་”ཟེར་བའི་གོ་གནས་སུལ།
 འདིའི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་གྱི་(1408)ལོར་ཐའི་བྱེན་བརྟ་
 ཞིན་རྩ་རིན་མོགས་རྩ་རིན་བཞིའི་མདུན་དངོས་པོ་མང་པོའི་སྐྱེས་དང་བཅས་
 ཙོང་ཁ་པར་འཆམས་འདྲི་བྱས་ཐོག་མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་གདན་དྲངས་ཀྱང་
 ཙོང་ཁ་པར་རང་ཉིད་ངོ་མ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གསུངས་དེ་རང་ཉིད་
 གྱི་སློབ་མ་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ངོ་ཆབ་དུ་མངགས། ཁོད་ཡིག་གི་
 བཀའ་འཁྱར་ཟངས་དཔར་མ་ཐོག་མར་དཔར་སྐྱབ་བྱས་ཤིང་། དཔར་སྐྱབ་བྱི་
 བཀའ་འཁྱར་ཆ་ཆར་རེ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། ཀམ་པ། ས་སྐྱ་པ་བཅས་ལ་སུལ།
 ཙོང་ཁ་པར་སུལ་བའི་བཀའ་འཁྱར་དེ་མེ་ར་དཀོན་པར་ཡོད། ལོ་དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་
 སྤང་(1409)ལོར་ཕག་གྲུ་ཕྱེ་སྤྱིད་ཁྱི་རབས་ལ་པ་དབང་གཤགས་པ་ཀྱལ་མཆོན་
 ལ་“ཏུན་ཏུ་མང་”གི་གོ་གནས་དང་། གསེར་ཐམ་སུལ། རྗེས་སུ་སྤྱར་ཡང་
 འཆམས་འདྲིའི་མི་སྡེའི་གདོང་གསེར་ཡིག་དང་། ཤེལ་དམ་སུལ་ཏེ་ཁོད་གྱི་
 དབང་ཆ་ཡོངས་རྗེགས་ཤེས་སུ་རྒྱག་པའི་འཆའ་ས་སུལ། འདིའི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་པ་
 རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་ཡོས་(1411)ལོར་ས་སྐྱ་ཐེག་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟ་
 ཤེས་མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་གདན་དྲངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོར་“ཐེག་ཆེན་ཆོས་
 རྗེ་”ཟེར་བའི་གོ་གནས་སུལ། འདིའི་ཁྱི་ལོ་བཅུ་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
 ཤིང་ཏ་(1414)ལོར་བྱམས་ཆེན་ཆོས་རྗེ་ཤུག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ནག་དུ་ཐེངས་དང་པོ་
 ཕེབས། རྒྱ་གར་གྱི་པ་རྗེ་ཏ་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་མེས་ཀྱལ་ནང་ཁྲལ་དུ་གདན་

གྲངས། འདི་འདྲི་ཁྱིམ་གྱི་ཤུ་ཆ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་ཕྱག་(1422)
 ཨོར་ས་མུ་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་སྒོ་སྒོས་གདན་གྲངས་ཤིང་། ཉི་ཤིའི་སྐ་
 གནས་ལུལ། དགྲུང་ལོང་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གས་ཀྱི་(1420)
 ཨོར་འདས། འདིར་《ཉི་ཤེས་འབྱུང་》ལས། མིང་ཡུང་ཨོས་རྒྱལ་ཨོས་དགྲུང་
 ཨོས་གཉིས་པ་ས་ཨོས་ཨོར་མིན་དབང་བཟུང་ནས་དགྲུང་ལོང་གསུམ་པ་ཆུ་གས་
 གྱི་ཨོ་ལ་འདས་ནས། ཆུ་གས་ཐུང་ལ་མིང་ཆོན་ཉེ་རྒྱལ་ཨོས་མིན་དབང་བཟུང་
 བར་བཤད་ཀྱང་། ཨོ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་ཆ་གཞན་དག་ནང་མིང་ཡུང་ཨོས་རབ་བྱུང་
 བདུན་པའི་ཆུ་ཕྱག་(1402)ཨོ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་རྒྱལ་(1425)
 བར་ཨོ་ཉི་ཤེས་མིང་མིན་དབང་བཟུང་ནས། དེའི་རྒྱལ་མིང་ཡུང་ཞིས་རྒྱལ་
 ཨོས་ཨོ་གཅིག་མིང་མིན་དབང་བཟུང་ཞིང་དེའི་རྒྱལ་ལྷ་མིང་ཆོན་ཉེ་རྒྱལ་ཨོས་
 མིན་དབང་བཟུང་བར་བཤད་པས་བཤད་ཚུལ་ཅང་མི་འདྲ། དེའི་རྒྱལ་ལྷ་ཡུང་
 ཨོས་ཀྱི་ཡུ་མིང་ཞོན་ཅུང་ཡུའུ་ཤེན་ཅིས་ཞོན་ཉེས། ས་པག་ལོ་པ་རང་ལོ་སོ་རྒྱག་
 པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གས་ཐུང་(1421)ཨོ་ནས་ལོ་བཅའི་ཤིང་མིན་
 དབང་བཟུང་། འདིས་མིན་དབང་བཟུང་བའི་ཁྱིམ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་
 པའི་ཆུ་གྱི་(1432)ཨོར་པག་བྱ་ཤི་མིན་ཁྱི་རབས་རྒྱག་པ་དབང་ཡགས་པ་
 འབྱུང་གནས་ལ་“ཉེན་ལྷ་ཐང་”གི་གོ་གནས་དང་ཐམ་གཞུག་། འདིའི་ཁྱིམ་
 དགྲུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ཕྱག་(1434)ཨོར་བུམས་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་
 མཆན་གནས་དང་འཆའ་ས་ལུལ།? རང་ལོ་ཞེ་ལུ་པ་ཆུ་གས་ཀྱི་(1430)ཨོར་
 འདས། དེ་རྒྱལ་དེའི་ཡུ་མིང་དཀྱིང་ཅུང་ཡུའུ་ཅིས་ཤེན་ཤིང་བྱང་། རྒྱ་ན་ལོ་པ་
 རང་ལོ་ལྷ་མ་ཅུང་ཤིབས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཆུ་གས་པག་(1431)ཨོ་
 ནས་ལོ་སོ་གཉིས་ཤིང་མིན་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་སོ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་

བདུན་པའི་ཆུ་ཁྲུང་(1433)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་མིང་ཉའི་ཚུང་ཁྱུ་
 ཆེས་དབྱུས་ཅིང་ཐའི་ས་ཁྱི་ལོ་པ་རང་ལོ་བཅུ་བདུན་ལ་སློབས་པ་རབ་བྱུང་
 བདུན་པའི་ཤིང་ལྷག་(1434)ལོ་ནས་ལོ་ལྔ་རིང་སྤྲོད་བཟུང་། རབ་བྱུང་
 བདུན་པའི་ས་ན་(1438)ལོར་ཨོན་རྩེ་གྱི་ཨའི་མེན་ཐའི་རྩེ་དང་དམག་
 འབྲུགས་བྱུང་ཉེ་གསོན་བཟུང་བུས། དེའི་གཙུང་པོ་ཅི་རྒྱུད་རྒྱལ་པོས་དེའི་ཕྱལ་
 དུ་སྤྲོད་དབང་བཟུང་ནས་ལོ་ལྔ་པར་རྩོར་གྱི་ས་ཆ་ནས་རང་ཕྱལ་དུ་ལོག་ དེ་
 ནས་ལོ་རྒྱུ་ཉིས་སོང་མཚམས་གཙུང་པོ་ཅི་རྒྱུད་འདས་རྗེས་སྤར་ཡང་ཅིང་ཐའི་
 རྒྱལ་པོས་རང་ལོ་སྟུང་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་མེ་ཡོས་(1447)ལོ་ནས་ལོ་
 བཅུ་བདུན་གྱི་བར་སྤྲོད་དབང་བཟུང་བ་ལ་མིང་དཔྱིད་ཚུང་ཁྱུ་ཆེས་ཀྱིན་
 ཐེང་ན་ཚུན་ཟེར། རང་ལོ་ཞེ་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཆུ་ལྷག་(1463)
 ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་མིང་ཞོན་ཚུང་ཁྱུ་རྩ་ཕྱིར་ཁྲིང་བྲུ་ཤིང་ལྷག་ལོ་པ་
 རང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་སློབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཤིང་ལྷལ་(1464)ལོ་ནས་
 ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རིང་སྤྲོད་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་ར་གསུམ་པ་རབ་བྱུང་
 བཅུད་པའི་མེ་ན་(1486)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་མིང་ཤའོ་ཚུང་ཁྱུ་
 ཡོད་ཐང་རྒྱུང་གི་ས་རྒྱལ་ལོ་པ། རང་ལོ་སོ་དགུར་སློབས་པ་རབ་བྱུང་བཅུད་
 པའི་མེ་ལྷག་(1487)ལོ་ནས་ལོ་རྩ་བཙ་བཅུད་རིང་སྤྲོད་དབང་བཟུང་། རང་
 ལོ་ར་དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཤིང་གྱི་(1504)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་
 བྱ་མིང་ཡུ་ཚུང་ཁྱུ་རྩ་ལོ་ཤིས་གྱིང་ཉེ་མེ་ཁྱི་ལོ་པ་རང་ལོ་བཞི་བཅུར་སློབས་པ་
 རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཤིང་ཁྲུང་(1505)ལོ་ནས་ལོ་རྩ་བཅུ་དྲུག་རིང་སྤྲོད་
 དབང་བཟུང་ནས་རང་ལོ་ར་ལྔ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷགས་འབྲུག་(1520)
 ལོར་འདས། འདི་ཆང་ལ་དགའ། དེ་རྗེས་དེའི་བྱ་མིང་ཕྱི་ཚུང་ཁྱུ་རྩ་ལོ་ཚུང་

རྩ་ཆེར་ས་རྩ་ལ་པ་རང་ལ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འཁོར་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ལྷག་ས་
 གླུ་ལ་(1521)ལོ་ནས་ལོ་བཞི་བར་ཁུ་ཞེ་ལའི་རིང་སྲིད་བཟུང་། འདི་མོན་ཆོས་ལ་
 ལྷག་ས། རང་ལོ་རེ་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་སྤང་(1565)ལོར་འདས།
 དེ་རྗེས་དེའི་བྲ་མིང་ལྷུ་ཚུང་གྲུ་.....ལོར་ཆེར་རྩ་རྩ་ལོ་པ་རབ་བྱུང་དགུ་
 པའི་མེ་ལྷག་(1566)ལོ་ནས་ལོ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་ར་
 གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་རྩ་གླེལ་(1572)ལོར་འདས། དེའི་རྗེས་ལྷ་དེའི་
 བྲ་མིང་ཅེན་ཚུང་གྲུ་ཡིས་ཅུན་དབན་ལྷིས་ལྷག་ས་ཕག་ལོ་པ་རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་
 ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་རྩ་བྱ་(1573)ལོ་ནས་ལོ་བཞི་བར་ཁུ་ཞེ་བརྒྱད་
 རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། (འདི་གཟུགས་མི་མཛེས་)རང་ལོ་བདུན་ཅུ་པ་རབ་
 བྱུང་བར་པའི་ལྷག་ས་གླེལ་(1620)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་བྲ་མིང་ཀོང་
 ཚུང་གྲུ་ཁྲང་ལོ་ཙམ་ཆེན་ཁྲང་ལྷག་ས་གླེལ་ལོ་པ་རང་ལོ་ཞེ་གཅིག་ལ་སླེབས་པ་
 རབ་བྱུང་བར་པའི་ལྷག་ས་བྱ་(1621)ལོ་ནས་ལོ་གཅིག་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་
 བས་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་མིང་ཤོས་ཚུང་གྲུ་ཡོ་ལྷ་འཛའི་ཆེན་ཆེས།
 ཤིང་འབྲུག་ལོ་པ་རང་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་རྩ་གླི་(1622)ལོ་ནས་
 ལོ་ཙམ་བདུན་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོ་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་ས་
 འབྲུག་(1628)ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་ཆ་པོ་མིང་སི་ཚུང་གྲུ་ཡོ་ཙམ་
 ཁྲང་གྲང་ས་ཕག་ལོ་པ། རང་ལོ་སོ་གཅིག་ལ་སླེབས་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་གཅིག་
 པའི་ས་གླུ་ལ་(1629)ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་སྲིད་དབང་བཟུང་། རང་ལོ་ཞེ་
 རྩ་པ་རབ་བྱུང་བར་པའི་གཅིག་པའི་ཤིང་གླེལ་(1644)ལོར་ལི་ཙེ་ཁྲིང་གི་ལག་ཏུ་
 སྲིད་དབང་ཤོར། ཤོང་གསལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་བརྒྱ་ལྷག་ལ་སྲིད་ལོ་
 ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་རྩ་ལོ་དང་།

ཕག་མོ་གྲུ་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཁྲི་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་སླ་མ་རེའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
 རྒྱན་ལས་བྱུང་འདུག་པ་བཞིན། འདི་ཡང་འགྲོ་མགོན་རིན་པོ་ཆེས་ས་སོ་སྟག་
 གི་ལོ་ལ་ཕག་མོ་གྲུའི་གདན་ས་བཏབ་ནས་གཞན་དོན་འཕྲིན་ལས་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱུང་བར་བརྟུངས་པའི་ལུང་ལྡང་། དེ་ལ་འདིའི་གདུང་རབས་ཡིན་པར་དེབ་
 རྒྱན་པ་འཆད་ཀྱང་བཀའ་བརྒྱན་གསེར་མེང་བ་དག་སྒངས་ལྟ་གཟིགས་ཀྱི་
 རིགས་སུ་བཞེད་པ་ལྟར། ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱང་ལྟེ་བཅན་གྱི་ནང་སློན་སྒྲུང་ས་ཁམས་
 པ་ཤོ་ཆ་ཞེས་པ་དང་སློབ་དཔོན་པ་སྒྲུའི་དངོས་སློབ་ཨ་མི་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་བཤོལ་
 ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱི་བརྒྱད་དུ་བྱུང་ལྟར་ལྟེ་དེ་ཡང་ཁམས་ཀྱི་གནས་དུག་གི་ས་ཆར་
 འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་ཉིད་ཀྱི་སླེ་མཆེད་དུ་གཏོགས་པ། ཡོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་
 རྒྱབས་ཞེས་པ་ལ་རྗེ་རྒྱན་པ་ལྷགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་། དཔོན་མགོན་པོ་
 རྒྱལ། ཡོན་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྒྱབས་དང་སྤྲས་གསུམ་བྱུང་། རྗེ་རྒྱན་པ་ལྷགས་
 པ་འབྱུང་གནས་དགུང་ལོ་བཙུ་ལོན་དུས་དབུས་སུ་ཕྱོན་པ་གདན་ས་མཆིལ་དུ་
 སླེ་མར་འཁོད་འདུག་པ་ལ་འབྲི་གྲང་ཆོས་རྗེའི་དུང་དུ་གཞུང་གདམས་དག་
 ཡོངས་རྫོགས་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བཞི་པར་གདན་སར་འཁོད། རྒྱབས་དེར་
 འབྲི་གྲང་ཆོས་རྗེ་དགུང་ལོ་དུག་ཕུ་རེ་དུག་དང་། ཆོས་རྗེ་ས་རྒྱ་བ་(ས་རྒྱ་པ་ཆ་
 ཆེན་)དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་བཞེས་ཤིང་། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་གྱིས་ཁོད་དུ་སོ་
 བཅུ་བཅུགས་པའི་ལུ་པ་ཡིན། དེ་ཡང་འགྲོ་མགོན་ཕག་མོ་གྲུ་པ་རབ་བྱུང་
 གསུམ་པའི་ལྷགས་སྟག་(1170)ལོ་ལ་འདས་པ་ནས་སོ་བདུན་གྱི་རིང་གདན་
 ས་པ་མེད། དེ་རྗེས་འབྲི་གྲང་ཆོས་རྗེ་གདན་སར་འཁོད་ཀྱང་ལམ་འགྲོ་དེ་ཅམ་
 མ་བྱུང་། དེ་རྗེས་རབ་བྱུང་གསུམ་པའི་ས་ཕག་(1179)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཞི་

པའི་ས་འབྲུག་(1208)ལོ་བར་ལོ་སྟུམ་ཅུ་འི་རིང་གདན་ས་སྟོང་ས་ནས་ཤིན་ཏུ་
 ཉག་ཕྱ་བར་སྟུར་པ་ལ་སྟུན་སྡེ་འདིས་གདན་ས་བྱས་པ་ནས་བཟུང་ཆོས་མྱིན་
 གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་མངའ་ཐང་རྩུས་སྟུང་། ལོ་ཉི་ཤུ་ཙུག་རིང་པག་མོ་
 བྱ་ཉིད་ཏུ་བཞུགས་ནས་རང་ལོ་རེ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལྷག་
 (1235)ལོ་ལ་འབྲི་གྲང་གི་གདན་ས་བྱས། དེ་ནས་བཟུང་འབྲི་གྲང་དང་པག་
 མོ་བྱ་གཉིས་ལ་གདན་ས་ཡས་མས་ཐེར་བའི་མིང་ཆགས། དཔོན་མགོན་པོ་རྒྱལ་
 ལ་བྱ་ཁྲི་པོ་འཕན་ཞེས་པ་བྱུང་། ཡོན་ཆེན་སངས་རྒྱལ་སྟུངས་ལ་བྱ་རྒྱལ་བ་ཐོག་
 རྟགས་པ་བྲགས་པ་བཙོན་འབྲས་དང་། བཅུ་གཉིས་རྟིང་མ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩེ་
 གཉིས་བྱུང་བ་རིམ་བཞིན་པག་མུའི་གདན་སར་འཁོད། རྒྱལ་བ་ཐོག་རྟགས་པ་
 བྲགས་པ་བཙོན་འབྲས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བཞི་པའི་ཤིང་ལྷག་(1235)ལོ་ནས་ལོ་
 གྲུལ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་རིང་གདན་སར་བཞུགས་པའི་རིང་ལ་རྒྱ་གར་ཉི་ར་ཏུར་ཉི་
 རྒྱལ་པོ་དང་། སི་རྒྱ་ཁྲིང་གི་རྒྱལ་པོ། མངའ་རིས་ཡ་ཆེའི་རྒྱལ་པོ། རྟོད་རྟོར་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བཙོས་པའི་རྟེན་གསུམ་དང་མཆོད་རྗེས།
 མོག་པོ་ཐད་འབྲེལ་ཏུ་བྲགས་པའི་ནོར་བུ། གཞན་ཡང་ནོར་རྩ་བསམ་གྱིས་མི་
 རྒྱབ་པའི་འབྲལ་བ་བྱུང་རྟེ་བོད་ཀྱི་རྟེ་དགོན་ཞིག་ལ་གདན་ས་མཐེལ་ནོར་རྗེས་
 ཆེ་ཐེར་བའི་གཏམ་བྱུང་བ་ཡང་འདི་སྐབས་ནས་ཡིན། རྒྱལ་བ་ཐོག་ས་རྟགས་པ་
 བྲགས་པ་བཙོན་འབྲས་དགྲང་ལོ་རེ་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་མེ་ལོས་(1267)
 ལོར་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་བཅུ་གཉིས་རྟིང་མ་རིན་ཆེན་རྩི་རྩེ་པོར་
 གསལ་གྱི་ལོར་པག་མུའི་གདན་སར་འཁོད་ཅིང་། ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་གདན་
 སར་འཁོད་པའི་རིང་ལ་ཉི་གནས་ལ་བྱི་དཔོན་གྱི་འཇའ་ས་བྱུང་། རྒྱལ་བ་ཐོག་
 རྟགས་པའི་མྱི་རྟེན་ཏུ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་རྟེན་སྟོ་མང་ཅན་བཞེངས་

པས་“སྐྱུན་སྒྲོམ་པ་”ཟེར། དགུང་ལོ་རྒྱུ་མ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་
 འབྲུག་(1280)ལོར་འདས། ཁོ་ལོ་འཕན་ལ་བྱ་སྒྲུབ་སྐྱུན་སྒྲོམ་གསལ་པ་ཡི་མེས་
 དང་། གཉིས་མཚོད་པ་གསལ་པ་རིན་ཆེན། དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་དང་
 གསུམ་བྱུང་(འདི་ནས་དབྱུང་སྐྱེས་ལྡན་གཟིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་སྤེལ་བའི་
 རྩོལ་བྱུང་།) བཅུ་གཉིས་རྒྱུ་མ་རིན་ཆེན་རྩོམ་འདས་རྒྱུ་སྐྱུན་སྒྲོམ་གསལ་པ་
 ཡི་མེས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་རྒྱལ་(1281)ལོ་ནས་ལོ་བརྒྱད་རིང་
 གདན་སར་འཁོད། འདིའི་རིང་ཉི་གནས་ཀྱིས་ཁོ་དཔོན་གྱི་ལས་ཀ་བཟུང་།
 དགུང་ལོ་ཞེད་ལྷ་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་གྱི་(1288)ལོར་འདས། དེའི་རྒྱུ་སྐྱེས་
 དེའི་གཙུང་པོ་སྐྱུན་སྒྲོམ་གཉིས་མཚོད་པ་གསལ་པ་རིན་ཆེན་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་
 ཟུང་(1289)ལོ་ནས་ལོ་བཅུ་བརྒྱད་རིང་པག་གྱུའི་གདན་སར་འཁོད། འདི་
 གདན་སར་འཁོད་པའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ལྷག་(1290)ལོ་ལ་ས་རྒྱ་
 བའི་དམག་གིས་འབྲི་བྱུང་བཅའ་ཞིང་ཉི་ཤི་གསལ་པ་འོད་ཟེར་དང་རྟོར་རྒྱལ་
 བྱས་དམ་ལྷག་མགོ་མ་རྒྱུད་ནས་ལྷ་དཔོན་རྒྱལ་ལ། འདིའི་རིང་ལ་ཆོ་རྒྱལ་པོས་
 རྒྱལ་བ་ཐོག་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རྒྱུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྤེང་དུ་གསེར་ཐོག་སྤེལ་བས་སྐྱུན་སྒྲོམ་
 གསེར་ཐོག་པར་གསལ། (དཔོན་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ་ལ་བྱ་སྐྱོབ་དཔོན་རྒྱལ་མཚན་
 དཔལ་དང་། ཆོས་བཞི་རྒྱུ་མ་གསལ་པ་རྒྱལ་མཚན། ཉའི་སི་བྱུང་རྒྱལ་
 རྒྱལ་མཚན། བཅུ་གཉིས་གསལ་མ་གསལ་པ་མེས་རབ། དྲུང་བསྟོད་ནམས་
 བཟང་པོ་དང་ལྔ་བྱུང་) རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1310)ལོར་འདས།
 དེའི་རྒྱུ་སྐྱེས་ཆོས་བཞི་རྒྱུ་མ་གསལ་པ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་གོང་གི་ལོ་དེ་རང་ནས་
 ལོ་ལྔ་བཅུ་རྒྱུ་གཅིག་རིང་གདན་སར་འཁོད་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
 (1360)ལོར་འདས། དེ་རྒྱུ་སྐྱེས་དེའི་གཙུང་པོ་འོག་མ་བཅུ་གཉིས་གསལ་མ་

གྲགས་པ་ཤེས་རབ་བྱིས་ཤོད་གི་ལོ་འཛམ་ནས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་
 (1370)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་རིང་ཕག་ཟུའི་གདན་སར་འཁོད། (འདིའི་
 རྩ་ལ་སྐར་མ་ལྷུ་གཟིགས་བྱི་མི་བརྒྱད་བྱི་ཞལ་རྩོུ་རྩེ་དཔལ་འབྲི་བྱང་གི་ཤར་
 བཞིའི་དཔོན་བྱ་ཡོད་པ་ཕག་མོ་བྱུང་བས་ནས་ཁྱི་དཔོན་བྱ་བརྩམ་པ་ལ་ཁྱི་
 དཔོན་རྩོུ་དཔལ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་འདིས་ལྷོ་གདོད་ཆེ་དང་། ཆོང་འབྲས་ལྷག་
 ཁ། ལྷགས་ཆེ་བྱི་ཁྱི་དེ་མ། ཡང་འཁྲོག་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ། མོན་མཁར།
 རྒྱ་ཐང་གཞིས་ཀ་མོགས་ཆ་ཤྭད་གདོད་པའི་གཞིས་ཁ་བརྒྱ་གསུམ་ཆིགས་) དེ་
 རྩེས་དེའི་གཙུང་པོ་འག་མ་བརྒྱ་གཉིས་གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་བྱིས་ཤོད་གི་
 ལོ་འཛམ་ནས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ལྷགས་ཁྱི་(1370)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་གཅིག་
 རིང་ཕག་ཟུའི་གདན་སར་འཁོད། དེའི་རྩེས་སུ་བྱུང་བསོད་ནམས་བཟང་པོའི་
 རྩ་གཉིས་པ་ཚལ་དཔོན་རིག་རྩོར་བྱི་བྱ་འཁྲིང་བ་སྐྱུན་སྡེ་གྲགས་པ་བྱུང་ཆུབ་
 བྱིས་ཤོད་གི་ལོ་འཛམ་ནས་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་རྩེ་གྲུང་(1373)བར་ལོ་བཞིའི་
 རིང་ཕག་ཟུའི་གདན་ས་དང་དེའི་སྤྱི་ལོ་ནས་བཟུང་ལྷོ་གདོད་གི་སྤྱིད་དབང་
 བཟུང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཕག་ཟུའི་གདན་སའང་མཉམ་འཛིན་བྱས་ཏེ་རབ་
 བྱུང་རྩ་ལ་པའི་ལྷགས་བྱ་(1381)བར་ལོ་བརྒྱད་སྟངས་རྩེས་དེ་ནས་ལྷོ་གདོད་གི་
 སྤྱིད་དབང་བཟུང་མཆམས་བཞག་ཏེ་རབ་བྱུང་རྩ་ལ་པའི་མེ་ལྷག་(1386)ལོ་
 བར་ལོ་རྩེ་རིང་ཕག་ཟུའི་གདན་ས་བཟུང་ནས་འདས། དེའི་རྩེས་དེ་དང་མ་
 མེ་གཅིག་པའི་གཙུང་ཆུང་བ་སྐྱུན་སྡེ་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ཤོད་གི་ལོ་འཛམ་
 ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱ་ལ་པའི་ཤིང་བྱ་(1405)ལོ་བར་ལོ་ཉི་ཤུ་རིང་ཕག་ཟུའི་
 གདན་ས་བྱས་ཏེ། སྐྱུན་སྡེ་དཔལ་ལྷན་བཟང་པོ་ལ་གདན་ས་གཏད་ནས་ཀུན་
 སྤངས་བྱས་པས་“སྐྱུན་སྡེ་ཀུན་སྤངས་པ་”ཟེར། དེའི་རྩེས་སུ་བརྒྱ་གཉིས་

གསར་མ་གྲགས་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙུང་པོ་ཏུང་བསྟན་ནམས་བཟང་པོའི་བུ་ཆུང་
 བ་བདག་པོ་ཤག་རིན་གྱི་བུ་བཞི་པ། སྐྱུན་སྡད་པལ་ལྡན་བཟང་པོས་ཁོང་གི་ལོ་
 འཕྲོས་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་པག་(1407)ལོ་བར་ལོ་ངོ་གསུམ་རིང་
 སལ་གྱུའི་གདན་ས་བཟུང་ནས་འདས། དེ་རྗེས་དེའི་གཅེན་པོ་སྐྱུན་སྡད་བསྟན་
 ནམས་བཟང་པོས་ཁོང་གི་ལོ་རྗེས་མ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་མེ་ལྷལ་(
 1416)ལོ་བར་ལོ་བཅུའི་རིང་སལ་གྱུའི་གདན་སར་འཁོད་ནས་དེ་ལོར་འདས།
 དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་སྐྱུན་སྡད་ཉེར་གཉིས་པ་བསྟན་ནམས་རྒྱལ་མཆན་གྱིས་ཁོང་
 གི་ལོ་དེའི་རྗེས་མ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ལྷག་(1434)ལོ་བར་ལོ་
 བཅུད་རིང་སལ་གྱུའི་གདན་སར་འཁོད་ནས་དེ་ལོར་འདས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་
 བཅུད་པའི་ཆུ་བྱ་(1453)ལོ་བར་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་སལ་གྱུའི་གདན་ས་མེད་པའི་
 བར་ཉོངས་ཡིན།

དེ་རྗེས་བདག་པོ་ཤག་རིན་པའི་བུ་ཆུང་ཤོས་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆན་
 གྱི་བུ་ཆེ་བ་དབང་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་བུ་སྐྱུན་སྡད་པག་གི་དབང་པོས་ཁོང་
 གི་ལོ་རྗེས་མ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ས་ལྷག་(1458)བར་ལོ་ངོ་ལྔའི་རིང་
 སལ་གྱུའི་གདན་སར་འཁོད། ལོ་དེར་དབང་ཀླན་དགའ་ལེགས་པས་སལ་གྱུའི་
 གདན་ས་འཕྲོགས། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ཆུ་ལྷལ་(1473)ལོ་བར་ལོ་
 ངོ་བཅུ་དྲུག་རིང་བཀའ་ཁ་དང་འོན་རྒྱལ་བཟང་གཉིས་སུ་བཞུད་དཀོས་པ་བྱུང་
 ཞིང་། དེ་ནས་སྐར་ཡང་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་ལྷག་ས་བྱི་(1480)ལོ་བར་ལོ་
 བཅུད་རིང་སལ་གྱུའི་གདན་སར་འཁོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བཅུད་
 པའི་ལྷག་ས་པག་(1491)ལོ་བར་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་སྡེ་གདོང་གི་ཁྱིད་དབང་
 དང་སལ་གྱུའི་གདན་ས་གཅིག་ཚུགས་བྱས་ཏེ་ལོ་དེར་འདས། དེའི་ཕྱི་ལོར་ཕྱི་

པ་མར་པ་དང་ནང་སོ་གུན་བཀྲས་པས་བསྐངས་པའི་དབྱས་གཙང་ཟེང་འབྲུག་གི་ཕྱིན་པས་ལོ་གཅིག་རིང་པག་ཟུང་གདན་ས་པ་མེད་ཅིང་། ཟུན་མ་རག་གི་དབང་པོའི་ཁྱས་རག་དབང་བཀྲིས་གཤམ་པ་སྐྱུན་ཏུ་ཅང་ཕྱ་བས་སྐྱུན་མ་སོན་བར་དུ་ལྷ་དམར་བཞི་པ་ཆོས་གཤམ་ཡེ་ཤེས་པག་ཟུང་གདན་སའི་ཆབ་ལྷེད་རྒྱ་དང་ཕྱི་གདོང་གི་ཁྱིད་འཛིན་དཔོན་ཆབ་ཤིན་སྐངས་མཆོ་སྐྱེས་རྩི་རྩིས་ལྷེད་རྒྱ་བྱས་ཏེ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་མང་(1493)ལོ་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ན་(1498)ལོ་བར་ལོ་དྲུག་རིང་གནས་པ་དང་། དེའི་རིང་ལ་ཡང་དུས་ཟིང་མང་སོ་བྱུང་བའི་སྐོར་པག་ཟུང་གི་ཁྱིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བྱུང་གསལ། ལྷ་དམར་བཞི་པ་ཆོས་གཤམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་སྐྱེས་མཐུན་ནས་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་ཟླལ་(1524)ལོ་བར་ལོ་རྩ་ཉི་ལྔ་ཙ་དྲུག་རིང་པག་ཟུང་གདན་སའི་ཆབ་མཆོད་། དེ་ནས་ཕྱི་གདོང་རག་དབང་བཀྲ་ཤིས་གཤམ་པའི་བྱ་རྒྱུད་པ་སྐྱུན་མ་གཤམ་འབྲུང་བས་གོང་གི་ལོ་འཕྲོས་ནས་པག་ཟུང་གདན་ས་བྱས་ཤིང་། ལོ་ག་ཆོད་བྱས་དང་དེ་ནས་པག་ཟུང་གདན་ས་སྐྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ད་པན་མ་མཐོང་།

པག་ཟུང་གི་ཁྱིད་འཛིན་གྱི་ལོ་རྒྱུས།

ཁྱིད་རབས་དང་པོ། ཉའི་སི་དུ་བྱང་རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོན།

རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ལྷག་(1302)ལོ་འཁུངས། དགུང་ལོ་བདུན་ལ་ཕེབས་པ་རབ་བྱུང་ལྔ་པའི་ས་ཟླལ་(1308)ལོ་ལ་ཆོས་བཞི་རྩིང་མ་གཤམ་པ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་དགེ་བསྟེན་གྱི་སྒྲུབ་པ་ལྟས། མཆོན་བྱང་རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོན་དུ་བཤད་ས། དགུང་ལོ་དགུ་པ་(1310)ལོ་ལ་མཁན་ཆེན་ཚུལ་དར་བ་དང་སྒྲོབ་

དཔོན་ཕྱོད་ས་པའི་སར་རབ་བྱུང་བྱུང་། སྤུང་ལྷ་ཁང་པའི་དྲུང་དྲུག་སར་
 རྟགས་ཀྱི་དབང་བྱུང་། དཔྱད་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་ཤིང་ཡོས་ (1315) ལོར་ས་ལྷུང་
 སེབས་ཏེ་བདག་ཆེན་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་མདུན་གཡོག་གས་སུ་བཞུགས།
 དཔྱད་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་ལྷ་པའི་ལྷགས་བྱུང་ (1321) ལོར་ཡོན་ཤོང་མ་དཔྱིང་
 རྩུང་དྲུག་རྩི་པ་ལས་སྟག་མགོ་ནོར་དྲུག་སུམ་པ་ (འདིར་《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་
 རྩི་མིག》བྲངས་༡༡༣༩ བར་འདི་དཔྱད་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་ལྷགས་བྱུང་ལོར་རྒྱལ་མོ་
 རོགས་མི་ལྷུང་གིས་སྟག་མགོ་ནོར་དྲུག་སུམ་པ་གནང་ཞེ་བེད་དཔྱད་དྲུག་སྟོན་
 ཞེས་གསལ་བ་《སྟག་མོ་རྒྱལ་རབས་དང་》《རྟོན་ཆོས་འབྲུང་》རྒྱལ་མི་ཡོན་
 རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མཚན་བཅས་དང་བསྟར་སྐབས་ནོར་གསལ་གྱི་མོ་དེར་ཡོན་རྒྱལ་
 རབས་ཀྱི་ནོར་མ་མོ་གེན་པེ་ལྷུང་གིས་མིད་དབང་བཟུང་རྒྱ་བཟུང་པ་མ་ཟད་
 ཡོན་དཔྱིར་རྩུང་གི་གེན་ཅན་གྱིས་མིད་པོ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་
 ཡང་དེ་བཞིན་དྲིམས་) ཞེ་གདོང་གི་རྩུང་ཁང་གི་མཁར་ལས་དང་མདུན་གྱི་མ་
 རྒྱལ་ཐམ་པ་འཁྱུགས་པ་སོགས་བྱས། རང་ཉིད་ཆང་དང་མྱི་དྲོའི་ཁ་ཟས་སྤོང་
 བ་སོགས་ཁྲིམས་གཙང་མར་སྤྱང་། སྐབས་ཤིག་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་
 པོས་དཔྱད་གཙང་བེད་སྟོར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཡར་ལྷུངས་སུ་བྱངས། སི་ཏུ་བ་
 དང་དཔོན་ཆེན་གཉིས་ཐམ་ཆེན་གྱི་མདུན་དྲུ་ཆིངས་མདུན་ཤིང་སྐབས་ས་སྤུ་
 བས་བསྐྱེ་ཐབས་བྱས་ཏེ་སི་ཏུ་བཟུང་། དེ་ནས་སི་ཏུ་བ་དམག་ལྷུང་འབྲིད་ནས་
 ཞེ་གདོང་མོ་བར་དང་སྟག་མགོ་གཏོད་དམོས་པའི་སྤུ་ཐབས་བྱས་ནའང་།
 དཔོན་པོ་གཞོན་ཅུ་བཟང་པོ་དང་དཔོན་ཤུ་བཟང་པོ་སོགས་སྟོན་པོ་རྣམས་
 གྱིས་ཞལ་རོ་བས་སྤེ་སྤྱིད་གལ་ཆེ་བར་ནས་ཆིས་མ་སྤྱད། དེ་ནས་སི་ཏུ་ས་སྤུར་
 འབྲིད་དེ་ཁ་སྤྱིར་སྟོན་ནས་གཤེ་གཤེ་བཏང་བས་སི་ཏུ་ས་སྤུར་ལོག་ཆོག་པ་འོང་།

བར་འདུག་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་ཟེར། ས་སྐྱར་ཐེབས་པ་ན་སྐྱེ་སེར་མང་པོས་
 ས་སྐྱར་བས་བསྐྱམས་ནས་ཁ་ལ་བཏབ་པས་སི་ཏུས། ས་སྐྱེ་ཁ་ལ་བཏབ་ཆོག་པ་
 འདུག་པས་རྟེན་འབྲེལ་བཟང་ཟེར་ནས་ས་སྐྱར་སྟོད་རིང་ལུས་ཐོག་ཏུ་འོ་བརྒྱལ་
 མང་པོ་བཏར་ན་འང་བཟོད་ཐབས་བྱས་ནས་ཀུན་གྱིས་སྟོང་སྟོབས་ལ་ཏ་ལས།
 སྐབས་ཤིག་ན་དཔོན་ཆེན་དབང་བཙོན་ལ་རྟོར་རྒྱལ་པོས་དཔོན་ཆེན་གྱི་འཇའ་
 ས་བྱང་བར་གོ་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་སྟོག་ཏུ་སི་ཏུ་
 དང་མཐུན་པར་བྱས་ཏེ། མོར་བ་ལྟར་བྱས་ཏེ་སི་ཏུ་བཏར། དེ་རྗེས་དཔོན་
 ཆེན་དབང་བཙོན་གྱིས་ཁྲི་སྐར་བཅུ་གསུམ་གྱི་དམག་ཡར་ལྷུངས་སྤྱངས་ཀྱང་
 སི་ཏུ་ལ་སྐགས་མ་རྟེན་པར་སི་ཏུ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ཏེ་རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་ས་སྐྱར་
 (1349)ལོར་དབུས་ཀྱི་ས་ཆ་ཕལ་ཆེ་བ་ཁོང་གིས་སྤངས། རབ་བྱུང་བྱུག་པའི་
 ལྷགས་ཡོས་(1351)ལོར་གཡའ་བཟང་པས་སག་ཡུར་དམག་བྱངས། ཏུ་རྟོན་
 རིན་ཆེན་ཐུབ་ཀྱིས་བར་ཆེང་ས་མཛད། 《དེབ་ཐེར་སྟོན་པོ་》ལས་ཨ་འདིར་
 ཅེད་ཐང་དགོན་པ་བཏབ་ཅེས་གསལ། (ཨ་དེའི་ཕྱི་མར་ཅེད་ཐང་དགོན་པ་
 བཏབ་ཅེས་《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ཕྱེ་མིག》གྱངས་༡༩ན་ལར་གསལ།) དེ་
 ཡང་ཐུར་སྐྱེས་ཀྱི་སྐབས་བཞེངས་པའི་ཆོས་ཕྱེ་རྟེན་མའི་ཐེ་རལ་ཞིག་ཡོད་པའི་
 དབུ་ཅེའི་མདུན་ཏུ་ཁྲམས་དང་དེའི་ལུབ་ཏུ་སྐར་མར་ལ་བསྟན་པའི་རྩ་ཁང་ག་
 ཁང་ཆེན་མོ་བཞེངས་པུ་ཅམ་ལྷགས་རི་དང་བཅས་པ་བཙུགས། མཆོད་གཞིས་ས་
 ཞིང་དང་། ཟན་རྩལ། རྒྱ་རྩལ། ར་རྩལ་ནམས་བཅུགས། རབ་བྱུང་བྱུག་
 པའི་ཤིང་རྩ་(1354)ལོར། ས་སྐྱེ་དཔོན་ཆེན་དབང་བཙོན་དང་། ས་སྐྱེ་
 བདག་ཆེན་ཀུན་དགའ་སྒྲོ་གོས་ཀྱི་ཏུ་གཞིས་ཀྱིས་དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་
 བཟུང་ནས་བཙོན་ཏུ་བཅུག་པ་མོགས་ནང་འབྲུགས་བྱུང་(འདི་སྤྱི་བྱང་མར་

པའི་བྱ་གཉིས་ལ་ཟེར་) སི་རུས་གོ་སྐབས་དེ་དང་བསྟན་ནས་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་
བཟང་པོ་འགོ་བྱས་པའི་དམག་དབུང་ཁྱིད་དེ་ཞི་བྱ་གི་ཐབས་དུ་མས་རྒྱལ་བ་
བཟང་པོ་བཙོན་ནས་བཏོན། གཙང་གི་ས་སྐྱ་སོགས་སལ་ཆེ་བའི་དབང་ཆ་
སྤངས། ས་སྐྱ་བ་ནང་འཇིག་པའི་བྱེད་པ་པོ་ནི་དཔོན་ཆེན་ནས་མཁའ་བསྟན་
པ་ཡིན་པར་སི་རུ་རང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་ཆེམས་ལས་གསུངས། ཐེལ་གྱི་སྒོ་མ་གྱི་
ཞབས་ཏོག་དང་ཆོས་བཞི་རིན་པོ་ཆེའི་སྐོ་མང་དང་སྐུ་འབུམ་བཞུགས་པའི་
མཆོད་ཁར་གསར་པ་བཞེངས་པ། གསེར་གྱི་བཀའ་འཕྱར་སོགས་གསུང་རབ་
མང་དུ་བཞེངས། ལྷགས་ཅེ་གི་བྱ། འོལ་ཁ་ལྷག་ཅེ། གོང་དཀར་ལྗེ་ལྔ་རྒྱང་
(མེ་ལྗེལ་) བྱ་དཀར་(མེ་བྱ་) རིན་གྲུངས། བསམ་འབྲུག་ཅེ། པ་རྒྱལ་
ལྷན་གྲུབ་ཅེ་རྒྱལ་བ་ཅིགས་ཏེ། རྒྱང་མོ་སྐར་རྒྱང་དཔོན་བསྐོ་བཞག་དང་མོ་
གསུམ་རེ་ནས་བརྗེ་རེས། ཉིད་རང་གཞིས་སྒོར་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་བྱ་བ་ཞིབ་
ཆགས་ཆེ། དགུང་མོ་བྱ་ག་ཅུ་པ་རབ་བྱུང་བྱ་ག་པའི་ལྷགས་སྤང་(1361)ལོར་
རང་ཉིད་ཀྱི་མོ་རྒྱལ་《བཀའ་ཆེམས་》བཅུ་མས། དགུང་མོ་བྱ་ག་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་
རབ་བྱུང་བྱ་ག་པའི་ཤིང་འབྲུག་(1364)ལོར་འདས། འདིར་《རྩྭ་རྒྱུ་ཆོས་
འབྲུང་》དང་《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ལྗེ་མིག་》གཉིས་ཀར་འདི་བཞིན་བྱ་གསལ་
ཡང་《དེབ་རྩལ་》ལས། མོ་འདིར་ཁྱིད་འཕྲིན་གྱི་ཁྲར་བཞག་ནས་འཇམ་
དབྱངས་ལྷན་རྒྱལ་མཆོན་བསྐོ་བཞག་དང་། རང་ཉིད་རབ་བྱུང་བྱ་ག་པའི་རྩ་
སྤང་(1373)ལོར་འདས་པར་བཤད་པ་《ཆོས་འབྲུང་མིག་འབྲེད་འོད་རྒྱུང་》
དང་མཐུན་མིན་རྒྱུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དགོས། ཡང་འདི་ཐད་《ལྷན་རྩལ་
འབྲུང་》ལས། ལྷ་སི་འདས་རྗེས་བདག་པོ་ལྷན་རིན་པ་མོ་གཙ་མོ་ལྷན་གྱི་ལྷང་
གིས་རྩ་ལོས་ནས་བྱི་དཔོན་བྱས་ཞེས་གསལ་བ་བརྟག་ དེ་རྗེས་དེའི་གཙུང་པོ་

རྒྱུ་ཤོས་བསོད་ནམས་བཟང་པོས་བདག་ལོ་ཉེ་རྒྱ་མ་མན་ལ་མར་སྒྲངས་པ་ལས་
 འབྲུངས་པའི་བྱ་གསུམ་གྱི་(འཇམ་དབྱངས་ཤུག་རྒྱལ་མཆན། ཐེལ་དཔོན་
 རིན་རྗེར་བ། བདག་པོ་ཤུག་རིན་པོ་)ཆེ་བ། འཇམ་དབྱངས་ལྷ་མི་ཤུག་རྒྱལ་
 མཆན། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་འབྲུག་(1340)ལོ་ལ་འབྲུངས། ཆོས་བཞི་
 རྒྱུ་མ་གསུམ་པ་རྒྱལ་མཆན་ལས་དགེ་བསྐྱེན་གྱི་རྣམ་པ་ལྷན་པའི་མཆན་གསུམ་
 པ་བཟང་པོར་གསོལ། དབྱང་ལོ་དབྱ་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་གྱི་(1348)
 ལོར་མཁན་ཆེན་གཞོན་དབང་པ་དང་སྒྲོབ་དཔོན་གཞོན་རྒྱ་རྒྱལ་ཁྲིམས་པ་ལས་
 དགེ་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་པ་བཞེས་ཏེ་མཆན་ཤུག་རྒྱལ་མཆན་དུ་གསོལ། དབྱང་ལོ་བཅུ་
 གསུམ་པ་རྒྱ་འབྲུག་(1352)ལོ་ལ་ཆེད་ཐང་དགོན་པའི་གདན་སའི་ཆོག་མར་
 བསྐྱེས། བཀའ་པོད་བཞི་ལ་སྒྲུངས་ཏེ་ཆོགས་ཆོས་སུ་གསུངས་སྐབ་པ་བྱུང་།
 དུ་རྣམ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྗེར་དབྱིངས་སྐྱེས་གསང་སྐྱེས་གྱི་ཆོས་མང་པོ་གསན།
 དབྱང་ལོ་བཅུ་དབྱ་པ་ས་གྱི་(1358)ལོ་ལ་སྤྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
 མཆན་གྱིས་མཁན་པོ་དང་། མཁན་ཆེན་བསོད་དབང་པ་དང་གཞོན་དབང་
 པས་ལས་སྒྲོབ་དང་གསང་རྣམ་མཛད་ཏེ་བསྐྱེན་པར་རྒྱགས། དབྱང་ལོ་ཉེར་
 དྲུག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མིང་རྒྱལ་(1365)ལོར་ཉ་སི་བྱང་རྒྱལ་རྒྱལ་མཆན་
 འདས་རྗེས་དེའི་ཕྱི་ལོ་ཕྱེ་གདོང་གི་ཁྱིད་དབང་བཟུང་། ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 གོང་མ་ཚོ་གཞན་ཐའི་ལྷན་གྱིས་“ཉའི་སི་རྒྱ། ཆིང་གའི་གྲུང་བཀྲན་ཉིང་གོ་མི”
 ཟེར་བའི་གོ་གནས་དང་ཐོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྒྱགས་ཤེས་སུ་བཅུག་པའི་
 འཇམ་ལ་སྤུལ། གཙང་དུ་ལན་གཅིག་དམག་འབྲེན་དགོས་བྱུང་ཡང་ལྷན་དུ་
 རྒྱལ་ཁ་ཐོབ། ཁྱིད་དབང་ལོ་བཅུ་བཟུང་རྗེས་དབྱང་ལོ་སོ་བཞི་པ་རྒྱ་སྤང་
 (1373)ལོར་སྤྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆན་ཆོགས་དབྱར་གདན་

དྲངས་པའི་ཕྱི་གདོང་ཚོས་འཁོར་ཆེན་མོ་བྱས། ཡོ་དེའི་པོད་ཟླ་དལ་པའི་ཆེས་
30ཉིན་འདས།

ཐེལ་དཔོན་རིན་ཏོར་ལས་ཟིན་བཟ་ཤིས་སྤྱིད་ཚུང་མེར་སྐྱངས་པ་ལས་ཀྱི་
གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་རྒྱལ་སྐུ་གསལ་བ་རིན་ཆེན་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ས་སྐྱང་
(1349)ལོར་འཁྲུངས། དལ་ལོ་བཅུ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ཤིང་རྒྱལ་
(1365)ལོར་ཆེད་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐྱོས། དལ་ལོ་བཅུ་དལ་པ་རབ་
བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་ལྷག་(1367)ལོ་ལ་ནང་སྲི་ཐོག་ཏུ་འདས། ཏུ་འཁྲིང་པོ་
ཆོས་བཞི་གསར་མ་གསལ་བ་བྱང་རྒྱལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་སྐྱེལ་(1356)
ལོར་འཁྲུངས། དལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་ལྷགས་པག་(1371)ལོར་པག་གྱའི་
གདན་སར་བསྐྱོས་(གཉིས་མཆོད་པ་འདས་རྗེས་?) དལ་ལོ་བཅུ་དལ་པ་
ཤིང་རྒྱག་(1374)ལོ་ནས་ལོ་རྒྱུད་ཀྱི་རིང་ཕྱི་གདོང་གི་སྤྱིད་དབང་བཟུང་།
དེ་ནས་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་བྱ་(1381)ལོ་ནས་ལོ་རྒྱུག་གི་རིང་སྐར་
ཡང་པག་གྱའི་གདན་ས་བྱས་ཏེ། དལ་ལོ་མོ་གཅིག་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་
རྒྱག་(1386)ལོར་འདས། དེའི་རྗེས་སུ་དེ་དང་མ་ཕྱི་གཅིག་པའི་(རྒྱ་བྱ་
དཔོན་མོ་)སྤྱན་གཙུང་པོ་སྤྱན་རྒྱ་མཐོན་ནམས་གསལ་པ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་
ས་པག་(1359)ལོར་འཁྲུངས། དལ་ལོ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
སྐྱེལ་(1368)ལོར་ཆེད་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐྱོས། དལ་ལོ་ཉེར་གསུམ་པ་
རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་བྱ་(1381)ལོ་ནས་ལོ་ལྷ་རིང་ཕྱི་གདོང་གི་སྤྱིད་
དབང་བཟུང་། དེ་ནས་དལ་ལོ་ཉེར་བརྒྱད་པ་རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་མེ་རྒྱག་
(1386)ལོ་སྤྱན་རྒྱ་གསལ་བ་བྱང་རྒྱལ་འདས་ཆད་ཏུ་པག་གྱའི་གདན་ས་བྱས།
དལ་ལོ་ཞེ་བདུན་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་བྱ་(1405)ལོར་སྤྱན་རྒྱ་

ལྷུང་རིན་པོ་ཆེ་བཟླ་ཤིས་དཔལ་བཅེགས་ཀྱིས་དངོས་རྩལ་འཁོར་ཆེན་ཁྱེད་ནས་
 བར་འདུམ་བྱས་པས་སྡིང་འཇགས་བྱང་། དེ་ནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་
 འབྲུག་(1388)ལོར། ལྷ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སོང་མ་ལྷུང་ལྷུས་ཀྱིས་དབང་གི་
 གོ་གནས་དང་གསེར་གྱི་ཐམ་ཀ་ལུལ། དེ་ནས་བཟུང་དབང་ལགས་པ་རྒྱལ་
 མཆོན་དུ་འཁོད། འདིར་《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ལྷེ་མིག》ལས། འདི་ལ་ལྷ་
 མིང་མེད་དབང་ལྷུང་ལོས་རྒྱལ་ལོས་དབང་གི་གོ་གནས་དང་གསེར་ཐམ་ལུལ་ཞེས་
 གསལ་ཡང་རྒྱ་མིག་གི་མོ་རྒྱས་དང་མོད་མིག་གི་མོ་རྒྱས་གཞན་དག་ཆོར་བལྟར་
 སྐབས་དེ་དྲུས་ཏེ་མིང་མེད་དབང་(ལྷུང་ལོས་)རྒྱལ་ལོས་མིང་དབང་བཟུང་རྒྱ་
 བཟུང་པས་དྲུས་སྐབས་མི་འགྲིགས། དེ་དང་དྲུས་མཆོངས་འབྲི་བྱང་པ་དང་།
 ཆེ་གཤོང་པ། ཆོལ་པ་(མྱིང་)གསུམ་ལའང་དབང་གི་གོ་གནས་བྱུང་བས་
 “མོད་ཀྱི་དབང་བཞི”ཟེར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལྷུང་(1409)ལོར་ཙོང་
 ཁ་པས་“ལྷ་ས་སྒྲོན་ལམ་ཆེན་མོ་”ཞོག་མར་བཅུགས་གནང་སྐབས་རྒྱན་བདག་
 གི་གཙོ་པོ་བྱས་ཤིང་“དགའ་རྩན་དཔོན་པ་”གསར་འདེབས་སྐབས་བྱུང་རྒྱན་
 བདག་གི་གཙོ་པོ་གསུམ་གྱི་གས་ཡིན། ཡེ་དེར་སྐར་ཡང་ལྷ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་
 གོང་མ་ལྷུང་ལོས་ཀྱིས་“གསེར་མིག་པ་”མང་པོ་མངགས་ཏེ་སེལ་གྱི་དམ་ཁ་དང་
 དངོས་རྩལ་གཉིས་ཆེ་བ་བཟུར་བ་འབྱོར། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ན་
 (1414)ལོར་ཙོང་ཁ་པ་འོན་གྱི་བཟླ་ཤིས་རྩོམ་གདན་དྲངས་ནས་ཆོས་
 འཁོར་ཚུགས། ཙོང་ཁ་པ་འདི་དབུ་སྐར་ལྷན་ཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་འདྲ་སྐར་བདུན་
 བཞེངས་པར་“རྩེ་བཟླ་ཤིས་རྩོམ་ཁ་”ཟེར། མཆོད་རྟེན་བཟླ་ཤིས་སྒྲོ་མང་
 གསུམ་གྱིས་གཙོས་པའི་རྟེན་གསུམ་གྲངས་མང་བ་དང་། ཡེ་དེར་གསེར་གྱི་
 བཀའ་འབྲུང་ཆ་ཆོང་དེ་བཞེངས་ཤིང་། གཞན་ཡང་གསེར་དབུལ་འབྲེས་མའི་

བཀའ་འབྲུར་གཅིག་དང་། ལྷག་ཆས་གིས་པ་གཅིག་ས་ཆ་འབྲུམ་ཐེར་ལ་
 བྱངས་སོགས་དགོས་པ་ཆེ། རྒྱུ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་རྒྱུ་དཔོན་མི་རྒྱུད་ས་སྐྱོང་
 འཇགས་གནས་ཀྱི་ཤེལ་དམ་སྤྱད། ལོ་ན་རྒྱུད་དུས་ཉར་སྤྱོད་དུ་དམག་ལན་
 གཅིག་གཉིས་དྲངས་དགོས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་དེ་མིན་ལོ་མང་པོར་དུས་རྒྱུད་
 མེད་པའི་ཞོད་འཇགས་རྒྱུད་བས་མང་འབྲེལ་མཐོ། རྒྱུ་ཆེན་གོ་ས་ཆེ་བའི་གས་
 བྱང་། རྒྱུ་པ་རྒྱུད་ཆེན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ། རྒྱེ་པ་འོལ་ཁ་པ་བཟླ་ཤིས་རྒྱལ་
 མཆོན། རིན་ལྷངས་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་པོ་དང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཆོན། བྲག་
 དཀར་རྒྱུ་པོ། འཕྱོངས་རྒྱས་པ་དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོ། བྲག་དཀར་བ་ཤེས་
 རབ་བཟླ་ཤིས་དང་དཔལ་བ་ཁྱེད་པོན་གཉིས། ཞོད་དཀར་བ་ཡི་ནག་བཞི་
 འཛོམས། ཡར་རྒྱལ་པ་དགོ་བཞེན་སྤྱོད་མཆོད། བྱ་པ་བཟླ་ཤིས་དཔལ་བཟང་།
 རྒྱལ་ཁྱི་དཔོན་ལྷ་བ། རྒྱལ་ལོག་ཆོས་རྒྱལ། རྒྱུ་ཐང་དཔོན་དགོ། རྒྱལ་ཆེ་པ་
 རབ་བཟླ་ལྷ་བཟང་འཕགས་..... (ཆེ་ཤར་) སི་དུ་བསྐྱོད་ནམས་དཔལ་
 (ཆེ་རུབ་) བསམ་རྒྱེ་པ། པ་ནམ་པ། རྒྱུད་དཀར་བ་དང་ཆོལ་པ་སྤྱོད་
 མཆོད། རྒྱལ་ཆེན་ཆེ་པ་དཔལ་འབྱོར་རྒྱལ་པོ། ཁྱི་དཔོན་ནམ་མཁའ་བཟང་པོ་
 སོགས་ཤིན་དུ་མང་། དེ་ནས་ཆེ་སྤྱོད་ལ་རྒྱལ་རྒྱལ་བྱེད་བསམས་ནས། འོན་
 རྒྱལ་བཟང་གཞིས་ཀ་ཆེགས་ཤིང་རྩོད་སྤྱོད་པོད་འབྱོག་འོས་ཤིས་རོས་འདེམས་
 རྒྱས་པ་སོགས་ཡིན་ནའང་ལོ་གཅིག་གཉིས་ནད་ཀྱིས་མཁར་ཏེ། དཀྱང་ལོ་ལྷ་
 བཟླ་དཀྱུ་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་རྒྱ་བྱི་ (1432) ལོར་འདས། དེ་ནས་
 བདག་པོ་ཤག་རིན་ཀྱི་བྱ་རྒྱུད་ཤོས་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་ (མནའ་མ་
 གཉིས་ཡོད་པ་ཆེ་བའི་བྱ་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་གནས་དང་། རྒྱུད་བའི་བྱ་
 དབང་ལྷན་དགའ་ལེགས་པ་གཉིས་ཡིན་) རྒྱ་ཆེ་བ་དབང་གྲགས་པ་འབྱུང་

གནས་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་ནྟ་(1414)ལོར་འབྲུངས། དགུང་ལོ་བཙ་ལྔ་
 པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་སྤྱུལ་(1428)ལོར་ཅིང་ཐང་གི་གདན་ས་བྱས། དེ་
 བས་དབང་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་འདས་རྗེས། རྩེ་གདོང་གི་སྤྱང་དབང་བཟུང་
 མཁན་ལ་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་པ་དང་། དེའི་བྱ་གྲགས་པ་འབྲུང་
 གནས་གཉིས་སྤུལ་བསྐོ་བཞག་བྱེད་རྒྱུར་མི་མཐུན་པ་བྱུང་རྗེས། རྩུན་ལྔ་བསྟོན་
 བམས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བྲགས་འདོད་ལྟར་བྱེད་རྒྱུར་ཐག་བཅད་ནས། རྩུན་སྤེའི་
 བྲགས་འདོད་ལྟར་བྱ་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་ལོན་པས་རྩེ་
 གདོང་གི་སྤྱང་དབང་བཟུང་དུ་བཅུག དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་མཚམས་རབ་
 བྱུང་བདུན་པའི་ཤིང་སྟག་(1434)ལོར་རྩུན་ལྔ་བསྟོན་བམས་རྒྱལ་མཚན་
 འདས་རྗེས་གྲགས་པ་འབྲུང་གནས་ཀྱི་ཡབ་ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་རྩེ་
 གདོང་གི་སྤྱང་དབང་བཟུང་འདོད་ནས་ཐབས་རན་མང་པོ་བཅུ་མས་པར་
 བརྟེན། ཡར་ཐུངས་བརྒྱད་དུ་ཟིང་འཁྲུགས་ཡངས་ཏེ། ཆེ་ས་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་
 མཚན་རོ་གཡོག་མང་རབ་ཅིག་ཡར་རྒྱབ་དུ་བྱུང་བཞུགས་མཛད་དགོས་ལྟར་
 ཞིང་། ཟིང་འཁྲུགས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བྱུང་། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་“སྟག་ལོ་རྩེ་
 གཟུར་ཆེན་མོ་”ཟེར་བ་དང་། “སག་མོ་བྱ་པ་ནང་ཞིག་པའི་ལོ་”ཞེས་ཀྱང་ཟེར།
 ཤིང་ལོས་(1435)ལོའི་ལོ་འཇུག་ལ་དུས་ཟིང་ཕལ་ཆེར་འཇགས་ནས་མཁར་པ་
 དག་སྤྱང་གིས་རྒྱང་ཐིམ་ལས་ཀ་བཟུང་། དབང་གྲགས་འབྲུང་བ་ཞིང་རབ་བྱུང་
 བདུན་པའི་མེ་སྤུལ་(1437)ལོ་གསར་མཚམས་སྤྱིད་ཤོད་དུ་ཕེབས་སྐབས་ནང་
 མོ་དུ་དབེན་ཤས་གྲས་བཀྱར་བྱས་ཤིང་། གཞིས་ཀ་རྩེ་ལྷུང་མཁས་ཀྱབ་ཆོས་རྗེས་
 ཀྱང་མཇལ་མཛད་གནང་། དུས་སྐབས་དེར་གཙང་གི་གཞིས་སྐོར་ལ་ཕེབས་
 སྐབས་བདེ་པོ་མ་བྱུང་། རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ལྷགས་སྤུལ་(1440)ལོར། ལྷ་

མིང་ཚུལ་རབས་ཀྱི་གོང་མ་གྱི་ཐུང་གིས་གཤེར་ཡིག་པ་མང་པོ་མངགས་ཏེ་
 དབང་གི་གོ་གནས་དང་འཆའ་ས་ལུལ། དེ་ནས་བཟུང་དབང་གཤམ་པ་འབྱུང་
 གནས་ཟེར། (འདི་ལ་《ཚུལ་རབས་འབྲེལ་གྱི་ཕྱི་མིག》ལས། དབང་འདི་ལ་
 ཏ་མིང་གོང་མ་གྱི་ན་ཐེས་ཀྱིས་དབང་གི་འཆའ་ས་གནང་བར་བཤད་པ་ནི། རྒྱ་
 ཡིག་གི་མ་ཚུས་དང་། ཅོད་ཡིག་གི་མ་ཚུས་གནས་དག་དང་བཟུང་ཤེས། ཏ་
 ཏུམ་ཏུ་མིང་གོང་མ་གྱི་ན་ཐེས་ཀྱིས་མེད་དབང་བཟུང་རྒྱ་བཟུང་པས་ཤོད་རྒྱལ་དེ་
 མི་འབྲིགས།) དབང་འདིས་པཎ་ཆེན་ནགས་ཀྱི་རིན་ཆེན་པ་དང་། རྒྱ་མ་རྒྱན་
 རྩ་གཞིན་འོད་པ། རྟོག་སྤྱད་རས་པ་གཤམ་པ་འབྱུང་གནས། རྒྱན་རྩ་ཉེར་
 གཉིས་པ་བཅོད་ནམས་ཚུལ་མཆན་སྤགས་བྲམ་པ་བཞེན། ཅོད་ཐང་ཏུ་གདན་
 ས་བྱུང་པ་མི་དགོས་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཚུགས་མཛད་ཅིང་། སྤག་ཤུའི་
 གདན་ས་པའི་ཆབ་ཀྱང་གཅིག་ཚུགས་མཛད་དེ། ཟུར་འཆད་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་
 ཟུར་ཏུ་བསྐྱོས། དགུང་ལོ་ལྔ་མ་ཅུ་ལོན་པའི་རྒྱ་སྤག་(1443)ལོར་ཡར་རྒྱལ་
 བས་རང་གི་པ་སངས་ཚུལ་ཚུལ་མཆན་བཙུང་བཟུང་ཆེན་པོས་བསྐྱུས་ཏེ་ཅོད་ཐང་
 གི་ནང་སོར་བསྐྱོས། ཆེས་འདི་ཡར་རྒྱལ་ཏུ་ལོ་དགུ་དང་། ཅོད་ཐང་ནང་སོར་
 ལོ་བཙུང་བཞུགས་ཟེར། ཤེས་དེར་ཕྱི་དཔོན་གོ་གནས་ཆེ་བའི་གས་ལུ་དཔེན་
 བ་གཤམ་པ་དཔལ་བཟང་། རིན་ཐུངས་ནོར་བུ་བཟང་པོ་དང་། དཔལ་རིན་
 པ་ལྷན་མཆེད། འོལ་ཁ་བ་ནོར་བཟང་དང་རྒྱ་མཆོ་བ་ལྷན་མཆེད། འཕྲུངས་
 རྒྱས་པ་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་པ་དང་སངས་ཚུལ་རྒྱལ་ལྷན་མཆེད། ཡར་
 རྒྱལ་པ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། བསམ་ཐྱེ་རྒྱལ་ཏུ་གཤམ་ཤེ། རྒྱ་རྒྱལ་བ་བཟུང་མིས།
 འཕན་པོ་དཔལ་འཕྲོར་རྒྱལ་པོ། རྒྱ་པོ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ། རྒྱ་ཆལ་ལྷ་དབང་
 པ་སྤགས་ཡོད། དགུང་ལོ་སྤ་གཉིས་པ་རབ་བྱུང་བཏུན་པའི་ཤིང་ཤང་

(1445)ལོ་འཛིན་ལྷ་ཁྱེ་ལ་འདས་པས་ཆེས་ལྷ་རིན་པོ་ཆེར་གྲགས། འདི་
ནས་ས་འབྲུག་ལོ་བར་ལོ་ངོ་གཉིས་ལ་སྤྱི་འཛིན་མེད་པའི་བར་སྤྱི་འཛིན་ནས་
བཟླ་ག? དེ་ནས་དེའི་གཙུང་པོ་དབང་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པ། རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་རྒྱ་སྤང་(1433)ལོར་འབྲུངས། དཀྱུང་ལོ་བཅུ་བཞི་པ་རབ་བྱུང་བདུན་
པའི་མེ་ལྷག་(1446)ལོར་ཆེད་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐྱོས། དཀྱུང་ལོ་བཅུ་
དྲུག་པ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་འབྲུག་(1448)ལོར་ཕྱེ་གདོང་གི་སྤྱི་དབང་
བཟུང་། དེ་ནས་ལོ་དགུ་མང་བའི་མེ་སྤང་(1457)ལོ་ལ། ཆེ་ས་སངས་རྒྱལ་
རྒྱལ་མཆོན་འདས། དགེ་མ་རྒྱུན་པར་གྲགས་པས་ཀ་བཞི་བཟུང་ཞིང་དེ་རྗེས་
དགེ་སྤྱོད་སྤུལ་མིག་པས་བཟུང་། དགེ་སྤྱོད་གི་གཙུང་པོ་ལྷ་དར་ཞེས་པས་ཀ་
བཞི་པར་བཟུང་། ཞིན་ག་དབང་འཛིན་བྱས། དབང་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པས་
རིན་ལྗངས་པའི་བུ་མ་གཅིག་མནའ་མར་སྤངས་པ་ལས་བྱ་དབང་རིན་ཆེན་རྩ་རྒྱུ་
འབྲུངས། དབང་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པ་འདི་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཤོར་མ་ཞིག་
གིས་དབང་གི་ཤོ་གནས་ལྷལ་འདུག་པས་དབང་ཀྱན་དགའ་ལེགས་པ་ཟེར་ཡང་
ཤོར་མ་ལྷ་ཡིན་དུ་ལྟ་ཆད་མ་ཆོད།(《རྒྱལ་རབས་འབྲུལ་གྱི་ལྟེ་མིག》ལས་དུ་མིང་
ཆོད་ཅི་རྒྱལ་པོས་དབང་གི་ཤོ་གནས་ལྷལ་ཆེས་འཆོད་ཀྱང་རྒྱ་ཡིག་གི་མེ་རྒྱས་
དང་། རོད་ཡིག་གི་མེ་རྒྱས་གཞན་དག་བཟླ་ཤེས་དེ་དུས་དུ་མིང་ཆོད་ཅི་རྒྱལ་
པོས་སྤྱི་དབང་བཟུང་རྒྱ་བཟླ་དཔྱད་པས་མི་འབྱིག) དབང་འདིས་ཀ་བཞི་
པ་རྒྱན་མཆེད་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟེར་ལྟར་རྒྱག་ལས་གནང་བ་ལས་རང་རྒྱ་འཕེར་
གྱི་མེད་ལྟམས། རང་གི་མནའ་མ་དང་ནང་མ་མཐུན་པའི་ཕྱེ་གཟར་བསྤངས་ཏེ།
ཡར་རྒྱུ་ཤོར་དཀར། བསམ་ཕྱེ་པ་སོགས་བདག་མོའི་རྩུགས་དང་། རྩུ་པ་
དང་། འོ་ལ་ཁ་བ་སོགས་དཔོན་ས་དཔོན་སྒོན་གྱི་རྩུགས་སུ་གྱེས་ནས་དུས་ཟིང་

ལྷན་། དགྲའ་ལོ་སྟོན་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་མེ་ལག་(1467)ལོར་རང་གི་ཕ་
 རིན་ཆེན་རྟོ་རྩེ་ཅེད་ཐང་གི་གདན་སར་བསྐྱོས། དེ་ནས་མ་ཁུ་གཉིས་འདྲེན་པ་
 གཅིག་མཁུན་གྱིས་ལྷེ་གརྟོང་ཅེད་ཅེད་ཐང་གཉིས་པར་ལྷེ་གཟར་ཡངས། དེ་
 ཏུས་ཅེད་ཐང་གི་ནི་གནས་བཟུམ་བཟང་གིས་ལྷེ་གརྟོང་ཅེད་པ་རི་དང་
 བཅན་ཐང་བཟུ་མིས་ཤར་རྒྱ་ཐབས་ཀྱིས་ལྷན་ས་པ་སོགས་བསམ་ཡུལ་ལ་མི་ཤོང་
 བའི་དགྲ་ཐབས་བྱས་ཟེར། དེ་ཏུས་འཕྲུངས་རྒྱས་པས་སྦྱགས་གཉིས་གའི་
 ཁོངས་ལྷ་མ་གརྟོགས་པར་བར་གནས་པ་བྱས། དེ་ཤོང་མེ་བྱི་མོ་སྟོན་མར་རིན་
 ལྷན་མ་རྟོང་ཕྱ་བཟང་པོ་འདས་ཟེར་བས་དེ་ཏུས་རིན་ལྷན་མ་པའི་དམག་དཔུང་
 གིས་རྩལ་པ་ཆེ་བ་མ་སྟོན། བར་ཤུབས་དེར་ཤོང་མ་དབང་ཀྱན་ལེགས་པ་སྦྱིད་
 ཤོད་ཁུལ་ཏུ་ཐེངས་གཅིག་གཉིས་སོང་བ། བར་སོ་བྱུང་ཆེན་དཔོན་ལྷོན་གྱིས་
 བཙུང་བཀྲུར་ཆེན་པོ་བྱས། དེ་ནས་དཔོན་ས་གདན་ས་པ་(འདི་དབང་རིན་ཆེན་
 རྟོ་རྩེ་ལ་ཟེར་བ་འདྲ་) དགྲའ་ལོ་བཅུ་དགྲའ་པའི་སྟེང་ཏུ་འདས་ཤིང་། མ་ཆོས་
 དཔལ་བཟང་མོ་བ་ཡང་འདས་ནས་མཁར་སྟོག་དང་དཔོན་གསར་གཉིས་ནང་
 སོ་མཆོ་སྟེས་པས་བཟུང་།? ཅེད་ཅེད་ཐང་གཉིས་པར་གྱི་ལྷེ་གཟར་ཁི་ནའང་།
 ཅེ་ནས་ཅེད་ཐང་ཆོགས་པ་ལ་ལྷ་དམར་པོ་སྟོན་དཔོན་པའི་ཁྱིམ་བསྐྱགས་པར་
 ལྷ་པ་ནམས་མ་འདྲོད་ནས་པལ་ཆེར་གྱིས་སྟན་པ་དམར་པོ་རེ་ཅམ་རྒྱན་པ་དང་།
 མགོ་ཡུལྱེད་པ་སོགས་མི་མཆོས་པ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞེས་གསལ། དེ་ཏུས་ལྷེ་དཔོན་
 གོ་ས་ཆེ་ལས། ལྷུ་པ་དཔལ་འཕྲོར་རྒྱལ་པོ། རིན་ལྷན་པ་ལ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ།
 རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་། མཆོ་སྟེས་རྟོ་རྩེ། རྒྱུ་རྒྱལ་མཆོན་ཏེ་སྟན་མཆེད་
 བཞེ། རོལ་ཁ་མཁན་ཆེན་པ། འཕྲུང་རྒྱས་པ་རྟོ་རྩེ་ཆོ་བརྟན། ཐུག་དཀར་བ་
 དཔོན་གྲུབ། ལྷུ་པ་ནང་སོ་རིན་ཆེན་སྟན་པོ། དཔོན་མཆོག་དོན་གྲུབ་སྟེ་

སྤྱོད་མཆོད་གསུམ། བྱ་བ་གྲ་ཤིས་དར་རྒྱས། ཞོང་དཀར་བ་ཤལ་ལྷ་རྒྱལ་པོ།
 ཡར་རྒྱབ་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་པོ། བསམ་ལྡེ་བ་ཤལས་པ་མཐའ་ཡས། སྤྱིད་
 གཤོངས་སྤག་སྤྱོད་པ་སྤགས་ཡོད། ཆོས་ལྷ་ཤལས་པ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་མཁར་
 པའི་བྱ་སྤྱིང་མོ་ཞིག་དང་འདུས་པ་ལས། གཏུང་རྒྱད་སྤྱོད་ལྷ་དག་གི་དབང་པོ།
 རབ་བྱུང་བདུན་པའི་ས་ལྷག་(1439)ལོར་འབྱུངས། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་པ་
 ཤིང་ཁྱི་(1454)ལོར་ཆེ་ས་དཀོན་གསར་བ་(སངས་རྒྱས་རྒྱལ་མཆོན་པ་)དང་
 རྒྱང་མ་ཀུན་ལེགས་པ་གཉིས་བསྐྱོས་ནས་སྤག་གྲུའི་གདན་སར་བཞོན། (སྤྱོད་
 རྒྱུ་ཤིང་གཉིས་པ་བསྐྱོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན་འདས་པའི་ལོ་རབ་བྱུང་བདུན་པའི་
 ཤིང་ཁྱི་(1434)ལོ་འདི་བར་ལོ་ཉི་ཤུའི་ཤིང་ལྷག་གྲུའི་གདན་ས་མེད་ཟེར།)
 འགོས་ལོ་གཞིན་རྒྱ་དཔལ་སྤགས་ལས་ཆོས་མང་ལོ་གསན། བཞེན་པ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་
 སྤག་མར་མཁར་པ་དགེ་སྤྱོད་གིས་གཉེར་པ་དབང་འཛིན་བྱས་ཏེ། དཀར་
 རྒྱལ་གྱི་དགེ་ལས་རྟོབས་ཆེ། དགུང་ལོ་ཉི་ཤུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ས་ལྷག་
 (1458)ལོ་ལ་གོང་མ་ཀུན་དགའ་ལེགས་པས་ཐེལ་གྱི་སྤྱོད་ལྷའི་གདན་ས་ཏན་
 ལེན་བྱས་པ་སྤགས་ལ་བཞེན། ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱི་རིང་བྲག་ཁ་དང་རྒྱལ་
 བཟང་གཉིས་སུ་བཞུགས། དགུང་ལོ་སོ་ལྷུ་པ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་རྒྱལ་
 (1473)ལོ་ལ་མཆོན་རྒྱས་རྒྱལ་ཏེ། སྤག་གྲུའི་གདན་སར་སྤར་ཡང་འཁོད་
 ཅིང་། དེ་ནས་ལོ་བདུན་སོང་བའི་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་ཀྱི་(1480)ལོ་
 ལ་རིན་རྒྱངས་དོན་ཡོད་རྩི་རྩི་དང་། གཡུང་པ་ཆེ་དབང་དཔོན་སྤོན་? གྱིས་
 དམག་གཏོས་ཆེ་བ་དྲངས་པ། ཡར་རྒྱབ་པ་དང་གོང་དཀར་པའི་དཔུང་གཉིས་
 ཡར་རྒྱངས་མཐེལ་བྱ་སྤྱོབས་ཏེ། ཀ་བཞི་ཤར་བྱུབ་གཉིས་ཀ་གཉེར་སྤག་ནས་
 བཞོན། སྤྱིད་ཤིང་བྱ་བཞེགས་པ་བྲག་དཀར་པའི་ལྷ་སྤྱིད་ཆང་བྱ་རྒྱུད་པ་དང་།

པའི་ཤིང་སྒྲུལ་ (1485) ཡོར་རིན་སྒྲུངས་པས་རྒྱལ་མཁར་པ་ལ་དམག་དྲངས་པ་
 སམ་ནས་གཡུང་པ་བཅོན་དུ་ཤོར་བའི་རྒྱས་ཉེས་དེ་བྱུང་། ཡོ་འདི་ལ་“རྒྱང་རྩ་
 སློབ་རྒྱའི་རྒྱས་ཉེས་ལོ” ཟེར། དེ་མཐུན་དབུས་སུ་ཕྱེ་གཟར་བྱུང་ཡང་ཤོར་མ་
 (རྒྱན་སྒྲ་རག་གི་དབང་པོ་) ཉིད་སྒྱི་དཔོན་དུ་ཡོད་ཅིང་། འདི་པ་སྒྱིར་ཕྱེ་
 འབྲུགས་ལ་མི་དགའ་ཞིང་། ལྷ་དམར་རྒྱན་སྒྲ་ཆོས་ཀྱི་གཤམ་པ་བྲམ་མར་བཞེན་
 ལས་ཆོས་མང་པོ་གསན་པ་དང་། ཅིང་ཐང་གི་མཆོན་ཉིད་པ་རྣམས་ལ་ཅིས་ཅི།
 ཅིང་ཐང་གི་ཐུབ་མཆོད་བཟང་པོ་མ་ཉམས་པ་དང་། ཉང་པོ་ཐུ་ཁར་ལྷགས་
 ཟམ་འཁྱུགས་པ་སོགས་དགེ་ལྡན་གས་བཟང་། དཔྱང་ཡོ་ལྷ་བཅུ་པ་རབ་བྱུང་
 བརྒྱད་པའི་ས་སྒྲུལ་ (1488) ཡོར་ཐུང་ག་དབང་བཟུ་ཤིས་གཤམ་པ་བཅས་།
 ཡོ་འདི་ལ་ཆེ་ཤར་རྒྱབ་གཉིས་(གཞིས་ཀ་ཆེ་དང་རྒྱལ་ཆེ་) ལྷང་མ་མཐུན་པའི་
 དབང་གིས་རིན་སྒྲུངས་པར་ལམ་འཕྲོ་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་བྱ་ (1489) ཡོ་ལ།
 བདག་མོ་རྒྱང་ཁ་མ་དང་དུ་དཔེན་ག་རག་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱལ་པོ་འདས་།
 དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷགས་ཀྱི་ (1490) ཡོར་ཕྱེ་ཕུ་བ་དཔལ་འཕྱོར་རྒྱལ་པོ་འདས་། དེའི་
 ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་བརྒྱད་པའི་ལྷགས་པག་ (1491) རྒྱ་བ་དུག་པའི་ཆོས་གཉིས་ལ་
 རྒྱན་སྒྲ་རག་གི་དབང་པོ་འདས་། དཔྱང་ཡོ་ལྷ་བཅུ་ར་གསུམ་པ་ཡིན། དེའི་ཆེ་
 ཀ་དྲུང་རྒྱང་རག་དབང་བཟུ་ཤིས་གཤམ་པ་དཔྱང་ཡོ་བཞི་ལས་སྒྲེབས་མེད་པར་
 བཞེན་ཐེལ་གྱི་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། ཅིང་ཐང་གི་ཆེན་ལས། ཆེ་བཤེས་ཆོས་
 བེམས་པ་། ཐག་ཁ་ནས་དགེ་སློང་བསམ་གཤམ་པ། སྒྱིད་གཤོངས་སམ་སྒྲོན་
 པ། འཕྲོས་པན་བསོད་བཟུས་པ། གཤེར་པ་སངས་རྒྱས་རྩ་རྩེ་པ་སོགས་ཡར་
 འོན་ཐེལ་སླར་གྱི་སློང་དབང་པ་ཆོས་རྒྱལ་རྒྱ་རིན་པོ་ཆེར་(ལྷ་དམར་རྒྱན་སྒྲ་
 ཆོས་གཤམ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་འདྲ་) དགོངས་སླར་ལྷས་ནས་ཕྱི་ལྷར་གདུང་རྒྱང་

དག་དབང་བཟ་གིས་གཤམ་པ་སྐྱ་ན་མ་སོན་བར་དུ་ཁོ་རང་ནམ་པས་རྗེས་
 འཇུག་སྤྱིར་རྒྱུ་ལྷགས་བྱས་ནས། ནང་དོན་དུ་རིན་ཐུངས་པ་འེམ་ཁོ་གཅིག་
 མྱེད་གཏོར་རྒྱུ་ལྷགས་མཐུན་བྱུང་བ་ལྟར། བདེ་ཆེན་ཅེ་ནས་རིན་ཐུངས་མཆོ་
 རྒྱུས་རྩོ་རྗེ་ཡོང་བ། སྐྱེ་འདབ་ཐང་སྟོན་ཆེན་མོ་གཏོར་བའི་སྐབས་སུ་འཕྱོར་རྟེ་
 དེའོན་ཆབ་ཐེལ་གཏོར་བྱས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་དཔོན་གཞན་དག་སྒྲོ་ལ་མ་
 བབས་པ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་ལོ་དེའི་རྗེས་མ་རྒྱ་བྱི་(1492)ལོར་ཡར་ཐུངས་
 སུ་དུས་ཟིང་ཐུན་བྱ་ལངས་ཤིང་། སྟོན་ཀ་ཕྱི་པ་མཐར་པ་དོན་ཡོད་རྩོ་རྗེ་པ་དང་།
 ནང་སོ་ཀྱན་བཟམས་པས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་གཙང་པའི་དམག་དབུང་ཡར་འཁྲུག་
 བ་ཁ་བརྒྱད་དེ་གཞུང་དུ་སྒྲེབས། ཡར་རྒྱབ་གོང་དཀར་ཕྱི་ཕ་གསུམ་གྱི་ལག་
 ནས་རྫོང་གཞིས་ཁ་ཡར་བྲུངས་ཏེ་ཆིངས་འཇགས་བྱས། དེའི་ཕྱི་ལོ་རབ་བྱུང་
 བརྒྱད་པའི་ཆུ་སྤང་(1493)ལོ་ལ་ལྷ་དམར་སྐྱོན་ལྷ་ཆོས་གཤམ་ལོ་ཤེས་ཐེལ་གྱི་
 ཕག་སྐྱུའི་གདན་སར་བསྐྱོས། ལོ་འདི་ལ་གཙང་སྟོད་དུ་རིན་ཐུངས་པ་རིན་ཆེན་
 དཔལ་བཟང་འདས་ཤིང་། ཡོང་མ་རྒྱ་མིང་རྟུང་གིས་སྐྱོན་ལྷ་རག་གི་དབང་ལོ་
 ད་ལྟ་འཆོ་ཞུགས་ཡོན་པར་ཆ་བཞག་ནས་དབང་གི་འཇའ་ས་དང་། གནང་
 རྒྱུན་སྒྲེལ་མི་བཏང་བ་འཕྱོར་རྟེ་འཇའ་ས་དང་གནང་རྒྱུན་སྐྱུག་མཛོད་དུ་བཞག་
 ནས་གསེར་ཡིག་པ་རྣམས་སྤྱིར་ལོག དེ་ནས་ལོ་གཉིས་སོང་བའི་རབ་བྱུང་
 བརྒྱད་པའི་ཤིང་ཡོས་(1495)ལོ་ལ་སྐྱིད་ཤོད་དུ་ཕྱི་པ་ཕྱང་ཅེ་བ་སྐྱོན་ལམ་དུ་
 གཏོར་བའི་ནང་ཞིག་དེ་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལ་བསྟན་བཅུགས་ནས་རབ་བྱུང་བརྒྱད་
 པའི་ས་རྟ་(1498)ལོ་ལ་རིན་ཐུངས་པས་དབུས་གཙང་གཞིས་ཆར་གྱི་དམག་
 དབུང་གཏོས་ཆེ་བ་སྐྱིད་ཤོད་དུ་བྲངས་ཏེ། ནང་སོ་སྐྱོན་མཆོད་? གཉིས་སྤྱིར་
 མོ་ཡུང་དུ་འཁྲོ་དགོས་པའི་བྱ་བ་ཁམ་ཆེན་དེ་བྱུང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་ལྷག་

(1499)ལོ་ལ། རིན་ཐུངས་པས་གཙོས་པའི་ཕྱེད་པོན་མང་པོ་ཞེ་གདོང་ཆེར་
 འཛོགས་ཏེ་བྲག་ཁ་ནས་གདུང་རྒྱུད་རག་དབང་བཟ་གིས་གསུང་པ་དཔུང་ལོ་
 བཅུ་གཉིས་ལ་སླེབས་པ་ཞིག་ཞེ་གདོང་གི་བྲི་ཚོག་ཏུ་བཞོན་ནས་སྤྱིད་དབང་
 བཟུང་། དེ་སྐབས་རིན་ཐུངས་པས་བྲི་སྟོན་འབྲུལ་འབྱེད་ཕྱེད་པོན་གཞན་དག་
 ལས་ཐུབ་མང་པོས་སྟག་པ་བྱས། དེ་ནས་ལོ་ལྔ་སང་བའི་རབ་བྱུང་བཅུད་པའི་
 ཤིང་བྱ་(1504)ལོར་རིན་ཐུངས་པའི་བྲུ་མོ་ཞིག་མནའ་མར་སྤྱད། དེ་ནས་ལོ་
 བཞི་སང་བའི་རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ས་འབྲུག་(1508)ལོར་གདུང་རྒྱུད་འཕྲོ་བའི་
 མགོན་པོ་བཅས། དེའི་ཕྱི་ལོ་ས་སྟུལ་(1509)ལོར། ཕྱེ་སྤྱིད་པག་གྲུ་པ་དང་།
 བསམ་ཕྱེ་བ་? དཔོན་ལྷོན་བར་གྱི་ནང་ཞིག་དེ་བྱུང་བ་ལ་གཙང་ནས་(རིན་
 ཐུངས་པ་)གཤེར་ཡིག་པ་དྲག་པོ་མངགས་ཏེ་ཕྱེ་སྤྱིད་ཀྱི་དཔུང་ནམས་སྤྱིར་སྟོག་
 འདིས་དཔོན་ས་དང་རིན་ཐུངས་པའི་བར་འཁོན་ཚད་ཀྱི་འགོ་ཚུགས་ཟེར།
 དེའི་ཕྱི་ལོ་ལྷགས་ན་(1501)ལོར། ཡར་བྱུངས་སུ་ནང་སོ་མཆོད་ལྷུས་རྩི་རྩི་
 འདས། གདུང་འདབ་ཚར་འབྲུལ་རིན་ཐུངས་རག་དབང་ནམ་བྱུལ་གྱི་དམག་
 དཔུང་གཡེ་སླ་འབྱིང་བའི་ཕྱིང་དྲུངས་པ། ཕྱེ་གདོང་ཆེ་ནས་བརྒྱག་ཐབས་
 གང་བྱས་ཀྱང་སྐར་པས་མ་ཉན། དཔོན་ལྷོན་འཁོན་གཞིའང་ཆེར་སོང་། ལྷ་
 དམར་སྤྱན་རྩེ་ཆོས་ཀྱི་གསུང་པས་རིན་ཐུངས་ནང་སོ་དོན་ཡོད་པ་ལ་པག་མོ་གྲུ་
 པའི་ཕྱེ་སྤྱིད་འདི་སྤྱིར་རྒྱལ་ཁམས་ཡོངས་དང་། ཆོས་ཕྱེད་པོན་ཚོ། ཡང་ཆོས་
 ཕྱིད་རིན་ཐུངས་པ་ལ་གཙུག་པ་སྤྱོད་གཞིས་གོ་ས་ཆེ་བ་གཙག་ཕྱུལ་ནས་
 དགོངས་མེལ་བྱས་ན་མེགས་ཞེས་སྟུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཉན་ཁུལ་བྱས་ནས་
 ལྷ་དམར་སྤྱན་རྩེ་དང་གོང་མ་ཡོན་མཆོད་སྟགས་མདར་གདན་དྲངས་ནས།
 འབྲུལ་གྱི་ཕྱེ་མེན་སྤྱན་སྤྱུ་ཚོགས་པ་བརྒྱབས་ནས་གུས་རྒྱལ་བྱས་ཏེ་འབྲུལ་བའི་

ཐད་བྱར་ལྷུང་པ་ལྷུང་བས་མཆོད་ཡོན་གཉིས་ཀ་མ་མག། ལྷ་དམར་སྒྲུབ་སྒྲུབ་
 འཕྲུལ་དུ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྒྱིར་མོག་བྱས། དེའི་སྒྱི་ལོ་རབ་ལྷུང་དགུ་པའི་རྒྱ་
 སྒྲེལ་(1512)ལོར་ཕྱེ་པ་ཤར་པ་དགུང་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ཚལ་དུ་འདས་པ་གསར་བ་
 མ་བྱས་པར་གདུང་འདབ་ཆེན་པོ་བཟང་། ཞལ་ཆེམས་ལྷུང་སྒྲུང་དཀར་ཅེ་ནས་
 ཟེལ་གཞོན་པ་པོས་ནས་ཞལ་རོར་བསྐྱོས། ལོ་དེའི་མཆུག་མིང་གོང་མ་གྱིར་ཆེས་
 ཆེན་གྱི་དང་གོ་གྱི་དཔོན་གཤམ་མང་པོ་མངགས་ཏེ་དབང་གི་འཇའ་སྒྲུང་།
 དེ་ནས་རྒྱ་བྱ་(1513)ལོ་ལ་འགྲི་ལྷུང་ཆོས་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་བ་འདས་ཤིང་། དེ་ནས་
 རིན་པོ་ཆེ་ཡར་སྤྱངས་སུ་ཕེབས་ཏེ་ཕྱེ་གདོང་ཅེར་རྒྱལ་གཉིས་ལྷུང་པ་ལྷུང་ཅེ་
 ནས་མི་སྒྲུབ་བཟང་ཞིང་བྲིམས་བདག་རོ་གཅང་དུ་ཁ་བསྐྱུར་བ་ལ། རྒྱལ་སྒྲུབ་
 ལྷུང་བའི་གཟུ་བྱས་པས་དཔོན་སྐྱོ་དང་རིན་སྤྱངས་པའི་ཞལ་རོ་རྗེས་མ་རྒྱལ་སྐྱོ་
 གྱིའང་འཁོན་གཞིར་སོང་། དེ་ནས་ལོ་གསུམ་ལ་སྤེལས་པའི་ཤིང་མག་
 (1515)ལོར་བསམ་ཕྱེ་བས་ཕྱེ་གཟར་གྱི་སྒྲུབ་བར་བཞེན། ཕྱེ་མྱིང་གྱི་
 དཔུང་ཡར་ལྷོད་དུ་དྲངས་པ་ལོ་འཁྱིམས་གདོང་ཆོས་བྱས་ལྷུང་། འཁྱིམས་རྒྱས་
 ནས་ཆིང་འཇགས་བྱས་པས་ཆོ་ཟིན་ཅམ་བྱང་། དེ་ལ་གཅང་ནས་འཁྱིམས་རྒྱས་
 པས་དེད་རིན་སྤྱངས་པའི་བྲིམས་བདག་འཁྱིམས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱད་བཟགས་
 ཏེ། དཔུང་ཞེ་གཤམ་བྱེད་པ་དང་། ཅེར་བསྐྱད་འདྲིམས་གྱི་ལྷ་སྤོབས་ཆེན་པོ་
 བྱས། དེ་ལ་ཕྱེ་མྱིང་དཔོན་ཁོན་གྱིས་སྤུགས་ཞེ་གཤམ་ཡོད་ལྷུང་། འཕྲུལ་དུ་
 བདེན་པ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབ་ཆ་འཇམ་པོ་བཤད། གཙོ་པོ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་ཕྱེ་
 གཟར་མི་ལེགས་པའི་རག་ནན་དང་། གཙང་ནས་ལྷུང་དཔོན་སྒྲུབ་པ་མང་
 པོས་འཇམ་བཤད་གོ་བསེས་བྱས་འདུག་ནའང་རིན་སྤྱངས་པ་དཔོན་ཁོན་གྱིས་
 མ་ཉན་པར་ཆོས་རྒྱལ་ལོ་བྱང་གིས་གཙོས་པའི་ཡར་སྤྱངས་གྱི་རྒྱུར་རྒྱལ་སྤྱང་

ཆ་བཅུག་པའི་རྒྱུན་བྱས། མེ་བྱི་(1516)ལོར་དབུས་གཙང་གི་ཤེ་གཟར་ཆེན་
 པོ་དེ་ལངས་པ། ཤེ་སྲིད་མཆན་རྩས་རྒྱལ་ཏེ། ཁ་རག་དང་པོ་ད་ལྷལ་ཆོས་ལ་ས་
 མཆན་མས་བྱས། ཏུས་དེར་རྒྱན་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་དཔོན་སྒྲོབ་ཟད་མདར་ཕེབས་ཏེ་རྒྱ་
 ལྷལ་རྒྱན་པོ་ཆེ་ཆིངས་རྟེན་དུ་བཞག་ནས། དབུས་གཙང་ལོ་གསུམ་ཆིངས་
 བཟམས་ཟུབ། གཙང་པའི་སྲིད་ཚུགས་འབྲི་གྲང་ཁང་ཚོག་རྒྱ་མ་མཁར་ཆེ་བ་
 རྣམས་དང་རྫོས་སྤྱ་འབྲུགས་པ་རེ་རེ་ཅམ་བྱང་ཡང་ཆིངས་འཇགས་ཅམ་བྱང་།
 གཙང་ནས་རྒྱ་མཁར་ཆེ་པས་ས་ཆ་རྒྱུང་ཁང་ས་རྣམས་ལོན་ཁོང་ཤེ་སྲིད་བྱི་སྲིད་
 ཚུགས་སྤྱ་བྱུར། དེ་ནས་རིན་ལྷངས་པ་སྲིད་གཏོགས་བྱིས་རྒྱིད་གཤོངས་པ་
 སོགས་འགའ་ཞིག་དང་འབྲིགས་བབས་བྱས་ཏེ། མེ་བྱི་མ་མེ་ལྷང་(1517)
 ལོར་དབུར་དུས་གཞིས་གཉིས་ཀའི་དབུར་རྒྱལ་མཁར་ཆེར་བཏེག་པ་རྩས་པ་
 ཆེན་པོ་ཡོངས་བྱབས་ཡོད་སྐབས། ཤེ་སྲིད་བྱིས་འཕྲོངས་རྒྱས་པས་གཙོས་པའི་
 དབུར་མང་རབ་ཉར་སྟོད་དུ་བཏང་བས་ཆོ་བཞུག་ཅམ་བྱང་། པ་རྣམ་པས་ཤེ་
 སྲིད་ཚུགས་སྤྱ་ལངས་པ་སོགས་དབུས་བྱི་རོ་ལོག་པ་རྣམས་བྱིས་བྱང་རྩས་པ་མ་
 ཚོན་པར་ལོ་གཅིག་པའི་ཆིང་བཟམས། ས་ལྷག་(1518)ལོ་ལ་ཆིང་དུས་
 རྫོགས་པས་དབུར་དུས་འཕྲོངས་རྒྱས་པ་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཆོག་པས་གཙོས་པའི་
 དབུས་དམག་པལ་ཆེ་བ་ཁྲིད། ཉར་སྟོད་བརྒྱད་དེ་ཆོང་འདུས་བར་དུ་སོང་།
 དགའ་ལྷན་པ་བསོད་ནམས་རྣམ་རྒྱལ་པས་རྒྱིད་འཕན་བྱི་དབུར་བམས་ཅད་
 ཁྲིད་དེ་གཞུ་སྟེ་བརྒྱད་དེ་ཤངས་བྱི་བར་དུ་བཤོད། འདི་སྐབས་རྒྱལ་ཆེ་བ་དང་།
 པ་རྣམ་པ་གཉིས་ས་ཆ་ཆགས་སྤྱ་རྩྭ་ནས་གཏན་སྤིང་ལ་འཁྱུལ། འཕྲོངས་
 གཤུང་གཉིས་རང་གི་བར་མཛད་ནས་དབུས་གཙང་གཏན་ཆིངས་དང་། ཟིལ་
 གཞོན་པ་རྫོང་དཔོན་བྱི་ལས་ཀ་ཡོང་བ་སོགས་བཅའ་བྲིགས་བྱས་པ་ལྟར་ཟུབ་

ནའང་། ཚུ་རྟ་ (1522) ལོར་རིན་ཐུངས་པ་སྤྱིན་གཏོགས་གྱིས་ཐེ་གཟར་
 བསྐྱངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཚུ་ལྷག་ལའང་ཐེ་གཟར་ལངས་པ་ལོ་འཕྱོམས་ཆེན་
 སོ་ཐེད་པར་ལོ་མང་རབ་གྱི་བར་ཆིངས་སྒྲུལ་བྱས། རབ་བྱུང་དགུ་པའི་ཤིང་
 གླེལ་ (1524) ལོར་ལྷ་དམར་སྤྱན་རླུ་ཆོས་གྲགས་ལེ་ཤེས་འདས་ཤིང་། གདུང་
 ཚུད་སྤྱི་གཞོན་པག་གྱའི་གདན་སར་བཞོན། དཔོན་ས་འཁོ་བའི་མགོན་པོས་
 གཞིས་ཀ་ཤོང་དཀར་བབྱང་ནས། དགའ་ལྷན་པའི་བྱ་མོ་མནའ་མར་བྱངས་པ་
 ལས་གདུང་ཚུད་སྤྱན་མཆེད་གཉིས་བཅས། དེ་ནས་ལོ་དེར་པག་མོ་བ་དང་ལྷག་
 ལུང་པ་ནང་འབྱུགས། ཕྱི་ལོ་ཤིང་བྱ་ (1525) ལོར་ལྷག་ལུང་པ་དང་ཚོག་ཁ་བ་
 གཉིས་བསྐྱེལ་ནས་པག་མོ་བ་དང་འབབ། དེའི་ཕྱི་ལོ་ཐེ་ཁྱི་ (1526) ལོར་པག་
 མོ་བ་དང་ལྷ་མེར་བ་བསྐྱེལ་ནས་འགྲི་ལྷག་གཉིས་དང་འབབ་པ་ཅམ་མ་གཏོགས།
 དབུས་གཙང་ས་ཁུལ་མང་ཆེ་བ་ཞོད་འཇགས་སུ་གནས། དེ་ནས་ལོ་ཁ་ཤས་
 མོང་བའི་ལྷགས་ལྷག་ (1530) ལོར། ཚོག་མཁར་གཉིས་དང་ཐེ་སྤྱིན་འགལ་
 མེད་ཀྱི་བྱ་འཇགས་སྤྱིགས་པའི་ཕྱིན་གྱིས་ལོ་དེ་ལ་སྤྱོད་ཏུ་ལྷ་དམར་མེར་གྱི་
 འབྱུགས་པ་ལངས་ཤིང་། དེས་ཕྱིན་བྱས་པ་ལྷ་བྱས་ཚོག་མཁར་གཉིས་དང་ཐེ་
 སྤྱིན་བར་འབྱུངས་ཆེ་ཏུ་སོང་ཤི། འགྲི་ལུང་པ་དང་འོལ་ཁ་བ་གཉིས་བར་
 འབྱུགས་པ་ལངས་པ་ཞིག་དང་། འོལ་ཁ་བའི་རྒྱབ་ཏུ་ཐེ་སྤྱིན་གྱི་དམག་དཔུང་
 སྤན་ཆེགས་གཏོང་བ་སོགས་བྱུང་། ས་ཁྱི་ (1538) ལོར་དབུས་གཙང་ཆིངས་
 དུས་རྒྱུས་མཆོམས་ལ་ཐེ་སྤྱིན་གྱིས་ཆིངས་མཐུད་ཡོང་རེ་ཆེན་པོ་བྱས་ལུང་།
 རིན་ཐུངས་པ་སྤྱིན་གཏོགས་གྱིས་མ་ཉན་པར་ཐེ་གཟར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལངས་
 ཤིང་། ས་ཆ་ཚོབ་ཤོར་ཆབས་ཆེ་བ་གཉིས་ཀར་མ་བྱུང་། རྩེ་གདོང་སྤྱིན་འཛིན་
 འདིའི་དུས་རྩེ་ཕྱིར་ལས་ཀ་བབྱང་མཁན། འཕྱོངས་ཚུས་པ་སྤྱན་མཆེད།

བསམ་ཤིང་ཕྱི་ཕྱོད། རིན་ཐུངས་ངག་དབང་ནམ་ཐུལ་དང་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟོ་གཉིས།
 ཐུག་དཀར་འཇམ་དཔལ་བ་ཁྱ་དཔོན། འོལ་ཁ་བ་དོན་ཡོད་ནམ་ཐུལ་རྟོ་རྟོ།
 པ་ནམ་པར་བ། ཡར་ཐུབ་པ་རིན་ཆེན་བཟླ་ཤིས་ཐུན་མཆེད། བྱ་ལོ་ལྷ་བཟླ་
 ཤིས། ཞོང་དཀར་བའི་ཐུན་དགའ་ལྷན་པ་དམག་དཔོན་བསོད་ནམས་ཐུལ་པོ།
 ཐུལ་ཆེན་ཅེ་པ་ཁྱ་སྐུ་ལོད།

དེ་ལྟར་ཕག་མོ་ཐུ་པའི་ཤི་སྲིད་ནི་ཉའི་སི་ཏུ་ནས་དེང་སང་གི་བར་ལ་སྲིད་
 དབང་བཟུང་བའི་ཤི་སྲིད་དགྲ་སོང་ཞིང་། ཏཱ་སིས་རབ་བྱུང་ཏུག་པའི་ས་ཟླང་
 (1349) ལོར་བོད་ས་གནས་ཡོངས་ཀྱི་སྲིད་དབང་བཟུང་བ་ནས་པཎ་ཆེན་
 བསོད་ནམས་གྲགས་པས་《དབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ་ཐུལ་རབས་འཇུལ་གྱི་
 ཤི་མིག》བཙམས་པའི་ས་ཁྱི་(1538)ལོ་བར་ལོ་བརྒྱ་དང་དགྲ་བརྒྱ་སོང་བའི་ལོ་
 ཐུས་ལྷན་རིང་ཅམ་ཡོད་པ་ཡིན།